

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 13 20 06 013 1

Ziya Pasa, Abdülhamid
Endülüs tarihi

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

DP
102
Z5
1859

Ziya Pasa, Abdulhamid
Endulus tarihi

6-

ENDÜLÜS TARİHİ
1280

19

1	1	1	1
2	2	2	2
3	3	3	3
4	4	4	4
5	5	5	5
6	6	6	6
7	7	7	7
8	8	8	8
9	9	9	9
10	10	10	10
11	11	11	11
12	12	12	12
13	13	13	13
14	14	14	14
15	15	15	15
16	16	16	16
17	17	17	17
18	18	18	18
19	19	19	19
20	20	20	20
21	21	21	21
22	22	22	22
23	23	23	23
24	24	24	24
25	25	25	25
26	26	26	26
27	27	27	27
28	28	28	28
29	29	29	29
30	30	30	30
31	31	31	31
32	32	32	32
33	33	33	33
34	34	34	34
35	35	35	35
36	36	36	36
37	37	37	37
38	38	38	38
39	39	39	39
40	40	40	40
41	41	41	41
42	42	42	42
43	43	43	43
44	44	44	44
45	45	45	45
46	46	46	46
47	47	47	47
48	48	48	48
49	49	49	49
50	50	50	50
51	51	51	51
52	52	52	52
53	53	53	53
54	54	54	54
55	55	55	55
56	56	56	56
57	57	57	57
58	58	58	58
59	59	59	59
60	60	60	60
61	61	61	61
62	62	62	62
63	63	63	63
64	64	64	64
65	65	65	65
66	66	66	66
67	67	67	67
68	68	68	68
69	69	69	69
70	70	70	70
71	71	71	71
72	72	72	72
73	73	73	73
74	74	74	74
75	75	75	75
76	76	76	76
77	77	77	77
78	78	78	78
79	79	79	79
80	80	80	80
81	81	81	81
82	82	82	82
83	83	83	83
84	84	84	84
85	85	85	85
86	86	86	86
87	87	87	87
88	88	88	88
89	89	89	89
90	90	90	90
91	91	91	91
92	92	92	92
93	93	93	93
94	94	94	94
95	95	95	95
96	96	96	96
97	97	97	97
98	98	98	98
99	99	99	99
100	100	100	100

جدول خطا و صواب

صواب	خطا	سطر	صفحه
طبع غیرت	طبع و غیرت	۱۵	۰۷
اوله میوب	ما میوب	۸	۱۲
شهرک	نهرک	۲۶	۱۵
اداره سی و البسنه	اداره سی و البسنه	۲۸	۲۲
القبس	القبس	۰۸	۳۳
ومشهور	مشهور	۲۵	۳۶
پدری	پدری	۰۱	۴۱
پدری	پدری	۲۷	۴۲
اشترا	اشتوا	۰۷ کار	۵۱
بحر	محر	۰۵	۵۲
رفع	دفع	۰۱	۵۶
اسقاندیناویا	اسقاندیناویا	۰۲ کار	۵۸
ادمی	ارمی	۰۷ کار	۵۸
شلیکه	شلیکه	۰۳	۶۲
موثوق	موسوق	۱۴	۶۵
اولقه	اولقه	۱۷	۶۵
غرناطه	غرناطه	۰۵	۷۳
سرقسطه	سرقطه	۱۰	۷۳
شهرتور	شهو تور	۰۸	۹۶
سنیاغو	سنیاغو	۲۱	۱۰۵
ادارسه	ادارسه	۱۴	۱۰۶
قالمشیدی	قالمشیدی	۲۶	۱۰۶
دهر و بادیه	دهر و بادیه	۱۱	۱۰۷
حسام	خسام	۰۶	۱۰۸
وحرصی	وحرصی	۱۹	۱۱۰
قوتی	قوتی	۲۴	۱۱۳
ایسه ده	ایسه	۲۴	۱۱۴

صواب	خطا	سطر	صفحه
کوشزدی	کوشزدی	۲۴	۱۲۰
اخلاقك	اخلافك	۲۲	۱۳۱
ادار زنده	ادالزنده	۱۲	۱۳۲
ماکسن	ماکس	۲۴	۱۳۲
وفاتنده	ذمانده	کار ۰۰	۱۳۳
ابتدیلر	یتدیلر	۱۸	۱۵۵
حزم	خرم	۱۹	۱۵۵
خطر	خاطر	۱۰	۱۵۶
واكك	آكك	۱۰	۱۵۸
معمدی	موتدی	۲۲	۱۵۹
مغربی	مقربی	۱۸	۱۶۹
اولد یغیدن	اولد یغیدن	۱۳	۱۷۱
استیمان	استیمان	۲۴	۱۷۱
الاولبسندہ	الاولینده	۰۸	۱۷۶
الاولبسندہ	الاولینده	۱۰	۱۷۶
متعیناتك	متعیناتك	۰۵	۱۹۵
وظاهرده	ظاهرده	۰۸	۱۹۵
بن حسین	ابن حسین	۰۳	۱۹۶

- ۰۴ دیاجه
- ۰۸ جز و اول ویان اسباب فتح افریقیه
- ۱۱ اسپانیاك احوال قدیمه سی
- ۱۳ مرور اسلامیان باندلس
- ۱۵ تدبیر طارق بن زیاد و محاربه عظیمه و هزیمت قرال قوط
- ۱۷ مرور ابن نصیر باندلس و فتوحات جلیله
- ۱۸ فتح طلیطله
- ۱۹ فتح اشبیلیه و قرمونه ولوز بطانیه
- ۲۰ تدبیر ابن نصیر و فتح مرده
- ۲۱ معامله ابن نصیر در حق طارق
- ۲۳ محاکمه ابن نصیر و طارق در شام
- ۲۵ وفات موسی بن نصیر
- ۲۶ شهادت عبدالعزیز بن موسی و صورت ظهور عبدالرحمن بن معاویه
- ۲۷ زمان ایوب بن حبیب و السامح
- ۲۸ شهادت السامح و رجعت اردوی اسلام و احوال سائر
- ۲۹ زمان عبدالرحمن بن عبدالله الفسکی و وقعه شارل مارتل
- ۳۱ افکار مورخین
- ۳۳ زمان عقبه بن حجاج القیس
- ۳۴ ورود بالج بن بشیر و ثعلبه بن سالم باندلس
- ۳۵ زمان هزام بن ضرار و احوال پراعتبار استوریس
- ۳۶ اختلال اندلس و انتخاب یوسف بن عبدالرحمن الفهری
- ۳۷ تقسیم ممالک اسپانیا
- ۳۹ حکومت مستقله بنی امیه در اسپانیا (ملک عبدالرحمن اولك زمانی
- ۴۰ احوال عبدالرحمن و صورت تشکیل دولت امویه
- ۴۲ مظفریت عبدالرحمن
- ۴۴ حرکت عبدالرحمن و مهوریت اسپانیا
- ۴۶ عبدالرحمانك وفاتی و اوغلنه واقع اولان نصیحتی

صحیفه

- ۴۷ هشام بن عبدالرحمان زمانى واختلالات متعددہ
- ۴۹ اتمام جامع کبير قرطبه
- ۵۰ ملك حكيم زمانى
- ۵۱ حرکات غدريه حکيم
- ۵۲ عبدالرحمن ثانی بن حکيم زمانى
- ۵۳ وقعه عظيمه وظهور حکمت الهيه
- ۵۸ تسلط قوم نورمان
- ۶۰ محمد بن عبدالرحمان زمانى
- ۶۲ مفسدت عمر بن حفص
- ۶۳ هزيمت دوتماى اسلام ونصرت منذر
- ۶۴ وفات محمد بن عبدالرحمن
- ۶۵ ملك منذر بن محمد زمانى
- ۶۶ ملك عبدالله بن محمد زمانى
- ۶۹ وفات عبدالله بن محمد
- ۷۰ ملك عبدالرحمن ثالث زمانى
- ۷۱ انهرام غالب بن عمر بن حفص
- ۷۳ صورت توسع خرسينيان
- ۷۴ احوال مغرب
- ۷۵ احصل دولت ادارسه ووقوعات سائرہ
- ۷۶ اسنبلاى فاطميون بفاس وبنای مدينه الزهرا
- ۷۸ محاربه سموره
- ۸۱ تسخير قلعه سموره
- ۸۲ قتل عبدالله بن عبدالرحمن
- ۸۳ برودت سلطان مصر وهبدالرحمن
- ۸۴ احوال كفار اسپانيا
- ۸۵ مراجعت قرال سانشو بقرطبه براى تداوى
- ۸۶ ليون قرالغنه مرقوم سانشوئك ايكنجى دفعه مالك اولسى
- ۸۷ غريبه واحوال فاس

- ٨٨ وفات عبد الرحمن
٨٩ اثار خيرية عبد الرحمن
٩١ ملك حكم ثاني المستنصر بن عبد الرحمن ثالث زمامي
٩٣ فتح شلتكة وهدم قلعة سموره
٩٥ رواج معارف
٩٦ خاطره
٩٧ كمال معموريت اسيا نيا
٩٨ وفات ملك حكم ثاني المستنصر وملك هشام ثاني زمامي
٩٩ حجابت محمد بن عبد الله المنصور
١٠٠ محاربات وغلبات ابن منصور
١٠٦ اندراس بنای دولت ادارسه
١٠٧ وقعة قلعة النسر
١٠٨ شهادت منصور غيور
١٠٩ حجابت عبد الملك بن المنصور
١١٠ حجابت عبد الرحمن بن المنصور وحالات مدهشه
١١٢ متغلب محمد بن عبد الجبارك زمامي
١١٣ سليمان متغلبك زمامي
١١٥ ملك هشامك ايكسني دفعه جلوصي
١١٧ سليمان متغلبك دفعه ثانيه ده تغليبي زمامي
١١٩ علي بن جودك زمامي
١٢٠ ملك عبد الرحمن رابع ايله قاسم بن جودك زمانلري
١٢٢ عبد الرحمن خامس المستظهر بالله زمامي
١٢٣ محمد بن عبد الرحمن المستنفي بالله زمامي
١٢٤ يحيى بن علي بن جودك زمامي
١٢٥ ملك هشام بن محمدك زمامي
١٢٨ انقراض دولت امويه
١٣٠ جزو ثاني طوائف ملوك و دولت مرابطين زمامي
١٣١ اسباب انقراض دولت امويه

- ١٣٣ احوال ممالك كفار
١٣٥ حادثة عجيبه
١٣٧ ملك جوهر بن محمدك زمانى واصلاحات قرطبه
١٣٩ حالات ملوك طوائف
١٤٠ ملك محمد بن جوهرك زمانى
١٤١ اختلالات ممالك اسلاميه
١٤٢ شورش ممالك كفار
١٤٥ اشبيليه وطليطله امير لرينك معاداتى
١٤٩ خيانت قرال الفونس
١٥٠ محاصره طليطله
١٥١ اسبيلاي الفونس بطليطله
١٥٢ ترتيب جزاي ابن عمر
١٥٤ هجوم الفونس ببلاد ساره
١٥٥ مشورت اسلاميان
١٥٦ ظهور و خروج مرابطين
١٥٩ دعوت يوسف بن تاشفين باندلس
١٦٠ ورود مرابطين باسپانيا
١٦١ محاربه مشهوره ذلاقه
١٦٣ هزيمت كفار
١٦٥ وقوعات غريبه
١٦٧ تفرقه ملوك طوائف
١٦٨ يوسفك ابك بنجى دفعه اسپانيايه ورودى
١٦٩ موسى اليهك اوچنجى دفعه اسپانيايه ورودى
١٧٠ حركات يوسف
١٧٢ زوال ملوك طوائف
١٧٥ اسبيلاي بلنسيه
١٧٦ معامله رودريق القامب طور درحق اها لى اسلاميه
١٧٩ مسئله قروازاد

صفحه

- ١٨٠ عونت يوسف ووفات وی
 ١٨١ جلوس علی بن يوسف وقوعات دیار مغرب
 ١٨٢ محاربه عظیمه وهریمت شنبه کفار
 ١٨٤ کرفاری سر قسطه
 ١٨٦ ظهور دولت موحدین
 ١٨٨ اختلا لات افریقہ و غلبات موحدین
 ١٨٩ غلبه قرال ارغون
 ١٩٠ ثبات غرناطه
 ١٩١ نصرت علی بن يوسف
 ١٩٢ مظفریت اسلام و هلاک قرال الفونس البطلا دور
 ١٩٣ وفات محمد بن تومرت مهدی و وقوعات متفرعه
 ١٩٤ اختلال اندلس
 ١٩٥ ظهور احمد بن حسین بن قسی
 ١٩٧ احوال قرطبه و اشبیلیه
 ١٩٨ جلوس تاشفین بن علی و اقراض دولت مرابطین

Ziya Paşa

Endülüs tārīhī

DP

102

25

1859

OCT 19 1965

1015171

اندلس تاریخی

✽ بسم الله الرحمن الرحيم ✽

جوهر زوهر حمد و سپاس بی غایه اول مبدع حوادثخانه موجودات
 تعالی شانه حضرتلربنک بارکاه الوهینه عرض و تقدیمه شایان
 واحقر که اثر دن مؤثره استدلال ایچون جله مکونات یوقدن وار
 و بوجه دن نوع انسانی شرف عقل و نطق الیه ممتاز الاطوار ایلدی
 و رواج فوایح صلوات بی نهابه اول منبع ینایع تحقیق و عرفان و مشعل
 مناهج فضل و ایقانک مضجع مقدس لرینه رفع و اتحافه سزاوار
 و البقدر که ظانکاه جهانده ایقاد ایلدیکی مشکاة شرع مطهر ککشتکان
 راه معرفت ایچون سراج انور و تأسیس ایلدیکی بنیان مرصون الارکان
 دین مبین تابروز محشردائم و مستقدر و ظرف تحف تسلیمات زکبه
 اول خواجه مدرسه توحید و عرفانک ارواح آل و اصحابنه ارسال و اهدایه
 اولی و اوفقدرد که هر یری طریق سعادت رفیق شریعتده نجم تابان
 هدایت و بدرقه امتدر ✽ اما بعد معلوم ارباب رشد و نهال اولدینی
 اوزره و قساکه اشعه عالم تاب آفتاب اسلام مشرق بطحان
 پرتوافکن بروز اولدی بیجه اعصار دنبرو غنوده پسترسکون و آرام

اولان قبائل عرب آلفنه اولد قلمری شمار وحشیانه خشونت و خلاف
دین و عقیدتی ترک ایله زیر اوای نجات احتوای شرع قویعه دخالت
و بالجملة تصدیق و حدایت اوزره جمع کله و شهادت و رفع معادات
و خصوصت ایلمکله جوهر فطر یلرنده مرکوز اولان پرتو جیت و بسالت
خیره انداز چشم کائنات اولفه باشلدی و یک آرزو قوت ایچنده اسباب
وقوع و استحصالی حیطه عقول و او هامدن بیرون فتوحاته نائل اولوب
ربع مسکونک همان نصفی مقدارینی خواب کران جهل و ضلالتدن بیدار
و اقتباس کرده لری اولان مشاغل علم و عرفان ایله ایاق بصد قلمری یرلری
پرانوار ایلد یلر

بر مدت بلدۀ طیبۀ مدینه مرکز دائرۀ عدل و خلافت سنبه
اولدقدن صکره شجرۀ معالی ثمرۀ اسلام و ایمان کسب شجون و اغصان
ایدرك ساهرۀ غبراده شعبات متعدده اظهار یعنی کاه امارت و کاه
خلافت و سلطنت عنوانلریله اداره جمعیت اسلامییه شام و بغداد و مصر
و اندلس ارضلارنده عرض چهرۀ نمکن و استقرار ایلبوب خصوصیه
مائة ثانیه د نصکره دار الخلافۀ بغدادده تأسس ایدن دولت عباسیه ایله
اندلسده سرنمای ظهور اولان حکومت اموییه ده آثار ثبات و قرار
متعین اولدی

الحالۀ هنده مضبوط تواریخ عالم و مشهود باصرۀ ائم اولدینی و جهله
دین مبیین اسلامک موضوع علیهی اولان عدالت و نصف و عمرانی
و مدنیت اقتضاسی اوزره عربلر سیف جهاد الملرنده اوله رقی روی
زمینده هر قنفی خرابه زاره ککیردیلر ایسه اسباب عدل و معمریتی
برابر کوتور و ب طاعی باغ و دشت و هامونی رشک کلزار و راغ ایلدیلر بوقاعده
اوزره همت و الا نهمت عباسیان ایله طرف شرقده خطه بغداد صفت
کاشفۀ بهشت آباد ایله مضبوط ارم ذات العباد اولدینی کی جانب
غریبه قطعۀ اندلس دخی دستیاری اداره اموییه ایله دست مخربین
قوتدن مخلص و آزاد و انواع آثار مدینه ایله مکسب فیض
و اسماد اولدی

اما التیوز تاریخند نصرکه کرک خلافت بغداد و کرک اداره اندلس تقلبات
کونیه ایله رهین زوال و انقراض اوله رق کوکب دری اسلام مطلع
رومدن اسعه باش مضارق انام اولغله بغداد کرب جوارى جهتیله
انک دوکنیلری رومستانک ایلزوده ککسب ابتدکی فیض وارنقایه
مدار کلی اولوب اولغوالیده بونان نیجه علمای فضیلت شعار و کتب
و آثار بروطرفه نقل ابدلش ایسده اندلسک بعد مسافه شی واوراده کی
دول اسلامیه انک متعصبین خرسئانک عرضه شدت انتقاملری اوله رق
پک زباده رخنه دار و متفرق و تار مار و موجود اولان آثار علمیه زینک
اصکثریسی طعمه آتش قهر و دمار اولمش اولسی جهتیله او طرفک
انقراضیدن دولت عثمانیه هیچ استفاده ایده مدیکدن بشقه
اول اقلیم جسیک احوالی بیله اهالی شرقیه بینده برافسانه بی احکام
کی برمدت اغزلده سویلنوب نصرکه لری بتون بتون محو و بی نشان
اولمشدر

حالبوکه اشو اندلس قطعه سنده ظهوره کلان هیئت مجتمعه اسلامیه انک
مبدأ تشکیلدن آخر انقراضنه قدر یدییوزیلدن زیاده زمان کذران
ایدوب بومدت مدیده ارا مننده جریان ایدن وقوعات و خصوصیه
عربلرک قطعه مذکور به صورت تجاوزلی و حین تخطیلرند
بولدقلری احوال واوراده ایضا ایلدکلری آثار عمارت و مغلوبین
حقننده انخذا ایتدکلری مسلک عدل و مرجت و عاقبتنده مظهر
اولدقلری معاملات و سایر حوادث حقیقه شایان کمال اعتنا
والتفات اموردن اولدیغی حالده شمدیه قدر بویه بر اثر منصه
شهودده جلوه کر اولماش و بونک سبی دخی چونکه اسپانیاده
خرسئانلرک لهیب نار تعصبانندن خلاص اولمش کتب عربیه پک نادر
اولوب بونلردن اندلس قطنه دائر قرطبه لی ابو عبد الله محمد الحمیدی
وجزیره میورقه لی احمد بن یحیی الدوبی و عبد الملك بن حبيب زلی
و عبد الله بن یونس و عبد الله بن وحید و ابو الفاسم عبد الرحمن
و بلنسیه لی مشهور ابی الابرار و ابو مروان بن حبان و امیر استیلیه ابن

عباده دائر محمد ابوبكر وطوائف ملوك زمانه دائر قرطبه لی ابو القاسم
خلفك ومرا بطین ایله موحدین دولترینه متدار دخی غناطه لی
عبد الحاتمک تألیفاتی مثلوا تواریخدن برازی بر طریق ایله
اوروپا لورک الیرینه کچرک بعضیلری لسانلیرینه ترجمه اید لکن
وبونلرک ایچندن دخی شرق طرفلرینه کلمش آثارک آز اولمسه شمدی
علی طریق الصحه براندلس تاریخی یازلق ایچون موجود اولان کتب
عربیه ک مطالعهم سی کفایت ایمه رک بلکه السنه افرجه اوزره بولسان
ترجمه لایله تطبیق و تحقیق کیفیت ایملک لازم و بوامرک حسن حصولی ایسه
خیلی وقت و همت صرفتی مستلزم اوله جفتدن بولکلری اختیار
ایتمک قضیه سندن عبارت اولدینی بالتجربه معلوم اولمشدر
و بر سبب دخی اسپانیا حوادثی بر برینه دین و ملتجه خصم ورقیب اولان
اسلام و خرسنیان ارا سنده سر زده وقوع اوله رقی ایکی طرفدن دخی
خامه کذار ثبت و تذکیر اولمش و نقل و قوعانه دین و مذهب غیرتی دخی
قارشمش اولدیفندن ایکی افاده متضاده بیندن حقیقت حالی استنباط
ایملک زحمتی اولوب فی الواقع بودخی کسلبخش طبع و غیرت برداز اوله جق
بر مانعدر

فقط کرک اندلس و کرک اوروپا مورخلرندن مسلك یطرقانه اختیار
ایتمش بعض محققینک اثر لرنده کوریلان محاکات معقوله و بعضا دخی
بویولده مشوش ذکر اولمش بروقعته ک سیاق و سباقی دلالتی ایله
اکثر احوال وارسته قیود اشکال اولقی امکان واحتمالنه ربع مسکونک
قطعات جسمه سندن بویله بر قطعه ده سر بر آورده شعبه ده دوران
اولان حوادث معنایه ابدان جله ملت استفاده ایلدک لری جالده دولت
علیه عثمانیه کبی سایه آسایشویه عدل و نصفتنده هر درلو معلوماتدن
انتفاع اولمقی یحاز و مرج اولان بردولت معدلت پروراهالی
وتبعه سنک محروم و بیگانه قالمش اولمسی تأسی دخی منضم اوله رقی
اشبو ایکی وجه جمیل ذکر اولنان ایکی مسئله یه قارشو بر مسکت دلیل و بونلرک
اوزرینه حالا ریکد پیرای شوکت و شان و فرمان فرمای دور و زمان

بادشاه مر احم عنوان و شهنشاہ صاحب کمال و عرفان و السلطان
الغازی عبد المجید خان افند من حضرت تریبک مغبوط اسلاف
و اخلاف اولان عصر معالی عصر شاهانہ زندہ مظہر نشین امن و امان
بہ انسان ہر مردان معارف آشنایک ہر بری تشکر الہذہ النعمۃ ابراز مآثر
فضل و ہر و برغواہی ع باقی فلان بوقبہ دہ بر خوش صدا ایش
ای نام و اثر ایستکہ اولری دخی او خجی مرتبہ دہ غیر بخش طبع کلبل
اولملہ کلک خلیع المذاہرہ باعث جرأت اولس و بوجہ ناجرہ درج
اولسان حوادث طرز یطرانہ اختیار ایدن مورخینک سجدہ معیار
تحقیقات اولان وقوعات اولوب ترجمہ زندہ دخی بواصول عادلانہ اتخاذ ایلہ
برابر سبک و افادہ امرندہ بجد و شمار اولان زین و ہفتواتک مر ہون
عفو و اصلاح یورلمسی دخی مر و نمندان ارباب فضل و دانشدن متوقع
بولنشد

جزو اول

یکرمی الی سنہ ہجریہ سندیہ عصر واسکندریہ حکومتہ مأمور بولسان
عبد اللہ بن سعد بن ابی سرحی افریقیہ جانبہ لشکر کوند رملک اوزرہ
خلیفہ ثالث حضرت عثمان رضی اللہ تعالیٰ عنہدن استدای عنایت
ورخصت و عسکر جہ دخی استمداد و استعانت ایلمی اوزرینہ
طرف خلافت پناہیدن مأمولہ مساعده و کلی عسکر ایلہ اشراف
صحابہ دن عبد اللہ بن عباس و عبد اللہ بن عمر و غیر یلری اول جانبہ
ارسال اولندی انہای طریقہ عقبہ بن نافع دخی سلطانردن برجاعتلہ
انورہ التحفایق ابلیوب افریقیہ جانبہ طوعری ایلر و لکہ باشلدیلر
افریقیہ مملکتی ایسہ قبصر روم طرفندن اداره اولنوبہ طرابلسدن
ستہ یوزازندہ واقع طبعیہ قدر متمد اولان اعلیٰ حاکم چرچیر نام
برکندہ اولوب معتمدہ اکثر بی سوار ی اولہ رق موجوہ بولسان
یوز یکدن تہاوز ہسکر ایلہ برابر عساکر اسلام ایلہ طرابلس طرفندہ
شیطانیہ نام شہرہ قریب بحلہ محاربہ بہ باشر تلہ قرق کون قدر

حرب متعدد و واقع و طرفينه ضعف كلی طاری اولدی انجق چر چیزه كوده
 جدید عسکر تدارکی آسان اولوب عساكر اسلامیه ك ایسه بولندقلری محل
 بلاد اسلامیه دن بعید و مرکز خلافتله امر بخابره منقطع اولغسله بوندن اول
 افریقیه یه وقوع بولان سفر رده هزیمت کفار ه موفق اولند مدیغی مملو
 بوسفرده دخی جنود اسلامیه ك عودت و رجعت مجبور اولمری ایجاب حالدن
 ایلی اما بر و طرفنده حضرت عثمان رضی الله عنه اشبو انقطاع مخبرات سمیهله
 تشویشه دوشوب عبدالله بن زبیر حضرت تری بر جمع کثیر ایله اول لشكر
 امداد و اعانتله ارسال بیور دیلر ابن زبیر تعجیل تام ایله مدت قلیله ده نیچه
 مسافه قطع ایدوب و اتفاقا اسلامیه ك کفار ایله قتال لری خلا لنده عبدالله
 بن سعدك بولندیغی محله خضر کبی ابریشوب طرف اسلامیه اولوجهله ضعف
 طاری اولمشیکن اشبو اعانتله نا که ظهور دن قوت شکمه حاصل و بر طرفدن
 دخی عبدالله بن زبیر حضرت تری بنك حسن اداره و تدبیری دخی چر چیز طاقنك
 كاملا انهرام واضعلا نسه بادی اولوب حتی کندی دخی ابن زبیرك النده
 مقتول اولشدر عساكر اسلامیه سر عسکر بنك اسمی عبدالله بن سعد اولوب
 قلب لشكر انكلمه معور و مینه جنود عبدالله بن عمر ایله منصور و هبسه
 عسکر عبدالله بن زبیرك قدمیهله مسرور و مقدمه جیوش دخی حضور عبدالله
 بن عباس ایله پر نور اولدیغندن محاربه مذکور ه حرب العبادله دینكله شهرت
 بولش و اشبو فتوحانك و شبیطله شهر بنك قح و ضبط اولند یقنك خبری
 عبدالله بن زبیر ایله خا کپی حضرت امیر المؤمنین ارسال قلمشدر مذکور
 شبیطله شهرنده عساكر اسلامیه شول مرتبه غنایم بولدیله که بهر سواری به
 اوچریك و بهر پیا ده یه یك بشریوز ذر خالص اصابت ایلوب بوندن صکره
 عبدالله بن سعد مصر حکومت عودت ایله افریقیه حکومتی حضرت عثمان
 رضی الله عنه طرفلرندن عبدالله بن نافع تقویض اولندی بر مدت صکره یعنی معاویه
 ابن ابوسفیان و یزید بن معاویه زما نلرنده مصر و البسی بولنان عقبه بن نافع مقدار
 کفایه عساكر اسلامیه استحباب ایله جانب غربیه طوغری روبراه عزم و شتاب
 اولوب اول امر ده مهاجرین بونانی شامل و مقدملری قرطجه دینلان شهر
 قدیمه و اول تاریخلرده اسکندریه شهرینه مشیل و معادل بولنان سیرن نام
 شهر مهم التسخیری داخل قبضه قح و اسنیلا و بعده شمیدیکی تونس مملکت
 طوغری یوریوب اول یرلی قح و اول جانبده قیروان شهرینی بنا

ایلد که نصکره عقلمن خارج جدار له جبال اطلسک نواحی جنوبیه سنه
 طوغری کیدرک سوس نهری بویجه قدیم سوس حکومتی مملکتیه داخل
 وقناریه جزایری پیشکاهنده واقع ساحل بحر محیطه واصل اولدی اول عصره
 کوره ساحل مذکور اقصای اراضی اعتبار اولمغه عقیقه بن نافع سوار
 اولدینی اسی و برروایتده دوه بی بحر محیطه سوروب یارب شاهد و ناظر سن که
 اشبوردیای عمان مانع مئی و سریان اولمیدی اسم جلالتی دها ایلرو کتورر
 ایدم دیشدر اشبوکلای موسی بن نصیر سولش دیو مشهور ایسه ده بعض
 تحقیقاته کوره عقیقه بن نافذن صادر اولمیشدر عقیقه بن نافذک سیر و ققنه
 موفق اولد بغی اراضی و سبغه رومه لورک مقدما نصیر فلرینه یکمیش اولان
 قرطبه ممالیکه نومذیا و چوکورنا و چوبا مملکتلی اولوب لشکر اسلام
 اشبومورتانیا مملکتیه برنام قوم جنک آوره متصادف اولدی واکرچه
 قوم مذکور ابتدای لشکر اسلامه باشلوجه معین اولشرا ایسه ده بعده
 مقتضای جلیکلی اوزره اعانتلرینی اهانه محول و بالاخره حکومت اسلامیه مک
 اسپانیده اقتراض واضمحلالنه باعث مستقل اولدیلر فی الواقع بونلر یارم
 خرسنبارم پت پرست اولوب و بلکه هیچ ردین ایله متدین اولد قلمندن
 فرصت بوله رفی عصیان ایلیوب عقیقه بن نافعی عود و رجعتیه و مستحکم اولان
 قیروان شهرینه تحصنه مجبور ایلمدیلر لکن مومی الیه کندینه یکدن بعض
 مرتبه تقویت ویره رک مقابلیه ابتدار ایلش ایسه ده محل مرقومه قبیله
 بربریه حاکی اولان ابن خنیسه کلی عسکر یله منتظر بولمش اولمغین عصبی
 و موجود عسکرینی احاطه بوله کرک عقیقه بن نافعی و کرک عساکر اسلامیه مک
 چوغنی شهید و صاغ قلالتربنی دخی اسیر ایلمدی بوبوز غونلقدن صکره
 قیروان شهری دخی بربریلر بدینه یکمیی داعیه اخذ انتقامه حبت دینه دخی
 منضم و بوز لرک بیکدن اسلام طرفندن فتی اهرم و الزم اولدیفنه مبنی مصر
 و البسی بولان حسن بن ثمان عساکر جدیده تدارک و بربریلر اوزرینه
 هجوم ایلوب جله سنی منهزم وحنی مرقوم ابن خنیسه مذکوره سنی اخذ
 و گرفت ایدرک بعده عقیقه بن نافذک بوزلد بغی محله قدردشینی تعقیب
 ایلشدر

شاملده متوسد و سادۀ امارت اولان بنی امیه دن عبدالملک بن مروانک قزنداشی
 عبدالعزیز مومی الیه حسن بن ثمان اوزرینه مصره حاکم اولوب بتون مملکت

مغربی استخلاص وصبت محمدیه فی مغرب اقصایه ایصال ایلک اوزره موسی
بن نصیری تعیین ایلدی الحق بو ذات نیچه نصرته موفقی اولوب اسلامیا نیک
مدار مغزقی اولان برقاچ ذوات نادره نیک بریسیدر بر بر قومی جنکاور و جسور
واوته دنیرو و نیجی نیک ایله مشهور بر ملت اولوب اگرچه اسلامک شدت هجومه
یکده مقاومت ایده مامش ایسه ده تمام دخی مغلوب اولماشیکن بوکره موسی
بن نصیرک قوه باز و سته تاب آور مقاومت اوله میوب کاملا منهرم و پریشان
اولدقلردن بومظفریت تامه اشو ذاتک نیک نامنی عیوقه جیقاار مشدر موسی
هرنه محله فارسان بر بر یانه تصادف ایلدایسه خاکله یکسان ایلبرک و تحت
انقیاده چکدبکی رؤسای احشام بر بر یه دن رهنلار لرق جبال منسلله اطلسک
یعنی جبل درن نام کوه سرفرازک جنوبنده واقع چوللردن کدوب عقبه بن
نافعک وصول بولدیفی ناسواحل اقصای غربه قدر اولان ممالک و اراضی
وسعه بنی زیر تصرف اسلامیا نه الدی و بو وجهله دین و ملت و بلکه بیون
جنس بنی آمده خدمت میروره عرض ایلش اولدی و عبدالعزیز ایله مروان
نام اوغللر بنی نیچه خدمت اده استخدام ایلش و مغلوبین حقده اجرای حسن
معامله و کال عدل و نصف و تدابیر حکیمانه و محققانه ایله نشر انوار مددلت
ایدوب باعون منان دین مبین اسلامی تعیم و اعلا نه موفقی اولمشدر بو وجهله
بر بر یلردن نیک چوق عسکر جمع ایدوب لشکر شعبان شیر دلان اهل ایمانی
قات اندرقات تزید و توفیر ایلکله ضمیرنده مر کوز اولان نیچه فتوحات جلبله نیک
جلوه کر منصفه شهود اولسنه باعث و طبعه شهرنده ایکن اسپانیا الکاحنی
فتح و تمخیر برله تو صبع مملکت و بلدان و تزید شوکت اهل ایمان ایلک
تصور یله ندرکات مقضیه به مثبت اولدی لکن بو فتوحاتی نقل و تخریردن
اول اسپانیا مملکتک احوال سابقه و حاضر سی اجالا نقل و بیان اولنقی مناسب
کورلشد

میلاد حضرت عیسا دن تخمینا یک بشیوز سنه اول فنکیا اها لپسی سیر سفاین
وامر نجارتله مشغول مشهور بر قوم اولدقلردن تجارتکاه اید نیک اوزره اسپانیا
سواحلنه ورود و نزول برله بحر سفید سواحلنده ابداره و ملقه و بحر
اوقیانوس سواحلنده دخی غدیر شهر و لیمانلر بنی و بتلپس نهری اوزرنده
اشبلیه و قرطبه شهرلر بنی بنا ایلوب الکای مزبوری دخی کنندی
لسانلری اوزره مکتوم مضامنه اولان اسپان لغتدن اسپانیا لفظیله تعیمه

ایتش اولدقلری روایت قننور بعد زمان یونانیلر کلوب متعدد شهرلر بنا
و بولنردن صکره دخی قرطجه اها البسی هم جنک وسفر و همد تجارته
منقول اولدقلردن اسپانیایی فتح ایدوب عظیم تجارتگاهلر پیدا ایلدیکن
جمله سی رومالولرک بدتصرفند کچوب اها البسی بوجیه اجناس مختلفه دن
مرکب اولدیغی حالده اسپانیایا الکلایی خیلومدت زیر حکومت رومانیانده
قالمشیدی وقتا که حکومت جسیه مذکوره مانند باجوج و مأجوج اقطاع
شمالیه دن و بحر خرز جانبندن ظهور و خروج ایدن اقوام وحشیه ایله پامال
قهر واسیللا اولدقدن اسپانیادخی بازده سم ستور اولقدن مسلمان اولده ماموب
و چونکه اقوام وحشیه بر برلری ولی و تعقیب ایله کلدکلردن اسپانیایک
قطعه جنوبیه سند. بولنان و آندال قومی تحمل ایده موب سینه بوغازندن
بالرور افریقیه یه یالیدیلر اینه ده قطعه مذکوره اولزمان قیصر روم یدنده
اولغین جوسنیانوس طرفندن مشهور جزال بلیراریو اوزرلینه کیدوب
الری پریشان و تار مارا ایلشدر اقوام مرقومه دن قبیله قوط اسپانیاده
تقرر و بر حکومت تشکیل ایدوب بونک خارجنده نیجه محللری حکومتلرینه
علاو ایلدیلر واشبو حکومت قوط در تیوز سنه قدر ممتد اولوب میلادک
در تیوز یئش ایکی سنه سندن دیسیوز اون سنه سنه یعنی اسپانیایک اسلام طرفندن
فتحنه قدر بکرمی بش عدد ملکلی کلش و بونلرک برنجیسی ۴۷۲ سنه
میلادیه سنده حکمران اولان اوریش و صولک ملکلی ۷۱۰ سنه میلادیه سنده
بولنان رودریق درکه اباعن جد طلبطله شهری سرانده مربع نشین
صندالی حکومت اولمشلدر بومدت ظرفنده باشلوجه شایان تحری حروب
و قتال وقوع اولدیغندن اداره ملک و وضع نظامات ایله مشغول اولمشلر اینه ده
بومدت وفیره ائساننده تبدیل طبیعت ایدوب حضریت راحتنی هر حالده
مشاق سفریه یه بالترجیح تن پرور اولمشلرایدی خصوصیه مقام حکومتیه
اقتصاد اولنه جتی ذات عظمای مملکت مشاوره سیله انتخاب اولنق عادت
مضمره سی حکمرانلر قالمیاسی یئنه عدم ایئتلاف و محاصمت براغوب تشویشات
داخلیه دن اختلاس وقت ایده مزلایدی حتی بدیوز سنه میلادیه سنده
وتیرا صندالی حکومتیه کچوب مجبول اولدیغی رداوت فطریه سی جهتیله
ابواب ظلم و اعتسافی باز و کشاد و اها البک و عظمای قومک میل و محبتلری طرد
و اقتصاد ایلدیکندن اون سنه مرورنده مقام حکومتدن خلع و تنزیل و انک

خلعتی مذاکره ایدن مجلسک انتخابیله برینه اداره سابقه دن خشنود سزاق
 کتورن طرفک رئیس بولان رودریک صدر حکومتله تبجیل قلندی انجق
 بودخی حکومتله کلور کلز سلفنک باعث نکیتی اولان اطوارردیه و معاملات
 ظلمیه آغاز ایله (رحم الله النبأش الاول) سوزینی خلقه ورد زبان ایتدیرمکله
 سالف الذکر و تیز انک اوغلاری عماری اوپاس واشیلیه شهرینک بیوک
 پاپاسی و سائر مخالفین ایله استیظها رایدرك اسپانیانک جهت جنوبیه سنده برعصیان
 علنی اسپانی تدارکنده ایدیلرشته مرد دلیر موسی بن نصیر خطه اسپانیایی فتح
 ایتردن اول قوم قوط بوحالد ایدیلر و بو زمان دخی خلیفه واید بن عبد الملك
 عصر یدرکه پدرینک برینه سکسان درنده مسند حکومتله جلوس ایشیدی
 اشبو ویداکرچه حرص وطمع له موصوف ایدی لکن مسجد رسول اللهی
 توسیع و بیت المقدسده اولان مسجد اقصایی تعمیر و شامده دخی جامعنی امیه بی
 بن ایتدیروب یومیه اون ییک عمله اشلده رک بش میلیون التي یوز عدد دینار
 صرف ایلشدر واکرچه ظالم و غدار ایدی فقط ابتدا یولچیلر ایچون
 مسافر خانه و غربا ایچون بیمار خانه انشا ایتدیرمشدر واکرچه اسانی اولان
 عربجه بی دخی طوغری سویله مزمر تبده حلیه علم و معرفتدن بی نصب ایدی
 انجق احکام اوامر و نواهیده انک زمانته قدر روم اسانی استعمال اولتورایکن
 بو عادت قی کندوسی لغو ایدوب اومقوله احکام امارت لسان عربی اوزره یازیلور
 اولدی واکرچه غایتله قورقق و متلون المزاج اولوب شامده کی سرایسندن
 طشره چیقماش ایدی لکن امراسی اسم و لیدی اقصای شرق و غربه
 ابصال ایلوب حکومت عرب انک زمانده کسب شوکت و رفعت ایلشدر
 مومی الیهک برادری مسلمة روملردن ارمنستانی و نیچه ممالکی فتح ایدوب
 سواحل بحر سیاهه و بلککه دارالحکومت یونانیان اولان بلده قسطنطنیه
 دیوارینه قدر صولت انداز اولش و برطرفدن دخی امراسندن قتیبه اقصای
 ترکستانی اسئلا ایدوب حدود چینیه وصول بولدینی مثللو بریاندن دخی
 هندستان امیری محمد بن حسام الطافنی سند و ملطانی فتح و تسخیر ایلش و موسی
 بن نصیر دخی ذکر اولنه جنی و جهله اورو پاطراغنه کیرمش ایدی
 موسی بن نصیر مغرب زمینی کاملاً قبضه تصرفنده مسخر واهالسنی کربوه
 ضلالتدن چیقاروب انوار اسلامیه ایله منور ایلد کدنصرکه اندلس جزیره سنده
 دخی ولوله کوس دین محمدی بی طنین انداز سامعه اهل ضلال و عناد یعنی

ایضاً فریضه غزا و جهاد ایلت اوزره خلیفه دن باتحریات استدعای
 رخصت ایلبوب حتی یازدینی عریضه سنده جزیره مذکوره بی لطافت
 موقع جهتله برالشامه واعتدال آب وهواجه بمنه وازهار وعطریات
 خصوصنده هنده وفواکه وانار بچشده مصره ومعدن کرانهاسی حقنده
 چینه تشبه ایلدیکی مشدر بو آنها اوزرینه اولحوالینک قمع و تسخیری ضمیمه
 جانب خلیفه دن تعلیمات ارسال اولد بقمه منی والی مغرب ابن نصیر اختیارلقنه
 و مشاق سفر به به باقیوب حتی بعض روایتیه نظرا مقصد اصلیمی اسپانیائک
 فتحنه موفق اولد قد نصکره فرانسه و المانیایی دخی استیلا ومحارستان طرفندن
 کله رک قسطنطنیه بی ضبط ایلتک و بوتشله ﴿لنفحن القسطنطنیة﴾
 فلم الامیر امیرها وایم الجیش ذلک الجیش ﴿حدیث شریفی مصداقنه
 مظهر اولق ایدی بومقصدینک حصولی اسپانیایی تفکرده ایکن من غیر مأمول
 بر سبب دخی ظهور ایلبوب سبب مذکور ی اسپانیایه مرورینه عین فرصت
 عدایلدی شویله که اسپانیایه قرالی رودریک طرفندن سینه شهری محافظی
 بوانان قوت جولیانوس قرال مرقومدن کوردیکی بعض معاملات
 غیر لابقمه دن طولانی ابن نصیره شهر مذکور ی تسلیم ایده جکنی وعد و اقرار
 وقوط حکومتک حال و کفینندن آگاه و خبردار ایلدی لیکن ابن نصیر
 جولیانوسک کلامرینه پکده امنیت ایده مدیکنه پناه برآی استکشاف حال
 اول امرده بر مرقومندن سواحل اسپانیایه وقوفی اولان طریف بن مالک نام
 کسینه بی بشوز نفر فارسان ایله بیوجک بر قاج قایغه ارکاب ایدوب طفسان
 بر سینه سنده ارسال ایلدی مرقوم طریف دخی سواحلک بر محله نزول ایلدیکه
 محل مذکوره بعده بر شهر بنا وطریف تسمیه اولمشدر محل مرقومدن
 بعض حیوانات و بر قاج اسیرالوب ونقل و اخراج عسکر حقنده لزومی اولان
 مواقع احوالی و سایر اسباب تسهیل به بی کرکی کی اکلوب سالما موسی زدیته
 عودت و نقل کیفیت ایلدی موسی بن نصیر بو خصوصک بطریق السهوله
 حصوله کلدیکندن حسن تفأل ایدرک چوقدن برو تصور ایتدیکی فتوحاتک
 قوه دن فعله اخراجنی تصمیم ایتکله سینه و طبعه لپا نلرند مناسب سفینه لر
 احضار و قبائل بر بر به دن دخی جسور و جنگاور اوللری انتخاب ایله
 سه آتیه ده یعنی طفسان ایکی سته سی اول بهارنده طارق ابن زیاد نام کسینه بی
 سردار نصب و نصین ایدرک باب الزقاق یعنی الحاله هده سینه بوغازی و جبل

طارق دینلان بوغازی امراره اعزام ایلدی طارق دخی جبل الفتح نام
برونه متصل جزیره الخضرا نام جزیره صغیره به زول ایلدیکه الاکن اده اولان
شهره الجزیره تسمیه اولنور

اولوالی والسی بولان تدمیر عربلرک یکن سنه یکشتری اوزرینه هر نقدر
بودفعه تدارکلیجه بولوب مدافعه به تصدی ایش ايسه ده مانند سبل العرم
جوش و خروش ایدن عسا کر اسلامیه به سدر راه اوله مبوب طارق دخی
جوارده بولان جبلی ضبط ايله آنده تحصن و محمل مذکوره جبل طارق
تسمیه ایلدی تدمیر ايسه اصلا می افریقیه به رد ایلک سودا سبله عسکرینی
طوبلا بوب قوه و فبره ايله قوشا تمش ایکن طارق درحال ساحلده اولان سفاینی
احراق ایدوب عسکرینه خطابا اشته اکر صبر و ثبات ایدرسه کز مظفر اولوب
اندلسی فتح ایدرز یوخسه دشمن جمله مزی دریاه دوکر دیمسبله اشبو کلام
شیعاعت انجم عسا کر اسلامه موجب صولت و سلامت اولغین ازلد و جان
اشکر تدمیر اوزرینه هجوم و اقتحام و اکثریسی طعمه تیغ قهر و انتقام
ایلرله جنود کفار پریشان و نارمار و بقیه السیوفی ~~ک~~ حکم مشغره فرت
من قسوره ~~ک~~ رهکر یز سمت فرار اولدیلر بعده اول شرمزه قلیله اسلامیه
درون ممالکده منشعب و جهت غربه طوغری متوجه اولوب وادی عناس
نام نهره قدر سواحلی اسبلا و و طنداشلری اولان فیکه لورک بوندن تحمینا
یک الی یوز سنه اقدم اول محله کلوب بنا ایتش اولدقلری مدینه سدونه یعنی
سبحونه بی ضبط و تسخیر ایلدیلر لکن اسپانیا قرانی اولان رودریک مرقوم
تدمیرک اختارات متلاشیانه سندن و افریقیه طرفدن مرور و باخود سمان
زول ایش کی ناکهانی ظهور و تخریب اوطان و غور ايله مدت قلیله ده بونجه
فوحانه مالک اولان عسا کر مظفره اسلامک شدت صولت و درجه اسبلا
وسطوتی یایی اشعار و تمجیل ایتسندن ناشی کوچ حال ايله نوم غفلتدن بیدار
اوله رق اسپانیا قطعه سنک هر طرفدن طقسان یک مقدار عسکر ترتیب
واوز لرینه زاد کاندن ضابطه تعیین ایدوب وادی طله دینلان جای کنارینه
و شریش نام نهرک جوارینه ارسال ایلدی اگرچه عدد اسلام قلیل ايسه ده
کرک اعمال اسلمه و سرعت حرکتده و کرک جسارت و بسالنده دشمن لرینه فائق
بولند قلرندن عسا کر در یا مثال دشمنک کترتدن خوف و تلاشه دوشمیدیلر
اشبو قوط عسا کر ینک صف پیشین و واپسینی تیور و سختیان زر خا ل ايله

ما بس و دیگر بر طاقی - به و قلیج و کوهی دخی اوق یای و صبان
 و بعضی باری عادت قدیمتری او زره تیوری طوز و بالظه و کسکین او را قارایله
 مسلح ایدیلر عرب ضابطلری اطراف واکافه یایملش اولان سواری عسکری
 بهم ایدوب مومی الیه طارق فائق دخی یونلری بلوک بلوک تنظیم و تنبیهات
 و وصایای کامله اجرا سیله تشجیع ایلدی شهر رمضان شریفک ایکنجی بازار
 کونی تقابل صفین و تهاجم فریقین وقوعه کلوب * خروشی برآمد زهر دوسپاه *
 رفتند یکسر سوی رزمگاه * سبک یک بدیکر در او میخندند * چورود روان خون
 فرور میخندند * مفهومی هجده عسکر طرفین بر برینده هجوم ایلد در کار کارزار اولدیله
 اشوه شکامه رستمیز علامه * نظم * ز کرد سواران هوا بست میخ * جو برق
 در خشنده بولاد تیغ * برآمد چپ و راست کرد سپاه * نه روی هوا مانده روشن
 نه ماه * ز کرد سواران دران بهمن دشت * زمین شش شد و آسمان کشت هشت
 * سواران کرز افکن و شیرگیر * خر و شنده با جوشن تیغ و تبر * ز بولاد پیکان
 و تبر عقاب * سپر کرده در پیش تبر آفتاب * ماندن حقیقت بر نشانه اولوب
 - کاکچاک رماح و سلاح ولوله انداز مقعر عالم ارواح اولمش و قبض ارواحه
 مأمور اولان کروینک کثرت آمد شدن دنیا ایلد آخرت یبشده بر جاده طریق
 اچلمش ایدی گاه تصادم سیوف و مجنات ایلد بر بر برق آتش بنر نمایان و گاه صهیل
 خبول صحبات کیر و دار معرکه پردازان ایلد برلنکده عکس انداز قبه فیروزه فام
 اولوب منسلسل رعد آوازه لایله زمین و آسمان پردهشت و لرزان اولور ایدی
 بومخار به یوم مذکورده هنگام طلوع شمسده بدأ اولنوب عند الحساب
 بر مسلمانانه درت نفر خرسثیان دوشد یکی حالده سکن کون تمتد اولدیغندن
 اسلامیان ضعیف طاری اوله ق معرکه دن یوز چوریمک و اولوجهله اسلامک
 اقبالی ادباره مبدل اولتی کبی اماره لر کورنمکله طارق آتک دیز کینی چکوب
 اوزنکی به بنه رک بوکس لوب آواز بلند ایلد دیدیکه ای غازیان مغرب زمین
 وای شجاعان مسلمین زه به کیدرسکن و غافلانه قنغی محله فرار ایتک استرسکن زیرا
 او کوکز دشمن وارقه کن دریا در سزه لازم کلان نصرت موعوده الهیه دن
 استمداد و شجاعت فطریه کزه استناد و اعتماد ایلد ثابت قدم میدان کارزار
 اولمقدر وای سواریلر بنم حر کتمه تقلید ایلکزدیوب سوار اولدیغنی سمند صبا
 رفتاری رخصتیاب جولان و عین و یسارنده راست کلدکارینی واصل درک
 نیران ایدرک رایت دشمن مر کوز اولان محله قدر واردی اندن رودرک قرالی

فیل دیشندن مصنوع وتوانا استرسفید کونلر قوشولمش ملوکانه برعربه یه را کب
ومذهب سرخرنگ برنوع حروانی بی وباشنده دخی دره بیضا ایله مزین تاج
قرالیتی لابس اولدیغنی کوروب مانند بلای ناکهسان لمحۃ البصرده یاشوب
قلب قاسیسنی سنان جان ستانیه خون افشان ویرینی اسفل درکات نیران
ایلدی کندینی تعقیب ایدن لشکر دخی مانند شیر زیان رمة کفاره کیریشوب
بروجهله طوغرادیلرکه اول مقتلکاهده توده توده قلان عظام اموات نیجه
سنه لر هوام وحشراته خوان مبسوط وقرالک فوتیه کافه عسکرک اولوجهله
مظهر هزیمت اولسی باعث انقراض حکومت قوط اولوب موسی بن نصیر
قرال مومی البهک سرمقطوعنی بومظفریت جلیلهک تبشیریه جانب خلیفه یه
ارسال ایلدی

ابن نصیر طارک بروجه محرر وقوعه کلان خدمات مبروره سندن
بالذات حصه داراولق املنده بولمش ایسه ده حالبوکه طارک
سفینه لری احراق ایش و تجهیز قلنان دیگر فرقه دوتما دخی
ساردینیا وقور سیمه جزیره لری لاجل الکشف طولاشمفده بولمش
اولدیغندن هودتارینی انتظاره مجبور اولوب ورودلری آنده اون بیک
سواری و سکر بیک پیاده عسکرینی مذکور دوتما یه ارکاب ومغرب زمینی
اوغلی عبدالعزیز اداره سنه تسلیم ایلدکدن وطارقه دخی امرینک وصول
بولدیغنی محمندن ایلر و حرکت ایتوب اتخاذ اسباب قتح وتسخیری کندولک
قاوشمنه تعلیق ایلسی ضمنده تعلیمات ارسالندنصکره اندلس مملکتک ساحل
غریبسنده برمحله عسکر یه وصول ونزوله شتاب ایلدی لیکن طارک ومعینده
بولنان ضابطان سائر وادی لظه دن مباحثت برله خیلی ایلرولمش اولدقلرندن
وسالف الذکر جولیا نوس ایله وقوعبولان مشااورده اوکارنده فرار ایتکده
اولان عساکر مغلوبه یه کسب اتحاد وترکیب سواد ایتکده میدان ویرلیوب
تعقیب وادرائ اولدیغنی حالد سھولته اسپانیایکی کاملا داخل حوزة
تسخیر اوله جغنی مرقوم افاده ایش و بورای دایر مستصوب ارباب تدبیر
اولمش اولدیغندن غازی طارک عساکرینی اوچ قوله تقسیم ایدوب اثای راهده
تخریب واعساف مثل الوحالات وقوه کتورلما سی ویا لکن النده سلاح اولوب
جرات مقابله ایدن دشمنه تشهیر اسلمه اولنه رقی یهوده قتل نفوس وغارات
ایدلما سی ومعرکه کاهده بولنان غنایمه قناعت اولمشی وصایا سنی تنبیه

ایدرک تسیر ایلدی اشبو اوج قولدن بری مغیر ازومی معینده اوله رق وادی
کیر نام نهیره واروب فوق العاده جسورانه و شجیعانه حرکتله قرطبه
شهرینی ضبطه موفق اولدی دیگر قول دخی زید بن کسادى السککى معینله
بالمسارعه ملقه والبیره و دیگر شهرری استیلا ایلدی اوچنجی قول ایسه
بالنفس طارق اداره سنده اوله رق مذکور ایکی فرقهک اورتاسندن چیقوب
رهگذارنده بولنان جهن شهرینی الد قدن صکره بو اوج فرقه برلشدیلر
واوکلری صره قرال رودرک طماقک بقیمه السیوفنی قوالیه رق حکومت
قوٹک پای تختی اولان طلبطله شهرینی محاصره ایلدیلر شهر مذکور
تاجه نهری اوزرنده واقع اولوب کنکرة بروجی طاق آسمان ایلهم
واطراف قوی و رصین برسور ایلهم محصور و مستحکم اولدیغندن بشقه درونده
نفوس کثیره بولدیغنی جهتله غوائل محاصره و شادند مشا جریه مدت مدیده
تحمل ایده بتملی مأمول ارباب تمیز و عقول ایکن هر طرفدن فرار ایله پک چوق
زاده کان قوط برتات جبالندن فرانسه یه و بحر ایتالیایه کتس اولوب
بولاردن شهر طلبطله یه دخالت ایتس اولنردخی مشهودلری اولان شدت
وصوات عربانی وسیل بلاکبی اقوب کلکده اولان معسکر موحدینک
اوکنندن قاچوب قور تلیق امری محال اولدیغنی جان آجسبله افاده و حکایه
ایلدکلرندن شهر مذکور خلقتک بتون بتون اذهانی مشوش و مختل و پای
مقاومتلری سست و مترزل اولغله عساکر اسلامک پیشگاه قلعه یه دهشت
انداز وصول اولدقلرنده یعنی هجرتک طقسان اوچنجی سته سنده و طارق
اسپانیایه ایاق باصدیغنی زماندن برسنه مرورنده ابواب قلعه بی کشاد و تسلیم
ایلدیلر

حضرت عمر رضی الله عنہم قدس شریف اهلبننه احسان بیوردیغنی
مساعداً عدلیه اصولی اوزره عمرو بن العاصک اسکندریه بی موسی بن
نصیرک سینه و طنجه بی فتحنده اجرا ایلدکلری حرکات عادله مثلاً طارق دخی
طلبطله اهلبنی حقنده هیچ مجبوریت بوغیکن عقد و تنظیم اولنان شروطنامه
موجبجه ایفای عدالت و ملامت ایدرک شن عدالت نشان اسلامانی اشاعه
و اعلان ایلشدرد کز اولنان شروطنامهک احکامی اهلینک جملہ سی سرستی
اوزره قالوب اسیر اولماق واسنبنان املاکنی ترک ایله دبلدیکی محله نقل واقامت
ایده بتمک و قتلارک جملہ سی خانه و املاک و سائر سند کمال امنیت و آسایشله

متصرف بولمق و جله سی علی السویه تعدیل نسیمه اولنان و پرکوی اعطایه
 مجبور اولمق و موجود کلبسارک ابقا سله بلا رخصت یکیدن کلباسنا اولمامق
 و اجرای اصول دینه لرند سر بست اولوب کندو قوانین ملیه و دینیه لرله اداره
 و کندو حاکمیه لر رزیت دعوا قلمق و فقط ایچلرندن طوعا قبول ایمان ایدنلره
 انلرک حکمی جاری اولمامق و درون شهرده نقدر اسلحه واسب وار ایسه لشکر
 اسلامه ترک و اعطا اولمق مقالاتدن عبارت اولوب صورت مقاوله درون مملکتده
 نشر و اعلان و رهنار اعطا اولدقدنصرکه طارقی معینه برقاچ عسکر الوب
 درون شهره و اوج و نهره ناظر برته اوزرند و واقع قوط قرالرینه مخصوص
 سرایه عروج ایلدی انده نیجه زماندنبر و قراللرک جمع و تدارک ایلدی یکی خزان
 و اشبای کرانه سایه عطف نکاه التفات ایتوب سرایک بر محمل مخصوصنده
 عادت قوطبان اوزره هر قرال فوت اولدجه ایام حیاتنده زیب سر مفتخری اولان
 التون تاج ایله پیرایه کسوه سلطنت عد ایلدی یکی مجوهرات صره سی اوزره
 وضع و ترتیب و اسمی و بادشاهی و مدت سلطنتی بر لوحه یه یاز یلوب تبیین ایلدش
 اولدیفندن بو محله موجود بولنان یکرمی بش قرالک تاجلری سی سائر خزانده
 ترجیح و قاعده نصف و معدلت اسلامییه بی اعلان و توضیح ایلشدر

ابن نصیر بالا ده ذکر اولدییغی وجهله ساحل غربه نزول ایتد کد نصرکه تدارک
 ایلدی یکی خرسنیا قلا غوز لر یله طار قک فرقه لرینک طو تیغی طریقک جانب
 غریب سندن عزیمت و اشبیلیه یعنی الحاله هذه سویا یا نسیمه اولنان شهر عظیمه
 موصلته مدت قبله محاصره ایله فتح و بعده قرونده نام شهر مستحکمی ضبط
 ایدوب همان باد صصر کی لوزیطانیا مملکتنه توجه و اوراسنی دخی آورده
 قبضه تسخیر ایلد کد نصرکه بنه استرامدور طرفنه عودت برله مشهور و مستحکم
 مریدا یعنی مرده شهرینه وصول بولدی حتی موسی شهر جسم مذکور غایت
 متین بر سور ایله محصور و مرتفع قلعه لر ایله مسدود و محفوظ اولدیغی کورد کده
 منجیب اولوب اشبو بلده عظیمه قلعه متناظره ایله مرصون و اطرافی حصون
 منبته ایله مصون اولدیغی بدیهه کور ایلد کده کویا کافه نوع بشر بریره کلوب
 جله قدرت و معرفت لرینی انک عظمت و زینت و متانته صرف ایلش لرطن اولنور
 سعادت اتی فتح ایده نه در دیدیکی مضبوط تواریخدر و شهر مذکور
 دروننده متوفی رودر یک قرالک زوجه سی بر نیجه زادکان قوط ایله قیاشمش
 و قلعه قبول لرینی سد ایله مثبت میدان مقاومت اولمش اولد قلرندن و هر چند تسلیم

اولمتری تکلیف اولندیده عرض روی مخالفت ایلدکلرندن ایام محاصره خیلی
ممتد اولدی هنگام محاصره ده بهر کون مهاججه ومقاتله اولمقده ایکن تسریع
ظفر ضمنده مقدیمجه ابن نصیر اوغلی عبدالعزیزی افریقهدن دعوت ایتیش
بولند یغندن عرقوم بوانئاده بر مقدار سواری و تیرانداز برر عسکر یله اردویه
مواصلت ایدوب اهالی قلعه اشبوامدادی و همده کندیلرینه مستولی اولان ضعف
حالی مشاهده ایتکله جانب موسایه ایلچیلر اسال ایلدیلر بعض مورخلرک نقلارینه
نظرا بونار موسایی اوتاغنده بولوب ناصیه سند ه علایم شیخوخت و آثار تعب
ومشقت کوردیلر و مشارالیه مر قوملری حسن قبول ایله تلطیف ایدوب امرای
عسکر یه ایله بالمشاوره شروط تسلیملری مذاکره وفر داسی جواب اعطا ایله جکئی
یلدردی اول کیمه خیمه سنی قصر و تخضب و چهره سنی ترین و ترطیب ایدوب
ایلچیلر ایرتسی کون کندوسنی بشقه هیئته کوردکلرنده بالدا ده طابنه میوب مخیر
قالدیلر عودتکلرنده مشهودلری اولان احوال غریبه بی همشهر یلرینه حکایه و بیان
وبونلرکی استدکاری زمان تحصیل شباب ایدن قوم ایله مقالمه مستحیل الامکان
ایدوکنی تذکیر و اعلان ایلدیلر هر نه ایسه شهر مذکور ایچون تسلیمدن غیر
چاره قالدیفندن اهابسنه ابن نصیر قنوت کوسترک طلیطله اهابسنک مظهر
اولدقلمی مساعدات بونلر حقنده دخی تمامیه اجر او انوب فقط لشکر اسلامی
بونیجه مدت محاصره ایله اشغال و امر ار زمان ایدر مش اولدقلمینه مجازا تا
مقاوله منعقدیه حین محاصره ده النده سلاح اوله رق قوت اولنلرک اموال و املاکی
دخی استکلریه ترک وطن ایدنلرک اموال و املاکی مثلا و ضبط اولنق شرطنی
ضم ایلدی و رهن اوله رق قرالک زوجیه سنی و بر قاج زاد گانی برابر آلوب
طلیطله شهرینه طوغری توجیه وجهه عزیمت ویولده تصادف ایلدیکر
نیجه مواقع محصوره بی بلا تعب و مشقت داخل قبضه حکومت ایلوبوب
بر یاندن دخی مسلمانلرک اسپانیاه و رودی اهابسنی قتل واسیر ایلک و یاخود
اراضی و مزارعنی تخریب ایله اجرای خسارت و اموال و اشیا لری غصب و غارت
ایتمک مقصدینه مبنی اولوب انجق مقابله و معاندته اصرار و استمرار ایلانلریله
مقابله و محاربه ایلک ایچون اولدیفنی اعلان ایدردی بر و طرفدن طارق دخی
قستل نام دیگر قشته اله ملکتنی کاملا زیر نصیر فیه الدقد نصکره موسی
ابن نصیری طلیبره نام محله قدر استقباله کلوب مشارالیهک مقدم وقوع بولان
امرینه امتثال ایده مامک مجبوریتنده بولندیغی انجق توسیع شان وشوکت

اسلام ایچون اولدیغنی کال تواضع واحترام ایله عرض و بیان ایلش ایهده
 طارقک بونجه غزوات وقروحات ایله قرانمش اولدیغنی نام و شان والی مشار ایله
 ابن نصیرک شان و شهرتیه نوعما کسر ایراث ایلله جکی ملاحظه سنه مبنی
 طارقه حسن معامله بی دریغ ایلدی حتی نقل اولدیفنه کوره ابن نصیر
 طلبله یه واصل اولدقده قصره یعنی سرایه کیدوب مدینه سلی نام شهر دن
 طارقک المش اولدیغنی مائده سلیمانی تسمیه اولسان مشهور و غایت قیمتلو
 طلبه بی خلیفه یه ارسال ایلک اوزره طارقدن طلب ایلدی اشوبطله علی و ابته
 غایت یوک زمرد دن و یاملا کیت دینلان زمرد رنگنده اولان طاشدن
 معقول و اوچبوز التمش ایاقلی اولوب کویا حضرت سلیمان زماندنبرو
 قالمش و بخت النصر قدس شریفی ضبط ایلدکن صکره برتقریب اسپانیا
 کتورلمش ایدی و برروایتده دخی روما ایمپراطور لر دن تیتوس نام ایمپراطور
 قدس شریفی تخریب ایلد کده مذکور طلبه بی علامت ظفر اوله رقی روما
 شهرینه کتوروب بعده قوم و اندال روما حکومتی استیلا ایلد کلمند
 اتی شهر مذکور دن اخذ ایلدک اسپانیا کتورمش و بالاخره قوط طائفه سی
 النده قالمش ایدی هرنه حال ایه طارق طلبه مذکور ی فقط بریاغی نقصان
 اوله رقی ابن نصیره عرض ایلش ایهده ابن نصیر اشوبتقیصه بی اظهار
 غیظ و کینه وسیله ایدوب مومی الیهی سرعسکر لکدن عزل و علی روایه
 حبسه وضع و هرنقدر امرای سائر استرحام ایلش لر ایهده ینه اصغا
 ایتوب ضرب ایلشدر لکن اشو حادثه شامه عکس ایلدیکندن طارق کبی
 بونجه خدمات مبروره میدان کتورمش و سیوف مسلولة اسلامیهدن
 برسیف صارم عداولتمش بر ذاتی بیعمل بر اقی ناروا اوله جفا ایلد بولده
 طرف خلیفه دن یازیلان تو بیخنامه اوزرینه ابن نصیر کندوسنی طوپلایوب
 طارق ایله علنا مصالحه و مصافحه ایتکله جله امر او عساکر اسلامیه فرحناک
 و شادمان اولدیلر بو ایکی ذات عالیقدرک یینده وقوعبولش اولان برودت
 محاسنه شان مظفریتدن نشأت ایتش بر حالت اولدیغنی کبی قبيله و جنسیت
 داعیه قدیمه سندن دخی تولد ایلشی محتملدر

بالاده مذکور مرده شهرینه ضبطندن صکره اعلان عصیان ایدن اشبلیه
 اهل بسنی تحت اطاعتیه ادخال و همده اندلسک جانب شرقیه سنه بر مقدار
 عسکرایه بولسان تدبیری رهین قهر و اضمحلال ایلک اوزره عبید العزیز

پدرندن آریلوب اول جانبہ عزیمت ایلدی مرقوم تدمیر اولدجه مقدم وصاحب
 تدبیر اولوب لیکن میدان حربده صولت شیرافکن دلبران اسلامه تاب آورمقاومت
 اوله میسه جغنی دخی بالتجربه یلد یکندن اووه زدن قاچوب صعب المنال
 طاغیرده تحصن برله اوفق تفک وقوعبولان بعض غوغالرده خیلوجده ایش
 کورمش ایسدهد بالاخره لورقه نام محله قریب بربرده لشکر اسلام مرقومی
 وعسکرینی منہزم وپریشان ایلدی وبونک اوزرینده مرقوم اور یوطه نام
 برکوچک شهره جان آکررق اجتماعانده معینتده بولسان قلیل لعدد
 فرار یارایله تحصن ایش ایسدهد عساکر موحدین اطرافنی صاردفلرندن
 تسلیمدن غیری چاروسی قالمدی فقط بوورطه دن اولدجه ناموسیه قورتولق
 ایچون شهرده بولسان زانی عسکر قیافتنه قویوب وصاحلرینی دخی بوغازلرینده
 صفال کبی صاردیروب قلعه نک بدنلرینه اصعاد وارانہ ایدرک عبد العزیزی
 محافظان قلعه نک کرتنه ذاهب ایلدی واول کیجه تدمیرک آدمی اولق نامیه
 کندوسی تبدیل قیافت وعبد العزیزک اوناغنه کله رک شروط تسلیمی عرض
 و بیان حال وکیفیت ایلدکده عبد العزیز مرقومک جسارت وامنتنی تقدیرا
 مورسیه ایالتده یدی عدد شهری ارض تدمیر تسمیه سیله مومی البهک اداره سنه
 ترک وسنوی برقمقدار ویرکویه ربط ایله طقسان درت سنه هجریه سنک شهر
 رجبنده عقد مقاوله ایلش واشومقاوله نامه بعبارتها کتب تواریح
 عریسه ده موجود ومحرر اولوب خلیفه ولید طرفدن دخی تصدیق وقبول
 اوانمشدر بو طرفه عبدالعزیز اول صورتله رابطه بخش امن وآرام اولدقدنصرکه
 اندن عودت برله شهراه عزیمت لرینه بر حصن حصین حاجز وحائل اوله میسه رق
 وصبت عدالتی وشهرت شجاعتی دخی قدوم ظفرلومنی تسابق ایلیه رک
 راهکذارنه بولنوب بعد الفتح غرناطه تسمیه اولنسان مشهور ایلبیری و بزه
 وانتا کره شهرلری علی طریق السلم ممالک اسلامیه به علاوه ومنضم ایلدی
 بووجهله اسپانیا قطعه سنک معنا اولان نصف مقداری فتح قلمش اولقله
 بوندنصرکه طرف شمانده واقع مملکتلرک دخی حوزه حکومت اسلامیه به
 اد خالنه مباشرت اولنوب چونکه اهل اسلام طلیطله بی مرکز عد ایلدکلرندن
 انده جمع اولوب اسباب فتح وجهادی تذکر وتیثیه ایتدکدنصرکه طارق
 تاجه نهرینک منبعلرینده قدر نیجه جبال شاهقده دن مرو رایله ابرنام نهره
 نصب خیام وبعده اول قطعه نک ال یولک ومعنا شهری بولنان سرقسطه بی

محاصره به قیام ایلدی موسی بن نصیر دخی غرب طریقی طوتوب شلکه
واشتورقه شهر لری الدقدنصره ابرهرینی بالمرور قرار وید بیرلری اوزره
مذکور سرقسطه شهر ی پیشکاهنده طارقه ملاقی اولدی و شهر منکر دخی
دیگر لری مثلاً آورده قبضه تسخیر قلدی انجی به مملکتک اهاالسی سار
فتح اولان بلدهر سکینه سنک نائل اولدقلری معافیت کامله دن بهره ور عاطفت
اوله میوب خونجه انا یله کیتلو تضمین نقدی طلب اولغسیله بوندن طولای
اهالی کلبسارینک ترینسات ذهبیه سنه اطاله دست ارتکاب ایتمک قدر مجبور
اولشلردن بوندن عربلرک مرادی تحصیل اموال وغدر واعثساف اولمبوب
بلکه تسهیل اسباب فتح و تسخیر یعنی ایلروده محاصره سی متصور اولان
سار بلاد اهاالسنه بر عبرت مؤثره کوسترک غرضندن عبارت بر حسن تدبیر
اولدیخی بوندن اول و صکره وقوعه کلان احوال دن منفهم اولور بوندنصره
لشکر اسلام یته ایکی فرقه اوزرینه ترتیب اوله رق بری ابن نصیر ایله فرانسه
مملکتنده واقع اربونه یعنی نار یون شهر یته واندن پیره نه طاغلرینی یعنی
پرتات جبالنی بالتجاوز بعده اسپا نیاه عودتله نهایت غربه قدر قوت بازو سنی
ایصال وفرقه اخری دخی طارقی معینله دیگر جانبده قالمش اولان محال
ومواقعی همان قبضه تسخیر اذخال ایلدی اشته بویاکی ذات فرخنده فرجام
معینلرنده بولسان واسپا نیاه قطعده سنده کی نفوس خرسنیانک عشر معشاری
مقداری اولمان عساکر اسلام ایله یونجه ثغور وفلاع و حصون و بقایای ایله
اویله براقلیم جسمی آورده دست تسخیر ایدوب جریده عالمده ابقای
نیک نام ایلشلردن

لکن ازالنده مقدمه تحدث ایدن تضاد و اختلاف بتون بتون مبدل صلح
و صلاح اوله میوب و ابن نصیرک دخی بر مقتضای * یت * آدمی پیر جوشد
حرص جوان میکر در * خواب در وقت سهر گاه کران میکر در * کتند کجه
حرص پیر یسی متراید اوله رق غزواتن حاصل اولان غنائمی کاملاً
کندی ایچون حفظ ایلکده و طارقی ایسه اصول شرعیه و فاعده
حریه اوزره خمس غنائمی خلیفه ایچون تفریق ایلد کدنصره باقیسنی جله
عسکر ظفر اثر توزیع و تقسیم ایلدیکی جهته بتون عسکر کتند و سنک مجلو بی
اولقده اولوب بوسیلرله اداره عسکر ابن نصیرک انندن چیقمش کی
بولند یغندن والی مشارالیهک حقد و حسدی بر قاتد هامتزاید اولوب اشو نفاق

وعدم اتفاق کینتی سمع خلیفه به واصل اولمغین لاجل الحاکمه ایکبسی برلکده
شامه جلب وابتدا طارق استنطاق اولند قده اعلان کلمه الله ایچون میدانه
کتوردیکی خدمتارینی تعداد وعفت و سفارته حال فقریه دخی استشهاد ایله
بو حالک یالکیز مسلمانلردن دکل مغلوب اولان طائفه خرسنایندن دخی تحقیق
وسؤال اولمغینی واکرچه انلره یله برکونه غدر و ظلم ایله تهنی تحقیق ایدر ایسه
حقننده اجرای مجازات اولمغینی ایراد ایتمکله تبریه ذمت المیش ومومی الیه
نصیر ایسه قرطبه و طلیطله واشبیلیه ده جمع وادخار ایلدیکي اموال واشبایی
عوده تنده استیجاب ورهن طریقیه المیش اولدیغنی درتوز عدد زاد کافی
دخی کندوسیه همر کاب ایلدیکندن شامه طارق قد نصکره تاریخ هجرتک
طقسان النجی سنه سنده وصول بولمش ایدی بونلر حضور خلیفه ده محاکمه
اولوب معهود مائده مسئله سی میدانه قوند قده طارق برتقریب افراز وکتم
ایلدیکي برهدد ایاغی حضور خلیفه یه عرض ایله اشبویادکار عهد قدیم اولان
سفره کرانبه یانی اله کچوران موسی اولوب بلکه کندوسی اولدیغنی اثبات
ایلدی بوارالق ولیدک وفاتی و برادری سلیمان عبد الملک سر بر خلافتیه
جلوسی وقوع و اولوب خلیفه سلیمان اسپانیا اهل البیتک احوالندن سؤال ایتمکله
ابن نصیر جوابنده اندلسک اهل البی درون قلعه ده ارسلان کبی جسور
واسلری اوزرنده قره قوش کبی سریع المرور و او و زرده جبانته ایله نسیایه شبیه
وطاغلق برلرده دخی کچی کبی جری وخفیف آدم لردر دیمه سیله تکرار خلیفه
طرفندن اهالی ممالک افرنج و بربردن سؤال اولند قده ابن نصیر جوابنده
طائفه افرنج جسور الهجوم وشدید الفرار و بر بریلردخی شکل وشماثل وتحمل
وجسارنده واصل حروب وسائر ده عربله مماثل ایسه زرده ذاتلرنده خیانت
و کلاملرنده عدم ثبات وامنیت ایله معرفت بر قوم مدر دیو افاده ایلشد
ابن نصیرک اشبو تعریفلری مرور ازمان ایله خلق وطبیعت اقوام متبدل
ومتغیر اولدیغنی بیان ایدر زیرا الحاله هذه فرانسه ایله اسپانیا اهل البی پتنده
ابن نصیرک بیان ایلدیکي فرق اخلاق کرکی کبی مشاهده اولمقده اولدیغنی
ورئیس قدمای مورخین یونانیان اولان مشهور هرودوت قوم عربی تعریفنده
عربلر سوزلرنده ثبات ایدر بر قومدر دیمش اولسی و افریقہ نک اهل البی دخی قدیم
رومانیان و یونانیان زمانلرنده ثبات وامنیت سزلک ایله مشهور اولوب الآن
بو حالده کورنمسی ابن نصیرک کلامی مؤید درو بوراری ذکر دن مراد

ابن نصیرك اهل حرب اولدوقدن بشقه فصل نكته بين برآدم بولنديغني تعريفدن عبارت اولوب لكن نه چاره كه هر عصرده جزئی سبيل ايله اجراي اغراض و ارتكاب اغراض وقوعه كلك آيين ديرين عالم كون و فساد اولوب بوسيله نامدار جهان اوله ييله جك نيجه ذاتلر مفسطور جبلت انسانيه اولان بليه بغض وعداوت ايله تلف و خدتك طعن وحسده هدف اوله كلككاري مثلاو اون ايكي دفعه ارتداد ايتش اولان قبائل بربريه بي يمن شرف قدوميله حضض دركه كفر و ضلالتدن ذروه بالاي رشد و هدايه اصعاد ايدن غيرتكش دين مبین پيغمبري و فاتح اقاليم اندلس و بربري مرد دليري نظير يعني موسي بن نصير دخی سبقت ايدن خد مات مبروره سنه مكافاة جانب خليفه دن مأمول بولسان تلطفاته بدل برخواي مثل ستار مذكور مانده نزاعی وسيله سبيله بالعكس مظهر ذل و احتقار اولدی موسي بوحاله مأیوسا و محزوناً جانب حجاز مغرر نظر ارازه عزيمتله پيغوله نشين عزت و وحدت ايكن زيرده بيان اولنه جغی و جهله اوغلار ينك دخی عزويات كونا كونا ايله دوچار عقوبت اولد قلربی استماع ايتككه طقسان يدي سنه سنه و داع عالم فانی و ميل نعم جاوداتی ايلشدر

- * ای حاصلت ز حاصل این روزگار هیچ *
- * از روزگار هیچ توقع مدار هیچ *
- * کر هیچ برقرار نماند عجب مدار *
- * بر هیچ هیچ حال ندارد قرار هیچ *
- * از هر چه ما حساب مرادی گرفتیم *
- * دیدیم و بود فذلک آن شمار هیچ *
- * ذرات کائنات همه آمد و شد است *
- * داند خرد پژوه که ناید بکار هیچ *
- * در مجلس زمانه مشو زود مست آز *
- * کز جرعه اش ندید کسی جز خمار هیچ *
- * راحت بخواه امن مجوز آنکه کس ندید *
- * در حیر وجود ازین خار بار هیچ *

ابن نصیر د نصکره اوغلی عبد العزیز مغرب زمین و اندلسه امیر عنوانله والی صاحب تمیز اولوب مرکز اداره سی اولان طلبطله دن رؤسا و مشایخن مرکب اولان دیواتی اشبلیه یه نقل و انده قرال رودر بکک زوجه سی ایلایی محبة و کرک حسب المصلحه تزویج ایلوب ام الاعصام کنیه سبيله بنام ایلدی بوند نصکره بعض محلاری دخی داخل دائرة اطاعت ایدوب ویرک و تخصیصنی اجرا و اغتنام اولنه اشپای نفیسه بی اون نفر کسان ايله جانب شاهه اسرا ایتش و اگر چه بوخده منظر سلیمان خلیفه نك بادی مسروریتی اولش ایسه ده ابن نصیر اوغلار ينك مغرب زمین و اسپانیاده کسب نفوذ ایدر لر ایسه بالارینه

اولان معامله بی بونلر بالاخره هضم ایدمه جهکری ملاحظاتی دغدغه فرمای
خاطر قاصری اوله رقی پدرلری حقه ده اولان عکس مکافات قضیه سنک
بونلرک حقه ده دخی اجراسنی ترتیب وازاله وجودلریله ترویج اندیشه ایدملک
تدبیر قیجینی تصویب ایدوب تقدیم اولن ان پیشکشلریله برابری کلان مذکور
اون کشیدن بشنی عبد العزیزک قیروان ایله طنجیه اداره سنه مأمور اولان
برادرلری و دیگر بشارتی دخی عبد العزیزک کندوسنی تلف وازاله ایتک
تعلیماتیه اسپانیایه اعاده واعزام ایلدی لیکن بالجمله رؤسا و مشایخ
وسائر ککندوسندن خشنود و دلشاد و امرینه مطیع و منقاد بولمغریله
عبد العزیزک تلخی اولور اولر صورتله ممکن اوله میه جغندن اذهانی بوزاجق
برطریق فساد سلوک ایله عبد العزیزک وجه سنک سوزینه فریفته اوله رقی
خرسبیا نلری التزام ایله قوط حکمرانی میدانیه چیه قاره جغنی و بوسبیله نائل
حکومت و سلطنت اولمق اعتقادند بولند بخی حوادثی مرقوملر بین الاسلام
نشر ایتکله اجرای مافی الضمیر بوللر اچیله رقی برطاقم ساده دلان متعصبین
دخی اکاذیب مذکوریه الدانوب عقد انجمن فساد و عبد العزیزکی سرانیده
کائن مسجدنده ادای صلوة بحر ایدر ایکن طقسان الی سنه سی منصب
حیاتدن طرد و ابعاد ایلدیلر * یت * لئن غیبوا جثمانه لم یغیبوا * مکارمه
اللاقی الی الحشر تذکر

سزوار تعجیدر که بوقعه دن تخمینا فرق ایکی سنه صکره اول خلفای عباسیه
اولان سفاح حکومت اموییه بی یازده قهر و اضحلال و آخر خلفای اموییه
اولان مروان ثانی بی اقرباسیله عرضة تیغ غدر و نکال ایلدیکنده بونلردن بری
یعنی عبدالرحمن بن معاویه بن هشام بن عبد الملک برتقریب ایله تخلص کر بیان
جان و زخم خورد غدر سلیمان اولان ابن نصیر ایله اوغلارینک فتح ایلدیک
خطه اندلسی کندوسنه دارالامان ایدرک محامده تحریر قلنه جغنی و جهله انده
بر حکومت جدید اموییه تشکیل ایلشدر هر نه ایسه سالف الذکر عبد العزیزک
شهرا دندن صکره خلیفه طرفندن والی مخصوص کله مدیکنده مبنی متوفی
عبد العزیزک عمی ایوب بن حبیب تصدیق خلیفه قهر و رؤسا و مشایخ طرفندن
مقام حکومتده بولمق اوزره تنسب اولنوب هم وسط اندلسده بولمق و همده
افریقهدن بعد اولمق اوزره دیوان مملکت اشبیلیه دن قرطبیه نقل اولندی
اول ائنده اسپانیا مملکتی درت قطعده تقسیم اولنوب الجوف القبله الشرق

الغرب اسماری تسمیه قلندی اما اهالی مملکت محاررند بر تفصیل بیان
اولنه جغی وجهله اقوام مختلفه در مرکب اوله رق طاروق و موسی ایله کلمش
اولنلردن صحیح النسب عرب پک آز اولوب اکثریتی بربری ایدی اهالی
مغلوبه دخی رومان وقوط و قدیم اسپانیاده متمکن اولان عبر قوملردن عبارت
اولوب بونلرک جله سنه خرسینان معناسنی مفید اوله رق رومی اطلاق اولندی
و بونلردن بشقه دخی فلسطیندن کلمش خبلی یهودی دخی موجود اولوب
بونلرک جله سی فیودرق و اسارتدن آزاده و اصول دین و آیینلرینک اجرا سنه
و عادات قدیمه و السنه اصلیلرینک استمالی امرنه و الحاصل هر بر حال و کارده
علائق اضطرار و مصعو بتدن مأمون و سادده ایدیلر اشبو ایوب بر شهر جدید
بنایا ایلیوب اسمی قلعه ایوب تسمیه قلندی طقسان سکر تاریخنده الحور
ابن عبدالرحمن التکی شام طرفندن ایوبک یرینه والی نصب و تعیین اولنوب
بوتاریخنده اسپانیاده مجددا قح اولنه جق بر قالماش اولدیغندن دیار افرنجیه
و ارمق اوزره والی موئی ایسه فرانسه یی اسپانیادن فاصل اولان جبل البرتاق
ابن نصیرک تجاوز ایلدیکی معبدن بالمرور اربونه و قرقشونه شهرینی و نیجه یرلی
ضبط و تسخیر ایدوب و نهر غرونه دکن کیدوب غنائم موفوره ایله هودت ایلش
ایسه ده غدار و نادان بر آدم اولدیغندن نصبی تاریخنندن ایکی سنه صکره عزل
اولنوب یرینه السماع نام بر مرد همام تعیین قلندی اشبو السماع درایت
و فطانتله معروف بر ذات اولوب والی بولندیغی مدتیجه حسن اداره موفق
اولش و حتی بردونتا تجهیز ایدوب اوزرینه امیرالما اسمیه برینی نصب ایلشدرکه
الآن اور و پاولر بواسمی امیرال دیوا استعمال ایتکده درلر والی موئی ایسه
ذاتنده مرکوز اولان حقانیت و شفقت ایجا بنجه سلفنک زماننده مغدورا
حبسخانه لرده مزدحم اولان مظلومینک سبیلارینی تخلیه و اموال و املاکی
غصب و مصادره اولنان بیچاره لک استرداد مطلوب باتیله دل مجر و حلرینی
جیره پذیر لطف و تسلیه ایدرک توزیع اولنان و یرکو خصوصنده دخی وجهه
عدالت و حقانیت اوزره حرکت و بواطوار عادلانه سی سبیلله هر کسک حسن
توجه و خوشنودینی جلب و دهوت ایتدکد نصکره فرانسه طرفنه لاجل الجهاد
متوجه اولش و سلمی الحورک وارمش اولدیغی محارری تجا و زیله طلوشه
شهرینی یعنی الآن طولوز تسمیه اولنان شهری محاصره ایتشدر لکن شهر
مزبور همان تسلیم اولنه جغی زمان وافر عساکر افرنجیه امداده کلوب

رآوج شهسوار اسلامیه بی احاطه ایلش ایسه ده السماح بحاربه دن نكول
 ایتیه رك عسا کرینه خطاب ایلده دشمنك كثر شدن خوف اوزره اولمكز جنساب
 ناصر دین جل جلاله ك نصرت واعانتی بزملة اولدقچه بزه كیم غالب اوله یلور
 دیوهر کسی تشجیع واسباب محاربه بی ترتیب ایلدی عسا کر اسلامیه دلیرانه
 وغیرانه طور انوب مدت مدیده مقاومت ایتشله ایسه ده اثنای معرکه ده السماح
 وبعض رؤسائك واصل سره نزل شهادت اولملرله هسکره او بوزدن دخی
 ضعیف طاری اوله رقی ترك كاركاره مجبور اولدیلر سنه ۱۰۳ رؤسادن مشهور
 عبدالرحمن بن عبداللہ الفقیه بعض تدابیر حسنه ایلده دشمنی مشغول ولشكر
 اسلامی اصول ونظام حربیه توفیقاً هرگز اردو عد اولنان اربونه یه حسن
 رجعتله موصول ایلوب بو حسن حرکتدن کسب نیک نام ایتشدر وموی الیه
 اولحو الیده بواری اها الیحه سرزده ظهور اولان شراره عصبانی دخی
 آب و تاب حسن تدبیر و اداره سی ایلده تسکین واطفایه ومتوفی السماحك برینه عیبه بن
 سهم الکعبی والی اولنجیه قدر امور مملکتی حسن اداره واجرایه دخی
 موفق اولدی وبو والی جدید دخی غایت عادل وحسن تدبیر و اداره ده ماهر
 برمر د کامل اولوب اسلام ویهودیان خرسنیان حقوقنی کمال حق وعدل ایلده
 اجرا و حین فحده غوغا سر تسلیم اولنان محللر اهل البسنه هسرو قلیجله النان
 یرلر خلفه خمس اعتبار ایلده ویرکو تخصیص ایدوب اهلای اسلامدن محتاج
 اولنلره دخی خالی بولنان ویاخود اول ائشاده مسیح موعود اولمق نامیلله ارض
 فلسطینه خروج ایدن ژوناریاس نام شخص كذبك اوازه کوس
 شهرتنه قولاتی اصوب هجرت ایتش یهود فاملیلارندن فالش بولنان یرلردن
 اراضی مناسبه اراؤه واعطا والحاصل قبول عامه بی موجب پك چوقی شیلر
 ایضا ایتشدر وبعده اسلا فی مثل لاونیت غزالیله بلاد افرنجیه عزیمت وجانب
 شرقه توجه ایلده رون نهرینه واصل ونموسه ولوند ون یعنی نیم ولون شهر لرینه
 داخل اولوب بعده صون نام نهر بوینه چیقهرق اورغستورون یعنی الان اوتونه
 نام شهر قدیمی دخی بالتسخیر دها اوتوله ره تجاوز ایلده بونجه بلاد وامصارك ترتیب
 اسباب محافظه و اداره سی ضمننده عودته قرار ویرمش ایکن اثنای طریقده
 وقوع بولان برعربده حریسه ده مجروح اوله رق وفات ایتشدر بوندنصکره
 والی نصیب اولنانلرك اسامیسی یحیی بن سالمه وحزیفه القیس وعثمان بن ابوزاه

والحیاطام اولوب ازمندده والبلکری مر ورايتشد ر مذکور الحیطامك سوء
 اداره سندن تشكى اوانديغنه مبنی اول آوانده متصدر سریر خلافت اولان هشام
 تحقیق ماده ضمنده محمد بن عبدالله نام معتمد برآدمی اعزام ایدوب مومی الیه دخی
 حال شکایتی عین واقع کور دکده مقتضای تعلیماتی اوزره والی مر قومی
 عزل واموالنی اخذ ایتد کدن صکره اللری باغلو و باشی اجبی اوله رق بر مرکب
 اوزرینه ارکاب ایله ظلم ایتدیکی محللرده عبرة للسائرین تشهیر ورسوا
 و بده شامه عودت ایتمزدن اول انداس ممالککنک زمام اموالنی طرف
 خلیفه دن والبلک عنوانیله مقدا طلوشه ده خدمتی سبقت ایتش اولان و برمدت
 السماحک وفاتنده قائم مقامی ایلش بولنان مشهور عبد الرحمن بن عبدالله
 الغفکی به یوزاون سنه سنده تفویض ایلدی والی مومی الیه اثر السماحه به
 اتباعا اول باول سلفنک سوء اداره سندن حاصل اولمش فناء قلرک دفع ورفعه
 سعی واهتمام الیوب مملکتلری بالنفس تفتیش ایچون کزه رک هرکسک حال
 وشکایت احاله چشم وککوش دقت وخرسثیان ویهودانه ویرلمش اولان
 امتیازاتک کجاهی حقها ایفا سنه بذل همت ایلدی و برطرفدن دخی عسا کر
 موجوده تک جمع و تهیسه سنه صرف اقتدار وافر قیبه و مصر و شام و حجاز
 طرفلرندن دخی عسا کر کلیه جلب واحضار ایدوب وقعه سابقه اوزرینه
 اخذ ثار ابلک وارضی افرنجیه بی قبضه تسخیر الموقنیت مر دانه سیله حاضر انوب
 و یوزاون اوچ سنه سنده موجود معینی اولان عسا کر دریا شکوه ایله
 جبال برتانی کچوب راست کلدیکی برده اعدای دینی قهر و تدمیر ایدرک وطلوشه
 و بور دوشهر لرینی بعد التسخیر بلامقاومت غرون و دور دون وشرانطه
 نهرلرندن مر وروپو واتیبه شهرینی اخذ ایله لوارنهرینه کله رک مشهور
 طور شهری سورینه وصول بولدی اما میلادک درتوز الی برسنه سنده یعنی
 ایکی یوز سکسان سنه مقدم خون تاتارلرینک عسا کر دریا خروش ایله مانند
 سبول اوکلرینه تصادف ایدن اقالیم و ممالکی پامال سنا بک خبول ایدرک بود دفعه
 اسلامیانک وارد قلری مر حله به غیر بعید اولان شالون اووه سنه کلدکارنده
 قوم افرنج قوط طائفه سیله برلشدرک طائفه تاناری تار مار و دیار افرنجدن طرد
 و اخراج ایلدکری مثلاو بوکره دخی جنوب طرفندن کلان جنود اسلامیه تک
 دخی خروش و هیجانه سد اولق و یا خود بتون اور و پا قطعه سننک اشعه
 ربات اسلامیه ایله مسنیر اولسنه قائل وفرمانبر بولمق شغری اره سنده صورت

سائرہ بولندیغندن شارل مارتل یعنی عربلرک قلدوس تسمیہ ایلد کیری
فرانسہ معتبری کنبسا صندقلرندہ مدخر بولنان اچہ لری اخذ برله جانب نهر
اواره عازم اولدی اوروپا مورخلرینک روایتنه کوره اولزمان طور شهر ی
دها انما مشیدی لکن عرب مورخلرینک افاده لینه نظرا دشمنک همسان
تقر بنده شهر مذکور عبد الرحمن همیلہ النوب هر چند طارق وموسانک
اثرینه کیدرک اهای شهر ی تأمین ویغماندن تخلیصه اوغراشمش ایسه ده
عسکره اصفا ایتدیره میوب کثرت غنائدن عشاء ایله محتاج اولان ییوایه وآجلر
خواجه بندرکا رواج اولدیلر وتجار ب عسکره ایله مثبت اولدیغی اوزره
غنا نمده کثرت و وفرت حین تلافی فریقینه عدم انتظام حرکات عسکره به
باعث وعلت اولقدن ناشی بو حال بالاخره طرف اسلامیه مستلزم هزیمت
ونکال اولمش در دیو محرر در بر طرفدن نفوس بجه عسکر خیم ابراعداد
عسا کر اسلامیه به نسبتله بر قاج فات ازید وفزونتر اولدقلری و بریاندن دخی
وطنلرندن مجبور اولوب هر صورته انلرجه تجدید وتشید مبانی حرب و قتال
وجه سهولته سرزده حیر استحصا ل اولسی و بالعکس عسا کر اسلامیه
دیار اجنبیه ده بولنده رقی ملکته لرندن جلب امداد و اعانات واستکمال نقایص
لوازمات کندورینه مستحیل الامکان بولندیغی دخی هلاوه اسباب هزیمت
اولغله (الحرب سجال) مؤداسجه بومقاتله عظیمده ساسله ارکان عسا کر اسلام
برهمزده نفرقه وانقسام اولمشدر معرکه مذکورده شیر غریب حیدر نشان
یعنی عبد الرحمن عازم روضه رضوان اولوب بقیه عسا کر تار مار وهنگام شب
نارده حوائی معرکه کاهمی ترک ایله اربونه به طوغری رجعت وفرار ایلش
اولدقلرندن عقیبلرندن قرال قلدوس بالورود شهر مذکوری دخی اسلامیان
تخلیصه چالشمش ایسه ده نائل مرام اوله میوب موجود معینی اولان عسا کر
بیشمار ییغمانخربیه تشویق ایلدی اوحوالینک خرسن بیان اها ایسی
هممذهلرندن کوردکلری معاملات غدرانه ظلم ویغما کیری وعسا کر اسلامیه دن
هنگام تغلب ومظفر بنده دخی مشهودلری اولان شما ئل لطف ومعدلتکستری
سبیل قرال عسکرندن منفرد ومنفرق ومدافعه لری امرنده کر وه اسلامیه
منفق اولدیلر اشوبو واتیه بوزغونلغی هجرتک بوزاون درنده ومیلادک
بدیوز اونوزایکی سنده سنک تشرین اولنده واقع اولوب بو بایده خرسن بیان
مؤلفلری طول و دراز مباحث ومطالعات تحریرو بیان ایلوب اگرچه بعضیلری

رقابت دینیهی برطرف ایدرک یغرضانه بیان حال ایلاشرا یسده اکثر بسی دخی
دغدغه دین و مذهب ایله عرق حیت جاهلیدری هیجان ایتمکله هر بری رکونه
هوا چالمشدر در مثلاً بونلره کوره جنود اسلام جسور حیدود قیلندن معدود
اولوب اگر شارل مارتل انلری بوزمامش اولسیدی المانیایی قتح ایدرک
قسطنطنیه بی محاصره ایتمکده اولان همجنسلیرنه ملاق اولوب بتون کره
ارض اسلام حکومتنه داخل و بتون عالم محمدی اوله رق بوضورتله خرسنیان
دینی مخفف و زائل اولمقله دنیا ضلالتدن قور تلمازایدی واشبومتعصب
کروهی خرسنیا نلق سر منزل عمارت ومدنیت ایچون برشا هراه عدل
واستقامتدرز نمند اولوب ملاحظه سز محاکمه یه ومقابلیه سز اثبات دعویاه
چالشورل و ترازوی عدل وانصاف ایله وزن وقوعات اسلاف ایدن خرسنیان
مؤلفلرندن بعضیلری دخی انوار دین محمدینک شرفدن غریبه پرتو افکن شمول
اولسی نیجه اقوامک ظلام ضلالتدن سر بر آورده تیقظ و انبیا اولسنه سبب
اولوب مسلمانلر کلامش اولسیدی حلیه شرافت نوع بنی آدم اولان بونجه
معارف و علوم کلیاروی ارضدن محو ومعدوم اولوردی دیوبیان ایلاشدر در زرا
لراء عرفان احتوای دین مبین احدی نمند سرنمای امتیاز اولان اصحاب علم
و کمال و حاکمان عدل انصاف ذوی الافضال نه قبه سپهر برین رابطه بند خلق
وتکوین اولننه لیدنبر و بر زمانده وبر عصرده جلوه کر منصبه شهود اولیوب
اسلاف متقدمینک ثبت صحیفه روزگار ایتدکاری اصناف علومدن غیر از تلف
موجود اولنلردخی متمایل افق زوال واندراس ایکن اشبو علمای دین احدینک
محفوظه اعتبار و قدر آشنایلرنده جوهر کی صافلامش اولدیغنه نظرا اگر بتون
عالم مسلمان اولسیدی عالمی ضلالت استیغاب ایلیه چکی زعم وافکاری نه مرتبه
باطل و بی اساس اولدیغی آشکار در و تاریخ عالم علی وجه العموم مطالعه
اولندقد مدار مدنیت وعمران زعم اولنان خرسنیا نلق مذهبده بولنانلرک کندی
ییننده و کرک اخر لری حقنده اجرا ایلاش اولدقلری معاملات ظلمه و تعذبات
فاحشه بروقنده اهل اسلام طرفنده وقوعو لمدیغی دخی تبیین ایدرک بشقه دلیل
ایناننه حاجت قالمز اشته بیطرف مؤلفلرک خلاصه افکاری بومر کزده اولوب
نظر دقتله باقلدیغی حالده دخی عربلر حکومت اسلامیه بی حدود چیندن
نافرآنسه یه قدر تمید و توسیع ایلدکلرنده هیچ بر محمله عدل و حقانیت وانسانیتده
کندیلرنه فائق بر قوم مصادف اولیوب اقوام محکومه نک پک چوغی

بواند قلمری دینی ترك ایله مسلمان واولیانلردخی زیر جناح مسلمینی دارالامان آغاذ ایله
 مستریج وشادان اولد قلمری وقوم عربك بو فضائل انسانیسه بی جامع اولملری
 ایسه مقتضای دین مبین حضرت رسول امین اولدیغی مشهود و مسلم دیده
 مصدقین و مکذیندر خرسنیانلر ایسه اسبیلای ارض مقدس ایچون هسا کر
 بی نه ایله اراضی شرقیه به دوکد کارنده هرزه به واردیلر ایسه حکومت واهالی
 اسلامیه بی کندولرندن زیاده مدنی واهل حرف و صنایع بولد قلمری دخی توارخ
 کثیره ده مسطور و محرردر شرق و غربده و کرک امر بقاده ایلد کلمری
 بار بار قلمری و خرسنیان دخی یوزندن ناحق بره نیجه ملیون نفوسک مغدورا
 و مظلوما قتل و هلاک اولند قلمری واشبونار یخیزک اخر لرنده یعنی اندلس
 حکومتک زمان انقراضنی بیان صره سنده مستعبد مدینت دنیلان
 خرسنیانلرک نحر برقلنه جق معاملات و حرکاتی میدانده در قطعات ثلثه
 ربع مسکون سایه محمدیده و زمان قلیله انواع علوم و فنون ایله مالا مال
 و مشحون اولوب اوروپا زادکانی اکنساب حسن تربیت و استحصال هنر
 و معرفت و تحصیل اصول اداره و حکومت نیتله بغداد واندلسه شد رحل
 عزیمت و بعده مملکتلرینه هودت ایدوب کورد کلمری شیلری تعلیم و تدریس
 و کتبخانه و مکتبلر بنا و تأسیس ایتدیر لر دی بونلردن نیجه قلمری قومی ییتنده
 اکنساب شان و امتیاز و از جمله بری پاپامسندینی احراز ایلدی اشته اهل اسلامک
 بو وجهه له اعتلای شان و شوکتلرینه بادی انجق شرف دین محمدی اولوب
 یوخسه کرک اندلس حکومتک بعد زمان ضعف و انقراضنه و کرک اوروپا
 دولتلرینک اشبوع عصریمزده کوریلان قوتنه و انتظام مدینتنه دین مسئله سنک
 سببینی اولوب هر بری خارجی و داخلی نیجه عال واسبابه مبنی اولد بغنی
 صورت و قوعات کندوسی اثبات ایدر * بیت * ناکي سخن از سخن ربایم *
 * مابر سر قصه خود آیم *

پواتیه شهری جوارنده اولان مغلو ییتد نصکره بو طرفلر قلب حکومت اولان
 خطه شاهه پک بعد اولوب کای بغنی اعانه و امداد اولنه مدیغندن و همد و مغرب
 اهل اسی کندولرینه شام طرفندن نصب و ارسال اولنان و الباردن ناخشنود
 اولد قلمردن اول حوالینک احوالی مختل و مشوش اولوب بروقتندنبرو اندلس
 اداره بغنی و ایلنه تفویض قلمش ایسه ده اورادن دخی امداد کوندیر یله مدیکسندن
 جمال برات یعنی پیره نه طاغلرینک اوتیه طرفنده عرب حکومتک استقرار

وتوسعی ممکن اولدی والی افریقہ بولان ذات متوفی عبدالرحمانک یرینه
عبد الملک بن قطان الغهری بی براز عسکریله اندلسه امیر نصب ایدوب
مومی الیه دخی بر مقدار عسکر استحباب و جبال بر تاتک شمال طرفده بولسان
عسا کر اسلامیہ امداد ایتمن اوزره شتاب ایتمش ایسده موسم بارانه تصادفله
حدود مذکورہ دن عودت ایدرایکن دشمنه ملاقی اولوب شرمزه قلیله اسلام
اولمخاره پذیرای تشنت وانقصام اولدی بوانساده مسند نشین خلافت شام
یعنی خلیفه عصر اولان هشام طرفدن مقدما قبائل بر بریہ بی تحت اطاعتہ
قویان عقبه بن حجاج القش اندلسه والی نصب اولوب الحق بومرد
کارگذار اسلافدن زیاده اصلاح اداره مملکتہ صرف اقتدار ایلہ اسپانی
مملکتی حسن حاله اعاده و ادخال ایلشدرد مومی الیه عقبه قواعد عدل
وانسانیتله انصاف وظلمه حقده شدت مجازات اجرا سیله منع جور واعساف
وهرنوع هدایای اخذ و قبولدن ابا واسنکاف ایدر بر ذات صاحب انصاف
اولوب اجرای عدل و حقوقده حسب ونسب و صنف و جنس و عالی و ادانی
بالجمله عندنده یکسان و مساوی اولمغله حقده یالکرم مسلمانلردکل بتون تبعه
خرسثبان ییله * پدر یحسای پسر هرگز این کرم نکند * که دست جود
تو بر خاندان آدم کرد * خدای خواست که با عالمی بخشاید * بلطف
خویش ترا پادشاه عالم کرد * مضمونیه مدیحه کوی اولمغده هم زبان و حسن
اداره سندن دوستان و دشمنان جله منشر و شادمان ایدیلر * و شمائل شهد
العدو بفضلها * والفضل ماشهدت به الاعداء * از جله صنوف تبعه نک
جمله سنه ربه و مأموریتلری کشاد ایدوب قاعده انحصاری لغو وابطال
وقرا و شهرلرده مکاتب عمومیه کشاد و محکمہ لره فاضیلر نصب و تعیین ایلہ آیین
عدل اسلامی اکمال ایلدی بوندن بشقه طرق و مسالک استحصال امنیتی
وسکنه بلادک استکمال اسباب رفاه و راحتی ضمننده فرقه سیاره اولقی اوزره
کاشف اسمیله بر صنف سواری عسا کر ضبطیه ترتیب و تنظیمنه موفق
اولوب اسپانیایی بوصورتله شورش و اختلالدن سراراده و امنیت عمومیه بی
اعاده ایلدکدنصکره لاجل الغزا دیار افرنج جانبنده عزیمته منتهی و قرارداد
اولدی لکن سرفسطه شهرند ایکن قبائل بر بریہ دن ولتونه قبیلہ سی
رجالدن مرابطین دیمکله معروف برکرو هک ایقاد فتیله بغی و عصیان
و طغیہ دخول ایلہ اعلان عتو و عدوان ایلدکلرینی خبرالمغله همان شتاب ایلہ

قرطبه به ورود و اندن منتخب عسکرایله نهر انوب جبل طارق بوغازینی دخی
 بالمرور حسن تدابیر و اقداماتی ثمره سیله عصاه مرقومه بی در حال تحت اطاعت
 ادخال انمش و افریقیه ده دت سنه وقت کچور دکن نصرکه یوزیکرمی
 در دخی سنه سنده اندلسه عود و قفول ایله برازمدت میورنده ترک کار بار حیات
 مستعار ایلمشدر عقبه نک اندلسدن بوقدر مدت غیوبتی اسپانیا مملکتانینک
 باعث انقسام رشته نظام و امنیتی اولدیغندن هر مملکت ماسوری بشقه جه
 براداره مخصوصه تشکیلنه شمیر ساعد اهتمام و قبائل بر بریه دخی عقبه نک
 اندلسه کچدیکنی خبر الدقلرنده چولدن سیاه عربلری جلب و جمع ایدرک
 یکیدن اشغال نائره عصبانه قیام ایلمشارایدی اسپانیا و مغرب بو حال اختلالده
 ایکن مصر و البسی بولنان جد الله بن صفوان الکعبی عصاه مرقومه اوزرینه
 بالچ بن بشیر و عیبه بن سالمه بی بر مقدار عسکرایله تسیر ایلیوب بونلرایسد سوء
 تدبیر ایله فرقه عصاتی تحری ایچون جبال اطلسک اوت جانبنده چول و قوملق
 اولان اقصائی سوسه قدر کتمش اولدقلرندن انده سودانیلردن برجه غفیره
 تصادفله هم شدت حرارته و همد سودانیلرک وفرت و هجوملرینه مقاومت
 ایده مدکلرندن بوزیلوب پریشان اولدیلر ابن بشیر و ابن سالمه بقیه لشکری
 بالاستحباب اهل البسی وادی خلافته بولنان بونجه محارندن نیجه متاعب
 و مشاق ایله سنه بوغازینه کسب وصول و اوراد دخی اندلسه دخول ایلدیلر
 اش و افریقیه بوزغونلری اندلسده آمر مستقل اولق نیت صاپوب حالبوکه
 مشهور عقبه بن حجاج القیسدن صکره طرف خلیفه دن اسپانیا و البسی اوله رق
 ارسال اولمش بولنان عبدالملک بن قطان بومعنايه واقف اولدیغندن فصل
 مدعائی حاکم حاسم یعنی سیف صامره احواله و اوزر لینه بر فرقه عسکر
 تعیین و حواله ایلدی ابن بشیر ایله ابن سلمه بر بزدن ایریله رق بری قرطبه بی
 و بری دخی طلیطله بی محاصره به عازم اولوب لکن عبدالملک بونلری محاصره دن
 فراغته مجبور ایلدیکندن بر اشوب جمله قوتلریله موئی الیه عبدالملک اوزرینه
 یوریشلر و قرطبه شهری جوارنده کند و سنه غلبه ایلشلردن بوظفر و غلبه دن صکره
 عساکرک اکثریسی ابن بشیری امیر نصب ایلش اولدقلرندن ثولبه بن سلمه
 معینده قلا نلر ایله چکیلوب استرامادور مملکتنه کتدی و بو حالده مرحوم
 عقبه بن الحجاجک اوغلی عبد الرحمن متقی اولان برجاعتله ابن بشیر اوزرینه
 هجوم ایلیوب یوزیکرمی بش سنه سنده عسکرینی پریشان و کندی دخی اعدام ایلدی

اندلس اهل البسی بوحال پرملائی افریقہ والہسی بولان حمد اللہ انہا وآسایش
وامنیت مملکتی اعادہ یہ مقتدر اولہ جق بذاتک تعیین وارسائی نیاز واستدعا
ایلمرلیہ بولنرہ ابو الخطر لقبیلہ ملقب ہزام بن ضرار الکلبی کوندرلمشدر
مومی الیہ قبائل بربریہ غلبہ ایدرک والی مغرب نزدندہ کسب شہرت ایدن
امرای عسکر یہ دن اولوب حمد اللہ ممکن مرتبہ نخلیہ حکومت مقصدیلہ
تحت اطاعتہ کیرمش اولان بریریلردن برجع کشری ہزام معینتہ ویرہ رک
یوزیکری الی سنہ سئدہ اندلسہ ارسال ایلدی وبوآنہ قدر صرف بریردن
مرکب بویلہ براشکر اسپانیایہ کوندرلماشیدی ہزام الکلبی استقلال
داعیہ سندہ بولنمش اولان ثعلبہ ایلہ سائر امیرلری بوربری اشکریالہ بوزوب
جلہ سنی الہ کتوردکد نصکرہ اهل اسلامدن اسپانیایہ گلش اقوام مختلفہ یی
زمینہ ربط واولو جھلہ آسایش مملکتی مدی الايام حفظ وضبط ایلک ایچون
ہر قومہ کندی وطنک آب وھواسنہ وموقع واقلمینہ مشابہ محال بولوب
مناسب مقدار اراضی بالاعطا آندہ توطین واسکان ایتدیردی مثلامصر دن
گلش اولنرہ وبلدیلرہ اوفنوزوبہ وبحالہ ارض تدمیردہ وجصدن گلش
اولنرہ اشبیلیدہ وفاسطیندن کلانرہ مدینہ سدوینہ یعنی مدینہ سجونہ ایلہ
الجزیرہ دہ وطبریہ طرفدن کلنرہ ملقہ دہ وعراق وقیروان اھالہ سنہ شرق
جانبندہ مناسب محال اعطا ایلوب اشبوقبائل عرب دخی وطنلرینہ اتکال ایلہ
تلقیب اولندیلر استوریش تسمیہ اولنان مملکتدن بشقہ بوآوندہ بتون ممالک
اسپانیایہ زرادارہ اسلامیہ یہ کچمش بولنوب لکن اشبو استوریش مملکتی کیدرک
حکومت اسلامیہ یہ بریوک چبان اولغلہ بالاخرہ تلفغہ سبب اولمش اولمسی
سزاور حیرت واعتباردر

چونکہ اسپانیایہ قطعہ سنک شمال غرب طرفک نہایتندہ اولوب ساحل بحرہ قدر
ممتد اولان استوریش وچلیقیہ یعنی استوری وغالبس مملکتلری الآن
روم ایلیدہ واقع قرہ طاغ کی غایت صرب وجبال کثیرہ ایلہ محفوظ ومحاط
اولدیغندن اهل اسلامک زیر حکومتہ دخالت ایتسانلر اورالہ فرار ایدوب
نحصن ایلش ومحال مزبورہ اسپانیایہ برکارندہ بولند یغنہ وغازیان
اهل اسلام ایسہ دائما جبال برنات طرفنہ طوغری سل سیف جھاد ایلکدہ
اولدقلرینہ مبنی اسپانیایہ بوجھتی خریطہ خاطر دن بیلہ چیمش ایدی
ویوندن اقدم کرک رومہ لولر وکرک قوطلردخی اولحوالی اھالہ سنی تحت اطاعتہ

اله مدقزلندن حال سر بستی اوزر ترك ايتشلايدى وقتا كه پوانيه شهرى
 جوارنده عبد الرحمن مغلوب اولوب لشكر اسلام فرانسسه ديارندن عودت
 ايتكده ايديلر جبال استوريشده تحصن اولان دشمن دين اسلام تمام بوصره ي
 موسم اخذ اتقام عبدالله * بيت * چويشده نهى كرد دازنه شير * شغال
 اندرايد به يشه ديلر * مقالجه كلام كتمانن سر برآورده نهور اوله رق
 اطرافه ياباش ايسه لرده والى عبد الملك بن قطان الفهرى بونلرى وحشى
 حيواناتى اينكرينه سورر كى تعقيب ايدوب ينه وراى جباله سوردى بونلرك
 رئيسى اوائل ظهور اسلاميانه يعنى طقسان يدى تاريخده بلای اسمنده بركسنة
 اولوب بلای الرومى تسميه قلمش وبعده كيدر ك پينلرنده قرال انتخاب ايدوب
 يوزاوتوزاوج سنه سنه طوغرى بلایى نك دامادى قرال الفونس دائرة حكومتى
 شلنكه يعنى سلاماندر شهرينه قريب محلايه قدر توسيع ايتشدر اكرچه
 والى مومى اليه تدبير صائبانه سيله اسپانيانى برحسن نظام وآسايشه ربط
 ايتش ايسه ده ايكي سنه صكره يعنى يوزيكرمى سكرده اسكان وتوطن ايتش اولان
 قبائلدن عن اصل شاملى سمائيل بن خاتم الكلبى ومصدرن لكش اولان
 ابن سلمه الجزامى نام رئيسلر كندولرينه اصابت ايدن اراضى به قساعت ايتوب
 هزيمى همشهريلى اولان بمنيلر حقه ده زياده اراضى ويرمك بهانه سيله
 متهم طونه رق روگردان اطاعت اولديلر وكندوسنى قرطبه يه قريب
 محله اسير وجبس ايتدكلرنده والى مومى اليه كندى آدملى مضيق
 حبسدن تخليص ايتشلايسه ده شهر ك خارجنده كيدر ايكن بد مخالفينده
 تلف وسزاوار اسف اولشدر بوصره ده ابن سلمه الجزامى قرطبه ي
 وسمائيل دخى سرقسطه ايله ايالات شماليه ي آورده قبضه
 استيلا ايدرك اعلاى لوى تفرد واستقلال داعيه سنده بولنش ايسه لرده
 اشبو تفرقه بالاخره حوالى مذكور هك فسادينه سبب اوله جغسدن رؤساي
 عرب ومجلوب ومنوطن قبائل معتبرلى عقد مجلس مذاكره وشو تفرقه
 واختلالك رفعى چاره سنى مشاوره ايدوب اشبو حال شورش واعوجاج مشهور
 ومعتد برذاتك مسند اداره امورد بولمنسنة محتاج اولديغدن عقبه بن نافع
 نام فاتح معروفك احضارندن يوسف بن عبد الرحمن الفهرى نام ذات
 سطوت سمانى بالانتخاب يوزيكرمى طغوزده حاكم نصب ايلديلر شمدى به قدر
 اندلس اداره سيچون نصب وتعيين اولسان واليلر خليفه شامك انتخاب

واراده سی ایل اوله کلدیکی خالده اسکریا بوحالت موجب تشویش امور مملکت
اولدینجه جهنله بوکره کندورینک اختیار و انتخاب مخصوصیله صاعد
سیر حکومت اولان والی اگرچه صکره دن جانب خلیفه دن دخی تصدیق
اولنمش ایسده ابتدای امرده بقاعده شامه مراجعت اولمق سزین صدر
حکومت قعودی خلیفه نک اندلس قطعه سنده جاری اولان نفوذنی کرکی کبی
کسر و تخفیف ایلش و بوحال قطعه مذکوره اداره سنک کسب استقلال
و تعیین ایده جکنه برتوطه و براعت استهلال اولوب خلیفه به تبعیت سوزی
اسم بی سمسما کبی قالمش ایدی حاکم مومی الیه یوسف دخی ذاتا اخلاق
مدوحه اصحابندن اولوب بلاد افرنجیه دن ولی بواندینجه برارده هیچ وجهله
لکه دار اولمیه رفق اهل اسلام و کرک خرسنایان بینده موفقیتی مشهور
و مقبول اولمسی و علی الخصوص ذکری سبقت ایلدیکی اوزمه مصر دن غزاه
مسلمین ایله تانهایت غربه قدر کیدوب فتح ایلش عقبه کبی بر ذات شجاعتممالک
احقادندن بولنمش دخی حسن نظر و قبول عامه بی جالب اولدینندن ماعدا
مثلا احوال رعیتی بالذات معاینه ایتک مقصدیله قیلر و حکومتی کشت و کذار
و شکایات مظلومینه احاله سمع اعتبار ایتک و تسویه طرق و معابر و تطیف
ادانی واکار امر مهمنی التزام و اختلالات سابقه هنکامنده عمال الویه و ایالات
اولوب شعار ظلم و ستم پیشه سی و رعایای مودوعه کوسقند موروثی اولق
زعم و اندیشه سی اولان ظلمه و لاتی مأموریتلرندن عزل و تنکیله اقدام ایلک کبی
روغما اولان اطوار پسندیده سی جهنله محبوب القلوب خاص و عام
و خصوصیه بر زماندنبرو رعایا حقده اجرا اولمقده اولان معاملات استخفاف
و حقارتی رفع و احیا ایله قلوب منکسر لرینی مجبور ایتکله حائر حسن صبت
و نام اولمشیدی مومی البهک زماننده کافه ممالک اسپانیا بروجه آتی بش قسم
عد و اعتبار اولنمشدر

برنجی قسم

قرطبه یعنی اندلس مملکتی دائره سی اولوب اشبیلیه (سویل) و قرمونه
(قارمونه) و استجه (اسیجا) و سجنونه (سیدونیه) و ارقوش (آرقوس) و ابله
(نیلا) ملقه (مالاغا) و جهن (ژان) شهرلرندن عبارت ایدی

ایکینجی قسم

طلیطله یعنی قشتاله (قسنیل) مملکتی اولوب وادی الحجاره (غواده لقسارا)

واور یواط (اور یحولا) و بلنسیه (ولانس) و دینه (دینا) و لوقه (الغائنا)
و قرطبه (قرطائن) و مورسیه (مورسیا) و وادی القیس (غوادیکسی)

✽ اوچینچی قسم ✽

مردہ (مریدا) یعنی استرہ مدور مملکتی دائرہ سی اولوب بطلبوس (باد آجوس)
و برقرہ (براغا) و اشبونه (لیرنون) یعنی الآن پورنکیز پای تختی اولان شهر
و پورتقال (اوپورتو) و البیرہ (اوورا) و اشتورقہ (آستورقا)

✽ دردینچی قسم ✽

سرقسطہ (ساراغوس) یعنی اراغون و نوآر و قطالون تسمیه اولان مملکت لارک
دائرہ سی اولوب طرقتہ (طراغون) و طرطوشہ (طورطون) و برشلونہ
(بارسلون) و جورندہ (ژیرون) و لردہ (لریدا) و وشقہ (هوشقا)
و بنبلونہ (پامپلون) و جقہ (چاقا)

✽ بشینچی قسم ✽

اریونہ (ناریون) مملکتی یعنی جبال برنات پیرنہ طاغلری ایله وادی غوسہ
غار پیندہ اولان مملکت دائرہ سی اولوب قرقتونہ (قرقاصون)
و بتراس (بزیه) و اغده (آج) و مقلونہ (مون پلہ) و غوسہ (نیم)
شهر لینی محتوی ایدی

یوسفک تدابیر حسنہ سنک ثمره سی بالکزدت سنه مدت مشاهدہ اولوب
امیرالمؤمنان بولنان عامر بن عمرو القریشی بن عزل ایلدیک جھنله یکیدن اسپانیانک
حالی مختل و مشوش اولدی زیرا مومی البه عامر بدر غرا سنده علیه الصلوٰۃ
والسلام افند مزک علمداری بولنان ذاتک احفادندن بولمقی حسبیلہ منصبندن
عزلی و بوندن بشقہ سرقسطہ و طلبطلہ نک امر اداره سی کندی علیهنده
بولنان برذاته تفویض قلمش اولسی خصوصیلری موجب انفعالی اولغین
و بو آوانده دخی شرفده عباسیلرک طلوع اقبالی و ملوک امیه نک زوال واضمحلالی
حوادثی اسپانیه ده شیوع بولغین بو کیفیتی عامر بن عمرو فرصت عد ایله
عباسیلرک اسمنه اوله رق اولاشامدن کلان قبائی و بعدہ بربریلری
ایقلندربوب رفع لوای عصیان و سرقسطہ بی ضبط ایله طلبطلہ ده یوسفک
اوزرینه دخی هجوم ایلدی والی مومی البه ایسه یمندن کلان قبیلہ لری و سائر
محلل اهل البسنی کندینه جلب ایتمش اولدینندن قوه کلبه ایله اندفاع غائله به

قیام و مقاتله شدیده در صکره عامر مغلوبا به مرکه کاه جدالدین فرار یافته
سر قسطیده قدر تعقیبه اقدام ایلوب انده بر سنده مدت محاصره در صکره
مرفومی گرفته چنگال انتقام ایلشدر اشو وقوعات یوز اوتوز سکر سنده
هجریه سنده ژک افکن و جهه مرآت کائنات اولوب اول خلاصه
بجیده منوال بیان اولنه جنی اوزره بنی امیه در ذات تدارک ایلدیکی عونه
و عصبانیه انداسه داخل واسپانیایممالکنی طرز آخره قویوب بر حکومت
جدیده قویه تشکیلنه باعث مستقل اولمشدر

✽ حکومت مستقل بنی امیه در اسپانیا ✽

✽ ملک عبدالرحمن اولک زمانی ✽

آخر خلفای امویه اولان مروان حار ز آب دنیلان موضعده منهرم اولدقد نصکره
شامه واندن بکرمی بیک عسکر یله مصره فرار ایلش اولدیغدن عبدالله بن علی
ابو حنون آدنجه کیدوب شامده مروان بن حکمک اولادندن سکسان نفر کسنه بنی
عرصه شمشیر هلاک و عقبندن مروانی ادراک ایدوب یوز اوتوز ایکی سنه
هجریه سنده لشکری تارمار و سر بریده سنی جانب عبدالله سفاحه تسیار
ایلدی بوند نصکره بنی امیه دن هر کیم اله کچمش ایسه انواع عذاب ایله
قنطریه تیغ ییدر یغدن امرار و حتی خلفای سابقه امویه دن عمر بن عبدالعزیز دن
ماعداری مزارلر دن چیقار یلوب احراق بالار اولمشدر فقط جمیع زمانده
طریق ظلم و غدر ایله واصل سرحد مرام اولنه مدیغی آشکار اولوب عباسیلر
اگرچه بنی امیه دن نام و نشان قالمای ایچون صرف جد و اقدام ایلدیلسه ده
(مصرع) و رای پرده ده اسرار وار ظهور ایده جک ✽ مضمونجه هبولای
امیدلری صورتیندن حصول اوله مدی خلفای امویه دن اونجی خلیفه متوفی
هشامک کوفده بولنوب قتل و اعداملرینه جانب سفاهدن امر اولمش اولان
ایکی حفیددن بکرمی یاشنده بولنسان عبدالرحمن بن معاویه وقت تقبشده
خانه سنده بولندیغی جهته تخلص جانه نائل و تبدیل نام وهیئله (مصرع)
چو سر هست کوناج و افسر مباح ✽ مفهومنی حسب حال ایدرک عربان ایچنه
داخل اولمش ایسده انده دخی امنیت کوره مدیکندن کمال مشاق ایله افریقیه
جانبه روان واوراده بعض بنی امیه طرفداراننه ملاقی اوله رق ساحلرس امان
اولدی و بر مدت قبائل بر پریه دن زنانه قبیله سی اره سنده جعفر المنصور اسمیه

اقامت ایلش ایسه ده بش التي سنده دنیرو سفاح طرفدن اراقمقده اولدیغندن
سائق قدر اوراسنی دخی ترك ايله کندوسنی برملجا آخرتدارکی قصدیله اسپانیا
طراغنه بکمهکده بیقرار ومظطرایلدی بناء علیه اول امرده برای استکناه حال
پدری عتقاسندن بدرنام کسنه بی اولجاسنه ارسال ایتکه بکده پدر قرطبه یه واصل
ووالی اندلس بولان یوسف بالاده ذکر اولندیغنی وجهله امر بن عمر والقریشی
اوزرینه کتمش اولدیغنی واتفاقاشام ومصر جانندن کلان قبائلک رؤسای
شهر مذکورده تمام بن قح الیمنی نام رئیسک خانه سنده بالتجمع مملکتی ناره
اختلال وشورشدن تخلص واسباب تجدید حکومت وتسویه امور ملت
مذاکره می اوزرنده اولدقلربی کوروب انلردن بمضیلربنک داره
محرمنه داخل اولدی چونکه اسپانیا ممالککنت شامه بعدی جهتبه نفوذ
خلفه ايله امر اداره سی دشوار وشرق جانبک دخی شو آوانده کونا کون
قاریشقلغنی اسپانیاده حکومت اسلامیدک بالاخره اندرا سنه سبب اوله ییله جکی
آشکارا اوب احوال حاضره وآتیه بی شمدیدن دوشنوب اصلاحی اسپانی
تخری ایلک وجیهه حیت ووطن پروری اولدیغنه وپو حال دخی مدوح النسب
والاحوال برحا کم مستقل وجودینه محتاج بولندیغنه بناء اوصاف مذکوره ايله
متصف برذالک انتخاب ونصبی ماده سی دخی مجمع مذکورده تذکر وتصور
اولمقده ایدی مقدمه ابن خلدوند کاشته براده تحقیق اولدیغنی وجهله هر نه زمان
اداره ملک ودولته قادر ولایق ونسب وحسبه اقرا ننه فائق برذات سعادت
نشان رفع رایت امتیاز ور بحان ایلسه بالطبع کافه انام کا تسلیم واطاعت
ووقت حاجتده معاونت ومظاهرتنه قیام ایدرلر ووقت اولور که بره متضای
انقلابات حرادث روز کار اثنای ملوک وسلاطیندن بویه برذات عالی تبار هجور
دارودیار اولوب بیت فنی دیار اولورسه وطندر جوار دوست غربت دکلدر
اهل صفایه دیار دوست مفادی اوزره اطراف واکفاده کندویه محبت واطاعتلری
مجزوم ومعلومی اولان رجالک ممالککنه واصل اولدقده اول مملکتک اعیان واشراف
تعظیم ونسب ايله مر اسم استقبالی تقدیمدن صکره تمشبت مر امنه مشمر ساق
اقدام اولورلر استه پو حال حقیقت اشتال اوزره اولوقت رؤسای مذکورده دن
واهب بن زهر بنی امیه شعبه سندن قالمش اولان مومی الیه عبدالرحمانک وجودنی
حسن تمشبت اموره قال بالخیر عدا یوب بیت هو الشمس قدرا والملوک
کواکب هو البحر جودا والکرام جد اول زمزمه سبله جله یه ترجم

ایلمسله تمام بن فتح مرقوم پدری برابر الهرق قبائل بن وسام و مصر طرف اندن
حکومت اسپانیایی عرض و تکلیف ایلمک اوزره خفیه مشارالیه جاننده
عزیمت ایلمدی عبدالرحمن بن معاویه تکلیف مذکور بن تلقی بالغبول ایلمدیکندن
مومی الیهایی وزناته قبیله سندن الدیغی برقاچوز سواری بی استصحاب ایله
جبل طارق بوغازینی کچوب یوک شهر واسکله اردن مجانبیت ایلمدیک حصار المناقب
والحاله هنده المنقار تسمیه اولنان محله نزول ایلمدی بالاده ذکر اولنان
رؤسای قبائل دخی مشارالیه اسم و شهرتی اعلان و اولخوالی اهالبسی
استقباله تهیئه ایلمش اولد قلندن المریه و ملقه و سجونیه شهرلری قبولینی
کشاد و اشبیلیه شهرری اهالبسی دخی بونلره امشالا یکریمی بیک عسکر ایله
مشارالیهی استقبال ایلمدیلر بواشاده بالاده ذکر اولندیغی اوزره امیر یوسف
سرقسطه بی عنوة تسخیر و رقبی اولان عامری اخذ ایله طلبطیه به عودت
ایدرایکن عبدالرحمانک بوصورتله اندلسه وصولنی ایشتمکله اسباب مقاومتی
استحصال یعنی عبدالرحمن نامنده اولان یوک اوغلی قرطبه محافظه سنه ارسال
و کندوسی دخی دیگر ایکی اوغلی و رئیس عساکری اولان سمائل و اسپانیانک
شمال و شرق و غربنده موجود عساکری جلب و احضار ایدوب ابن معاویه
ایله فتح در بجهت حرب و قتال ایلمدی عبدالرحمن بن معاویه دخی اجدادینک بونجه
غزوات و فتوحات ایله کسب ایتمش اولدیغی شهرت فائقه سنی شکست اتمامک
و کندوسی دخی یکیدن ازدیاد نام و شان ایلمک اعلیه سر بعا قرطبه به طوغری
ابن یوسفک اوزرینه واروب مومی الیهی بوزهرق شهره رجعت و تحصنه
مجبور ایلمدیکی مثلاً مومی الیه یوسفی دخی عساکر و فیره ایله پای تختنی تخلیص
ایلمک امیدیه کلور ایکن قلعه محاصره سندن فراغت ایتیمه رک فقط عساکر
موجوده سندن منتخب و ممتاز اوزن بیک سواری تفریق و استصحاب ایله فارشولمش
اولدیغندن یوسف تاب آور مقاومت اوله محبوب پورتقال و سمائل دخی مورسیه
جاننده فرار و برطرفدن دخی قرطبه اهالبسی عبدالرحمن بن یوسفه عصیان
ایدرک شهر مذکور ی هجرتک یوز اوتوز طقوز بی سنه سنده واقع شهر
ربیع الاخرک سکن بی کونی ابن معاویه ید تسلیم ایلمدیلر اشته بو وجهله
عبدالرحمن بن معاویه بن هشام بن عبدالملک زمام حکومت اسپانیایی
ید استقلاله الوب و شام جانندن کلان بنی امیه طرفداراتی و کندیته سابقا
مطاهرت ایدنلری مناسب مأموریتلرده استخدام ایدوب هر بع نشین مسند

حکومت اولدی لیکن شرقده غروب ایدن آفتاب دولت امویه نك افق غربدن طلعت نمای اشراق اولسی مانند اشراط ساعات نیجه شورش و مشکلات ایقاع ایده جکی امر طبیعی ایدی فی الواقع امیر سباق یوسف کندی هوادار لرینی جمع ایله مورسیه یعنی سابقا ارض تد میر تسمیه قلنسان مملکتده قرار ایدن سمانله ملاقی اولوب برلکده عبدالرحمن اوزرینه اعلاى اوای قاتل ایتشلر ایسده ابن معاویه مقدما افریقیه دن کلور ایکن یناشد بغی حصن المنقاب نام ساحلده مومی الیهامیه تصادف ایدرک ینلرنده بر مقاتله عظیمه وقوعند نصکره عبدالرحمن غالب و خصم لری البیره طاعلرینه قدر کریزان وهارب اولدقلری حالده ابن معاویه دن استدعای عفو و امان ایتلر یله مسؤوللری قرین اسعاف اولدی فقط مومی الیه یوسف از زمان صکره عهد و پیشه اقلنده ثبات ایتوب یکی باشند اراده روی عصیان ایتملکه یوز قرق سینه سنده اثنای محاربه ده رهرو دیار عدم اولشد در بوکره اوغللر یله متعلقاتی دخی نك طور محبوب یوز قرق سینه سنده پابر جای سرکشی و طغیان اولدقلری حالده انلردخی مغلوب و اسیر اولغله هر تقدیر نقطه وجودلری صحیفه حیات دن ترقین اولمشى امرنده رؤسای عسا کر طرفندن اصرار اولمش ایسده ده مظهر العفوز کاه الظفر اولشلردر بواشاده جالس سریر خلافت بغداد اولان ابو جعفر المنصور قیروان والیهی علی ابن مغبیثی عبدالرحمن بن معاویه نك اخذ و تلفنه مأمور ایلش اولدیغندن مومی الیه نك اسپانیانك ساحل غریبینه نزولی خبری ابن معاویه نك سمعنه واصل اولیحق چونکه مغیثک اورایه کلنجبه قدر بنی امیه حقنده لعن و طعن اطرافه اشاعده و شرقده نوجهله نام و نشانلری نابید اولدیغنی اعلان ایلسی اوزرینه عباسیه اتباع و طرفدارلری خصوصی قوت بولهرق کندوسنک بیولک برتلاکه حالنده بولاندیغنی تیقن ایله * بیت * عروس ملک کسی در کار دارد نك * که بوسه برب شمشیر ابدار دهد * مفادی اوزره مقابله عدویه دامن در میان اهتمام اولهرق مجموع قوتی قرطبه یه جمع ایتلکده ایکن متوفی یوسفک طرفدارانی اخذ انتقام املیه خلفای عباسیه طرفنی بالالتزام طلیطله ده رفع لوای عصیان ایلش اولدقلرندن عبدالرحمن پدری عتقا سندن اسمی سبقت ایدن پدری بر مقدار عسکر ایله عصات مرقومه نك نادی ایچون ارسال و کندوسی دخی ارده سبله یوز قرق الیه علی بن مغیث اوزرینه شد رجال ایلدی بر خوای * کار مج عاصفة والسيل منهدرا * اشیایه

شهری جوارنده افریقہ لشکرینہ ملاقی اولوب کانون حرب و قتال زبانه کش اشتعال اولدقده عسا کر مور شمار دشمنی کالعهن المنعوش برهزده وشکست اولغله جنود منہزمہ نک بر قسمی سجونه قلعه سنه طوغری چکیلوب ضبط ایدرک انده متحصن و دیگر قسمی فرارا افریقہ جاننده متوجه اولدیلر ورجانبده طلبطله عصا قی رئیساری اولان قاسم بن یوسفک غیریلہ شهر مذکورک متین دیوارلری ارقه سنده ایکی سنه مدت یعنی یوز قرق سکن تاریخنه قدر شدائد محاصره یه عرض مقاومت ایتمش ایسه لرده بالاخره تسلیمه مجبور اولدیلر لیکن بوجله ایله برابر غوائل آشوب و فتنه نک اوکی انده میوب چونکه قبروان والیسنک هزمتند نصکره مانند جراد منشر هر طرفه یا یلمش اولان عسا کر منہزمه عبد الغافر المکنزی سوق و اداره سبیلہ افریقہ دن امداد لینه کلان جنود بربریه ایله کسب مکنت و اقتدار ایلد کلرندن هر فصله اشبیلیه بلده سنی ضبط ایدوب یغما و تخریه مباشرت ایلدیلر عبد الرحمن ظفر عنوان ایسه بوکروهک اوزرینه عزیمت محل شان وشوکت اولدیغنی یلمدیکلی حالده انجق شهر مذکورک اهاالسنی شوبلا دن تخلص ایچون ناچار قرطبه دن تحریک فادمه عسا کر صوت شمار و استجده ده کروه مذکورک شیرازه جمعیتلرینی بریشان و تار مار ایلدی

بوندن بویله افریقہ طرفدن قبائل وحشت شماثل بربریه نک اسپانیاه ورو دینه مانع و حائل اولق اوزره طرفته و طرطوش و قرطبه و المریه و ملقه ایله قدیس شهر و لیمانلرندہ برقوق سفاین خفیفه انشا و تجهیز یله سواحل اسپانیایی طولاشوب محافظه ایلمک خدمتلرینی حاجب و امیرالمأ بولنان تمام بن قحه احاله ایلدی واقعا بوتدیرک ثمره نافعہ سی مشاهده اولوب برمدت اسپانیا الکاسی بربریلرک تسلطندن مصون و محفوظ اولدی اشته عبد الرحمن داخلا و فو عبولان نازر اختلالی بوجله اطفالا و مشرق جانبندن دخی ظهور ایدن غائله و تهلکه بی احما ایلد کد نصکره تأیید و تشبید بنیان حکومت و اهل اسلام دشمنلری اره سنده برقاندها اعتلای شان وشوکت ایلمک اسپانیاک استحصانه منشبت اولوب چونکه یوسف الفهرینک مشغله سی اوزره ایکن استوریش و جلیقیه خرسثیا نلری فرصت بولهرق چاپوله جرأت ایلمکله و برطرفدن دخی اربونه مملکتی جانبنده بولنان عسا کر اسلامیه قرطبه طرفته کینور لمش اولدیغندن اول مملکت قوتدن خالی قالوب پین نام فرانسہ قری طرفدن اسبیلای قلمش اولغله ابتدا بالاده

ذکر اولان طاعنلیری لایقلمه تربیه و تأدیب و بعد قرال مومی ایسه ایلده عقد
مصالحه ایلدی برمدت مرورنده متوفی امیر یوسفک اوغلارندن قاسم المانیایه
عنایتله استفالیه مملکتنده قرال مومی الیهک خلئی اولان مشهور یوک قارلو ایلده
ملاقات و قرالی عبدالرحمن علیهته تشویق ایتمکله یوز اتمش برسنه سنده یعنی
میلادک یدییوز تمش یدیسنده قرال مومی الیه بالنفس اسپانیایه متوجه اولوب
جبل برتانی بالمر و ربلونه شهرینی اخذ و تخریب ایلده سر قسطه شهر یتیه قدر
کلدی لکن شهر مذکور والسی بولان عبدالملک بن عمر غافل بولمبوب
مقدحجه عسکرینی جمع ایلمش اولدیغندن مانند قضای آسمان عسکر افرنج
اوزرینه حواله تیغ و سنان ایتمکله جمله سنی پراکنده و پریشان و جبال برتانه
طوغری عود و رجعت شتابان ایلدکده دوانسو بوغازندن کچر ایکن جبال
مذکور اهلایسی دخی اوزر زینه دوشوب جمله سنی قنطره تیغ ایدار دن
کذار ایلدیله بو وقعدنضکره یوسف الفهرینک دیگر اوغلی محمد کاعمی
طن اولنوردی قرطبه ده بولندیغنی محبسدن برتقیب فرار و عبدالغافر ایلده
کلش اولان بربر یلردن برکروهه التحاقی ایلده اشعل ناره فتنه و فساده جرأت
ایلدیسه ده اودخی بوزیلوب طاعلره فرار و وحشی حیوانلرکی در رجوع ایلده
عزیمت دارالقرار ایلمش و قردادشی مرقوم قاسم ایسه اله کچرک بنده شیرین
دماغ نعمت عفو و امان اولشد بر وجه محرم داخل و خارجا استحصال امنیت
ایلدکدن صکره عبدالرحمن فریح و فخور دسترن اداره امور جمهور اولوب
بغداد اولان رشته علاقه حکومتی قیروش واسپانیایه ده بوضورته بر حکومت
جدیده تشکیلنده موفق اولش اولغله کندی اسمنه خطبه قرائت و قرطبه ده
نامنه سکه ضرب ایتدیروش ایسه ده خلیفه و امیر المؤمنین عنواتی المبوب بالکنز
امیر و یاملک دنیلمکله قناعت ایلمشیدی ملک مشارالیه روز کار دهرک کرم
و سردینی کورمش و بروقده انهماک لذات نفسانیه ایلده ذیل هفت و جلادتی
آلوده اوساخ نهمت و اعتراض ایماش ممدوح الصفات بر ذات اولدیغندن دائماً
شجاعت اوزرینه عدالتی ترجیح و دشمنلری حقنده یله جور و ادا و اشکنجه کی
شیره رضا داده اولوب بیت مظهر وقت فرستده عدو دن انتقام المیز
مرؤمند اولان ناکامی دشمنه کام المیز مقال حکمت مالی اقتضاسجه
عنوی انتقامه تقدیم ایدر ایدی انضباط اداره مملکت و تسهیل تسویه امور
تبعه و رعیت ضمیمه مقرر حکومت اولان قرطبه دن بشقه تحت تابعیتند بولان

بتون نما ایکی والیا که تقسیم یعنی مرده و طلیطله و سرقسطه و بنسبه
و مورسبه و غناطه اداره لرینی بر ایالت اعتبار ایدوب هر برینه بر والی و هر
ایالتی دخی درت سنجاغه تقسیم ایله هر بنسبه بر وزیر نصب و تعیین ایلمش
و تبعه غیر مسلمک مک معتبرانی قرطبه به جلب اولوب بالاتفیق خرسنجان تبعه مک
و یرکوسی بش سنه ده کاملا تأدیه قلمخی اوزره یوزیکرمی یک مثقال التون
واون یک لیوارکوش واون یک اسب واون یک استرویک زرخ ویک حربه
ویک قلیجه قطع و فرار اولوب امتیازات دئییه لر ایفا قلمش و اسپانیا
سواحلنک مواقع متعدده سنده مجددا ایلمنلر و ایچر ورده دخی نیجه طرق
و جد اول خرق و کشاد و حسابسن چشمه و حماملر بنیادیه درون قصبات و بلاد
غبطه فرمای معموره ارم ذات العباد اولمشیدی و سار دنیا ایله سنجلیا جزیره لر
ید تصرف اسلامیا نده اولغله اسپانیا ایله قسطنطنیه بینده تجارت بحریه
بالسهوله کسب و سعیت ایلوب بر طرفدن دخی فن زراعتیه مک زیاده رغبت
اولغله جله اهالی عندنده سفسطه حسب و نسب بر طرف طوبه رق و صنعت
حراثت اشرف صنایع اعتبار اولمشیه هر کس چاشمه رق علم زراعت بر مرتبه
ایلمر و لمش ایدیکه زراعتدن خالی بولان چول و یابان از وقتد مباح و بوستان
و شوره زار محللر سنبله غای ابادانی و عمران اولدی اسپانیا مملکتی بعد بعد اسکی
صاحب لری یدینه یعنی خرسنجانلره کچد کده اول برلر ینه حال سابقته عود و رجعت
ایلوب الحاله هذیه و یابان اولمشدر ملک عبدالرحمن فنون اداره مملکت و اجرای
قوانین سیاستده فرید و یکنک اولدینی کبی محب علما و حکما و کندوسی دخی علوم
و معارفه آشنا بر ذات فضائل پیرا اولدیغدن حتی قرطبه ده بناسنه بدأ ایتدیردیک
جامع شریفک رسم و شکلی کندی ترسیم ایلدیکه مرویدر اشبو جامع شریفک
رسمی مسجد اقصایه شبیه اولوب حسن و لطافتده و جسامتده اهل اسلامک بنا
ایلدیکه بونجه ابنیه عالییه مک جله سنه فائق اوله رقی الآن سیاحین کوروب انکشت
بردهان تعجب اولمقده در لر عربلرک عادتیه هر بر شهریه ضبط ایلد کلر نده انده بر جامع
ایله مکتب و بر خسته خانه انشا ایلمک اولغله ملک مشار ایله دخی جامع مذکور
جوارنده بر خسته خانه و بر مکتب کشاد ایتدیروب مکتب مزبورده هر کس مجانا
تحصیل علم و هنر یاریدی و یوناردن ماعد اسپانیا مک یولک شهر لرنده عالی کتبخانلر
بنا و پای تخت اولان قرطبه ده دخی کندوسرانی دروننده علما و حکما
و شعرا دن مرکب بر مجلس دانش تشکیل ایلمش ایدی مومی ایله آخر عمر ینه

دکین بوجھلہ اعمار ملک و نشر علوم و تربیت اہل ایلہ مشغول اولہ ورق
شہر تشعار جہان اولدی و اہل اسلامک دخی مدینت و انسائندہ بہ
مقتدر اولدیغنی عالمہ یلدردی

ملک عبدالرحمن او تو زایکی سنہ جالس سریر سلطنت اولد قد نصکرہ
الشمس باشندہ ایکن * نظم * زروز کارا کرکام خویش برداری * بر آفتاب
اگر نام خویش بنکاری * اگر بملکت ساسانیان رسی ویکان * وکر خزان
سامانیان بدست اری * وکر جہانت مسخر شود چواسکندر * وکر پیرخ
فرازی علم بجاری * چہ سود عاقبتش بسیری و بسپاری * دریغ کاخران
بگذری و بگذاری * مدلولی اوزرہ یوزشم ایکی سنہ سی ربیع الاخرینک
بکرمی دردچی کوئی تارک تاج و تخت حکومت و متواری * لحد غفران و رحمت
اولشد و وفاتندن اقدیمجہ ایالت سنہ والیرینی و بولنرک معیندہ بولنان بکرمی
دردت وزیری و قاضی القضاۃ ایلہ حاجبی و مشورہ تعبیر اولنان دیوان اعضاءسی
بالجملہ سرایشہ جالب ایلہ حضور جماعتدہ کزندن نصکرہ امور حکومتی اوج نفر
اوغلارندن الک حدیث السنی بولنان هشامہ ترک ایلدیکنی اعلان ایلد کدہ
حضور مجلس درحال هشامہ دستبوس بیعت اولدیلر و امیرک وفاتنہ قدر نامنی
پدرینک نامیلہ برابر جوامعدہ زبور زبان خطبا ایلدیار امیر مذکورک مجلس
مذکورده ولی عهدینہ اجرای نصیحت و وصایا ضمیمہ ایراد ایلدیکی مقالات
حکمت ایات نوشتہ صحیف تواریخ اولغله تبرک بو محلدہ درج اولدی
ای فرزندم * قل اللہم مالک الملک تؤتی الملک من تشاء و تنزع الملک
من تشاء * آیت کریم سنک احکام منیعہ سنی خاطر کدن برآن چہ قارموب
نازل اولدیغیز ملک و سلطنتدن جذاب و اہب العطایاہ جہد و ثباتک و ودیعہ اللہ
اولان رعایا و برایاہ ایولک ایلک فریضہ دتمزدر اغنیاء و فقرایہ علی السویہ
عدالت ایلہ زیر سبتہ نظم و جفا یہ مداومت موجب زوال نعمت و مستلزم نکال
و ضلالتدر و تبعہ حقندہ حسن معاملہ و لطف و مرحمت ایلہ مجاملہ ایلہ کہ
اندرہ بزم کی حق تعالیٰ نیک مخلوقبدر و امور یکی عقل و درایتلہ متصف
و مجرب الاحوال کسانہ تفویض و جور و ستم معتاد اولان مأمورینی بلا امان
تربیہ و تنکیل ایلہ و ہسا کرہ ایجابنہ کورہ ارادتہ روی شفقت و حین حاجتدہ
مجازات ایلہ کہ ممالکک محافظی اولسونلر بو خستہ تخریبہ سبب اولسونلر
وزراع دخی زاد و ذخیرہ مزی یتشدیر دکلرندن اوصنعتی تشویق و حمایت

ایلیکده فجوز قصور ایله و تبعه نك جلب قلوبند اهتمام ایله چونکه امنیت حکومت انارک بمنویت و امنیت لری و تهلکه و خطر دخی انارک نقرت و وحشتاری ایله حاصل اولدیغی بدیدر الحاصل شو صورتله حرکت ایله که مستظیل سایه لطف و عاطفتک اوله رق صکافه اهالی رفاه بال و سعادت حال ایله امرار روز و بال وادعیه تراید عر و دولتکه مواظبت و اشتغال ایلیه لر اشته بر پادشاه ذیحیاک مرتب ذمت همتی و مستوجب شان و شهرتی اولان حرکات بونلدر

ملک عبدالرحمن متصف اولدیغی حلیه سنجیه عدل و نصف و شیمیه بدلی و بسلت اقتضا سنجیه شول مرتبه کسب شهرت ایلیشید بیکه خلیفه بغداد منصورانک انای مدحنده عقل و درایتدن و جسامت و شجاعتندن بحث ایله درجه ادباردن مرتبه رفیعیه ملک و دواته شاهین کی پرتاب ایلدیکندن کندوسنه قریش شاهنی دیرایدی مشارالیه صبیح الوجه و طویل القامه و ریش و لحیه سی صاریه مائل و کوزلری کبود رنگ اولوب یوزنده بر علامتی و ارایدی لکن وفاتندن اقد مجحه برکوزینه عنطاری اولشیدی

هشام بن عبدالرحمان زمانی

بالاده ذکر اولندیغی اوزره متوفای مشارالیهک اوچ اولادی اولوب اسملری سلیمان و عبدالله و هشام ایدی سلیمان ایله عبدالله شامده دنیایه کلمش و هشام ایسه قبیله زناته دن اولان والده سی حوره نام خاتوندن تولد ایتیش اولدیغدن کرک مومی البهائک نفوذی و کرک کندوسنک حسن اخلاق و کلاقی اثری اوله رق هشامی زیاده سودیکندن مرحوم عبدالرحمانک امر و رسمت ایچون برقا عده مستغله وضع ایتیه رک انی استخلاف ایتسی بالطبع دیگر ایکی قرنداشنک نظر محاسده لرینی جالب و هشامک سر بر سلطنته قعودنده انار نفایق و اختلال بر سر سرزده ظهور اوله رق مدت مدیده دنبرو اهالی اسپانیانک منعم اولدیغی نعمت رفاه و آسوده کی بی سالب اولدی چونکه یوانشاده سلیمان مرده ده و عبدالله دخی طلیطله ده والی بولند قلزندن هر بری وادی استقلاله عازم و حکومتنکله لرنده بولنان وزیر و قائم دزدن طرف خلیفه به صادق و عائد اولملری بلا استیذان عزل ایله لرینه کندی طرفدار لرینی نصب ایلیکه جازم اولدیلر حتی طلیطله ده وزیر بولوب مومی الیه سلیمانک محبوسه

القا ایلدیکی بر ذاتک امر تخلص و تخلیص سی هر نقدر هشام طرفند ن اناس
 او انش ایسه ده موی ایه سلیمان کمال تهور ایله اصغا ایتوب بیچاره بی خلیفه
 میخ غدر و تلف ایدرمش اولغله ارتق بونلرک بوحر کاتی آخیق ن آخیفه
 عصیان دیمک اولدیغندن هشام اوزر رینه عسکر چکوب ایکسنی دخی بلش
 قلعه سی جوارنده وقوعبولان مقابله عظیمده مهنرم ایتدکه طلیطلده
 محصور قلان عبده طلب امان ایلکله جرائم واقعه سی رهین عفو اولدی
 و اما فرنداشی سلیمان مورسبه مملکتنه طوغری رجعت شتابان اولوب اورده
 توسیع دائره عصیان ایتکه مجد و مصر اولدیغنی حالد اوزرینه هشامک
 اوغلی حکم کوندرلش اولغله هر مقابله ده صورت انهرام سلیمان طرفنده
 رونما اوله رق بالاخره هشامه تسلیم اولغله مجبور اولدی و بیئات مسبو قدسینه
 مجازا نا هشام آنی اسپانیان طرد ایله متصرف اولدیغنی اراضی و املاکی
 التمش ییک مثقال التونه کندوسندن اشترا و طنجده اقامت ایلک اوزره کندوسنه
 بر سرای عالی اعطا و اهدا ایلدی اوچ سنه دنبر و سادات علویه دن ادریس
 ابن عبدالله فاس طرفنده بر حکومت جدیده تشکیل ایدوب بو جهتله افریقیه نک
 او طرفلرند عباس یارک حکمرانی قالمش اولدیغندن موقع مذکره ده موی ایه
 سلیمان امویه خصمی اولان عباسیانک مضر ترلرن امین اولدیغنی حالد
 صفای بال ایه امر ارمه و سال ایدرک قالدی ذکر اولان لهیب آتش اختلال
 بر منوال محرر منطقی اولدقد نصکره یعنی یوزیتش بيش سالی خلاننده ذکر
 اولان هشام اسلامی جهاده ترغیب و اوتوز طقوز ییک عسکر ایله حاجب
 عبدالواهب بن مغیری استوریش خرسنیانری اوزرینه و بر بشقه اردویه دخی
 عبدالله بن عبد الملکی سردار ایدوب جبل بر تاته طوغری تسویق و تسریب
 ایلدی ابن مغیر خرسنیانری پریشان و استحصال غنائم بیحد و پایان ایتش
 ایسه ده چلیقه طاغلرند عودت اولنور ایکن استوریش قرالی پرمودونک
 عسکری مختفی اولد فاری مینکاهدن نا کهان ظهور ایله ابتدا کی دفعه اوله رق
 لشکر اسلامی بوزمش و عبدالله بن عبد الملک دخی جرند (ژیرون) شهرینی
 محاصره و ییک مشقته اخذ و تسخیر ایلوب بر تات طاغرینی بالرور اربونه
 شهرینی خرسنیانریدن تخلص و اطراف و کافی یغما ایدرک و قرقشونه
 شهرینی دخی ضبط ایله یک چوق مسلمان قید اسارتدن خلاص ایدوب بیحد
 اسرا و اموال و اشیا ایله اسپانیایه عودت ایلشدر حتی غنائم مذکره دن

خمس شرعی حسابیه ملک هشامد اصابت ایدن مقدار قرق بشیک مشغال
التونه بالغ اولوب بواجه ايله پدرينك باشلاشم اولديني جامع کیری تکيله
موفق اولدی جامع مذکور طولاً و حیووزاً و توز و عرضاً یوز سگسان بش
ذراع و ارتفاعاً و توز بش قدم مستطیل الشکل برعالی بنا اولوب اهلا
و نادر مردن و سحاقیدن یکپاره اوله رق ییک طقسان اوچ عدد ستون
اوزره مؤسس و مینی و شرق طرفنده طقوز و قرب طرفنده دخی طقوز عدد
مزین و نفیس قبولی اوله رق اعلاى قبایى اولان قبه وسطاى علم یری
التوندن معمول اوچ عدد کبره ايله مزین و محلی و درونی دخی هر کیجه مشغل
اولان درت ییک بدیوز عدد قندیلک ضیاسیله درون پر نور اهل ایمان دن نمونه نما
ایدی و متوفی ملک عبدالرحمانک اثرینه اتبعا اوغلی هشام دخی بنا تکمیل
اولنجیه قدر بالذات عزیمت و احراز مشروبات آخرت ایتک معنای اولوب لیکن
جامع مذکور مؤخر الکلبا ایدلدکده تغییر ایلانلرده حسن طبیعت اولدیغندن
اثر تعصب و خصومت اوله رق بعض محللری تبدیل اولمغله شمدی اولکی
حسن و بهجتی و لطافت و شهرتی قالماشدر موی ايله هشام اصول عدالت
و حقانیتی التزام امرنده پدرينك اثرینه تابع و آخر عمرنده اجرا ایلدیکی
نصیحت و وصیتی اوزره عامل و نیجه خیرات و حسناته موفق اولوب علمایه
رعایت و فقرا و ضعیفانی کمال مرتبه حمایت و صیانت ایتدیکندن رضی و عادل
لقب ایلله ملقب اولمشیدی و یک چوق مکاتب انشا ایتدیروب زماننده لسان
عربی اول درجه رواج و اعتبار بولدیکه جمله خرسشیان آنی تحصیل مجبور
اوله رق لاتین لسانی دخی هیچ سوبیلتمز مرتبه یه وارد یغندن انجیل و تورات
کابلری یيله لسان عربی یه ترجمه قلمشیدی هشام بن عبدالرحمن یوز
سگسان سنه هجریه سی صفر الخیرینک اون ایکنچی کونی ترک مشغله امور دنیا
و عزم نعمتگاه جنت المأوی ایلکله یرینه وفاتندن برسنه اول انتخاب و تعیین
ایلدیکی اوغلی حکم نظام فرمای امور ارام اولدی متوفای هشام ایلله عالم
و دیندار و عادل و پر هیز کار بر ملک مدوح الاطوار اولوب اوتوز باشنده
سریر حکومتیه شرف بخش تمکین و مدت امارتی بدی سنه دن عبارت
اوله رق هنوز میوه ربای باغ شباب و کامرانی اولدین رخت بسته کلشنه رای
خلد برین اولمشدر

✽ ملک حکم زمانی ✽

حکیم بن هشام نخته جلوس ایلد کده مترصد کنیکا فرصت اولان عیلمری
 سلیمان و عبدالله رایت افراز بغی و عناد اولوب سلیمان بر طاقم بر برلرایله اسپانیایه
 دخول و عبدالله دخی طلیطله ده سبئه کفران نعمتی قبول ایلمش اولد قلدن
 ملک مشارالیه بونلر اوزرینه پدری کپی عسکر سوققه مجبور اوله رق انجق
 بو آرائق فرانسه عسکری جبال بر تاقی تجاوز و قطلونه و نواره مملکتلرینه
 ورود ایلمش اولدیغدن اول باول بونلرک اوزرینه هجوم ایله کلدکاری بره رد
 ایلد کدنصرکه ذکر اولنسان عیلمری علیهنه متوجه اولدی مومی الیهمایه
 مورسیه اووه سنده بالتصادف وقوع بولان محاربه ده نسیم فوز و نصرت جانب
 حکیده وزان و عسکر خصماده علائم پریشانی و هزیمت نمایان اولوب حتی اثنای
 معرکه ده مومی الیه سلیمان سپر انداخته کیر و دار دغدغه جهان و عبدالله
 دخی طججه به فراره شتابان اولمشر لکن ملک مشارالیه عبدالله و کندولر یله
 مسئله عصیانده هم زبان اتفاق اولنله (نصرع) عفو راجددر برای تربیت
 تکدیردن مائی اوزره عفوایله معامله ایدوب و بادی امنیت اولق اوزره عبداللهک
 ایکی اولادینی زردینه جلب و تربیه لینه اهتمام ایلیوب یوکنی کندینه داماد
 ایدندی حکمک مشکلات داخلیه و خارجیه بی بووجهله دفع ایلمسی استمه
 المنظر عنوانی علاوه سینه سبب اولوب فقط خطه مغربی و اسپانیایی فتح ایدن
 غزاه سابتدن هیچ برینه بنوع عنوان ویرلماش اولدیغدن حکمک بووجهله
 نسیمه سی مداهن و مداحانک اوزمانلرده کسب رواجه هنوز یول بولمش ایدوکنی
 اثبات ایدر ملک مشارالیهک حسن خلقنه صکره لری خلل طاری اوله رق
 خود بین و شدید و خشین و بعضا ظالم کورنش اولدیغدن اهالی کندوسندن
 ناخشنود اولوب بوسرده فرانسه قرالی مشهور یوک قارلو واستوریش
 قرالی بولنان الفونس الیه صلح ایلمش اولمسی جهتیه صلاحبتکاران علمای
 اسلام طرفندن اعدای دین الیه عقد وفاق و مسالمت و ترک جدال و محاصمت
 برمنظوق یا ایها الذین آمنوا لاتخذوا بطانته من دونکم لایأونکم خیالا * الا ید
 مغایر دأب جهاد و اسلامیت در کپی بعض اقاویل عامیانه نشر اولمسی اوزرینه
 بتون بتون اهالینک حسن نظری کندوسندن منصرف و بعض غیر تکشان
 تعصبک نگاه رآئی و تدبیری مشارالیهک جمعه کونی جامعه اعدام اولمنسه
 منعطف اولدیغی حالده حکم بوسؤنیتدن خبردار اوله رق برکیجه ده اوچبوز
 اشخاص مظنونه بی قتل و اعدام و سرع قطوعلری سراینه جلب الیه خلیده

بشکال انتقام ایدوب شهرک یولک میدانده نشأند عرصه اعتبار انام ایتدردی
 زمان مذکور قدر بویله شدت سیاست کرلمدیکندن بووضع غدارانه قرطبه
 اهاالبسنه موجب نفرت اوله رق اظهار مافی الضمیره مترصد فرصت اولدیلر
 بواشاده شهره ادخال اولسان ارزاقدن رسم باج التقی بدعت سببه سی اختراع
 اوانوب و حاصلات رسم بربری وزقلمی تسبیحه اولسان طلاقدن مرکب وضابطه
 بلدی به مخصوص اولان عسکر ایچون تخصیص قلمش اولوب حالبوکه شهردن
 جریان ایدن نهرک اونه کارنده قبله تسبیحه اولسان محله جسمه اهاالبسی بو محدث
 رسمک اداسنده اظهار مخالفت ایلدکلرندن لاجل التأدیب ایچندن اون نفری
 اخذ ایله قازیغه اورملری ملک طرفندن امر وتنبیه اولمغله اول محله اهاالبسی
 کلوب بونلرک تخلیصنی رجا ایلارایسه ده اهاالی به اظهار تجلده و مکنت
 وفوتنه درس و عبرت اولقی داعیه سیله رجالینی عدم قبولده اصرار و امر اولک
 اجراسنی تکرار ایلدی انجق حکومتک اهاالیدن طلب ایلدیکی امنیت و اطاعت
 کیفیتری مجرد تشدید قواعد جبر و سیاست و تعیم نواب رعب و دهشتله
 حاصل اوله میوب بلکه هم اصول سیاسیه نک و همد معاملة لطیفه نک
 نراز وی همت حکومنده کفه زیب تساوی واعتدال اولسندن وجوده کله جکی
 مقتضیات طبیعیه دن ایکن خصوص مزبورده بالعکس لزومسندن زیاده
 صورت غدر و شدت کومترلدیکندن بسبتون اهاالینک امنیتی منسلب
 اولمغله همان سلاحتوب محل سیاسته ~~کوندلر~~ اولان معصوملری
 تخلیصه قیام وزقلمی طایفدوب سرایه قدر تعقیبه اقدام ایلدیلر
 اهاالینک بو حرکاتندن ملک کرکی کی غضبلوب هر نقدر اوغلی و حاجی
 و مقرانی طرفندن ~~تسکین~~ و توقیفه سعی اولمش ایسه ده کار کر تأثیر
 اولمه رق اول عسکر ایله اهاالی مذکور اوزرینه هجوم و نیجه سنی تلف و معدوم
 ایدوب اله کچنلری دخی نهر کارنده قازقلره ربط ویند ایتدردی و بوخوزر لکه
 دخی قناعت ایتوب قبله محله سنک قصور فلان اهاالبسی انداسدن طرد و تبعید
 و اولمحله عظیمه بی عسکرینه نهب و تخریب ایتدرد کدن صکره بردها اورالزه
 ابنیه یا بلایمق اوزره آثار و علام عمارتن بی نام و نشان ایلدی

بووجهله طرد واجلا اولسان اهاالیدن برازی طلبطمله به محزون و اعزمت
 و سکزیک قدری فاس ملکی ادریس بن ادریسک زیر اوای حمایته النجما
 و دخالت ایدوب شهر فاسده انلره مخصوص برمحله بناسیله اسکان ایلدیلر

زقلمی اول اشاده
 یهودیلرک اسلاون
 مملکتیه یعنی
 وندیک طرفلرینه
 کیدوب صرب
 جنسندن اوله رق
 اشتوا و اندلسه
 جلب واسرا
 ایلدکلری اسرایه
 مخصوص برلقب
 اولوب کرک بونلره
 و کرک عرک
 غیری اوله رق
 اسپایاده بولانلره
 مستعرب دخی
 دنورایدی

و او بنش بکرمی بیک قدری دخی ایچلرندن عمر بن شعیب ابو حفص نام کسنده یی
 اوزر لرینه رئیس نصب ایله مصر جانب ننه روان اولوب و انده دخی بروجده مطلوب
 یرلشه مدکارندن برخلده تقرر ایلك نیتله کیدوب هر فصله اسکندریه بی ضبط
 ایلدیلر حسب الحال قوه جبریه ایله بونلرک اورادن طرد و اخراجلری مشکل اولغین
 والی مصر مأمون خلیفه طرفندن اوله رق بونلرایله عقد مقابله و محر سفید
 جزایردن برینه نقل و اسکان ایلك اوزره مبالغ کثیره اعطا ایلمش اولدیغندن
 مهاجرین مذکور و و ملرک تصرفنده بولنان کریده نزول و انده براداره مخصوصه
 تشکیل ایله اوزر لرینه مومی الیه بن شعیبی امیر نصب ایلدیلر بعده بونلره عراق
 و شام و مصر دن پک چوق آدم لر ملاقی اوله رق جزایر ساره به کیدوب انلری دخی ققم
 و تسخیر ایله فوق الغایه منتظم اولدیلر حتی قندیه لیان و شهرینی بونلر بنا
 ایدوب خندق نسیمه ایلمش اولدقلرندن قندیه اسمی خندقدن غلط اوله رق
 زبازدا اولمشدر و بونلرک سرگذشت و فتوحاتی زید بن یونس و جیدی و محمد بن
 حسام و سارمور خینک کاشته خامه تحقیق و بیانلریدر
 ذکر اولنان وقعه ده شتماد نصکره ملک حکمک عقل و شعوری بتون بتون
 برزده و تپاه اوله رق مظهر نفرت و دشنام انام و ابوالعاصی لقب تحقیرانه سیله
 بنام اولدیغنی حالده پیغوله کز بن خاگ سیاه فام اولمشدر * قطعه *

* که کرد در همه عالم کجا ن ظلم بزه * که تیر لغت جاویدر انشانه نشد *
 * که در زمانه بی اعتبار کرد سنم * خیال بست که خود عبرت زمانه نشد *

* عبد الرحمن ثانی بن حکمک زمانی *

حکمک اوغلی عبد الرحمن برمدنبر و ولی عهد سلطنت تعیین اولنش اولوب مشار
 الیه مقدمه افرنج ایله محاربه لرده و طرطوش شهرینی فرانسه قرالاردن لویی نام
 قرالکد استیلا سندن تخلیص و جوف طرفنده بولنان استوریش خرسنایانلری
 دخی تأدیب و تربیه خصوصاً نده تحصیل حسن شایعه و شهرت و پدر بیک
 خسته لکی ائشاده دخی امور دولتی بالوکاله اداره ایله ابراز مأثر و یتکاری
 و موفقیت ایلمش اولدیغندن اهالی جمله بونلک صدر حکومت کلسندن نقال بالخیر
 ایدوب اظهار شادمانی ایلدیلر واقعا ملک عبد الرحمن عقل و فطانتده و خلق
 و طبیعتده جدی هشامه مماثل و ککرک خیرات و مبرات و ککرک اهالیجه
 حسن اداره و تلطفات امرنده امشالی نامسوق بر ملک محقق و عادل چیقوب
 زمانده جبین مرآت سلطنت اسلافک و قتلرندن زیاده صیقل پذیر شوکت

و ایت اولش ایسه ده ظهوره کلان عوائق کونا کون سببیه مستعد اولدیغی
 منزله کال واجلاله وصولدن تأخر ایلدی منلا بر طرفدن بالاده احوالی
 بیان اولدیغی اوزره متوفی هشامک برادری وحالا ملک اندلس بولسان
 عبد الرحمانک بیوک عیسی اولوب طبعده اقامت اوزره بولسان عبد الله
 اختیارلق عالمده ایکن دروننده مشغول و مکتوم اولان داغ حرص و امل
 میدان چیقارق و عبد الرحمن حکیم پرستک نوباوه شجره صلی اولدیغندن ناشی
 رؤسا طرفندن حسن قبوله شایان اولوب کندوسنک ایسه قدم ذات وزمان
 جهتیه مقام حکومت کلسی جله نك تنسب کرده سی اولور و اهمه سنه
 صباه رق کرک فریداشی مر حوم هشامک کندوسنه اعطا و احسان
 ایلدی بکی و کرک کندی زنده حفظ و وقایه ایلش اولدیغی جمیع نفودی
 بو خصوصه صرف ایله قبیله بربریه دن برطاقم عسکر نحر یرینه قیام
 و اعلای اعلام نفاق و خصام ایلدی کندوسی بلنسیه شهری جانبنده
 بر مقدار طرفدار پیدا ایلش اولدیغندن اولجانه شتابان اولدیسده ده ملک
 عبد الرحمن کلوب صفشدرمش اولغین درون شهرده تحصنه مجبور اولدی
 و بر اوقات شوریده دماغ پاشنی محاصره و تضییقات اولدقدن صکره قلعه
 مذکوره ده صفتشوب قالمقدن ایسه دفعه عبد الرحمن عسکری اوزرینه
 هجوم ایتککه قرار ویره رک و شهر مذکور قبولدن باب تدبیر جوارنده واقع
 جامع دروننه ضابطاتی جلب و احضار ایدرک انلرک یاننده اکر اشبود عوای
 حصه و منده کندی حقلی ایسه کندوسنک و اکر عبد الرحمن حقلی ایسه
 طرفیندن قان دوکولکسزین انک مظفرتی ایچون دست برداشته اجبتگاه
 رب منان و حاضر بولانلردخی بکر بان آمین خوان اولدقدن روایت اولدیغنه کوره
 (مصرع) * لب زد عاسیر نکشته هنوز * آثار اجابت چهره نمای پروز
 اولوب جامعدن چیقدفقری آنده غایت صغوق و شدید بر روزگار هبوب ایتککه
 انک تأثیرندن عبدالله کلام سوبله مبه جک درجه ده خسته اولش
 و اوچ کون صکره بر مقدار تکلمه اقتدار کلد کده مراد الهی عبد الرحمنک
 اریکه نشین پادشاهی اولسنه متعلق اولدیغنه اشبواشارت مغنویه شاهد
 اولدیغی اعتراف ایله دعواسندن فراغت ایلدی بناء علیه عبد الرحمنک
 حضورینه کلد کده ملک مشارالیه کندوسنی استقبال و ید شیخوختنی تقبیل
 استیصال ایتککه طرفینه رفت حاصل اولوب بکا ایلدی لر و لاجل التوقیر ارض

تدمیر تسمیه اوانان مورسیه مملکتک حکومتی قید حیات شرطیله بروجه
استقلال عبدالله تفویض و تقرر اولوب معینده اولان بربر یاردخی مورسیه
طرفنده اسکان قلندی مومی الیه عبدالله بونک اوزرینه ایکی سنه دما ریزه چین
خوان عمر شتابان اولوب بعده متعم نعمت رحمت اولشدر

بر یاندخی فرانسه اولر ملک عبدالرحمن بن حکمک بومش اغل اختلال الیه
اشتغالنی نزع اراضی و مالک و قطع طرق و مسالک ملعتلرینک اجرا سنه
وقت فرصت عدالیه حدود اسلامیه یه وضع قدم تخطی و خسار و اطراف
واکافی نهب و غارت جرأت و ابتدار ایلدکلرندن ملک مشارالیه بالاده ذکر
اولندیخی اوزره عبدالله الیه ایشنی بتوروب بونلرک اوزرینه صولت بخش
عزیمت اولدوقده جله سی لشکر اسلام اوکندن فرار ویدارنده اولان برشلونه
شهرینه التجا و تحصن ایلدیلر لکن عسا کر اسلامیه شدت اوزره محاصره
و تضییق و بهر یوم شجیعانه هجوم الیه شیرازه نظام جمعیت و مقاومترین
بکسته و عزیزق ایلکله بالاخره افرنج عسا کر بی خوف و خشیت اسبلا
ایلدرک قلعه بدنارینی ترک ایلش اولدقلرندن غازیان اسلامیان شهره مظفرا
کیرمشاردرر ایشو برشلونه شهرینک رخنه دار اولان محللاری تعمیر اولندقدنصکره
ایکی یوزیدی سنه سنده فرانسه عسا کری تعقب و نیجه محللار لرندن تخلص
ایله کندولری جبال برتانه قدر طرد و تبعید اولمش اولمغله ملک عبدالرحمن
ظفر نشان قرطبه یه عودت ایلشدر بو ائشاده جانب هبدانز خانه روم امپراطوری
مخائنل طرفندن بر سفیر و رودایوب هدایای نفیسه تقدیمه برابر خلیفه
بغداد علیهند اولق اوزره تدافعی و تعرضی بر معاهده عرض اولندی طرف
ملککن دخی فقط بعض هدایای متقابلیه تهیه اولوب والی بجی بن حکم نام
بر کامل فضائل اتسام الیه امپراطور مومی الیه ارسال قلندی

ایکوز طغوز قار یخنده مر حوم عبداللهک اوچنجی اوغلی عبیده چلیقه ده
بولنان لشکره سردار نصب اولوب راحت طور میان استوریش فرالی القونس
اوزرینه سوق اولمغله تحاربه و مقاتله ایکی سنه قدر ممتد اولورق نهایت
طاعنلر تحمل ایدمه جکلرینی اکلدقلری کی محللرینه فرار ایلدیلر و قسطنون
ایله نوار مملکتلرینه دخی مسلمانلر دشمنه غلبه ایلوب حتی بشلونه شهری جوارنده
بوتلری کلیا منهرم و ریشان ایدوب پک چوق اسیر اخشد و قرطبه یه سوق
اولندرق بونلرک ایچنده برقاج جنرال دخی بولمش ایدی عبیده لک بویه

هر طرفه غالب و مظفر اولدیغی اشاده ملک عبدالرحمن دخی اوغلاری نیک
حسن تربیه لیه مشغول اولوب ابان و عثمان اسملی ایکی اوغلانک تربیه سنی
سجونه و ابسی محمد بن سعید الغمری یه و یعقوب ابو قزغ ایله بشار نامان
ایکی اوغلاری دخی مشهور یحیی الیقیه بالخواله بونلردن یعقوب ابو قزغ فن
اشعارده و بشار دخی علوم متنوعه ده و خصوصیه طلاق و خطابتده مهارت
و بلکه حاصل ایدرک هریری اندلس علماسیه مباحثه کت اقتدار ایلش
اولدقلردن عبدالرحمن کاه کاه علمای مجلسه جلب و بونلرله بحث ایتدیر ایدی
معلم مومی الیه یحیی الیقیه شرفده ایکن امام مالک بن انس حضرت لرندن اخسذ
علوم ایلدیکندن کندوسنه عالم اندلس تسمیه اولوب مذهب مالکی بی
ملکت اندلسه کتورلردن بری دخی اولدر مومی الیه یحییانک اخطاری
وجهله ملک عبدالرحمن فن موسقیده ماهر علی بن زریابی عراقدن قرطبه یه
جلب ایدوب بر محل تخصیصیه انده فن مذکور ی ندریس ایتدیر
بوندن بشقه اهالی شرفدن هیچ برشیده کیرو قالمای ایچون هر طرفه عالم لیه
کسب مناسبات ایدرک علم و هنر و معارف صاحب لرینی قرطبه یه جلب
ایدر ایدی شعر اند دخی بالاده محرر اولدیغی اوزره سفارته قسطنطنیه یه
عزیمت ایدوب حکمای یونان ایله مباحثه و نزاع و احوال و معلومات لرینه کسب
اطلاع ایلش اولان یحیی بن حکمه زیاده رعایت و اعتبار ایدوب ملوک نصاریه
دائر اولان مواد مهمه مذاکره سننده انی مستشار و محرم و بالاده اسمی سبقت
ایلیان غمری بی دخی حلیه ادب و فضائل ایله متخلی بر حکیم کامل اولدیغی
جهتله کندینه حاجب یعنی صدر اعظم ایلشیدی ایکی یوز اون ایکی تاریخنده
فرانسزلر اخذ ثار نیتله یکیدن غیرته کلوب برشلونه شهرینه قدیر لرلی
و شهر مذکور ی دخی ضبط و تسخیر ایلش اولدقلردن ملک عبدالرحمن
بدری حکمک و زراعتدن عبدالسلامک اوغلی محمدی حدودک سوار ی عسکرینه
سردار تعین ایدوب فرانسزلرک اوزرینه سوق ایلدی حتی کندوسی دخی
اولجانبه متهم عزیمت بولنش ایکن حسب الایجاب دیگر طرفه عزیمته مجبور
اولدی چونکه فرانسه قرا ال التندن هر طرفه جاسوس و امور لر ارسالیه
طلب طله و مرده شهر لنده و سائر محالرده بولسانان مستعر بلری تحریک و اغوا
ایلدکن بشقه ذاتا اهالی مسئله دخی زکاة نامیه تحصیل اولسان و برکونک
صورت استحصالی حقنده اتخاذ اولنان اصولدن دلیکیر بولندقلردن مرده

اها ابسی بوسیلردن طولابی دفع اوای عصیان و غوایت و ملک حکم زماننده
 شهر مذکورده تحصیلدار اولوب وقوع بولان تعدیاتی جهتیه غزل
 اولمش اولان محمد بن الکیر دخی بونلرک حرکاته متابعتله شهر ده بولان
 وزیر لری قتل و اعدام وجه خانه دن اسلحه و سازه اخذ ایدرک اختلاله خیلی
 جسامت و یرمه که اهتمام ایش اولدقلرندن و بویله باشلوجه علو کیر آفاق اولان
 لهیب فسادک سهولتله کسب خود و انطفاعا ایتیه چکی جهته والی مملکت
 مقاومتدن مأیوس اولدیغی حالده اولاد و عیالی الوب براز عسکر ایله شهر دن
 فرار ایده بتلشیدی بو حاله مبنی عصاة مر قومه اوزرینه طلبطله و الیسی
 عبدالرؤف ارسال اولوب بعده عبدالرحمن دخی بالذات اکاملاق اولدی
 شهر مذکور ی تخریدن و قایه یالکز محاصره و تضییق ایله اکثفا اولغنه قرار
 و یریلوب و برتقرب ایله درون شهر دن دخی ال طوتیه رق کیجه این ایچر و
 کیریلوب ضبط و تسخیر و عصاته عفو عمومی احسان قلندی فقط مر ده دن
 اوج کوسلرتمش اولان آتش اختلال و فساد سینه سینه یاغش و ایچر و دن
 ایچر و یه ایشلمش اولدیغندن بوند بیر ایله منطقی اوله میوب طلبطله شهرینه
 دخی شراره فشان سرایت اولغنه برغانله ده ا حدوث ایلدی زیرا شهر
 مذکورده پک چوق خرسنیا و یهودی بولوب جله سی خفیا حکومت اسلامیه
 علیمده اجرای دسایس و ملعت ایتکدن خالی اولدقلرندن بشقه طائفه
 یهودک اکثریسی زنکین اولقی ملا بسه سیله اچله لریله دخی فرقه عصاته
 اعانت ایتکده اولدقلرندن شو حال عصیان طغوز سنه قدر زمان دوام و جریان
 ایلد کدنصکره عبدالرؤف طلبطله بی ضبط ایلدی بعده مرده اها ابسی بتکرار
 ایاقلمش اولدقلرندن ملک کندوسی کیدوب شهر مذکور ی محاصره به
 مباشرت و موسی بن نصیرک غزواتی تفصیلنده بیان قلمش اولان شهر مزبور
 قله لرندن برقاچنک تملارینی حفر ایتدیروب حطب و ضعیله آتش و یردیره رک
 تخریه همت ایتکله درون قلعه ده فرجه دخول استحصال و بر هجوم عمومی ایله
 قبضه تسخیر اذخال اولندی ملک عبدالرحمن مقتضای مر حتی اوزره بوکره
 دخی اها لی شهری مظهر عفو جیل ایلوب قلعه نک تعمیر اولنماسنده فائده
 اوله غنی و زراسی بیان ایش ایسه ده ینه ترمیم و بعض تملارینی تجدید
 ایتدیروب ایکی یوز یکرمی سنه سننده پذیرای حسن ختام اولدیغی و تعمیرات
 مذکورده دخی کندوزماننده و امیر عبدالله بن کلیب نظارتی وریش المعاران

جعفر بن محسن معرفتی ایله وقوعه کلد یکی قلعه قیوسی بالاسنه نقش و تحریر
قلندی

اسپانیانک برکوشه سنده استوریش و جلیقه قرالی بولسان الفونس مسن
واختیار بولوب اولادی دخی اولدیغدن ایکی یوز اون بدی سنه سنده یعنی
میلاد ک سکر یوز اوتوز بشده قیرالغی یکنی اولان رد میره ترک و تسلیم ایلدی
مومی الیه دخی سلفنک اصول حبله کارانه سنه اتباعا مسلمانلرینه العای نفاق و مفسدت
و حتی هر طرفه آدم و آنچه ارسال ایدرک اخلاص اذهان تبعه ورعیتله برفته
احداثه چشم دوز فرصت اولمغله و وقت دوشد بکجه همان طاعلردن ایدرک
اطرافنی هب و غارت ایلکدن خالی اولمغله حدود لده هیچ امنیت قالماشیدی
مومی الیه رد میرک تصرفنده اولان مملکتلر استوریش و جلیقه ایله لیون
مملکتک بر مقدارندن عبارت و دو رونهرینه قدر متمد ایدی و قطلون طرفک
لده شهر یله برشلونه شهرینه و برتات طاعلرینه قدر اولان محللری ایسه
فرانسز لک تصرفنده بولوب لکن صکره لری الارندن چیمش و ایکوز
اون بدی سنه سنده نوار مملکتی دخی تحت تصرف لردن آیریلوب اسنان نام
کسنه نک بد تعلیمه کچمشدر و بسقای مملکتی دخی هیچ بر طرفه تابع اولمیرق
آیروجه بکریله اداره اولمغله ایدی

اشته اسپانیانک بوضورتله شمال طرفنده یعنی جوفده درت حکومت ظهوره
کلوب ممالک سائره سی وجوف طرفنده دخی جقه و حوسقه شهر لری
مسلمانلرک بدازنده بولمیش اولمغله جبال برتاته اندن کیدوب کلور لری و بو کوچک
حکومتلر برلشوب حکومت واحده هیئته ~~ص~~ کیر مد بکجه اهل اسلامه غلبه
ایده مدبیر

عبدالرحمن آنفا بیان اولندیغی اوزره والیرله مظفریته غوائل داخله بی
ولوی دبوزک وفاتی قارلو حکومتک نفاق و اضمحلالنی مستلزم اوله رق
بو وجهله دخی عوارض خارجه بی بر طرف ایتش اولدیغدن ایکی یوز یکرمی درت
سنه سنده عسا کر کثیره ایله ابن عبدالکریمی و بالاده فتوحانی تهریر اولان
عبداللهی انجای حدوده سوق ایلوب فرانسز بونلرک محاربه و مهاجمه لریته
عدم مقاومتله بوزولمشر و لایحه سی و حیوانات و اموال و اشبا و ذخایر
ترک ایتمشدر بر طرفدن دخی جلیقه مملکتده مقاتله اکسک اولوب و دیگر
طرفه دخی ملک عبدالرحمانک تجهیز ایلدیکی دوغما طرفه لیما ندن بادبانکشای

عزیمت و فرانسه ممالکی سواحلته لنگر انداز رهبت اولوب مارسلیا شهر و فرانسهدک
عرض شجاعت و اندن سار دنیا و قور سیقینی و بعده کربد جزیره سنه
قدر اولان جزایری طولاشوب ملک مشار الیهک نام و شاتی هر طرفه اشاعت
ایلدی لکن بر و طرفدن بالاده مذکور نواراها لسی ایکی یوز یکریمی یدی سالی
خلانده قلموره په کلوب بتون یکدکری محملری غارت ایلد کد نصکره احراق بالانار
و نشانه عمارتدن بی آثار ایلد کله اسلام اوزرینه بوظلم و غلبه فرانسزلر
طرفدن بر انتقام عد اولوب کویا بونسکله تشقی صدر و مدار غیظ و کین اولان
مسئله ده هیچ مدخلری اولیان بونجه نفوس بشریه نک یککناه فائده کیریلوب
غدر ایلدی اشبو مشاغل اده سنه بغداد خلیفه سی بولان المعصم علیه
عقد اتفاق اولتی اوزره قسطنطنیه دن قرطبه په بر سفیر و رود ایلش ایسده
حکومت اسلامیه علیهنه قیصر روم ایله اتفاق و عزیمت مغایر شعار اسلامیت
اولد یغندن بشقه وقتک دخی بویه شیره مساعده سی اولد یغندن سغیر مر قومه
جواب اعطا و اعاده قلندی و هجرتک ایکی یوز یکریمی طقوز و میلادک
سکز یوز قرق اوج سنه سنه الحاله هنده پورتکیر تسمیه اولنان موقع
سواحلته نا کسان بر دشمن نامعلوم وضع قدم شوم ایلبوب نام و نشانلری
اول زمانه قدر اهل اسلامک مسموعی اولماش ایدو کندن مأجوج تسمیه ایلدیلر
بونلر* اولئک مثل الغول لابل غلطت بل* بصلون للغبلاز فی مهمه فقر* مفهومی
صفت کاشفه حال و شانلری اولان اقوام و حشبه شمشا لیه دن غدار و خونریز
نورمان تسمیه اولنور بر قوم باربارو بی امان اولوب مقصد و دخواه لری مانند
سباع و حشی خون انسانی مص و اهراق وامل و آرزولری مثال کلب
عقور انجق بلاد معموره بی یغما و احراق دن عبارت اولد یغندن اوزر لینه عسکر
سوق اولنجیه د کین را کب اولد قلی الی درت عدد شیقه دن مثل مأجوج
و مأجوج طشره به خروج و مانند وساوس شیطین عروق و عصبات مساکن
و مزارعه و لوج ایله تصادف ایلد کری اهالی بی بلا امان خد نک هلا که هدف
و جراد منشکر کی یوللرینه راست کلان مزرعه لری* که نصف ما کول*
پازده خسار و تلف ایلدیلر لکن عساکر اسلامیه نک ورو دینی خبر الدقلرنده
لیر بونه یعنی اشبونه شهرینه هودت و اغتنام ایلد کری اموال و اشیایی
سغینه لرینه تحمیل ایدوب کندیولری دخی را کبا نابید اولمشلر ایسه ده از وقت
صکره یینه سواحل الغربه بلای آسمانی کی نزول ایدوب سمجونه شهرینه

شمال افصاده
واقع اسفان دنیا
و با مملکتندن
طهو و رایلس
اولد قلدندن
نورمان یعنی
شمال ارمی تسمیه
اولمشلردر

قدر اولان یرلری آثار حیاتندن بی نشان ایلدیلر وایکی یوز اوتوزده دخی وادی
کیر نام نهردن چیقوب اشبیلیه شهر جسمی جوارنده کائنات قراوقصباتی
بر باد و پریشان واهالسه ایصال کرنه و خسار ایلدکدن ویر قاج محار به ده
بوزلدن نصکره عبدالرحمانک دوتغاسی دخی کلکده اولدیغنی و مقابله ایده جک
اولسدر نهایت کندولرینک بر باد اوله جقلرینی بالنتفرس عجمه چکیلوب کتمزله
هر کسیدن مأجوج خونی زائل اولدی

پای تخت ممالک اسلامیه اولان قرطبه شهری حدوده بعدجه بولنوب
هر طرفک خبرلری سر یعانله مامسیله ^{مصلحتجه} برطاقم مشکلاقی موجب
اولدیغندن ملک عبدالرحمانک تدابیر صائبه سندن اولهرق پوستلر ترتیب
وهر ناحیهده صاحب البرید اسمیه مخصوص مأمورلر تعیین اولنوب نظارتی
اوغلی یعقوبه احاله قلندی بوزماندن الی یوز سنه مدت صکره فرانسه
قرالی بولنان اون برنجی لوی عبدالرحمانه تقلیداً پوسته احداث ایلمش واکثر
نختر عاده اوروپا لولر اسپانیا عربلرینک چراغی اولدقلری مثللو اشبو پوسته بولی
دخی اندردن اوکر نلشدر اشبورای ملک آرا آورده موقع اجرا اولدقدن نصکره
ملک مشارالیه نورمانلرک نختر یاتی وایرات ایلدککری مضراتی تعمیر الیه
مشغول اولوب اشبیلیه شهرینک منهدم بولنان ابنهیلرینی ترمیم واحیا وضرر
دیده اولان ضعیفای اهالییه تعمیر امداد وعطایا ایلدکدن ماهددا بومقوله
مصائبک بردخی ورو دینه مانع اولمق وسواحل دخی محافظه قلمق اوزره طرفنه
وقرطنجه وفدیس دارالصناعه لرنده سفاین کافیه انشا وقرطبه وطلیطله ده دخی
بوعصر یمزده شهرتی باقی اولان اسلحه فابریقهلرینی بنایتدیردی ملک مشارالیه
بومقوله آفات ارضیه نک دفعیه اصلاح امور وتنظیم بلاد ونغورایله اشتغال
ایلمکده ایکن ایکی یوز اوتوز ایکی تار یخننه دفع ورفعی طوق اقتدار بشردن
بیرون سماوی برداهیه دهیا دخی صورتئون اولوب یعنی شدت حرارت وقلت
باران سببیه صورل چکلمکله روی خاک مثال سینه داغدار عشاق چاکچاک
ومزروعات ونباتاتک بر مقدار ییوست ارض وسما وقصوری دخی افریقیه
جانبندن سحاب عذاب آسانزول ایتمش چکرکه ذیلان بلا سببیه تلف وهلاک
اولوب دردخط وغلای خطه اندلسی استیلا ویت * خاک ازفلاک بخواه
ومراد از زمین مجوی * ماه از زمین بجوی ووفاز آسمان بخواه * مال یأس
اشتمالی رونما ایلدی بومصیبت بی علاج ملاسه سببیه لایعبد مویشی وستور

دیار عده مرور و بجه اهالی دخی بالضروره افریده مملکت فاسه نقل
و عبور ایلدیلر و ملک عبدالرحمن دخی بوهنگامده خزینه موجوده سنی دیار
ساره دن ذخیره جلبه بیل و صرف ایدوب تبعه سنی بلای جوع و فاقه دن
امکانی مرتبه و قایم و تخلص امرنده قصور ایلدی مشارالیه بعده تعمیر بلاد و ممالک
و کساد طرق و مسالک و انشای ابنیه و عمارت و هر طرفه اجرای مباح چون بسط
قنوات همت ایلوب و اوچ سنه طرفنده یعنی ایکی یوز اوتوزیدیه بونلرک
حسن ختامه موفقی اولدقدنصکره اوغلی محمدی ولی عهد تعیین و بو کیفیتی
ممالک اسپانیایه اعلان ضمنده جمیع قصبات و قراد بولنان محتاجین و فقرایه
صدقه ارسال ایدوب ایکیوز اوتوز سکر سنه سنده واقع ماه صفر اخیرک
طوقوزنجی کونی کندومی دستکش دغدغه دولت یکروزه فنا و راحله بند
رحمتگاه جناب کبریا اولدی * نظم * کرا بخت بر تخت شاهی نشاند *
نخستش قضا نامه عزل خواند * فلک کرده از بهر شان چنبری * برون رفته
هر یک پی دیکری * ملک مر حومک سنی التمش بشه یتش و مدت سلطنتی دخی
اوتوز بر سنه یه ایرشمش اولدینی حالده زمان سلطنتنده نیرعا کتاب دین اسلام
مستقر بیت الشرف شوکت و شان و سایه اطف و معد لنده * بیت * فانصف
مظلوم و اومن خائف * و شید مهردوم و قوم مائل * نشیده سی اوزره خلق
عالم مغنم نعمت امن و امان اولملر در

* بشیجی ملک اندلس محمد بن عبدالرحمانک زمانی *

ملک محمد بن عبدالرحمن بن حکم پدرینک برینه صاعد مر اصد اورنک حکومت
اولوب فقط بسط و بیان اولنه جق اسباب متنوعه ابله زمان سلطنتنده حکومت
اسلامیه به ضعف قوت و بر طرفدن دخی اسپانیولرده قدرت و مکننت حاصل
اولدیفندن امر مقابله ده طرفینک قوتی منساوی و متقابل اولدی چونکه
مسلمانلرک ابتدا اسپانیایه ورودلنده مثال سواعی دهشتنما کمال مرعنه
هر طرفی فتح و استیلا ایلدرک فرانسه ممالکنک قلبگاه حکومتده قدر رعیت
بخشا اولدقلری حالده محنده بیان اولدینی وجهله استوریش خرسبانیلرینی
خاللی اوزره ترک و اهمال ایتملر ایلدی اشواهماله بر سبب دخی بونلرک ملجا
اتخاذ ایلدکلری برلر صعب المنال بر طاقم نامحصول جبال و شوره زار تلالدن
عبارت اولوب مسلمانلرایسه اراضی بسیطه منته بی هر حالده ترجیح ابله
اورالره بالطبع رغبت اولدینی و همده مومی بن نصیرک شام خلیفه سی سلیمان

تعريف ايلديكي وجهله بوملكتلىر اهابسى طاغلرده كچى كچى جرى وچالاك
واووه لرده ايسه نسا كچى جبان وخوفناك اولدقلرند نحصنكاهلرندن وقت
زوله جسارت ايلشلا ايسه منهنز مائنه رجعت مجبور اولملىله وچان قوغنى
وزبوى اولدرمك موافق شعار مدنيت واسلاميت اولماعله بونلك اللرنده قلان
برمقدار طيراغك اخذوانتر ائنه نازل اولمىوب حقلرنده معامله تدافعى اجرا
اولنديغير لكن احتقار اولنان اشوشر ذمه قلبيله * بيت * وقطر على
قطر اذا اجتمعت نهر * ونهر الى نهر اذا اتفقت بحر * مانججه اطراف
واكافدن بررايكبشر طوپلنان خرسنيانلر ايله مؤخر اكسب اتساع ومكنت
وبرياندن دخى قوت مقصده اسلاميه تفرقه كله وآرا ومنازعات حكومت
چند روزه دنيا كچى برطاق مصائب داخليله يه اوغرايه رقى مشرف ضعف
وهزال اولمىيله بر مقتضاي (مصرع) مصائب قوم عند قوم فوائد * اونه كبلر
اجراى مقصده اخلاص فرصت ايلش اولدقلرند بو حالت بالاخره حكومت
اسلاميه نك اندلس قطعه سنده رهين زوال وانقراض اولمسنه باعث
وعلت اولمشدر

يوز اونوز طقوز سنه سنده سرقسطه واليسى بولنان موسى بن زياد الجداى
ذاتاقوط جنسندن وخرسنيانندن وعنه اولوب الير نام قلعه يى خيانه اسپانيولرله
تسليم ايلديكى ملك محمد افاده اولدقده لاجل المجازاة والى موسى اليه
وطليطلده والى بولنان اوغلى ليينه بن موسايى مأمور بولرند عزل ايلكله
ايكبسى بردن استوريش وبسقاى ونوار خرسنيانلر ايله اعتضاد ورفع رايات
هميان وفساد ايليله رك طرف كفاردن كوندري لان عساكر معاونه ايله
طليطله وسرقسطه يى رهين استحكام ورفاچ منه عساكر اسلاميه يى اشغال
وازعاجه قيام ايلديلىر بالاخره موسى وفات ايتكله ذكر اولنان شهرلر ابادى
عصابتدن تخليص اولمش وبوندن بويله طليطله نك استحكام سز براغمسندن
ندرجه فائده اوله جنى وپدرى عبدالرحمانك دخى بو خصوصه وقوه بولان
خطاسى هر تقدرك ملك مشار اليه بيان وافاده قلمش ايسده ينه كاركر اولمىوب
قلعه نك تعميرينه مبادرت ايلمشدر

ايكى يوز قرق التى سنه هجره سنده برطرفدن فرانسرل و برطرفدن دخى
الشمس عدد سفينه ايله ملقه طرفنه كمش اولان نورمان بى امان اوزرينه
سوق عسكر قلوب اشوبايكى طرفده دخى عساكر منصوره اسلام نائل نظير

واعتنام اولمش ايسه ده ديكر قولدن استوريش خرسنياني عليهنه ارسال
اولسان فرقه عسكريه ده علام پريشاني وهزيمت رونون اولدقن بشقه
ملك مشاراليه عربارك مقدمه وقلب وميمنه وميسره وساقه اسماريله بش
فرقه دن مركب خيبر تعير ايتدكلى بر جسيم اردونك اسباب تركيب وتريبنى
تدارك واجرا وشجاعت وبسالته نامدار اولان اوغلى منذر معينه اعطا
ايدرك كفار استوريش اوزرينه تسيار ايلدى منذر صاحب شجاعت اشبو
سفرده استوريش خرسنيانلى طرفدن بوندن مقدم اسنلايده اولان جميع
ملك تارك تكرار اخذ و تسخير يله قناعت ايدرك عودت ايلش ايسه ده بر بچق
سنة صكره يعنى ايكوز قرق طقوز سنة شده اول محار يله دست اسنلاي
اعدايه دوچار وحى لشبونه شهرى دخی بلای محاصره يه كرفتار اولمش اولغله
ملك محمد معينه مقدار وافي سواری عسكرى آلوب بالذات استخلاص اهالى
قلعه يه عزم ونيت وچليقيه طاغرينه قدر خرسنيانلى طرد و تعقيب
همت ايلدكدن صكره مظفرا قرطبه يه عودت ايلدى اثنائى راهده نوار ملكنى
حدودينه قريب رونده طاغلرنده رئيس حباديد اولوب محافظه بلاده مأمور
كاشف عسكرينك دردست ايدم مامش اولديغى بت پرست بى دين عمر بن
حفص نام شق اعينك اولحواليد بولنان نقدر حيدود واشقا وارايسه باشنه
جمع ايله برتات جبالنه يقين روطه اليهود نام قلعه متنه تحصن و تفرد ايلدىكى
ورده شهرنده طرف حكومتدن وزير بولنان شخص رذيل دخی شهر مزبوري
شق مزبوره تسليم ايدرك اشبو ملاعين شقاوت آينك جرأت ايلدكلى نه
وغارت وغصب وخسارت مثللو حالات منكره درجه نهايه وارمش اولديغى
ملك محمدك بر تفصيل مسموع ومعلومي اولغين جنود مستحبه سيله بونلرك
اوزرلرينه متوجه اولمش ايسه ده شق مرقوم غایت حيله كار اولديغندن
ملك مشار اليهدن طلب امان ومعينه عسكرو يردىكى حالده كندو سنك
موجود اولان عونو سيله برانكده كفار ايله جنك ومقاتله ايله جكنى تعهد و بيان
ايتكله ملك دخی زيب بن قاسم نام يكننى بمقدار سواری عسكريه مرقوم
طرفنه بالارسال قرطبه يه عودت ايلدى انجق لعين مزبور ابن حفص ملك
طرفدن ارسال اولسان سواريلرك جله سنى بر كچه قتل واعدام ايتدريمش
وبوخبر كدورت اثر مؤخراد هشت بخش سامعه ملك غيرتور اولدقده ارتق

ملاهیمن مرقومه نك ازاله وجود خیانت آلودری اهم امور اولمش اولمغه
ایکوزاللی اوج سنه سنده اوغلی مندری برمه دار عسکرایله بونلرک اوزرینه
سوق وار سال ایلیوب مندر بهی الما اتردخی جمعیت شقاوت جمعیت خصمی
کبات النعش پراکنده و پریشان و ربس ملعت ایلسری اولان ابن حفص
ملعون برتقریب ایله فرانسه جانبده فراز ایله حصام انتقام اهل اسلامدن
تخلیص جان ایلدی جسم نازل دولت مبتلای ضعف علت اولمغه برمدنبرو
امر تدایسنه بذل مقدور ایدلمکده اولان بونجه مخاطرات ومهالك
الویر ابکن * یت * فقام علیه الدهر من کل جانب * بتخبیب آمال
وتشلیت ما جمع * نشیده سنجه ملک مشار الیهک طالع نخوست مطالعی
اقتضاسی اوله رق بشقدرو لو نیجه مصیبتلردخی زیر پرده مشبت ازلیسندن
چهره نمای ظهور اولمغه حکومت اسلامیه نك قوه ضعیفی ترید و کفار اندلسک
نیروی بازوی غیرت ومفاوملرینی تا کید وتشید ایلدی چونکه بواشاده
چلیقه مملکتی کلیا اخذ وضبط اولمق اوزره بردوشا ایله امیر البحر بونان
ابن عبد الحمید سواحل چلیقه به ارسال قلوب حالبوکه سواحل مذکوریه
وارر وارماز بحکمته تعالی بر فورطنه به تصادف وسفای اسلامیه بر برینه
تصادم وتهاق ایله شکست وناپیدا وایچنده بونان عساکر اسلامیه غریق
دریای رحمت خدا اولمغه بو وقعه دن خرسنیانلر استعصال مسرت وغیرت
واتخاذ زمان فرصت ایدرک واستوریش قرالی بونان اوجخی الغونس نوار
قرالک قزینی تزویج ایلس اولدیغندن بینلرنده تدافعی وتجاوزی اوله رق عقد
اتفاق ایله قوه کلیه لرینی برلشدیره نك اسلام اوزرینه بالهجوم لوزیتانیا
واسترامدور مملکتلرینی آورده قبضه استیلا ایتد کدنصکره مشهور مریدا
شهرینه قدر واصل اولدیلر بونلرک اوزرینه دخی بهادر مدوح الشعائر مندر
کوندر بلوب دور ونام نهره منصب اولان برچایک ککارنده تلافی فریقین وقوعیه
محاربه به مباشرت اولمش وعسکراسلامیه جنود کفار نك نسبتله قلیل العدد
اوله رق باخصوص هنگام مقاتله ده مسلمانلرک ممتاز سوارسی تلف اولمش
اولدینی حالده برخوای * یت * النصر ایس باجناد مجنده * لکنه بسعادات
وتوفیق * آفتاب ظفر ونصرت افق اسلاماندن طالع واکتبر عسکر مشرکین
عرضه شمشیر ساطع اولمشدر بوملحمه کبراده طرف کفاردن فتاده خاک مفاک
هلاک اولان جیش مخدول عدو وشمادده مرنبه استعجاله به موصول اوله رق

میدان معرکه ده قالمش اولان نعلش امواتی اون برکونده طو پلوب قالدیره یلدیلر
ایکیوز التمش سنه سنده بتون اسپانیا بلای خط و غلابه مبتلا و بونک اوزرینه
دردی دوی طاعون دخی مشمول آفاق و بلای اول ایله همدست تعاضد و اتفاق
اوله رقی خلق عالمه بلاندر بلا اولمش وایکیوز التمش یدی سنه سنده واقع
شهر شوالک یکرمی ایکنجی کونی دخی بریول زلزله و قوهیله کاشانه ویران عالمه
رعبت انهدام صالمش اولغله اشبو مصائب متوالیه آسمانی سببیه نفوس بیستار
جامه چاک حیات مستعار و نیجه حصون و امصار خراب و بی آثار اولوب
بوداهیله دخی اسباب ضعف حکومتیه ضمیمه اخیری اولدی ایکیوز التمش
یدی سنه سنده بالاده احوالی ییان اولنان ابن حفص نوار خرسینا ناری ایله
برلشدرک سر قسطه و البسیله حوسقه قانینی بوزد قد نصکره ابرنهرینه قدر
اولان عاملکی ضبط ایلش اولغله ملک محمد برمکمل اردو ترتیب و قلب اردوی
کند و اداره سنه آله رقی مقدمه لشکری منذرک و جناح لری عبدالرؤف ایله
ابن رستمک و ساقه عسکری دخی دیگر اوغلی اولوب سجونه و البسی بولنان
ابوسفیدک عهدیه لیاقتلرینه تفویض ایلد کد نصکره رعبت انداز عرصه
کارزار اولدی عصاه مر قومه اشبو قوه منتظمه بی کورد کلرنده
کال رابطیه و حسن ضابطه سندن مبهوت و هراسان و طاغله طوغری رجعتیه
شتابان اولغله بر مقدار سواری ایله منذر بونلری تعقیب و نوار کویلرندن
ایبار نام محله یتشوب جله سنی نعمت حیاتدن بی نصیب ایتد کدن بشقه
ابن حفص نام شقی بی و نوار کفارینک رئیس لری دخی اعدام و کاینیغی اخذنار
و انتقام ایلدی اشبو نصرت بی کلفت ایکیوز التمش طقوز سنه هجریه سنده
ظهور یافته موقع یمین اولوب عساکر مسلمیه بی حساب غنایه مالک اولمشدر
بوند نصکره ملک مشارالیه اوغلی منذری حدوده براقه رقی کندوسی قرطبه یه
عودت وانی ولی عهد سلطنت ایدوب اوج سنه مروند وایکیوز یتش
ایکی سنه هجریه سنده کندوسی دارالسرور عدنه رحلت ایتشدر * قطعه *
* آن کویجهان کوهر نایابی بود * وزهیت اوهد و جوسما بی بود *
* کوی که بنود و خود نیامد یجهان * یدار شوای دل که مکر خوابی بود *
ملک مرحوم سنا پدري عبدالرحمن ثانی کی التمش بشه واصل و مدت سلطنتی
اوتوز درت سنه یه بالغ اولوب دریغ که مقتضای بخت ناهمواری اوله رقی عصریده
وقوعه کلان بلیات کونا کونک ازاله و اصلاحته حصر وقت ایلکدن کندوسندن

مأمول اولان مدینه متعلق حسناک اجراسنه زمانی اولماشد

التنجی ملک اندلس ملک منذر بن محمد زمانی

ملک منذر متصاعد سریر سلطنت اولدقده اوتوز اوچ نفر برادرلی رحیات
بولدیغندن بونلرک دعوائی سلطنتدن خالی اولیه جغاری امیدیه عصر
محمد بن عبدالرحمانده احوال شقاوت اشتمالی بیان اولنان ابن حفص لعینک
محصول تخم فسادی اولوب همیشه اجرای مفسدت واضرار عبادیه چشم
دوز فرصت اولان غالب نام بر خبیث شقاوت انجام کانون قته یی اشعاله
اقدام برله افریقیددن کلوب احوال مملکتی برمدنبرو مختل ومشوش ایلمکده اولان
بربر یاردن بشقه بر طاق خرسفیان ویهودیاری دخی باشنه طو پلبه رق اون بیک
قدر سواری و اومقداردن دهاز یاده جه پیاده عسکرایله سرقسطه شهرینی
بعدالاسنیلا طلیطله یه گلش وسکنه خرسفیان ویهود شهر مذکور یی مر قوم غالب
بن حفصه تسلیمده بدل مجهو دایلد ککری جهته ممالک قطعه شمالیه مک مواقع مهمده سی
ایادی عصاته یکم مشدر ملک منذر دخی پدری زمانده حاجب بولوب شجاعت
و علم و فضل ایله مشهور اولان و کندوسنک دخی موسوق و معتمدی بولنان هشام بن
عبدالعزیزی بر فرقه عسکرایله اول گروه شقاوت انبوهک دفع وازاله سنمه مأمور
ایلیوب لکن مر قوم غالب فن حیل و مکیدنده پدر سقر مقری اثرینه راعب بر رویاه
کثیر الملاحب اولغنه صورت خالدن خیردار اولدقده در حال اظهار ندامت ایله
تشبث دامن عفو و امانه استیصال ایدوب فقط طلیطله شهرینی بعد التسلیم بعض
اشیاسی ایله مجر و حلیری حدوده دکن کوتور ملک ایچون مقدار وافی حیوانات
اعطا قلمقی اوزره هشامی ارضا ایلدی هشام ساده دل کید دشمندن غافل
اولغله بو وجهله قان دوکلیه رک شهرک قبضه تسخیره کیره جکنه وکروه
عصناک بالسهوله اسپانیا دن دفع اولنه جفته نمون اولوب وقوع حالی جانب
منذره لدی البیان مشارالیه منذر کار آزموده دانای دقایق و سرار اولد بخی
جهته قول خصم مکاره اصلا اعتماد ایلامسنی امر و فرمان ایلش ایسه ده
هشام صافی درون مر قوم غالبک معروضاتی امنیت بخش اوله جق مرتبه ده
کوروب ملک مشارالیهک اخطارینی یا لکن برو سوسه دن عبارت کی قیاس
ایتمش و همده مطلوب اولان مکار یلر اعطا اولدقده بالفرض بروجه مقاوله شهر
مذکور کندوسنه تسلیم اولغدیغی صورته صرف قوتله دخی التمس ممکن
اولدیغدن واکر بی کلفت حرب وجدال مطلوب استحصال اولنور ایسه قان

دو کلبه رک ایش بمش اوله جفتدن بوا یکی صورتک قنقنسی وقوعه کلسه ابن
 حفصک تصور خدعه کار یسنه میدان تأثیر قالدی دجی مطالعه سنه ذاهب
 اولمش اولدیغی حالده خصم شیطنت پرداز مطارحه قطع امورده برغرب
 آچماز اراز ایله نائل امانی ومطالب ومغلوب ایکن غالب اولمشدر یعنی مشروط
 قرار اولان طوارر جلب واستحضار قلند قدغه غالب بن حفص آدملری نیک
 بمقداری درون شهرده اخفا و نقل اوانه جق اشیا ایله قصور آدهلری
 شهردن اخراج واسرا برله کندودخی یوله روان اولوب هشام بن عبدالعزیز
 تلف نفوسی انتاج اینکسزین غائله نک بتورلمش اولسی موفیقینه تشکرله
 برابر تخلیه اولمش اولان شهره داخل اولدقد نصکره موجود معینی اولان
 جمعیت عسکریه نک لزومی قالماعله برلینه اعاده اولناری خصوصنی طرف مندره
 عرض واتها ومشار الیه دخی یوله بر خبر مسرت اژدن اظهار محظوظیتله
 عودت عساکره اذن ورخصت اعطا ایلدیکنی راهرو وادی فتن ومصائب
 یعنی غالب ایشیده رک واثای راهده کندوسنه راز همپا دخی پیدا ایدرک هر کوز
 ضمیر شقاوت خیری اولان ماده شقاق وطفیانک تمام موسم اجرایی کلدیکنی
 بالتیقن ذکر اولنان اشیا ایله خستکاری نقل ایچون معینه مأمور ایدلمش اولان
 آدملری و حیواناتی بالجمله طعمه تیغ آتشبا روطیطله شهرنده کزلدیکی آدملری
 اخطار ایدوب کندوسی دخی بالسرعه عودتله شهر مذکور بی تکلف ضبط
 وتصرف ایلدی بو خبر هائل سمع مندره واصل اولیجی کانون غضبی پرا تش ولهب
 وابتدای امرده نهمت تقصیر تدبیر ایله هشام پرفضل وادب معصوما معروض شمشیر
 غدر وغضب اوله رق عاصی غالب اوزرینه بالنفس عسکر سوخته اقدام وعبدالله
 نام برادرینی معینه بالاستحباب صوب مرآه عزیمته اهتمام ایلدی غالب مقصدت
 شعار ایسه مشار الیه مقاومت ایده میه جکنی بیلدیکندن متین ومستحکم اولان
 شهر مزبور ده تحصن ایله اراق اراق اطرافه عسکر ارسالیه اوزرینه کلان
 عساکری اشغال واولوجهل امرار روز لیل ایدرایدی منذر دخی بو حال اوزره
 برصنه قدر اضاعه وقت ایله باشلوجه برایش کوره میوب ایکوز غمش بش سنه سی
 صفرا خیزنده برکون دشمن اوزرینه شدتلی هجوم ایدر ایکن ❦ پت ❦ مشی
 برجلیه عدما نحو مصرعه ❦ ليقضى الله امرا کان مغفولا ❦ مقالی مانجه نائل
 مرتبه شهادت وفارغ غوائل حکومت اولمشدر

❦ ملك عبدالله بن محمدك زمانی ❦

منذرند که اولدیغی وجهله اثنای محاربه ده عازم کاشنسر ای روضه رضوان اولدقد.
 معینده بولنان برادری عبد الله در حال قرطبه به عزیمت و مشوره به بیان کیفیت
 ایتکله مرحوم مشارالیه تعیین ولی عهد ایتامش اولدیغندن اعضای مشوره
 ووزرا انتخابله مقام حکومته کندوسی نصب واقعا اولندی بوشاده
 غالب بن حفصک طاقی قشاله واراغونه مملکتکترینه مستولی اولدقلرندن ملک
 عبد الله بولنک ازاله عائله سی یتیمه اردو جانبده متهمی عزیمت ایکن کندوسنک
 قاسم واوزک ناعنده بولنان برادرلی مشوره نک مقام سلطنته عبد الله
 انتخاب ایلدیکنی حفصز کوره رک انفعال وفتیله شقاق وخصامتی اشغال ایلله
 سجنونه وشریش شهرلری تسخیر ایلد کلریغی واشبیلیه شهری وایسی
 بولنان کندی اوغلی محمد دخی نصلسه بولنره اویوب شهر مذ کوری تسلیم
 ایتش اولدیغنی استخبار ایلش ومرتده ولسبونه شهرلری وجهن مملکتی
 دخی اراشه روی عصیان ایدوب بوصورته داخل بنیان حکومت یریر علو کیر
 آتش فتنه وفساد اولش اولدیغندن فضله قرطبه اهل بسندن دخی علامت عتو
 و سرکشی استفهام اولندیغندن بویه بر قاپچ بردن زبانه کش اشتعال اولان ناراختلال
 قولایقله انطفاف پذیر اولق ممنوع الاحتمال کورندیک حالده پادشاه نوجاه یعنی
 عبد الله بازوی همته اصلا فتور کتور مبوب قوه موجوده سنی فرق متعدده به
 تقسیم ایلله محال مناسبه به سوق وارسال ایلدی نفس قرطبه اهل بسنک غلبان
 اوزره اولان اذهاقی تسکین وسمت اطاعتنه دعوتله تأمین ایتک خصوصتی
 معتمدان وزراسنه حواله ایدوب کندیسیم بر مقدار عسکرله مرتده شهرینه
 بالوصول اهل بسنی تحت اطاعتنه ربط و بر فرقه عسکر دخی لشبونه شهرینه
 سوق ایلله عصیان ایتش اولان والی مملکتی در دست ایندر دک نصکره کروه
 عصاتی دفع ایلوب البیرا ورونده وجهن مملکتلری طرفلرینه نوجه
 وجه عزیمت وائده نیجه حرب و قتال ایلله عصاة موجوده بی رهرو وادی هریمت
 ایلشدر دیگر طرفدن دخی هبد الرحمن المظفر نام مخدومی صورت
 عصبانی بالاده بیان اولنان دیگر اوغلی محمدک اوزرینه ارسال ایلوب اطاعت
 ایلسی ایچون کندوسنه اجرا اولنان نصایح و تأمینات مفید اولماغله بالضروره
 قوه جبری استعمالنه لزوم کورینوب ایکبوز سکسان ایبی سالنده عبد الرحمن
 بر مقدار سواری ایلله برادر بسنک اوزرینه عزیمتله اشبیلیه شهری جوارنده
 تصادف و محاربه به بعد المباشره برادرینی و عجمی قاسمی اخذ و گرفت ایلدی

لیکن برادری محمد هنگام مرگده بر جریحه جانکذار اصابت ایلمش اولدیغندن
 بر قاج کون مرورنده متأثر اوقات ایلمش ایسه ده پدرینک امریله تلف اولمش دیو
 نشر حوادث اولدیغندن کندوسنه محمدالمقتول و بعد الرحمن اسمنده
 درت یاشنده براوغلی قالمغله ا کا دخی ابن محمدالمقتول تسبیح قلمشیدی بوارالق
 خرسید انلر کندی ملککنزده دخی آثار تشویش واختلال ظهور ایدوب انک
 اسباب اندفاعیه سیله مشغول بولندقلرندن و برده استوریش قرالی اوحنی
 القونس ایله ملک اسلام یینده قواعد صلح وصلاح مؤکد و مرعی اولدیغندن تاشی
 شواثاده غریبلرک حال تشنت و تفرقه لرندن استفاده ایده مدکلرندن بشقه
 بلکه غریبلرک من جهة دفع غائله خصوصنده انلر اعانه لری اولمشدر چونکه
 قرال مووی الیهک حدود مالکی غیر محفوظ اولدیغندن غالب بن حفص
 جلیقیه مملکتی استیلا اتمک نیتیه ملک عبد اللهک اقر باسندن ابوالقاسم
 احمد بن معاویه بن قبائل بربریه دن و سائر بظالم اشخاص رذیله دن مرکب
 التمش یک عسکر ایله اول جانبه ارسال ایلدکه حدود طرفنده بولنان قانلر
 ذکر اولنان عساکرک مصالح بولنان قرالک ممالکنه هجوم اینه جکلرینی جانب
 بلکه اشعار و قرالی دخی صورت حالدن خبردار ایلمش اولدقلرندن مووی الیه اکا
 کوره متهمی بولنوب اینکوز سکسان سکر سنه سی سموره نام محمله ابوالقاسم ایله
 علی روایه درت کون اعمال کارزار حرب و قتال و جاعت مقحمه بی
 رهین پریشانی واضمحلال ایلمش و ابوالقاسم دخی بومرکده فوت اولمشدر
 اشبو وقعه هر قدر عصاة طاعتک ضعف قوتی مورت و حکومتک تشبید قدرت
 و تزئید رفاه و امنیته باعث اولمش ایسه ده متعصمین اسلام یینده ملک غالب ایله
 اتفاق اولنهرق مشرکیندن اخذ انتقام واجب ایکن بالعکس ملک نصاری ایله
 مصالحه و مسلم مسلم ایله مقاتله مغایر نص شرع شریفدر دیو باعث تشویش
 اذهان ساده دلان اوله جق گفتکولر چوغالدیغندن امنیت داخلیه هنوز کالیده
 اولوب لیکن ملک مشارالیه بوقیل و قاله حاله سمع اعتبار ایتمکدن بشقه
 بالعکس قرال القونسه عبید الله الغمری نام بر سفیر معتبر ارسال ایله عصات
 علیه اتفاق و تشبید مبانی صلح و وفاق ایلدی بو کیفیت فقیه لر نزدنده تقبیح
 اولنوب حتی اشبیلیه شهرینک جامع لرنده ملکک اسمی خطبه ده تذکیر
 اولنوب بوجله غلیان اذهان اماره سی ظهوره کلکین فقیه لر دن و خطیلر دن
 یک جوخی اخذ و گرفت اولنهرق افریقیه یه نفی قلندی بوفساداتک جمله سی

غالبك اثر تحريك كافي اولديغندن سالف الذكر عبد الله الغمري معبند تعيين
اوانان عسکر ايله مر قومك اوزرينه واروب مواقع متعدده ده بوزهرق نه ساي
ايكوز طقسان التي سنه سنده بر صحراده تصادف ايله مر قومك سواری عسکری
کاملاتلف وتار ماروشق مر قوم طلبطله شهرينه فرار ايله اوراده محصورا
اوج سنه قرار ايلشدر مومی اليه عبيد الله الغمري بومظفر بدن صکره ينه
مقدما والي بولندي بنی مرده شهرينه مأمور اولق املنده اولوب مأموريت مذ کوره
ايسه ذکری مر ورایدن شاهزاده المظفرک دخي منظور چشم آرزوسی
اولغله المظفر پدری ملک عبد لله مومی اليه شينوخندن بختله تقاعدلکني
رجا و مرده واليکنک کندينه ويرلسنی نیاز و اسندما ايلش ايسه ده ملک
مشا زاليه الغمري بی خدمات مسبوقة سنه مکافاة تقاعد ايلک مغاير عبدل
وانصاف اوله جنی جهته اجل مسماسی حملونه دكين مذکور واليکنده
ابقا واستخدام ايله چکني بيان ايلشدر اما والي مومی اليه المظفرک انفعالندن
احتراز ايله مأموريتندن عفو اولغنی ملک مشا اليه عرض ايلش اولديغندن
برقاج کون مرورنده کندوسی جلب اولوب عسا کر خاصه به امير نصب
اولندی الغمري بومأموريتده برطرفدن المظفره ابراز اخلاص طويت وبرطرفدن
دخی مجلس ملکنده فرصت کلام دوشد کجه ضمير منير پادشاهی بی المظفر دن
تحريف و ولی عهد اولغه عبدالرحمن بن محمد المقتولی سوق وتوصيف ايله برابر
بومقصودک موسم اجرای فعلینسنده هر کسک حسن قبولی مستحضر بولغنی
ايچون مومی اليه عبدالرحمانی ارکان دولت و مشايخ و سائر ايله کورشد بروب
حسن تربيه سنه سعی و غیرت ايدرايدی * بیت * چوپود اصل کوهري
قابل * تربيت رادر و اثر باشد * مقالی اوزره فی الحقیقه عبدالرحمن اثر قابليت
مادر زادی اوله رق اون باشنده ايکن حافظ القرآن و علم فقه وحدیثه بکانه
دوران اولدقدن بشقه فن فروسبت واعمال اسلحه ده کمال مهارت و بنیه وجودی
دخی قوت پیدا ایدوب و حسن اخلاق و اطواری بین الانام شهرت بولوب
الحاصل الغمريک اثر اقدامات و تدابیری اوله رق هر نوع علوم و فنونه بی مثل
و نظیر و محبوب القلوب کیر و صغیر اولدی

ملک عبد الله اوجیوز سنه سنک ربیع الاولنده سر پیاالین بیماری و علت
ویکرمی ایکی باشنده بولنان مومی اليه عبدالرحمانی ولی عهد نصب وتعیین
ایلدکن برقاج کون صکره فرمان قضا جریان ارجعی به اییک زن اجابت

اولوب مقام ❦ فی مقعد صدق عند ملک مقتدره ❦ رخت بستند رحلت
اولمشدر ❦ قطعه ❦ فغان زافت این رنج ساز و راحن سوز ❦ فغان
ز کردش این جانسکار و جور پرست ❦ که صورتی که بعمری نکاشت
خود بسترد ❦ که کوهری که بسی سال سفت خود بشکست ❦ ملک مشارالیه
عدل و مرحمت و سخاوت و شجاعت الیه ممتاز افاضل و درجات اقبال و ادبارده
متحمل و متوکل و سوزنده ثبات و متانت اوزره اولوب هر کسله حسن معامله
و معاشریه مائل بر پادشاه مدوح الشماثل ایدی

❦ ملک عبدالرحمن ثالث زمانی ❦

مقدّمه ولی عهد تعیین اولنان عبدالرحمن رزانت عقل و یکاست و سبیه حبت
و ضرر حبت الیه شهر آشمار و حیثیت و وقار و متانت الیه نامدار بر جوا نمرود
مستحسن الاطوار اولدیغندن واکرچه عبد اللهک ثمره شجره صلی اولان
عبدالرحمن المظفر متصف اولدیغنی صفت بسالت و شجاعتی و ذکری
مرواریدن و قوعانده مسبوق اولان حسن خدمتی جهت الیه کسب امتیاز
ایتمش ایشده مشربنده خشونت و شدت اولغله اداره حکومتده ملائمه اعتدال
حاصل ایده میه جکندن خلق پیونده بکنی بولنان سالف الذکر عبدالرحمن
ابن محمد المقتول کندوسنه ترجیع اولمقده ایدی بوجهت اهلای مملکت
هر نقدر ملک عبد اللهک وفاتندن مکدر اولمش ایشده عبد الرحمانک وارث
تخت سلطنت اولتمسندن زیاده سبیله بمنون اولوب بر دورک نصیبت یعنی
الی ستم مدت شان و عدالتله محافظه الیه چکی تاج سلطنت و علامت حکمرانی بی
اکنسا ایلدیکی کون اهلای طرفندن کونا کون شلکرا اجرا اولندی
سالف الذکر المظفر دخی مشارالیهک متعلی اولدیغنی شمائل بر کزیده سی
جهت الیه مجلوی اوله رق استرقابندن فراغت و عن صمیم القلب کندوسنه
محبت الیه حتی جله دن اول بیعت ایلدکده ملک عبدالرحمن عبسی موی الیهی
دراغوش ایدوب اظهار کمال سرور ایلدی و حقنده حسن قبول عامه بی
معین اولمق اوزره جله اهلای طرفندن ملک مشارالیهک اسمنه امیر المؤمنین
و ناصر لدین الله عنوانی علاوه قلندی

مدت و فیه دنبر و دوام ایتمکده اولان اختلالات ملکیه نک اصلاحی و سائلده
تسبب ایتمزدن اول نفس قرطبه اها البسی پیونده موجب تفرقه اولان بعض
اسبابک اندفاعی چاره سی بولمقی لازم کلیمکین ملک مشارالیه طرفندن اجرا اولنان

تدابیر حکیمانه و مصالحانه ک حسن اثری اوله رق خاندان اره سنده اولان
نفسانیت و نفاق مبدل حسن اتحاد و اتعاق و معاداة و شقاق محول انس و وفاق
ایلدیلوب بعده کروه فسد طرفندن استیلا دیده اولان مواقک استخلاصی
خصوصنه مبادرت قلندی چونکه غالب بن حفص طلیطله شهرینی مرکز
اتخاذ ایدرک نهر تاجه ک طلیبره شهرندن نهایت منافعنه قدر سق ایلدیکی محارندن
بشقہ بتون اراغون و قطلون مملکتلرینه و سوا حلدہ دخی طر ملوشدن مورسبه به
دکین موافقه مستولی اولوب بوجهتله حکومت اسلامیه نک همان نصی
مقدارینی غصب و تصرف اوزره بولد یغنه و ملک عبدالرحمن ثالث ایسد
ممالک مذکورہ به اجدادنندن وارث اولدیغنه و حسن خلق و معدلتی سببله
جمله اهلای دایسته فترک امر و نبی اولوب برخوای * قطعه * پادشاهی
کور وادار دستم برزیر دست * دوستدارش روز سختی دشمن زور
آوراست * بارعبت صلح کن و زجنگ خصم ایمن نشین * زانکه شاهنشاه عادلرا
رعیت لشکر است * منہی امر و فرمانی بواندیغنه مبنی ایالات متعدد اهلایسندن
قرق بیک مقصداری هسکر جمع ایله طلیطله به طوغری عزیمت ایلدیکندن ابن
حفصک مقاومتہ امنیتی قائمہ رق اوغلی جعفری یرینه براغوب اسباب قابله تدارکی
ایچون بلنسیه مملکتنه شتابان اولدی طلیطله به دکین واقع اولان قلاع و حصون
بالجمله تحت اطاعتہ عودت و رجعت ایله سایه لطف پادشاهیدہ مأمون اولوب
حق طلیطله یی دخی ضبط ایلمک ممکن اولدیغنی حالده اضاعه وقت ایلمامسی و شاید
اولزمانه قدر غالبک جمع و تدارک ایلدیکی هسکرایله امداده یتشمی احتمالاتدن
بولنسی مطالعہ سنہ مبنی المظفر مشهورک تدبیر و تربیتی موجبہ طوغریجه
بالنسیه به کیدلمسی تنسب اولنه رق بوجمله اولجانبه عزیمت ایدرایکن غالبک
هودتی خبر المنقله جمله هسا کر شجاعت مأثر امنیت قلبیه لرندن ناشی کمال
سرور ایله حربہ حاضر لندیلر قوائقه نام شهره قریب شوقار نام نهر صغیرک
مرور ایلدیکی بر دره ده تلاق صغین و قو عبولوب هر تفرع در عددجه غالبک
هسکری زیاده و تدبیر والیرا مملکتلرینک اک مشهور و جنگاور و رؤسای
تحت اداره سنده بولنمش ایسده سوار یسی قلیل و همده برو طرفک عسکری کبی
اسلمه سی مکمل دکل ایدی المظفر حربی ترتیب ایدوب مقدمه عسکری
کند و عهده کفایتہ و قلبکاهی ملک عبدالرحمانه و جناحین اشکری جنک
آزموده و امور بدیده ایکی ذاتہ احاله و امور ساقه جنودک حسن ضابطه

و تسویه سنی ذکر می سبقت ایند مشهور عید اللهک ذمت همت و درایتنه
حواله ایلدی مومی الیه عید الله هر قدر من و اختیار ایسه دخی شجاعته
شهر تکیر بر پیر حرب از ما و صاحب تدبیر اولدیغندن و ملک مشار الیهک
وقت صبا و تدبیر و خدمت مخصوصه سنده بولنه رق انک حسن تربیه سی الیه
کسب اهلیت و استعداد و مقام حکومتله تحصیل مراد ایلش اولدیغندن مومی الیه
دخی الی اخر العمر ابراز خدمت و صداقت ایتمک نیتله بوسفرده دخی خدمت
پادشاهیده بولمقی همچون اختیار مشاق سفریه ایلشیدی

الحاصل طرفینک مقدمه لشکری اعمال مطارحه کارزاره باشلابوب بعده دیگر
فرقه دخی بری برینه تصادم و تهاجم ایدوب میدان معرکه بیت ترک تیر
و چا کاچاک شمشیر دریده مغز پیل و زهره شیر منطوقی اوزره نمونه غای
عرصه شمشیر و هرج و مرج ارباب و غایله اول دشت پنهانور بیت ذبیغ
وز کرز و زکوس و ز کرد سیه شد زمین آسمان لاجورد مفهومی و وجهله
روز هولناک قیامتدن بر اثر اولدی بوحال الیه برمدت ایکی طرفدن تعاطی اقداح
شربت فنا اولندقد نصکره عصاة اوزرینه سوق سواری اولنه رق پای ثباتلری
مترزل و روی مقاومتلری فصول اولمظه اول طائفة مفسدت پیشه دندن یدیک
نفر اثنای حربه قنضه شمشیر جانستادن کذروپک چوغی دخی مجروحانک
مذاتی یستر ایلش و نائل دولت ره اولان قصور عسکر خصم غدار شب تارده
مغتنم نعت فرار اولمشدر ملک ملک خصال عرصه معرکه کی مذبحه مثال نقش
اموات الیه مالا مال کور بچک مقتضای مرحمت و انسانیتی اوزره دخون اولوب
ایکی طرفک مجروحلری بلا استئنا تداوی اولمسنی تنبیه و بقیه عصالتک تعقیب
و تأدیبی خصوصنی مظفره حواله الیه کندوسی قرطبه به عودت ایلدی المظفر
دخی هر طرفده حائر دستمایه فوز و ظفر اوله رق اسپانیا ک قطعه شرقیه سنی
کاملا دائره مطاوعته ادخال ایلوب فقط ابن حفص مکار صاع قامش
اولان کر و ه شقاوت کر دار الیه صعب المرور بعض مواقعده تحصن ایلدیکی
جهتله انی اله کچوره مدی

ملک عبد الرحمن بودند نصکره دخی اضاعه وقت و زمان ایتوب اوچبوز
اوچ سنه سنده بالذات البیرا مملکتی عصاتی اوزرینه حرکت و شهر
مذکور و اولحوالی اهل بسنی کافه حوزه اطاعته کتورمش و بوسفرده
ایکبوز عدد شهر و قلاع بلا مقاومت ککندوسنه عرض دخالت و اتباع

ایتمش اولدیغندن فتوحات مذکوره به نائلینی اوزرینه ملک مشارالیه
 به قرطبه به عودت ایلشددر اوجیوز بش سنه سنه دصکین تزیینات
 بلدیه و اصلاح احوال ملکیه وعلی الخصوص تنظیم امورمالیه و تکمیل
 مهمات بحریه ایله اشتغال تام و بومهمه لری کابینغی رهین تسویه و انتظام
 ابتدا کدنصکره بتون ممالکک استحصال آسایش عومبسی نیتله غرطه
 و مورسیه و بلنسیه و اندن ساحل بونجه طرطوش شهرینه عزیمت و بعده
 سرقسطه شهرینه مواصت ایلوب شهر مذکور اهالبسی مدت مدیده دنبرو
 حالت بنی و عصبانده بولندقلری حالدیه بودفعه ملک مشار الیهک ورود یله
 سرفرو برده اطاعت و انقیاد و جله سی قرین عفو و امان پادشاه مرحمت معناد
 اولشددر سرقطه شهری یرموقع دلاراده بولوب * قطعه * دی و بهمن واذر
 و فرودین * هبشه * پراز لاله بینی زمین * هوا خوشکوار و زمین پرنکار *
 * نه کرم و نه سرد و هماره بهار * مالمی وجهله آب و هوای پک لطیف
 اولدیغندن القصر نام سرایدیه برفاچ ماه اقامت اولغنی اوزره تصیم قلندری
 بو ائثاده برتات جبالتیه فرار و تحصن ایدن ابن حفص اندلس قطعه سنده حکومت
 اسلامیه بی مناصفه ینلرنده تقسیم ایلک مضموننده طرف ملک مشار الیه
 یرمقاوله نامه ارسال ایلکله جواب اوله رق عبد الرحمن جانیندن شقی مرقومه
 برماه ظرفنده کلوب طالب عفو و امان اولورایسه فیها اولدیغنی صورتده تریسه
 و تنکیکنه باقیله جنی اشعار ایلدشددر مرقوم غالب ابن حفص اوجیوز ائتیده
 حوشقه شهرنده متواری خالک مغالک اولوب محصول نطفه خبیثه سی اولان
 اوغللری سلیمان و جعفر یرمدت مثبت میدان شقاوت اولشلرایسه ده جعفر
 طلبطله ده برفاچ سنه محصور و ارزاق و مهماتی دخی مقصور اولغنین
 درت ییک سواری ایله بر تقریب استوریش خرسینانلری نزدیکه فرار و ملک
 عبد الرحمن اوجیوز اون بش سنه سنده طلبطله به دخول و قرار ایلدی شهر
 مذکور غالب مقهورک یدینه ایکی یوز اتمش نارینخنده کیرمش اولدیغندن تخمینا
 فرق بش سنه مدت آلوده اوساخ عصیان و شقاوت اولشددر

بروجه محرر اخلاصات داخلیه اوچ ملکک آوان سلطنتلرنده یعنی اتمش
 سنه دن زیاده ممتد اولوب مدت مذکوره ظرفنده اسپانیالور فرصت بوله رق
 کسب قوت و بالتدریج توسیع اراضی و مملکت ایلشلرایدی و بو ائثاده ایکنجی
 اوردنو استوریش پای تخت قدیمی اولان اویدو شهرینی ترک ایله لیون

شهرینه نقل ایدوب انده لیون قرالینی تشکیل و بعده پورتکیز واسترامدور
مملکتلرینه سفرایدرک ممالکینی توسیع ایلدیکلی مثللو نوارقرالی بولاندان سانشو
غریس دخی دیوجده مملکتیله اراغون مملکتندن بعض قلاعی حکومتنه
ضمیمه ایلشیدی جعفرین غالب لیون قرالنه کیدوب اگر کندوسنه عسکرجه
اغانه ایلر و بوسیله ایله خصملرینه مظفر اولور ایسه هر حکمنه مطیع و فرمان
بردار و قبول تابعیتله خراجگذار اوله جغتینی افاده ایتمکله قرال مرقوم دخی
هوای شباب ایله شوریده سر و هنوز صندائی قرالی به جلوس ایلش اولد یغی
ملاسه سیله بدایت حکومتده اسلامدن اخذ ایتقام ایلدیرک کسب نام و شان
ایتکده پک خواهشکر اولغله مرقومک التماسی نالقی بالقبول و امدادینه براردو
ترتیب و تهیئه ایلدی قرال، مومی الیهک عون و عصبه پیداسی و بوججهله
حکومتنه تقویت و یرمک سوداسی ایله جعفرکی بر باغی به اغانه ایلیمی حصولی
غیر محقق اولان بر فائده متصوره به کمال حرص و نهالکدن نشأت ایتش بر حرکت
غیر معقوله اولدیغندن بالاخره مضرتی چکمش و همده بو ائشاده اهای
خرسینان اهل اسلام ارا سنده موجب نفاق اولور نیجه حالانه مالا و بدنا
صرف مقدور ایللری بولتیقه لری ایجابندن بولندیغی مثللو قرال بد فعالک
حرکات و افعالندن بکده خشنود اولدقلری جهتله اسلام طرفدن دخی
خرسینان علیه سبب مقابله استحصالیله استعداد فساد و نفاق قلریک
قوه دن فعله کتورلمسی حالات ممکنه دن اولدیغندن شوارالتی ذکر اولنان حرکت
موافق عقل و حکمت اولدیغی بدیهی بولمشددر اگرچه قرال مرقوم جعفر
ابن غالبه ابتدکی اغانه ایله سموره محاربه سنده قرانمش و ذکر مستهجن
پک چوق بار بار قلسلر ایدرک خلیجه اسیر دخی المش ایسه ده المظفر شجعمان
عسا کر اسلامیان ایله اوچوز اون سکن سنده ینشوب کرک قرال و کرک
جعفرک عسا کر کلبه سنی تار مار و پریشان و کندوز یغی دوز و نهرینک اوت یاننه
مرور و فراره اجبار ایله طوندقلری ایسه نادم و پشیمان ایتش و کندوسی مظفر
قرطبه به عودت ایلشدر ملک عبدالرحمن داخل و خارجا ظهوره کلان
اختلالک بوججهله دفعه موفقی اولدقدنصره افریقیه جانندن بر واقعه
نا که ظهور محمد ثله اورالجه دخی کندوسنه فرصت مداخله و یررک بر فائدها
اعتلائی شان و شوکتبه بادی اولمشدر چونکه بونار یخدن ایکوز سنه مقدم
رنجی عبدالرحمن قرطبه ده دولت امویه بی تأسیس ایلدیکلی ائشاده داماد

صاحب اتحاد حضرت رسالتناهی جناب علی المرتضیٰ کرم الله تعالی وجهه
 حضرت تباریک اولادندن شیخ ادریس حجاز طرفلارنده یک چوق طرفدار پیدا
 ایتکله خلیفه بغدادک نظر غیری جلب ایلدیکندن کندوسی نوابعالیه برابر
 مغرب زمین اجملا قنوب بونلر فاس شهرینی بنسا و اعمار و شیخ مومی البهک
 اولادی اوراده فاس حکومتی تشکیل ایله بالاده ذکر می مرور ایلدیکی اوزره
 برنجی الحکم زمانده اندلسدن اوراره هجرت ایدن اهالی ایله کسب قوت و اقتدار
 ایلش لرایدی بوانشاده جالس سریر حکومت اولان یحیی بن ادریسی شیعه
 طاقندن ابو محمد عبید الله فاس شهرینی محاصره ایله تضییق ایتش اولمغله ملک
 مومی الیه واری ویره رک و ویرک و اعطاسنه دخی متعهد و ضامن اوله رقی شو حال
 ضحیرت اشمالدن خلاص اولمش و مقام حکومتده قالش ایسه ده شان و نفوذی
 کسب تدنی و انکسار ایلدیکندن اولجوارده بولسان مکناسه امیری موسی بن
 ابی العافیه کلوب یحیی خلع ایله یرینه کندوسی تخت حکومتی غصب و تصرف
 ایلدی لکن قبائل زناته مشایخی بوضورت تغلب ایله ظهوره کلان اداره
 جدیدی قبول ایده میوب بینلرنده ینسه اداره سه بی میدانه چقارمقی اسبابی
 لدی المذاکره بوامرک حصولی اسپانیده حکمران اولان خاندان امویه ایله
 بنی ادریس یننده تمهید مبانی مناسبت و موالاته موقوف اولدیفنی بالاتفاق
 ایراد و ملک عبدالرحمان شو خصوصک حسن تسویه سی ضمنده استمداد
 ایلش اولدقلمنه مبنی مشارالیه بلا توقف مسؤولرینی اسعاف و عساکر کافیه
 ارسالله اعانه ایده جکئی و عدا بدوب در حال میورقه و البسی جعفر بن عثمان ایله
 امیر البحر عقربی زناته مشایخی ایله منفق بولمقی اوزره افریقه جانبده
 سوق ایلدی بونلر دخی اوچوز اون طغوز سنه سنده طنجه و سبتنه شهرلرینی
 قبضه تسخیره الوب استحکاماتی تعمیر و درونلرنه عساکر و افیه اقماد ایله
 ابن ابی العافیه اوزرینه متبی عزیمت ایکن ابن ابی العافیه ذکر می مرور ایدن
 عبید الله الفاطمیینک انفعال و غضبندن زیاده قرطبه ملکی عبدالرحمانک
 قدرت وسطوتندن تحاشی ایلدیکندن فاس شهرنده عبدالرحمانک حکومتی
 تصدیق و اعلانه مجبور اولدی بوحادثه مارالذکر ابو محمد عبید الله عکس
 ایلدکده حامد بن جدان الهمدانی نام کسنتک معیننه بر مقدار عسکر و یروب
 شهر فاس اوزرینه تسیر و اوچوز یکرمی برسنه سنده شهر مذکور بیلا محاربه
 آورده دست تسخیر ایلش ایسه ده اندلسدن کلمش اولان عساکرک سرکرده رندن

احمد بن بکر بن عبد الرحمن بن سهل الجذامی شتاب ایدوب تعمیر استحکاماته
وقت ویرمیه رک بر هجوم ایله شهر ی تکرار نزع و تسخیر ویدی یک مقدار
نفوسی عرضه دهان شمیر ایدوب مذکور حامدک رأسنی دخی ملک عبد الرحمن
تسیر ایلدی ابن بکر بو خد متسه مکافاة فاس والبسی نصب اولمش ایسه ده
یوارالقی مذکور عبید الله خلف اولمش اولان اوغلی ابوالقاسم اوچبوز
یکرمی ایکی سنه سی خلافتده بتون عساکرینی فاس محاصره سنه ارسال
ایلمکله یدی ماه ظرفنده شهر مذکور یکیدن دست حکم فاطمینه
کرفتار اولمش و ابن بکر دخی بر تقرب اله کچور بلوب در زنجیر اولنه رق
ابوالقاسم کوندر لمشدر

عبد الرحمن کبی بر شهر یار ذی الاقتداره کوره شعبه فاطمیه بی اولحوالیدن طرد
وابعاد ممکن ایسه ده بونک ایچون صرف اولنه حق همتی درون اسپانیه
دشمن دین وکروه مفسدین حقنده استعمال ایلمک اولی اولدیغندن طبعه و سبتنه
موقعلرینک حسن محافظه سیله اکثفا اولنه رق شهیدلک فاس طرفی
غاله سندن صرف نظر قلمنی مناسب کورلمش ایدی بو ائاده ملک
عبد الرحمن قرطبه اویچ ساعت مسافده بولنان وادی کبر کارنده مدینه الزهرا
اصمیه مسمی بر سرای بناسنه مباشرت و قیام و بنای مذکور ی درت یک
اوچبوز عدد رنگ آمیز مرمر ستون اوزرینه وضع و بهر یوم الی یک عدد
یونتمش طاش اعمال و تعبیه ایتدیره رک و علی روایه بهر سنه اوچبوز یک دینار
التون صرف ایلده رک یکرمی بش سنه ظرفنده رسیده حسن ختام ایلدی
سرای عالی مذکور قصر نه طاق سپهر برین استوانه بند خلق و تکیون
اولنه لیدنبرونه صورت بناسی معمار خیالک تصورندن کچمش ونه رسم زیباسی
مهندس عقل فعالک عقلنه کاش اعاجیب دهر دن براعجوبه پر عبر و متحلی
اولدیغی انواع اسباب زیب و زیور داغ دل کان کوه و باعث افلاس
معادن سیم و زرا اولوب بیت * زهی فردوس ثانی کیم اولور ثالث الکد جبه *
زمینک کعبه علیاسی چرخک بیت معموری * نشیده سی عنوان کاتبه مدح
و ثنای و * بیت * شهر له بنسجه و نعيمه * صفة تحاکمی جنة الرضوان *
مدیحه سی ماصدق آب و هوای اولغه شایان و موفقه اولان حسن و نصارت
واطف نظارت دخی علاوة محسنات اوله رق مطبوع طبع پادشاه دوران
اولغه خواصی بند کاتبه عساکر خاصه سی ایچون دخی جوارنده متعدد

ای مدینه
الزهرا
مکه

دائرة تنظيم واعمال ايله موقع مذ كورى بر شهرى مثال صورته وضع وادخال
ايلدى دريغ كه آثار نامدار اسلاقدن منظور ديده اعتبار اخلاف اولغه
سزاوار بويله بر يادكار عبرت آثار مدى الدهور والاعصار معبوره عالمده
پايدار اولمق مناسب ايكن كندوسنده قرطبه جامع معلاسى مثلوصفت مقدسيت
اولمقى حسبيله متعصبين خرسانيان انه پكر كنده قدرى بلنموب خاك ايله
يكسان والحاله هذه بى نام ونشان ايدلمش اولديغندن قدر تأسف اولنسه
شايدنر اول عصر ك ثقافت مورخينك تفصيل ويانلرينه كوره سراى مذ كورك
دائرة لرى بتون اويمه لى رخام صاف ومنقش چينى ايله مزين وسقلىرى نقوش
زرمكار وكوناكون الوان نفيسه ايله محلى اولوب ومحال مناسبه منده انواع
رسم وشكل اوزره معمول متعدد حوضلر وحى بر ديوانخانه ده قسطنطنيه ده
ايشتمش يشم تعمير اولنان حجر سبز فامدن مصنوع برحوض بولنوب وسطنده كى
فواره بر مرغ دلارا رسمنده زرخالصدن معمول وانك بالاسنده قبصر روم
طرفندن هديه اوله رقى ارسال قلمش نادیده بر دره بيضا معلق ايدى بنانك
اطرافنده مثلى كورلماش ازهادواشهار ايله منتظم لطيف ومتعدد بنچمدر اولوب اشبو
شكوفه زارك ميسانده مرغ نچمه واطرافه ناظر بر موقع دل نشبنده مرغ دركلر
اوزره موضوع عجيب الشكل بر قصر دلارا وبونك اورته سنده دخی يوك
استرديه رسمنده سماقندن معمول برحوض زيبا بولنه رقى فواره سندن صورينه
زيق فوران ايدرايدى وشهر مذ كورده قرطبه جامعنه مثيل وبلنكه بهامزين
برجام شريف بيمديل بنا وبوعصره قدر مسكوكاتك شكلى بنى اميه ك شامده
ضرب ايتدركلرى سكه لر رسمنده ايكن بودفعه ملك مشاراليه جامع مذ كور
پيشگاهنه برضربخانه دخی انشا ايله تبديل هشت سكه ايلدى خليفه ك ذاته
مخصوص اولان عساكر خاصه اون ايكي يك نفر دن عسارت اوله رقى بوندن
درت يك نفرى زقلى دنيلان كروهدن وسكزيك نفرى دخی نصفى زنانه قبائلندن
وقصورى اندلس برلوسندن اولمق اوزره سواری اولوب بلوكارينه طائفه
اعتباريله معين اولان ضابطلر دخی ملكك اقربا ومتعلقا تندن ومعروف
زادكاندن اولورايدى

اوجوز يكرمى التى وبعض مورخينك ضبط وياننه كوره اوچبوز يكرمى درت
سنه هجره سى خلانده سانتارم يعنى شترين شهرنده والى بولنان اسحق
ابن اميه برادرينك متجاسر اولديغى بعض افعال غير مشروعه دن ناشى

سیاست قتل و اعدامی همچون طرف خلیفه دن حکم اولمش اولدیغندن انک
انتقامی داعیه سله والهنسی بولندیغی شهر مذکور ایون قرالی ایکنجی ردمیر
طرفنه عرض و تقدیم ایلسله مطلوبی وجهله طرف قرالین کندوسنه
مقدار وافی عسکر کوندرلدی هر بار کینه کاه مکیدنده بروقت مناسب ظهورینه
دیده دورانتظار اولان اسپانولار بوحادثه بی اجرای مافی الضمیر لری ایچون
بر نعمت غیر مترقبه عدایله لشونه شهرینه قدر فر صلیاب دخول اوله رف
بطلبوس مملکتی اخذ واسترداد ایلسلار ایه ده مرده جانندن اوزر لرینه
کلان المظفرک هجوم صولتوز ومنه تاب آور مقاومت اوله میه رف خائب
روگردان اولمشلر و عتیق قشاله طریقله وادی رمه طاعلر دن مرور ایله
اولوقت برکوجک قصبه هیتنده بولنان مجری طی یعنی الحاله هذه اسپانیانک
پای تختی اولان مادریدی یغما و غارت ایلسلردر و مجری ط نامی انجق بوقعه ده
خامه کذار بیان اهل تاریخ اولمشدر خلیفه اندلس والی مزبورک بوصورتله
علنا کفران نعمت و خیانت ایتدیکنندن و متعبدین اقایک دخی شوقدر بروسيله ایله
بو مرتبه اجرای ملعت ایلد کلرندن بغایت دلکیر و متاثر اولوب و بونک
اوزرینه دور و نهری بویجه بولنان اهالی مسئله نک ظلمه خرسشیا ندن
کورد کلری معامله و حشیا نه به تحمل ایده مبوب خانه و مسکن لرینی ترک
و فراغت و حیوان لر یله اطراف ده واقع قلاع و حصونه نقل و مهاجرت ایلکده
بولند قلمری خبر کدورت اثری دخی واصل اولد قده کانون سنیه غیرت و حتی
برقائد ها هیجان ایدوب ممالک اسلامیه ده اعلان فر یضه جهاد و تحشید ایدن
غزاة اسلامک شتکه موقعنه سوق اولمشی ضمنده جبع ولاته اصدار اوامر
واجب الانقیاد ایلدی شرق و غرب طرفندن شهر مذکور فوج فوج
عسا کر اسلامیه کلکه باشلا یوب و عبدالرحمن المظفر دخی مرده دن بمالک
غریبه سوار یسنی و ملک مشارالیه دخی عسا کر خاصه سی و اندلس سوار یسنی
استصحاب ایله محل مذکوره یتشوب طوپلاند قلزده عسا کر موجوده یوقلمه
اولنوب جمله سی مصدق مال بیت غصنفر جوش و اهن پوش
و کردون کوش لشکر کش مصاف افر روز و قح اندوز و اعداسوز
و جنک آور مردنبرازما و شجاعت کستر واسب واسطه سی منتظم و ضابطانه
منقاد و فرمانبر نبرات کریده اولمق اوزره یوز بیک عدده بالغ اولمش ایدی
بو اردواوچ فرقه به تقسیم اولنوب فرق بیک نفر دن عسارت اولان برنجی

فرقه سی المظفرک ایکنی فرقه سی بنده اولقدار عسکردن مرتب اولوب
 ملك مشار اليهك واوجهي فرقه سی دخی قصور عسکردن مرتب احتیاط
 اوله رق بطلبوس والبسی عید الله بن احمدك تحت اداره زنده بولمیرینه
 قرار ویرلدکدن ووقوع بوله جق حرکاتلریدخی تعین قلند قد نصکره
 دور و نهرینی بالمرور لاجل الحصاره سموره شهرینه وصول بولدیلر
 شهر مذکور بوندن اقدام دفعه نله طرفیندن اخذ و تحخیر قلمش
 ومتوفی بيوک الفونس طرفندن متین و رصین اوج قات حصار وایچی
 آب ايله ملوایکی قات خندق ايله اطرافنه استحکام تام ویرلش بر موقع مستحکم
 اولدیغندن وخصوصیله دروننده قشاله ک عسا کر کزیده سی مشحون
 بولندیغندن عنوة فتح و تسخیری بمنع حکمنده ایدی قلعه ک امر ضبط و کرفت
 ایچون ایجاب ایدن عملاته عبدالله الغیری ايله بالنسبه والبسی مأمور و تعین
 قلوب اگر چه قلعه دن دشمن صیقجه صیقجه عسا کر اسلامیه اوزرینه
 هجوم کوسترمکده بولمیش ايسه ده برایش کوره میوب بنه قلعه یه رجعتنه مجبور
 اولور لایدی بو حالده ایکن ورودینه منتظر اولدقلری قرال رد میرنوار
 اهاپسندن و متفکرینک لاجل الامانه ضمیمه قلدقلری عسا کر کلیه ايله شنترین
 اهالی مسلمه سندن مرتب اوله رق عسا کر اسلامیه عددینه مقابل مقدار
 جیوش دریا خروش ايله استوریش و حلیقه جبالندن بالمرور سموره اوزرینه
 کلکده اولدیغی خبر التغله ملک عبد الرحمن موی الیه عبدالله الغیری بی
 یکر می یلک عسکر ايله محاصره شهرده ابقا ایدرک قصور غزاة شجاعت سمات
 ايله بیت * دولت اورا قرین و اختریار * نصرت اورا معین و یخت ندیم *
 خرسنبان لشکری قارشوسنه عزیمت و سموره ايله لیون شهر لری ییئنده بر جای
 کنارنده خصمه مصادقت ایلدی اول کون طرفینک مقدمه لشکر لری محاربه یه
 باشلا یوب لیکن نازه حرب وقتال کالینغی کسب اشتعال ایتیمه رک ایکی کون
 طرفین تردد اوزره اولدیلر و بعض مورخینک قولنججه بر مقتضای حکمت
 صمدانیه ذکر اولنان ایکی کونده * قطعه * خسروایلق سوار کعبه کردون
 نشین * جنبر تابنده تن زمزم آتش ذهاب * فرصه روزی رسان چشمه
 بی آب خور * مغفر خنجر کذار فلک زین طناب * یعنی آفتاب عالمتاب زیر
 پرده کسوفده احتجاب انکله کویا سکان عالم علوی دوکیله جک فان تلف
 اوله جق باش و جانلرک ماتمنی طوتوب مانعه استعجال حرب وقتال اولمشیدی

هر نه حال ایسه او چنجی کون پهلوان اقلیم خاور یعنی مهر منور عرصه لاله کون
شفقده جولانکر اولمغه باشد قدده بر مقتضای ماییت دینیه و مغایرت جنسیه
ایکی طرفک عسکر ندیده دخی اخذ انتقام غیرتیه استعداد قتال بر کمال اولمغین
مانند امواج دریا طرفین عسکری متعازم حرب و و غا اولوب المظفر بالذات
عسا کری اره سنده بلند آواز ایله هر کسی تشجیع و تهنیت و هر نه محله اثر ضعف
روغما اولور ایسه سل سیف آشتاب و اول طرفه شتاب ایله مانند دیوار آهنین
متلاصق و استوار اولان صفوف مشرکینی برهیزده و بیجا بیج ایلمکدن خالی
اولزایدی اسپانیولارک پیاده عسکری بر برینه شدت التصاق ایله صف بسته
میدان ثبات و مقاومت و سوار یلری فولاد و آهنه مستغرق اولورق مثبت عرصه
مقنات و بسالت اولوب حتی قرال رد میر سراپازره آهنین ایله سوار یسنک
اوکنده ار نه مثال شجاعت ایتمکده و قشتاله قوتی بولنان غوزالس دخی کمال
بطش و هجومیه اطرافه شراره خوف و تلاش نثار ایلمکده اولدقاری حالدیه
بائنسبه عسا کر اسلام سیکبار بولنوب انلر قدر حال انتظامده اولمده قلدن
خیلیدن خبلی زجت چکلبشدر اثنای مهاجمه ده لشکر اسلامک جناح یمینه
ضعف طاری اولوب طلبطله و البسی ابن احمد عسکرینی فراردن منعده مقتدر
اوله مامق درجه سنده کلشیکن بو وقته قدر پابرجای احتیاط اولان ملک عبدالرحمن
عسا کر خاصه سبله قرطبه سوار یسنک اوکنه کجوب بالمسارعه جنود کفاری
یاندن طونه رق قهر و تدمیر آغاز ایلمسبله اهل اسلامک نیر طالع فرخنده مطالعی
ینه برج شرفده تابدار استقرار اولدیغنی فار شوند قرال رد میر کور یچک
بتون قوتی اورایه سوق ایله اوکنکدن زیاده لهیب حرب و غایه کرمی و شدت
کلش و ابن احمد دخی بوز غونلغه یوز چورمش اولان عسکرینی جمع ایله
یکیدن محاربه یه کیریشوب التنده ایکی اسبی تلف اولدقدن صکره کندیسسی دخی
باشنه اصابت ایدن بر تبر جریحه سبله حاتم مرتبه علیای شهادت و شجعه ان شیر دلان
اهل ایماندن چوق کمنه دخی بوشور شکاهده خرامان روضه جنت اولمشدر
بو حال شورش اشتعال چرخ خوزیز ستم اصول شمشیر جه انکبر مهر تابانی
کنجیمده غلاف مغرب اقوال ایدنجیه قدر ممتد اولوب پیشگاه شعبده گاه تباروی
عالم پرده سیه کون عشا ایله هم لباس اهل ماتم اولدقدن طائعه خائنه خرسندان
فارسان اندلسه تاب آور مقاومت اولمیه جقارینی و قلعه سموره یه دخی من کل
الوجوه اهانلری ممکن اولمیه جغنی درک و اذعان ایتمکده بیت * وفی الهیاء

ماجر بت نفسی * ولسکن فی الهزيمة کا الغزال * ما لنی حسب حال ایدرک
کیجه این چایک اوتہ طرفہ مرو رایلہ فرارہ شتابان اولدیلر ملک عبدالرحمن
بونلری تعقیب ایتیبوب فقط قراغول صررتندہ مذکور جای کلارندہ برقوہ
مفرزہ برافدری کندوسی شهر سمورہ یہ عزیمت ایلدی مذکور قلعه نک
محاصره سنہ مأمور اولان پیران دلیران اهل حر و بدن مشهور عبداللہ الغمری
اکرچہ حصن حصین مذکور ی دھا تسخیر ایدہ عامش ایسده دشمنی
تضییقندن خلی اولماش اولدیفندن ملک مشارالیهک شرف عودتبلہ برقا تدها
غیرت و اہتمام و قلعه نک بدندن ایکی یوک رخسہ آچیلوب اورادن درون
قلعه یہ واجہ اقدام اولمش ایسده ایچ طرفہ صوایله ملودرین برخندق
ظہور یلہ اندن مرو روجدار داخل یہ وصول دشوار اولدیفندن کیدنلرک
برازی مستغرق دریای شہادت و رازی دخی دشمنک باران کبی باغدم بر مقدمہ
اولدینی سهام جانستان تأثیر یلہ مغنم نعمت رجت اولوب اشوکر وہ سعادت
سکوه شہدا حال حیاتلرنده اعلا ی کلمہ اللہ ایچون جان و باشلرنی نصل فدا
ایتملر ایسہ ممانلرنده دخی قالب بی روحلریلہ فتح و نصرت اسلام ایچون
الرنندن کلان خدمت و اعانتہ قصور ایتدیلر یعنی شہدای مر قومہ نک نصار یلہ
شکم مرد بخوار خندق کسب امتلا ایلکلمہ اوزرلندن کچینلرک و دشمن
طرفندن ارازا اولنان انواع مشاق و مدافعه یہ باقلیہرق برتقریب ایلہ درون
قلعه یہ دخول مبسر اولمش و موجود اولان مستحفظین اهل صلیب امر
مقاومتہ مصر بولاند قلرندن جلہ سی قلیچدن کچیر یلوب فقط صیدان و نسوانہ
ال اوزاد لماش و بووقعہ خندق محاربه سی دیو شہرت بولمشدر

اشبو نصرت جلیلہ جلوہ نمای مرأت تیسر اولد قد نصکرہ ملک مشارالیه
قلعه نک منہدم محللرینی تعمیر و زیم و حدودک اسباب امنیت و محافظہ سنی
تسویہ و تنظیم ایدوب و امر او عساکری علی مراتبہم معاملہ لطف و مکافات
ایلہ تلطف ایلوب قرطبہ یہ تحریک قادمہ عودت ایشددر بونک اوزرینده
اون سکز ماہ مرو رندہ یعنی اوچبوز یکرمی طقوز سنہ سنہ قرال رد میر یکیدن
عسا کر کلبہ تدارک ایدرک تکرار سمورہ یہ قبضہ تسخیرہ ادخال و مستحفظینک
جلہ سنی تلف و اسبصال ایلش اولدینی خبر و حشت اثری کوشزد خلیفہ
صاحب جلال اولدقدہ عبد اللہی مقدار وافی سواری عسکر یلہ ارسال ایلدی
کلبہ اسلام نهر دور و جوارندہ خر سنا نلرہ تصادفہ اکثر بسنی پیرایہ رماح

و سنان انتقام و رسوای و بدنام ایلد کندن صکره جوارده بولنان غورماز نام قلعه بی
دخی اخذ و اورادن عودنله سموره قلعه سی اوزرینه کلنوب بلا توقف جبرا و قهرا
یکیدن فتح و ضبط اولندی

اوچیز اوتوز تاریخنده بالاده صورت عصبانی یسان اولنان ابن اسحق قرال
ردمیری ترک ايله ملک عبدالرحمان استغقای قصور ایتسمله جرایم سابقه سی
پوشیده ذیل امان قلندی قرال مومی ايله دخی بونجه مدتبر واره ايله ایلدیکي
وجه مختصمندن استفاده ایده میدرک تبعه سی دخی ناخشنود ایش اولسمله ملک
مشار الیهدن نیاز صلح ايله اوچیز اوتوز ایکی سالی حلالنده قرطبه به بر ایلمچی
ارسال ایدوب بش سنه مدت ایچون عقد متارکه و مسالمت قلمشد

بو ائنده قطلونه مملکنده مثبت میدان بغی و عناد اولان معهود حفصک اولادی
اوزرینه برمقدار عسکر سوق اولنمغله شیرازه جمعیت بغاة تارمار و لهیب
کانون مفید تیری اوجاغندن سوندز یلوب بی آثار ایدلمش و بوندن صکره
ایسای حفص کلیاناید اوله رق نام و نشا نلری بردخی نه ایشیدلمش
ونه کورلمشدر

مشکلات محوره بر طرف ایلد کدن صکره ملک عبدالرحمن عادت جاریه اوزره
اوغلی حکمی ولی عهد تعیین ایلوب لکن دیگر اوغلی عبدالله برادرینک
اولوجهله کندوسنه ترجیح اولنمندن طولانی منفعل اوله رق بعض
طرفدارلر تدارکیله طریق مخالفته سالک اولدیغندن کندوسنه اشبوردرسی
ویرن برمقدار کوته نظر ايله برابر دردست اولنوب ایکه سی دخی محبسه القای
و مفید مزبور یأس حیات ايله حبسگاهده کندو کندوسنی خنق و اعدام ایدوب
شمشیر قهر و سیاستدن تخلیص رقبه ایشده لکن بیچاره عبدالله عبرت
امثال و اخلاف اولق مقصدینه فدا قلندرق اوچیز اوتوز سکرنجی سنه سی
ماه ذالحجه سنده اوطه سنده کیجه لین تلف و تباه ایلدی

ولی عهد سلطنت اولان مومی ايله حکمک قرنداشی عبداللهک عفوی حقنده کمال
سوز و کداز ايله وقوع بولان نیاز و الحاحنی ملک قبول ایتوب جوابنده برادرک
ایچون واقع اولان حرکتکی تحسین ایتدم و جالس مسند حکومت اولسیدیم
بومستد عانی بلاتردد قبول ایدرایدم لکن بن بر حکمدار حبشعار بولندبغم
حبسبيله تبعه و اخلاقه موجب عبرت و بصیرت اولق اوزره اجرای حق عدالت
و سیاست ایلک ایچون بو خصوصده مجبور بولدیغنه متأسف اولوب الی آخر

العمر منسلی اوله هم شو حال ایله برابر نه سنک ونه ده بنم اشک تأسف و حزن
 و تله فیز عبد اللهی مستحق اولدیغی جزادن خلاص ایدمه من بیلر مېسنکه
 حضرت عمر الفاروق رضی الله عنه اجرای حق عدالت و ایقایی حد شریعت
 ضمنه فرزند محترم لرینی ضرب ایتمیشدر دیدیکی مضبوط تواریخدر
 لیکن مومی ایله عبدالله قابلیت فطریه و رویت ذاتیه سی جهتیه محبوب القلوب
 بذات پسندیده اسلوب اولوب خلیفه مراحم معادک انک حقنیده نابومرته
 اجرای معامله بی رحمی و شدت ایلمی بین الناس تقبیح اولمشدر اشبو
 واقعه دن برایکی سنه صکره عبدالرحمانک عیسی اولوب حاجب سلطنت
 بولسان قهرمان نامور و دلیر صاحب ظفر عبدالرحمن المظفر حلول اجل
 موعود یله ارتحال دار بقا ایلدی * نظم * خاک شده آنکسی که برین خاک
 زیست * خاک چه داند که درین خاک چیست * هر ورقی چهره
 آزاده ایست * هر قدمی فرق ملک زاده ایست * بواننده فاس حکومتی
 ینه برتقریب ایله اداره سه یدینه یکمیش اولغله مقدمجه بنی ادریس حقنیده
 وقوعه کلان حسن همت و اعاقی مقابله سند و حاکم بولسان ذات
 عبدالرحمانه عرض اخلاص و تبعیت ایدوب انک اسمعی زیور السنه خطبای
 منابر ایتمیشدر

قرال ردمیر ایله قرار و یریلان مدت متار که منقضیه اولوب خرسنیا نلر ایرات
 خساره باشلامش اولدقلرندن عبدالرحمن الناصر اوچیوز اوتوز طقوز سنه سند
 ممالکنده جهادی اعلان ایله عساکر و فیره جمع و افریقیه دن دخی فاس
 و البسنی منتخب سواری عساکر یله جلب ایدوب المظفرک و فاندن صکره
 حاجب نصب اولنان احمد بن سعدی جه عساکر اوزرینه سر عسکر تعیین
 و دشمن اوزرینه تسیر ایلدی حاجب مومی ایله خرسنیا نلره کرکی کبی کوشمال
 و یروب مواقع متعدده ده شیرازه جمعیترین کسته و نار مار و چلیقه مملکتینی
 کشت و کذار ایله عساکر اسلامیه بی نائل غنائم ییحد و شمار ایلدی

اوچیوز قرق درت تار یخنده اشبیلیه دن اشیا و امنعه ایله محمول بر سفینه مصر
 جانبته کیدر ایکن سجیلیه جزیره سی طرفلرنده مصر سلطانی معز الدوله ملک
 بر سفینه سنه تصادفه اخذ و ضبط ایلمش واسکنه دریه یه کونور و ب
 انده فروخت برله بدلیله سار امنعه آله رقی اسپانیاه عودت ایتمش اولدیغی خبری
 مصره عکس انداز اولدقده معز الدوله در حال دوتن سانی نجه میر و جزیره

سجلیله کبیرنی دخی الحاق ایدرک ذکر اولان اندلس سفینه سنی تعقیبه ارسال
ایلمکه و ذکر اولسان اسپانیا سفینه سی دخی مریه نام لیسانه هنوز کیش
وجوله سنی بوشالقی اوزره بولنش ایکن سفاین مذکوره بشمکه جوله سبله
برار اخذ ولیمانه موجود اولان سائر کبیر دخی احراق ابدلکد نصکره
مصر جانبده عود و رجعت اولندی بناء علیه حاجب احمد بن سعد بکرمی یک
سواری ایله افریقیه یه کجوب مصر حکومتی ملحقا شدن و تجارتگاه اولان مواقع
مشهوره دن تونس شهرینه واصل و مانند بلای صائل اطرافنه نازل اولدی
اگرچه اهالی بلده بالکن برا اولان محاصره ده بر مقدار جلادت و صلابت کوسترمش
ایسه لده مؤخر ابحر دخی دوغما ایله تضییغه قیام اولندیغنه مبنی * مصرع *
* هرچه جان بخرد شخص رایگان باشد * مالی وجهله خلاص جانی
حفظ مالیه ترجیح و تقدیمه جله سی اتحاد و اقی اخفه قره کون ایچون مثلنی
بکریان ایراد ایله بی نهایه زروسم و اقشه و امتعه سائر ایله اسلحه واسب
واسیر فدا و طلب اولان لیمانده کی سفاین موجوده بی دخی ترک و اعطایا اتمکله
احمد بن سعدک پنجه قهرندن خلاص اولدیلر حاجب مومی الیهک بووجه
استحصانه موفق اولدیغی غنایم کلبه دن کک ملک عبدالرحمن و کرک
عسا کر ظفر عنوان بالجه حصه مند سرور و شادان اولوب لاجل الکافه
کند و سنده سنوی اون یک دینار التون تعین و احسان قلندی سلطان مصر
معز الدوله بومعامله مذللانه دن زیاده سبله متأثر و خاطر مشوش و اخذ انتقامه
متهیج و آرزو کش اولش ایسه ده اسپانیاک غائله دن وارسته اولسی و ملک
عبدالرحمن الناصرک قوت و مکنی برکال بولنسی ملا بسه سبله یندن حرکت
ایتمکه جرأت ایده میوب ظهور فرصته منتظر قالدی

لیون مملکتی خرسبانیلرینه سموره مسئله سنده و قوعبولان بوزغونلقلزندن ناشی
ضعف کلی طاری اولدقدن بشقه مملکتلرنده دخی بعض آثار فتنه
و اختلال ظهوره کلمکه برا مدت سکنه اسلامیه حال رفاه و امنیه بولندیلر
چونکه قرال رد میرک و فائده اوغلی اوچینی اوردون مسند نشین قرالی
اولوب لاب قزداشی بولسان سانشومالک موروثه نک بر مقدارینی ادهاده
بولنمسه و علی الخصوص مومی الیه اوردونک قائم پدیری اولان قشاله
مملکتی قوتی قرنان غوزالاس دامادینک نفوسنی تقبیل ایله محول عهده
اداره سی بولان قشاله ده تفرد و استقلال داعیه سبله تزیید اسباب اقتدار

ایمکه میدان بولمق ایچون سانشویه خفیه اعانه الیه تشویق و تحریکدن خالی
اولماسبله قرال مومی الیه فراتلک کریمه سنی تطلیق والویرا نامنده دیگر برینی
تر و ییج ایدوب بونلرک اوزرینه سوق عسکر ایمکه منهی ایکن فرنان غوزالس
خوفدن ناشی منسبت دامن صلح و رجا اولمغله مصلحت حرب و قتال برطرف
اولدی لیکن مومی الیه اوردون مقام قرالینده درت سنه بولندقد نصکره وفات
ایلیوب یرینه قرال انتخابی خصوصمنده اهالی اوچ فرقه اوله رق بونلردن
برطساقی متوفای مومی الیهک ایکنچی زوجه سندن اولان صغیر اوغلی برمودک
انتخابنده اصرار الیهک نفوذی تحتده مقصدلرینی اجرا و منافع ذابیه لرینی
اسیفا الیهک املنده و برطساقی مومی الیه سانشوی تنسب ایدوب فقط
کندوسی نوار قرالک همشیره زاده سی اولمغله الیهک نصبی تقدیرنده قرال مومی
الیهک تأییر نفوذدن تحاشی ایتمکده و اوچهی فرقه دخی فرنان غوزالس طرفدارانی
اوله رق لیون قرالینده دائما القای فساد و دعوت اختلال الیه کنددی دایره لرده
کسب استقلال سودا سنده بولندقلریدن سانشو شوخال شورانگیردن کمال تلاش
ایله ساتتی تهلکه و تلفدن وقایه ضمنتده نوار مملکنه فرار و اورادن دخی آفتابیان
اولنه جغی و جهله مبتلا اولدینگی دردک دواسنی بولمق ایچون قرطبه یه عزیمتله
پرمدت و اراده قرار ایلدی بونک اوزرینه رؤسای مملکت دیگر برکسنه الیه مقام
قرالی به انتخابی مذاکره ایدوب لیکن بو خصوصده دخی اتفاقلری اوله مدیفندن
بوارالی مومی الیه غوزالس قشتاله دن لیون شهرینه کله رک اجرای دسایس
کونا کون الیه بوندن مقدم قرال بولنان دردنجی القونسک اوغلی اولوب
مدت مدیده دنبر و مناسرت نشین بولنان ورهبان لقبیله ملقب اولان اوردونی
قرال اولمق اوزره انتخاب ایتدیرمش و وفات ایدن سابق دامادی اوچهی
اوردونک زوجه متروکه سنی اکا و پروب کمدینه داماد ایدنمشد
لیوندن فرار ایدن قرال سانشو غایت ملحم و مستسقی اوله رق محتاج مداواة
اولمغله و اول عصرده خرسثیان اطبا سنه امنبت اوله میوب دنیا لک معلومانلی
طبییری مسلمان بولمغله مشاهیر اطبا دن ابوالقاسم نام طیب فرید العصر
مراجعه مجبور اولوب اولوجهله طیب مومی الیه طرفسندن نداوی قلمتی
اوزره کندوسنک قرطبه شهرینه عزیمتی خصوصنی ملک عبدالرحماندن
لدی الاسبذان نیازی رهین محظونیت و اسعاف اوله رق حتی کندوسنی با کمال
توقیر و اجلال استقبال و حسن محافظه ضمنتده در حال متعدد مأمور لر و مقدار

مومی الیهک اسمی
ابوالقاسم خلف
ابن عباس و مولدی
بیت الزهرا اولوب
قرطبه ده وفات
ایلمش و فن طبه دار
التغریف نام بر کتاب
مستطاب تألیف
ایدوب متأخرین
اطبای اوروپا
طرفندن اول کتابه
اساس طب جدید
اطلاق اولنمشد

کتابه عسکر تعیین و ارسال قلندی و مومی الیه و رودنده کند و سینه سرای
ملکده مستقل بردار و تخصیص قنوب و مدت مسافرتند حقه هر درلو
احتراما نک اجرا سبله برابر بر طرفدن دخی امر ندا و یسنه اقدام اولنوب علت
مذ کوره دن کلیا خلاص اولمش و مومی الیه خصم جان هد ایلدیکی مسلمانلردن
بو حسن معامله و انسانیتی و اقدم وظائف مدینت اولان سببیه مهما ننوازی
و مر حتی کوروب متخیر و منشر اولدیغی حالده غائب ایشدیکی تخت قرالی یه
دخی ینه مسلمانلرک همیله نائل اولدیغنده بیت * وان لی فی کل منبت شعرة *
لسا نالما استوفیت واجب حده * مال شکرانه سنی و رد زبان و طرف اسلامبانه
اولان میل و رغبتی و اعتبار و حرمتی هر بار اظهار و یسان ایتکدن خالی
اولما مشدر

چونکه سانشونک مدت غیوبتنده ذکر اولندیغی اوزره لیون قرالینه
فرنان غوزالس انواع دسایس و فسادات اجرا سبله در دخی اوردونی
اقعاد و کند یسنه داماد ایلش اولدیغی و اوردون ایسه مناسرتنشین بر رهبان
مفسدت آیین ایکن بدن بره کندوسی مرتبه علیای حکومته کورمسی باعث
تحریک غرق غدر و مفسدت اوله رق درلو درلو او یغو نصر افره متجاسر
اولدیغندن اهالی کندوسندن متفر بولندیغی خبری قرطبه یه عکس انداز
اولسبله و اهالی مرقومه طرفدن قرطبه ده سانشویه آدم کوندریلوب بر مقدار
عسکر ایله کلدیکی حالده بتون اهالی ملکیت ایاقنوب کندوسی قرال نصب
اولنه دخی تبشیر اولغله ملک ناصر ملک معینه لومی مقدار عسکر ترفیق و معرزا
اعاده ایلدی سانشو عسکر مذ کور ایله برابر همان لیون حدودینه تقرب ایدر ایتز
اوردون استوریش طاغرینه فراره قرار و یرمش و سانشو غائب ایلدیکی صندلی
قرالی پی ینه استحصال ایلشدر رهبان مرقوم ایسه کمال خوف و تلاشندن
استوریش طرفنده دخی توقف ایده میده رک ممالک اسلامیه دن اراغون مملکتنه
کلوب التجا و احادناس کی تبشیر ایدرک عزم دار بقعا ایلش و کندوسی
استوریشدن فرار ایدر ایکن زوجیه سی یعنی فرنانک کریمه سی برابر بولنوب
هر فصله اهالی نک الله کچه کله لیونه ایصال قلمشدر قرال سانشو مومی الیه فرنان
غوزالس و قوعات سابقه دن طولا بی اظهار بغض و کین ایتک مأمول ایکن بالعکس
مملکت لیونه جلب ایله حقه سبله اجرای حسن معامله و حرمت و ایقای حق
انسانیت و مروت ایلش و چوق وقت یکمدین (اتق شر من احسنت الیه) کلام

صدق انجاسی اوزره ایتدیکی ایولکه مقابل خاطره کلز برهینه عظیمه
 اوغراشددر یعنی هر قوم فرنان برکون غایت کوزل براسب ایله برعالم شاهین
 کتوروب عرض ایلدکده قرال مومی الیه یوناری هدیه صورتیه قبول ایتوب
 بهالری استفسار ایلمسایله فرنان طرفندن فاحش برها طلب اولندرق سانشودخی
 اصحاب ثروت و یساردن اولدیغندن مبلغ مذکورک تأدیه سنه برمدت تعیین
 ومدت هر قومه برکون هر ورا ایدر ایسه مبالغ معینک برمثلی ودهاز یاده اوزار
 ایسه کذلک بهر یوم ایچون برمثلاری ضم وعلاوه قلمتی اوزره شرط قلمشدی
 حالبوکه مدت هر قومه منقضیه اولدقدنصرکه فقدان نقد جهتیله مبلغ مطلوب
 ویریه مبوب بونک اوزرینه دخی برحقو زمانلر کچمش و بوجهته مع ضمایم
 بورجک ویرلمسی درجه استحاله به وارمش اولدیغندن و هر قوم ایسه الاجفی
 تحصیلده از عاج واصرار و بلکه ناموس حکومته طوقنور معاملانه ایتدار
 ایلدیکندن قرال مومی الیه ادای دین ایلدکجه بوشخص بدکارک تریه سنه
 قالمشایله میسه جفی بانیقن دین مذکورک تسویه سی ایچون برچاره بولمنسی
 وکلاسنه امر ایلمسی اوزرینه اندر دخی عندالحساب بتون اسپانیاراضبسی فارسولق
 طولسنه ینه مطلوبات مذکوره به وفا ایتیه جکئی بیان ایتلریله ارتق بوقدر
 دیونک نقدا ویرلمسی ناقابل دیمک اولدیغندن بوکامقابل قشتاله مملکتک بوجه
 استقلال فرنامه ترک و تسلیدن بشقه چاره بولنماش واشته مومی الیه فرنان براسب
 ایله برعالم شاهین بها سنه قشتاله کی برمملکت کثیره الانحاص تصرفیه مالک
 اولمشدر

بوانشاده عزیز مصر بولنان سلطان معدین اسماعیل سلفی معزالدوله نك اندلس
 حکومتی طرفندن کوردیکی حقارتک انتقامنی الموق و همده عبدالرحمن ناصرک
 فاس حکومتمنده اداره سی ایبقا ایله مغربی تحت تصرفه الدیغنی چکه مدیکندن
 ینه اولطرفلره ال اوزاتقی املیلله صنها جه وکنامه قیللرندن یکریمی یک
 مقدار سوارای ایله مصر عسکرندن هر کب براردو ترتیب وجوهرالومی نام
 سرعسکری ایله مغرب جانبسنه تسریب ایلدیکی خبری ملک عبدالرحمانه
 واصل اولدقدن مغرب مملکتی اکرچه ینه ادریس سلالة سی اداره سنده ایسه ده
 بونلر عاداتا اندلس حکومتی طرفندن منصوب والی مقامنده اولوب حتی بوانشاده
 اداره سنه والی بولنان ذات فاسدن قرطبه به کلش بولمغله در حال مغرب والیلمکینه
 یعلی بن محمد تعیین و معیننه بر مقدار عسکرو ویریلرک مقابله اعدایه اعزام قلندی

مومی الیه جوهر الرومی قبرواندن حرکت و بعلینک عسکر بنه تاهرت جوارنده
مصادفت الیه مرقوم جوهر فارسان اندلسه مقاومت ایده مبه جگنی و مغلوبا
رجعتند مجبور اوله جغنی درک واذعان ایلکله اچمه قوتله یعلی بن محمدی اعدام
ایتدیروب (مصرع) باش کیدنجه پایدار اولز ایاق * مفهومی اوزره بووجهله
عسا کر اندلسه القای تشویش ودهشت ایتمکین یعلینک اوغلی حکیمانه
حرکتله عسکری منتظما طنجه به قدر کیرویه چکوب ورطه انهرام وپریشانیدن
خلاص ایلشدر بونک اوزرینه جوهر رومی بی محابا ساجلماسه یه واندن فاسه
کلوب پیشگاهنی مضرب خیام و اوچوز قرق طقوز سنه سنک رمضان
شیر یغنده اون اوچ کون قدر محاصره الیه لیدی التسخیر اها البسنی قتل عام
ایتد کدنصکره استخاکاماتی هدم و خراب و سبته و تلسان و طنجه دن بشقه
اولحو الیده بولنان جله قلاع و حصونی آورده قبضه تغلب و اسبلا ایدرک
غنایم و فیره و اسرای کثیره الیه قیروانه عود و آیاب ایلدی بووقه
اوزرینه عبدالرحمن ناصر اندلسدن مقدار وافی سواری عسکری
ارسال ایدوب زنانه قبائلی دخی عسا کر مرقومه الیه اعتضاد ایتمکله کلامه
و مناجاه قبیله لری مضحیل و پریشان و مغرب زمین یکیدن فتح اولنه رق
ضمیمه مالک عبدالرحمن قلندی

حصوص مزبور برمنوال مشروح صورت پذیر مرآت ظهور اولد قدن
برمدت صکره سریر آرای حکومت مغرب زمین یعنی عبدالرحمن حشمت آیین
علت مشبب الیه قرین پستریضعف و هزال و بر مصدوقه مقال * نظم *
* و ابوعلی مات فی اسهاله * و میرسما قد مات افلاطون * ما ان دواء الموت
الاعند من * قد قال للعدوم کن فیکون * امرندا و یسنده حذاق اطباء
زمان و مهزه حکمای دوران سر برانوی عجز و ملال اوله رق هجرت نبویه تک
اوچوز الی سنه سی رمضان شریفنک ایکنجی کونی سنی یمش ایکی و مدت
سلطنتی الی سنه یه بالغ اولمش اولد یغنی خالد فرغت سلطنت دنیای بی دوام
و روح بر فتوحی ملاء اعلا بی مقام ایلدی * قطعه * کینی که اولش عدم
و آخرش فناست * در حق وی کمان ثبات و بقا خطاست * ازا بر کریمه بین
و مکوکان ترشحست * و زکوه ناله بین و میند ارکان صداست * متوفای مشار
البهک عصر سلطنتی اسپانیاده دولت اسلامیه تک دوام حکومه تی مدنک
اک شرفلی وقتی اوله رق زماننده اها الی اندلس مصر و بر الشام و رومستان

طرفلریله معامله دادوستاده مباشرت و قیصر رومدن واسقلاوینا دوقه سندن
 وایتالیه قرالی ایله فرانسه قرالیجه سندن و المانیا ایمپراطوری بولسان اوطون
 طرفلرندن بشقه بشقه سفیرلر کلوب و ضعیف وابطدوستی و مسالت و تمهید مناسبات
 صلح و مودت ایتملریله بازار تجارت کاینبغی رواج و وسعت بولمش و بوجهته
 اهالیسه کمال رفاه و ثروت و حال یسار و سعادت حاصل و بو آسایش و امنیت
 و سعه معیشت دخی آرمئده نفوس اهالینک کثرتی مستلزم اوله رقی بالیکز
 اندلس مملکتک مقدار نفوسی الی ملیوندن زیاده مقدار و اصل اولمش
 واحوال مذکور ضمیمه جیع بلاد و ممالکده قضیه مطلوبه معموریت
 و آبادانی دخی بالطبع حصوله کله رک حتی وادی کبیر نهری جوارنده اون ایکی
 بیگ قریه موجود و نفس قرطبه شهرنده برملیون نفوس معدود بولمش ایدی
 مشایر الیه هر یراقلم و ممالکدن مشهور و بنام نیجه علمای اعلام و شعرای
 فضیلت اتسام و اهل حرف و صنایعدن دخی خیلی یکانه استاد لر تدارک الیه
 استحصال اسباب منافع عمومی و استکمال وسائل سعادت ملیه و ملکیه
 خصوصیه بذل تقدیر همت ایلوب خصوصیه زراعتک ایلر و لمسی ضمیمه
 یک حقوق اعانه سی اولمش در بونک ایچون ایجاد و اختراعنه موفق اولدینغی
 حد و احصایه کز بونجه آتارک ایچندن الحاله هذه نیمه قنطره و ساقیه و جد اول
 موجود اولوب بونلرک واسطه سیه انواع حیوانات و ثروت و پنبه و شکر قلمبشی
 و برنج و زعفران و انواع اشجار بتشدیره رک و بوجکدن حریر و حریردن اقشه
 اخراج و ایجاد و مریوز بوکندن چوقه و معادن موجوده دن اسطه
 و آلات سائر و پنبه دن منسوجات متنوعه احدث و اعمال ایتدیره رک توسیع
 تجارت و زوایج حرف و صنعت ایلش و الحاصل الکلام عصر سعادت تحصری
 مستجمع صنوف محسنات اولفله نخبه اعصار و ادوار و تبعه وزیر دستانی
 سایه لطف و عاطفئنده شیرین دماغ نعمت رفاه و آرام اولفله مغبوط سکنة
 هر ملک و دیار اولوب زمانی * قطعه * الیوم انجزت الامل ما وهدت *
 * وادرك المجد اقصى ما تمناء * الیوم ردت علی الدنیا بشاشتها * وارضی الملك
 و الاسلام واللہ * مآلنه مثال اوله رقی غبطه فرمای ماضی و مستقبل
 و کندوسنک نام و شانی * بیت * وفاق علی الاقران عزا و رفعة * و نصرا
 و اسعادا و ذوها و مفخرا * مقالنه مال اوله رقی مرتبه عال العال شرف
 و اقبال الیه منتهج و میجل اولمش در ابن خلدونک نقله نظر عبدالرحمن الناصر

حالا عصر

مزد بتون

اندلس

قطعه سنده

اوج ملیوندن

زیاده نفوس

و وادی کبیره

اوج درتوز

کوبدن بشقه

عمار تکاه

بولمش دینغی

درکاردر

مید

و قشند. افریقیه و اندلس دوتاری ایکی یوز قطعه و یاد هاز یاده سفینه یه بالغ اولمغه اندلسده موجود اولان امرای بحریه اوزرینه ملک عبدالرحمن طرفندن دماحس نام امیر دلیر سردار و قبودان نصب و تعیین اولمش و بیجا به و میریه نام لپانراشودوتا ایچون مر سا و قرارگاه اتخا ذ قلمش ایدی مذکور دوتغا اطراف و سوا حلسده محط قلك و سفن اولان محملردن جلب اولنوب و هر سفینه نك تدیر سیر و سفر و تنظیم لشکر ایچون مخصوص بر قبودانی و روی دریاده اعمال شراع و مجداف ایله تسیر و اجرا و لیسان ساحلده لنگر ایله حط وارسا اولنقی ایچون دخی بر رئیس کاردانی اولوب هر نه زمان اقامت حرب و غزا و یا بر امری آخر سلطانی بی اجرا ضمنده مراکب بحریه و سفینان سلطانیه نك اجتماعی لازم کلسه اطراف ممالکده واقع امرای دریاه امر اولنوب وقت و زمان ایله بولند قلمری محملردن حرکت و موقع اجتماع اولان لپانده لنگر انداز اقامت اولور لرایدی

ملک عبدالرحمن الناصرک وفاتند نصکره کند و خط دستی ایله بر ور قپاره بولنوب مآلنده الی سنه مدت سلطنتده کمال عدالت و حقانیت ایله اداره امور ملک و ملتیه سعی و اهتمام ایدرک بالجمله تبعه مه کندومی بابالری کپی سودیرمش و دائر اتفاقه دخالت ایدن دشمنلرمدن و کرک سائر اعظم ملوک معاصره م جانلرندن رعایت و احترام کوره رک الحاصل شو عالمده هیچ برشی آرزوسنه محل قالمایق اوزره انسانک مأمولندن زیاده ثروت و سامان و سلطنت ایله عمر سورمش ایکن کذران ابدن مدت عمر مده غم منزکن کونلریمی تعداد ایتد یکمده فقط اون درت کونه رسیده اولمش در دیومر قمایدی * نظم * هنقهای مفر بست درین دور خرمی * خاص از برای محنت ورنجست آدمی * چندانکه کرد عالم صورت برآمدیم * غمخواره آدم آمد و بیچاره آدمی * هر کس بقدر خویش گرفتار محنت است * کس راندا ده اند برات مسلمی *

متوفای مشارالیهک عهد سلطنتنده ولی عهد بولنان اوغلی حکم مقدمجه دیار بکردن جلب اولنمش اولان اسماعیل بن قاسم ابوعلی القالی نام مشهور فاضل ارسطو تدبیردن تعلم ایلیمه رک علوم عالییه و فنون آلیسه به درکار اولان رغبت کلیه سی جهته به خانه سنی مجمع حکما و عرفا ایلش و حاجب بولنان احمد بن سعد دخی خانه سنی حکما و شعرا به کشاد ایتش ایدی اول عصرده بولنان حکمانک اکثریسی القاضي بن ضربک خانه سنه و علوم طبعیه ده مهارتی

اولنردخی علوم طبیه دار تألیفات مشهوره صاحبی اولان وزیر ابن اسحق ایله
 ابن عبسی الزهرای خانه زنده طوینلوب مباحثات علیه اولنورایدی
 مشار الیه حکمک اولوجهله تکثیر اسباب معلومانه در کار اولان خواهش
 ورغبتی ونشر انوار علوم وفنونه محصر بولنان میل ومحبتی اقتضاسی اوزره
 صرف نقدینه همتله پیانی مصر وشام وعراق ومحال سازه دن کتب نفیسه
 جلب وبر طرفدن دخی نومؤلف آثار جدیده بی طرف طرف کوندریلان
 کتاب ونساخت معرفتیه نسخه صحیفه لیدن استنساخ ایتدیره رک ساکن
 اولدینی مروان سرانیده انشا ایلدیکی کتبخانه مخصوصنده جمع ایلدی
 بعض نقاش مورخینک نقلیه کوره کتبخانه مذ کورده طولاب صورتنده
 مواقع متعدده اوله رق کتب موجوده صنف صنف مرتب اولدینی حالده
 مخصوص اولان محارر زنده نظام اوزره طوروب بهر طولابک حاوی اولدینی
 مجلداتک اسمیسنی مبین آرو و آرو دفتر بولندیغندن یالکیز بوضوئله
 اسمی کتبی جامع اولان دفاتر بهر جلد الی ورق اوله رق
 فرق درت و کتبخانه مذ کورک حاوی اولدینی جله کتب الی یوزیک جلد
 کابدن عبارت ایدی بونلرک جله سی جهله کفار خا کسارک انشای تغلبولنده
 تار مارو و بر باد اولوب حتی میلادک بیک در تیوز طقسان ابکی وهجرت نبویه ک
 سکن یوز طقسان یدی سنه سنده قتل کلاغر ناطه بی ضبط ایلد کورنده کتبخانه ده
 بولد قلمی برملیوندن زیاده کتب نفیسه عربیه بی احراق بالنار ایتشلردر عصر
 مذ کوردن در تیوز سنه صکره ساریعی کامل لقبیه ملقب فرانسه قرالی بولنان
 فارلوزماننده قرال کتبخانه سنده افرنج و یونان ولانین لسانلری اوزره بولنان
 مجلدات یالکیز طقوز یوز هده بالغ اولوب بونلرک ثلثانی دینه متعلق وثلی سائر
 علومه متدائر اولدینی فرانسه تاریخلرنده مسطور و محرردر حکمک طبیعت
 شعریه سی دخی اولدیغندن احمد بن محمد بن عبدالرحمن باجی نام شاعر ماهرک
 اشعار نفیسه سنی جمع ایله بکرمی فصول اوزره بردیوان ترتیب ایش
 وکشدوسنک دخی اشعار وفنونه دار بعض تألیفات بولنمش اولدینی نوشته
 براعه ارباب تحقیق در

✽ ملک حکم ثانی ابن عبدالرحمن ثالث زمانی ✽

ملک حکم ثانی فرق یدی یاشنده بولندیغنی حالده اوچ یوز الی تاریخی رمضان
 شریفنک اوچینی کوننی یعنی بدری عبدالرحمانک وفاتندن برکون صکر

رباح اندلسده

برقمه اسمی

اولوب محمد بن

سعد الثعوی

وقاسم بن الشارب

الفقیه ومحمد بن

یحیی الثعوی

اوراند رحمل

مذ کورک

اسپانیولجه اسمی

قلاترا وادر

بيت الزهراده جالس تحت سلطنت و حکمرانی اولوب برخوای بیت
کالسمی حقت بالسعود و حوله خدم کامثال الکواکب وقف تخت
معالی تخت پادشاهینک اطرافنده شهرزاده لایله اقرباسی و بوتلرک ارقه زننده
انداس و افریقیه و زقلی عسا کر خاصه سی طائفه لرینک ضابطانی و پیشکاهنده
دخی حاجب ایله وزرا و اعضای مشوره و انلرک خلغنده بیاض البسه ایله ملبس
و تبریدوش مسلح زقلی عسکری و سودانی خدام ایکی صف اوزره طور و ب
انداس و افریقیه لو عسا کر خاصه دخی میدان سرایده صف بسته موقع
احترام اولدقلری حالده ارکان دولت و عظمای مملکت علی مراتبهم اجرای
بیعت و اول محله تجمع ایتمش اولان یونجه خلقی دخی بلند آواز ایله ند کیر قسم
انقیاد و اطاعت ایلیه رک ملک نوجاهک اسمنه المستنصر بالله عنواتی دخی
علاوه قیلدیلر

بو وجهه رسم بیعت اجرا اولندقد نصکره نقش پاک عهد الرحمن بیت الزهرادن
چبقار بلوب لاجل الدفن الای ایله قرطبه به نقل اولور ایکن بولارده صف
بسته اولان جم غفیر اهالی پدر زندن ابرلمش ایتم ماتمزده مثال باحامی الفقراء
و المساکین و یاماحی الظلمه و المشرکین و یاناصر الدین المبین فریادیلر کریان
کریان چاک کریان یأس و ملال و آه و افق انلریله کوه و صحرا بی مالامال ایلدیلر
بعده جوامع و سائر مواقعده ملک حکمک کیفیت جلوسی اعلان قلوب شعرای
بلاغت پیرا طر فلرندن دخی مشارالیهک مدایحنی متضمن نیجه قصائد و اشعار
نفسه انشاد ایله نشر حبور و مسار اولندی بومد حیدرک ایچنده اشبیلیه و البسی
اسما هیل بن بکرک تنظیم ایله یکی منظومه لطیفه جمله به مر حج اولوب حتی
روضه صاحبی احمد بن فرج الجهنی نام شاعر دیوانده ذکر ایلشد

ملک مشارالیه مقهمل بارکران حکومت اولدیغی جهنله اولکی قدر علوم ایله
اشتغال ایلیه میه جکی ملائسه سبله ذکر میروایند کتبخانه نک امر اداره سنی
برادر می عبد العزیزه و زمزمه علماء و حکماءک امور بی حسن تسویه و حاجت
و درونده علوم حکمیه تدریس اولتان مدارسک نظام احوالنه نظارت ایتمک
خصوصاً بی دخی دیگر قنداشی منبذره حواله ایله مشارالیهک امر
مخصوصه ایله اسپانیا و افریقیه تاریخی تألیف ایتمش اولان وادی الحجاره لی محمد بن
یوسف و مملکت اندلسک مشاهیر طر فاسندن شاعر محمد بن یحیی و ابتدا اندلسده
تخریر نفوسه سبب اولان سرکائی غالب بن عبد السلام ایله بطایوس و البسی

مومی الیهک
روضه نام
مشهور دیوانی
قرطبه شهرنی
خر سیدانلر
الد قلرند
اوکتب اسلا
میله برار
احراق بازار
ایدلشد
س

شاهور فارسی ملکک تحیران مقر بانندن اولوب هر وقت مراد ایدرلر ایسه
بلا استبدان حضورینه کیدوب کلکسه مآذون ایدیلر

بولک اوزرینه ایکی سنه قدر زمان بر محلدن غائله حرب و قتال و فتنه و اختلال
نمایان اولمهرق حال عالم سکینت و رفاه ایله گذران ایتش ایسه ده نوع انسان
مقتضای خلقی اوزره کرک آرام و آسایش و کرک فساد و شورش ایله متمادی
اولان هر حالت مستمر دن اوصانوب بر یکی صورت کورمک ارز و سسند
بولندیفندن اهالی مملکت برمدن تبر و متعم اولسد قلری اشبو نعمت آسوده کی
و راحتک لذتندن دخی بقمهرق و ملکک بو صورته التزام آرام و سکونله حریص غزا
و جهاد اولماسی عدم شجاعتنه جل اولنه رق قرطبه شهرند کفتکو
چو غالمه باشلامه ملک مشارالیه بالضروره اوچیز الی ایکی سنه هجریه سنه
جهادی اعلان و کندوسنک دخی بالذات عزیمت ایله جکی خلقه بیان ایلدی
انجی بو آنه دکی پک چوق دفعه وقوع بولدیغی اوزره کرو و فسدنه نک جهاد
و غزای وسیله فساد و اختلال عدایله درلودرلو او یغونسز حالتلرک ظهورینه
سبب اوله کلدکلرندن بو مثالو افعال نامر ضیه نک وقوعه کلامسی ایچون
مجاهدین دین مبین منتهی عزیمت اولد قده حضرت ابوبکر رضی الله تعالی
عنک عساکر مسلمینی جهاده ارسال پور رایکن واقع اولان تنبیها ت سیهلری
مثالو ملک مشارالیه دخی تعلیمات لازمه و نصایح مقتضیه نشر و اعلان
ایتد کدنصرکه متوکلا علی الله طلبطله شهرینه و اندن ایا استغسان غور مازنام
قلعه اوزرینه واروب لیون قرالی هر قدر قلعه یه امداد ارسال ایلش ایسه ده
چاره ساز اوله میهرق اخذ و تسخیر ایله ممالک اسلامیه یه ضم و حددن افزون
اموال غنایم ایله مغنم اولندی بوندنصرکه اولجوارد و واقع شلنکه و سایر بعض
قلاع دخی التوب بعده مشهور سموره قلعه سی محاصره اولنه رق و انک دخی
اخذ و کرفته سوری هدم ایدیلرک مظفر قرطبه یه عودت قلندی برازمدت
صکره یعنی اوچیز الی درت سنه سسند لیون قرالی لاجل المصالحه قرطبه یه
ایلیچلر کوندروب ملک مشارالیه دخی صلح و صلاحه مائل بولمغه بولری حسن
قبول ایله تطیب ویت الزهراده مسافر ایدرک بشقه جهه ضیافتلر ایله دخی
تطییف ایلد کدنصرکه امر صلحه قرار ویرلیدی و سفیرلرک عودتنده ملک
مشارالیه سالف الذکر قراله هدیه اولمق اوزره طوئانمش ایکی رأس اسب
و قرطبه و طلبطله معمولانندن اوله رق ایکی سیف و غایت کوزل و معل ایکی

عبدشاهین استحضار ایتدیروب بر وزیر بنده تسلیم برلکده اعزام
ایلدی

منك حكيم مستنصر ك آخر عمر بنه دكین قلم و حکومتده حرب و قتال و عصیان
و اختلال مثللو احوال و قوعبولیوب کمال عز و رفاه ایله گذران ایتکله بر طرفدن
دخی حرف و صنایع و هنر و معارف فوق العاده کسب رواج ایلیشیدی بومدنده
لیون و قشتاله و نوار و حتی فرانسه قرالری مستنصر دن چند دفعه استنصار
و استعانت ایلمرینه مبنی ملت خرسنیا نینده و قوعبولان تفرقه و مخاصمه دن
استفاده قلمسی خصوصی و زراسی طرفدن عرض و اخطا را اولند قده
✽ و اوفوا بالعهد ان العهد کان مسؤولا ✽ نص جلیله جواب و یروب تقص
عهده رضا داده اولما مشدر

لیون قralی بولانان مذکور الاحوال سانشو اوچوز الی الی تاربخنده
احوالی سبقت ایدن فرنان غوزالسک و یردیکي سم آلود برالمایي اکل ایله
وفات ایتش اولدیغندن اهالی مملکت متوطنک بش یاشنده اولان اوغلی
اوچنجی رد میری مقام حکومتده انتخاب ولیکن حداث سنی جهنیه امور
مملکت بالوکاله اداره ایدلمک اوزره والیده سنه حاله اولنوب
مومی الیهادخی سانشو ایله منعقد اولان معاهده نک تجدیدی نیاز یله
جانب حکمه سفیر ارسال ایتکله اسعاف مسئولنه مساعدده اولدی ملک
مشار الیه فرائض دینیه و احکام شرعیه نک اجراسی امر نده دخی تجویز
قصور ایلیوب حتی برمدنبر و فقیهله و ارنجه دکین خلق انا م بنت الغنم
دینلان ام فسادک بزم معاشریله آفتند دل و بد نام و دعوت و ضیافتلرده دخی
اول دله مختاله نامحرمدن کف دامن عصمت ایده مبرک علنا مرتکب کبیره
سکر و مدام اولمقده بولند قلرندن علما و فقهایی نزدیکه جلب ایله نص قاطع ایله
حرمتی بدیهی اولان شرب خمر خلقک بودرجه انتها کی نه سببه مبنی اولدیغنی
لدى الاستفسار ملک محمدک زماندنبرو اهالی مسلمة اسپانیایا خرسنیا نلر ایله
علی الدام محارب اولد قلرندن و شرب خمر مدار تقویت بدن اولمق زعمنده
بولند قلرندن اهالی عراق دن الشه رق کندولرینه عادت ایتش و علی الخصوص
سکنه حدود جله استعمال ایتکده بولنمش اولد قلری جوانی المغله مشار الیه
بتون ممالکده مسکراتک منع و ترکنه داتراوامر مؤکده ارسال و موجود باغلرک
نشااتی تخریب ایله فقط اوزمندن شروب و رجل یا پلق و یا خود تازاه اوزم

اکمل اولمقی اوزره ثلث مقدارینک غرس و اعمارینه رخصت اعطایا
و بوخصوصک تمثبت صورت اجراسنی دخی اسپانیایا قاضی القضااتی عبدالملک
ابن منذره احاله ایلدی

مشاهیر مورخیندن اندلس تاریخی مؤلفی احمد بن سعید الحمدانی و یوسف
ابن هرون الزامدی نام شاعر ماهر لر جوار قصر بیت الزهراده بیتوت ایدوب
واصول اداره ملک و تدابیر ملوک دایره تألیفات معتبره سی اولان اشبیلیه ای احمد
ابن عبدالملک قرطبه قاضی بنی نصب اولوب تألیفات مذکوره ده معاونت
و مشارکتی بولنان عبیدالله دخی نازل مکافات اولدی بو عصرده قرطبه شهره
تجمع افاضل بنام و مصدر علمای اعلام اولوب بوراده بولنان هنرورانک تعدادی
کنجیده حوصله قلم رقم اولدیغی مثلاً بو حال بالکنز شهر مذکوره منحصر
اولیه رق اندلسک تحت اداره اسلامیا بنده بولنان سائر شهر لر نده دخی نیجه
فضلاهی شهرت شعاریتشتمکده ایدی حتی اشبیلیه و بطلیوس و وادی الحجاره
کبی مواقع مشهوره ده معروف و نامدار نیجه فاضل صاحب آثار موجود اولوب
مانند در صدف نشین رفاه حال ایل و وطن لر نده مکین ایدیلر از جمله بطلیوسی
ابو ولید عبدالله مصر و عراقه کیدوب تحصیل علم و کمال ایل و وطنه عودتی
اشاده کندوسی ملک حکم طرفندن قرطبه به دعوت اولوب مکث و توقیفی
التماس اولمش ایسه ده براق کون اقامت و بعده مملکت الغریبه کائن متصرف
اولدیغی خانه سنده پیغوله نشین از و اولدیغی حالد مشغول تألیفات اولمق
ایچون نیاز ایلیرک عودت ایشدر عصر مذکورک علما و حکام سی و هنروران
و شعرا سی داغما بر لر لیه مکاتبه و مباحثه و اوقات معینه ده برلشهرک مذاکرات
علوم و مشاعر ایل هر علم و فنک ایلر و لسنه سعی و همت ایتمکده اولوب
و خصوصیه قرطبه شهرنده بو مثلاً براق انجمن دانش بولوب بوندن مقدم
بیان و تحریر اولندیغی اوزره ملک حکمک دخی مروان سراینده اولیه بر مجلس
عموم معارف ترتیب و کشاد اولمش ایدی اشبیلیه و طلیطله انجمن لری دخی
زیاده کسب شهرت ایدوب حتی طلیطله ده علوم فقهیه ده و حید زمان اولان
احمد بن سعید الانصاری انجمنی کندی خانه سنده ترتیب ایلهر سنه ده اوچ ماه
یعنی تشرین ثانی و کانون اول و کانون ثانی آیلر نده کرک شهر مذکوره و کرک
جوارنده بولنان مشاهیر علما و حکمادان فرق نفر کسنه انجمن مذکوره حاضر
بولور ایدی

علم و هنر حقنده ملک مشار الیهک بو وجهله مبذول اولان همت و اعتباری
 * الناس علی دین ملوکهم * مصداقجه هر کسک تحصیل کالات علمیه انهمالک
 ورغبنی مستلزم اولغین اسپانیده علوم و معارف مدت قبله ده شول مرتبه
 متراید اولدیکه طائفه نسواندن دخی نیجه افاضل یکانه و فواضل زمانه شهرت یاب
 ظهور اولوب مثلاً ابنه نام بر مرثه صاحب جمال علم صرف و علم حساب
 و شعر و انشاده ممتاز اقران و امثال و خصوصیه فن خط و کتابته عبد الحمیده
 عدیل و ابن العمیده مثیل بر باقوت بیهمال اولدیغندن ملک حکم مومی البهای
 خدمت کابینه و کذلک فصهای نسادن حسن خطله شهوتور دور زمان
 و نادره دوران اولان فاطمه بی دخی استنساخ کتب خدمتده استخدام ایدر ایدی
 و عایشه بنت احمد القرطبی دخی بر شاعره بی نظیر و وفرت کتب و رسالات و کثرت
 مطالعه نسخ و مجلداتده شهرت کیر اولوب جعفر بن نصیر التمیمک کریمه سی
 خدیجه دخی شاعره نظم آرا و علم موسیقیده دخی ماهره و بیگا اولسبله اشعار
 دلاویزله عالمی مقتون و مدهوش و الحان حالت انکیزی ایله هر کسی مست
 و یهوش ایتش و ابویعقوب الفیضولینک کریمه سی مریم دخی اشبلیله شهرنده
 فن شعر و انشایی تعلیم ضمننده ارباب استعدادده خلقه بندتدریس اوله رق
 کندی کپی چوق شاگرد یاشدرمش ایدی و مر حوم ملک عبد الرحمانک
 جاریه مصطفی سی رضیه دخی نظم کلام و حسن سلیقه خصوصاً مننده مسلم السجیه
 اولوب ملک حکمک و فائز دزصره ممالک شرقیه بی کشت و کذار ایله فوق العاده
 اکساب شهرت و شان ایتشدر (خاطره) دین مبین جناب محمدینک حاوی اولدیغی
 احکام شرعییه بلا تخصیص نوع بشرک حسب الخلقه مستفید اوله جفی
 کالات انسانیه تک تحصیلنی مقتضی اولان قضایای حکمیه دن عبارت اولوب
 نصوص قرآنیه و کرم احادیث صحیحیه نبویه ایله مثبت اولدیغی اوزره اکساب
 علوم ایله ترکیب ظاهر و باطن ایلک هر مسلم عاقل ایچون فریضه مخصوصه
 اولدیغی و بالعکس سائر ادیانک جمله سنده صفت جهالت مروج و ممدوح
 و تحصیل علوم ایله انبیا نفس ایلک مذهبیه نامقبول و مقدوح بولدیغی حالده
 خصمای دین اسلامک بعض بی وقوفلری طرفدن نسوان مسلمینک خضیض
 جهل و نادانیده قلمسی و ذکورک متصاعده اولدیغی شواهد کالات علمیه
 وصولدن محرومیتلری مطلقاً بولندقلری دینک مقتضیان شرعییه سندندر
 یوللوی انصافانه ایراد اولان مغترباتک محض کذب و خلاف اولدیغه

اشبو ذکر اولنان نسوان مسلمانك اكنساب ايلش اولدقلى كالات عليه سيله
امور مهمه ده استخدا م قلمش وعلنا ندرسه قيام ايله شا كردل تشديرش
اولملى شاهد عادلر

ملك حكم مستنصر اوغلى هشامك ترينه سنه اهتمام ايدرك تأليفات معتبره ريله
علوم متنوعه ده فائق الاقران بولنان ابوبكر الزيدى وقاسم ومحمد بن
خطاب نام اساتيدى بالانتخاب اول خدمته تعيين ايلدى وبالذات كندوسى
دخى علم اخلاقه واداره ملكه دائر نصايحدين خالى اولوب و تحت مجبوريتده
اولدجه جنك و حرب تشبث ايله زيرا صلاح حال تبعه صلح ايله حاصل
اولور تحريپ بلاد و امصار و نشر غموم و اكدار ايلكده نه شان واردر
موجب غرور نفس اوله حق آمال دن اجتناب ايله اجراى حق و عدل ايدرسك
محترم عالم اولديغك حالده صفائى قلب ايله معمر اولورسون يوللوايفاي و صاباي
پدرانه ايدرايدى نچاره كه پدرينك وفات دن صكره موى ايله انك اثرينه عزيمت
ايتدرك و بذل اولنان تعليم و تربيت و پند و نصيحت دن مستفيد و اداره ملك و ملت
موفق اوله ميه رق حكم و اداره يد و كسلاده قلمش ايدى بوقار و دنبروز كر
ويان اولنديغى اوزره ملك حكمك زمانده حرف و صنايعك رواجى مرتبه
كاله واروب و على الخصوص امر زراعت آشورى مرتبه ايلر و لوب فلاحك
روحى مثله سنده بولنان سقى وار و ا خصوص سنه پك زياده همت و اقدام ايله
مالكك هر طرفه جدولار و فطر مر خرق و كشاد و جبالك ييله نوا جسنه قدر
محلل خالى براغليسه رق فراز و نشيب مهوور و آباد اولمشيدى و جبل طارق دن
جبال برتانه و ارنجه ريز خاك كتمانده متوارى بولنان زروسيم و نحاس و حديد
و زئبق و كهربا و زمرد كى اجمار مقبوله معدنلى حفر و اعمال و سواحل
بحرده دخى درو مر جان صيد و اخراج اولنوب واردات دولت قات اندرقات
نزيد اولندى حتى ملك مشا ر اليهك عهد سلطنتنده غير از اغشار شرعيه
واردات خزينه اون ايكي مليون مثقال التونه ابلاغ اولنديغى جريده توار يخته
مقيد اولوب مبلغ مزبور عصر يمرك رواجنه توفيق اولندقده اوتوز ايكي يوك
كبسه اچقدهن زياده در داخل ممالكده قرطبه شهرينه مماثل التى عدد بلده
جسميه و اينكبنى درجه ده سكسان و اوچنچى درجه ده اوچوز شهر اولوب
هله قرا و قصبالك عددى خارج از دائرة عدد و شمار و نفس قرطبه شهرنده
ايكوز بيك خانه و التى يوز جوامع و مساجد و الى بیمار خانه و سكسان مدرسه

و طبقوز یوز جام ایلہ برملیونیت زیاده نفوس واریادی ملک مشار الیہ حکمران
اولدینی ممالک نفوسنی تحریر و ضبط ایتدیروب ذرع اولنه جق حبوباتی انلرک
اداره سنه کفایت ایدہ جک مقداردن برقاچ قات زیاده اوله رق حرث ایتدیرمکله
فضله محصولات ممالک سائرہ یه اخراج اولوب بوصورتلہ دخی ملک و دولتجه
لایعد و لایحی انتفاع اولتورایدی الحاصل مشار الیہک عصر سلطنتی
مدنیت و معموریت جهتله اسلاف و اخلافک زمانلرینه فائق و رومه امپراطوری
مشهور اغستوسک عصرینه معادل ودها اعلا دینسه لایق اولوب حقده
✽ اسعد الملوک من بقی بالعدل ذکره واستند الیه من یأتی بعده یخلد اثر سعی
مشکور و یخلف الاخلاف بساط ملک معمور لایلی اسمہ بمعوضتہ ولایتلی
عن صحیفه الدهر الآیات حصافته ✽ جله ثنائیه سی پک مناسب و موافق ایدی
اما ✽ بیت ✽ فساد کونه مقارن عدم وجوده ردیف ✽ جهان بوق اولمه
مانند شمع وار اولدی ✽ مدلولنجه ساهره عالم کون و فسادده سر بر آورده
تعین اولان هر وجود کردن سای غداره کل شیء هالک اولیق و آباء علویه
وامهات سفلیه نک مشیمه عدمدن قاط بند شهود ایلد کیری اولادی مانند دیو
مردنخوار بلع و انتقام ایلک امر طبیعی اولوب نه جاه و شوکت و اہمت سلطنت
بوقضائک دفعنه قادر و نه عقل و حکمت و حیلہ و مکیدت بودردک ازالہ سنہ
مقتدر اوله من ✽ قطعہ ✽ بیارکاه اجل عاجز اند حیلہ و جہد ✽ بکارکاه
قضا باطلند جد و حذر ✽ چوہست زادن ماز برای طعمہ مرک ✽ همان
بہست کہ آدم زاید از مادر ✽ بوقضیۃ المشمولک حکم و مقتضاسندن ملک
مشار الیہ دخی آزاده سر اولہ میہ رق اونیش بچی سنہ کمال عز و اقبال و عظمت
واجلال ایلہ پیرایہ ده اورک حشمت و وقار اولدقد نصکرہ اوچیز التمش الی
سنہ ہجریہ سنده واقع صفر الخیرک ایکنجی کونی ترک دغدغہ جاہ و جلال
و خضہ بعض ناسوندن اوجکاه لاهوتہ ارتحال ایلدی ✽ نظم ✽ جهان
کر کشادہ کند راز خویش ✽ نماید بتوشب و افراز خویش ✽ کنارش پراز
تاجداران بود ✽ برش پرزخون سواران بود ✽ پراز مر ددانا بود دامنش ✽
پراز کار نان چاک پیراهنش

✽ ملک هشام ثانی ابن حکم مستنصرک زمانی ✽

ملک حکم مستنصرک وفاتسندن اوچ کون صکرہ اون بریاشندہ بولان اوغلی
ہشام صاعد مصعدہ حکومت اولوب اسمنه المؤید بالله عنوانی علاوہ قلندی

ملك نوجاهك والده سى بولان صبيحه عقل ودرائتله متصف ومهام سلطنته واقف
 بر خدره يكاه اوله رق ملك مترقاتك هتكام حياتنه بين الوكلا كسب وقع ونفوذ
 ايلش واكثر اركان دولت كندوسنه مائل ومنجلب بولنش اولديغندن بروجنه
 محرر اوغلى هشام مقام خلافته كلد كده حداثت سنى جهتيله تسويه
 امور مهم وعتبت مصالح انام ايجون اتفاق آرايله مشار اليها وصيه نصب
 اولدى ومشار اليها لك اتصاف ايلديكى رشد ورويت وكاردانى وفضائنه
 حاجب بولسان جعفر بن عثمانى عزل ايله برينه محمد بن عبدالله بن ابى عامر
 المنصورى نصب ايلسى ردليل كافيدر چونكه موى ايله منصور اوچوز
 يكرى يدى سنه سنه جزيره الحضراده واقع طورش نام قريه ده كهواره
 زيب وجود اولوب صغر سننده مانند در شهوارينم وبى يار قاهره تحصيل
 علوم ايجون قرطبه كليمش واستعداد مادر زادى وقابليت خدادادى
 اقتضا سنجه آزوقته اكتساب ايلديكى علوم وفضائل ايله مشار بالبنان وكال
 عقل وفضانت وحصافته صاحب شهرت وشان اولوب كبدك حسن صبى
 سم پادشاه قدر واصل و مصرع درينم راهمه كس مشترى شود
 مصداقجه ملك خواص شهر يارى به داخل وبعد صبيحه لك كتابت
 ورؤيت امور بنه تعيين اولنه رق ممتاز اماثل اولشيدى مشار اليها لك حاجب لك
 خدمت مهمه سنى موى ايله كى بر ذات مسلم الاطوارك عهدده اداره سنه
 تفويض ايله وكيل السلطنه وكافل الامور الخلافة ايلسى حاجب معزول ايله
 منسوبانندن ماعدا جملة عالم طرفندن رهين موقع استعسان اولمش
 وحقا كه محمد بن ابى عامر هيچ بروقنده منهج عدل وحقانيتدن عدول وانحراف
 ونفوذنى محل ناجب ايه صرف واتلاف ايتوب دين وملتله بك يوك خدمتار
 ايلشدر

متوفى حكم مستنصر زمانى صلح وصلاح ايله مى ورايتش اولديغندن اهالى
 مسلم پندده خرسىيانله بويوزدن قوتلنكده فرصت وپراش كى بعض كونه
 كفتكولرله خوشنودسزلىق اماره لرى پيدا اولشله اولوقت ملك حكم
 متبظانه طور انوب اذهان متعصبينى تسكينه ايلش ايسه ده بودغه دخی
 او مقوله قبل وقال وقوى محمل اولديغندن وهدده ابن ابى عامر ك مطالعه مى
 اسپانيا قطعه سنى كاملا حكومت اسلاميه به ادخال ايلكندن عبارت
 بولديغندن ابتدائى امرده مغرب طرفنده ظهوره كلان اختلالك برتقريب ايله

اطفا و اولیائند. اولان جنکاور لشکری اندلسه جلب ایتد کدنصره
قلاع و حصونک و حدود و سنورک احوالی معاینه و اسباب امر جهادی
استحضار و تهیه ایتک مقصدینه منی اوچیز التمش یدی سنه سنه اولطرفه
عزیمت و جمع ایلدیکی عساکر ایلله برابر چلیقیه مملکتنه دخول ایلله اهل بسنی
مظهر نکال و عزیمت و غنائیم موفوره و اسرای کثیره اخذیله قرطبه یه
رجعت ایلدی بوشاده وادی کیم نهریدن اسجه شهرینه قدر انشاسنه
باشیرت اولمش اولان قطره جسمه رخسار پذیر اولدیغندن اوچیز التمش
یدی سنه سنک ربیع الاخرینده مباح نهر شهر مذکوره اجرا قلندی اوچیز
التمش سکر سنه سنه ایکنجی دفعه اوله رق چلیقیه یه ینه سفر اولنوب
خرسینا نرناب آور مقاومت اوله مامغله عساکر اسلامیه مظهر غلبه و غنائیم
اولدیار محمد المنصورک فتوحاتی بر تفصیل نحر و تعداد موجب اطباب اولمغله
یحیدیه منوال اهمال قلوب فقط باشلیجه اولنلردن بر قاجینک ذکر ی ایلله
اکتفا اولندی اولوقنک اصول و عادت اوزره بهر سنه موسم بهار ایلله
انشای فصل حریفده سفره عزیمت اولنوب بوصره ده درت سنه امر
جهاده مداومت اولمغله حاجب منصورک اثر همت عالیه سی اوله رق
قشتاله مملکتی کاملاً فتح و شلنکه و سموره و اشتور غده شهر لیلله
خرسینا نرناب مقرر الیشلری اولان لیون شهری دخی اخذ و تسخیر
قلمش و اراضی بسنده خرسینا نرناب بر محل و لیا قلامش اولدیغندن کافی السابق
شواهی جباله فراره مجبور اولمشلرایدی

امام طرطوشی ابو بکر محمد بن ابوالولید بن محمد القهری القرشبنسک و سائر
مورخینک تحریر لینه کوره اوچیز التمش سنه هجریه سنه خرسینا نرناب بالاتفاق
عساکر بیستمار جمع و استحضار یله مستعد حرب و قتال اولدقلری شایع
اولوب مدافع لینه قیام فریضه ذمت اسلام اولمغله و فقط منصورک
بونک ایچون تحریرا ایلدیکی عساکر جدیده معلم و حرب بدیده طاقدن اولمغله
مشار الیه دشمن لشکرینک کثرت و وفرتندن متلاشی الخاطر اوله رق شجاعته
معروف اولان ابن المضجعی بی حضورینه جلب و لشکرک احوالندن سؤال ایلله
عساکر مسلمینک اراسنده مردنبرد آزما اوله رق بیک آدم وارمیدر دیدکده
مومی الیه سکوت ایلدی نیچون سکوت ایدرسن بوشیه عساکر بیننده بیک نفر
بهادر شیردل بوقدر سؤالنه ابن المضجعی دخی بوقدر دیدی ابن منصور

یابشوز قدرد. بوانه مز می دید کده بنه بوقدر دیمه سی اوزر بنه منصور
غضب آلود اولوب الی قدرد. بوقدر دیه جک بوقدر فقط اوچ نفر دن زیاده
کوره مبورم دیملکه منصور غیر تشه عار غایتله بی حضور اوله رق انی حضور دن
دفع و طرد ایلدی وقتا که صفوف قتال نظام حرب اوزره منتهی و غاوج دال
اولد قده اصول قدیمه اوزره عسکر اعدادن بر بهادر پیل اندام سل سیف
ایوب ایکی لشکرک اوره سنده جولان و خرام ایله مبارز طلب ایلدی مسلمین
طرف دن بری مبدانه چیقوب بر مقدارمقاله دن صکره شهید اولغله طرف اعدا
صیحه بشارت ایلدیلر وینه بهادر مر قوم بره ایکی اولسون دیو بنه مبارز استمکله
صف اسلامدن بر مرد فدا کار دخی مقابلنه چیقوب سابقنک اثر بنه روان
و بوجهمله اهل اسلامدن اون نفر جوان خرامان روضه رضوان اولدی
بوحالت جانب مسلمینه مستلزم رعب و دهشت اولوب منصور دخی اضطراب
اوزره بواند یغندن سالف الذکر ابن المضحی پی تکرار نزدینه جلب ایله
واقعا دیدیک کی لشکر مده اوچ نفر دن غیر ی مرد کار آزموده یو غیش دیدی
مومی الیه دخی مستدرج کارزار اولان خرسنیا ن جری و جسور بر پهلوان اولوب
اهل اسلامه دهشت و یردی دیوب منصور دخی بو خصوص شان شجاعت نشان
اهل ایمانه موجب قیصه اولور بر کیفیت اولدیغندن اگر سن بومشکرک کشتنیک
شرخی مسلمیندن دفع ایلز ایسک مقابله سنه یاوغلم عبدالملکی کوندیری و یا خود
بالذات کندم وار یرم دیچیک ابن المضحی ان شاء الله تعالی شمعی بلاسنی
بولور دیوب میدان غرورده نعره اورمقده اولان مر قوم خرسنیا ک اوزر بنه
شاهین وارجه لایله کندوسی اعمال اسلحه ده و فن قتال و معرکه ده بی نظیر
بر شیر دلیر اولدیغندن صولت جان شکارانه سنه تاب آور اوله میه رق مشرک
مر قوم مجروح اسبندن اشاغی سرنگون اولمسیله باشنی بد نندن جدا
واویناده رق منصورک حضور بنه کثوروب القایلدی * مصرع *
* زهی بردست و بازوش آفرین باد * اشبو محاربه نک تفصیلنده ثناء مورخین
بعض غرائب ثبت و فخر یر ایلد کلری جهته مجملایانی مناسب کورلشدیر
ابن المضحی بروجه محرر غالب اولدیغنی پهلوانک رأس مقطوعنی پیشگاه
منصورده غلطیده خا ک مذلت ایلدی کی آنده بر خاصکی سرعتله ورود ایله
زانو زمین تعظیم اوله رق دست و پا بسته بر غزال پچه ایله ممهور بر مکتوب
قدیم ایلدی مکر اشبوه دیه و مکتوب سنه سابقه ده بغداد دن کلوب فصوص

نمانده برکاب تصنیفیه حاجب مشار الیهک مظهر نظر عاطفتی اولان شاعر
 بنام ابوالعلاء صاهد بن حسن الریعی طرفیندن کیش و مکتوب در حال کشاد
 اولدوقده خلاصه مآلی منصور طرفیندن مشهودی اولان انواع الطاف
 و حمایتدن اظهار تشکریله الی وایغی باغلو تقدیم ایلدیکنی غزال یچمه بی
 خرسینانلرک قرالی اولان غریبان فرنان اسمیله تسمیه ایلدیکنی و بوندن دخی
 قرال مذکورک غزال مزبور مثللو دست و پابسته کرتار کند تمخیر اولمسه
 تقال ایلدیکنی بیاندن عبارت بولنمش اولدیفندن منصور فوق الغایه مسرور
 و متهج و بوحالده شو تصادفدن متقال اوله رفی کمال اطمینان خاطر ایلله
 عسکرینه هجوم حرکنی امرینی ویردی در حال غزاه موحدین مثال دریا
 خروشه کلوب تعاطی سهام زهر آلوده مباشرت و طرف طرف الله کبر کوپان
 صفوف اعدا اوزربنه حمله به مبادرت ایلدیلر اعانه طرفیندن هجومه اقدام
 اولندی ایسه صف اعداده تثبت کوریلرک سلسله انتظاملرینی شکست ایتمک
 بر طرفیندن فرجه سهولت بوانه میوب و بوهنگامه محشر نشاند طرفیندن
 تلف اولان انسان و حیوان نفسلری دخی تثبت هرگز مقاومت اولان صفوف
 اعدانک پیشکاهنه برقلعه استوار اولوب مهاجین اسلام زیاده سیله زجت
 چکمکده اولدیفندن یهوده و بی حاصل تلفات و قوه بولماق ایچون المنصور
 تیراندازان موحدینی کیرویة الیهق موقع احتیاطده طورن عساکر متعبدینی
 و سواری طاقنی سوق ایلدی سرعت حرکتلریله زمین و آسمان لرزان اولان
 فارسان نیزه بردوش اولدقلری حالده اسلرینه رخصت جولان و یروب کمال
 بطش و شدتله صفوف اعدایه کندولرینی اوردیلر لیکن اشو هجومه دریا
 خروشه صخره ثبات اهدا مقابل طوروب لرنده کی رماح دراز و نیزه
 جانکداز ایلله خیول جنک آورانی مدافعه ایتمکله نظام جعبیلرینی بوزمدیلر
 عساکر اسلام بردخی کندولرینی طوبلوب تکرار هجوم واقعه ایتدکلرنده
 کذلک دشمن دین امر مدافعهده پابرجای ثبات و تمکین اولغله و بویکی هجومده
 دلاوران مؤمنیندن خیلی مردنبرد سمرنزل شهادت اولدیغی جهته نظاملرینه
 خطا لکله (الحرب سهال) کوپان بقیه عساکر اهل ایمان سمع سلامت شتابان
 اولدقلرینی و کمال شورش و زحامت شائی عارفارنی اختیار ایلنره تشویقات
 اجرایی ممکن اوله میه جفی و بو حالده لواء شوکت اسلام سرنکون
 اوله جفی آشکار اولدیغنی منصور عالی همت لدی المشاهده همان راکب

اولدینی اسب صبارفتاری فرار بلك اخاذ ایتدکلی جانبہ توجیه وانلری
سقت ایلہ عسا کر مسلمینہ بونجه مقاتله لرده دلیل راه نصرت اولان عمامه سنی
باشندن وینجه محاربہ لرده انلره باعث جسارت اولان قلیجینی میانندن حیقاروب
بر طرفه آندی واسپندن نزول ایلہ سرعریاتی و طبعه حرمت نشان آلوده
خاک ایدرک رهگذار طریقہ یویلی یوینہ یاتوب کویا فرار یلره بورادن ایلر و یه
کتک کندوسنی چکنه یوب کچمکدن بشقه صورته ممکن اوله مبه جفنی
لسان حال ایلہ اکلاتدی لسان حال سرعته لسان قالدن اخف اولدینی کبی
تأثیره دخی اسرع اولد یفندن اوزرینه کلان پریشان و کریران هسکر
منصور کبی بر ذاتک برای اعلائی کلمه الله اختیار ایتدی کبی حالی کوروب
وبوندن مقصد و مرادی نه اولدینی جله اکلا یوب کال شرم و حجاب ایلہ
اطرافنه اجتماع ایلدیلر بوندن نصره ضابطه انک آوازه تعلیم و تدبیر لری
عسا کرک قولاغنه کیرمه باشلوب هر کس بر برینی تشجیع و عرف حبشی تهیج
ایدرک برآن اول مثال نبات النعش پریشان و خوف و هراس ایلہ فراره شتابان
اولان هسکر در حال نحت لوی اطاعته و حالت انتظامده اولدقلری و بیت *
* فی الجین عار و فی الاقبال مکرمة * والمرء بالجن لا ینجو من القدر *
مألی وجهله یاغزا و یا شهادت دیو اولوب دونامه که یمین و قسم
ایلدکلی حالده مقتلکاهه عودت ایلدیلر منصور صاحب تدبیر
عسکرینی صف صف متعاقباً تنظیم ایلہ جله یه رخصت و یروب وجهه
اولیده بولناتلر را کب اولدقلری حیواناتی نیزه اهدایه سپر ایدرک و دوشنه
قالانه باقیه رقی صف دشمنه واصل و متعاقب اولان صف لردخی انلره مماثل بزم
رزمه داخل اولدیلر فارسان اهل ایمان مانند سبل خر و شان سد صفوف
اعدانک هر طرفندن ولوج ایتکله باشلوب نیزه و سنان او یونک صفالی بمکله
فی الحال بنیان هر صوص نظام لری پریشان و حال لری برآن اول مسلمینہ واقع
اولان خالدن زیاده ایمان اولدی خط و اسپنده بولناتلر قوال برمودو بوجالی
کوروب اولدقه بر نظام حال اوزره عسکرینی کیر و الارق و اوزرینه
تیر باران ایدن تیر اندازان اسلامک رمی ایلدکلی سهام جانستانن قورینه رقی
رجعت قهقری ایلہ موقع محاربه نک کیر و سنده بولناتلر سنکستانه جان آندی
لکن غریبا مجروحاً الیکور یلوب ذکری مرویدن شاعرک تقالی برینی بولدی
بو ائشاده عسا کر اسلام طرف طرف رهگذار لری سد و بند ایتش و بر جان لری

دخی طور مسمی نه‌ری ایله باغلاش اولدیغندن قشاله خرسنبانلری ایچون منصورک عفو و مرخصدن بشقه طریق نجات قلاماش و بر حرکت خفیفه ایله فرد متفسی قلاماسنه جمله سنی طعمه تیغ انتقام ایملک ایچون کندوسنده یک چوق ابرام اولمش ایکن منصور شفقت معناد انلرک حقنده معامله عفو و صفح ایله کذر کا هارینی کشاد و مضیق یأس و تلفدن آزاد ایلمشدر

منصور جلاله و فور اوچیزیتش برسنه سنده تکرار لیون قرالی اوزرینه عزیمت ایله سموره قلعه سیله اولخوالیده کائن قلاع و حصونی قبضه تسخیره المش و طفوزیک اسیر و غنایم موفوره ایله قرطبه یه عودت ایلمشدر
فرقه مشرکین هر زده منصور ظفر معتادک مقابله سنده صف بسته قتال اولدیلمر ایسه جمله سنده مظهر هنریمت و نکال اولدیقلرندن اعاده حرب و وغاندن بغایت متحاشی و مجتنب اوله‌رق لیون واشتورغه کلبسازنده تقدیر ذی قیمت اشیا وار ایسه جمله سنی بشقه محله نقل ایله ایچملرندن بر جمع کثیر دخی جبال استور یشه فرار ایلمدیلمر واقعا اوچیزیتش اوچ سنه سنده محمد المنصور لیون قرالی ایکنجی برمود اوزرینه واروب لیون شهرینی محاصره و بیش کون ظرفنده قلعه تک طونجندن مصنوع اولان قبولرینی و متین سورلرینی هدم ایدرک اخذ و ضبط ایلمدی حتی کندوسی برالنده علم ظفر علم و برالنده دخی سیف نصرت توأم همحالت یت شیهة و السیف فی کفه بالبدرا ذیلعب بالبرق اولدیغی حالده جمله دن اول بالایی کنکره سوره بالذات عروج ایله نصب رایت اسلام و عسا کر موحدینی نهیج و تشجیع ایدرک تحصیل شهرت و نام ایلمدیکی خامه کزار ثقات در مشارالیه اگر چه اصول عسکریه ایله آلفنه اولمامش ابسوده شجاعت ذاتیه و فطانت فطریه سی جهته قواعد حریبه یه ازمدنده کرکی کبی اطلاع کسب البیوب بروقنده وقوعه کلبان بونجه فتوحات جلیله به آلت ظهور اولمش و روایت اولندیغنه کوره چلیقیه یه ایملک سفرنده بعد المحاربه چادرینه کلدکده البسمه سی اوزرنده اولان غبار ظفر آتاری جمع و حفظ ایتدیروب حروب ساره ده دخی بوکار عایله متراکم و محفوظ اولان غبارک حین وفاتنده کندوسیله برابر قبره وضع اولمشنی و صبت ایلمسی اوزرینه مخلدیه بیان اولندیغی وجهله و صبت مذکوره وقتنده یرینه کتورلمشدر و کندوسی هر قدر سفر لده مقابل صولات شعار و محارب عنف آثار ایسه ده مقرر سلطنتده مهم ساز امور

دولت اولدیغی هنگامده کمال عدل و حقانیت و حلم و سکوتی پیشه و علما و حکما تک
حمایت و رعایتی اقدم اندیشه ایدرایدی اول نقاد فضل و معارف نشر انوار
علوم و تکثیر سواد هنر و فنونی اقدم و طوائف عدایله کنندی سرایند
بردار الحکمه تخصیص ایدوب اندلسک مشاهیر علما و حکما و شعرا سی اند
اجتماع ایله مذاکره علوم حکمیه و محاوره مباحث علیه ایدرلر ایدی اشبو
دار الحکمه ده ترتیب اولان انجمن دانشک رئیس اول عصرک مالک بن انسی
عد اولنان عالم و فاضل و متبحر ابراهیم بن ناصر اولوب شعرای بلاغت پیرای
زماندن محمد بن عبسی و فصحا ی طلاقت آرای جهانندن ابراهیم بن محمد و عبد الملک
الحارس و ابن الدارق ایله دیوان اعضا سندن حسن بن ملک و بونلرک امثالی
خقول عظام دخی انجمن مذکورک اعضا سندن معدود ایدیلر منصورا کثریا
دار الحکمه به کیدوب جریان ایدن مباحثات ایله تشنه ساز سامعه اعتبار اولدقدن
بشقه مکاتب صبیانه دخی رغبت و عزیمتله شاگردانی امتحان و علی مراتبهم
نائل احسان ایلرایدی زمام دولت ملکک والیده سی صبیحه ایله مشارالیهک
یداداره رنده بولنوب منصور جهاد و سفرده بولندخه مشارالیها تمسبت امور
عباد و اعمار ملک و بلاد ایله اشتغال ایدرک حتی ابقای نامی ایچون برجامع معلا
تأسیس و بنا قلمنسی حاجب شرطه به حواله ایلشیدی و اوغلی ملک هشام
ایسده انهمک لذات دنیویه ایله سراینده دمک ذار اولوب بالکنز جامعلرده اسمی
استماع و انمقده ایدی

منصور غزا شعار یکر می اوچخی دفعه اوله رق اوچوز یتش سنه سنده قطلون
مملکتی اوزرینه سوق کائب دشمن شکار ایدرک برشلونه شهرینی و ابرتسی
سنه دخی قشتاله سمتنه توجیه وجهه سطوت ایدوب سبتاغوی یعنی بلده یعقوب
نام شهری ضمیمه ملک اسلام و مشهور کلبه سا سنده موجود اولان خزائن و اشیای
نفسیه متراکمه یی اغتنام ایلدی بروجه مشروح شهر مذکور مثال مجموعه
خاطر عشاق نا کام غارتزده عساکر اسلام اولدقدن نصرکه نوار مملکتندن
جبال برنانه دکن تسمیرب مطایای صولت اولنوب اولحوالی تمامیه قبضه
تسخیر النش و اشبو سفرده بهر پیاده عسکرینه بشر مثقال التون حصه
غنیمت اصابت ایلشدر و محاربات واقعه تک جله سنده لیون و یسقای و نوار
و حلبیه خرسنیا نلری مضمحل و پریشان اولدقلرندن لرند و ملجأ و مأوی
اوله رق بالکنز استوریش طاغلرند کی ایکلر قالوب کندورلنک برهمت جزیه

ایله یورالردن دخی دفع وازاله لایله ممالک اسپانیا ده مسلمان دشمنی قالمق
درجه سنه آز قالمش ایکن افریقهده ظهوره کلان بعض وقوعات مهمه
عسا کرنصرتاً ثمنصوری اولطرفه سوقه مجبور ایدرک بریکیلر وقت تنفس
بولمشلاردر

وقوعات مذ کوره شو وجهله خامه کذار ارباب تحقیدر که محمد المنصور بن ابی عامر
رتبه حجابت ایله کافل الخلافه اولدیغی ائشاده مغرب زمینک حال شورشنی باتشدیرمغه
موفق اولمش ایسه ده افرنج و سائر خرسینلر ایله وقوع بولمقده اولان محاربات متوالیه دن
ناشی مشغولیتک ارقه سی التمدیغندن بوضره بی بنی ادارسندک آخری وفاس والبسی
بولنان حسن بن کنون موسم فرصت عد ایدرک ویرکو اعطاسندن و خطبه بی
خلیغه هشامک اسمنه قرائت ایتدرمکدن امتناع ایله علنارفع لوای عصبان
ایتمکله در حال منصوره مشارایله اندلس عسکر بی اوغلی عبدالملکک تسلیم
ائک اوزرینه ارسال ایلش وعبدالملک دخی واروب حسنی اخذ و قتل ایله رأس
مقطوعنی اوچبوز التمش الی سنه سنده پدری منصوره ارسال ایتمکله ایکبوز
سنه هبزو اولحوالبده دوام ایدن ملوک ادارسنه بو وجهله انقراض پذیر
اولمش وبعده برطاق قبائل عاصیه بی حباله اطاعته ربط ایلک اوزره مأمور
قلنان قبائل بربریه دن زبری بن عطیه المعز اوای اموراً موره سنده بدل غیرت
وایفای حسن خدمت ایتمکله وزیر کبیر رتبه سیله هشام طرفندن فاس والبسی
نصب اولمش اولدیغی حالده موی البسه بوارالق اندلسک مشاغل کلیه سی
اراسنده مغربده بر حکومت جدیده تشکیلی تصورنده تسهیل و بوزهاب فاسد
چشم بی بصارتنی علیل وکیل ایتش اولدیغندن اوچبوز سکسان بش سنه سی
صغری ائشاسنده بودخی شاهقه عصیان نصب رایت ایلوب بوغائله نک
سهولته دفعی ضمنده اوزرینه بمقدار عسکر کوندرلش ایسه ده برایش
کورایله میوب مغلوبا سبته رجعت اولدیغنی وزیر بی بن عطیه نک غلبه سی
کورنجه قبائل بربریه دن دخی کندوسنه مظاهرت اولمغله بتون مغرب زمین
بر آتش فتنه و فساد اولوب اول قطعه نک حکومت اندلسدن انتزاع وافتراقه آز
رشی قالمشیدی شو حال دهشت اشتعال محمد المنصوری شمالد اولان
خرسینلری ترک ایله بوجانبه انصرافه مجبور ایتمکله هم اندلس وهم مغربه
مد انظار بصیرت ایلک اوزره اوروپا ایله افریقیه یئنده واقع وطن اصلبسی
ایلان جزیره الخضرابی مرکز اردو اتحاد واورادن اوغلی عبدالملک مظفری

مقدار مناسب عسکریه مغرب غائله سنک ازاله سنه مأمور واعزام ایلدی
 زیری بن عطیه زنانه قبالندن زاب و تلسان و ملویه و سنجاسه دن کلیتو
 عسکر جمع و تدارک ایلش ایسه ده مومی الیه عبداللک اصول حریده ممتاز الامانل
 و جسارت و شجاعته پدرینه معادل بولمغله اوچوز سکه سانیدی سندسند
 دشمنک اوزرینه واروب طنجه حدودنده تلاقی طرفین و تصادم قریقین ایل
 وقوع بولان مقائله عظیمه ده جمعیت خصم بدکار مانسد کاکل دلدار کعب
 پریشانی و انکسار وزیر بن عطیه دخی مکناسیه فرار ایلدی و عساکر
 منهزمه تعقیب اولنده رقی اکثریسی عرضه تیغ عدو تدبیر و بیک نفر دن زیاده سی
 اسیر اولمغله عبد الملک شهر فاسه مظفر ادخول ایلش و مر دشمنی صاحب
 بلیه یعنی مذکور وزیر بن عطیه دخی اوچوز طقسان بر سنه سنده صنهاجه
 صحراننده دهر و بادیه عدم اولشدنر اشوق فتح جلیل جوامعه اهالی قرطبه
 اعلان و فقرایه صدقه لر و محبوسارده بولنان مدیونلره مقدار کافی عطیه لر
 احسان اولتوب ذکور و اثاث بیک سکز یوز نفر خرسنیان اسرا سندن فک رقبه
 اسارت ایله یک چوق شکر اجرا و بوقعه بی اسلافه یلدرمک ایچون
 طلبطله ده مزین و جسم برک و پری بنا و انشا قلندی و عبد الملک دخی
 امیرالمغرب عنوائله اداره مغربه مأمور اولوب صورت حرکتی مبین پدری طرفندن
 کندوسنه تعلیمات مفصله ارسال اولندی

اشبومغرب وقوعاتله اشتغال اثناسنده خرسنیا نلر کندولرینه خیلیدن خیلی
 تقویت و یرمش و جله سی پادر رکاب اتحاد اوله رقی عساکر دریا
 مشال ایله قراللمالک اسلامیه اوزرینه کلکده بولمیش اولد قلرندن جانب
 مغربدن عودت ایدن غراه موحد بنی ایانی طوزیله بالاستحباب اوچوز
 طقسان ایکی سنه سنده الی ایکنجی سفری اولوق اوزره منصور غیرت پرداز
 شهباز مثال مقابله لرینه پرواز ایدوب قشاله مملکتندن بالور و مدینه سلیم
 جوارنده واقع قلعه النسرده عساکر بشمار اهل صلیبه ملاقی اولدی
 مشار الیه لذت مظفریت ایله شیرین دماغ اولغی معناد ایلش اولدی قندن
 کندو عسکرینک اضعاف و مضاعفی مرتبه سنده بولنان دشمنک کرتدن اصلا
 چکنیوب محل مذکور و رودینک همان فرداسی کونی محاربه به قیام ایل
 ایکی طرف صف بسته موقع کین و انتقام اوله رقی بازار کار زاره بر مریمه رواج
 و پردیلر که متاع اجل جان مثال نقد رایکان زیور دست اجل و مفاد بیت

❦ کرد از صف ماهر که مردغوغا نیست ❦ کسی که کشته نشد از قبیله مانیت ❦
 جله مخاطبت از باب جدل اولوب جریان ایدن انهار خون ایله ساحه معرکه کان
 بدخشانه و تحولات تیغ و تبر و تقلبات شمشیر و سپر ایله زمین زمانه دوندی
 فارسان صف شکنان اسلام مثال امواج دریا مره بعد اخری هجوم و اقتحام
 ایتدیکه صفوف ملفوف اعدا مانند صخره صما عرض سینه مقاومت
 و بوحالت خسام آفتاب غنوده نیام افول اولنجیه دکن مداومت ایلیوب بعده
 مقاتله فاصله ویرلدی یوم مذکورده مرد دلیر صولت نشور ابن ابی عامر
 المنصور افراد عسکریه سی اره سنده سل سیف ایله ابراز کال بسالت ایلیوب کنددی
 دست ظفر پیوستی ایله لشکر دشمندن برنجیه سنی معبر شمشیر ایشاردن احرار
 ایلد کد نصرکه کندوسی دخی زخمدار اولمشیدی هنگام حربده اقتضا ایدن
 تدابیر و حرکات عسکریه نك صورت اجرایی ایچون جنکه مبادرت اولنه جق
 کونك صباحی ضابطان عسا کر ظفر موعود حضور منصوره ورود ایله
 کندوسندن تعلیمات الحق معتاد اولدیغندن روز هول افروز مذکورک
 فرداسی کونی علی العاده ضابطان مومی التهمدن قالمش اولان برقاج کسنه
 منصورک خیمه سینه کلوب منتظر امر اولدقلری کورد کده منصور غیر تشعار
 مجرب و معتدی ونجه حروب و قتالده کندوسنك پاداش وهم حالی اولان
 بونجه کار دیده و حرب آزموده ضابطلرک معرکه مشروحه ده تلفزده
 دست کفار اولدیغنه انتقال ایدرک ع قرح علی قرح و ملح علی جرح بودخی
 کندوسنه بر جریحه درون آچغله کال حزن و المندن برآه جانکاه چکوب
 عسا کر باقیه بی تهلکه دن وقایه و جانب سلامت ایصال مقصدیله نهر دورونک
 برو جاننده یکلمسی امر و تنبیه ایله نهرک اوزرند اولان کوبریلری رفع ایتدیدی
 اگرچه دشمن طرفی دخی برو کیلدن برقاج قات زیاده تلفات و بروب ثباته مجاللری
 قالمدیغنی و مسلمانلرک تکرار هجوم اتملری خوفدن صاوشوب کتمش
 اولدقلری دخی معلوم اولمش ایشه ده الی دفعه دن زیاده وقوعبولان محارباتک
 جله سنده مظهر کال نصرت و ظفر اولوبده بوقوعده استدیکی صورتده
 غلبه تام و فوز تمام وجهه نمای مرآت مرام اوله مدیغندن منصور حیثکار
 پک زیاده منفعل و داغدار اولوب آرتیق منصور عنواتی نفسنه لایق کورمیه رک
 موتی حیاته تقدیم و یاره سنك باغنی کشاد ایله خون جریحه سین اجرا ایدرک
 روح پرفتوحن واصل دار النعیم ایلدی ❦ قطعه ❦ سیرایت علوهت و فرط

حقی * باز ایلہ سنده عاقل ایسک چشم عبرتی * بی غیرتک وجودی ایلہ نامی محو
اولور * اهل کال کنسه قالور حسن شهرتی *

مرحوم مشارالیهک وصیتی اوزره نعش پاکی مدینه سلیمه نقل اولنوب بولندیغی
غزوات و محارباتده البسه سندن طوپلانغش اولان طوز و طپراق ایلہ برار مزار پرانواره
وضع و شهدا حقنده اجرا اولان اصول شرعیسه اوزره البسه سی اوزرنده
ابقا اولندی مشارالیهک وفاق اوچبوز طوقسان ایکی سنه سنده واقع
شهر رمضان شریفک یکریمی بشچی کونی وقوع بولوب سنی دخی اتمش بش
قرارلرنده ایدی اشتملت اسلامیه اره سنده نمودار اولان جنکوران صاحب
اشتهار دن و ممتاز مدبران ملک و سلطنتدن بری دخی یکریمی بش سنه
مدت حاجب الدوله و کافل الخلافه اوله رق هر حال و محالده
کال شوکت و شان و نصرت و عنوان ایلہ عمر گذار والی ایکنی غزاسنده
بروجه محرر ترک کاروبار حیات مستعار اتمش اولان محمد المنصور
ابن ابی حامر اولوب کندوسی رزانت رأی و فکر و رصانت تدبیر و فطنتده یکنانه
و علم و فضیلت و فن شجاعت و بسالنده مشهور زمانه اوله رق نشر ایلدیکی اشعه
المعه عدل و داد ایلہ کالشمس فی رابعه النهار مشتهر و نامدار و کند تدبیر
و شمشیر عدو تدبیری ایلہ خصمهای دین و دولتی مضمحل و امارا یتکله ذکر
خیری مدی الدهور و الا عصا ز یور زبان روز کار اولمشدر * نظم *

برجانت کرد چرخ ستمکرتسم دریغ * کرجه دریغ می نکند سودهم
دریغ * دست تویم یمین و دلت کان یسار بود * محروم کشت عالم
ازین کان ویم دریغ * بر باد رفت تخت سلیمان عدل آه * در خاک کشت تعبیه
شخص کرم دریغ *

محمد المنصورک و فائنده ملک هشامک والده سی صبیحه حیاته اولمغله حاجبک
خدمتی متوفای مشارالیهک بیوک اوغلی عبدالملک عهده استیفاءنه تفویض
ایلوب بودخی اداره امور سلطنتده پدرینک اثرینه تبعیتله زمانده شان
و شوکت حکومتی و قایمه موفق اولمش و احوالی سبقت ایدن زیری ابن
عطیه نک اوغلی مملکت مغریه والی نصب ایلہ اولحوالینک اسایشنی اعاده
ایلد کد نصرکه اتالیق سواحلنه دوغتا رسالیه اوچبوز طوقسان یدی و سکر
سندلرنده دخی بالنفس اسپانیانک شمال طرفنه توجیه قادمه جهاد و خرسنیا نلرک
موسم شاده هزار کلفت و مشاق ایلہ تعمیر و انشا ایلد کلری قلاع و حصونی

هدم و تخریب ایلہ خرمین جمعیت لرینی بر باد آیتشدر لکن بکرمی سنہ دنیرو
 علی التامادی وقوع بولقدہ اولان حرب و قتال سببیلہ ایکی طرفہ دخی بالطبع قور
 کلمش اولدیغندن ترک تخاصمت و جدال ایلدیلر و علی الخصوص بونجه سنہ لدنیرو
 هر مقابلہ ده هزیمت کورمش اولان خرسن بیانلرده اصلا بمجال قالدیغندن اخذ
 ناری بروقت مساعد ظهورینه تعلیق ایلہ منتہن فرصت اولدیلر
 حاجب عبدالملک مشار الیہا صبیحہ دن براز مدت صکرہ جہ اوچیو ز طقسان
 سکر سنہ سندہ وفات ایدوب ملک هشام ایسہ هنوز حالت طفولیت دن کچہ میوب
 لذایذ نفسانیہ یہ انہما کندن ناشی اداره ملک و دولہ غیر مقتدر بولدیغنی حالده
 کندوسنک نامیلہ امور سلطنتی حسن اداره ایدنلردن دخی آبریلوب نک و تنہا
 قالمغله ینہ خاندان منصوردن بر ذاتک حاجب نصب اولغنی مدار حسن اداره
 زعم ایلہ متوفی عبدالملک برادری عبد ازرجانی رتبہ عجبائله بکام آیتش ایسہ ده
 مومی الیہ اموردیدہ بر آدم اولدیغندن بشقہ هوا و هوسنہ تبعیت و ملاہی عیش
 و عشرت ایلہ مألوف و خود بنک و بد مستلک ایلہ موصوف اولوب اگرچہ
 وجہا پدیری محمد المنصورہ بکرز ایسہ ده خلقت و طبیعتہ وجہا من الوجہ
 مشار الیہہ مشابہتی یوق ایدی کندوسنک سوء اداره و عدم روی سببیلہ
 ایکی یوز سنہ مدندن زیادہ دیار اندلسہ درخشان اولان آفتاب دولت امویہ
 انک زمانندہ صورت انکسافہ یوز چورہ رک قوہ حکومتک انقسامیلہ برطاقم
 متغیبلر ظهورینہ باعث اولمشدر مقتضای درانت فظریہ سی اوزرہ بمجول
 اولدیغنی امل و حرصی ولی نعمتک مسند محترمنہ قدر ایصال ایلہ چونکہ
 خلیفہ زمان هشام لذت نعمت اولاددن افسردہ کام و رابطہ عقل و شعوری
 مختل و بی نظام اولدیغندن بعض وسائل خفیہ و عبارات مصنعه ایلہ مرانی
 عرض و افادہ و مشار الیہک خفت ادراکندن استفادہ ایدرک صورت
 مکتومہ ده بر تقریب ایلہ کندوسنی وارث حکومت ایتدیرمش و یونشینی نظر
 خلقده بر صورت مقبولہ و مشروعہ ده کوسرتوب تصدیق ایتدیرمش ایچون
 اول امرده دولت و ملتہ نافع برخدمت جیلہ عرض ایلہ کسب نام و شهرت
 و بوطریق ایلہ تاج سلطنتہ اکٹساب لیاقت ایلش اولق زعمیلہ جمع عسکر
 و غزایہ عزیمت اوزرہ بولمش ایدی فقط بوارالق سبقت ایدن حرکات
 دسایس آمیزنی میدانہ چیقوب خاندان امویہ بوسورندن زیادہ سبلہ منفعل
 اولمش و خلق بینندہ ایسہ ملکک عجبسی و عبدالرحمن ثالثک حنفیدی بولنان

ابن خلدون
 مقدمہ سنک
 فصل ثالثہ
 واقع بکر منجی
 فصلدہ منصور
 ابن ابی عامر اولاد
 امرادن اولوب
 عہد خلافت
 هشامدہ ابا
 واجدادی کبی
 حل و عقد امور
 و نظم مصالح
 جہوردہ تفرد
 و تغلب ایلہ اکتفا
 ایتیوب ملوک
 و سلاطینہ
 مخصوص اولان
 القاب و عاداتہ
 مشارکت
 و هشامدن صکرہ
 مالک تخت
 سلطنت اولق
 اوزرہ هشامدن
 عہدنامہ الدیغنی
 اندلسہ موجود
 اعیان بنی مروان
 و سائر اشراف
 قریشک معلوملری
 اولدقدہ جملہ سی

قدم نزاعنه قیام
و منصور ابن
عامری قتل
و اعدام ایتد کردن
صکره هشامی
خلع و عی زاده سی
محمد بن عبد الجبار
بن ناصری اجلاس
ایلمش لدر دیو
مسطور و محرر
ایسه ده بسط
و بیان اولندیغی
اوزه منصور
ابن ابی عامر
استحصال
ملک و سلطنت
افکارنده بولمبوب
قلعه النسر
محاربه سنده
وفات ایدرک
مدینه سلیمده
دفن اولمش
و بوداعیده انک
اوغلی عبدالرحمن
بولمشدر

محمد بن عبد الجبار وراثت تخت سلطنته مناسب کورلنکده بولمش اولدیغندن
مومی الیه محمد قرطبه دن در عقب حدود قشتاله یه واروب طرفدار ی بولان
عسا کر موجوده بی استحقاب و حقوق امویه بی وقایه و حاجب عبد الرحمانی
تأدیب و زبیه ضمیمه اندلسه عوده شتاب ایلدی بو طرفدن حاجب مومی الیه
دخی محمدک و رودینی بکلمه میوب موجود معینی اولان عسا کر بر بریه ایلده مدافعه یه
جیمش اولدیغی حالدیه رقیبی مومی الیه محمد قرطبه ده اولان طرفدار لر ی
جانبندن وقوع بولان اخبارات اوزرینه عسکرینی ایکی فرقه یه تقسیم
و بر فرقه سنی حاجبک اوزرینه سوق ایلده دیگر فرقه سنی یانسه آله رق بشقه
صاپه یولدن قرطبه یه بالمسارعه دخول و سرای ملکی احاطه ایلش و اهلینک
سلاح لرینی الدیروب حاجبک عنانی اعلان و خدمت حجابی دخی کندوسی ایچون
ملکدن استحصال ایش اولدیغی عبد الرحمانک کوشرذی اولدقده دیک
غضب و نهوری هیجان ایدرک اهلینک اعانه سنه اعتمادا قرطبه یه عودت
ورقیبی ایلده جوار شهرده محاربه یه مباشرت ایلش ایسه ده اهلینک طرفدار لقه ده
عدم اتفاقی و قرار سر زانی ملاسمه سیله ابن عبد الجبار ه موافقت و مر افقت
ایلش اولدفلرندن عبد الرحمانک عسکر ی منهزم و نارمار و کندوسی دخی
مجر و حاسبندن دوشوب اخذ اولنه رق مظهر عقاب و تو یخ و بردار چارمنج
ایدلمش و حاجب بی حجاب مر قوم درت ماه مدت تلویث جاه حجابت
ایلدیکی حالدیه اوچیز طقسان طقوز سنه سنده واقع جادی الاولینک اون سکرینی
کونی برمنوال محرر شاهد اقبالی احتجاب ایلشدر
مومی الیه محمد دخی سوء اخلاق و ردائت بمحشده سلفندن کبر و قالمبوب ذکر
اولندیغی وجهله حاجبکی تحصیل ایدرا تمز چشم حرص و آرزینی مقام خلافتنه
دیکم بکلمه بونک اسباب استحصالی مقد ماتنه آغاز ایلده اول امرده اهالی یه
خوش کورنمک ایچون شهر دن زنانه عسا کرینی طرد و مأموریت و مناصبدن
بجای و نابجا چوق کسنبی عزل و تبعید ایلده برلرینه کندو مجلو بلرینی نصب
و تعیین ایدرک بوجهته متعینان سلطنت ایچنده افکارینه مقابله ایده جک بیکانه
قالماغله اجرای مافی الضمیرک تمام وقتی کلوب فقط ابتدای حالدیه افکار اهلینک
اجراآت متصوره حقننده درجه استعدادینی یوقلمق ایجاب ایتدیکندن ملک
هشامک امیدسز درجه ده خسته اولدیغی اعلان و هر طرفه احاله سمع اذعان
ایلدی بو حوادث درون مملکتده شایع اولوب فقط ملکک حالتدن استفسار

اولدینگی و وفات ایتش اولسه کندوسنک ملک انتخاب قلنه جغی حوادث
نافعه سی دوران ایتکده اولدینگی کورمکله بی پروا هشامک تلفه قرار
ویردی لیکن مشارالیهک خواص قرناسندن و ابن ابی عامر المنصورک طرفداری
یوانسالردن وضع العاصری نام بر مرد نعمت شناسک رجا و نیاز یله تلفندن
صرف نظر اولوب بر محله حبس و توقیف و ملکه بکر رد بکر بر بیکنانه خنق
وتباه ایدیلرک هشامک وفاتی نشر و اعلان و رسم ترتیب اولنان الای ايله سیرایک
در ونده دفن و بی نشان قندی

✽ متغلب محمد بن عبد الجبارک زمانی ✽

بو کیفیت حاجب مقتول عبد الزحانک اعدامندن قرق کون صکره که
جادی الاخرهک یکر می بشنی کونی وقوع و اولوب یوم مذکورده محمد بن عبد الجبار
پایه سر بر سلطنته وضع قدم تغلب و کندو نامنه سکه ضرب و جوامعه ده
خطبه قرائت ایتدیروب مهدی بالله عنو یله تلقب ایلدی
انجق غدر و اهانت طریقیله ایه کیرن دولتک لذت و سعادت و آرامش و راحتی
اولوب یوم مقوله نعمتک عین نعمت اولسی قواعد طبیعیددن اولغله مومی الیه
محمد دخی منصب حکومته کلور کلز بر طاقم مشکلات و کشا کشه دوچار اوله رق
مدت عمری محن و بلا ایچنده گذران ایلشدر چونکه کندوسی بدایت
حکومتده ابراز شدت ايله خلقی ترهیب ایلک طریقی التزام ایلدیکنه مبنی
افریقیه و زنانه عسکرندن مرکب اولان عساکر خاصه بی فسح و الفا ایلوب
بو حرکتدن رؤسای عسکر ناخشنود اوله رق قدم مخالفته قیام و ضابطان
عسکریدن رشید بن سلیمانی کند و لرینه باشبوغ نصب ايله غاصب تخت
و قاتل هشام عد ایلدکری محمدک سراینه هجومه اقدام ایلدیلر محمد دخی
اندلس عساکری و قرطبه اهل بسطه بالمدا فعه افریقیه لولری شهر دن طرد
و اخراج و اتنای معر که ده ایه یکمیش اولان ابن سلیمانک رأس مقطوعی بالای
سوردن فرقه مخالفینه القا ایلدی فرقه هر قومه بر سر زمه قلیله اوله رق
بو حال ايله متغلب مومی الیه مقاومت ایده میه جک لرینی از اعان ایتد کلرندن
طلب طله یه طوغری چک لوب مقبول رشیدک برادر زاده سی سلیمان بن حکمی
کند و لره رئیس نصب ایلدیلر سلیمان دخی قشاله قوتی بولنان سانشودن
استمداد تنزانی ارتکاب ایتسی او زرینه کوندریلان ممتاز سواری عسکرینی
کندی عسکرینه الحاق ايله کسب اقتدار و قانتیش نام محله محمدک عسکر یله

بالملاقات عقد مطارحه کارزار ایدوب وقوعبولان محاربه شدیده ده بر بر یارایله
عساکر معاونه کفار مغلب مومی الیه غلبه ایلش وعلی روایه میدان
کارزار ده یکریمی یک قدر عسکری تلف اولمش اولدیغیندن مومی الیه محمد
بقیه المیوف بمقدار عسکر یله طاغلراره سندن یکوب اوزلی عبد الرحمانک والی
بواندیغی طلبطله شهرینه فرار ایلدی سلیمان دخی بر یلر و قشاله عساکر
معاونه سیله بی تکلف قرطبه په وارد و بطریق التغلب درتیوزنار یخنده سریر
حکومه متصاعد اولدی

❖ سلیمان مغلبک زمانی ❖

اهالی قرطبه مغلب مومی الیهک علیهنده ودفعی چاره سینه باقعه اولدقلرینه
مومی الیه واقف اوله رق بتون مأموریتلره کسندو آدمیرنی تعیین واهالی بی
معاملات ظالمانه سیله تخویف ایلکله انلردخی صورنا اظهار روی مطاوعتله
لاجل المداراة مومی الیهک اسمنه مستعین بالله عنواتی علاوه ایلدیلر واکر چه
بوشدت واخلافه ایله شهر قرطبه ظاهر احوال اطاعتده طوتمش ایسه ده سلیمانک
اهالیدن امنیتی منسلب اوله رق بیت الزهرایه چکلمکه مجبور اولمشیدی شهر قرطبه ده
عبد الجبارک کز او طرفدارانی دخی مقدا افریقیه لولر ایله اندلسلری تفرقه په
دوشیروب یئلرینه عداوت و منافرت القا ایلش اولدقلری مثلاً بودفعه دخی
افریقیه لولرک رشته اتحاد لرینی شکست وینلرینی افساد ایلک نیتله مومی الیه
سلیمانک یکنی بولنان مروانه اکر همت ایدوب سلیمانک یدندن اهالی بی خلاص
ایلیه یلور ایسه نائل تاج و سلطنت اوله جغنی وعد ایلش لرایسه ده بونیت
وحرکتلری برقرار یب ایله میدانه چیقدرق بونلردن الی نفری اعدام و مرقوم
مروان دخی اخذ و تسجین قلموب نائل مرام اوله مدیلر سلیمانک وقعه سابقه ده
محمد غلبه ایتمسینه خرسنیانلر طرفندن وقوعبولان اعانه عسکریه سبب اولدیغنه
ذهاب ایله محمد دخی شمدی سلیمانک اخذ انتقام ایلک ایچون بومسلک
ناهمواری اختیار ایدوب برشلونه مملکتک قوتی بولسان ریموند واورجل قوتی
اولان ارمنغوا یله عقد رابطه اتحاد و تسهیل حصول مطلبی ضمننده انلردن
استمداد ایلدی بونلرایسه هر نصورتله اولور ایسه اولسون اسلامک تفرقه سیله
حکومتلریک ضعف و انقراضنه مدار اوله یله چک مواد ده الارندن کلان اعاتی
دریغ ایتمک لاردن بوقعه بی دخی نعم الغرضه اتخا ایدرک در حال کزیده
اون یک قشاله خرسنیا نلری جمع ایله ذکر اولنان قوتلردخی برلکده اولدقلری

خالده محمدك تدارك ايلديكي اونوزيك مسلمان لشكر پنه انخاف وقرطبه
 شهرى اوزرينه عزمت ايلديلر بويكيت سلجماك معلومى اولهق قرطبه
 اهايلسندن امنيتي منسلب اولديغندن يالكرن افر يقبه او بمقدار عساكر ايله
 شهر دن چيقوب اون ساهت مسافه ده واقع عقبه البقر نام محله محاربه به
 ابتدار ايلش ايسه ده مقاومت ايده مبرك كيجه لين بمقدار عساكر ايله فرارا
 يت الزهرايه بالوصول انده موجود اولان ذيقمت اشياي غصب و افر يقه جانبه
 كچمك اوزره جبل الطارق طوغرى عزمت ايلدى بر و طرفه محمد بو وقعه دن
 خبردار اولوب على طريق الاستجمال قرطبه يه داخل ويكيدن تخت حكومه
 نائل اولدقده وقت كچور ميه رك سلجماي افر يقه يه كچمكدن منع ايچون همال
 ارقه سنه دوشدى و الجزيره يه قريب بر محله ينشوب حال بوكه سلجماك عسكرى
 يورغونلغنى المش اولديغندن وقوع بولان معركده محمدك طرفى مغلوب و پريشان
 وحتى اورجل قوننى ارمنغو و سائر رؤساي خرسنيانك اكريسى معدوم
 و بي نشان اولغله محمد سبكار جه قرطبه يه فرار و انده لاجل التحصن استحكامه
 ابتدار ايلدى كيجه و كوندوز اهاالى بي چالشد بروب درين خندقلر حفر ايتديرش
 واستكمال لوازم مدافعه به ممكن مرتبه سعي ايلش ايسه ده دونكي كون
 كندوسنك حكومتنى ييك جان ايله ارز و اين اهاالى عادات كونيده دن
 اولديغنى اوزره بوگون انك اداره سندن ناخشنود و روگردان اولغله و بريان دن
 دخی هشامك اصداقا سندن و ذاتا اسقلان جنسندن بولان وضع العامرى
 بوارالق حاجب نصب قلنه رق موى اليهك ايسه زقلي عساكرينه دركار اولان
 نفوذى و دشمن دين اولان خرسنيان ايله اتحاد ايدوب مسلمانلر اوزرينه سوق
 ايلش اولسي رؤساي عرب ييننده اولان اعتبار ينى كمير ايلش بولمغله
 موى اليه محمد دن اهايلنك خشنود سزلغى دوبالا اولش ايدى جميع زمانده
 موجب شوكت و عظمت اولان غلبه و مظفر يت هر نه قدر نظر خلعه صاحب
 حكومت حقنده ايقاسى لازم اولان احترام و مطاوعتى تزويد ايدر ايسه بالعمس
 حال ادبار دخی اولقدر ملوكى اعتبار دن ساقط و توجه قلوب اهاالى بي زائل
 ايلدوكى مجربا تدين اولوب بنابر ين هر قدر قرطبه شهرى بر قلعه متين هيئته
 وضع قلمش و عسكركه جلي ايچون طليطله و مرده و سرقسطه و اليرينه اوامر
 مقتضيه ارسال اولمش ايسه ده محمد بن عبد الجبار حقنده اولان اولنكي حسن
 نظر دكشمش و نفوذنده قوت و اثر قالمش اولغله اوامر مذكوره لك تنفيذ

احکامنده. امور بن جانبدن تهاون و تسامح ایدیلوب بوجهتله مومی الیه خصمه
مقابلله ایده جک هسکردن نا امید اولدقدن بشقه بوآنه قددر صورت صداقتده
بولنان هسا کر خاصه سی بینده دخی نفاق و اختلال علامتله ری ظهور ایدوب
وضع العامری دخی بو حالک اصلاحندن اغماض و بلکه شو حالی منوی
ضمیری اولان مقصدک اجر ایچون نعم الوسیله اتخاذ ایلله بریاندن ده زیاده
تشدید و تشویشنی مستلزم اوله جق اسباب خفیه به تثبیت و برطرفدن دخی
مومی الیه محمد ک قابله القای خوف و تلاش ایلدیرک میدانه کتوره جکی وقعه
ایچون اذهان هسا کر واهالی بی تهیسه و بوجهتله صورت ابقاعنی تسهیل
ایلش اولعله مومی الیه محمد هریوزدن یأس و قنور و غما ایلش ایدی وضع
العامری بوفرصتی کچور محبوب هر کس بوشورش و تلاش ایلله مشغول و متخیر
ایکن در تیوز برسنه سنده ملک هشام بن حکمی مخفی اولدینی مطبوره
محبوسدن اخراج و جامع منبرده جاعته ارانه و اظهار ایلش اولسیله بو خبر
ناما مول هر طرفه موصول اولوب اهالی مملکت فوجا فوج جامعه هجوم و کال
تعظیم و سرور ایلله هشامی سرایه کتور و ب سریر حکومتیه یکیدن افعاد
ایلدیلر

ملک هشام بن حکم ایکنی دفعه جلوسی

محمد ایسه حیران حیران بوغرا بیه نکران اولوب جنحه واقعه سنی بعض
اعتذارات ایلله ملکه عفو ایتدیرمک صد دنده ایکن هشام لثیمه بر مقدار جسارت
کلوب مومی الیه وقوعبولان حرکات غدارانه سندن طولانی تو بیخ و عتاب
و در حال اعدامی امر ایلله سر مقضوعنی لاجل التخویف سلیمان بریری به ارسال
ایلدی سلیمان بونسلکه متنبه اولد یغندن بشقه بلکه بالعکس بویک بقیقی
کندوسنک حصول مقصدینه وسیله اتخاذ ایلدیرک بوارالق مقتول مومی الیه
اوغلی اولوب طلیطله و الیسی بولنان عبد الله پدرینه امداد کوندیرمک اوزره جمع
عسکر ایتمکده اولد یغندن اتی بوتقریب ایلله کندو طرفته جلب و دعوت ضمنده
اون بیک مثقال التون هدیه ایلله بر نامه ترتیب و پدرینک رأس مقطوعیه برابر
مومی الیه طرفته تسریب ایدوب نامه مذکورک مضمونده اشوباش سنک
پدرینک باشدر کندوسنه تحق بخش ایدن آدمک حقنده کافر انعم هشام پرستمک
اجرا ایلدیکي معامله به نظر ایلله اگر سکا امنیت و انتقام لازم اینسه بو خصوصده
سلیمان رفیق کدر عبارات مجمله سبله ختم کلام ایلش اولد یغندن بو خبرک

وصوليله عبد اللهك جكرى پر خون و خصمندن اخذ نارا ايمكه يك جان ايله
 نمون اوله رقى سلیمانك تكليفنى ازلد و جان قبول ايمكله اهضاد و اتفاق
 ايلديار بواحد و اتفاقك مضرتنى دفع ايلك ايجون حاجب وضع العامرى
 بر مقدار عسكر ايله طبلطله اوزرينه عازم اولوب بر طرفدن دخى قشاله قونتی
 سانشودن اعانه طلبنده بولندي لكن قونت مكيدت معتاد سليمان دخى
 بوطلبده بولوب خدمتى مقابلنده التى عدد قلعه دهاعلاوه ايدرايسه طرف عصانده بولمقدن
 اكر كندوسى التى عدد قلعه دهاعلاوه ايدرايسه طرف عصانده بولمقدن
 ايسه خليفه جابنده بولمغنى ترجيح ايله جكنى بيان و ابراد ايلش اولمسنه مبنی
 حاجب وضع برغواي (الضرورات تبیح المحذورات) شروط محرره به موافقت
 و عاشان ايلدى و عساكر معاونه مرقومه ايله عبد اللهك اوزرينه واروب
 مومى الیهى اسير و قرطبه يه تسير ايمكله امر سلطانى اوزره عبره لاساژين
 اعدام اولندي لكن بر و طرفدن سليمان بربرى طابقيله انداسك طرف
 جنوبيسنده واقع وادى كير ستمنى نهب و غارت ايمكده بولنديغندن و حوالی
 مذ كوره ايسه غایت مذب و زراعتكاه اولوب قرطبه نك انبارى مثابه سند
 اولديغندن بوسيله شهر مزبورده خط و غلا و بر مصیبت كفايت ايتز كبی
 عقيبنده برده علت و باظهور ايدرك اهالى كمال مرتبه دوچار اضطراب
 و پریشان و شهرى ترك ايله فرا و نواحى به فراره شتابان اولديلرو بوبله
 متعاقبا مظهر غضب آسمانى اولق اوچ دفعه مشركيندن وقوعولان
 استمداد سبيله حكومت اسلاميه نك تلويث قلمسندن ناشيدر ديوبين الفقها
 بعض كفتكولر دوران ايمكه باشلايوب ملك هشام دخى بونجه كدورات ايله
 مضطر الخاطر و حسن و قبحى و فائده و مضرتى فرق و تمیزده عاجز و متخیر
 فالغله اطرافنى المش اولان منفعت پرستانك تحريكات ابلهغريانه لرینه قولاق
 طونه رقى قوه و اهمه سى ارتمش و ردائت و جبانن جليله سى دخى بوحاله
 منضم اولوب كمال و همندن ناشى هر كسندن امنيت منسلب اولمش اولمغله
 كندوسنه مدار امنيت ظنيله اختيار طريقه غدر و ظلم ايدرك بوندن
 اقدام كندوسنك ورطه هلاكدن خلاصنه سبب اولوب بوددغه دخى حادثات
 مشر و حده ابراز مدعاى صداقت و حسن خدمت ايلش و بوندن بويله
 دخى كندوسنك حكومت متزلزله سنى تحكيمه مقتدر بولمش اولان حاجب
 وضع العامرى كبی بر امكدار كار كذارى بى هلت و سبب عرضه

تیغ قهر و غضب و برینه ینده اسقلاوون جنسندن حیران الامر می بی حاجبک
مسئله نائل مطلب ایلدی حاجب مومی الیذا کرچه ارباب درایت و شجاعتدن
واحد باب تدبیر و رویتدن ایسه ده نچاره که مشیت ازلیه حکومت امویه نیک
انقراضنه تعلق ایلش و بو حکمک موسمی دخی کلش اولغله مانع حکم تقدیر
اوله مدی ❖ بیت ❖ قضا از آسمان چون فرو هشت پر ❖ همه عاقلان
کور کنند و کر ❖ چونکه سلیمان ایالتلرده بولتان و البلری بر نیجه مواعید الیه
کند و سینه جلب ایدرک قوه کلیه اکنسب ایلش اولدیغفسندن درتوز اوج
سنه می شوالیده بی پروا قرطبه یه هجوم ایدوب شهر مذکور ایسه بو نیجه
مصائب متعاقبه دن در مانده حال و برای مقاومت و مدافعه ال قالدیرمغه
بی مجل اولغله مشقه سزجه اخذ و تسخیر ایلدی انشای هجوم و معرکه ده
حاجب مومی الیه مجروح اولوب بر محله اختفا ایلش و فقط ملک هشام
قاری شقاق اره سنده غائب اولوب اول زماندنبر و نام و نشانی ایشیدلما مشدر
سلیمان شهر قرطبه بی اوج کون عسکرینه سفره نعماء یغما ایدوب نیجه یک
نفوس خدک غدر و هلا که هدف و نیجه رؤسا و خاندان عربک خانه لری
خراب و ویران و اولاد و عیال لری آزرده دست ستم بی ناموسان اولدقدن ماعدا
ملک عبد الرحمن ناصر و ملک حکم مسنصر و حاجب محمد المنصورک
زمان عدالت نشا نلرنده ممالک بعیده دن کلوب مدارسده تدریس و تعلیم
اوزره بولتان علما و حکما و سائر نامداران ارباب کالبدن نیجه نادر الوجود ذوات
دخی بو هرج و مرج ارا سنده اسرکنه میوب طعمه تیغ تلف اولدی

❖ سلیمان متغلبک دفعه ثانیه ده تعلیمی زمانی ❖

بو وجهله مومی الیه سلیمان ایکنجی دفعه ده حکومت اندلسه مالک اولوب
و البلرک اکثری سنی عزل ایله یرلینه کند و آدمربنی و اشبیلیه یه قردادشی
عبد الرحمانی تعیین و بونلره صداقت اوزره قالمق شرطیله ایالتلری بروجه
مالکانه تقویض ایلوب صورتده اداره امور حکومتی تسهیل و معنا حکومت
ایچنده حکومت تشکیل ایلدی اراضینک بروجه مالکانه توجیه و تقویض
عادت مضره سی اولاقطار شمالیه دن خروج ایدن اقوامدن ظهور ایدوب
اوروپانک سائر محللارنده اجرا اولمغده ایکن اسپانیا حکومت اسلامییه سنده
دخی بو اصول نامشروعک حدودی قوائم دولتک تزلزل پذیر اولمسی موجب
اولان مقید مالمک بر باشلوجه سی اوله رفی چونکه بو کیفیت قومیت جهنیه

اجنبی عدولان افریقالوله زیاده نفوذ و قدرت و یرمش اولمسيله يرلو بولانان
عربلر زیاده سيله دلکیر اولوب تزیدد محاصصتی و شو خدمت بالاخره انقراض
حکومتی مستلزم اولمشر

وقعه مشر و حده بحر و حاکم اخنفا ایدن حاجب حیران کسب صحت ایلش
اولدیفندن بعض طرفکیرانی ايله برابر قرطبه دن فرار و مقدماتی و البسی
بولندیغی مریه شهرینی و لیماتی منبیط ایدوب بعده افریقیه ده سبتد ايله
طنجه و البسی بولان علویدن علی بن جود جانبده عزیمت و بر بیلرک غدیر
و ظلمدن شکایت و اهالی اندلسک ناخوشودلغنی بسط و حکایتله حالا حیاتده
بولندیغی مأمول اولان ملک هشامی تخلیصه تشویق ایلسی اوزرینه مومی ايله
علی اظهار روی موافقت ایلدی و عساکر کلیه ايله درتوز الی سنه سنده
اندلسه کچوب ملقه بی و بعده زیرلوی سطوته هر جانبدن کلوب طوب پلنسان
جمع کثیر ايله عساکرینی تزیدد ایدرک محال سارّه بی اخذ ایلکله بو وقوعات
دهشت رسان و اصل سمع سلیمان اولد قده اهل البسی کندوسندن ناخشنود
بولان بر مملکتک در و ننده تحفظ ايله خصمی مدافعه یه اوغراشمقدن
هجم اولمزا یسه امنیستزلکک بری اولسون اورتد دن قالمقی ایچون خارجه ده
چار پشمقی ترجیح ایدرک افریقہ لوعساکر ايله قرطبه دن خروج و المنقار
نام محل جوارنده مومی الیهامیه ملاقات ایدوب انجق بونلرک کترته مقاومت
ایده میه جکئی کوردکده تدافعی حرکتله ممکن مرتبه محاربه بی صاوشدر مع
طرفی الغزام ایتش و خبی مدت مومی الیهامی اویالندرمش ایسه ده بالاخره
اشبلیه شهری جوارنده صفشد بریلوب ضروری حربی اختیار ایلدی مدت
قلیده عساکری بوزیلوب کندوسی و برادری مجروح اولدقلری حالدده اله
کچورلمش و بوحال ايله ابن جود قرطبه یه وارد قده قبولینی قدومسه مکشوف
بولوب جمله اهالی طرفندن کال سرور و نشاط ايله قبول قلمشدر مومی الیه
سلیمان ذکر اولان برادری و قرطبه دن چیق قده برینه و کانتله براقش اولدیغی
اختیار پدیری ايله برابر عرصه سیاسته کتوریلوب جمله سنک سرفلا کتمدار لری
شمشیر ابن جود ايله خاک مذاتده غلطان و زیان زمان * نظم *
* کشتی تو و کشتند تراوانکه تراکشت * هم کشته شد از کردش انام سرانجام *
* بردی تو و بردند ز تو و آنکه ز تو برد * بردند از و حاصل ایام بنساکام *
مضمونی کویان اولدی بعده هر طرفده ملک هشام تهری اولد قده نام و نشانی

ظاهر اولیوب سریر سلطنت صاحبمنز قالغله حاجب حیرانک رضاسی اوزره
علی بن جود متوکل بالله لقبیله در یوزیدی سنه سنک صفر الحیرنده جالس
سریر حکمرانی و سلطنت اولمشر

علی بن جودک زمانی

بر مضرک وقوعندن حصه مشترکه تأثر لری اولق ملایسه سیله خوف اوزره
بولانلر اول مضرک اندفاعی ضمنده ایتدکاری تمایض و اتفاق مقصد حاصل
اولدقدن یعنی ماده رابطه وفاق اولان مضرک غائله سی بر طرف ایدلد کد نص کره
مبدل خلاف و نفاق اولق مجربان دن اولوب بو گانه ا اگر چه علی بن جود
مومی الیه حیرانک عصبیله نازل تاج سلطنت اولش ایسه ده فقط مومی الیه
اهالی قرطبه پینده در کار اولان نفوذ و اعتبارندن محترز و مجتنب اولدیغی حالده
عامری طرفدارانندن بولنان اشبیلیه و طلبطله و مرده و سرقسطه و البلی
کوندربلان اهلانسانمه جلوسه جوابا جانب ملکه تبرک و تنهیت الیام لری
کندوسنه باعث تشدید اغیار اولغله حاجبی قرطبه دن تبعید نیثیله مرکز
اداره سابقه سی اولان مریه ابانته مأمور ایلدی مومی الیه ایسه شمعی به قدر
اراز ایلدیکی حسن خدمت و صداقتک مکافات جیله سنه منتظر ایکن
بالعکس حقه اثر انفصال ظهور ایلدیکن شکسته دل اوله رق بوحال
ناخشنودی الیه محل مأموریتنه کیدرایکن عامری طایفه اتحاد و الفت وار بونه
وجهن و زافانلرینی جلب ایدوب و سرقسطه و البسی بولنان مندره نحر رات
ارسال ایلوب بوندن بشقه دخی شو اتحاد و اتفاق بر صورت مشروطه ده
کوسترمک ایچون ابن جودک ذاتا طبعه دن ورودی حکومتی بنی امیه ده ابقا
قلق نیتنه مبنی ایکن مؤخر اغصب تاج و تخت ایتش اولدیغندن بحثله حکومتی بینه
بنی امیه به استرداد ایلک نیت خیریه سیله بو خصوصه تشبث ایلدیکی حوادثی
اهالی به اعلان ایلدی بولک اوزرینه جهن شهرنده متوفی ملک عبدالرحمن
ناصرک حقیق زاده سی بولنان عبدالرحمن بن محمد المرتضی مقام خلافتنه
انتخاب و اعلان اولدیغی و اسپانیه ک بتون جنوب شرقی قطعه سی اهل البسی
مشار الیه اظهار متابعت ایلدیکی شیوع بولغله در حال علی بن جود معلم
عساکر یله قرطبه دن خروج یله عساکر مرقومه یی ایکی بلوکه تقسیم ایدوب
بر فرقه سنی ملک عبدالرحمن رابع اوزرینه سوق و ارسال و کندوسی دخی دیگر
فرقه ایله مریه ده بولنان مومی الیه حیران اوزرینه شتاب ایدرک شهر مذکور

سهولته تسخیر و حاجب حیرانی عرضه شمشیر قهر و تدمیر ایلدی فقط بونکله
خلق خاندان امویه یه اولان رغبت و میلنی زائل ایده میدرک درتیوز سکر تار یخنده
کندوسنک اوزرینه جامده ایکن هجوم اولنوب مخوفاتلاف اولندی

❖ ملک عبد الرحمن رابع ایلله قاسم بن جودک زمانلری ❖

علی بن جودک بوججهله وفاتند نصکره عساکری جزیره الخضراء و البسی
بولسان برادری قاسم ابن جودی قرطبه یه کتوروب تخت حکومت ایللا س
ایلش لایسته ده مومی ایلله برادرینک قاتلارینی بولدیروب اشکنجه ایلله اعدام
ایتدر دکن ماعدا معتبران مملکت حقنده معامله تحقیریه و آزار و ماللرینی ضبط
و مصادره کی درلودرلو اوضاع نا هموار اجر اسیله رؤسای اهالی کی کندوسندن
روگردان و بیزار ایلش اولسندن ناشی جله سی ذکرا اولسان ملک
عبد الرحمن المرتضایه میل و النجا یلیوب بوججهله عبدالرحمان قوت ضعیفه سنک
اضعف مضاعف قوت بولسند سبب اولدی بالاده بسط و بیان اولند بیجی وجهله
متوفی علی بن جودک سلیمان مقتول اوزرینه کلورایکن مغرب و البلیکنه براقش
اولد بیجی اوغلی یحیی پدرینک اولوجهله وفاتی خبرینی المفله حسب الوراثة
نازل حکومت اولقی مدعا سیله جبال درن اطرافنده تقد ر غساکر و ارایسه جمع
و مملکت سوسدن تدارک ایلدی کی سودانیلری دخی استصحاب ایلله اسپانیایه
پکوب عبسی اولان سالف الذکر قاسمی بوزمش و کندوسی قرطبه ده اقامت
ایلک و قاسم دخی جله جیوش ایلله عبدالرحمن اوزرینه هجوم ایدرک انک
غائله سی بتورلدیکی حالده بتون حکومتی ینلرنده تقسیم ایلک اوزره قاسم ایلله
ینلرنده مقاوله اولمش اولدیقندن بونک اوزرینه بیجی شهر قرطبه یه داخل
وا هالی سبقت ایدن حرکات ظالمانه سی جهتیله قاسمدن متفر اولمظه کندوسی
مظهر حسن قبول اعالی و اسافل اولدی بیجی اشبو حسن معامله دن
بالاستفاده پدرندن کندویه موروث هد ایلدی کی حکومتیه دیکرینی تشریک
ایده میه چکنی اعلان ایلکله بو حوادث قاسمک کوشر ذی اولد قده جله
عساکریله قرطبه یه ورود و بلا تعب دخول ایلدی بوارالق بیجی شهر دن
فراره مجبور و جزیره الخضراء موصول اولوب انده مغریدن امداد و رودینه
مترقب اولدی مومی ایلله قاسم بوججهله یکنی یحیی انک غائله سنی برطرف
ایتد کند نصکره مدار خوف و عبرت اولقی اوزره اهالی قرطبه دن بعضیلرینی
تنبیل و اجرای مجازاته قالفه شوب خلق کندوسنک اداره سابقه سنسندن ممنون

❖ اولد قلمری ❖

اولد قلی حالده بود فعه دخی اظهار ایلدیکی شد تدن بتون بتون دلکیر
اولشرا یسده موی البهک افعال غدارانه سندن خوف ایله سسارینی چقارمه رقی
سکونت اوزره قالدیلر قاسم غافل ع باهر که بدی کردی تا مریک یئندیش
مضعوندن ذاهل اولوب اشبو سکونت صوریه یی حقیقه حمل و دائمًا اندیشناک
اولد یغنی خصمی اوزرینه عزیمت ایچون بوقتی موسم فرصت ظن ایتمکله
عسا کر موجوده سنک کافه سنی شهر جهنده محصن بولسان عبدالرحمن
رابع طرفنه سوق و ارسال ایلدی قرطبه اهالیسی ایسه غرض منویارینی فعله
اظهار ایچون بوفرستدن اغتنام ایدوب قاسمک اطرافنی عسکر دن خالی
کور مکله قدم خصوصته قیام و متمکن اولد یغنی قصری محاصره به اقدام
ایلدیلر خدمت مخصوصه سنده بولسان بر مقدار عسکر ایله موی الیه الی
کون قدر شدائد محاصره به مقاومت ایلش ایسه ده نهایت الامر ارزاق
موجوده توکنبوب خارجدن دخی امانه دن نومید اولغله عسکر یله قصر دن
خروج و جنود محاصره اوزرینه مأیوسانه هجوم ایلدی لکن اشبو هجومده
اکثر عسا کر موجوده سی تلف اولغله قلان بر قایق نقر عامری ایله کندوسی
تخلیص جان و درتیوز اون اوج تاریخنده شریش شهری و البسنه عرض دخالت
و استیذان ایلش و جزیره الخضرا ده بولسان یکنی یحیی بن علی وقعه مشر و حد دن
خبر الیه رقی بمقدار سواری ایله کلوب شهر مذکور ی محاصره ایتش اولغله
والی موی اله مذکور قاسمی خصمنه تسلیمه مجبور اولش و یحیی دخی
موی البهی افریقیه ده بر قلعه به حبس ایدوب بقیه عمری اوراده یکمشدر

دیگر طرفدن عبدالرحمن المرتضی اوزرینه ارسال قلمش اولان عسا کر
وقوعبولان محاربه ده اگر چه منهرم و پریشان اولشلر ايسده فقط عسکرینک
صف اولنده محاربه ایتمکده اولان عبدالرحمن دشمنی طرفندن آتیلان بر سهیم
جانکاه اصابتله واصل قرب رحن اولغله بو وقعه نا که ظهور جله امویه
طرفدارانی و علی الخصوص مملکتک رفاه و آسایشی آرزو سنده بولسان
خبر خواهان ملک و ملی مبتلای حزن و فتور ایلدی و حتی اهالی قرطبه
اسم ظالمک پنجه غدر و تعدی سندن خلاص اولد قلبرینه تشکر و اسالف الذکر
بد الرحا تک ورودینه انتظارا اظهار شادمانی و شهر آیین ایچون مخصوص
ناق ظفر لر تهیه و انشا ایلشرا ایکن بو خبر ملالت اثرک ظهورنده مسرتلری
برپا و انشوده غمیل اولدی

ملک عبدالرحمن خامس المستظهر بالله زمانی

حکومت اسلامیہ تک اندلس قطعہ سندہ اکسباب ایلدینی فیض و رفعت
واہالیہ تک طادی دماغندہ قلان نعمت رفاه و راحت خاندان امویہ دن کلان
مدبران سلطنت ثمرہ حسن اداره لری اولدینی جہتہ بنہ بوخاندان برمناسی
لدی القری هشام ثالث کہ سلیمان متقلب زمانلرنده حکومتی ضبط ایلان
متوفی محمد بن عبد الجبار المہدینک برادری عبدالرحمن هشام مدر مقام حکومت
ایچون انتخاب اولوب درتوز اون درت نارینخندہ زمام اداره مملکت کف
کفایتہ تقویض واحالہ والمستظهر بالله لقی دخی علاوہ اسباب عنوان
وحشمت قلندی ملک مشار الیہ متوفی عبدالرحمن المرتضی کبی عبدالرحمن
ناصرک احفادن اولوب ککندوسی بکرمی ایکی باشندہ بولندیغی حالہ
مغطور اولدینی عقل و درایت و حسن خلق و طبیعتی اقتضاسنجہ بین الاہالی
پک مقبول و مستحسن اولہرق اعادہ آسایش و امنیت ضمنندہ اول امر دہ نظر
ہمتی زناتہ طاقندن مرکب اولان ہسا کر خاصہ تک تحت نظامہ ادخال
صوبہ معطوف اولش ایسہ دہ ارادہ ازلیہ امویہ خاندانک زوانہ متعلق
اولش اولمغین بو حسن ابتدا مامول اولان ثمرہ لطفیہ بی اتساج و پیدا ایچوب
عکسہ مقرون اولدی چونکہ ہسا کر مر قومہ بروقتہ دیر و دوام ایدن
اختلالات داخلیدن فرصت باب اولہرق اہالی بہ کونا کون رنج و تعدی
ایرانہ جلب اموال کار سہلنہ معناد اولد قلرندن ملک نوجاہ بونلرک مظالمندن
خلق فور تارمغی اقدم وظائف ملکیدن عدایہ او مقولہ تعدیاتک بوندن بویہ
وقوعہ کتور لما سنی و ہر کیم بوا مرہ مخالفت ایدہ جک اولور ایسہ بلا تأخیر
جزای سزاسی و یریلہ جکئی متضمن مؤکد او امر و نتیجات نشر ایلہ یوب
بوصورت ایسہ طائفہ مر قومہ تک مالوف اولد قلری اسباب تمتعانی اساسندن
قلع ایتک دیمک اولد یفندن جملہ سی منفعل اولہرق بو اخلاقندہ بولنان آرم
خلیفہ اولمقدن ایسہ تارک دنیا بر شیخ زاویہ پیرا اولمی ایدی دیو کف کو بہ
ابتدار و کندوسنک قتل واعدادیلہ فوائد دائمہ تک محافظہ سی ایچون ینلرنده
عہد میثاق و قرار ایلوب مشار الیہک غمسی بولنان محمد بن عبد الرحمانی
ککندول ینہ رئیس نصب ایلہ جلو سندن قرق یدی کون صکرہ یعنی
درتوز اون درت سہنہ سندہ واقع شہر ذی القعدہ تک بکرمی یدینی کونی ہنکام
صبح دائرہ مخصوصہ خلیفہ یہ داخل اولمیلر و خدام خاصہ ین با سر ہم

قلیدر کجور و خلفه مشارالیه دخی رمدت بالکرجه مدافعه اعدا
قیدده بیلدقدنصکره بالاخره هجوم ایله قتل و اعدام ایلدیار والارنده شمشیر
ران ایله خلفه اعدام اولدیفنی ویرینه مومی الید محمد بن عبدالرحمانک
مستکفی بالله عنوانیه مقام خلافت کچد یکنی شهر خلقته اعلان و انبا و بو حادته
مستکفی ایچون بر قاج نفر رؤسای شهرک باشلرینی فدا و اموال و اشبارینی
یغما ایلدیار

محمد بن عبدالرحمن مستکفی باللهک زمانی

محمد مستکفی بالله غضب ایلدیکی تحت سلطنتی یسان اولدیفنی وجهله کندی
یدعدر یله ریزان اولان خون ناحق خلیفه ایله ولی نعمت لرینک تلفنه جرأت
ایدن کروه فتنه انکیز زنا ته نک دسلیاری همت وحشیانه لری اده سنده
قرائش و بوسیله کنسینک دوام دولتی انلرک رضالری تحصیله ملحق بملش
اولدیفندن کرک اقمه قونی و کرک بعض امتیازات مخصوصه بذلی ایله بونلرک
تطبیقی التزام و قرار و ثبات سرقله مشهور اولان بر بر یلرک کویا بو طریق ایله
صد اقلرینی جلب ایله مستریج القلب اوله رقی کنسدی زوق و صفاسیچون
بیت الزهرانک بغچه لرینی انصار و وزیرین ایله کذارنده شهرور و ایام اولدی حالبوکه
ایالت والبرلی منافع ذاتیه لرینی استحصال و بلکه کیدرک اسباب استقلالینی
استحضار ایلک ایچون بو حکومت مهمله و اداره متکاسله دن استفاده ایله هیچ
بر طرفدن سؤال اولمیه رقی کیف مایشاء اموال میریه بی اسنیفا و استعمال
ایتمکده و بو حال دخی تخمینا اون درت سنه دنیرو جاری اولقیده ایدوکنندن
قرطبه کلان تحصیلات میریه ملکک مصارف ذاتیه سنه بیلک کفایت ایتامکده
ایلی بناء علیه اهالی اوزرینه یکیدن برور کو طرحنه و صورت تحصیله دخی
معاملات جبرییه اجرا سنه قرار ویرملش ایکن ینسه بر فائده و یرمیوب تحصیل
اوله ییلان مبالغ جزئییه دخی تحصیلدار لیدارنده هیا و تلف اولدی بو فالقاره
محمد مستکفی بالله دخی واقف ایسه ده دفعی چاره سنی بولغه مقدر اولدیفندن
و کرک زنا ته طاقنه اعطایه مجبور اولدیفنی عطا یای کلیه نک ارقه سنی کسمامک
ایچون وقوع بولان فوق العاده مصرفدن و کرک کنسوسنک سوء اداره سی
جهتیه امور ذاتیه سنده مبذول طوقدیفنی تلفات و اسرافات دن ناشی کنسوسنکه
دخی بونجه مصارفه قارشولوق اوله جتی برشی قالیوب و اهالی تبعه ایسه
خلیفه نک اسرافات مبذوله سندن و تحصیلدارل طرفندن وقوع کتور بلان

مظالم فصل کدازانه بنی طاقت اوله رق ولوله شکایتی افلا که پیوسته
ایتدکری کی طائفه بر بیه دخی عطا بای معتاده بی بوئانه مطلوب بلری اوزره
اله مدقلرندن ملک بخل و خشنه دار کونا کون اقوال شنیه تفوهنه باشلوب
بوجهته مستکفینک حرکاتی نه احسان دیده لری طرفندن رهین مقبولیت
اوله بملش ونه بویولده مظلوم اولان رعایا جانندن برکونه حسن توجه جلب
ایده بملشیدی بریاندن دخی ایالتلرده بولنان والیر و قائل صورت نبرد اظهار
ایتمک باشلوب خلق ایسه ایشیز قاله رق دوچار ضرورت اولدقلرندن
منهی فته و حصیان و عجمدی تخت حکومته اقتصاد ایلیا نلر دخی بوجه محرو
کندوسندن ناخشنود اوله رق زوال دولته وسیله جویان اولمظه بوحالده
ناره اختلال هر طرفه شراره پاش اشتعال اولمش و هر کس ایاقلمش ایدی
جمعیت عصاة طرفندن اول امرده وکلای دولتک و بعده مستکفینک رأساری
طلب اولمظه ملک محمدک جان باشنه صیحرایوب بر قاج خدمه خاصه ایله برلکده
کیجه لین پیت الزهرادن فرار و یولده خدمه مر قومه بی دخی ترک ایله یاننده
بالکز برایی کشتی بولندی حانده طلیطله ایالته داخل و او قلس نام قلمشده
واصل اولدی اگر چه اول امرده انده بولنان قائلدن رعایت و حرمت
کوره رک کندوسنی ورطه هلاکدن خلاص اولمش ظن ایلدیسه ده بر قاج
کون مرو رنده یعنی تخت خلافتی استیلا سندن اون یدی ماه گذران ایدوب
دریوز اون الی سنه می ربیع الاولنده مسموما وفات ایلدی

یحیی بن علی بن جودک زمانی

علویدن علی بن جودک اوغلی یحیی ذکر می سبقت ایلدیکی وجهله جزیره
الخضراده امداد و رودینه منتظر بولندی حانده سینه و طبعیه و مذکور
جزیره الخضره ایله مالقه محاکمکلرندن عبارت برکوبک حکومت تشکیلنه و اجرا
ایلدیکی حرکات عادلانه سبیلله زیر دست اداره سنده بولنان اهالینک حسن
توجه و انقیاد بی جلبه موفق اولوب فراغ بال ایله ده گذار ایکن وقعه مذکوره
اوزرینه قریب بولنان بعضی دوستانک ابرام و تشویقیله قرطبه به عازم
و قرطبه اهالیسنک کمال ممنونیتی ایله صاحبسز قالمش اولان صندلی حکومته
جالس اولدی عادت قدیمه اوزره لاجل البیعه ایالت والیر قرطبه به دعوت
اولدقده بولنر برمدنبر و مرکز خلافتک ملقبه سفلیان اولدیفنی کوره رک
لذت استقلال ایله آلوده دماغ اولدقلرندن ایشو دعوتیه بالکز بر قاجی اجابت

ایدوب دیگر لری بالکر اعتذار ایله قناعت و بعضی دخی و علی الخصوص
اشبیله و البسی محمد بن اسماعیل بن عباد الحمصی بتون بتون سکوت ایله مخالفت
ایلدیلر مومی ایله محمد فی الاصل حصص اهل بسندن و لمی قبیله سندن اولوب
بدری اسماعیل اشبیله قاضی بکننده بولمیش ارباب ثروت و یسار و انتخاب وقع
و اعتباردن اولدینی حبیبله اختلافات سابقه قرطبه دن فرار ایدن رؤسا ایله
سائر معتبرانه خانه سنی کشتاد ایلله رک اطراف اشبیلده بر قاتدها نفوذ
و حیثیت قزاقش و اوغلی محمدی دخی بو یولده تربیه بلمیش اولدیفندن مومی ایله
محمد ذ کری مروور ایدن قاسم زماننده اشبیله و البسکی احراز ایدوب مؤخر
و قوعبولان شورش و فساداتدن استفاده ایله بود فصد عاداتا عرض بجهه
استقلال اتمش اولقله اجرای بیعت ایچون واقع اولان دعوتیه اجابت ایتامش ایدی
مشار الیه یحیی مومی الیهی دائرة اطاعته ادخال ایلک ضمیمه قوه لازمه ایله
اوز رینه عزیمت و درتوز اونیدی سنه سنک محرم الحرامی یدنجی کونی رونده
نام محله حربه قیام ایله مجرد کندی سوء حرکتی ثمره سی اوله رق دشمنک
قور دینی طوزاغه دوشوب عسکر بی دوچار پریشان و هزیمت ایلیدی
و کندوسی دخی اشای معرکه ده تلف اوله رق سرمقطوعی ابن عباد طرفندن
اعلان مظفریت ضمیمه اشبیله یه ارسال اولندی

✽ ملک هشام بن محمد بن عبد الجبار ک زمانی ✽

خطه اندلسده رکز اوتاد استقرار ایدن حکومت اسلامیه تک بحکمته تسالی
برمدت تبر و دوچار اولدینی انواع مصائب و فسادات و شیرازه آسایش و آرامک
انخلالی مؤدی اوله جق هر درلو دواهی و منکرات سببله نظام داخل سدن کلی
خلل طاری اولمش اولدیفندن بو او یفونمز لقلرک اوکنی الوب استحصال
اسباب صلاح ایتکه مقدر ظن اولنان سالف الذکرا یکی عبد الرحمن ایله
مشار الیه یحیا تک دخی اولو جهله مدت قلیله طرفنده تلفزده دست روز کار
غدار اوللری خطه مذکوره ده آفتاب دولت اسلامیه تک رهین زوال اولسنه
من قبل الرحمن بر اشارت معنویه اولدینی جهله دور اندیشان اهل اسلام
اشو وقوعات متالیه دن و باخاصه الک مسکهر کسک منظور نظر امیددی اولان
یحیا تک دخی بو صورتله غائب اولدیفندن فوق العاده غمزون و رهین غصه و آلام
اولدیلر هر نه ایسه یحیا تک خبر انهرامی قرطبه یه واصل اولدقده ممالکی حال
اختلالدن تخلص ایچون دیگر بملک تحری و انتخاب اولوق لازم کلوب قرطبه

وزیری اولان ابی الهزامینک تدبیری اوزرینه عقد انجمن مشورت و مقام
خلافت ایچون بنه امویه خاندانندن متوفی ملک عبدالرحمن المرتضایک برادری
هشام بن محمد انتخاب اولمغله کندوس سنک قرطبه جلی ضمنده مأمور
مخصوص ارسال قلندی مشارالیه بر محله ازوا و زر اولوب امور دنیویه دن
ال چکمش اولدیغنی و تمسبت امور عباده غیر مقتدر بولندیغنی ایراد ایله اعتذار
ایتمش ایسه ده عاصری طاعتک معتبر لری کلوب ابرام و الحاح ایلمر بنه مبنی
بر قاج کون تفکر دن صکره بالضروره تکلیف لرینه اظهار روی موافقت و فقط
اهالیکن نه مرتبه متغیر الافکار اولدیغنی یلیدیکندن قرطبه به کتمکدن صرف
نظر له خرسنیانلری حدود دن دفع ایلك بهانه سبیله قشتاله جانیسنه عزیمتله
عسکرینی دخی اول طرفه جلب و دعوت ایلمدی چونکه خرسنیانلر محمد بن
عبد الجبار متطلبک زماندنبر و کندولرینه کرکی کی تقویت و یرمش و حتی
مسلمانلرک اتفاقسز لغندن و بتون مملکتلرک حال اختلالده اوله رق بوجهته
جسم دولتک اعضاسی متفرق بولندیغندن استفاده ایله بوفرستی غنیمت
یله رک کندو مملکتلرینک توسیعنه عقد اتفاق ایتمش اولدقلرندن جمله دن اول
برشلونه قوتی سر قسطه ایالتندن بر مقدارینی ضبط ایدوب ایالت مذ کوره
والبسنی مفاوله صلحه مجبور ایلمش و قشتاله قوتی دخی بر شخص صاحب امل
اولد یغندن بشقه پدرینک تلفندن طولانی مسلمانلردن اخذ انتقامه حریص
بولندیغندن طلیطله ایالتندن چند قطعه شهر و قلعه اله رق مملکتک حدودینی
توسیعنه مقتدر اولمش ولون قرالی اوچنچی پرمود دخی پدرینک اثرینه اتباع
ایدرك عسا کر وفیره سی ایله پور تکیز طرفلرینه خلیجه خسارت ایصال
ایلمش ایدی ملک هشام اوچ سنه مدت حدود مذ کوره ده دشمن ایله اوغراشوب
اکثر محاربه نائل فوز و غلبه اولمش ایسه ده قرطبه اهل البسینک ملکسز اداره لری
دشوار اولدیغندن و هنوز هشامی کور مدکلرندن بعض کونه کفتکولر و قوعوبلغنه
باشلامغله اعضای مشوره ک و حاجب بولسان ابوالحسام الجوه رینک نیاز
و ابراملر یله ملک مشار الیه عودت و در تیروز یکر می سندسی ذی الحجه سنک
سکزنجی کونی مرکز خلافت اولان قرطبه به مواصلا ت ایلمدی اهلای مملکت
کندوسنک قدومندن کمال درجه اظهار سرور ایلمش اولملر یله ملک مشارالیه
اشبو حسن قبولدن از الیه مضرات ملکیه و دفع مفاسد داخلیه ایله اعاده
آسایش و امنیت و اصلاح احوال تبعه ورعیت اسبابک سهولتله استحصا ل

اوله جفی معاشی استنباط ایدرک بو بولده واقع اولان بعضی تشبیهات حسنه سی
سبیلله فی الواقع برمدنبر و جوش و خروش اوزره بولسان افکار ناسی تسکین
و تأمین و خراب اولان جوامع و مدارس تعمیر و بنامر خانه لر الیه مکاتب و محکمہ لر
کزوب معاینه و فقرا وضعفایه اعانه و التفات ایلیرک عالمی کندوسندن
خشنود و امین ایلدی بوند نصیحه و نوبت اصلاح صورت عصیان و استقلالده
بولان و البیره کلوب ملک مشار الیه طرفدن اول امرده بونلره دولت اسلامیه
عارض اولان ضعف وفتور و دشمنلرک کسب ایلدکاری قوت و زور ایتدی
مسلمانلرک دوچار اولدقاری حال تفرقه دن محصوله کیش برکیفت و بوحال
بالاخره اندلس قطعده سنده دتیوز سنه دنبر و تابان اولان آفتاب اسلامک
کشفیده محاق زوال اولسنی مستلزم اوله جفی رسیده رتبه پداهت اولدیغندن
مسلمین یئنده اتفاق و اتحاد و حکومت واحده یه اطاعت و انقیاد شرعا و عقلا
نه درجه لده ازم اولدیغنی یان الیه اجرای نصایح ملزمه اولمش ایسه ده ولایه
مومی الیه نصایح واقعه یی استماع الیه سخت قوی اعتراف ولیکن امر اجرا سندن
مباعدت و استنکاف ایلدیلر بونلرک اولوجهله کلام حتی عدم قبول و طریق
صوابدن نکوللری یا طومش اولد قاری مصلکله عادانا حال استقلالینلرینی
تصدیق ایتدک و یا خود قوه جبریه استعمالبله تشکیل و تزیینلری چاره سنه
باققدن بشقه بروجه اوفق کوسر میوب برنجی صورت دوامندن شکایت و نأسف
اولمغه اولان تفرقه کله قضیه مخوفه سندن و انک اختیاری ایسه ایچنده بولان
مضرت و تهلیکله به ارائه روی رضادن عبارت اولدق هیچ بروجهله تجویز
اولمه به جفتدن ایکنجی صورتک یعنی بونلرک اوزرینه عسکر سوقبله جبرا
دائر مطاوعتکاری به الملری جهتهک اختیارینه مجبوریت کورندی، اما مرکز
خلافت عارض اولان قوتسزلک ضابطه بلدیه یی یک زیاده افساد ایتش
و ذکر مرور ایدن و الیلردن ماعداد شهر لده اولان وزرا و قائلدر دخی قلمرو
اداره لنده شکل استقلال کوسر ره هر بری مقام حکومتی طایماق هیئته
کیرمش اولدیغندن بونلرک جله سن علی حده علی حده تحت اطاعت و انقیاد املی
اقتضا ایلکله مشار الیه هشام بو امرک حسن تمشینه عبید الله بن عبدالعزیز
نام سرعسکری مأمور ایلدی مومی الیه دخی اگر چه الغرب طرفده بولان بعض
قائلری طریق اطاعته کتورمش ایسه ده و البیره برشی یاه میوب حتی اکثر
وقوع بولان محاربه زده مغلوب اولمغه هشام غیرتش عار بو حاللر دن عزرون

و در گفتار از لوب چار و پنج پارتینده * پنج سابق یعنی بونلرک نصیح و پند طریقه یوله
 یا تورلمسنى التزام ایلمش اولدیغی حالده دخی ینده برکونه تأثیر وفائده سی مشاهده
 اولنه مدیغندن فضله بلکه بالعکس بونلرک سوء اثری کورلیدی زیرا بحال
 حکومته عجز و ضعفی بتون بتون میدان چیهاره رق و هر طرفده بولنان مأمورینه
 مدار جرأت و جسارت اوله رق مستعد فساد اوللری شمارتمش و اهالی قرطبه
 دخی ملک مشارالیه متکامل و مهمل نظریه باقوب عصیان قیام نینده بولتمش
 ایدی یواریق مشارالیه اصداقاسی طرفندن بیت الزهرا یه کتمسی ایچون رجا
 اولتمش ایسه ده راضی اولوب فقط درتوز بکرمی ایکی سنه سنده بعضی ایللردن
 کلمش اولان جاسوسلرک اثر نخریکانیه اهالی علنا عصیان ایتمکله هتاهام جیل
 الشمل * ع * ان السلامة منها ترک ما فیها * دیهرک تاج و لباس حکومتی
 و ملوک مخصوص سائرجه اشیا و علاماتی ترک و اولاد و عیالی و سایر بعض
 متعلقاتی استصحاب ایله قرطبه دن چیقوب بنا ایتدیردیکی ابی الشریف نام
 سراینه ایکی کون ظرفنده واصل اولدی و انده الی سنه مدت دهامعمر
 اولوب بعده ترک دنیای بی وفا و میل نعمت بقا ایلدی اشته مشارالیه ک
 وفاتیه یوز او توز سکر سنه سی تار یخندن یعنی ایکوز سکرسان
 درت سنه مدت تبر و دیار اندلسده اریکه نشین حکمرانی
 و سلطنت اولان سلسله بنی امیه نهایت بولوب
 بوندن مکره جزو نائیده بیان اولنه جفی
 وجهله طوائف ملوک ظهور
 ایلمشدر

سایه معارف و ابیه حضرت ملوکانه ده اندلس تاریخک جزو اولی محمد لیبیک
 نظارت عاجزانه سبیل تقوی بخانه عامره ده طبع و تشیل اولتمشدر

اندلس تاریخی

جزوئانی

طوائف ملوک و دولت مرابطین زمانی

جزء اولده رقرده صحیفه تدیان اولدیغی اوزره خاندان امویه اوچبوزسنه
 قریب مدت ممالک اندلسده کال عز و مکانک ایله پیرایه اوزک سلطنت اولوب
 انجسام کار صورتیای مرآت ظهور اولان برنیجه اسباب و وسائل بنیان
 مروض دولت واقباللرین جانب خرابه مائل و بهجت شاهد رفعت
 و سعادتلرین منعدم وزائل ایلدی (دقیقه) معلوم ارباب رشد و بصیرت
 اولدیغی وجهله هر عصر و زمان بر شیوه خاص اوزره جربان اید و بام الاشیا
 اولان طبیعت دخی قلب ادوار و دهور ایله تبدیل طریق افاضت ایتکله
 مثلاً بوندن بشوزسنه اقدام قدمین عرضه عالم اولان نفوس بشریه و اشیا
 سائر اول دوره مخصوص اولان طبیعتک قوه استعدادیه سیله پرورش بوله رق
 ترکیب یننه ایتش اولدیغدن اول یننه ده متحد اولان بر عارضه مضربه نک
 ازالهی دخی یننه دور مذ کورده حکمران اولان طبیعت کلیه نک شیرستان
 فیضیه نشو و نما بولان بردوا ایله حاصل اوله جفی کی شمذیکی عصرک قوه
 نامیه سی دکشمش اولدیغی جهته نه ذکر اولنان دورک حاصل ایتدیکی عناصر
 بطبقه شمذی واقع ونه ده بوزمانده بولنان عوارض جسمیه دور مذ کورده
 قولانیلان ادویه مصححه ایله مندفع اوله میوب بلکه بوزمانک عارضه سنه

ینه بوزماک علاجیه تدای اولنقی مقتضای اصول حکمتدر بونک کی
مخسفة سالفه تک باعث انقراضاری اولان علتک دخی دفعه بولند یغی
دورک طبیعت کوره بر چاره بولنقی امکان مسلم اولوب فقط دور مذکورک اوزرندن
بش التیوز سنه مروا یتد کدن صکره آخر بر عصرده کلنلرک ایچنده بولند قوری
طبیعتک احکام جاریه سنه تطبیق ایله شویله ایدلش اولسه بویله اولزایدی دیملری
ویا خود عصرلرینک احوالی حالات قدیمه یه مثال طوته رق فلان زمانده فلان آدم
بویله حرکت یتکله شویله اولمش دیوا کاتوفیق معاملات ایملری عبث ایله اشتغالدر
بناء علی هذا بر وقعه تک حدوثی و خصوصیه بردولت قوی الشکیمه تک ظهور
و تأسیس مقتضی بر نیجه علل و اسباب لازم اولدیغی کی بوضورتله میدان کلان
و کمال شوکت و شان ایله عرصه عالمده نشر انوار معدلت ایدن بردولت ذی القدرتک
بالآخره میل انقلاب و اضمحلال ایتمسی ایچون دخی ذاتا و زمانا و داخلا و خارجا
درلو و سائل و استعدادات بولنقی ایجاب ایدرک بونلرک تمامهم کنجیده
حوصله ادرک و بیان اولسی اول عصرده بولنان مدفقان موشکافه یله مبسر
اوله میه جغندن متأخرینک اللرنده بولنان ناقص الافاده تاریخلردن استفاده
ایتدکلری معلومات جزئییه ایله بومقوله امور معظمه سابقه تک دقایق اسبابنه
کسب و قوف ایده میه جکلری درکاردر انجق لاطنه غرض و طرفکیریدن
عاری کوریلان بعضی تاریخلرده اسباب مذکورده دن پک بللو باشلورلی سلاک
تحریره چکلمش و متأخرینک محک تفتیش و امتحانلرنده دخی بونلر حقیقه
برقاج طرفدن قلمه آتمش اولان تاریخلرده اتفاق کورلکله سنجیده معیار اعتبار
طوتلش اولدیغندن بومثللو اسباب کلیه و ظاهره تک بیلمسی فائده دن خالی
دکدر ایمدی دولت امویه تک رهین زوال اولسی ایچون مضبوط اولان
اسباب کلیه و موثوقه تک الیوی و میدانده اولانی اول امرده اخلافک
بوزلمسیدر که سائر اویونستر لقلر جله بوندن تولد ایلشدر چونکه حکومت
امویه تک واسطه مدتده و صکره لری اوغراد یغی صدمات اختلالات محللرنده
کوسترلدیکی اوزره همان باسرم تغییر اخلاق ملیه دن نشأت ایلش حالات
اوله رق یعنی عربلرک اقلیم اندلسی فتح و تسخیر ایلرینه باعث کلی اولان
کلمه واحده اسلامیه و غیرت دینه و جهادیه کی خصائل ممدوحه صکره لری
و قایه آسایش و تن پروری و دوام حضور حضری افکار یله نائب مناب ایدیلرک
کین غدر و انتقامده فرصت بین اولان اعدای دینه رخصت فرصت کوسترلش

و بوحالك اوزرينه علت طرفدارى و فوايد پرورى و مرض غرضكارى
 و حب جاه و اقبال دخی انضمام و علتك عروق و اعصابه سرایت ايله
 مدبر اقليم بدن اولان دمی افساد و اخلال ایلدیکی مثللو کیدرك اولیای دولتک
 و بتون خلقک طبیعتلری مبتلای اسقام ایدرك امر اولی الامر و اطاعت و قوانین
 دولت و ملت و رعایت و حکامده انصاف و عدالت و عهد میثاقده ایضا و ممانعت
 شمائل برکزیده سی مفقود اولمش ایدی و همدۀ منفعت ینان فامورین چونالوب
 دفع اثارب و جلب منافع و مأرب ایچون حلیۀ صدق و امانتدن ساده اولان
 بر بر یله نفوذ و یر یلرک بونلردن عسکر ترتیب و بوجهلۀ زمام رفاه و آرام مملکت
 انلرک یدمخافظۀ رینه تسلیم قلمش و دها بونک کی نیجه تدبیر سن و یولسن شیلر ایلۀ
 شیرازۀ نظام مملکت بیچیدۀ منوال انقسام و مفسدت اولوب و والیر دخی
 حکومتک دوچار اولدیغی حال ضعفندن کسب قوت ایلۀ هر بری قلمرو
 ادا لرنده بالاستقلال حکم فرما اولق داعیه سنه قالدیشوب بوجهلۀ حکومت
 اسلامیه متغلبه لرینده منقسم و حکم خلافت یالکر قرطبه یه منحصر قالدۀ رق
 ساریر لردۀ خلیفۀک تأثیر نفوذی منعدم اولمش ایدی بونلردن اشبیلیه و البسی
 بولنان محمد بن اسماعیل بن عباد ذکر ی سبقت ایلدیکی اوزره اشبیلیه جوار لرنده
 اداره سدن متوفی ملک یحیی بن جوده غالب اولۀ رق و ایالت مذکوره داخلندۀ
 بولنان سبها قلمرو زیر لینی و معتبران مشایخی اچۀ قوتله کندو سنه جلب
 ایدرك کسب استقلال و قمر مونه و مدینه سجونه و البیریدخی کندو
 ایالت لرنده بشقۀ بشقۀ حکومت تشکیلۀ هر بری مومی البهک اثرینه اتباع
 ایتش و مومی البه یحییانک قرطبه ده تخت حکومتده جلوس ایلزدن اول
 حوزه اداره سنده اولان و جزیره الخضرا و مانقۀ و سبتدن عبارت بولنان
 حکومتی دخی برادرینه و علی روایۀ اوغلنه انتقال ایلش اولسدیغی مثللو جانب
 شرقده بولنان غرناطه و البیرا مملکتلر دخی درتوز بکرمی تاریخنندن برو
 حبوس بن ما کس بن بلکین الصنها جوی ینده و اولطرفک بتون سواحلی
 یعنی مریه دن مر وید رویه دکن مواقع حاجب محمد المنصور بن ابی عامر
 زمانندن برو عامر یلر اداره سنده و بودفعۀ دخی بونلردن دینه و البسی اولان
 زهیرک تحت تصرفندۀ اولوب مومی البه زهیر مریه و مورسیه بی ضبط و اورازۀ
 وکیل نصب ایدرك کندوسی بحرا ساردا نیایه قدر عزیمت ایلۀ اخذ و تسخیر
 ایتش اولدیغی جزایر بالی سارده اقامت ایلکده وینه عامر یلردن عبدالعزیز

ابو حسن بن عبد الرحمن دخی در تیوزاون ابکی تاریخی بنویسید ده
 علی وجه الاستقلال رؤیت امور واحوال ایدرک و بالاخره زهره وارث اولمغه
 اول محمل بدخی بناسیه به ضمیمه ایلدیرک باشلوجه بر حکومت شکلی کو سترمکده
 واندلسک جانب شمال بنسند سر قسطه والبسی ابوالحکم المنذر وطلبطه
 والبسی اسماعیل بن ذی النون و غرب طرفنده دخی بطلبوس والبسی عبدالله
 بن مسلمة بن الافطس حل و عقد امورده مستقل بارای اولوب هر بری دایره
 ایاالتربی بر حکومت منفرد و اداره مستقله صورتده طوقند اولدیغندن
 بوضورنده قسطه حکومتی حاوی اولدیغی قصبات و قرا ایله همان بر ایالت
 محتمده قاهره اطرافنده کندوسندن مفرزاون قدر حکومت مستقله ظهوره
 کاش ایدی و بو حکومتلردن هر برینک ایر وجهه عسکری و سکه سی اولدقدن
 بشقه تحت حمایه لرده دخی دره بکاری کی متعدد ناحیه صاحببری اولوب
 دیگر ناحیه صاحببردن و یا خود بشقه امیرلر طرفندن انلر تسلط و تعرض
 وقوعنده حاملبردن استعانه ایدرلر ایدی حاصل کلام ملک عبدالرحمن ناصر
 و حاجب منصور زمانلرنده بونجه همت و غیرت ایله نظا مبدئاً سس واستحکام
 اولان بنیان سلطنت بر منوال محرقطعات متعددیه منقسم و متفرق اولهرق
 الی ایاغی کسلش بر کالبدی اقتداره دوش اولدیغندن ورده حسب الاقتضا
 مسلمانلر خرسینا نلردن چند دفعه عسکر استعاره واستخدام و حتی ابکی دفعه
 پای تحتلرینه قدر جلب ایله اراده طریق هجمه و اقحام الملش اولدقلرندن
 اگر چه بو حال پر شور شده اسپانیا لورده بحال اتفاق واتحاد اولمش اولسه ایدی
 حکومت اسلامیة نك اسپانیا قطعسندن کاملاً محو و اندراسی جزئی غیرت ایله
 حصوله کله ییلور ایدی لکن انلر دخی امور داخلیدلرنده اولان بعض قاریشقللر
 ایله مشغول بولوب بومطالعده عطف نظر همت ایله جک و قتاری اولمامغه
 بودفعه هیچ حرکت ایتبوب کندو حاللریله اوغراشمده ایدیلر اوجیوز طقسان
 ابکی تاریخنده قلعه التمر محاربه سنده اراغون و نوار قرالی سانشون غر سبا
 و قشاله قوتی فرنان و لیون قرالی بشنجی الفونس بن برمود بر اشوب حاجب
 محمد المنصورک اوزرینه عسا کر و فیره ایله کلمش اولدقلری زماندن اشو
 طوائف ملوک و قشده کین بونارک جریان ایدن بعض احوال داخلیلری سلسله
 وقوعات تاریخه طوقمنسی جهته لرحملاً بیانه ابتدار اولنور
 جلبقبه واستوریش و لیون قرالی اولان مومی الیه بشنجی الفونس بن برمود

مومی الیه عبدالله
 ملک حکم زمانده
 شاپور فارسینک
 یاننده تربیه
 اولدقدن نصرکه
 انک توسطیه
 هر دیه والی تعیین
 قلمش واهالی
 بنسند مقبول
 و معتبر اولمش
 ایسده شاپورک
 زمانیه رفع لوائ
 عصیان و ضلال
 و بطلوسی ضبط
 و انده کسب
 استقلال ایلشیدی
 بونک اولاد
 و احفادی یوز سنه
 قدر مدت
 بطلبوس سده
 حکومت ایلوب
 بنی افطس لقبیه
 کسب شهرت
 ایلدیلر

بش یاشنده جالس سندائی قرالی اولوب یکریمی سکر سنه مدت حکومت ایلمش
وعمرینی کلبسا و مناسرتی ناسیله کچوروب فقط درتیوز اون یدی تاریخنده یعنی
میلادیک ییک یکریمی الی سنه سنه پورتکیز مملکتده واقع ویزو قلعه سنی
مسلمانلر لرندن تسخیر ایلمک املنده ایکن مجروح و فات ایلمش اولدیغندن
اوغلی اوچینی برمودیرینه جلوس ایلدی فرنک مورخلری مومی الیه الفونسک
حسن اداره سنی وقوانین موجوده بی تعدیل و اصلاح ایلمش اولدیغنی روایتله
برابر قوانین مذکور اولوقندنبر وکسنه نک معلومی اولمادیغنی دخی اقرار
ایدر لر و قشاله نک قونت مستقلى اولان فرنان قلعه النسر محاربه سندنصکره
دیگر بر محله مسلمانلر الیه وقوعبولان مقاتله ده فوت اوله رق یرینه اوغلی سانشو
کچمش و مومی الیه سانشو مستعین بالله عسکر یله برابر سلیمان بر برینک اوزرینه
کیدوب جزیره الخضرا یه قدر بر بریلری تعقیب ایلمشیدی اشوس سانشوین
فرنانک ایکی دختر ملاحت پروری اولوب برینک اسمی دوناننایدیکه آراغون
ونوار قرالی سانشوین غر سیانک و دیگر بنک نامی تره زبایدیکه مومی الیه
اوچینی برمودک تحت تزوجلرنده ایدیلر مورخلرک حکایه سنه کوره قشاله قوتی
مومی الیه سانشونک والده سی اسرای اسلامدن بر مرد صبیح اللقایه جان و لدن
اشنده و اوغرنده جان وجهانی ترک وفدایه آماده اوله رق هر صورتله اولور ایسه
اولسون تور سینه سنده هیجان ایدن آتش دلسوز عشق و محبتی اطفایچون
محبوبنک تحت ازدواجنه کیرمک املنده بولنش ایسه ده اوغلی سانشودن
احتراز ایلدیکندن تسمینی تصور و بوخصوص ایچون بر شربت زهرناک تهیته
ایلدیکنی سانشو بر تقریب الیه خبرالمش اولمغله اول شربت جبرا والده سنه
ایچیروب تلف ایتمش و بوسوء قصدی اخطار ایدن شخصه اجرای مکافات
ایلمشدر مومی الیه سانشونک وفاتده اون اوچ یاشنده بولنان اوغلی غر سیا
قشاله قوتی اولوب رؤسای مملکت تزید مناسبات قرابت املیه هم انشته
و هم قانی بولنق ایچون لیون قرالی برمودک همشیره سی اولان دونا سانشایی
مومی الیه قونت غر سیایه المق استمش ایسه رده اول رائق بعض غرضکاران
اخذ انتقام سودا سیله غر سیایی تلف ایلمش اولدق لرندن قارمذ کور صورت پذیر
حصول اوله مامش و متوفای مومی الیهک برینه همشیره سی دونانک زوجی
بولنان مومی الیه سانشو کچوب بوصورتله قشاله مملکتی دخی نوار و آراغون
قرالغنه التحاق ایلمکله ذکر اولنان اداره اواننده اسپانیاده بولنان خرسلیان

اداره لرینک ایچنده ال بیوک برحکومت اولمشدر و بوسیده مئی مومی الیه سانشو
 ابن غریسیه یولک سانشو معنا سنه اولان سانشو المایور و بعضا دخی اسپانیا
 ایمرطوری عنوانی و یریلوب لیکن بومقوله القاب افتخار کندوسنک اظهارینه
 مستعد بولندیغی اوضاع بلاهت ناسنه پرده استار اوله میدرق اطوار
 غریبسی شهره روزکار اولمشدر از انجمله مومی الیه بر سفره اشای عزیزنده
 غایت سودیکی براسینی کوزلجه باقق اوزره زوجه سی دونانویه سبارش و امانت
 ایدوب مؤخراسب مذکور ی اوغلی دون غریسیا مومی الیه ایدان طلب ایلدکده
 معتبران اهلیدن مئی نام کسنه کندوسنه تنبیه قرالی اخطار واسبک غریسیه
 و یرنامسینی افاده و تکرار ایتمکله مومی الیه دخی غریسیه ردایله جواب و یردی
 غریسیا اشو معامله ردی کندوسنه حقارت عدایله مادرندن اخذ انتقامه
 نصب چشم کین و یوخصوصده هر نه صورتله ایسه قرنداشی فرناندوی دخی
 کندوسنه معین ایدر لک پدر لرینک و رودنده والدیه زنا ایله اتهام
 و کویا غریسیا یه ییله زنا فعل شیعینی ابرام ایلدی دیو افزایه قیام ایللریله قرال
 ساده دل تحقیق کیفیتدن ذاهل اوله رق زوجه معصومدسینی بناحق حبسه
 القا ایتدیردی و مملکتک رؤسای غصب قرالی تسکین وازالیه اقدام
 ایلدیلر ایسده مدعی بولنانلر بالذات کندوسنک اولادی اولقی حبسیله پک اصرار
 ایده میوب قرالک امری اوزره بوجیب دعوائک فصل و رؤیتنه بروجه
 غریب ایله قرار و یردیلر یعنی خرسلیانلرک اول زمانکی عادتلی اوزره بر محل
 مخصوصده مومی الیه و یا خود طرفندن نصب اوانه جق و کیلی مدعیسوله
 میدان مبارزته چیقوب اگر غلبه الک طرفندن وقوعبولور ایسه بیجرم و جنایت
 اولدیغینی اثبات ایلش اوله جینی واکر بوحکم روی رضا کوسترمز ایسه
 عز و اولنان جنایتی مقر و معترف بولنه جغندن آتشه القاء و احراق اولمنسی رأینی
 تصویب ایلدیلر (الحق یعلو ولا یعلی علیه) مقتضایه اکر چه حق
 هر نوقته و هر نصورتله اولور ایسه اولسون کندوسنی اظهار ایلک قواعد مؤسسه
 کونبندن اولوب انجق مومی الیه حقنده عز و اولنان تهمت کندی ثمره فوادی
 اولادی طرفندن بناحق وقوعه کلش برده عالی غریب اولغله الک جهت دفع
 و احقاقی ایچون دخی حاکم محکمه قضا بر صورت بدیعه اختراع و اجرا ایلوب
 قرال سانشو المایور لک تحت نکاحنده اولیان ایبار اسمنده بر خاتوندن متولد
 ز میرنام ولد زنا سی قرا ایچنه کرفتار اولدیغی سجن بلادن متأثر اولادی

یو زندن بغیر حق بومصائبه دوچار اولدیفته غیر محمل اوله رق مومی الیهانک
اوغلاری اولان مدعلری برموجب حکم وقرار مبارزه یه دعوت ایلدی لکن
غریبا و فرناندو میر الیه مقابله به جسارت ایده میوب مغزی اولدقربی بالاخره
کندوری اقرار الیه پدر و والده زندن طلب عفو ایلش اولماریله مبارزه یه
حاجت قالماسدر

قرال مومی الیه دائره حکومتی خلیجه و سغندر مش اولدینی حالد قناعت
ایتمه رک همحدود بولنان لیون قرال الیه برمعبد نزاعی چبقاروب انک ملکندن دخی
براز یرک کندی ممالکنه ضم اولمنشی استمش ایسه ده قضیه منازع فیها کندو
نصوری وجهله نتیجه بخش اولمیوب خاطر له کلان برصورت کسب ایلدی
یو وقعه تک حقیقی شو و جهله خامه کذار اهل تاریخدر که مومی الیه سانشو
المایو ربکون شکار ده ایکن خرابه برمعبده التجا الیه اوزرینه هجوم ایتمکده
اولان برجانوردن سلامت بولش اولماریله تبرکامعبد مذکور ی اعمار ایلوب
حالبوکه محل مذکور لیون اداره سی داخلنده بولندیغی جهته لیون قرالی برمود
اول محلی ادعادن فارغ اولدیفندن مومی الیه سانشو عسکریله اوزرینه واروب
اشورغه شهرینه قدر اولان محملری ضبطه اقدام ویرسنه صکره قرال
برمود دخی یکیدن عسکر جلب و تدارکله سانشو الیه حربیه قیام ایلش ایسه ده
طرفین اردوسنده بولنان پاپاسلرک توسطی و برمودک همشیره سی اولان دوناسانشا
قرال سانشو المایورک ایکنجی اوغلی فرناندویه تزویج و سانشو طرفندن دخی
بوکا مقابل قشتاله مملکتی بوجه قرالیت اوغلی فرناندویه ترک اولنقی و همده
برمودک یکن سنه سفرنده غائب ایش اولدینی محملر اشو قرالیت جدیدیه
ضم و علاوه قلمقی شرائطی الیه فان دوککسزین یناری اصلاح اولندی
غرائب احوال دندر که قشتاله مقدملری لیون قرال لافنه تابع عادات برایات ایکن
فرنان غوزالس زمانده برشاهین الیه براسب بها سندن طولابی مستقل قوتلغه
تحویل و بودفعه دخی برمعبد نزاعنک نتیجه سنده قرالیه تبدیل اولمش و بعد
زمان اسپانیاتک دیگر حکومتلری دخی جمع ایدرک برحکومت جسیه هیئته
کیرمشدر بوندن صکره قرال سانشو ممالک باقیه سنی دخی دیگر اولادی
بینده تقسیم و غریبایه نوار مملکتی واوچنی اوغلی اولان غوزالویه صوبرآرب
اداره سنی و ایبارک اوغلی سالف الذکر مرمره دخی آراغون حدودینی تعین الیه
درت قرالان تشکیل ایلوب کندو سیدخی هجرتک درنوزیکرمی سنه سنده

وفات ایلشدر اشته خرسنیا نلرک اتفاق ایله حال نشئت وضعده بولنان اداره اسلامیه لک دفعه وازاله سنه قیام ایده مدکاری ذکر اوانان مشاغل داخلیدلری سببله قتلری اوله مد یقندن نشئت ایلش ایدی

ملک جوهر بن محمدک زمانی

کله لم قرطبه حکومتده ملک هشام ثالث برموال شحرر ترک تاج سلطنت واختیار ازوا وعزلت ایتکله سلالة امویه کسب انقراض ایندیکندن فتنه حدوثدن اجتنابا رؤسای قرطبه بریره کلوب اداره ملک وسلطنت ایچون بذاتک لزوم وجودندن و بین الاهالی معتبرومعتمد ومقتدر ومؤتمن اولان حاجب سابق جوهر بن محمدک بومقامه اهلیندن بمثله ملک تخت حکومت قرطبه به افتقاد واجلاسی خصوصنه قرار ویردیلر و بواتخاب اوزر بنسه موی ایله تخت حکومتده اصعاد اولندقدنه فی الحقیقه کندوسی برخرمدن کاردان اولقله جمله لک مأمولی اوزره حسن اداره حکومتده بذل مساعی مقدوره ایلوب اگر چه دولتی اولکی مرتبه قوت وشوکتیه ایصال ایده مامیش ایسه ده لکن هیچ اولماز ایسه زمان زوالی تبصیده موفق اولمش وطوغریسی بویله بروقتیده کندوسندن ظهوره کلان خدمات مبروره سزوار شاباش ونحسین بولتمشدر مشارالیه ابتدای امرده اهالیلک هرخصوصده موافقت مرامنه مجبوریت حائله بولمقله ممکن مرتبه احاده آسایش وحضور واصلاح مصالح وامور ایچون اتخاذی لازمکلان تدابیر وحرکاتده نظر خلقده مسؤل بولتماق وایجاب حاله کوره وضع وطرح قلنه جتی تکالیفده مصادف صعوبات اولماق اوزره اصول حکومتی بر شکل آخره افراغک لزومی بالمطالعیه بولک ایچون رباسنی کندنده اوله رق قرطبه اهالیلک منتخبان وجوه وارکانشدن مرکب بر مجلس تشکیل وحقوق حکمداری ایله امور دولتی اول مجلسک رأیته تفویض ایلدی و فی الحقیقه بوندیرک لطفی کوریلوب هم کندوسی موقع حکومتده اصعاد ایدنلرک امور دولته مداخلاتندن مصون اوله رق اولدجه مصالح عبادک یولنده کورلمسنه وهمده کندوسنک بقای اقبالیته سبب اولسیدی چونکه بتون اوامر مجلس مذکور دن صادر اولسید یغندن بر مصلحت ایچون طوغریدن طوغری به کندوسنه مراجعت اولندقدنه کندی کندینه برشی اجرا ایده میوب حتی مجلسده دخی اعضای سائره مثللو بالکزر بر رأی صاحبی بولسید یغنی سرد واعتذار ایله مصلحت معروضه بی مجلسه حواله ایدر واوراده ویریلان قرار اتفاقینک مقتضاسی اجرا اونور ایدی و برده حکومت مطلقه بی بو طریق ایله

حکومت مشروطه شکننده کوستر مملکه و اکثر ارباب وقع و نفوذی مجلس
اعضا سندن بواند دیوب عصیت پیدا ایت مملکه اسلافک دوچار اولدین
و رطه لردن نفسی محافظه ایلدی و بوندن بشقه حرکات ذاتیه سنی دخی
موجدی اولدین اصول جدیدیه توفیق و تطبیق ایچون ملوک مخصوص
سرایده اقامتدن دخی بر مدت استنکاف ایدوب فقط بعض ارکان دولتک ابرامیه
مؤخر ا اظهار موافقت و اماینه اداره ذاتیه سنی تصرفات مقتضیه اجرا سندن
خالی اولوب یعنی اسلافی کی برای حشمت زائد خدام قبول ایتوب انجق
خدمت مخصوصه سنه مقتضی اوللری توقیف و ماعداسنی رد ایدرک و خزینة
دولته بوجهتله دخی کلی منفعت کوسستره رک اجرای مقتضای کار شناسی
و درایت ایلدی بعده محاکم شرعیه تک تنظیم و اصلاحه بذل سعی و اهتمام
ایدوب شاهد زور لری تشکیل و قاضی و محضر لری توظیف ایتک و بلا تخیلق
ایله اموال خلقی جلب ایدن ساخته طبیب و کاهن لری و سایر بومقوله اضرار ناسی
مدار تعیش ایدن مفسد لری شهر دن طر دورد ایله برابر طبابت اجرا ایده جک
اوللرک رسم امتحان لری اجرا اولنقی اوزره مشاهیر اطباء دن مرکب بر مجلس
کشاد و ترتیب ایتک کی منافع ملیه و ملکیه بی موجب اولان اسباب حسنه تک
تدارکنده تجویز قصور ایلدی و بر یاندن دخی قرطبه شهرینی خط و غلادن
و قایه ایچون بیوک انبارل بنا و در و ناری ذخایر ایله املا ایتدیروب و اهالی تک تسهیل
اسباب معیشتی ضمنده حوائج ضرویه دن اولان شیلری بیدول ایدوب معاملات
تجاریه و اسعار حقنه وضع اولنان نظاماتک دوام اجرا سنه نظارت ایتک
اوزره سوق و بازار لره مخصوصا مأمور لر نصب و تعیین ایلدی و بر مدت نبرو
اموال امیریه بویله تحصیل اولنه میوب بویوزدن هم اهالی ظم و غدر کور مکنده
و همد تحصیلدار لک ارتکا بندن ناشی واردات و قتیله و بویله کلیده رک خزینة
دولته دائم ضرورت کورده مکنده اولدیفندن بوجالک دخی اصلاحه بذل
مجهود ایله تحصیلدار تک محاسبه لری بهر سنه رؤیت اولنقی اوزره قرار و یردی
و نفس قرطبه تک استیکمال ضابطه و محافظه سی و استحصال اسباب راحت
و امنیت ایچون دخی اهالی سندن عساکر ضبطیه ترتیب و استخدام و بهر بوم
شهرده جریان ایدن احوال و وقوعاتک دفتری کندوسنه عرض و تقدیم اولنقی
اوزره وضع نظام ایلوب امنیت بلدیة خصوصی کایبغنی حصوله کلدی
اشبواصلاحات خیریه ثمره سی اوله ورق خلقک آشیا نه امیدندن منفصل اولان

همای سعادت و رفاه بود دفعه ما واسنه رجعتہ میل ایلمکله هرکس جان
ومالندن امین اوله رق امر تجارت یکیدن رواج بولدی ومقدملری شهر دن
فرار ایلش اولنلر دخی اطراف واکا فدن فوجا فوج عودت ایله قرطبه شهری
کافی السابق تجارت وصنایع جهتلریله اسپانیانک برنجی شهری اولدی اطلق
جوهرک بوتدابیر حسنه سی اسپانیاده حکومت اسلامیه نک بتکرار اعتلائی شان
وشوکتی استلزام ایده جک مرتبه عیم المنفعه براداره مصلحه اولدینی حالده
سائر ایالات جسم حکومتدن ابرلش اولدیغندن بوسعه سادتن یالکزن نفس قرطبه
استفاده ایتش واته کیلری بهره قالمشدر

تشت اعضا سببیه حال احتضار زواله کلش اولان جسم دولتی یکیدن احیا
ایلمک اول امرده اجرایی متفرقه مالکی بر بریندر بط والصادق موقوف ومربوط
وبودخی خبلی مدتلردن بروهوای تفردله اقمرده کام اولش اولان والیرک
دماغندن بوی نخوتی ازاله ایله طریق اطاعته التلرینه محتاج ومنوط اولوب
بومطلبک ایسه طوغریدن طوغری یه حصوله کله مبه جکی احوال سابقه
دلالتیه معلوم ومثبت اولدیغندن اسلوب حکیمانه اوزره برچاره بولنقی طرفنه
کیدیلوب یوک مملکتلرک امیرلی بیتنده اولان اختلاف ومعارضه مدخله ایله اول
منوسط مصلح صورتنده بولنقی وبعده قرطبه یی مرجع الیه اعتبار ایله حس
اولنیه رق جمله یی بر هیئت مجتمعه یه ربط ایلمک صورتی مشار الیه جوهر پاک
کوهرک انبیه خاطرنده احسن وجوه کور نمکله درتوزیکرمی اوچ تاریخنده
باتحیرات امرای قرطبه یه دعوت ایلدی بونلرک کیسی بعض بهانه لر سرد یله
عزیمندن امتناع و بونکله بارمهم صورتده عرض اتباع ایلوب بعضیسی دخی
نه دعوتنه ونه نصیحتلرینه قولاق ویرمکدن ماعدا الحاله هذه سلاله امویه
منقرض اولش اولدیغندن ارتق قرطبه حکومتی محو ومندرس اولش وبعدا زین
قرطبه یه هیچ برکونه رشتة هلاقه وتابعیت قالما مشدر دیوعادنا تصریح مخالفت
ایلدیلر حتی طلیطله امیری اسماعیل بن ذی النون کمال غرور وعظمتله جواب
ویروب جوهرک قرطبه ده اقامت ایلدیکنسه قناعتله تشکر ایتسنی دوسمانه
نصیحت ایدرم وبندخی بودنیاده اللهدن غیری کسمنه یی فوقده یتلم وطائیم
دیدیکی تحقیقکرده نقاندر جوهرک ایسه بونلرک مستحق اولدینی معامله یی
اجرا ایده جک قدر قوتی اولمدیغندن چاروناچار جانب صمت وسکوتی
اختیار ایله وقوعاته تابع اولدی بواشاده قرطبه یه جوار بولسان اشبلیه امیری

ابن عباد جوهر دین پروا اولغله فرمونه امیر بک اراضی سینه اطاله دست تعرض
 ابدک محاربات داخله قبول بک اجلسنه سبب اولوب چونکه امیر فرمونه بر سینه
 مدت ابن عبادک تعرضنه مقاومت وبالاخره تحمل ایده میوب فرار ترک حکومت
 ایتسک وغرناطه و مالقه امیرلی اولان حبوس ما کسنی ایله ادریسدن
 استمداد واستعا ۶۰ ایلسک اوزرینه ادریس طرفندن بر مقدار عسکر کش
 وحبوس دخی بالذات کندی عسکر یله اولجانبه عزیمت ایلش اولدیفندن بونلر
 بالا نفاق درتوز بکرمی یدی سینه سنده ابن عبادک عسکر بخی بوزه رق فرمونه
 مملکتی تخلیص ایلدیلر وینه بوارالق مالقه امیری بولان مارالد کر ادریس
 ابن جود وفات ایتکله برینه بک انتحابی خصوصنده ناز عه وعدم اتفاق
 ظهور ایدوب ابن بقیه نام کسینه نک همتیله ادریسک اوغلی یحیی امیر نصب
 قلمش ایسده اسقلان جنسندن اولوب سینه محافظی وکیلی بولان نجاشادیم
 ملک یحیی بن علی بن جودک اوغلی حسنی مالقه یه اقعاد ایله زمام امور مملکتی
 کندی بدینه المی نیتنه جازم اولدیفنه مبنی مر قوم خادم مالقه ده اولان
 طرفدارانی ایله باخبره جبل طارقدن مر وروا بن بقیه نک بولاندیغی محسندن
 یکمبوب بشقه طریق ایله مالقه نک قلعه سی اولان القصبه یه ورود ایله ضبط
 و تسخیر ایلدی لکن در حال مارالد کر ابن بقیه یقینوب خادم موی الیهی تحت
 محاصره یه المقله بعض مصححین توسطیله بیلری بولانه رق حسنک بنه سینه
 و طبعه یه عودتی و ادریس بن جودک دخی مالقه ده امیر قالمسی خصوصنده
 قرار و یر دیار بولاشاده ملک جوهر دخی قرطبه جوارنده تشکل اتمش اولان
 ساحله امیر لکی اوزرینه سوق عسکر ایلوب لکن مملکت مذکوره کوچک
 و قوتسز اولدیغی حالده ذکر ی سبقت ایدن طلبطه امیری ذی النونک زیر کتف
 جایه سنده اولغله نک طرفندن ورود ایدن امداد سینیله جوهرک عسکری
 پریشان و براز مدت صکره یعنی درتوز اوتوز بش سینه سنده کندوسی دخی
 عازم روضه رضوان اولش و اخلاق حبیده و اطوار برکزیده سی جهتیله
 بین الانام صاحب اعتبار و احترام اولان فرزند رؤفندی محمد نک برینه
 قرطبه تحت حکومت انتحاب و اقتصاد اولمشدر

✽ ملک محمد بن جوهرک زمانی ✽

طلبطه امیری ذی النون قوت و اقتداره مالک و بتون انداسی قبضه تسخیر
 المی افکارینه سالد اوله رق بلنسیه وغرناطه و مالقه امیر یله دخی متفق
 بولدیفندن محمد بن جوهر سر بر حکومته قعودنده اشو قوه متفق یه قارشو

برقوت کافیه تدارکی لزومی بالمطالعہ اشبیلیہ امیری بولان مقتصد بن محمد بن عباد
و بطایوس امیری ابن الافطس ایله بعد المخابره درتوز قرق اوج سند سی
ربیع الاولندہ اشبیلیہ یہ مرخصہ کو ندریلوب تدافعی و تعرضی برصاھدہ
تنظیم اولندی لکن بواسطہ اوچنی دخی برادہ یہ وضع ایلیوب بوجھنلہ
ملک قرطبہ کندینی امیر رادہ سنہ تنزیل ابتدیکندن ماعدہ اشبیلیہ امیری
بوناردن قونلی بولنسی حسبہ سائرہ تقدم ایلش اولد یضدن قرطبہ حکومتک
هیچ امتیازی قالدی هر نه حال ایسه بونلرک اولصور تلہ ایکی طرفلی اتفاقری
بتون ممالک اندلسی بر آتش حروب و قتال ایلش و بوجرج مر جسدہ طرفینک
رئیسری اولان طلیطلہ و اشبیلیہ امیر لی فوت اولش ایسددہ صلحہ برقاۃ
و یرموب بالعکس اوغلاری ذی النون المیمون ایله ابن عباد ثانی پندہ تشدید
مخاسمت و معادانہ سبب اولشد ر ممالک اسلامہ اشوا یکی فرقہ متضادہ ک
مفاسد غرضکارانہ لی ضمنندہ پامال سنایک خیول اولوب هر طرفدہ آثار
امن و امان محو و بی نشان اولدی مارالبیان ابن عباد ثانی بر طرفدہ غرناطہ و مالقه
امیر لیلہ اوغرا شمعده ایکن مذکور میمون شادی کنان قرطبہ اراضینہ تجاوزلہ
بربحار بہ عظیمہ دہ ملک محمد بن جوهرک عسکر بنسہ غلبہ ایلش اولسلہ ملک
مشارالیه خستہ بولندیغی حالده دلشکستہ اولوب اعانہ نیازی ایله اوغلی
عبد الملکی متفقی عد ایلدیکی اشبیلیہ امیری ابن عباد جائنہ اعزام ایلدی
فقط ابن عباد امر امداد دہ مسارعت کو ستر میوب عوی الیہ عبد الملکی اکرام
وضیافت ایله اشغال و اغفال و بوجھلہ امر اروق ایلدیرک ملک جوهرک
حال خطرناکی مشد اولد قد نصکرہ اعانہ یہ عزیمتہ طلیطلہ امیری اوزر بنہ
هجومہ استعجال ایلدی عساکر معاونہ ک و رودندہ قرطبہ شهرندن دخی دشمن
اوزر بنہ خروج اولنوب امیر میمونک عسکری ایکی آتش اراسندہ قالہرق
مضمحل و پریشان اولش ایسددہ ملک جوهرک عسکری اختتام ایله مشغول
بولندیغی اراقی ابن عباد عسکرینی شهرہ ادخال و قیورینی سد و بند ایله مواقع
مناسبہ یہ عسکر وضع و اقامہ و بعدہ قصرہ کیدوب فراش احتضار دہ یتان ملک
محمد بن جوهری اخذ ایلدیکندن مشارالیهک اوغلی عبد الملک امیر ابن
عبادی قرطبہ دن اخراج ایلک غیر تبیلہ حربہ قیام ایلش ایسددہ کندوسی
مجر و حافات ایتکله بالضرر و رة قرطبہ اعالیمی اشبیلیہ امیرینہ متابعت
ایلدیلر درتوز الی ایکی ناز یخندہ بوجھلہ ابن عباد خیانت فعال اتفاق اھاتہ

و عهد و میثاقی نقض و خیانت نه تبدیل ایله اگر چه قرطبه حکومتی بستیون
محو و مخفف ایلیه رك نائل مرام اولمش ایسه ده لیکن الیوم القیام مظهر نفرین
و دشنام اولمشدر یت ظالم نماد و قاعده زشت او بماند عادل برفت و نام نكو
یاد كار كرد حكومت اسلامیه دن تفرق ایدن اداره متعدده لر بوصوله
یكدیكر یی چاك چاك ایتمكه ایكن خرسینلر دخی حضور كامل اوزره بولمیب
چونكه اجالا ذكری سبقت ایلدیكى وجهله قرال سانشو المایورك لیون قرالندن
اخذ و نزاع ایله كنشو حكومته ضم و علاوه ایلدیكى محملار ایله برابر جهل ممالکی
و فاتیدن اولجه دیرت نفر اوغلند توزیع و اداره واحده بی حكومت اربعه یه
تقسیم ایلشیدی انجق بونلر حصه مقسومه لرینه قیامت ایتوب هر بری كندی
دیرینك بتون ممالكنه وارث عدایلیه رك حقوق اخوق حب دنیا یه فدا
ویكدیكر لری حقنده اللرندن كلان فسادلی اجرا ایلدیله ایلچلرندن اولان
اراغون قرالی رمیر ممالكنك توسیعنه ساعد همتی تشعیر ایدوب نوار قرالی
بولسان برادری غریسایله محاربه ایدرك مغلوب اولغله اراغون مملكتك
برمقداری زیر اداره سندن چیقوب غریسانك تصرفنه كچدی ولیون قرالی
برمود دخی سانشو المایورك ممالكنك بو وجهله انقاسانی و اوغللرینك یننده
واقع اولان نفاق کوریچك بو حال سانشونك مقدا كنندن اخذ ایلدیكى
محملرك استرداد ینده موسم فرصت عدایله قرال فرناندونك ممالكنه دخول
و محال مذکوریه یی تکرار اخذ و نزاع ایلکله مومی الیه فرناندون نوار قرالی اولان
برادری غریسادن استعانت و بالاتفاق برمودك اوزرینه عزیمت ایله خصمنه
ظفر یاب اولمش ولیون مملكتنی بتون بتون استیلا ایلشدر بومهر كه اثناسنده
لیون قرالی برمود دخی سوار اولدیغی اسبدن سرنگون اوله رق مجروح و فات
ایلمسی و ذاتا متوفای مومی الیهك همشیره سی مومی الیه فرناندونك زوجه سی
بولنسی حبسبلیه لیون قرالغی قشتاله قرالغنه ضم و علاوه قلدن درق میلادك
یك اوتوزیدی سنه سی خزیرانك یكرمی ایكنجی كونی لیون شهرنده مومی الیه
فرناندون لیون حكومتی تاجنی توج و اكئسا ایلدی صور بارب قرالی غوزالو
دخی برکون شكاردن عودت ایدركن مجهول الاحوال بر شخص تصادف ایدوب
قرال مومی الیهك اوزرینه علی الغفله هجوم ایله تلف ایلش اولدیغندن
صور بارب مملكتنه اشبوسوء قصدی اجرا ایتدیرمش اولمسی محتمل اولان
اراغون قرالی رمیر متصرف اولدی اونیدی سنه زمان بوموال اوزره كذران

ایلد کدن صکره فراندو ایله برادری غریبایینده در سکار اولان رقابت
وعداوت اقتضا سجه هریری اجرای ما فی الضمیرینه بهانه جوی
اولد قری حالد غریبای نامزاج اولوب برادری فراندو سؤال خاطر ضمنده
نوار مملکتنه کلورایکن برادری غریبایک کندینی حبس ایله قشتالیه عسکر
کوندروب مضطرب ایتک نیت حیل کارانه سنده بولدیغنی خیر المغه کمال انفعالیله
قشتالیه عودت ایلشیدی بوندن براز مدت صکره فراندو دخی خسته لوب
قرنداشی غریبایا کرنیت سابقه سنه برادری واقف اولمش ایسه عفو ایدرمک
واکری خبرایسه رسم عیادت ایتک اوزره قشتالیه عزیمت ایلد کده
وصولده فراندو مومی الیهی در عقب اخذ و قلعه بند ایتدروب (من حفر بئر
اخیه فقد وقع فيه) مدلولی رونما اولدی فقط محبوس مومی الیه اجه قوتیه
نکبه انلرک الیردن قوتیلوب مملکتنه عودت وهمان عسکر تدارک وسر سطره
امیزدن استحصال معاونت ایله داعیه اخذ ناره قیام ومبادرت ایلدی
میلادک بیک الی درت سند سنک ایلوی ابتدا سنده برغشت وحالا بورغوس
تسمید اولشان شهره درت ساهت مسافه بر محله طرفینک عساکری ملاقی
اولوب وقوعبولان محاربه ده غریبای مغلوبا وفات ایلمکله فراندو برادرینت
ممالکندن فقط بر مقدارینی کند و حکومتنه علاوه وما عدا سنی متوفای
مومی الیهک اوغلی دون سانشوغر سسه ترک واحاله ایلدی (نکته) اجانب ایله
اولان محبت وموالات هر تقدیر ایلرولمش اولسه اثر عصبیت اولان اخوت محبتی
مترله سنه وارد برله میه جغی مثللو ساری ایله یننه ماده وقوعبولان خصومت
وعداوت دخی رتبه شدت وکاله واصل اوله محبوب احدهما آخرک کاهندن کچمک
ومتوسطینک تبلیغات مؤثرانه سندن تأثر ایتک کی بر صورت مناسبه ایله تجدید
مبائی حب ومودت ایدمک ممکناتندر لیکن قرنداش اراسنده رابطه قرابت
ومواخات بر کره شکست اولوب منافرت ظهور ایلد کده چونکه هنگام طفولیتده
اکثر اخوان یننده پدر وماددراری طرفدن کندولر یننه اولان محبتک تعدد
وانقسامندن وسائر معاملات و بازیجه طفلانه دن ناشی ظهوره کلان محاسده
ومعادات زیر پرده کتمانه اوله رقی برابریویوب بعد زمان محو ومنسی اولمش
صورته کورینور ایسه ده جزئی بر سبب وقوعنده اشبو خصومت نکت ایله
صاحب لینه دخی اقتدار کیش اولدیغندن بر بندن اشد انتقام حاصل ایتیمجه
تسکین کینه ضمیر ایتامک خصایص طبیعیه بشریه دن اولمغه ذکر اولشان

برادر دخی كرك محاسده ذاتيه و كرك حب جاه بليده سي وسيله سي ايله اشبو
نكته به مظهر اولمشدر

قشاله وليون قرالي مومي اليه فرناند و مسلمانلر ايله دخی خبلى مدت محارب
بولنوب فقط محاربات واقعه نك تفصيلاتى وتاريخ وقوعلرى وقبلى طرفك
غالب ومغلوب اولديغى كتب توارىخده تفصيل وتعين قلمنا مشدر لکن قرال
مومي اليه پورتكيز مملكتندن برمقدار ير ايله اولوقت مجريد والحالة هذه
اسپانيا نك پای تختى اولوب مادريد تسميه اولنان شهرى المش و طليطله
اميرى ميون بن ذى النون ايله عقد مصالحه ايليوب حتى بلنسيه اميرى بولنان
عبد العزيزك النون شهر مذكورى اخذ وضبط ايلك اوزره مومي اليه
ميون طرفندن كندوسنه اعانه ارسال اولمش اولديغى وهرزبه وضع قدم شوم
ايلش ايسه اوراك اهالى مسلمة سنى باسره هم علف شمشير آشبار و بلاد قرالى
تخریب و بی آثار و اشجار و مزارعى احراق بالنار ايلك كپى حرکات و حشيانه سي
محرر و مسطور در قرال مومي اليه فرق سنه مدت بو وضع غدرانه اوزره تلويث
موقع حكومت ايدوب هجرت نويديك در تيوز الى بدي سنه سنده واقعيك التمش
بش سنه ميلاديه سي كانون اولنك بكرى برنجى كوفى رهرو ديار عدم ورسیده
سر منزل الى حيث القت رحله ام قشيم اولمشدر قرال مومي اليه
وفاتندن اولجه رؤسا و زادگان ممالكى و باش پاپاسلرى ليون شهر بنه جلب
ودعوت ايله جله سنك حضورنده متصرف اولديغى جميع ممالكى اولادى يبنده
تقسيم و سانشونام اوغلانسه قشاله حكومتى والفونسه ليون قرالغنى
و كوچك اوغلى اولان غرسبايه جلبقه مملكتنى تعيين وايكى دخترندن
اوراقيه سموره بى والوره دخی طورشى ترك و تخلص ايلش و ممالكنى
بو وجهه پارچه ليه رف متوفى سانشو المايورك وقوعبولان خطاسى اثرينه
كشدر

متوفى سانشو المايورك درت اولادنن بر حبات بولنان اراغون قرالى ريمردخى
لايفقطع ملوك متفرقه اسلاميه ايله و بالخاصه سرقسطه ورده امير ايله نزاع
وجدال اوزره اولوب در تيوز التمش تار يخنده غردوس نام قلعه اوزرينه
هجوم ايلش اولمسيه سرقسطه اميرى احمد بن سليمان بن هود مقابله سنه
و رودايله عساكر رهبرى تد مير و كنديسنى دخی طعمه شمشير ايلد بكندن برينه
بيوك اوغلى سانشو راميرس اراغون قرالى اولدى بو صورتله سانشو المايورك
سانشو اسمنده اوج نفر حفيدى بروفته صندلى حكومتده بولنوب برى اراغون

قرالی مومی ایله سانشو رامیر وبری نوار قرالی سانشو غرسس و دیگر دخی
قشاله قرالی سانشو فرنادس ایدی بونلرک یینده دخی توسیع ممالک آرزوسیه
رفات و نفاق و متعدد محاربات و شقاق و قوعبولوب بالاخره سانشو فرنادس
حکومت لیونی قرن داشی الفونسک یدندن اخذ و نزع و کند یسنی برمناستره
حبس ایلدی مومی ایله الفونس برتقریب ایله حبسدن فراره جرأت و طلیطله
امیری یحیی المیمونک زیر جناح عاطفته التجا و دخالت ایدوب امیر مومی ایله
فرنادسدن بی پروا اولغله بونک حقنه انواع نوازش و مروت اظهار و حتی
بعض اقربا و متعلقاتی دخی قبول ایله کند و لرینه برجسم قوناق و بلغا مابلغ
تعینات و معاش تخصیصنه ابتدار ایلمشدر و مارالذکر سانشو فرنادس
برطرفدن دخی همشیره سی اوراقدن سموره قلعه سی نزع ایلمکده ایکن
کندوسی بلا ولد مقتولا وفات ایلمش اولدیغنه بناء مومی ایله الفونس لیونه
عودت ایله هم غائب ایلدیکی کندی حکومتی و همده صاحبسر قلان قشاله
قرالغنی اله کتوردکن صکره ایکهفی قرن داشی غرسبادن چلیقیه مملکتی
دخی جبراً اخذ و ضبط ایله رک درتوز التمش بش تار یخنده پدری فرنادونک
بتون ممالکنه متصرف اولدی

بر و طرفده اشبیلیه امیری معتضد بن عباد بالاده ذکر اولندیغی اوزره حکومت
قرطبه بی محو و برباد ایلدکن صکره اشبیلیه ایله قرطبه دن بشقه قرمونه
و الغرب و جبل الطارق ایله اولحوالی به جوار بولنان بلاد و امصار و قلاع
و حصونی دخی بر طریق ایله حوزه حکومتده داخل و بوجهله نفوذ کلی
و اقتدار کامل حاصل ایلدیکندن ممالک سائر یه دخی دسترس اولق سوداسنه
دوشه رک برنجی رقبی اولان طلیطله امیری ابن ذی النون ایله بالذات کندیسسی
فتح در یجه جنک و جدال و اوغلی محمدی دخی عساکر و اقبیه ایله غرناطه
و مالقه حکومتلری اوزرینه سوق و ارسال ایلدی درتوز التمش سنده سنده
بطلمبوس امیری بولنان عبد الله بن افطس تکمیل انقاس معدوده حیات
ایدوب یرینه اوغلی یحیی قاعد و التمش بر سنده سنده دخی مذکور معتضد بن عباد
تک دغدغه عالم کون و فساد ایتمکله اوغلی محمد معتد بالله عنوانیه سریر
حکومه متصاعد اولدی بعض روایت کوره مومی ایله معتضد وفاتندن اولجه
اوغلی محمد افریقده لمونه قبیله سندن ظهور ایدن مرابطیندن اجتنابا
ممالک اندلسک مفتاحی مثابه سنده بولنان جبل الطارق موقعی محافظه ایله

برابر جزیره اخضرایی ضبط ایلمسی و حکومتی قرطبه حکومتی برینیه قائم
طوبه رفیق بنون مملکت اندلس اوزرینه دعوی حقوق تصرفند فارغ اولماعتنی
وصیت ایلمشدر مومی الیه امیر محمد جسور و حزم و وقور و کرم بر مرد
درایت شعار اولوب علوم فضیلتده مشار بالبنان و خصوصیه شعر و انشاده
ممتاز الاقران اولدیغندن و مریه امیری معز الدوله دخی فن نظم و بلاغته بکانه
دوران بولندیغندن بیلرینه رابطه وفاق و اتحاد مؤکدا اولوب ایکسی دخی اصحاب
علم و هنری جلب و دعوتله فوق العایه مظهر لطیف و احترام و بوردورله علوم
و معارفک رفعت و تزییدینه اقدام نام ایدر لایدی

بیان اولندیغنی وجهله برمدند و طلبله و اشبیلیه امیرلری بیلنده منهدث
اولان شدت بغض و عداوت حکومت اسلامیه بی بر حال تشویش و بحرانه
دو شوروب معتضدک وفاتیه بیله میون بن ذی النونک الهیب کانون حرص
و عداوتی قابل سکونت و تعذیل اولدیغندن و المعتمد محمد بن معتضد بن عباد
دخی هر تقدیر مجمع محاسن فضل و کمالات ایهده کند و سنک شبانی جهته
حلیه کار آزمایی و تجربه دن بی نصاب اولسنده ذهاب الیه مومی الیه میون
انک سر بر حکومت کلسنی وقت فرصت اتخاذ ایلدیکندن اول امرده محمدی
متفقلری اولان مورسبه و تد میرامیرلری ابو بکر بن عامر الیه احمد بن طاهر دن
تفریق و مجموعه وفاتی و قوتی بو طریق الیه کسر و تغزیق ایلمک ایچون درتوز
التمش بش سنه سنده کندی عساکر و فیردسنه لبون و قشتاله قرالی الفونسدن
بالاستعانه کتورتش اولدیغنی خرسنیان سوار یسنی الحق الیه امیر مومی الیه مملکت
مملکتلرینه وضع پای تخطی ایلدی بونلر دخی متفقلری بونان محمددن امداد
طلب ایدوب فقط مومی الیه محمد مالقه و غرناطه امیرلریله محاربه اوزره بولندیغندن
متفقلرینه قوت کافییه ارسال ایدوب فقط بون بون اعانه ایدلماش
اولماقی اوزره اول جانبده حاجب ابن عمر الیه بمقدار عسکر سوق و اسرا ایلدی
و ابن عمر دخی مومی الیهما ابو بکر و احمدی دهاکیرودن عساکر وافیله کله جک
دیو امیدو شور و رک دشمنلرینه مقاومت تشجیع ایلدکن ماعداد برابری کونصکره
برشلونه قوتی اولان ریمونده کیدوب پشیمان اون بیک عدد اتون اعطاسی
و مورسبه مملکتسنه وصولده اول مقدار مملکت ادا قتلنه جنی و عدی الیه داره
اتفاقه اذ خال ایلمش و طریفجه تأکید امنیت ایچون ریموند طرفدن یکنی
و بو طرفدن امیر محمدک اوغلی از شید علی طریق الرهن مساده اولمش اولمغه

قوت مومی الیه اوزیک سواری الیه برابر مورسید جانبته عزیمت ایلمش ایسه ده
 محمد طرفندن ورودینه انتظار اولان عساکر موعوده ظهور ایتدیکندن
 قوت مومی الیه خوف و وسوسه به تابع و بوندن مسلم انلرک حرامی طلبطله
 واشیلله امیرلری بیلنده اولان عداوق و سوله ایدرک کندی و عسکری تلف
 و هلاک ایتک قضیه سی اولدیغنه ذاهب اولغله الرشیدی کوزله محافظه ده
 اهتمام الیه برابر و هم تلاش اوزره قالمش و برطرفدن دخی مسلم انلری بیلنده
 کفکونگونله عدم امنیت علامتلی ظهور ایلمکه باشلامش اولدیغی بعض
 جاسوسلر واسطه سوله طلبطله امیری میمونک معلومی اولوب همان بونلرک اوزرینه
 هجوم الیه جمعیتلری پریشان و تارمار ایلدی بو حالک اوزرینه امیر محمد مؤخر
 عسکر یله ورود ایلمش ایسه ایش انشدن کچمش اولدیغدن محزون کیرویه
 عودت و قوت ریموند دخی از رشیدی بالاستیحاب برشلونه په رجعت ایلمش
 و بعده مقوله اولان اوتوزیک عددالتون تأدیه اولسه رق الرشید تخلص
 قلمشدر بو حالک اوزرینه سالف الذکر ابن طاهر طلبطله امیری
 ابن ذی النون تابع اولوب فقط مورسید امیری ابو بکر متقی امیر محمد المعتمد
 جانبته التجا ایلدی برمدت صکره مومی الیه ابن ذی النون قشاله سوار یسوله
 کندی سوار یسی برلشدره رک سر عسکری اولان ابن حکم معینه تعیین
 و قرطبه نك ضبطنه مأمور و ارسال ایلمکه سر عسکر مومی الیه دخی شهر
 مذکور الیه بیت الزهرابی بعد التسخیر اهلی کند و سون تقرب و هجومندن
 خبردار اولقسوزن اشبیلیه شهرینی دخی محاصره ایلدی امیر میمون دخی
 بو اریق ارقه دن یتشمکه شهر محصور در تیوز الشمس الی سنه بیلنده اخشد
 و تسخیر اولتوب بوجهته المعتمد بن عبادک ایکی پای تختی و امیر مالکی
 حکومت میمونه منضم اولدی لیکن معتمد مومی الیه بوائشاده جهن مملکتندن
 عسکر جعنه و متقی جانبته مشغول اوله رق طلبطله امیری اگر چه مدت
 قلیله ظرفنده محال متعدده اله کچورمش ایسه ده اول محارک محافظه سی ضمیمه
 عسکرینک متفرق بولمسی لازم کلمش و بوجهته بالضروره قوه مجتمعه
 عسکریه سی منشئت بولشمش اولدیغنه منی مومی الیه المعتمد محمد بن عباد
 اشبوتفرقه دن استفاده الیه در حال غائب ایلدیکی مالمکدن بعضلرینی استرداد
 ایتدکدن صکره اشبیلیه شهرینه دخی ورود ایلدی مومی الیه میمون دخی
 شهر مذکورده خسته بولتوب اول اشاده وفات ایلمکه عساکری شهردن

خروج و طلیطله به فرار ایلله متوفانک برینسه ولی عهد تعیین ایلدیکی بحیابی
التشیدی سنه سنده طلیطله امیری نصب ایلدیلر ملک ابن عباد دخی
دارالحکومتی اولان اشبلیه بی بو وجهله استرداد وانه برقاچ ساعت اقامت
ایلدکنده مکره دشمنلری تعقیب چیقوب قرطبه ده قیامتش اولان حارث
ابن الحکمک اوزرینه وارد یغنده قرطبه اهل البسی محمدک ورودینه منتظر
بولمش اولدقلرند شهری در حال مومی الیهه تسلیم ایلدیلر حارث دخی
مقاومتدن عاجز اولوق حبسبله راه فراره شتابان اولمش ایسهده امیر محمد مانند
قضای بی امان اردندن یتشوب جریه سیله ضرب وتلف ایلدکن صکره
جسدنی برکلب لاشه سیله برابر قرطبه کپریسی اوزرینه وضع والقا ایتدردی
الحاصل مومی الیه امیر محمد درینوز یتش برسنه سنه دکن گرفتار دست تغلب
واسنیلا اولان بتون ممالکنی یکدن اخذ و فتح ایلدکن ماعدا درینوز یتش
برسنه سنده مورسیه و ملقه مملکتلری دخی حوزه حکومتیه ادخال
ایلدی

امیر محمد بن عباد ذکر اولندیغی اوزره قلمر و حکومتی توسیع ایلله امرای
سائر بی داخل دائرة اتحاد ایلوب معا بولری نفوذ و حسیه سی تحت المش
و کندوسنک اصل مقصدی بومتفرق اداره لک جمعه سنی برلشدره رک
حکومت واحده هیئته قویق و بو طریق ایلله عنوان خلافتی دخی استحصال
ایلدیه رک حکومت امویه کبی بر اداره خلافت تشکیل و اظهار و بی رقیب
و اغیار بتون ممالک انداسده فرمانفرمای مسند استقلال واستقرار اولوق
قضیه سندن عبارت بولمش ایسهده بومقصدک صورتپذیر مرأت تیسر
اولسنه یالکن طلیطله امیری مانع و حائل اوله یله جکندن و علی الخصوص
کندوسی بوقیتلر ده اسنیلا دیده اولان مورسیه مملکتی تکرار حوزه
حکومتیه ادخال ایلک اوزره منتهی عزیمت اولدیغندن هم امیر طلیطله ایلله
قشاله قرالی ییننده اوتدنبرو مؤسس اولان روابط اتفاق بر صورت ایلله
بوزمق و همده لزومی حالده اعانه سندن استفاده اولنسی ضمنده برشلونه
قوننی کندی دائرة اتقاقیه المی مأموریت مهمه سیله اسمی سبقت ایدن حاجب
ابن عمری مومی الیهما طرفلرینه ارسال ایلدی ابن عمر فصیح اللسان و مکر
و خدیعت و فرط جریده و درایت ایلله هر کسی اقتضاعه مقتدر بر ذات فائق
الاقران اولوب مقدمه امرای بربرینه دوشوروب دوچار ضعف حال اولملرله

مملکت تبریزك محمد المعتمد طرفدن سهولتله اخذ و ضبط اولمسه سبب
مستقل عد اولنديغنه مبنی بود فعه دخی ذکر اولنان مصلحت مهمه نك تسویه سی
لك عهده استه سالنه تفویض واحاله قلمشیدی بوانساده طلیطله امیری
ممون وفات ایدوب اوغلی یحیی القادر جالس سریر حکومت اولش ایسه ده
هوا وهو سنه تابع واداره مملکه غیر مقتدر بولندیغندی بی سبی و بر طرفدن دخی
ابن عمرک تحریکاتی از هان اهای بی اغفالدن خالی اولدیغی احتمالی ایله اهای مرقومه
درتیوز یتیمش ایکی سنه سی او اخرنده قدیم عصیان قیام و سرای امیری احاطه
و محاصره ایله وزرای و عساکر خاصه ضابطاتی اخذ و اعدام ایلد بلر
بوشورش اراسندن یحیی القا در نصلسه فرار ایله تخلیص جانه مقتدر اولغله
بلنسیه مملکتی حدودنده واقع بر قلعه یه فرش غد قرار و سرقسطه و بطلیوس
امیرلینه و خصوصاً پدرینك متفق صحیحی هد ایلدیکی قرال الفونسه
بیان حال ایله طلب امداد و استظهرا ایلدی ابن عمر برشاونه قوتی ایله بوجه
مطلوب اتفاق حصوله کتور دیکی آنده اضاعه وقت ایتمه رله الفونس
جانبه شتابان اولوب مقدما اسماعیل بن ذی النون ایله عقد اولنان اتفاقنی
بوزمق اوزره مبالغ کلیه عرض و اعطسا ایله قرال مومی البهی الطماع ایلش
اولغله الفونس توسیع ممالک امنیه سیچون حقوق محترمه عهدی فدا و بونجه
نعمته نائل اولدیغی ذاتک اوغلی علیه نه اوله رق امیر اشبیلیه ایله درتیوز
یتیمش اوچ سنه سنده عقد مقاوله اتفاق ایلدی اشبیلیه امیرینك بوصورتله
اسلام علیه نه اوله رق خرسنیانلر ایله مقاوله و معاهده ایلمسی اهای مسئله
یبنده سوء تأثیری و بر جوق گفتکوی موجب اولوب واز جمله تد میرامیری
ابو بکر و قاید عبدالله بن رشید حرکات مذکوره بی علنا تقبیح ایدوب ابن عمرک
تد امیر حبله کارانه سی بالاخره امحای اسلامیان مستلزم اوله جغندن بحمله ازاله
وجودینه مترصد فرصت اولدیلر

طلیطله امیری یحیی بن ممونه اعانه ایلک آرزو سنده بولنان سرقسطه امیری
احمد بن هود درتیوز یتیمش درت سنه سی ارتحال دارالخلدو ایلوب یرینه کچن
اوغلی یوسف ابو عامر دخی اول نیتده ایکن اراغون و نوار قرالی طرفندن
کندی ممالکینه و قوعبولان نجس اوزانه مبنی کافه قوتی اورایه سوجه مجبور
اولوب ایفای وعده زمان مساعد اولدی بو طرفدن یچاره یحیی قشاله قرالی
الفونسدن تکرار استمداد ایدوب قرال بدفعال ایسه انغایان اولنان وضع

غدارانه سی حسبیه جریده اوصافده مسطور اولان کفران نعلک عنوانه
 قانع اولیوب یاننه برده اهانن و ملعتن جسته سی علاوه سی ایچون اول امرده
 طایطله اراضی سده صورت دوسیده دخول و بعده اواد دشمنی و مخصتی رفع
 و کساد ایلده تصادف ایلدیکي بلاد و امصاری نهب و احراق و بچد اموال
 و حیوانات غصب ایتدکن ماعدانیمه نفوس یکنه اهلک خون ناحق لری
 اراقه و اهراق ایلدی بوبلای مبرک دفعی ایچون بجی * ع * دار و موب
 درد شداین را چه علاجست * مضمونیه بطلیوس امیرندن چاره جوی
 اولد یغتنک اوزرینه امیر مومی الیه عسا کر و افیه ایلده وادی عنه و ناحیه جاننه
 شریعا کلکنده اولدیغی خبری وصول بولدقده قرال ملکتکار غصب ایلدیکي
 اموال ییکرانی قورنارمق ایچون بطلیوس امیرینک اوکندن فرار ایدوب
 مملکتنه رجعت ایلدی امیر مومی الیه بوجله یحییای تهلیکه دن خلاص
 ایدوب سر بر حکومتده ابقا ایلدکن صکره عسا کر یله مرده یه طوغری عزیمت
 و براز مدت صکره دار بقایه رحلت ایلش اولغله برینه برادری عبد المتوکل
 ابن الافطس بطلیوس امیری اولشدر اشبیلیه امیری محمد ایلده قششاله قرالی
 الفونس بننده منعقد اولان مقابله ده قرالک طایطله بی و محمدک دخی غرناطه
 و مریه ایلده بطلیوسی اخذ و مضبط ایللری یعنی کافه اسپانیایی بنلرنده مناصفه
 مقاسمه ایلک خصوصی مندرج اولسی و بوحالک حصولندن صکره بالاخره
 یکدیگر بی محو و افنا ایلده ممالک اسپانیاده یالکزجه فرمانروای مسند استقلال
 اولق امل و بنی ایکسنده دخی منوی بولمسی امر غیر بعید اولوب هر نه حال
 ایسه الفونس طایطله شهر بی تحت محاصره یه الله رق قرا و نوا حیسنی
 درت سنه مدت علی التوالی نهب و غارت و مزارعی رهین خسارت ایلکله
 شهر مذکوره خط و غلا استیلا و اهالی بی مبتلای درد و بلا ایلدی دور
 اندیشان اسلامدن چوق کسدر بویه بر موقع معتناک الفونسه تسلیم اولمسندن
 نیچد فتنه لظهوره کله جکنی بالتفرس بین الاسلام استحصال اسباب یکجهتی
 و اتفاقا بدل سعی و اهتمام ایملر ایسه ده بو حرکت غیر تکرارانه و نصایح
 حکیمانله لری اصحاب غرض و امله تأثیر ایتیه رک ثمره سبز قالدیغی و حتی اشبوکروه
 حیثیت عارندن اخلاق مدوحه ایلده مشهور اولان بجاقاضی ابوالولید شهردن
 شهره و مملکتندن مملکتنه عزیمت و امرای اسلامیه بی عروة الوثقی اتفاقه
 دعوت ایلده هر قنده رؤسا مختلف الارا اولور ایسه انده ملک و ملت دوچار

خرابی وزوال وقوالم نمان حکومت و سلطنت رهین اندراس واضمحلال اوراق
مقرر در والفونس کی. ملعت آیتك ارأه ایلدیکی صورت ملائمت و موافقه
امنیت و اعتماد ایتك زیر بمقتضای غوای نص حایل لاتخذ واعدوی و عدوكم
اولیاء و رقبای دین دوست اولمز و اظهار ایلدیکی دوستلق کنیدی مصلحتی
کورنجه قدر برماشاة موقته در واصل منوی ضمیری جله کزی محو و پریشان
ایلك در دیو واردینی محارده دهشکشیای نصیح و پند اوادینی زیور صحیف
توار بخدر نیجه مدتدن بر وقت محاصره ده بولسان اهای طلیطله نك قلت
زخایردن ناشی کون بکون حالری مشتد اوایوب بر طرفدن دخی امید اعانه
قلمامش اولدیغندن لاجل المصالحه الفونس جاننده ایلچی کوندر ملک ایچون امیرلری
یحیای ترضیق و ابرام ایلدیله فقط قرال معند مقدما ملجا و مأوسی اولمش اولان
شهرک تسلیم اولمسنندن بشقه وجه ایله صلحه راضی اولما مسیله مشایخ عرب
و حیثیکاران اهای اسلام اول امرده قبولی اسارت و رهینه رضاء عناسنی مستلزم
اولان بویله بتکلیف عثیغ رنده متحد الکلام اوله رقی محکوم کفار اولقدن
ایسه خرابه شهرک خاک و غباری التند مدفون اولنجه یه قیدر شد اند حرب و مدافعه یه
تحمل ایتك شقنی ترجیح و اختیار ایلدیله لکن نجاره که خط و غلام کاله و احتیاجات
سارنده کی مضایقه دخی تحمل اولنه میه حق برحاله واروب بونک اوزرینه ینه
اصرار اولنوبده بونجه نفوسك تلفه قدر کوزه الیرلش اولسه دخی عاقبتنده
ینه بر حسن نتیجه ملحوظ اولدیغندن شهرک قبولی کشاد ایله جانب قراله
یکیدن ایلچیلر کوندر لدی الفونس اهای شهره نفسلریله املاک و اموالری
حقنده امنیت و یروب و اجرای اصول دینیه و ابقای مساجد و جوامع خصوصنه
و مسلمینک دعاوی واقعه می کافی السابقی معرفت شرع ایله رؤیت اولنغه
ارائه روی مساعده ایلوب ایچلرندن محل آخره نقل و هجرت ایتك استیانتلر
اولور ایسه مختار و مأذون بولملری شروطی اوزره بر عهد نامه تحریر و عربی
ولایتین لسانلری اوزره تسطیر قلندی مذکور عهد نامه الفونس طرفدن تمهیر
اولنوب مضمونی جله اهای جانندن دخی قبول و تصدیق اولند قدر نصکره
در تیوزیتش سکر سنه سی محرم الحرامنده یعنی اوچبوزیتش ایکی سنه مدت
حکومت اسلامی اداره سنده بولند قدر نصکره قرال مومی ایله طلیطله یه داخل
و امیر یحی دخی عساکر و اهالیدن بر حق کسنه ایله بالنسبه شهرینه متوجه
و عازم اولمش و شهر مذکورده متوطن اولان اهای مسیله نك الفونس کی

برخاستن غدر معتاد طرفندن مسا عدات مذکور به نائل اولسی فاتح عالی
 نژاد طارقی بن زیادک شهر مذکور ی حین فتحنده اها پسند اعطا ایلدیکی
 امتیازاتک بو آنه قدر مسلمانلر طرفندن حسن وقایه واجراسنده اعتا اولدیغنه
 بره کافه معنویه صورتده بولمیشدر الفونس شهره داخل اولدیغنده سکنه سنک
 نصی مقدار اولان یهود وخرسنانلرک بلامانع و مزاجم اجرای اصول آیینده قائم
 اولدقبری و بعدلرینک نوجهله حسن محافظه اولندیغی مقدا معلومی ایکن
 بودفعه رأی العین دخی مشهودی اوله رق مقابلنده اجرا ایلدیکی معاملات
 و کرک سائرلر طرفندن مسلمانلر حقنده اتخاذ اولنان حرکات بوندن صکره ییان
 اوله جق احوال دن مسلمان اولور طلبظه کبی معنای بر موقعک ید دشمنه کچمسی
 بنیان شوکت و شان اسلامیه به بر عظیم شین و رخنه و برمش اولغله جینکاران
 رؤسا و مشایخ و غیرت پردازان ضابطان عساکر بغایت منفعل و متسأثر اولوب
 علی الخصوص اسمی بالاده ذکر اولنان القاد این رشید جله دن اول فریاد ایله
 یو و قوعات مثله سالف الذکر ابن عمرک کشتزار اسلامه اکدیکی تخم
 شقاو ک محصولی اولوب هر قوم حدود و نفور کندی آدم لر یی اقعاد و جمع
 اموال ایلیه رک ممالک اسلامیه یی حرکات دسایس آمیز لیه ید مشرکینه تسلیم
 ایلدی دیو تادیب و تنکیلنده یکن زبان اولدی لر و فی الواقع شکایات واقعه دن
 بعضی لر یی نفس الامر ه موافق بولمغله اشبیلیه امیری محمد المعتمد بن عباد
 هر قومک محاکمه سنی مجلسه حواله ایلدیکنندن ابن عمر بر مقضای فحوا ی
 (الحائن خائف) ابتدا بلنسیه شهرینه و انده امنیت کوره مدیک جملته مؤخر اطلبظه لیه
 فرار ایدوب اگر چه قرال الفونس استفاده ایلک زعمیه کندوسنی مظهر حسن
 قبول ایلش ایهده لیکن شهر مذکورده بولنان اهل اسلام دن کندوسی امین
 اوله مدیغندن اوراده دخی بارینه محبوب سر قسطه امیری بولنان احمد ابوجعفر
 ابن یوسف حایتنه التجا ایلدی امیر مومی الیه هر قومی مظهر اعزاز و اکرام
 و بعض امورنده دخی استخدام ایدوب حتی بلنسیه حدودینه قریب قلعه لرک
 امر محافظه سنی الک عهده اداره سنه تفویض ایلدی لیکن اشبیلیه امیری محمد
 هر قومک هر نه طریق ایله اولور ایه اولسون اخذ و کرفت ضمنده جزیره الخضرا
 و الیسی بولنان اوغلی یزید الرضی بی مأمور ایتش بولمغله مومی الیه یزید تبدیلا
 بلنسیه عزیمت و آنده معتبران خانه داندن بری توسیط ایله بلنسیه ایلندن

بعض محلك سرقسده حكومت تسليم اولنده جنی و بولك صورت اجراسی
مذاكره قلمقی اوزره كندوسنك بالنسبه شهرينه كلسی خصوصاری مومی اليه
طرفدن ابن عمر قلمش اولديغندن مرقوم بودامه فریفته اولوب شهر مذكوره
ورودی آنده یزید لرضی به تسلیم قرطبه به تسیر و آنده برقاچ ~~كون~~ تسخیر
اولندی و بعده خدمت محافظه سنده برطاقم عسکر بولدیغی و كندوسی
میه ~~كون~~ ما تم لباسلری اليه ملبس اولدیغی حالده اخشاده قریب
اشبلیه شهرینه ادخال واسواقده سیر و تماشا سانه تهاجم ایلاش اولان
اهالینك دشنام و شتوميله القشله رقی زندانه القاولوب زندانك اختارلیدیغی
محمد المعتمد تسليم قلندی مرقوم تبریه ذمت ایچون هر قدر خدمات سابقه سنی
و صداقت و استقامتی امیر و امیرك اوغلی الرشیده تحریریان و تكبر ایلمدیسده
علمنده بولانلر اعدامی طلبده اصرار اوزره بولند قلندرن درتوز تمش طقوز
سنه سی محرم الحرامنده درون زندانده تلف اولندی * بیت * نه کردید که
نه دیدید کنش آخر * درین نصیحت نیکو بین و نیکو باش * مرقوم ابن عمر
واقعا امیر صادق برحاجب ایسده سنانلری بنی اصلاح ایدوب دشمن مشترکه غلبه
ایلك اسابنك استحصانه سعی ایلك لازمه حال و حیثیت ایکن بالعکس اجرای
دسیاس کونا کون ایله انلرك یئنه القای تخم نفاق و خصم عمومی ایله عقد اتحاد
و اتفاق ایتمش و بومقاسدك نتیجه مضره سی اولقی اوزره برمنوال محرر طلبطلهك
ودها نیجه بلاد و قلاع و مالکک دست اعدایه گرفتار اولسنه سبب اولمش
اولدیغندن آخر الامر كندوسی دخی بو وجهله بلای سزاسنی بولمشدر
ع * من بزرع الشوك لم یحصده حنبا

بو طرفدن قرال القونس بالکز طلبطله به قاعیت ایچوب مجرید یعنی مادرید و مقده
و وادی الحجاره شهر لیه نهر تاجهك ایکی جانبنده بولنان نواحی و قصبانی دخی غصب
و تسخیر ایلاش اولمقده امیر محمد اولوقت کندی دست نشاندہ سی اولان شجره حرص
و غرضك نه کونه عمر و یردیکنی کوروب و بر مضمون ع * از پشیمانی چه
سود آخر چو کار از دست رفت * اظهار ندامت بی فائده ایدرك کویا
بومقد ماندن میدان کله جك نتایج مضرهك اندفاعی اسبابنه قیام ایدوب
قرال مومی اليه یئنلرنده منعقد اولان مقابلهك حدودی نجماوز ایلمدیکنی
اخطار و بیان ایلاش ایسده ده بوکا جوابا قرال مومی اليه دوست قدیمی
و متفق صحیحی بولسان امیر یحیياك کندینه ترك و فراغ ایتمش اولدیغی مملکتی

مشتلا تپله برابر کاملا زیر تصرفه آلمش اولدیغنه کسه نك برديه جکی
 اوله ميه جغنی و کندوسی ايله اولان عهد و مقاوله سنده ثابت قدم اولوب حتی
 بوکا دلیل عانی اولق اوزره غناطه طرفنه وقوعوله جق سفر نده کندوسنه
 اعانه ضمنده منتخب و غایت معلم بشیوز سواری عسکری کوندرمش والحاله هذه
 اشبیلیه شهری قریبده امرینه منتظر بولمیش اولدیغنی تحیر ایلمسی اوزرینه
 المعتمد عسا کر مرقومه نك عدم لزومی جهنبه اعاده ایدوب قرال دسپسه کارک
 پنجه استیلا سندن خلاص اولق قیدینه دوشدی قرال بی شرم و حیا
 ملوک شاهان اولان عار و ناموسی برمنفعت جزیه ایچون فدا و معا هدر یله اولان
 عهد و میثاقی بی قنور و پروا نقض و احکا ایلده رک ضعف حال اوزره بوانسان
 سر قسطه و بطلیوس امیرلی اوزرینه عسا کر وفیره سوق و ارسال ایلش
 اولدیغنه سندن سر قسطه امیری احمد ابو جعفر امداد طلبیله امرای سارته
 جانلرینه آدمکر کوندردی و بطلیوس امیری عمر بن الافطس موجود اولان
 قلیل المقدار عسکر ايله قراله مقابله ایده مبوب بر طرفدن دخی منقئ اولان
 غناطه امیری برهنوال بحر راشبیلیه امیر یله محارب بولمق حسبیه کندوسنه
 اعانه ایده ميه جکی مثلاً صریه امیری سمت و جهنبه بعید و بلنسیه امیری
 دخی قرالک نفوذ و جایه سیله مقید اوله رق امیر محمد المعتمد ایسه نفوذ و قوتی
 شمعی یه قدر طوائف ملوک اسلامیه علیه نه صرف و استعمال ایدوب
 بیت * کندیده محتاج همت برده * قنده قالدی غیری یه امداد ایده *
 مألله همحال اولدیغندن آنک طرفدن دخی در پنجه امید و احتمال مسدود
 بولمادیغنی جهنبه یچاره عمر الافطس هر طرفدن کندوسنه اعانه اولمق
 خصوصتک مستحیل الامکان اولدیغنی کور ییچک کمال یأس ايله افریقیه ده
 ظهور ایلش اولان وصیت و شهرتی اطراف و کنافه منتشر بوانسان یوسف
 بن تاشفیندن طلب امداده قرار و یردی و نه ابرین بین الاسلام وقوعه کلان
 اختلافات و تفرقه سیبیه امرای ممالکک جمله سی حال ضعیفه ککرفتار
 اولدقلرینی و مشرکینک غلبه سیله اولاد و عیال موحدیندن نیجه ییک
 نفوسک کفار اللرنده محکوم و اسیر قالدقلرینی و وقوع بولان مظالم و تعذیباته
 تحمل اولنه مدیغنی بر تفصیل جانب مومی الیه عرض و بیان وجهت جامعه
 اسلامیه اقتضاسی اوزره کندولرینک بومصا بیدن تخلیصیچون اندلسه
 ورودنی تمنی و نیاز ایلدی

قرال الفونس دخی پور تکیز مملکتک مفتاحی مثابه سنده اولان موریه
 قلعه سنی ضبط ایتدکنصکره بعض معنا مواقعک دخی ایجابی حالده
 اراثه جبر قوت ایله قبضه تسخیر اله جفی معناسنی ایما ایله کندینه ترک
 وتسلیم قلنلری خصوصنی کسنا خانه بر مکتوب ارسالیه امیر محمدن طلب
 ایلمکله امیر موی الیهک غضبی مشتد اولوب اقتضای حال لدی المذاکره
 کندی و زراسندن بعضیلری قشاله قرالک وفرت قوت وقدر تدن قورقش
 اولدقلندن شمدیک مدارا ونوازش ابرازی و ایجاب ایلایسه سنوی بر مقدار
 ویرکودخی اعطاسی ایله جنک وجدالی بر طرف ایلمک جهتی اراثه ویسان
 ایلمش ایسه لده محمد شمدیه دکن توسیع مملکت ونظیم وتحکیم حکومت
 داعیه سی اوزره بولمیش اولدیغنه بناء بورای وخامت مالی ناصواب کوروب قراله
 جواب رد اعطاسیله متهی جنک وجدال اولدی وجهه اتفاقیه مذاکره
 استحضار اسباب مقابله ضمنده غناطه و مریه و بطلبوس امیر لر دخی
 جلب ودعوت ایلوب در حال بونلرک مرخصلری دخی اشبیلیه په ورود
 ایدرک مشاوره په مباشرت قلندی اول امرده بحاقاضبسی ابوبکروقربطه
 قاضبسی ابوالولید ذکری مرور ایدن بطلبوس امیری عمر بن افطسک
 حرکتنه اتباعا افریقیه دن یوسف بن تاشفینی اندلسه دهوتله خرسیتانلرک
 حدود سابقه لرینه قدر طرد وتبعید قلنمیشی تکلیف ایللریله جله حضار
 مجلس رای مذکور تحسین وقبول ایتدیلر اما ایچاردن مالقه والبسی عبدالله
 ابن زفوت ارباب خرم واحتیاطدن بر مرد صاحب تدبیر اواغله قرار مذکوری
 ادله مقنعه سردیله جرح وابطاله قیام ومجلسه خطابا مرابطیندن طلب
 امداده قرار ویردیکر انجمنی بونلر چوللرک سباع وحشیه سی کبی مضر
 وخوزیز بر طاق قبائلدن مرکب اولدقلندن بلاد اندلسک لطافت آب وهواسنی
 وارضی مزروعیه سنی وبلنسیه مملکتک باغ وبوستانلری مشاهده ایده جنک
 اولورلایسه بردها بورالری ترک ایتمه جکلری درکاردر واکرچه خرسیتانلره
 غلبه ایللری ویزلری انلرک زنجیر اسارتلندن تخلص ایلایسه جکلری مأمول
 قوی ایسه ده بونلکله برابر یوسف بن تاشفین بتون مغرب قبائلنی پنجه قهر
 و اسارتنه زبون ایلمش اولدیغنی کبی سز لری دخی بوسلکه الحاق ایده جکی
 مقرردر واما قشاله قرالک پنجه سندن خلاص بولوق چاره سنه کلجه
 بونک صورت استحضالی کندی بدیکر زده در چونکه بزم شوضف و انقراضنه

بادی اولان نفاق و عدم اتفاق حالت مضربه سی بیغزدن رفع و دفع اولوب
متفق و یکجهت اولور ایسک قطعہ دوستان سخت پیمان زار دشمن پاک
نیست شرط پیمانست کز پیوند یارش نکسلد صد هزاران خیط یکتورا
نباشد قوتی چون بهم برافتی اسفندیارش نکسلد مضمونی اوز ره هر کوته
خطر و تهلکه دن سالم و وارسته اولور ز دیو بسط کلام ایلمش ایسه ده بو افاده
خیر خواهانه قراله صحابت معناسنه محمول اوله رفی قبول اولمبوب جانب یوسفه
سفیر ارسال قلنقی خصوصنه جمله اتفاقیه قرار ویرلدی

محمد المعتمد بن عبادک ولی عهد تعیین ایلدیکی اوغلی الرشید دخی ذکر اولانسان
مالقه و البسی عبداللہک رأی صائبندہ متفق اولغله امیر موی الیہ اوغلنه
حسب حال و مذاکره یوانده کرفتار اولدیغمن حال خاطر اشمال معلومک و اندلس
امیر یسک ضعف لری دخی مشہود کدر اگر الفونس مصر جنسک و جدال
اولور ایسه ہسکر یز قلیل واجہ من مفقود اولدیغندن بزم ایچون ظفر یاب
اولق مشکدر بنساء علیہ ابن تاشفینہ مراجعتدن غیر ی چارہ من قالمدی دیمسیلہ
اوغلی الرشید دخی ابن تاشفین مجھول النسب اوله رفی ظهور ایدوب افریقہ بی
ضبط و تسخیر ایتش بر آدم اولدیغندن اگر اندلسہ ور و دایدہ جک اولور ایسه
بزلی دخی اسیر و یا مملکتیزدن طرد ایدہ جکی محل اشہاہ دکلدر دیو
جواب و یردی و محمد المعتمد تکرار سوزہ آغاز ایدوب اگر شمدیکی حالک اوزرینہ
اندلس مملکتی کرفتار پنجمہ خرسنیان اوله جق اولور ایسه عامہ مسلمین الی
یوم القیام بنی نشانہ لغت و دشنام ایدہ جکلری ہویدا و ہمدہ مشرکینہ
خراج کذارا و لمقدن ایسہ ابن تاشفینک چوبانی اولق اولادر ہر حالہ عنایت آکھبہ
مسند ابو امرہ نشبت اولندی دیدکدہ اوغلی دخی همان جناب رب العالمین سنی
و ملک و دولتی حفظ و حایہ بیورسون جملہ دعایہ سندن بشقہ جوابہ جرأت
ایلامشدر اشته المعتمدک سیاقی کلامندن منہم اولدیغی اوزرہ ابن تاشفینک
اندلسہ دعوت اولغسی مضمرات واقعہ سی ملاحظہ اولنہ ما مقدن ناشی اولوبوب
بلکہ مسلمانارک یک چارہ سزلک حالہ فامش اولمری مع المحاذیر تدبیر مذکور
اختیار ایتدر مشدر

ظہور و خروج مرابطین

مرا بطینک اندلسہ و رودلری تحریک بردن اول بدایت ظہور و حاللری بیلنمک
لازمہ دن اولغله بیاتہ ایتدار اولنور قبیلہ ملثون نامیلہ صحرائک جانب

جنوبیستند و بلاد بر ایله سودان بدند متوطن وزه دن منشعب اولدقاری
غیر معلوم بر طائفه اولوب بوقبیلہ عشرت متعده دن مرکب وصنعت و تجارت
وزراعت و حراثتدن بی بهره اولدقلرندن بالکزلحم ولبن ایله تقدی و تعیش ایتکله
مالوف اولشلر وجله سی آیین مجوس ایله معتقد اولدقلری جهنله سائر قبائل ایله
اختلاط و مواسعتدن دائمًا محذبت اوزره بولمشلر ایدی لمتونه هشیرتی دخی
بولردن معدود ایسه ده عشیرت مذکوره نسیم عنبر شمیم دین احمدی ایله
ساحلسر سعادت اولمش وسائر عشایرک ریاستی بوکامهصر بولمشل اولدیغندن
درتوز فرق سنه سی نارنجنده رئیس بولنان بجی بن ابراهیم ادای فریضه حج
ایلمک اوزره قیروان شهرندن مرور ایدر ایکن شیخ المذهب المالکی
ابو عمران الفارسی ایله ملاقات وینلرنده ظهور حب و موالات ایله رئیس مومی ایله
قبیلہ مذکوره عشایرینک اکثری ظلام جهالتده بولندقلرینی افاده
وافاضه انوار دین مبین اسلام ایچون شیخ مومی الیهک تلامیذندن برینک حجدن
هودتنده کندوسنه ترفیق اولمشی نیاز ایتش اولدیغندن ابو عمران اشبو
القاسمی کمال سرور ایله تاقی بالقبول ایدوب مملکت سوس داخلنده کائن
سجلاسده مقیم محمد وآکاک نام فقیهه صفت مطلوبه ده فاضل و معتد
برذاتک تدارک اولنده رفی رئیس مومی البهه ترفیقنی سپارش ایلدی محمد دخی
بوخصوص ایچون هیدالله بن یاسین بن مکوالجزولی بی تنسب ایلش اولدیغندن
امیر بجی حجدن هودتنده فقیه مومی البهی برابرجه کتوره رک قبیلہ لمتونه به تعلیم
دین مبین و ندریس قرآن کریم ایلکده ایکن رئیس مومی البهک وفاق و قوعبولمله
رؤسای اهل ضلال مقتضای خبت طینتری اوزره در عقب فقیه مومی البهی استئفال
و ایچلرندن طرحت و تبعید ایلدیلفقیه مومی البه دخی قبیلہ مذکوره معتبراندن بجی بن
عمر و برادری ابو بکر وسائر برقاج موحد پاک اعتقاد ایله برابر بر محمله اختیار ازوا
و عزات و عبادت و طاعانه اشتغال و مواظبت ایلدیلر برمدتد نصکره اطراف واکفادن
طوبیلا نغصده اولان اهالی اسلام واصل سرحد عدد الف تام اولدقده
شیخ یاسین موجود اولان اسلامه خطابا * ان القان تغلب وقد تعین علینا
القیام بالحق والدعاء الیه * یعنی بزم عدد نفوسمنزیکه منتهی اولدی بومقدار
نفوس البنده مغلوب دشمن اولمز بوضورتجه بزم ایچون حق ایله قائم و طرف
الهییدن استمداده عازم اولق واجب اولدی دیوب مذکوریک کشی بی قبیلہ
جاهله ایله حرب و قتاله تشوینق و تخریض ایلدی بولر بمعابا قبیلہ

مذکره نك اوزرینه هجوم وشيخك مقال كرامت مأل وجهله دين اسلامي
قبول ايتدیرنجیه قدر محاربه ایدوب بالاخره توفیق هدایت ربانیه اول قوم ضالی
سعادت اسلامیه به نائل وغیرت پردازان مجاهدین دینك مرادربی
حاصل ایلمیه شیخ مومی الیه کندی طرفی ایچون مرابطین عنواتی تلقیب
واوزرلرینه دخی کندوسله برابر موقع ازواده بولنان یحیی بن عمری رئیس
تعین ایلدی بعده صحرادن بالمرور درعه وسجلماسه به عزیمت واورابی
دخی ضبط وتخصیر وخیلیجه زکاة استحصا سال برله عودت ایلمش لر ایلده
سجلماسه اهل البسی کندی رئیس لرینك ظلم وتعدیسندن بیرار اولدقلری جهته
بولنرك رجعتندن بمنون اولیه رق کندیلرینی پنجه غدر واعثسادن خلاص
ایتمک ایچون ینسه سجلماسه به کللرینی شیخ آکاک توسطبیله استدعا ایتمش
اولدقلرندن درتیوز قرقق بش تاریخلرنده مرابطین جمعیت کثیره ایله اول
درعه بی وبعده سجلماسه بی اسنیلا وظلمه امرایی قتل واهدام ایله صحرايه
عودت ورجعت ایتمش لر وقرقی بدی سنه سنده رئیس بولنان یحیی بن عمر وفات
ایدوب یرینه برادری ابو بکر رئیس مرابطین اولدقدن صکره قرقق سکر
سنه سنده بلاد سوس واطراف واکفاده واقع ممالک سائره بی اسنیلا
والی تاریخنده بلاد فصامده بی دخی فتح ایلمش لر در بعده ریف الغریده
برخواطه قومیه محاربه اثناسنده مومی الیه شیخ المرابطین شهید اولمغله یرینه
سلمان بن عدو نام کسنه شیخ تعین اولنوب ایچق بر سنه می ورنده اودخی
عازم داربقا اولدیغندن یرینه آخری انتخاب اولتمش در رئیس المرابطین
بولنان ابو بکر الی ایکی تاریخنده زنانه قبیله سنی اوروب فقط بوارالق لمتونه
ومسوفه قبیله لی بینده ظهور ایدن منازعه به مبنی کندوسی صحرايه عودته
مجبور اوله رق مغربه عمارده سی یوسف بن تاشفینی قائم مقام نصب وکندوسی
سودانه عزیمت ایله طقسان مرحله مقدار محال ومواقعی آورده قبضه
اسنیلا ایلدی وچند سنه صکره ابو بکر وفاتی وقوعیله یوسف بن تاشفین
مغربه علی الاستقلال رئیس المرابطین اوله رق بتون مغربی وفاس مملکتی فتح
واسنیلا ومراکش شهرینی دخی بنا ایدرك بر حکومت جسمه قویه تسکبل
ایلمش اولدیغندن درتیوز یتش سکر سنه سی محرم الحرامك اون بشی کونی
اسمنه امیر المسلمین عنواتی علاوه ایتدردی
عرب مورخ لرینك وصف وبیانته نظرا مومی الیه یوسف اسمر اللون احور العین

خوش نگاه چاق قاشق و طویل الحیه رشیق قد بلند قامت قوی البنیه صبیح الوجه
 بر مرد مطبوع الخلقه اوله رق بر منوال مال * بیت * قادر بحکم بر همه کس
 آسمان صفت * فائض یحود بر همه کس آفتاب وار * متصف اولد یغنی شمائل
 بر کز یده سندن جلالت و شجاعت وجود و سخاوتی ضرب المثل هر شهر
 و دیار و اکل و شربنده وجه اعتدال و حیه بی التزام ایلد یکنیدن صحت دائمه ایله
 کذارنده عمر تیز رفتار اولش و تار یخ ولادت در تیوز و وفاتی دخی بشبوز سنه
 هجریه سنده واقع اولغله اعداد سنین سببه حیاتی مائه کامله دن عبارت بولمشد
 بوندن اولجده یخ بر قلند یغنی اوزره در تیوز یمش یدی سنه سنده صاحب
 بطلبوس عمر بن الاقطس مومی الیه ابن تاشقیندن اعانه طلب ایلش ایسده
 بویه بر خطب عظیمه همان عزیمت جائز اولماغله بویک ایچون کلش اولان
 آدماری مومی الیه حسن قبول ایله فقط جواب صریح و یرمه رک اندلسه اعاده
 ایلد کدنصکره صاحب اشبیلیه محمد بن عباد طرفندن دخی * قطعه *
 * ایظلمنی الزمان وانت فیہ * و تأ کلنی الکلاب وانت لیث * و یری
 من حیاضک کل صاد * واعطش فی حاک وانت غیث * نشیده سی اوزره
 الفونسک تعذبات واقعه سندن کمال سوز و کداز ایله شکایت و کندوسنک
 ز یر جناح همتد دخالت قلند یغنه مبنی ارتق مقتضای حجت دینه اوزره
 اسلامیانی الفونس بلید سندن تخلص ایلک ایچون دامن در میان همت اولمق
 اهم اولوب انجق اندلسه مرور ایلزدن اول کندی ممالککک اسباب امنیت
 استحضار لازمه دن اولغله لمتونه قبیله سیله سائر قبائل بر بر یده دن جلب ایلش
 اولد یغنی مشایخ عربان ایله بوا امر معنای بالمشاوړه اتفاق آرا ایله اسپانیا
 مسلمانلرینک امدادینه عزیمته قرار و یرلدی و بوخصوص حقننده مومی الیه
 یوسف کندوسنک معتدی اولان مریه لی عبد الرحمن ایله دخی مخصوصا
 عقد انجمن استشاره ایلوب صورت قراری بیان و تذکار و یو باید و کندوسنک
 رأینی دخی خاصه استفسار ایلد کده عبد الرحمن قتح دهان حکمت بیان ایله
 مادامکه بنی مستشاره مؤتمن عدا یدرک مطاعه صحیحه می صور دیکز بن
 بوخصوصده اکثرینک رأینه موافقت و تبعیت ایده هم زیرا اسپانیا قطعه سی
 دکر ایله محاط و شمال طرفی دخی جبال شاهقه ایله محدود اولوب اگر چه اسلامیان
 قطعه مذکور نک اکثر محنه مالک اولمشرا ایسده یوما فیوما قوت و کنتاری
 نقصان پذیر اولمقده ایدو کندن سز دخی ممالک مزبور به داخل اولدیغکن حالده

اگر بتقدیر خدا ظفر و غلبه طرف الفونسده رونما اولور ایسه افریقیه یه رجعتکزه بالسهوله مانع و حائل اوله یله جکندن اشبحال مشکدن یک کوچلکله خلاص اولورسکز بوجهنله (قدم الخروج علی الولوج) نکته سنی ملاحظه و هدم لزومی تقدیرنده برشی ضایع ایدلیه جکته نظر ایلله ۱ پیت ۲ لانتزک الحزم فی امری محاضره ۳ فان سلبت فالخزم من بأس ۴ مفادینجه بومقوله امور کلیه ده دائما حزم و احتیاطک فائده دن خالی اولبه جغنی مطالعه ایدوب حین حاجتده باعث رجعت و امنبت اوله جق بر موقعک اول امرده بدیکزده بولمنسی لازم و واجب و بواهر اندلسک مقتضای مقامنده اولان جزیره الخضرا موافق و مناسب اولدینی و طرفکرزدن وقوع بوله جق امداد و معاونتده بدل اورانک شمدیدن بدیکزه تسلیم قلمنسی امیر اشبیلیه دن طلب اولنقی صورتی متبادر خاطر در دیجک یوسف بن تاشفین بوتد بیر اصابتقرین اوزره حرکتله المعتمد بن عبادله ایلیجیلرینه صورت حالی افاده و مکرما اندلسه اعاده ایلدی اشبوتکیفک اوزرینه اشبیلیه و زراسی یلنده تکرار اختلاف آرا ظهور ایدوب خصوصیه الرشید ذاتا بر یلردن استعانه قلمنامسی طرفنده بولند یغندن جزیره الخضرا کی مهم و معتنا بر موقعک ترک و تسلیمدن حاصل اوله جق محاذیری مکررا پدرینه عرض و بیان ایلش ایسه ده امیر محمد یوسفک بوشرطی الفونسک تحکم و تعرضندن اهون کورینوب موقع مذکورک ترک و تسلیمه دائر اولان مقاوله بی تنظیم و تمهیر ایلله در حال موی الیه یوسف جاننده ارسال و مرابطینسک و رودلنده جزیره الخضرا نیکه قلمنسی خصوصنی محافظ قلعده به تحریر ایلد کدن بشقه کندوسی بالذات یوسفک نزدینه عزیمتله شفا هادخی استدعای معاونت و بعده موی البهک افاده سی اوزرینه یننه عاکیته معاودت ایلدی

✽ و ر و د مرابطین باسپانیا ✽

در تبوز یمش طغوز سنه سی شهر ربیع الاولینک اون بشنجی کونی یوسف بن تاشفین عساکر بشمار ایلله جبل طارق بوغارندن بالور و جزیره الخضرا جوارینه نزول ایلش و معتمد دخی موی البهی استقباله کلش اولغین مقاوله اقتضاسی اوزره قلعده بی تسلیم ایلد کدنصکره ینه اشبیلیه به عودت ایلدی یوسف قلعه مذکوریه بی تمهیر و در ونه مهمات مقضیه و لوازمات کافیه وضع ایتدیروب کندیسسی دخی همان اشبیلیه به عزیمت ایلدی بوئانده قشتاله قرالی الفونس

سرقسطه بی محاصره ایلمکده ایکن مرابطینک بوججهله ورودلری خبر
الوب جلیقه واستوریش و بسقایدن واراغون و نوار قرالندن جلب و جمع
ایلدیکی عسا کر کلیه ایله اندلس اوزرینه هجوم ایتمک صد دنده ایکن بر وجانبده
یوسف عسا کر موجوده سیله برابر اشبیلیه دن حرکت و مقابله دشمنه مسارعت
ایلدوب بطلیوس شهرینه درت ساعت مسافه ده واقع ذلاقه صحرا سنده اردوی
خصمه ملاقی اولدی مر قوم الفونسک پیاده دن بشقه سکسان ییک قدر
سواری عسکری موجود اولوب بونک برنجی فرقه سی کندی تحت اداره سنده
ودیکر فرقه سی دخی نوار قرالی معینده و برو طرفده یوسفک اردوسی دخی
ایکی به منقسم اولوب مرابطین سوار یسندن عبارت اولان قسمی داود بن
عایشه نک و غرناطه و بلنسیه و الغرب ایله بطلیوسدن کلان عسا کر دن
مرکب اولان دیکر قسمی دخی محمد بن عبدالک زیر حکمنده بولمیش
و بو عسا کر دن ماعدا یوسف بن تاشفین لئون و صنهاجه و قبائل سائر بر بیه دن
مرتب بر احتیاط اردوسی دخی نهیسه ایلمش ایدی خرسلبان مورخلری اشبو
ذلاقه محاربیه سی حقدده پک آ زشی یازمشلر ایسه ده صاحب تاریخ عبدالحمید ایله
محاربه ده بولمیش اولان مورخ ابو مر و انک خلاصه تخریر لینه کوره طرفین
عسا کر ی بطلیوس نه ری نکارینه کلد کلرند و تلاقی فریقین وقوعندن اول
یوسف بن تاشفین قرال الفونسه بر نامه ارسا ایله دروننده راه ضلالی ترک ایله
طریق مستقیمه کیر می ویا ویرکو اعطا سیله کندوسنه تابع و یا خود جنگ
و جداله حاضر اولسی شغلر دن برینک قبولی تکلیف ایله سنک بر طاقم سقاین
تدارک به بالذات بنم عسا کر کلک نیتند بولندیغکی استخبار ایلمدم و بوتکلفه
حاجت قالماق ایچون اشته بن سنک مملکتک کلدیم و جزای غرور یکی ویرمک
ایچون الله تعالی ایکی یزی بومعر که کا هده جمع ایلمشدر ما لنی درج ایلمدی
نامه مذکور الفونسه واصل اولدقده لدی القرائه عروق حدت و غروری
هیجان ایدرک کال غضبندن نامه بی ره اتوب پایمال حقارت و کتورن آدمی
کر یوسف قورقز کلور سه محاربه ده کوریشور ز جوایله اعاده ایلمدی بعده
قرال مومی الیه سواری عسا کر ینک بالذات اوکنه کچوب مرابطین اوزرینه
یرته شدله اقیحام ایلدیکه مقابله سنده داود بن عایشه نک مشهور آفاق اولان
سربازی و شجاعتی کارکر اوله میوب جیوش اسلامیه میاننده امارات تشتت
بریشانی یوز کوسترمکه و دیکر جانبده دخی نوار قرالی عسا کر اندلسیانه

غلبه ایلیکه باشلدی عسا کر اسلامیه نك بوفرقلری * لا طاقه لنا اليوم
بجالد و جنوده * دیه ر و کردان میدان کارزار و بطلبوسه طوغری متعازم
راه فرار اولشلر ایکن دیگر طرفده محمد المعتمد ثبات و غیرتی اشلبله عسا کر نك
موجب شوق و شجاعتی اولغله هجوم ایدن فرق اعدایه دلیرانه عرض و مقاومت
و ابراز ثبث و متانت ایایوب و یوسف بن تاشقین دخی دشمنك اولصور تله غلبه یه
مستعد اولدقلری کرر یجك اك منتخب جنگا و راندن مرکب احتیاط عسکر یی
فرط شجاعته مشهور اولان سیر بن ابی بکر نام مرد کار گذاره تسلیم بلا توقف
سوق ایله بو طرفدن بونلر دخی مشرکیك باشنه زنبور بلا کبی او شوب پای
ثبات اعدا متزلزل و صورت احوال مبدل اولدیغنی فراره یوز چو یرمش اولان
مسلمانلر دخی بالمشاهده علی القور رجعت و بو عسکره التحقاق ایله محاربه یه
سرعت عزیمت ایلدیلر بو حالك اوز رینه وقت ضایع ایلمیه رك هممان
مومی ایله یوسف لمونه و زنانه و صنها جه اولردن مرکب اولان کندی محافظ
عسکر یله بالنفس القونسك اوز رینه هجوم و صولت و خیمه کاه قرالی یه دکن
مواصلت ایلبوب محافظلری قتل و اعدام و درون خیمه ده موجود اولان یحیی
و پایان اموال و اشیای کر انهبای اغتنام و قصور یی دخی حریق نار انتقام
ایلد کدنصکره فرار یلر دخی ارقه سنه دوشه رك مانند باد صرصر کبی ادرالك ایله
اعطشان چشمه نار اولان عسا کر مرا بطین استدکاری کبی دشمن قانیله
تربط شمشیر کین ایلدیلر بعض تاریخلرده مشهود اولان تفصیلاته نظرا
اشای کیر و دارده ذکر اولدیغنی اوز ره ابتدای حالده صورت غلبه طرف
کنارده کورینوب بعده المعتمدك اثر ثبات و مکاتبی و یوسفك ثمره حسن تدبیر
و حرکتی اوله رق خورشید ظفر افق اسلامیانن جلوه کر اولغله باشلدیغنی
معرکه کاهك بر جهتنده مشغول اعمال پیکار بولان القونسك مشهودی اولدقده
هر قدر کندوسی داود بن عایشه نك فرقه سنی طاعتی اوز ره بولمش ایسه ده
یوسفك غلبه سندن جان باشنه صحرایوب بالضروره اورای ترک ایله یوسفك
اوز رینه ایقاع بطش و حله یه مجبور اولدی و بو هجومده فی الواقع القونسك
عسا کر ی پك زیاده اظهار شدت و جوش دریا خروش مسلمین دخی مانند
کوه آهنین عرض سپر مقاومت ایلمیه رك * یت * زتیغ کشته هوا همچو مین
آتشبار * زنبور کشته زمین همچو باغ آهن بر * مالی وجهه تصادم شمشیر
و سپر جو آسمانی سحاب شعله ریز و چاک چاک رماح و سنان عرصه خا کدانی

همچوالت میدان رستخیز ایدوب اول نبردگاه پنهای پر خون مسلخ قصاصیدن غمونه
 غمون اولش وهنگامه کار زارده امیر یوسف صفوف سوار یانی طولاشوب
 کندورینک طریق حقه حسن ثبات واعتقاد رینی وشجاعت وجسارتلرینی
 تحسین وتقدير ايله حرب وقتاله تحریض وافرا ایتمکدن واقضاضا سنده نفسی دخی
 فداکارانه مهالك ومخاطراته عرض ایلمکدن خالی اولمه رفی حتی اثنای معرکه ده
 الشده اوچ عدد اسبی تلف ایلمشدر حاصل کلام بتون عسا کر اهل ایمان
 یوم مذکورده اجاله کیت دلاوری ايله تحصیل سر مایه شهادت وسروری
 ارزوسنه دوشوب اولوم خوفی هر کسدن زائل ویزم رزم کرما کرم اولدجه
 اعدای دیندن اخذ انتقامه شوق وحرص حاصل اوله رفی جمله سی * یت *
 یابر مراد بر سر کردون نهیم پای * یامر دوار بر سر همت نهیم سر * مضبوطی
 حسبحال ابتد کلریدن وانجا مکار محمد بن عباد دخی سیر بن ابی بکر ک مستعجبی
 اولان عسا کر مرا بطین ايله برلکده اوله رفی دشمنک اوزرینسه برهجمه
 طاقتفرسا ايله دوشد کلریدن شیرازه جمعیت خصم بدکار بتون بتون فرسوده
 وتار مار اولدی غروب شمس قدر کروه کفارداسیر سباط تیغ آتشبار اولوب لیون
 وقشاله قرانی اولان الفونس مغروردخی نامه یوسف حقه جرات ابتدکی
 معامله تحقیریه آت اولان بجاغندن مجروح اولدیغی حالده عسا کرینک
 لاشلری اوزرندن یوری یه رک بشوز مقدار سواری عسکر یله اختیار سمت
 فرار و برپیشه زاره صوقلوب جاتی شمشر غازیان اسلامدن خلاص ایلمدی
 عسا کر مسلمین اول کجه پی معرکه کاهده اجساد مشرکین ارا سنده امرار
 ایلوب ایرتسی کون فرار یان اعدای تعقیب برله اموال کثیره اغتنام ایلدیلر
 اشونصرت عظیمه درتوزتمش طفوز سنه سی شهر رجینک اون دردینی
 ججه کونی وقوعبولوب عامه موحدینه انبساط بخش شوق وسرور اولظه اهل
 اسلام بینده بریوم مشهور عد واعتبار اولندی وبومسرت عمومیه سبیل
 هر کسده برنشاط درون حاصل اولمسيله اول عصرک شعرا سی طرفندن
 کونا کون قصاید ومدایح نظم وانشاد ايله اعلان شادمانی اولسدیغی صره ده
 شاعر مشهور ابو محمد عبد الجبار الصقلی دخی ذکر ی مرو رایدن محمد بن عباد
 ایچون برقصیده تنظیم ایدوب کمال بلاغتی جهته سله منتخبات اثار سلفدن
 معدود واکثر توار یخ عریده مشهود وموجود بولمشدر وقصیده مذکورده نک
 مطلعی بودر * یت * الان افرح روع کل مهند * واعز دین محمد بمحمد *

محماربۀ مذکورہ دہ شیردلان اہل ایمان دین مفتہ نعمت شہادت اولانلرک
 عددی تخمینا اوج بیگہ بالغ اولوب برا بر بولسان سالف الیسان مورخ
 ابن مر و انک نقل و تحریرینہ کورہ امیر محمد بن عباد طرفندن رؤس مقطوعہ کفار
 تعداد و شمارایتدیرلدکدہ یکرمی درت بیگہ واصل اولمش و عبد الحمید مبالغہ ایدوب
 الشمس بیک ایدوکنی روایت ایتشدیر یوسف بن تاشفین بومظفر بیک خبرینی در عقب
 افریقیہ یرسال ایلوب معتمد دخی برقاچ برندن مجروح اولدیغی خالدہ امرای
 اندلس ییتندہ حرکت شجیعانہ سبلہ شہرت شعار اولدی اشبیلیہ اہل البسی
 اشبو محاربہ بک نتیجہ سی خبرینہ خلجیان قلب ایلہ متظر اولدقلری مومی الہ
 معتمدک معلومی اولمغلہ بلاد شرقیہ دہ سنین و غیرہ دنبرو استعمال اولدیغی
 مثلاً و صورت وقعہ بی در حال برورقبارہ تخریر و برجامہ بک فنادی النہر بط ایلہ
 پروازایتدیروب بو طریق ایلہ نامہ مذکور مدت قلبلہ ظرفندہ شہر مزبورہ
 وصول بولمغلہ کشادہ اوانسد قدہ رؤسای مملکت قطعہ * اخط ذاک ام
 رشحات صب * الفظ ذاک ام قطر الغمام * تجمع من سواد اللفظ معنا *
 اغرا الصبح ضوء فی الظلام * نشیدہ سنی یاد ایلہ اظہار کمال شادومانی و مسرت
 و ورقہ مر سولہ علنا جوامعہ قرائت اولنہ رق عامہ مؤمنینی حصہ مند حیور
 و بہجت ایلدیلر

الفونسک بومرتبہ بوز غونلقدن صکرہ کندینی بولہ رق تکرار جنک وجدالہ
 قیام ایدہ بتلسی مستحیل الامکان کی کورندیکی خالدہ مومی الہ اختراع اسباب اقتدار
 و مکنات و استحصال وسائل حشمت و قوت امرتہ مقدم و غبور بر مرد کاردان
 و بی حضور اولدیغندن طلیطلہ یہ وصول بولدقدہ اگر شہر مذکورہ
 تحصن ضمنندہ استحکاماتی تعمیر و انشا ایلسہ کند و سنک یأس و قورینہ
 و خوف و تلاش نہ اسناد اولنہ جغندن اندن صرف نظر ایدرک اظہار تجلد
 و سکینت و قریبہ تلافی مافات ایتکہ نیت ایلہ اکیال نقصان لوازمات و تدارک
 صا کر و مہمات ایلہ مشغول اولدی

ذلاقہ محاربہ سندن چند کون مر ورنده یوسفک ممالک افریقیہ اداره سندہ
 مأمور ایلدیکی اوغلی ابوبکین سیرک و فاقی خبری کلوب بوجہ تہ مغرب
 اداره سنجہ بعض امورک بالذات تسویہ سی اقتضا ایتکلہ یوسف بن
 تاشفین سیر بن ابی بکری اندلسدہ سرعسکر براغوب کندوسی افریقیہ یہ
 دتوجہ اولدی لکن ملک مومی الہک امیدان غیبو بندنہ طوائف ملوک

اسلامیه مرابطینی ترک ایل هر بری مرکز حکومتلر بنده عودت ایتکله من القیدی یلریده
 جاری اولان اتفاقی سرقاق آثار مخوفه سی بنده یوز کوستر مکه باشلادی سیرین
 ابی بکرایسه صاحب بطلموس ایل برلکده چایقیمی اسنلا و چند سنه دنبرو
 بد دشمنه یکمیش اولان نیجه قلاع و حصونی استرداد ایل خرسیتیانلری
 هر یرده مظهر هزمت ایلدیلر و مومی ایسه سیرین ابی بکر هر واردیغی محل
 و موقعک احوالی کشف و تحقیقدن و اولوجهله ملک یوسفک دروننده مضمر
 اولان مراملک اسباب حصولی استحضار و نهیته دن خالی اولوب امیر معتمد
 ابن عباد ایسه قرال الفونسک قهر و اضحیلا ندن بشقه امل و آرزوسی
 اولیه رقی یوسفک اصل نیتدن خافل و اعانه سندن قوی دل اولغله و حتی
 سرعسکر ابی بکرک جنوب اندلسده کرفتار دست کفار اولان ممالک اسلامیه یی
 تخابص و استرداد ایتکلمک سیرین جانب شعله ده مشغول حرب و قتال اولسنه
 بر معنی و یره مامکله کند یسی عسکر یله طلیطله اراضیه بنده دخول و نیجه
 قلاع و حصونی تسخیر ایلد کد نصر کره مورسبه ملککنه وصول ایله لورقه
 شهری جوارنده واقع حصن لیبطده عسکر دشمنه ملاقات و وقوع و اولان
 محاربه ده کندوسی مغلوب اولوب شهر مذکور و البسی محمد بن ایون زیدیه
 التهاماندن استعانه ایلدی لکن بوار القده خرسیتیانلر دخی آواره طور میوب
 اطراف و اوکنده افه تجاوز ایدرک سرقسطه ایله بلنسیه تک طریق مخایره سنی
 قطع ایتش اولد قلدن طرف اسلامیه خلیجه مضرت ایراث ایلدیلر بالاده
 تخریر قلدن یغی اوزره قرال الفونس ذلاقه بوز غولغدن صکره کندینه
 تقویت و یرمک ایچون طلیطله به چکلش و فرانسه قرالی برنجی فلیپوسدن
 باتحریرات طلب امداد ایتش اولسیله قرال مومی ایسه بورغونیه مملکتک
 قونتی اولان ریموندی بر مقدار عسکر ایله ارسال و بوندن بشقه دخی اسپانیاده
 خرسیتیانلرک اللرنده کی محاربه بولسان و صکرک مؤخر انشا اولنه جق اولان
 مناسیرو کلبسار ایچون برطاقم پاپس ورهبان اعزام و اسبال ایلدی بواشاده
 سرزده ظهور اولان وقوعات غریبه دن بری طلیطله ده بولسان جامع کبیر حقنه
 خلاف عهد خرسیتیانلر طرفدن وقوع بولان معامله کیفیتی اولوب بو خصوص
 ملت اسلامیه تک خرسیتیانلردن بتون بتون امنیتی منسلب اوله رق فیما بعد بولنرک
 نه صلح و متار که سنه اعتماد و نده عهد و میثاق و عرض انسانیتلرینه استناد
 اولتماق لازم کدیکنی محاربات سالغهدن زیاده اعلان ایلدی بوتک اجمال بیانی

شویله در که طایفه شهرى الفونسك ید استیلاسنه بکشد کن برسنه صکره
فرانسه او برنال نام پاپاس بطریق نصب اولوب حالبو که شهرک حین تسلیمند
بر مقتضای مقاوله امتیاز اهل اسلام یدنده قلان چوامعدن جامع کبیر بطرح
عالی واستوار و بطریق برنجی کلیاسی ایسه عادى بر بنای ناهوار اولغله
بوصورت کندوسنه داغ دل اوله رقی بطریق موی ایسه انواع دسایس
وفسون ایله فرانسه فرالری فاملیا سندن اولوب الفونسك زوجه سی بولسان
قونسنانسی اغوا و نصیبی ایلدیکنه مبنی الی رأى و رضا سبله بر کجه جامع
مذکورک قهرلى قیدیر بلوب آچدیرلد قدن صکره لاجل التحقیر و تى تلویث
واشیای موجوده اخذ و فصب اولنه رقی اصول و آیینلری اوزره پرسنش
ایلدکلری صور اقا نعی وضع واقعا دیله مقام توحیدى جایگاه تثلیث ایلدیلر
عموم اهل اسلام بویکیفیدن مبتلای غموم والام اولوب شهر مذکورده بولسان
مسلمین قرال الفونسه اشونقنض عهد ایله واقع اولان معامله غدارانه دن
شکایت ایلدکلرنده اول امرده کوبیا اصلا خبری یوق کی بواشی ایللار
اظهار چهره حدت ایلوب لکن برایی کون صکره مخصوص الی ترتیب ایله
کلیسا نك رسم کشا دینی اجرا ایلدی خرسنیا نلر اهل اسلام تبعیتند بولند قهرلى
مذبحه یومثلو آیین و مذهب به متعلق خصوصاً کمال سر بسنی و امتیاز ایله
استیفای جیم حقوق انسانیه ایلشیرایکن مسلمانلر خرسنیا ن تبعیتند
بولند قهرلى اوزریدن برسنه کچر کچمز اللرنده کی معبدلری مغایر عهد و میثاق
اوله رقی ضبط اولمش اولدیغدن مذهب فتوت و مروتک خلاقی بویله برحالت
غریبه نك ایقاعنه سبب اولنلرک الی آخر الایام سزاوار نفرین و دشنام اولملری
تواریخ اجنبیه ده دخی محرردر و ذکر اولسان و قومات غریبه دن بریدخی بنده
بوارالقی میدانه چیقان بر مسئله دینه نك حل وقراری ضمننده خرسنیا نلرک
اتحاد ایلدکلری طریق غریب و حکم عجیدر بوماده نك دخی مجملایانی
اولدر کبتون اسپانیا اها لیسى هر نفد رقتو لک مذهبده ایسه لده اصول
غوطبان اوزره اجرای آیین ایتمکده اولد قهرلى حالده صکره دن اسپانیایه
کلیش اولان فرانسلر و سائر اجنبیلر و ما اصولده اقتدا ایلکده اولوب
حالبو که اهلینک اکثر یسی و خصله صبله زیر حکومت اسلامیه ده بولمش
اولانلری اجداد لردن کوروش و اوکرغش اولد قهرلى اصول قدیمه نك
ایقاعنده اصرار ایله حتی کتاب الصلوة معنا سنه اولان لتوریا کتابلرینه

مبیل مستعرب تسمیه ایلسلارایدی قوللکر ایسه کندی مذهبلرینک
 ترویجینه بدل مساعی و اقتدار ایتکده اولملار یله بوسیدن ناشی خرسینلر ایکی
 فرقه اولوب ذکر اولنان ایکی اصولدن برینک ترجیحی ایچون وقوعولان بونجه
 مذاکرات و محاورات بر شئی مفید و منتج اولدیغنه مبنی بوماده نك عادتلری اوزره
 حکم الاهی به حواله قلمنسه قرار و یریلوب یعنی طرفیندن برر مبارز پهلوان
 تعیین ایله قنغی طرفک پهلوانی غالب اولورسه حق صحیح اولطرفه حکم اولمنسه
 اتفاق ایندیلر اشبور قرار اوزرینه میداننه چیقان پهلوانلردن کلب مستعربی طرفی
 غالب کلاش ایکن اونه طرفک پهلوانی کندی مقلوبیتنی تصدیق ایلامسینه دهوانک
 دیگر طریق ایله کسدرلمسنه قرار و یریلوب بوندن دخی غریب بوجده اختراع
 اولدی یعنی بر میدانده اشغال اولنان آتشک دروننه ذکر اولنان ایکی مذهبک کلابری
 بردن الفا اولنه رق قعبسنه آتش تأثیر ایتمز ایسه انک صحت و حقایقنی تحقیق
 ایده جکندن انک مقتضاسینه عمل اولمنغی نسبت ایندیلر و نجفدرکه بومالعه بی اجرا
 ایندک لرنده روما کلابی قراروب همان آتشدن خارجه النمش و دیگری ایسه جوق
 مدت درون نارد فاله رق چیقارلدقه هیچ ناردن بر اثر کورلماش اولغله بالطبع
 اهالی طرفندن مبیل مستعربی قبول و ترجیح قلندی لکن قرالک زوجه سی
 قونستانس فرانسه لی اولوب روما اصولنی تقدیم ایندیکندن و خرسینلر
 ییننده طائفه نسوانک زوجلرینک رأی و حرکاتی اوزرینه نه مرتبه
 مؤثر النفوذ اولدقلری کیفیات معلومه دن اولدیغندن قرال مومی الیه محکومی
 بولندیغی قرالچیه نك خاطری ایچون یکی یاپلش و یاپله جق کلبسارده روما
 اصولی و عتیق کلبسارده دخی کافی السابق غوط مذهبی آیینی اجرا اولنق اوزره
 امر و تنبیه اینلشدر

بالاده ذکر و اشارت اولندیغی اوزره اداره اسلامیده اثر نفاق و شقاق اوله رق
 علائم خلاف و تفرقه صورت نما اولدیغنک اوزرینه بریاندن خرسینلرک
 ایلر و لمکده اولسی و مرابطین عسکرینک دخی مأمول اولندیغی مرتبه فائده سی
 کور یله مامسی جهتله ابن عباد بوخاللری بیان ایله برابر مرابطین عسکرینک
 کندیته تسلیم قلمنسی و بوجهله قوه موجوده نك اداره واحده تحتند
 بولنه رق اعدادن کرکی کبی اخذ و انتقام اولمنسی تا تحریات یونان
 تاشفیندن استمدعا ایلیوب فقط کتوبک درجه تأثیرین سارول
 ایندیکندن بالذات دخی افریقیه یه عزیمتله یوسفه تفصیل حالی انبا ایتدکده

اگر چه ملك مومى اليه معتدك معروضاتى قبول ايدر صورتد كورند ايسه ده
عساكر مر قومدك اكا تسليم اولمى كند و سنك مطالب خفيه سى عليهنده
بر حركت اولديغندن مومى اليه متردانه و محتبانه بر جواب اعطاسيله اكتفا
ايلدى بونك اوزرينه معتد اشيليه عودت ايدوب برمدنك صكره يعنى
در تيروز سكسان برسنه سنك شهر ربيع الاولنده ابن تاشفين بر مقدار عسكر ايله
ايك نهي دفعه اولق اوزره جزيره الخضرايه مرور و امراى اندلسك جهاده
حاضر ثوب بلا توقف لورقه ايله لبيط قلعه سى يندده واقم صحراده تجمع
ايلرلر چون دعوت نامه لارسال ايله كنديسى دخی او را به توجه
وعزيمته بذل مقدور ايلدى محل مد كورده مالمه اميرى تيم بن بلكين
و غرناطه اميرى بولان مومى اليه تمك برادري عبد الله المفطر بن بلكين و مر به
اميرى معز الدوله و مورسيه و البسى عبدالعزير رشيق و جسانله شهر تشعار اولان
لورقه و البسى محمد بن لبون ايله جهن و بجايه و البلى دخی موجود بولنوب
حتى مر به اميرى مومى اليه معز الدوله امير يوسف ابراز خلوص ايجون مر ابطينه
مخصوص سياه ككون البسه كيش ايدى و ابن رشيق ايله تيم بن بلكين
هر قدر و البسى بولند قارى مورسيه و مالمه بن اشيليه اميرى ابن عباد طرفندن
اداره ايلكده ايسه رده مغناشيوه استقلال كوستر مكدده اولد قلرندن ابن عباد
بو حاله ضرورى اغماض عين ايدرايدى

في الجملة محل مد كورده بين الامر انشبت اولنه حق خصوصيات اوزرينه جريان
ايدن مذاكراتك قرارى خرسنيان يندده بولان لبيط قلعه سنك محاصره سنه
تعلق ايدوب اجراى اقتضا سنه مبادرت اولمش ايسه ده قلعه مذ كوره تك
كنكره برج و باروسى * ييت * زاسيب چنبر فلك اندر فرازاو * بر كنكره
خجده رود مرد پاسبان * مالى اوزره طاق آسمان ذات البروج ايله همسر و عرض
جدران مستحكمى هم حالت سدرو بين اسكندر اولديغى جهته هجوم ايله فتح
و تسخيرى متعسر و بلكى تمتع كورينوب بو وجهله ايام محاصره بر قاج ماه تمتد
و در بجه مقصد دست قضا ايله منسد اولديغندن بو صعبوت اوزرينه تضييع
وقت ايلكدن ايسه يوسفك راى و ابن عباد ايله عبد الله بن بلكينك موافقتى ايله
بزم رزمك خرسنيان ممالكنه ايصالنه قرار و يرلدى امامورسيه و البسى ابن رشيق
قلعه مذ كوره قبضه تخخيره التمدجيه بشقه محله كتمه حكمتى بيان ايدوب مر به
امير ايله لورقه و البسى دخی كندى مملكتلرينه قريب اولان بويله بره و وقع

بسطك يد دشمنه بولنسی کند ورنجی بر خطر عظیم اولد یقندن بحمله این
 رشق را بنی ترویج ایلمکده بواند فلرندن بولك اوزرینه بك جوق قبل وقال
 دوران ایدوب بالاخره مباحنه مشاجره وصحبت ومقال مصلحتدن ذاتباته
 انتقال ایدرك بوسيله ايله ابن عباد ابن رشق القونس ايله اتفاق خفیی
 اواق اوزره اتهام ایتمکله ابن رشق غضبه کلوب اشیلله امیر بنی ضرب
 ایلک اوزره قلیچ جکمش اولد یقندن یوسف مومی الیهی اخذ ولاجل الحیس
 ابن عباد تسلیم ایتد بردی بو کیفیت اوزرینه مورسبه عسا کری منکسر القلب
 اوله رق اردوگاه ی ترک ایلله اطرافه بایلوب اردو به کلان مهمات وارزاق مکث
 وتوقیف ایتمکله منفقین اردوسنده خط وغلا ظهورینه والقونسک دخی
 بوقعه دن بالاستفاده مستحضری اولان عسا کر بشمار سواری ایلله مورسبه
 جانبته شتابان اولسنه سبب اولدیلر یوسف بن تاشقین ایسه بو حالده قرال
 مومی ایلک اوزرینه واره مبوب اردوسنک نصفی حریه به طوغری و دیگر
 نصفی دخی لورقه به سوق وکندیسی معینده بولان عسا کری الوب بنه عودت
 ایلک اوزره افریقیه جانبته عزیمت ایلدی مومی الیه یوسفک بو وجهله افریقیه به
 چکلمکدن اصل مرادی انداسی خرمینانله شسکار براقی اولوب انجی-قی
 کندو سنه برابوجه چکی دوزن وردکد نصرکه بمالك مذ کوره بی حفظ
 ووقایه به غیر مقتدر اولان طوائف مالوک بدندن نزاع ایلله موسی بن نصیر کبی
 انداس ایلله مقری محکومت واحده به ربط وادخال ایتمکدن عبارت ایدی
 هر نه ایسه یوسفک افریقیه به رجعتنده امرای اندلس دخی مملکتلرینه عودت
 والقونس دخی قلعه لبیطک کندو ممالکندن بعد و درون ممالك اسلامیه ده
 واقع اولد یقنی وایچنده عسکر اقامه سی کندو سنجه بر فائده بی مفید اولیه جغنی
 بالمطالعاه قلعه بی هدم ایلله صاغ قالمش اولان مستحفظ بنی الوب طلبطله به
 عودت ایلدی روایت اولندیقنه کوره قلعه مذ کوره محافظه سنده بوانان
 اون ابکی بیک پیاده ایلله بیک نفر سواریدن اکثریسی مهاجرات واقعه ده شمشیر
 حد و تدبیر اسلامیه حلف وخیلیجه سی دخی زاد و خیره سز لکدن تلف
 اولوب القونسک ورودنده یوز نفر قالمش ایدی

ملك یوسف زنانه ومصمود و غمار و سایر قبایله اردن جلب ایلدیکی عسا کر
 کلیه ایلله درت یوز سگسان اوچ تار بخیله اوچینی دفعه اوله رق اندلسه ورود
 ایدوب فقط بود دفعه طوائف مالوکک دهوتسه کلوب بلکه شمعی به دکن

مکتوم طوئیدیغی نیتک زمان اجرایی گمش و سرهسگری سیر بن ابی بکر غناطه
امیری عبد الله بن بلیکینک نیسات مضمره ملکدن آگاه اولدیغنی واندلسک
احوال حاضره سنده کوریلان استعدادی و بوندن بویله اچیقده ز اچیفه امر ابی
حکومتلردن خلج ایلمکدن بشقه چاره قالدیغنی کندوسنه یازمش اولسیله
بوامرک سرعت اجرایی ضمنده اندلسه مسارعتله مرور ایلمش و تسهیل
عواقب مصلحت ایچون اشبوتشباتی صورت مشروعه یه وضع ایلمک اوزره
فقهای مغرب واندلسدن وعلی الخصوص امام غزالی و امام طروش کی
معتقد انام و معتبر خاص و عام اولان ذاتلردن متعدد فتوایر المشی ایدی اشبو
مقدمان مقتضید تمهید اولدقدنصکره اول امرده متفقلمی بولنان ولات و امرای
اندلس ایله کسر رشته اتصاد ایلمک لازم کلکین بوکا وسیله اولقی اوزره همان
اندلسه وصولنده بتون قوتیله کفار اوزرینه عزیمت ایده چکی شایعه سیله
طلیطله یه طوغری بوریدی و شهر مذ کوری محاصره به اله جعی حوادثی
نشر ایدوب امرای اندلسک دخی برلکده حصه خند مشوبات غزا وجهاد اولقی
ضمنده اورایه طوطیلمی امر ایلدی لکن بولردن هر بری بولندیغنی شهرک
اسباب محافظه و استحکامیله مشغول اولمالریله بوخصوصه موافقت
کوسترمدنکارینه مبنی ملک مومی الیه بونی تمام سر رشته عدا ایله جمله سته
دشمن نظر یله باقوب طلیطله یه کتمکدن فراغت و غناطه اوزرینه سیر
سریع ایله واروب محاصره سته مباشرت ایلدی غناطه و البسی بولنان
عبد الله المنظر مقامته مقتدر اوله مدیغدن یوسفه تسلیم اولوب درحال اولاد
وعیالیه افریقهد ده کائنات شهرینه تبعید وارسال وحقنه اجرا اولنان
اشبوشدت و خشوتی اذهان عوامده تخفیف ایچون امرای سائر یه مومی الیه
عبد الله مملکتی افریقهد ده دیگر مناسب بر مملکت ایله مبادله ایلبوب اولجانبه
عزیمت ایلدی دیو اعلان قلندی بعده مالعنه شهرنده مومی الیه عبد الله
برادری تیم بن بلیکین دخی اله پکور یله رک مراکشه ارسال اولنوب بوندنصکره
یوسف بن تاشفین قصور فلان مملکتلرک ضابطی خصوصتی سرعسگری
ابن بکره بالحواله کندوسی سبته یه عودت ایلدی

اشبیلیه امیری محمد المعتمد بن عباد می ابطینی اندلسه دعوت ایلدیکننده ندرتیه
خطا ایلمش اولدیغنی بودفعه فرق و تمیز ایدوب انحق بعد وقوع المخذور
بالکرنذامت برقاظه و یرمیه جکندن و تیم ایله عبد الله کی کندوسنک دخی

عن قرب حکومت بدین خلع و طرد و افریقیه بک بر محاصره حبس و تسبیحین
 قلعه جغنی محقق بیلد یکدن زیر دستنده بولسان قلعه لری تعمیر ایدرک منتهی
 مقاومت اولدی این تاشفین دخی ملوک طوائفک بو وجهله کندوسنه مقاومت
 ایتک اوزره اسباب لازمه تشبث ایلد کربنی خبرالمش اولمسیله ابن بکره یکیدن
 عسکر کوندروب قوه موجوده درت اردو به تقسیم قلعه رقی برنجبسی مومی الیه
 تسلیم ایلد کت اشبلیله الیه غرب الاندلسی ضبط و استیلایه و ایکنجی اردو قصور
 المتوفی تک معینه و یریلوب مومی الیه معتدک اوغلارندن ابوناصرک تحت اداره
 و محافظه سنده بولسان قرطبه شهرنی اخذ و قبضه و اوحنجی فرقه ابو زکریا الیه
 مریه مملکتی دردیجی اردو دخی عبدالله بن الحاج سوقله معتدک دیگر اوغلنک
 والی بولسیدینی رونده بی ضبط و تسخیر تعیین و امور قلتمش اولدق لرندن
 سیر بن ابی بکر علی الفور اشبلیله طیراغنه دخول الیه ابن عباده بر مکتوب تحریر
 و دروننده ابن تاشفینه قلاعک تسلیم و کندونک اطاعت ایلسنی درج
 و تذکیر ایلدی امیر مومی الیه دخی بویله برنگلنگ وقوعه منتظر اولدیفیدن
 جوابه تنزل ایتیب همان مقاومت حاضر اولدی و هر قدر مر ابطین عددجه زیاده
 ایسه ده ابن عباده غیرت و شجاعتله مجبور بر مدوغا معتاد اولغله کندوسنک
 وجودی لوازمات حریه جه اولان نقصانه نعم البدل اولوب خلیج طاباندی
 یوسف بن تاشفین امیر مومی الیهک بومرته مقاومتی خبر الدفنده برآن اول
 ممالکنی کاملاً ضبط ایلد کندوسنک دخی اخذ و گرفت اولغنی ضمنده
 سرهسکر مومی الیه اوامر مؤکده کوندردی بر و طرفده قرطبه و البسی
 بولسان ابوناصر بن معتد دخی مومی الیه قصورک اوزرینه دلیرانه هجوم
 و عساکر مر ابطیندن خیلی مقدار بی تلف ایدرک مومی الیهی محاصره دن
 فراغت مجبور ایلش اولدیجی حالد سیر بن ابی بکر طرفدن بر مقدار عساکر
 معاونه کوندرلش اولغله یکیدن محاصره به تقویت و یریلوب بو حالد اهالی
 قرطبه مقاومت غیر معتدراوله جقاربی بالادراک استیذان الیه مر ابطینه تسلیم
 اولغنی و الباری ابوناصره افاده و تفهیم و اولوجهله درت بوز سگسان درت
 سنه سنک شهر صفرنده قرطبه بی قصوره تسلیم ایلدیلر انجی اهلینک
 جان و مالی محافظه اولغنی شرائط مقاوله استیذان ایکن قصور بر قصور
 بوکا عدم رعایتله مومی الیه ابوناصری خیانت اعدام ایتیردی وینه بو قصور
 ملهفت نشور درکه رونده بی اخذ ایلدیکنده و البسی بولسان بته مومی الیه محمدک

دیگر او غلنی دخی کندی دست غدر پیوست خونریزی ایله تلف ایلمشدر
 قرطبه نك تسلیمدن فرق کون صکره فرمونه دخی التمش اولدیفنده ن
 محمد عبادك یدنده بالکزی پای تختی اولان اشبیلیه قلوب شوحانده کندوسی اسلام
 اعانه سندن بالکلبه محروم ونامید اولغله دشمن قدیم وقویسی اولان القونس ایله
 مرابطین علیه عقد اتفاق ایتمک مجبور اولدی قرال مووی ایله اکر چه
 محمد عبادك حال ضعفی کند بئک ترایدقوت و ممکننی موجب اوله جفتدن بوندن
 محفوظ و مستغید اولسی لازم کلور ایسه ده آنک خلغ و نزاعله یرینه حریص
 الاقبال و صاحب الاقدار دیگر بر بئک ظهورینه بالضع قائل اوله مبه جفی جهته
 ابن عباد بالضروره اعانه مجبور اولوب اشبیلیه یه یگرمی بئک قدر عسکر کوندردی
 بعض خرسنیان مورخلری ابن عبادك سینه اسمنده اولان کریمه سنی الفونسه
 تزویج ایدرک ذکر اولن ان اعانه به نائل اولدیفنی روایت التمش ایسه لده قرین
 تحت اولوب علی الخصوص مزبور بئک ارتداد ایدوب ماریه اسمنی التمش
 اولدیفنی روایتی دخی بو خبرك غیر صحیح اولدیفنده دلیل اوله ییلور و برده
 مادامک الفونسجه یوسف مظفر تی مضر و ابن عبادك حال ضعفده بتاسی
 نافعدر ابن عباد التماس ایتمکسزین دخی کندوسی عرض معاونت ایدرک
 بلکه خصم مشترک ایله اوغراشمق لازم اولدیفنی حالده بئک ایچون رابطه
 صهریت مناسبنی التزامه احتیاج یوقدر و همد اندلس کی شرایع اسلامیه یه
 تمامله رعایت اولان بر برده هر قدر منافع ملکبه و دنیویه ایچون ضرورت مس
 ایدر ایسه اینسون آحاد ناسدن بیله بر مسلک خرسنیانه قزویر می تمنع الاحتمال
 ایکن ابن عباد کی عاقل و فضیلت شعار برامیر نامدارك دولت چند روزه دنیا
 ایچون بودنا نئی ارتکاب ایتمه چکی و بالفرض ایده جک اولسه بیله اجراسی
 ممکن اوله مبه جفی ادنا تأمل ایله معلوم اولور فقط مزبوره بعض محاربه لده
 کفار طرفندن اخذ و تحت اسارنده استخدام اولنه رق مدت مدیده
 خرسنیان آره سنده بولتمش و ماریه نامبله مؤخر تزویج اولتمش ایسه روایت
 مذکور بئک بوندن غلط اولسی احتمال قویدر

هر نه ایسه اشبیلیه امدادینه کلش اولان خرسنیان عساکرینی مرابطین
 تاراج و برباد ایدوب صاغ قالمش اولانلردخی طلبطله یه هودت و رجعت ایلش
 اولملریله امیری بخت ابن عباد بتون بتون مایوس اعانه و امداد و بشقه چاردن
 دخی محروم و نامراد اولدیفنی حالده بنه الندن کلدیکی قدر میدان مقاومتده

اظهار ثبات ایش ایسه ده یاننده فلان عساکری مدت مدیده مشاق
 محاصره ایله ینتاب و ناتوان و وقوعه ولان مقاتله کرده آلوده زخم تیغ و سنان اولوب
 سلاحلری قولاغنه قدر تازی قالدیغندن وارزاق و مهمات دخی توکنمش
 اولدیغندن کندوسیه اولاد و عیالنه و عساکرینه جان و مالجه مضرت
 ایلد املک شرط واحدیه تسلیم اوله جفنی سر عسکر مرابطین سیرین ابی بکره
 اعلام ایدوب مومی ایله دخی شرط مذکور قبول و درتیوز سکسان درت
 سنه سی رجینک یکریمی ایکنجی کونی اشبیلیه به دخول ایلدی انجیق بالاده
 حرکات غدارانه سی ذکر اولسان قصور بد عهد کی بودخی وعدنده خلف
 ایدوب معتمدی اولاد و عیالیه اخذ و تسجین و بعده حاضر انسان سفاینه ارکا با
 افریقیه به سوق و تسیر ایلدی ابن عباد اشبحال کدورت اشتغال ایله کیدر ایکن
 کندوسنک درجه رفیعه سلطنتدن شو حال ادباره هبوط و نزول ایلندن
 طولانی یأس و اسف اظهار ایده جکی برده مرده متعلقاته تسلیم و یردیکی
 مروی اولوب بومعه امله بی قیدانه مومی الهک نه مرتبه ممدوح الاخلاق
 بر مرد پر دل و ایخفاف اولدیغنه دلیلدر حتی اشبیلیه دن مفارقتده مملکتک
 ابنه و آثار معمره سی کوزدن غائب و نهان اولور ایکن درون سفینه ده بولنلرک
 جمله سی وطن و احباده دور و مهجور اولدقاری خاطره کتنور و ب
 وئاً تردد افتراق و اغتراب اولوب آه و این ایدرک اغلشدقاری ابن عباد
 کوردکده کندوسنده مکون اولان شدانت غموی کتم و اخفا و قضای باری به
 اظهار صبر و رضا ایله ناله و اینلاری تسکین و تخفیف ایچون بولنره رفق
 و ملائکه خطاب ایدرک ای رفقای صدق شعارم و سوکولی او غلام و کونکی
 قسمت و قدریمزه راضی اوله لم بو عالم فانیده بقا اولدیغی ❀ کل شی هالک
 الا وجهه ❀ آیت کریمه سندن مستجاب و یرشی بزم اولوب متصرف حقیقی انجیق
 جناب رب العالمین اولدیغی ❀ قل اللهم مالک الملك تؤتی الملك من تشاء وتنزع الملك
 ممن تشاء وتمن من تشاء و تذلل من تشاء ❀ نص جلیلندن جلی و عیاندر
 جانغزی ییله حضرت پروردگار و یردیکی کی ینسه الور و بودنیاده حلوا یله
 مرارت بر برینه ردیف اولدیغی کی اقبال ایله ادبار دخی توأمدر انجیق کریم القلب
 اولنره بومثللو تغییرات احوال دن متأثر اولماق لازمدر دیو نصیحت ایش اولدیغی
 مضبوط صحیف توار بخدر احوال ایله مومی الهم سینه به ایندیر یلرک اندن
 انعامات شهرینه ایصال و قله حبسنه القا اولوب سجن سفاتده قالدیلر امیر

مومی الیه مجسده درت سینه مدث دهامهر اولوب بعده قید علائق دنیای
 ندیدن نظایص رقبه جان و میل نصبت رجت حضرت رب منان ایلدی مومی الیه
 تجسس مذ کورده بولندیخی هنگامه مشاهیر شعرادن عنایتدیده سی اولان
 ابو محمد عبدالجبار تعزیه یولنده بر منظومه بلیغه انشاد ایدوب کندوسنه
 کوندرمشدر که اشبو بیت اند ندر * جری بک حد بالکرام عثور * و جار زمان
 کنت فیه تجیر * مومی الیه ابن عباد عالم و شاعر و فاضل و محب علما و ظرفا بر ذات
 مکرم مدوح الخصال اولغله شرق و غربدن ار باب دانش و فضا ئل بک
 چوق انعام و عنایت نائل اوله رق حقه مدحیدر انشاد ایدر لایدی حتی
 زیدونه و جوهریه و قصیده نونه صاحب مشهور عبدالله بن زیدون نام شاعر
 یکنانه مومی الیهک حاجی و ابو محمد بن المجید دخی اول عصرک مشهور و ممتاز
 شعراسندن اوله رق بطولوس امیرینک وزیر ی ایدی طولف ملوک زمانده
 اشماره بک چوق رغبت اولمغله جله مأ موریث شعرا اندیده و لیس و مکاتبه
 دخی منظوم اوله رق اجرا قلند یغندن ابن عبادک یوسف بن تاشغینه و قرال
 الفونسه یله ارسال ایلدیکی نامهل موزونانحریر قلمشیدی لکن معلوم اولدیخی
 اوزره شعر و انشاه حکمت کی معقولات فنون ایله راسخ الافکار اولنلر
 جودت قریحه و سرعت انتقالرینه اعتماد ایله صدر حکومت کتورلر کده
 بک چوق دفعه فنون مذ کوره ده اصلا مدخلی اولیان بر شخصک اداره سندن
 دهایی لیسرو بلکه کندوسندن هیچ مأمول اولیان او یغونسز حر کتده
 بولند قلمی اکثر یله مثبت اولدیغندن ذکر اولنسان طوائف ملوک و کلا
 و مأمورینک شعرادن بولمسی نه طلبطله فی الفونسک بداسیلا سندن ونه ده
 اندلس مملکتی هر ابطینک حرکات حبله کارانه سندن خلاص و وقایه
 ایده مامشدر

تسهیل طریق حصول آمال ایچون نجویر ارتکاب خیانت ایتک راده سننه
 کلش اولان ارباب حرص و آز درونلرنده تهییج ایدن حسد طبعی
 تعدیله مقتدر اوله میهرق هر درلو جرایم قییمده جرأت و آغاز ایده جکاری
 مسلما تندن و اشبیلده امیرینک صورت مشر وحه وجهله کرفتار نکبت
 اولسی دخی بودرسی اخطار ایدن دلائل واضحندن اولغله وقعه مذ کوره
 اندلسک امرای ساره سننه موجب خوف و اندیشه اولوب کندوزینک دخی
 برزبر ابن تاشغینک دام طغنه شکار اوله جقارینی اکلا دیار و بوکور بنور
 قضانک اسباب اندفاعی ملاحظه دن خالی اولوب خصوصیه ایچلرندن

مریه امیری معز الدوله بن صمداح دوست قدیمی و متفق حقیقی اولان
ابن عبادك اوغرا دیغی داهیه یه جله دن اول کندیك دو چار اوله جغنی
جزم ایلد کندن امرای ساره ایله مر ابطین علیه راتفاق عمومی نظمینده
بذل سماعی و غیرت ایلدیسه ده جله بی متفرق دریای خوف و خطیان و حال
یأس اینجده سر اسم و حیران اوله قلزندن قور قیلان مهلکهك چاره منفردی
اولان اشبواتفاق قضیه سی نتیجه پذیر اوله مدی بو حال اوزرینه ای بکر برا
ابوذ کربایی و لاجل المحاصره سفن متعدده ایله بحر اخی
دیگر بر مأموری مریه یه سوق ایلیوب شهر مذکور ی شدله تضییق ایتدی
اول ازلتی مومی ایله معز الدوله کمال الم و کدرندن خسته ثوب وفات ایلمش
اولسیله برینه کچن اوغلی احمد عبد الله دشمنه مقاومتده عاجز اولوب بر سفینه
تدار کله اولاد و عیالنی و نقود اموالنی بالاستصحاب بر تقریب ایله افریقیه یه
فراره شتاب ایلدی بوند نصکره مر ابطین شهر مذکوره دخوله فرصت باب
اوله رق نواحی متجاوره بی دخی سهولتله اخذ و ضبط ایلدیلر

سرقسطه و بلنسیه ایله بطایوس امیر لرینک مملکت لرینی دخی آورده دست
استیلا ایتک اوزره ابن ناشقین طرفندن داود بن عایشه تعیین قلدیغندن
مومی ایله اشتوه و دینه واشغوره شهر لرینی ضبط ایله بلنسیه یه ورود و مشهور
ذی النونک حنفیدی و مملکت مذکوره ك امیری بولان بمبای محاصره ایلدی
خرستیان سر کرده لرندن مشهور سدر و در یق القاضی بطور بر مقدار عسکر ایله
امیر مومی ایلهک معاونته کیش اولدیغندن برانکده مر ابطین عسکرینه عرض
مقاومت ایلر لر ایکن امیر مومی ایله مجروح و وفات ایلیوب برینه کچن برادری
القادر بالله عرصه مقاومتده عرض ثبات و متانت ایلدی فقط بلنسیه قاضی
برلمان احمد بن نجاف که * قطعه * دیوا کر صومعه داری کند اندر ملکوت *
همچو ابلیس همان طینت ماضی دارد * ناکس است آنکه بدراعه و دستار کس
است * دزد دزد است اگر جامه قاضی دارد * مفهومی مظهر برشتی بی حیا
و بد کو هر ایدی داودك مواهید یله مجلوب اولدیغندن حمله ایله شهرک قبول لرینی
کشاد و دشمنلری دعوت ایلمکله بوقار یشقلمده القادر بالله دخی ترک کار
و بار حیات ایدوب دارد طرفندن قاضی مومی ایله بلنسیه یه والی تعیین اولندی
بو وقعه دن صکره مر قوم رودریق القاضی بطور عسکر یله بر قلعه یه حمله
اولدیغی حالده مر ابطین شهر بلنسیه ك امر محافظه سنه جزئی عسکر
براعوب جزایر میور قسهك ضبط نه کتمش اولم لر یله ابن مروان عبد الملك

استوه و دینه مملکتی اهابی منی مرابطین علیه ایقلند بر وب و بلنسیه به
والی ایدیلان قاضی مومی الیهک صورتا دوست و متقی و مرابطین علیه نهاده
کورینان مر قوم رودریق ایله برلشوب کویادرون شهرده قالمش اولان
برمقدار مرابطیندن اخذ ناز ایچون بلنسیه بی محاصره به الدیلر و شهر
مذ کوری شدله تضحیق ایدوب انجاسکار ابن حجاج مقاومتدن مایوس اولغله
امنیت جان و مالی ایله کافی السابق قاضی القضاة قالمق شرطی اوزره بونلره
تسلیم اولدی اما مر قوم القا بطور درتیوز سکسان بدی سنه سی جادی
الاولینده شهره کیروب برسنه قدر زمان مقصد مضربنی پنجهان طوتوب
مومی الیه ابن حجاجی قاضی القضاة سنه ندنه ایقا ایلمش ایسه ده بومدندن
صکره که سکسان سکر سنه سی جادی الاولینده بر پنجه سنه کونی ابن حجاج ایله
اقر با و متعلقاتی متوفی بلنسیه امیریک خزینه سنی کتم و اخضا ایلدیلر
دیوعز و نهیت ایله میدان شهرده علی ملا الناس مومی الیه ایله اوچوز
اونوز کشی بی اورمان کبابی پشورر کی آتش ظلم ایله احراق وبو وجهله
مسلمانلر یئینده نفوذ لی بولن ان متعینان مسلمینی تلف و افشا ایلد کدن صکره
کندوسی ملوکانه برکسی اوزرنده قرار ایدوب عسکر بی اطرافنه الهرفی
بتون اهالی شهر میدانده بولند قلمری حالده مسلمانلره خطاب ایله ای مسلمانلر
بنم ملککز ایچون وقوعبولان غیرتمی وبو دفعه دخی مرابطین یدندن
سزلی قور تارمقده چکد بکم زحمتی مشاهده ایلد بکزدن جد اولسون موفق
اولوب شهره متصرف اولدم وبو بایده بکا معاونت ایلبانلر دخی امر مفخرده
مشترک اوله جق ایسه زده ابتدا کی مصلحت قرال الفونسه صدق ایله تعیتدر
اشته جله کزی دست تصرفه آلمش اولد یغمدن حقکرده استدی بکی اجرایه
یعنی موجود اولان اموال و اولاد و عبالکزی بیله المغه مقتدر ایسه مده بوشیلری
قبول ایتم فقط سزله امر و تنیهم اودر که ایچکزدن بکا معاونت ایتش اولانلر
خانه لرنده راسترو بر خد مجیدن بشقه کسنه بی القیومامق شرطله چو جق قلمریله
قاله ییلورلر و بلا رخصت کسه سلاح طاشیه محبوب بولنلر دن بشقه اهالی مسلمه
شهردن چیقوب کومر دیکم محاسبه اسکان ایله جکلردر و عبادتکز ایچون
بلنسیه ده جامعلر و دعوالر بکزی فصل ورؤیت ایچون طرفدن منصوب
قاضیکز اوله جق قدر و حقوق ارثیه به خلل کلیه جک ایسه ده تعین و تخصیص
اولنه جق رسمی ادا ایله جکسکزدن و مسکوکات دخی کندی اسممه ضرب

اولنه جقدر ايشته زير حكومتده قاله جقي اولنلر بوشرو طي قبول ايتمكه مجبور
اولدقلري مثله قائل اولينلردخي استدكلري محله كتمكه مآذون اوله جقدر
واما متصرف اولدقلري اموال واشيائي برابر كوتوره ميه جكلردر ديميله هيچ
بر زمانده بر ظالم غالب تكليفه جسارت ايتديكي اشوشراط عجيبي اهاالي مسيله
استماع ايتدكلرنده نه كونه داهيه عظم ايه دوشدكلريني كوروب متخير قالديلر
لكن اللرندن برشي كلبه جكني ييلدكلردن وبوتكاليف بي رحمانه اسكان ميراد
اولنان هيچ بر رعيت حقنده اجرا اولغامش مثل سرشي اوله رقي بومذلي اختيار
ايتكدن ايسه ترك دار ودياري جانلرينه منت طوتدقلردن دران ساعت
اولاد وعب اللربله شهر دن چيقمغه باشلديلر ونفوس مسيله اول درجه كثر
اوزره ايديكه مستحجلا شهر دن خروجلري اللي ساعت قدر متمد اولوب شهر
مذكوره بعده خر سنيانلر ورودايله قالمش اولان بعض مسلمانلر ايله اسكان ايلديلر
وفرانسه دن كلان بر پاپاس دخي بلنسيه يه متره پوليد نصب اولندي اشته
خر سنيان مورخلرينك جسارت وانساننده بي مثال وثاني واول عصر ك
جهان پهلوان و صاحب قرائي ديو ووصف ايلدكلري سدرو دريق القا مبطور
بويله ظالم وحييله كار برخيت بدكار اولديغي حالده بلنسيه ده وقوعبولان
حركات مشروحه سني يازدقلري تاريخلرده شايان اعتبار اولماق طرزنده
خفيجه كچشلا ايسه ده اور وپالو بر قاج مؤلف معتبر طر فندن صورت واقعه
علي وجه الصحة ثبت صحايف اوراق اولنمش ورودر يقي ايچون حكومت
سر عسكري تعبير يرينه حرامي باشي اطلاقي ده انا بدرد ديتلشدر
مر قوم رودر يقي بلنسيه يه دخولدن بش سنه صكره دار البوار عده كتمش
واواشاده سير بن ابوبكر دخي مبورقه دن عودت ايلش اولمسيه عساكر
مرايطين ايله بلنسيه بي تكرار محاصره ايدوب در تيوز طقسان بش سنه سي
شهر رجينده اخذ وضبط ايلدي

بو ائنده سرقسطه اميري بوانان ابوجعفر ك مملكتي واسع ونفوس كثره بي جامع
وخصوصيله نفس سرقسطه سكنه سي صاحب ثروت و يسار اولدقلردن بشقه
جمله سي مطيع ومنقاد وطرطوش ترسانه سنده دوتاسي مكمل اولوب بو وجهله
هر قدر ايراي ساژده دن زياده اسباب مقاومت مال ك ومقتدر ايسه ده كندوسي
ارباب عقل و فطانتدن اولغله مقتضيات وقت وعصر دن اولان سيل

حادثاتك اوكنه سد اوله حق اسبابه تشبث لازمه حزم و احتياط كوروب جانب
يوسفه بعض هداياي كرانبهايله برنامه ارسال و اعداي دينك تسلطندن
وقايه اولمق ايچون دائرة اتفاده بولمقني طلب و التماس ايلسي اوزرينه ابن
تاشقين دخي اظهار روي مساعده و موافقت ايلدي

بوندن راز صكره اراغون قرالي عساكر كلبه ايله سر قسطه اراضيسنه كيروب
بر معتادالرينه بكن اشيايي نهب و ينها و كوزلرينه ايلش ايني و مزاري احراق
وافضا ايله علي روايه ذكور و اناذن قرفي ييك نفوس معصومه نك بناحق
دملريني اهراق و بونك برقاج مثلي نفوس دخي سبي و استرقاق ايلش اولدقلىدن
عساكر مرابطين ابو جعفر ك امدادينه يتيشوب برقاج محاربه دن صكره
يد دشمنه كيرن حصون و قلعي تخلص و عساكر منهزمه كفاري اراغون
اراضيسنه دكن تعقيب و مملكتلرينه دخي دخول ايله خيلي اموال و بشبك
قدر دختر صاحب جمال اخذ و اغتنام ايدرك سر قسطه به عودت ايلديلر
اراغون قرالي مومي اليه سانشو بووارالي خوشقه شهري اوكنده و وقوعلان
محاربه ده مجروح اولوب راز مدت صكره متاثر اوقات ايلدي بو وقوعات
اراسنده مرابطين سرعسكري و يوسفك و كيلي الغرب و بطلبوس
مملكتلريني اخذ و تسخير ايله حكمران اولان عمر بن الاوسطك اوغلاري
الفاضل ايله العباسي روز عبادضاده قربان ايتديري

الحاصل محنده خامه كذار اشعار اولديني اوزره شوايب عصيان و اختلال
اراسندن نكون اين ملوك الطوائف التمش سنه قدر مدت كيرودار لغبتكاه
دهر بي دوام ايله اضاعه حضور و راحت ايتدكدن صكره عاقبه الامر
اتخاذ كرده لري اولان برنيجه اصول نامعقول آفتاب اقباللرين محاق زواله
موصول ايدوب بنده دولتماري كندی ثقل ايله مندرس و دفع مرض ايچون
شفاء عاجل ظن ايتدككري بر متقلب خارجي يرلرينه چالس اولدي چونكه بونلر
اهم قواعد ملكپوري و رياست اولان استحصا سال وسائل عمارت و آباداني به
صرف مجهود ايدنه حك برده ياپلش بولنان آتار معموره بي هدم و تخريب و ترفع
و ابقاسي لازم اولنلري حط و افنا ايله منافع موقته ذاتيه لريني فوائد دائمه عوميه
اوزرينه ترجيه قيام و شقاق و خلاف مضراولان برلده ترك اتحاد و وفاقي التزام
ايلك كبي درلو درلوزس و جيقمز بوللر اختيار ايلكله عاقبت حاللري بو صورت

کسب ایلمشدر

برمنوال محرر اسپانیا ملوک طوائف قالمیوب بی هوددن سر قسطه امیری
بولان ابو جعفر دخی یوسف بن تاشفینک جایه سنده کیرمش و بوجهتله موی الیه
یوسفک خرسنیا نلردن بشقه میداند. اغیاری قالمامش اولدیغندن براز مدت
حال عمومینک اخلاقی موجب کیفیت وقوع اولدی

بوارالق نوار واراغون قرالی وفات ایتمکله بیوک اوغلی برنجی پترو جالس مندیله
قرالیت اولدی قشتاله ولبون قرالی الفونس دخی ذلاقه محاربه سندن صکره
هجوم مرابطیندن کندخی خلاص ایتمک ایچون فرانسه قرالی پرنسی فلیبدن
استمداد ایلمسه مبنی بورغون قوتی ریموند و بزانشون قوتی هازی وطلوشه
قوتی دیگر ریموند فرانسه هساکریله ورود ایتمش اولد قلردن بونلرک
وقوعبولان خدمتله مقابله قرال مرقوم کریمه لردن اوراقه بی بورضون
قوتنه و یروب برفاج سندن صکره کابین اوله رقی قشتاله مملکتی اعطایا ایلمش
ویوازواجدن خرسنیا ییئنده کسب نام ایلمش اولان الفونس وجوده
کیشدر وینه قرال مرقومک الویره اسمنده بولان دیگر قزی ذکر اولسان
طلوشه قوتنه تزویج اولوب زوجله طلوشه یه عودت وبعده اهل صلیب ایله
ارض مقدسه یه عزیمت ایلدی قرال موی الیهک ترز یا نامنده بولسان
اوجخی کریمه سیدخی پورتقال یعنی پورتوشهریله بطلیوس اراضیسنه دکن
اولان مملکتلرک قوتلغی ایله برابر بزانشون قوتی اولان سالف الذکر هازی یه
تزویج قلندی

بوانلارده یعنی هجرتک درتوز سکان و میلادک یک طفسان بش سنده لنده
فرانسه لو پترو نام بر اهاب متعصب قدس شریف زیارتندن اوروپا یه هودتنده
کندوسی جرب زبان و فصیح اللسان اولمغله هنوز خسیبده آغوش جهالت اولان
خرسنیا نلرک عرق تعصبنی تحریک واماکن مقدسه تک اسلامیا یدندن
اخذ و نزعی ایچون طرف طرف طولاشه رقی خلقی تشویق و ترغیب ایلمش
اولدیغندن ملت اسلامیه بی اورالردن بتون بتون طرد و مالک شرقه تبعید
ایلمک قصده غیرت دینه ایمهاندن برنیجه متعصب غافل دخی تشبشات
واقعده تک معنویاتی ملاحظه ایتمه رک سلاحتلوب برا و بحرامته عزیمت
اولدیلر و بوجیه و اتفاقه جهاد اهل صلیب معناسنه اولان قوروزاد اسمعی
تسمیه ایلدیلر و بنیت رفته رفته اوروپا تک هر طرفه سرایت ایدوب المانی

وانگلتره و فرانسه و ایتالیا اهالی بی ملت واحدی یکی یکجهت و یکدل اولغله
و پاپا طرفسندن بویه خصوصاً نده بر مصداق کیدنله اندازه اندازه کالای عفو
ومغفرت بخش و بذل اولغله اولدیفندن بشقه اولو جهله دیار بعده به عزیمتله
کعب مال ایده بئلك امیدی دخی خاطرلده بولغله بوحوادث و رودند
اسپانیا خرسینانلرینک مکث و ضبطلری ممکن اوله میوب فلسطین طرفه جان
اتمده اولد قلردن و بوحوالد دشمن وطنلری اولان مرابطینه ابواب قمع
وظفری کندی الیریه کشاد ایتیش اوله جعفرندن قرال القونس شاشیروب
پاپابولنان پسقاله انواع مواهید و نیازی مشتمل برنامه نخریر ایدوب اهالی
اسپانیای قوروزاد خدمته کتمکدن کوچ ایله عفوایتدردی

ملک یوسف بن تاشغین افریقه دن طغسان الی سنه سنده ابوطاهر تجم و علی نام
اوغلرله برابر اندلسه مرور و هر طرفی کزوب معاینه ایلد کدن صکره قرطبه به
ورود و انده والیرلی و مشایخ و رؤسای مرابطینی جلب و احضار برله
کوجک اوغلی علی بی ولی عهد نصب و تعیین ایلدی و مومی الیه هلی به
وصیتده دایره حکومتک حسن اداره می ایچون ایالت و شهرلده بولنه جق والی
و مأمورلرک لمتونه مرابطیندن استخدام و حدودک حسن محافظه سنه دقت
و اهتمام اولغنی و سکنه اندلس خرسینانلرک خدع حریره و امور ملکیه لرینه
واقف اولد قلردن ایجابی حالده اوزر لرینه سوق اولنه جق عسکرک بولردن
ترتیب ایلدلسنی و افریقه لوردن بشقه بلنسیه ده درتیک و غرناطه ده اوچبیک
و قرطبه ده بیک و اشبیلیه ده بیدی بیک و طلیطله حدودی اوزرند دخی ابکی بیک
یعنی جمعا اون بیدی بیک مرابطین صواریسی وضع و اقامه اولوب تعینات
و حیواناتدن بشقه بهرینک بشرالتون ماهیه لرینی و قبیلله تماما اعطای ایلدلسنی
و مجبوریتسن خرسینانلرله و علی الخصوص افریقه ده درعه و مصعوده عربانله
محاربه ایتماسنی و سر قسطه ده بولنان بنی هود خرسینانلرک نجا و زاتنه
سد اولد قلردن انلرله اولان اتحاد و اتفاق کافی السابق و قایه ایلدلسنی تنبیه
ایلدی

هجرتک بشیوز سنه سی محمد بن یوسف بن تاشغین افریقه ده واقع مر اکشه
عودت ایلک اوزره قرطبه دن جزیره الخضرایه کیدرایکن اسبجه جوارند
واقع و اکثر اهالی بی یهود طائفه سندن عبارت اولان لوسنه شهرندن مرور
ایلدوب مکی بو قینلرده قرطبه ده برعتیق کاب بولمش و درونده زمان سعادت

نشان حضرت نبویه طائفه یهود منتظر اولد قلمی مسیح اگر هجرت
بشوز تاریخ قدر ظهور ایلیزایه تاریخ مذکورک حلولد رسالت محمدیه
تصدیق ابد جکارینه تعهد ایتمش اولد قلمی تحریر اولمش اولد یعنی حالده ذکر
اولان تاریخ حلول ایلمش و طائفه هر قومه یه اسکی دینی ترک ایتمش اولد یغندن
بوندن طولابی اسلام طرفندن عتف ایله معامله اولغنده اولدیغی ملک موی الیهک
معلومی اولغله و طائفه یهود دخی تعذبات واقعدهن شکایتله برابر خلیجه خدمت
تقدیه دخی عرض ایلمر ایله امتیازات سابقه لایله متمتع اولدیلر

ابن تاشفین شهر مذکوردن سبتیه کلدیکنده مدت عمرده ایلمک دفعه اولوق
اوزره خسته ایتمش اولد یغندن مرا کشته نقل اولنوب یرقاج کون صکره حنف
انغه وفات ایتمکله یکریمی اوچ یاشنده بولسان اوغلی علی سریر حکومتله مکریم
و کندوسی فنون حریبه ده اولان مهارتی و شجاعت طبع و صباحت وجهی
مناسبیله مظهر حسن قبول عالم اولدی

فقط ملک نوجاهک برادرزاده سی یعنی متوفی یوسفک دیکراوغلی اولوب ذکر
مرور ایلدیکی وجهیله ذلایقه محاربه سی عقبنده اندلسه وفاتی خبری ورود
ایتمش اولان ابو بکین سیرک اوغلی وفاس والیسی بولسان یحیی لمتونه مشایخندن
بعضیلر بیک اعانه سیله دعوی حکومت تصدی ایتمکله درحال علی بن یوسف
مقدار وافی عسکر ایله فاس شهری اوزرینه شد درحال ایلدی پوشایعه بحیانک
سامعه آرام و هبشی تفریع ایتمکده امری مقاومتده درکار اولان عجزخی درک ایله
تلمسانده والی بولسان مزدلی جانبته التجا و موی الیه طرفندن کندوسنه اجرا
اولان نصاب دوستانه و مصالحانه بی قبول و اصفا ایدرک انک توسط ایله جرایم
سابقه سی ملک موی الیه طرفندن پوشیده ذیل هفو و احسان قلندی بوندن صکره
هلی بن یوسف اندلسده دخی جاری اولان حکومتی تحکیم و تسویه ضمیمه
بوغازدن مرور و قرطبه یه وصول برله اجرای رسم بیعت ضمنده هر جانبندن
کلان وزرا و مأمورینی مظهر حسن قبول و عاطفت و بعده تجهیز لوازمات
سفریه ضمنده یه مرا کشته عودت ایلدی اورادن برادری نمیمی اندلس
عسکرینی حدوده جمع ایتمک اوزره بلنسیه و الیکنسه تعیین و ارسال
و برطرفندن دخی کندوسی افریقیه سوار یسینی جمع ایله قرطبه یه یتیشوب اندن
ذکر اولسان سواری بی برادری طرفنه اسبال ایلدی

قرال الفونس مسلمانلرک بوجه محرر تهیات عسکریه لری کوروب کندیسی

مسن واختيار و تحمل مشاق سفریه به بی اقتدار اولمغله بالذات محاربه ده
بولنه میوب فقط لوازمات حربیه و مهمات مقتضیه نك استحضارینه صرف
همت و بتون عسکرینی و عمالك سائر دن كلش اولان قونشیری دخی معینه
و یرمك ایچون دامادی اولان ریموندی جلب و دعوت ایلمش ایسه ده قونت
مومی ایله یولده وفات ایتکین یرینه اون بر وهلی روایه اون بش یاشنده بولسان
اوغلی سانشویی لالاسی دون غوز غرسس ایله برابر اردوبه مأمور و امور
عسکریه بی مومی ایله غرسه احاله ایلدی و خرسینانلرده اسباب ظاهره
فتح و ظفر اولان نظام اسلمه و عسکر و حوایج جنك و سفر مکمل موجود
و مستحضر اولمغله تخیر غلبه و نصرت فترک همتلرنه پابسته و یرمندنبرو
هر زده جمعیت اسلامیه به قارشو بولنشیر ایسه منصور اولمغه الشمس
اولد قلرندن بو دفعه دخی اوکلرنده کی دشمنی نظرم فرو رانه لرنده بزباب پرشکسته
حکمنده صایوب بی پروا هجمه اقدام ایتدیلر و فی الواقع بودفعه عسکر
مرابطین قلیل المقدار اولوب همده ایجابی حالده منهج سلامت اولان طریقار
عساکر کفار ایله باغلمش اولدیفندن مومی ایله تیم محاربه دن بعضی مرتبه
اجتناب ایله رجعتی تصویب ایلمش ایسه ده همدالله محمد بن فاطمه و محمد بن هایشه ایله
رؤسای سائر جنود اسلامیه بو حالده رجعت فرار دیمك اوله جفتدن و اگرچه
خرسینان عسکری کثرت و وفرت اوزره ایسه ده لکن اندلس و افریقیه به
عساکرینک رهبت بخش صماخ آفاق اولان شجاعت و بسالنی بومهمك
فضاسنه دخی کافی اوله جفتدن بمثله جهت حرب و قتالی تصویب و ترجیح
ایلدیلر و اشور رأی صائب اوزرینه بشیوز ایکی سنه هجریه سنه واقع
مایسك یکریمی طقوز بی کونی اوقلس قلعه سی جوارنده حربیه ابتدار و لشکر
کفاری مانند نبات النعش نارمار قلدیلا فرنج تاریخلرنده بیان اولدییغی اوزره
اشسای کیرودار معرکه کارزارده قرالزاده سانشوئک سوار اولدییغی اسپ تلف
اولوب کندیوسی دخی گرفتار دست اهدا اولق اوزره ایکن لالاسی غرسس
حرکات عسکریه نك اداره سنی اونوده رق مومی الیهك تخلیصنه شتاب
ایتمش و سائر قونلردخی بولندقلری محملری ترک ایله انك امدادینه کلوب بوجهته
عساکر کفار ضابطه منظم قالمش اولدیفندن کره تاربات و مقاومتری
انحلال بولدی و سانشوئک استخلاصنه کلنلرک بریمی قور تلامق وجهله
جمله سی قلیچدن پکوریلوب سانشو دخی عرضه تیغ غدر و تلف اولدی

عسکر مرابطین سمت فراره یوزطوتان بقیة السیوف اعدای تعقب
 وادراك ايله رؤسا وضا بطا نك اكثر یسی اغشته خون و نك ویا لکن
 حكمة قتاله یکر می یک مقدار دشنی هلاک ایدوب منصورا و مغنا هودت
 و معرکه مزبوره ده یدی نفر قوت مقتول اولدیضدن عربلر اسمی خنازیر
 سبعة و قشاله اولردخی یدی قوت مضاسنه اوله رق سقوتو اسمیه ایندیلر
 قرال الفونس ثمره نخل عمری اولان اوغلنك اولوجهله تیغ آررد دهان خصمه
 القمه انقام اولسندن و کرک شمدی یه قدر ظهوره کتوردیکی عشار باک
 اکثر یسند غالیته مقاد اولدیغی حالده یوسف کندی عسکر ینک هزیمت
 و نكاله مظهر و خصم قدیمی اولان مسلمانلرک حائر و مستعابه شان و ظفر
 اولمرندن یک زیاده متأثر و مضطر اولوب یوضا یه نك تعویض و تلا فبسندن
 قطع امید ايله برابر کال کدرندن عقل و شعور ینسه اختلال عارض اوله رق
 بر حال سر اسمه یه دوچار و کندوسنه هرنه سؤال ایتسه لر اوغلم زده صورزدن بشقه
 جوابه بی اقتدار اولدی بولنک اوزرینه برقاج کون می ورایدوب بعض خیر خواهانی
 طرفلرندن وقوع بولان خطرات مؤثرانه سیبله اولدجه براز کندوسنه کله رک
 طلیطله شهر ینک استحکاماتی نجیدیه قیام و هساکرو مهمات تدارکی اسبابنه
 تشبته اظهار اقدام ایلمش ایه ده لیکن بوالم هائل دل پر کینه سندن بر آن
 مفصل اولیوب باز مدت صکره کندوسی متوارقی زیر خاک هلاک اولغله خرسینان
 حکومتلرنده ینه امارات شورش و اختلال رونما اولغله باشلادی
 بشوزا وچ تاریخنده ملک علی بن یوسف یوزیک مقداری سواری عسکر ايله
 مقربدن اندلسه کچوب طلیطله حواله یسند بولان بعض امصار و حصونی
 اخذ و ضبط ایلد کدن صکره طلیطله شهر ینی دخی محاصره یه الدی اهالی
 قلعه مرا بطین اوزرینه واقع اولان برقاج هجوملرنده آشوری هر تبه منهرم
 اولدقلرندن بردها خروج و هجومه جسات ایده مامشلا ایده ده قلعه مذکور ه نك
 متانت و رصاتی جهته مدت مدیده مقاومت عرض تحمل ایده جکی و آچیقده
 بولان هساکر اسلام تضییع ایام ايله فتور کتوره جکری ملاحظه سنه مینی
 قلعه نك تسخیری بروقت مساعده تعلیق و برماه مددن صکره دفع ادوات
 محاصره و تضییع اوانوب جنود اسلامیه مادرید و وادی الحجاره و بعده طلیطرا
 ملککتر ینه طوغری توجیه روی عزیمت و غنایم بی شماره نائل اولدقدن صکره
 ول ائشاده افریقیه ده وقوعه کلان بعض حرکات فساد یه نك اصلاحی

ضمیمه اولجانبه عودت ایلدیلر

فرانسه‌ک قطعہ جنوبیه سنده بولنان برطاقم متعصبین خرسیتان حسب الضروره
 وروازاد جمعیت مجاهده سبله برلکده قدس شریفک تخلیصنه کیده میوب
 بوجهتله پاپا طرفندن موعود اولان مثوبات اخرویه یغما سندن حصه مند
 اوله ماملریله بوکاعوض اوله رق اسپا نیاده بولنان اهل اسلام ایله جنک ایلکی
 عهد ایلش اولدقلرندن بوارالق جمعیت کثیره ایله سر قسطه مملکتی اوزرنبه
 دوکیلوب شهر مذکوره قدر اولان محملره مستولی اولدیلر و بواشاده سر قسطه
 امیری بولنان عماد الدوله بن ابو جعفر اگرچه جسور و جری ایسه ده فقط متوفی
 پدری کبی امور دیده و اصول مدارا و اداره به آشنا اولدیغندن مصلحتی
 بوراده به کتوردکن صکره قرطبه ده بولنان مرابطیندن استمداد و استعانه
 ایلدی اگرچه بونلردر عقب یتیشوب اهل صلیبی پریشان و پر باد و امیر مومی الیهی
 یدد شمنندن تخلیص و آزاد ایلش ایسه لده باز زمان مرورنده مادتری
 اوزره کر وه حسد امانتری سینه اهانت و خیانتیه تبدیل ایلله رئیساری
 بولنان عبدالله رمز دل اهلای سر قسطه حقه ده عادتاً مغلوب و محکوم رعایا
 معامله سی اجر اسنه ابدار و بوحرکت ایسه بالاخره مملکت مذکوره دخی
 حکومت مرابطینه الحاق اولنه جنی معناسنی اشعار ایدوب مومی الیه عماد
 الدوله ایسه احوالی بالاده ذکر اولنان ابن عباد و امرای سائر مثلاً افریقیه ده
 اغمتات زنداننده در زنجیر املق نینده بولنما غله اولاد و عیالیه برابرشوزاون
 تار یخنده روط اليهود نام قلعه به فرار ایلدی لکن اوراده دخی خونخواران
 مرابطین مضرتندن امین اوله مبرق بر طرفدن دخی خرسیتانلرک تضییقا نندن
 مضطر قالدیغندن آثار محذوره سی آتیده ظهور ایدو جک بر مضرت ملحوظه یی
 الحاله هذه دوا می مهلك اولان حال خطرناکک دفعه آلت یعنی مرابطینک
 اللرندن قورتلقی ایچون اراغون قرالندن استدعا ی معاونت ایلکی اختیار
 واولو جهله قرال جانندن استمداد و استظه ارا تمکله امدادینه کلان
 خرسیتانلر ایله برلکده سر قسطه جوارنده مار الذکر مزدلی به ملاقی اولوب
 مرابطین عسکر نی پریشان و مضحمل و مومی الیه مزدلی ایلله سائر مشایخدن
 چند نفر رؤسای دخی اتشای محاربه ده دار عدمه واصل ایلدی بو وجهله
 عماد الدوله بن ابو جعفر مرابطینه مظفر اولوب سر قسطه حکومتیه
 یکیدن مالک اولش ایسه ده بیت مر از یغیه کر کم ربودی

چو دیدم عاقبت کرکتم تو بودی * ما انچه اراغون قرالی معامله بی دکشیر و ب
وقوع بولان امداد و اعانه سنه مقابل زده ایله جوارنده کائن بر نیجه قلاعی کندی
مالکنه ضم و علاوه و بونلره دخی قناعت اتمیوب امیر سرقسطه نک غمزه
ضعیف اولدیغنی یلدیکندن مطالبانی قات اندر قات ایدرک نهایت الامر
سرقسطه شهری دخی کندینه تسلیم قلمدیغنی حالده جبرا اخذ و ضبط
ایلده جگنی امیر مومی ایله بلا پروایان و افاده ایلدی بر منطوق * بیت *
چو پیروزه شد ز دتیره روان * چه غم دارد از کریمه کاربان * فلان غالبک
منهیج اولان کانون حرص و طمع مظلومک نه نصیب و اشکاسی ونده فریاد
و استرحای ایله قابل تعدیل و تسکین اوله میوب اجر اسنی نصیم ایلدیکی
حرکات ضد ارانه دن فارغ اولسه جغی بدیهی اولوب عداد الدوله نک حال
مظلومانه سی دخی ایقاع غدر ایچون قرال مومی ایله مانعه اجرا اوله میورق
عرض ایلدیکی تکلیفه امیر طرفندن کوسریلان تردد اوزرینه همان اعلان
حرب ایلدی بیچاره امیر اگر چه بر مدت مقابله یه ساعد هنی تشمیر ایلدیه ده
لکن محصوریتده دوامی ممکن اولماضله استک ایدرک اموال و اشبار یله
شهر دن آمانا چیقوب کیده بیللری شرط یله بشیر و اون ایکی تار یخنده
پای تختی اراغون قرالی الفونس البطلا دوره تسلیم ایلدی شهر مذکور
اهالی اسلامیه سی امثالی دلالت یله قرالک عهدنده امنیتلری اولماضله اکثریسی
بائنسبه و مر سبه مملکتلرینه کیدوب فقط سکته مستعربین جمله شهرده قالدیلر
و بوقعه دن صکره علی بن یوسف هر نه قدر سرقسطه بی قورنار مق اوزره
هسا کر یله مرا کشدن اسپانیایه کچمش ایسه ده دور قه نام محله بوزیلوب
بو وجهله سرقسطه امارتی لواحق یله برابر اراغون حکومتنه ادخال اولندی
و اشوب محاربه دن بر سه صکره قرطبه اهالیسی دخی طائفه مرا بطیندن کورمکده
اولدقلری انواع تهدیاته هدم تحمل ایله ایاقلنوب بونلر دن پک چوغنی قتل
و اعدام ایلش اولملر یله ملک علی اطفای ناره اختلاله بر تقریب ایله موفق
اولش ایسه ده فقط بیان اولسه جغی وجهله بر مقتضای قضای ربانی
حکومت مرا بطینی محو و التقام ایتک ایچون افریقده کائن جبال درن قربنده
زیانه کش التهاب اولان آتش فتنه و اختلالک اطرافه سرایت و انتشار ایلدی
حسب یله کندوسی اول جانبه سر یما عزیمتیه مجبور اولوب اندلسک امر امن
و اسایشی لایق یله استحصال اوانه مدی

ظهور صاحب دولت موحدین محمد بن تومرت المشتبر بالمهدی

جبل درنده ساکن هرغه قبیله سندن عبدالله تومرت نام کسندک اوغلی محمد تحصیل علمه خواش ورغتی اولق حبیبله قرطبه مدار سنده چند سنه تحصیل علوم ایلد کدن صکره اسکندریه یه واندن ادای فریضه حج ایچون جانب حجازه متعازم و بعده بغداده کدوب اول عصرده بولسان بعض کار علمایه و خصوصیه امام ابو حمید الغزالی یه ملاقی و ملازم اولدی امام غزالی ک ایسه اول تار یخرده تصنیف ایلدیکی احیاء العلوم نام کتابی اندلس علماسی یلنده مذهب اهل سنه مفاویر اولدیغنه حکم اولنه رق و پر یلان قرار اوزرینه ملک علی بن یوسف بن تاشفین کتاب مذکور دن مغرب و اندلسده تقدیر نسخه بولندیسه احراق بالنار ایترمش و بومعه امله دن امام مومی البسه پک محزون و مغیر اولمش اولدیغندن دولت مرابطین حقینده اولان غضب مضمرینی ابن تومرتیه کشف ایلمسی اوزرینه چونکه محمدک اثنای تحصیلنده بعض کهنه و اهل تبجیم طرفدن وقوعبولان اخبارات غیبیه یه مبنی خلق مغربده یکیدن بردولت ظهورینه منتظر بولندیغندن ناسک اشبورزم و اعتقادینی کندوسنک حصول املنه بر طریق سهولت کوره رک امام غزالی یه مغرب و اندلسک احوال متغیره سنی و کندی ضمیرنده مرکوز اولان مدعاسنی عرض و بیان ایلمسیه امام مومی الیه دخی انک موفقیتنه (یتم امر الله فی درک البغیة و ظهور الدعوة) دیو دعا یدرک مومی الیه محمدی مغربیه ارسال ایلمشیدی محمد بن تومرت مغربیه ورودنده کندوسی شرقده ایکن اهل سنتدن و ائمه اشعریه دن تحصیل علوم ایلیوب حلبوکه علمای مغرب ماتریدیه مسلکی اوزره آیات واحادیثده مشابهاقی معنائی مناسب الیه تأویل ایتموب فقط طواهرینی تصدیق و اقرار و تأویل و معنائی علام الغیوبه حواله ایتد کلدن مومی الیه انلری مشبهه و بحسبه منزله سنه تنزیل الیه طعن و طنزه و مذهب اشعری بی ترویج الیه برابر کندوسنک امامتینی اعلان و خلقی دعوتیه قیام ایلمدی ولسان بربری اوزره المرشده و التوحید اسمنده و سائر عقایدده دایر بر قاج کتاب تألیف و نشر ایلدیکندن بشقه امام معصوم بحثنده کروه شعبه دن امامیه قوی اوزره دخی بر رساله تصنیف ایدوب فاتحه سنی اعزما یطلب کلامیه ابتدا و خلاصه مقالی امام معصومک وجودینی ادعا الیه هر عصرده اجرای احکام مبین ایچون سادات اهل یتدن بر امام معصوم بولمسنی و عهد مذکورک امامی دخی کندوسی اولدیغنی دعوی ایلمدی

رمی الیه هر قدر فصیح اللسان وقوی الجنان بدات اولوب ابتدا کشت و نذار
 ایتدی بکی محارده امر معروف ونهی منکر اوزره خلقی دعوتی اقدام ایتدی ایسه ده
 دعواسنه قولی اصسان اولدیغندن تلسان طرفنده برآمدت توقف و اولجوارده
 عبد المؤمن نامنده برکسنه یه تصادف ایدوب امامی اولدیغنی مذهبی اعلان
 ایدرک انکله برافاسه و مراکشه نقل و رحلت ایلدی و هر نزه یه واصل
 اولدیلر ایسه ضرب و دفع اولمقدن بشقه معامله کورم یوب حتی ملک
 علی بن یوسف محمد بن تومرتی حضورنده علما ایله مجامعه ایتدی و دکه
 کندوسنی مجازیدن قیاس ایدرک تربیه سندن صرف نظر و مراکش
 طرفنه دفع ایلشیدی لکن کرک حق و کرک باطل بومثلا نو ظهور برمد ایله
 میدان چقا نلر اگرچه اوائل حاللرنده برنجیه موانعه تصادف ایله بردن
 بره هر کسی تأمین ایده مزلر ایسه ده اگر بوموانعدن تخلص کریسان ایدر
 وادعاسنده ثبات و اصرار اوزره بولنور لر ایسه چونکده نوع بشر دائما
 بکی چقان شئه میل ایلکده مضطر اولدیغندن اکثر یاصوکنده ولو برمدت
 جزیه ایچون اولسون ترو بیج مرام و تحصیل شهرت و نام ایلدیکی امثال
 حدیده سببه معلوم اولان حالاتدن اولدیغنه بناء مومی ایسه دخی بعض
 تلامذله مراکشدن صاوشوب و اسماعیل بن ایکبک نام کسنه ایله
 کشدی قومندن ایکوز نفر شجاع ادم آلوب برلکده مصاحبه طاعلرندن
 مضامته و اندن بلاد هرغه طریقله ایکیلین شهرینه بشیو زاون بش سنده واصل
 واند بر مسجد بنا ایدوب اها لی به کتاب المرشدة و التوحیدی تعلیم ابله مشغل
 اولدی و بو وجهله ابن تومرتک صبت و صداسی اطرافه منتشر اوله رق عباده
 جمعی نقطه ایکن کتاب و ابراره سوادی کتد بجه هممالت عماوضاب
 اولدیغنی اولوقته رئیس العلمای زمان و ابن خلدونک وصفنه نظرا اکل
 متبحرین غریب و مشاهیر فضلا ی اشبلیه دن علوم غریبه ده بکده تاز
 مضمار کال و شرق و غربده مانند شمس تابان هدیم المثال اولان مشهور
 مالک بن وهیب مسموع و معلومی اولد قده ملک علی بن یوسفه واروب
 مومی الیهک ازاله وجودی مقتضای شرع شریف اولدیغنی بیان ایلدی
 و ملک علی طرفندن دخی خصوص مذکور مخصوص مأمور لر تعیین اولوب
 بو خبر محمد واصل اولد قده بولدیغنی محمدن فرار و اختفا و هرغه دن
 معدود سوس مملکتی ماملی بولان ابو بکر بن محمد التونی به النجا ایلدی لکن

آورده دخی قتل اولنه جفنی بالاستخبار برتقریب ایله اندن دخی تخلص کریان ایله
مصامده قومنه کیدرک خلقی مذهبنه دعوت وچوقی کسنه یی کندویه جلب
ایلدی وازمدتده بتون هرغه قومی مومی البسه تابع اوله رق برجم غفیرایله
کدمبوت وکنفسه به واروب اورازک اهابسنی دخی دائره ییغنه داخل ایلمش
اولسبله اولزمان کندوسنه امام مهدی لقبی واصحابنه طلبه واهل دعوتنه
دخی موحدین عنوانلرینی وضع واعطایلدیلر مومی البسه بووجهله قبائل
مستعده نك کندی حصول املی ایچون همدست وفاق واتحاد اولدقلرینی
کوروب بوندن اصل مقصدك موسم اجرایی کلمش اولدیفنی استنباط
ایلدیکندن طولید یغنی جمعی بر دولت هیئته وضع ایله اداره عمومیه سنی
کندوسنه حصر وامور متفرعه یی دخی خلیفه سی مقامده اولان عبدالمؤمن ایله
طقوز نفر اصحابنه ویتش نفرا عرابدن مرکب بر مجلسه تقویض واحاله ایلدی
مهدی مومی البسه وعظ ونصیحتی مرابطین حقنه ده بغض وعداوتی
تشدید وخلقی دائماً انلرایله قتاله تشویق ونحریصدن عبارت اولوب اولوجهله
بونلردن اون ییک کسنه یی انتخاب وبریاض سنجاقی اتخاذ وکشاد ایله اغات
شهرینه طوغری عزیمت ایلدی اشته بالاده ذکر اولندیغنی وجهله ملک علی بن
یوسفك قرطبه اختلائی سریرها اطفا ایلیوب افریقیه جانبنه سرعت عودق
اشبومسئله مهمه نك ظهورندن ناشی ایدی

ملک مومی البسه کروه مزبوری اطاعته ربط ایلمك خصوصنی سوس والیسی
ابوبکر المتونی به حواله ایلمش ایسه ده مهدینك معینده بولنان اون ییک منتخب
سواریدن بشقه یولده بونلره هرغه ویتخلل وهتسانه وسائر قبیله ردن
عساکر وفیره ملحق اولوب جمله سی دخی یکدل ویکهریمت بولنملرایله والی
مومی الیه صورت حالی علی بن یوسفه انها وملك مومی البه درعقب ابواسحق
ابراهیم نام برادرینی بر مقدار عساکرایله ابوبکر جانبنه اسرا ایلدی ایسه ده
عساکر مرابطین موحدین ایله ملاقی اولدقد ابراهیمك مقدمه الجیشی
هرنصلسه ثبات ایده مبوب فراره یوز طوتدیفندن بتون اردو تارمار وبعده
ملك مومی البسه طرفندن بتکرار ارسال قلنان بریکی اردودخی اولکنك
اوفرادیغنی حال هزیمته دوچار اولغله مومی البه ملک علی اسپاناده کسب شهرت
ونام ایلبان برادر یی غنیمی مراکشه جلب ایله معینه مکمل براردو دخی ووروب
اوجنی دفعه اوله رق بشیوز اون التي تار یخنده موحدین اوزربنه سوق وارسال

ایلدی لکن بر مقتضای حکمت خدا بود دفعه دخی صورت قح و غلبه کرده
 موحدین طرفه ده جلوه نما اولوب بوندن صکره محمد بن تو مرث مهدی
 حین حاجت ده کندینه بر مستحکم ملجا اولق اوزره تیملل نام محله کرکی کپی
 استحکام و بردی محل مذکور درعه مملکتنده و تلساندن بحر اوقیانوسه دکن
 تمتد اولان جبال منسلله شاهقه نک الک صعب و منیع موقعنده بوانوب
 اون ساعت طواننده طار بر بوغازدن غیری طریق اولدیغی و حتی مرمذ کورده
 بولندان درین اوچور ملر اوزرینه ایجابی تقدیرنده قالدیر یله جقی وجه ایله
 مھرک اشخاب جسرل وضع اوانوب انلرمز مرور و عبور و تیملله وصول
 ناقابل اولدیغی حالد موقع مذکور ی سورایله دخی رهین استحکام و وسط بنده
 واقع یوکسک تپه نک اوزرینه بر قلعه انشاسنه قیام ایدوب اوچ سنه ظرفنده
 و بشوز اون بدی تار یخنده رسیده ختام ایلدی بعده قرق ییک قدر عسکر
 جم ایدوب شهر مراکش تسخیرینه متبئی اولدیسده اول رانی کندیبی خسته
 بولندیغی جهته مجلس اعضا سندن ابو محمد البشیری عسا کر مر قومه اوزرینه
 سردار نصب ایله شهر مذکور اوزرینه ارسال ایلدی اگر چه فرقه مذکورده
 اول امر ده اوکلرینه چیقان کرده مر ابطنه غالب اوله رق مراکش شهر یی
 محاصره یه دبلا رایسده بشوز اون طقوز سالی خلاننده کندیلری
 بوز یلوب سردار مومی الیه بشیر دخی فوت اولغله قلعه نک تسخیرینه ظفر یاب
 اوله مدیلر

موحدینک بر منوال محرر مر ابطین دولته ایراث ایلدیبکی ضعفدن و تمجک دخی
 بتوز عسا کر یله اسپانیا دن افریقیه یه کچه رک حروب واقعنده ظهوره کلان
 هزیمت و مغایرتدن ناشی قطعه مذکورده حکومت اسلامیه نک قوی کرکی کپی
 متاقص اولغله اراغون قرالی الفونس اضاعه وقت ایتمه رک بنسبه مملکتی
 طولاشوب اطراف و جوانبی یغما و تالان و قرا و مزارعی خراب و ویران ایلمیشدی
 انک اوزرینه والیر برلشوب برارد و ترتیب و تدارک ایله القرس نام محله ده الفونس
 البطلا دورک عسا کرینه ملاقی اولدیلر ایسده خرستیان اردوسی منتخب
 نفرات دن و فرانسه دن مخصوص جلب و دعوت اوانسان بر حقوق کوکلی
 عسکر دن مرتب و بر و کبلر بر طاقم دیرنی عسکر دن مر کب بولند یغنه مبنی
 محل مر قومده و وقوع بولان محاربه ده عسا کر مسلمه مغلوب اولدی و بواسطه
 غرناطه مملکتنده بولسان مستعربین یعنی تبعه خرستیان دخی قراله کبر لوجه

ادمه را رسال ايله مملكتك بولندي يني حالي بيان وشوارالقي سهولته تسخير
اولنه ييله جكندن وكنندورلر دخی الارندن كلان خدمت واعانده قصور
ايتيمه جكلرندن بحمله برآن اقدام اولطرفه ورودی نیاز ایللر ايله الفونس
اول امرده بونلرك افادات واقعه سنه اعتماد ايتوب لكن مملكتلرينده قرالك
عسكری دخول ایلدیكى انده اون بيسك وبعده ده از ياده عسکر جمع وتدارك
ايله جكلر يني يكیدن تأمین وغرناطه مملكتی كال مرنبه مدح و ثنا ايله
بو خصوصك تمشینه نحر یض ایلش اولدقلرندن قرال مووی ايله برمقدار
عسکر ايله سر قسطه دن حرکت وزه په كیده جكنی كتم واخفا ایدرك بعض
محلاره اوغراقدن صكره مستعربندن الدینی قلاوزلر دلالته بلنسیه اراضیسنه
مواصلت ایلدی انده شقر نه ری جوارنده مصادف اولدیغی برمقدار مرابطین
عسکرینی یوزوب دینه قلعه سنه قدر تعقیب ایلدك كنصكره اشتوه په وصول
واندن دخی مورمیة اراضیسنه دخول ايله رهكذارنده بولسان مواقعہ ابراث
كزند وخسار ایلهرك یجحد وشممار حیوانات واشبا واموال اخذ وغصب ایلدی
لكن كندوسيله قلعه ضبطنه مداراوله جق منجنيق وادوات سائر اولدیقندن
یوجك شهر لی اله میوب وبعده بجاشهری اوزرندن غرناطه په متوجه اولوب
غیابه نام محله ورود و برماه مدت اوراده اقامت ایلدی ومدت مذكوره طرفنده
اطراف واكافدن حیوانات واسلحه لريله الی یكدن مضاروز مستعربین كلوب
كند وسنه تبعیت ایتكله سواد جمعیتی دوبالا اولدی

بوقوعات دهشت آمیزك بدایتده غرناطه دن مخصوص آدملر چقار یله رق
كفیت افریقیه ده ملك علی بن یوسفه یلدرلش اولسی اوزرینه تیم
برمقدار عسکر استیجاب ايله غرناطه نك امدادینه یتشمش وخرمیان تبعه یی معامله
اطف ومدارا ايله حسن اداره وقلعه یی دخی دشمن هجومندن سالم اوله جق
راده ده تعمیر و ترمیم ایتشمش اولدیقندن الفونس قلعه مذكوره پیشكاهنه كلوب
متاننی كوردكده * یت * درامید برویم بكینه حاجب بخت * چنان ییست كه
توانمش بسی كشود * مفهومی كویان اول وادیدن عود وانصراف ايله عادت
غدارانه سی اوزره اطراف وجوانی یغسا وتالان و برفاج شهر وقصبه یی دخی
خراب و ویران ایلدك كنصكره ساحل دریایه نزول ایلدی لر نه نام محلسه
نامامول اولدق طاعلرده كز لشمش بولنان برمقدار مرابطین عسكری نظام مسر
حالد بولنان عسکر دشمندن برفرقه نك اوزرینه هجوم ايله پك چوغنی قنطرة

شمشیر آبدار دن کسدار و قصور یی تار مار ایدرک اموال و انبای موفوره لری
اغنام ایتک اوزره ایکن قرال الفونس ارقه دن یتشوب اکثر یسی تلف ایلدی
الحاصل قرال مومی الیه بروجه محرراون بش ماه مدت مملک اسلامیه آتش
نشار خسار اوله رقی علو آه مظلومینی پیوسته فلک اثیر ایتش اولدینی حالد
ینه باشلوجه برقاذه استحصال ایده میده رک سر قسطه به عودت و بانه قاتلش
اولان مستعربینی توطین و اسکانه مبادرت ایلدی

اندلسک قاضی القضااتی بولنان مشاهیر حکمدان و کتب ارستطالیسی شرح
و تلخیص ایدن ابوالولید بن رشد اندلسده حکومت اسلامیه تک دوچار اولدینی
حال پرمالای و مستعربینک اظهار کفران نصت ایدرک دشمن بدکار ایله ایتدکاری
اعتضاد و اتفاقدن حصوله کلان او یفونسمز احوالی شفا هایان و توصیف
و شوحا لک بقایای ایسه حکومت اسلامیه تک بهمه حال تزل و اضمحلالی
مستلزم اوله جفنی عرض و تعریف ایتک اوزره بانذات افریقیه به عزیمت
ایدوب شکایات معروضه بی علینک برادری عیم دخی تصدیق و انهم ایتکلله
ملک علی بوکار چاره دوشملک خصوصنی مجلس و زرایه حواله ایلدی مجلس
مذکورده جریان ایدن مذاکره نقیصه سنده حدود اندلسده بولنان
مستعربینک و علی الخصوص دشمن ایله اتفاق و اتحاد لری محقق و مثبت بولنانلرک
ایچر ورده مواقع مناسبه به اقامه اولملری ضمننده متصرف اولدقلری
املاک لری کند و طر فلرندن فروخت ایتدیر یلوب مقدار وافی عسکر ترفیقه
افریقیه جانبده سوق و تسبیر قلملری بچون خفیا والی و قاندره امر نامدر ارسال
قلمنه قرار ویرلش اولدیفندن بولک اجر اسنه مسارعت اولنوب اولو جهله
ک چوق مستعربین مکنا سه و سلا ایله محال سارده اسکان و توطین قلندی
و پراز مدت صکره خدمت ملکه مخصوص اولق اوزره بولندن مرکب
فرقه هسکریه دخی تشکیل اولندی بوارا لقی ملک علی بن یوسفک برادری
بو طاهر تمیم غرناطه ده عزم دار النعم ایلبله برینده ملک مومی الیهک اوغلی
شفین اندلسه قائم مقام تعیین اولنوب اون بیک مرابطین سوار ییلله اندلسه
بازم و انده بولنان جنوده موجوده بی دخی بالاستحباب طلبطله اراضینه
اخل اولدی بوکا مقابله خرسیتانلر دخی عساکریشمار تدارک و استحضار
میده مملکتی باز ده خسار ایدرک بطلیوسه طوغری عزیمتله قائم مقام
مومی الیهک جدی متوفی یوسف بن تاشفینک بوندن اقدام قشاله قرالی الفونسی

منهزم و بر ایشان ایلدبکی ذلاقه صحرا سینه قریب بر موقعه عساکر مرابطین
ملاقای اولدیلر تاشقین شجاعت قریب اگر چه اراز بسالت و متانت ایلوب
وقوعبولان محاربه ده فرقه اعدایی هریمت شنبه ایله منهزم ایش ایسه ده
تعقیب فراریانده تحریک قدم اقدام ایلدبکی حسببله شو ظفر دن مأمول اولان
فائده کلبه نه هوره کله مبرک قرطبه یه رجعت ایلدی

اگر چه الی پدی بوز سده اقدام صور نمای عرصه عالم اولان وقوعا تک اسباب حقیقه سی
کاملاً مضبوط اوله مدیخی جهنله محاکمه صحیحه اوزرینه بر حکم بیانی موافق
اصول حکمت اوله مزایسه قرینه سیاق و سباقه ودالات امثال وعادات و اخلاقه
نظر اولد قده اگر کرک مرابطین و کرک احوالی بوندن بویله تحریک رفته جق اولان
کر و موحدین اصول حریره و امور ملکیده ده بی امید زمانده بولان دلاوران
اهل ایمانک اثر عاده لانه رینه کیش و دشمنلری مغلوبیتلری حالده مقتضای
فن حرب اوزره تعقیب ایدرک شجره فسادی اساسندن قلع وقع ایتمک همت ایش
اولسه لاییدی جبل بر تاته قدر مؤخر استیلا زده دست اعدا اولان ممالکی
یکیدن فتح ایده جگر لری احتمالدن بعید دکل ایدی الحاصل خرسیتلر بوفرصندن
استفاده ایله کندیلر بی طو پلامش و القر سه متوجه اولمش اولد قلرندن تاشقین
ابن علی شهر مذکورک دخی امدادینه بنشوب فرقه اعدایه هجوم و اقحام
ویدلرنده بولان اسرای مسلمینی تخلص ایلد کدن ماعدایه بر خیل غنایم دخی
اغنام ایلدی لکن ینسه بر فائده کامله استحصال اولنه مبوب وقت و زمان
بوکشا کش اوزره گذران ایتمکده ایکن بشیوز یکر می سکر سینه سی رمضان
شریفک یکر می اوچخی کونی رده والسی بولنن ابن غانیه الفونس
البتلا دورک ترتیب و سوق ایلدبکی مکمل براردوسنی افراغه قلعه سی اوکنده
کاملاً بوزوب جمیع مهمات و اشبای ساره سنی آورده قبضه تملک ایش
و قرال دخی اوراده مجروح اوله رقی فوت اولشدر فقط خرسیتلر مورخلرندن
بعضیلر ینک تحریک برینه کوره قرال مومی الیه بوراده فوت اولوب بلکده
بومغلوبیتدن زیاده سیله مکدر اولد یغندن تارک تخت دنیا و برنا ستر کوشه سنده
پغوله نشین انزوا اولد بیخی حالده هزم عقبی ایشدر فی الجمله قرال البطلادور
یکرمی طغوز سینه مدت حکومتده اکثر اوقاتی مسلمانلر ایله محاربه اوزره
مرور ایدوب اولوجهله وفاتنده کندوسنه جا نشین اوله جق اولادی بولنمافله
قرالغه اراغون اهابسی مقدما حوشقه محاربه سنده وفات ایلدبکی تحریک قلنار

سانشونك اوغلى اولوب برما سترده رهبان بولان ردمیری ونوار اهابسی دخی
بنلونه شهرینه تجبع ایدوب محمده خامه گذاریان اولدینی وجهله شکارده
ایکن مقتولا وفات ایدن سانشو غریبک خفیدی دون غاریانی انتخاب ایلش
ایسدرده قشاله قرالی بولسان سکنچی الفونس قدرت مسکریه سی سبیل
ایکبسنه ده مرجع کلوب البطلا دورک ترک ایلدیکی کافه مالکی زبردسته
ادخال وایمیرطور عنواتی دخی استحصال ایلدی

✽ وفات محمد بن تومرت مهدی ووقوعات متفرعه ✽

احوالی بالاده ذکر وتفصیل اولان محمد مهدی مراکش اوکسده وقوعولان
هریمندن درت ماه صکره وفات ایدوب تیملده خانه سنه قریب اولان مسجدده
دفن اولندی مورخ ذوفنون ابن خلدون تاریخ کیرنده محمد بن تومرت دایر
اولان بحثی ✽ وکان یلبس العباء المرقعة وله قدم فی التشف والعبادة ولم یحفظ
عنه فلة فی البدعة الا ما کان من وفاقه الامامیه من الشیعة فی القول بالامام
المعصوم ✽ یعنی مومی الیه یوکن معمول کسوه رقعده دوزا کتسا الیه امرار
روز کار ایدوب طریق تخریج و نطوعده راسخ القدم وهر دورده برامام معصومک
وجوب وجود ینسه قائل اولفده شعبات مذهب شیعه دن اعتقاد ملاحده
امامیه یه موافقتدن بشقه کندوسندن مخالف شرع مکرم برهفوة بدعت
ظهوره کلمدیکی معلوم عالم ابدی کلامیله اتمام ایلشدر مومی الیهک خلیفه سی
مقامنده بولان عبد المؤمن بن علی الکومی هر تقدیر ابن تومرتک ولی عهدی
هکمنده بولمش ایسه ده کندیسی هرغه قبیله سندن اولماقله موحدینک
اکایعت ایلله جکی سائر اصحاب طرفلرندن بیان اولمسیله مهدی خسته در
دنیله رک اوج سنه مدت وفاتی قباثلدن کتم واخفا اولنوب بومدت
ظرفنده عبد المؤمن اجرای انواع مدارا وجبیلله ایلله موحدینی کرکی کبی
کندیسه جلب ایلدکدن صکره وفات مهدی اشاعت وکندیته یعت اولندی
اشبورسم یعت تیملل شهرنده هتاته مصامده قبیله لرینک مشایخ ورؤسای
حاضر بولند قلمی حالد به بشوزیکرمی الی سنه سی ربیع الاولنک بکرمچی
کونی اجراقله سقدن صکره عبد المؤمن مهدینک تمهید ایلدیکی قاعده اوزره
مرا بطین ایلله محاربه یه بالشرع نادلا ودرعه یی استیلا وناشعوتی قتح ایلله
والبسنی اتباعیله برابرقتل واعدام ایلوب بو طریق ایلله رفته رفته بتون مغربی
مرا بطین یندن نزاع وضبط ایلدی وکندی نامه اوله رق سکه دخی ضرب

و بونارک مسکوکاتندن فرق اولمق ایچون درت گوشه لی رسم ایندر دی ملک علی بن
یوسف برمنوال محررموحدینک کوکب طالعنده نمودار اولان شرف واقبال
و کندی حکومتک منخط اولدینی منزله ادبار وزوالی مشاهده و تقاضای
ضعف قوت ایله تبعه سی بینده کوندن کونه تراید ایتمکده اولان آثار سرکشی
و عدم امنیتی ملاحظه ایله مستغرق دریای یأس واضطراب اولمق ارکان
دولت بودرده چاره اولمق اوزره اسپانیا ده کسب شان و شهرت ایتمش اولان
اوغلی تاشقینی شمیدین حکومته تعیین و تشریک ایلمی رأی ایدوب اولوجهله
مومی الهک کرک قرطبه ده و کرک فاسده ولی عهد لیک ایله قائم مقامی
اعلان قلنه رفی ککندوسی افریقیه جلب اولندی لیکن او ائشاده
مومی البسه تاشقین بن علی متصف اولدینی شبیه جلادتکاری و خوشونت
مقتضای اوله رفی غالب اولدینی بعض عصاة حقده شذلیسه و فوق
العاده صورتده ترتیب و اجرا ایلمدیکی معیاملات بی انصافانه سببیه خلق
زیاده سببه اورکتش و بوحالت اولدیده اندلس اهل البسنتک اطاعت
و انقیادینی موجب املش ایلمده اوتدنبرو اهلینک طائفه مرابطیندن
کورمکده اولدقلمری حرکات غدیره بی دخی تذکیر و تأیید ایلمش اولدیفندن
برارالی اخذ انتقامه فرصت تخری ایلمکدن خالی اولدقلمری حالده افریقیه ده
برمنوال محررموحدینک غلبه سی و مرابطین دولتده متحدث اولان علایم
ضعف و تشویش مومی الیه تاشقینی اول جانبیه دعوت ایلمکله فی الحال اندلسده
آتش فتنه کسب اشتعال ایلمدی

چونکه بوائنده اراغون و قشتاله طرفلرنده دخی جنک و قتال اکسک اولوبوب
وجه غلبه و ظفر بعضا آینه بخت مرابطینده صورتور اولسه بیه خبلی
نفوس ضایع ایتمش و مسند البهلمری اولان مراکش حکومتی ایسه موحدین
خاله سندن بونلره اعانه کونده جک و قتی اولدینی حسیله آزالمش اولماری
اوزرینده پورنکیز قوتی اولان هازی الفونس دخی لشیونه و بطلیوس و بجا
واورا والواس والبلرینک بالا تفاق جمع و تدارک ایلمکلمری براردوی پریشان
و قرال عنواتی اخذ ایلمش و دفع اغیار ایچون کندورینه معین و ظهیر اولمق
امید بیه اندلس خلقی الی التمش سنه دنبرو فاس حکومتک بونجه مظالم
و تعذباتنه عرض سنه تحمیل و اضطبار ایلمکلمری حالده حکومت مذکور
کندورینی خرسینانلرک تعرضات و تجاوزاتندن قورترانه مدقن ماعدا بلکه

باشلرینه برزاند بلا اولش اولدیغندن کارجانه وکاردا استخوانه یتشوب بلسیمه دن
 نهایت غریبه دکن اهای اسلام متعادلک رقبه اسارت ایچون عصیان قیام
 واندلسده بولانن تقدیر مرابطین واریسده باسیرهم قتل واعدام ایتمک اوزره
 اتفاق کلام ایلدیلر و بومثالونفوس کثیره تک برامره نشبی ایچلرند
 سوز صاحبیری بولانن متعینا تک اتفاقا عزیزتیرینه موقوف اولغله اهای
 مذکورده تک ایلروکلنیری دخی خلقتک بو وجهله برفساد عمومی ایقاعنه
 اولان استعدادنی کندوآمال مخصوصه و منافع ذاتیلرینک تسهیل حصو ایچون
 بروسبله حسنه اتخاذ ایدرک ظاهرده خلق ایله دعوائی و معناده کندنی مراملرینی
 ترویجده ساعی اوله رقی هرکس اها لیدن برجا عته باش و فرقه فرقه شراره پاش
 اختلال وتلاش اولدیلر انسان نه مرتبه جاهل و بی بصیرتدرکه هزاران امثالی
 تجربه اولمش اولان بزمضرتی اختیارده مشکوک الحصول براز فوائد ملاحظه
 اینسه دفعات سابقه ده ظهور ایدن سببات ایچون اول عصرک حکم واقضاسی
 اولق ویا خود مباشر اولارک نقصان تدبیر وحرکاتدن نشأت ایتمک کبی ذهنجه
 مناسب تأویلر بوله رقی کندوسنی بودفعه ده بی مزاحم و موافق نائل آمال
 و منافع اولورم اعتقادیه مجبول اولدینی حرص وطمعی بنه اول مضرت تجر به بی
 ارتکابه سوق ایدر وعوام ناس دخی تحریک اذهان ایچون کسوة حق وصلاحده
 میدان قونلمش اولان اسباب شکایاتی و مفسدينک زیر پرده ضعیف رنده مستور اولان
 اصل مراد و مستدعیاتی کشف و تمیز ایده مبدرك ارده مثال الت جساد
 کویا اظهار حق نبی و حقیقته بر طایفه طمعکارانک تسهیل مطالب
 و تحصيل مآربی خدمتی ایچون نظام آسایش و مدنیتی اخلال و افساد ایدر لر
 اشته بعینه بوقبیلندر که اسپانیا قطعه سنده حکومت بنی امیه تک اقدم اسباب
 انقراض و زوالی و مرابطینک اندلس خلقتی زنجیر اسارتیه ربط ایله اهایلینک
 گرفتار اولدینی احوال برملالی و خرسینا نلرک کسب وسعت و مکنک ایله قوه
 اسلامیه تک طرف طرف تنزل و اضمهلالی بالجملة حرص و طمعدن متولد اولان
 تفرقه کلمه و نفاقدن نشأت ایلمش اولدینی مکر را سنجیده معیار تجر به اولمش
 ایکن اهای و رؤسا بوحالاتی کافیه فراموش ایدوب هرکس کندنی چبقاری
 انعام و بونک تحصيلی ایچون انواع طرق حیل و مساوی به سلوک ایله خصم
 دین و جانلری اولان خرسینا نلرک پک چوق زمانلربدل مقدرت ایتدکلری
 حالده دخی حصوله کتوره مبه جکلری اویغونسز لقلری بونلر کلغنسز جه

کندی کندیلرینه جلب واستحصاله اقدام ایلدیلر
 از انجمله العرب اهل بسندن و مشایخ صوفیه دن کتاب خلع النعلین صاحبی احمد
 ابن حسین بن قسی مقدما مریده تحصیل علوم ایله مملکتیه عودت ایلدکده
 امام غزالی نیک مسلکی طوتوب ذکر کری مرویدن متوفی محمد بن تومرت کبی
 عبای مشیختی قباى سلطنته تبدیل سودا سبله صورت حقه ظهور و ظلام
 ضلالتده کوردیکی اهالی بی طریق نجساته دعوت و وعظ و نصیحت یوللریله
 جلب قلوبه سعی و همت ایدرک خبلی مرید و طرفدارندارک ایلش و حتی
 اندلس الفریده سلوس شهری معتبرانشدن محمد بن عمر ابوالولید ایله اوره
 وزیر نیک اوغلی ابو محمد دخی کندوسنک عصبان قویه سی عدادنده اوله رقی
 معقدانی بینده امام عنوانیله بنام اولمش ایدی اشبیلیه شهرنده آراساز
 و بین الانام نفوذ و اعتبار ایله بنام و نمناز اولان محمد بن یحیی القبله نیک دخی جلبی
 ضمنده کندوسی بشیوز اوتوز طقوز سنه سنده شهر مذکور عزمیت
 و موی الیهی داخل دایره اتفاق و عصیت ایلدکد نصکره حصول امله مدار
 و ایجابنده کندولرینه ملجأ و ملاذ اولمق اوزره هر تله قلعه سنک اسباب
 تسخیر نی بینلرند بالذا کره و یریلان قرار اوزرینه موی البسه شیخ ابن قسی
 یتیم نفر توابعی ایله کجه لین قلعه نیک مناسب بر مجلنده اختفا ایتدیک و سائر
 آدماری دخی قلعه نیک اطرافنده امر و اشارتیه حاضر و مهیا طور دقلری حالده
 ماه صفر کرمی ایکنجی کونی علی الصباح قلعه نیک قبولی کشاد اولنور ایکن
 قیوجبارک اوزرینه هجوم و جله سنی ساحه حیاتدن معدوم ایدوب در حال
 خارجه اولان عسکر نی دخی درون شهره ادخال ایله قلعه بی ضبط و فصاحت
 لسانی ایله اهالی بی دخی اسکاات ایله کندویه منفاد و ربط ایلدی بو حال
 اوزرینه برماه مرویدوب بومدند کندوسی قلیل المقدار اولان بقیه
 مرابطین ایله محاربه اید جک قدر قوت پیدا ایلش اولدیفندن هر تله دن چیقوب
 مصادف اولدینی فرقه مرابطینی دفع ایدرک وادی عنسه بی بالرو اولمه بی
 ضبط و بله بی دخی محاصره ایتدکد نصکره اشبیلیه پیشگاهنه واصل اولدی
 مقدما اراخون قرالی الفونس البطلا دوری بوزمش اولان والان قرطبه و البسی
 یونان ابوز کر یا یحیی بن خانیه اشبیلیه نیک بوجه تله محاصره ده اولدیفنی خبر
 الدقه بحاله مقدار وافی عسکر استحبابیله دفع غائله به عزمیت ایلوب جمعیت
 عصائی فراره اجبار وارقه لرندن تعقب ایله وادی عنده ده بتشوب جمعیتلری

پریان و تار مار ایلدی لکن ابن قسبی بقیة السبوفیله لبلة قلعه سنده تحصن
ایدوب اواری کندوسنه طرفدارانندن یوسف البطر و جی بر مقدار امداد ایله
مواصلت ایلکله ابن غایه قلعه مذکوریه محاصره به المش ایسه ده
عصاة مرقومه تک مدافعه شجیعانه و مقابله فداکارانه سی محاصره تک اوچ ماه
مدت اوزامسینه سبب اولمش و بوحال اوزره ایکن رمضان شریفک بشنبی
کونی بر طرفدن قرطبه اهل بسنک قاضی بی اعدام ایله ابو جعفر حسدانی
کندولرینه رئیس نصب ایدرک عصیانه قیام ایلدک لری و بر طرفدن اشبیلیه
اهالبسی دخی اول افکارده بولنمش اولد قلری خبری واصل اولوب قلعه
محاصره سنک لزوم فراغنی بواحوال مده شده دخی تأیید و تحجیل ایتش اولد بفرندن
ابن غایه ایله بی ترک ایله اشبیلیه جائینه شتاب ایلدی لکن علو کیر اولان نار
اختلال یالکر بوداره ده قالمیوب بلنسیه و موریسیه و جهن و مالقه و رونده
وغرناطه و شریش شهر لرینه دخی سرایتله طرف طرف زبانه کش اشتعال
اولغله ابن غایه خود و اطفا سندن عاجز و مدهوش اولوب نهایت الامر اشبیلیه
والبسی اولان برادرینه موجود اولان سفاینه عساکری تحجیل ایله بالیار جزایرینه
صاوشمسی توصیه و اشعار و والی موی ایله دخی تدبیر مذکور دن اسلم بر طریق
بوله مبرق موجبجه عملی اختیار ایتدی شهر مذکور بوضوئله عسا کردن
تحلیه قلنور قلنر حدود و البسی هدا الله بن ممون کندی طرفدارانی ایله شهره دخول
وانده نقدر مرابطین واریسه جله سنی سرحد عدمه موصول ایلدی و بریاندن
مر به اهالبسی محمد بن مردیشی و بلنسیه اهالبسی دخی عبدالملک مروان بن
عبدالعزیز کنولرینه امیر نصب ایتش اولد قلرندن بنی امیه دولتنک
زمان انقراضنده اولد یخی کی بودقه دخی حکومت مرابطین هرج و مرج اولوب
طوائف ملوک ظهوره کلدی فقط موی الیه ابن غایه صاحب حزم و تدبیر
برمر دشجاعت سمیر اولغله موجود معینی اولان عساکر مرابطین ایله اشبیلیه
اراضی سنده کائن متعدد قلاعک محافظه سنده ثبات ایتمکده ایدی
دولت مرابطین اسپانیا قطعه سنده بوحالی کسب ایتدکن بشقه
افریقیه ده دخی ممالک فاسک اکثر محلاری عبد المؤمنک قبضه تصرفه کچمش
و مللک علینک دائره حکومتی همسان فاسه و اکاجاور برابکی ایالتیه منحصر
قالمش اولد بفرندن ملک موی الیه مقدما محمد بن تومرت مهدینک ازاله
وجودی حقه ده علما طرفندن کندوسنه عرض اولنمش اولان رأی اتصافی

موجنجه عمل ايتديكنه بغايت نادم و بود فعه سرزده ظهور اولان وقوعات
كدر آمير دن دخي پك زياده متأثر و متالم اولوب جلوسنك قرقچي سنه سنده
وتاريخ هجرت نبويهك اونوز طقوزنجي سنه سنك شهر رجبده دار بقايه
عازم اولدى

موى الهيك و فاتبه زمام اداره دولت اوغلي تاشفين بن عليك قبضه اداره سنه
يكوب دامن حكومتدن ازاله خار اغيار ضمتده خلق جهاده دعوت و ترغيب
و بو طريق ايله خيلى عسكرك جمع و ترتيب ايلش و امير موحدن اولان عبدالمؤمن
دخي عساكر برابره ايله مانند سيل الهرم غماره جبالندن اراضى بسيطه به طوغرى
لجام عزيمتى اماله و پيشكاهنه كلان موافق حائله يي هدم و ازاله ايدرك فاس
و تلمسان شهرلريني حصر و تضيق اوزره بولنديغي حاليده تاشفين ايكي طرفدن
دخي مقاومتله كروه موحدينه غالب اولمش اولمغله عبدالمؤمن جباله رجسته
مجبور اولدى فقط بر مدت صكره تكرار جبال مذكوره دن نزول ايله تلمسان
جوارنده تاشفيني بوزوب شهر مزبوري تحت محاصره به المقله تاشفين بود فعه
تلمسانده بقاسنى ممكن كوره مديكندن بر مقدار منتخب عسكرك استحكاميله
ساحلده واقع وهران و الحاله هذه اوران تسميه قلنان قلعه به طوغرى
متوجه اولدى چونكه موى اليه بوندن اقدام حين حاجتده اسپانيا به يكيمك
اوزره مريه قائدى بولسان محمد بن ميمونه يازوب وهران لپانسه اون عدد
سفينه كتورعش و اموال و اشيا سنى دخي اورايه نقل ايتد يرمش اولديفنندن
استحكام ايلديكي عسكريه وهران پيشكاهنده بولسان عسكرك موحدن
اراسندن بر تقريب ايله مري ورايدوب شهر مذكوره وصول بولدى و اندن رجبانه
اسمنده اولان مشهور قسراغنه بنوب سقاين مذكوره بولنديغي لپانه كيدرايكن
تحريرك مهميز شدت و استحصال ايتكله كرك كندوسنك كال خوف و تلاشندن
و كرك در يانك تلاطميله دابهك اوركده سندن ناشى فصلسه كندىني برخوشه
اداره ايده ميوب بريكسك محلدن حيوانيله برابر دوشهرك و فات ايتش و موحدن
طرفندن موى الهيك باشى بد نندن جدا اولنوب بشيوز قرق سنه سنك محرمند
علامت ظفر صورتده تيمغله ارسال قلمشدر بوندن صكره ذكر اولنان وهران
قلعه سنى عبدالمؤمنك بطش و قوته مقاومت ايده ميهرك تسليم اولنوب بعد
تلمسان مكناسه مراكش فاس سلا و طنجه دخي موحدن طرفندن ضبط و تسخير
اولمغله حكومت مري ابطين بتون بتون محو و منقرض اولدى

باطفه تعالی بودند صکره طبع و تمثیلی مصمم اولان جزو ثائده موحدین و نجاس
زمانه لایله مدجرین حقنده اجرا اولنان معاملات و اندلس اهالی اسلامیه سنک
بالاخره دوچار اولد قلری احوال واکا منطبق سائر وقوعات بسند و بیان

اولنده جقدر

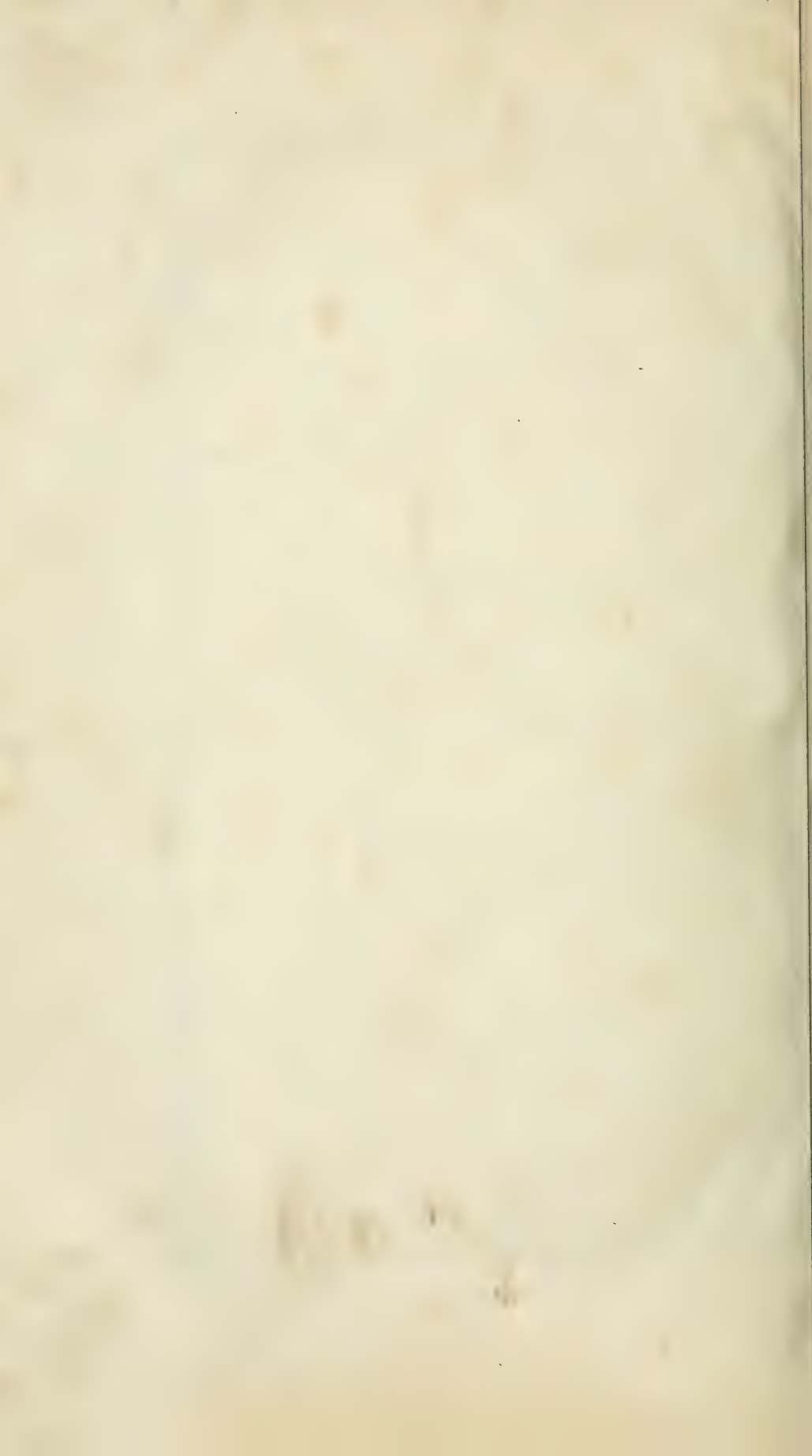
سایه معارفوایه حضرت ملوکانه ده اندلس تاریخینک جزو اولی مثللی جزو ثانیسی
دخی (محمد لیبیک) نظارت عاجزانه سبیل تقویخانه حاضر ده طبع و تمثیل

اولنشد ر

فی ۳ ج ۱۲۷۶

۲۰۲	(جزئی ثالث) موحدین و بنی احرز ما ندری ایله مدجری حقیقه
	اجرا ارسان مساملات و آقا متعلق وقوعات
۲۰۶	وفات محمد نوین
۲۰۷	وفات شترین و نهادت سلطان ابو یعقوب
۲۰۸	جلوس سلطان یعقوب
۲۰۹	ارا که تباریه مشهوره سی
۲۱۲	وفات سلطان یعقوب
۲۱۸	وفات محمد السامری و استیلای ابد
۲۱۹	بقیه احوال موحدین
۲۲۰	وفات یوسف المستنصر و سوء تدبیر ملک عبدالله منصور
۲۲۱	احوال قرال فریدناندو
۲۲۵	جلوس ابوالعلاء ادیس
۲۲۶	تنبیحات ملک مأمون و غوائل قیام
۲۲۸	ملک مأمونک اسپانیایه مروری و انهمزام و وفاتیه موحدین
	درت ملک تفرغی
۲۳۰	قرال جفومک جزایر الباری صورت استیلای
۲۳۲	شورش اسپانیا و صورت ظهور دولت بنی احر
۲۳۳	تعمیرات فریدناندو و جفوم و لغت دون آوار
۲۳۴	بقیه احوال ابن هود
۲۳۷	استیلای قرطبه
۲۳۸	مناقب قرال فریدناندو
۲۳۹	جلوس ابو عبدالله محمد بن یوسف بن الاحر
۲۴۱	استیلای بلنسیه و حرکات غدیریة قرال جفوم
۲۴۳	قرال فریدناندو مر سیدیه تفرغی
۲۴۴	اراغون قرالی جفومک دنیه و شاطبه بن استیلای
۲۴۵	قشتاله قرالی فریدناندو ارجونه و جفری استیلای
۲۴۷	قرال فریدناندو استیلای استیلای

وفات قرال فردیناندو	۲۵۰
احوال حکومت قشانه	۲۵۱
معموریت غرناطه	۲۵۲
بنای قصر الحرا	۲۵۳
حرکت مدجرین بالنسیه	۲۵۴
مفسدت بنی شقیارده	۲۵۶
اسنیلای مرسیه	۲۵۶
حرکت ثانیة مدجرین بالنسیه و وفات قرال جتوم	۲۵۸
وفات محمد بن الاخر و ورود سلطان یعقوب ابن یوسف باندلس	۲۶۰
وقعه دون نونو	۲۶۲
اعتذار	۲۶۴
قرال الفونسک خلی و سلطان یعقوبک معا و نسیله دفعه	۲۶۴
ثانیة ده جلوسی	
مخاطبات سلطان یعقوب و ملک محمد ثانی	۲۶۶
استقرار دولت بنی احر	۲۶۸
وفات محمد ثانی و گرفتاری جبل الطارق	۲۶۹
تغیبات و قعه سی	۲۷۱
احوال رعایای اسلامیة	۲۷۲
قشانه قرالی فردیناندو و وفات	۲۸۰
شورش حکومت غرناطه	۲۸۱
استرداد بیضا و عارتوس و قتل ابو الولید	۲۸۳
استرداد جبل الطارق و قتل محمد رابع	۲۸۴
احوال ملک یوسف ابو الحجاج	۲۸۶
عبدالمالک اندلسه مروزی و صورت انهرانی	۲۸۶
تفصیل وقعه طریف و انهرام اسلامیان	۲۸۸
اسنیلای جزیره الخضراء	۲۹۲
وقعه جبل الطارق و وفات قرال الفونس	۲۹۴
قتل یوسف ابو الحجاج و خلع محمد خامس	۲۹۶
قتل اسماعیل و عاقبت حال ابوسعید	۲۹۷

۱ احوال مدجرین	۳۰۰
قشاله حکو متده بولسان مدجرینک احوالی	۳۰۰
اراغون ر بلنسیه مدجرینک احوالی	۳۰۳
کمال مهوریت غرناطه	۳۰۵
حکمت	۳۰۶
ابوعبدالله یوسفک و محمد سادسک زما ناری	۳۰۸
یوسف ثالثک زمانی	۳۱۰
محمد البارینک دفعه ثانیه ده جلوسی	۳۱۲
محمد البارینک بتکرار خلعی ود دفعه ثالثه ده جلوسی	۳۱۳
محمد البارینک او چنجی دفعه خلعی و محمد بن عثمان الاحنفک جلوسی	۳۱۴
محمد بن اسماعیلک جلوسی	۳۱۵
تفصیلات	۳۱۶
جلوس ملا علی ابو الحسن	۳۲۰
احوال غرناطه	۳۲۳
سوء تدیر ابو الحسن واسنیلاى الحما	۳۲۴
مقاتلات داخلیه واستخلاص لوشه	۳۲۷
حرکات ابوعبدالله الزاغل و کرفتاری ابوعبدالله الصغیر	۳۲۸
شورش غرناطه	۳۳۲
تشبثات فردینان و ایزابل واسنیلاى الورا والعودیته و بنماکش و سنبیل	۳۳۴
اسنیلاى بنماکش و قوین و قارتما و رنده و سائر	۳۳۶
محاصره لوجه و والس و همت ابوعبدالله الزاغل و رضوان	۳۳۷
خیانت ابوعبدالله الصغیر واسنیلاى مالقه	۳۳۹
تفصیلات	۳۴۰
غیرت الزاغل و صورت اسنیلاى شهر یضا	۳۴۸
احوال غرناطه و ابوعبدالله الصغیر	۳۵۱
اسنیلاى عذرا و عاقبت حال ابوعبدالله الزاغل	۳۵۴
مشاوره رؤسای غرناطه	۳۵۵
غرناطه لولرک دولت علیه عثمانیه دن استمداد لری	۳۵۷
مدت محاصره و بنای ستافه	۳۵۸

مشاوره ثانیه و جهت موسی	۳۵۹
غرناطه نك تسلیتیه و اهالیسنه و یریلدهك اعتیازاته دائر	۳۶۲
مقاوله نامه	
غرناطه ملكی ملا ابو عبدالله الصغیر ایلہ متعلقاتی ایچون قرال	۳۷۸
فردینان و قرالچیه ایزا بل طرفدن اعطا اولنان امتیاز نامه	
غیرت موسی بن ابو الغازان	۳۸۳
شورش غرناطه و نامه قرال فردینان	۳۸۵
صورت نامه	۳۸۶
استیلای غرناطه و انقراض دولت اسلامیه	۳۸۸
(جزؤرا بع) اندلسده ظهور ایدن بعض مشاهیر علمائك	۳۹۲
احوال مجمله و آثار علمیه زی ایلہ برطاقم ممالك و بلدانك	
اسامی و مواقع و اهالی اسلامیه نك بعض اداره داخلیه	
و عادات ملیه و خدمات مدنیه سی	
بعض مشاهیر فضلاى اندلس	۳۹۴
ممالك اندلس	۴۶۴
اندلس اهالی مسلمیه سنك بعض اصول ملیه زی	۴۶۲
حکومت اسلامیه رعیتده بولنان خرسینا نرك احوالی	۴۹۳
احوال طائفه بنی اسرائیل	۴۹۷
نموس	۴۹۸
جبايت	۴۹۹
احوال عسکریه	۵۰۰
امور بحریه	۵۰۳
عربارك بحر محیطی تفنیسه عزیمتلى	۵۰۴
اطلا نیت اقلیم جمیعك صورت انخساف و غیبونه دائر	۵۰۶
مقالان	
(معارف) فلاح	۵۱۰
طب	۵۱۲
جراحه و صید له	۵۱۵
طبیعت اشیا	۵۱۷

حساب و هندسه	۵۱۸
هیت	۵۱۹
رصد	۵۲۳
منطق	۵۲۳
مکاتب عمومی	۵۲۴
مجالس علمی	۵۳۵
خزائن الکاتب	۵۳۷
(مختصرات) - عمالار ساعت	۵۳۹
کاغذ	۵۳۳
بارود	۵۳۴

HALÜK GÜNEYLİ

اندلس تاریخی

﴿ جزو اول ﴾

﴿ موحدین و بنی احرز مانلری ایله مدجرین حقنده اجرا اولنان
﴿ معاملات واکاماتلوق و قوعات بیاتنده در ﴾

جزو سابقده صورت ظهوری خامه کذار تحقیق اولان صاحب
مرثله شیخ احمد بن قسی اندلس الیریده کرکی کی توسع ایدوب
بحر اوقیانوس ساحلندن اشبیلیه شهری جوارینده دکن بالجه
مناک تحت نفوذ حکمه داخل اولمش ایسه ده ترکیفه سعی ایلدیکی
هیئت حکومت ایچون لازم کلان اسباب حشمت و شوکتی تدارکدن
عاجز و کندوسی دخی بواسبابی استحصاله مقتضی اولان عونو
رعصه دن محروم اوله رق مدار دوام اقبال اولق ایچون بر مأمین
قوی ینه دخالتدن بشقه چاره اولدیغنی و بواشاده تاشفین بن علینک
وفاتیه وهران قلعه سنک موحدین طرفندن ضبط اولمش اولدیغنی
خبرینی دخی المغله ارتق مرابطین دولتک قندیل فرو شوکتی سرنگون
و موحدینک کوکب اقبال رونقون اولدیغنی فکر و ادعان ایدوب
مهدینک مسلکینی تصدیق ایله عرض بیعت و اخلاصی متضمن برامه
تیمیر و خواص معتمدانندن ابی بکر بن حمیس واسطه سیله جانب
عبد المؤمنه ارسال ایلدی

﴿ لکن ﴾

لكن شيخ موسى اليه ك رقيب اولاد بن غايه حماسه بيه
 بعصه قويه تداركنه واقع اولان تسبني كوروب اكر شيخ احمد
 موحد بن ايله اعضاد ايدرك اولور ايسه كندوسك صو تكان
 مخيله سنده منقوش اولان صوراماني و امال محض وهم و خيال
 قانه جني دركار اولمغله انبان مكر و خديعه يي دريش واشبو اتفاق
 و اعتضاد حصوله كلكسرين رقيبك مجموعه قوتني قراني
 ايجون اول امرده امراسي ينسه القاي تخم نفاق ايتكي تدبير ايدري
 و برطريق ايله شيخ موسى اليه ك همد و همراهي اولان محمد بن سدرای
 و عمر بن المنذر ايله مناسب استحصال و شيخ احمدك موحدينه مراجعت
 و تبعيت ايتكي اتفق دوم اقبالي محافظه ايجون اولوب يرسه
 سديكي حاله آفريق اولورك اندلسه جلبي مقتضي اولدجق هيچ بر حال
 خطرلك اولديغنه و اكر موحد بن اندلسه اياق باعه جق اولورل ايسه
 مقدما مر ابطيندن چكيلان ظلم و جفا و كوريلان غدر و بلا تجديد
 قلمش اوله جفنه دائر و سائر قوجنه جقلى يولده بعض افادات ايله
 اغسال اينكده و بونلر ايسه ظهرا اولان سخي متبعو علندن خستود
 اولاملر ايله همان اكا اظهار محاصمت و وقوعبولان محاصره ده دخی
 اوزرينه غالب كالوب يدندن مر تله قلعه سني نزاع و ضبط ايلديلر ابن
 غايه اتخاذ ايلديكي تدبيرك مأمولدن زياده حسن تأثيرني كوروب
 مسرور و دلداد اوله رقي (مصرع) پريشان اولري اعدا و قيدر
 جمعيتك شدي به مفاديني ياد و خفياء قرال الفونس ايله عقد اتفاق
 و اتحاد ايتد كن مسكره قرطبنه استخبرينه سالان اولري
 برو طرفده شيخ احمد بن قسي مر تله دن بعد الفرار عبد المؤمن
 طرفدن سببه محافظي بولان هتايه مشايخندن يوسف بن
 مخلوفك نزدينه عزيمته آنك تو مضيه ملك عبد المؤمن جانبده و اسل
 و اندلسك احوالي و سهوات فتح و تخفيري اسبابني نقل و بيان ايله
 دائره محرميته داخل اولوب چونكه ملك مشارا ايله ذاتا دخی
 اولجانبه عسكر كوندرك اوزره طبعده بعض سفاين انسا ايتدريش
 اولديغندن ابن قسبنك تحريضات واقعه سي بو مقصدك وجود
 بولسني بوقاندي تأييد اينكده ابو عمران بن سعیدی سر عسكر نصب

و گریه يك ساد و اون يك سواری ايله جزیره الخضرايه سوق
و ارسال ایلدی عساکر هر قومه جزیره مذکوره بی ضبط ایلدکن
سکره بسوز قرق بر تاریخی محرضه جبل طارق و شریش
شهرلری و بعدہ ابن قسی دخی برابر اوله رق اشبیلیه ايله مالقه بی
قبضه تسخیرہ الدیلر

دیگر طرفده قرال الفونس اندوجار ايله یاجه شهرلری ایلدکن
اولدانی کی متفق اولن ابن غایه دخی قرطبه بی محاصره ایلدکن
اولوب ابن غایه بر حال ايله شهره دخول ایلش ایلده کندوسیه
بر برکتیلو خرسنجان عسکری بولدیقدن و بونلر ایلده جوامع
و مساجد کبریه کدلو درلو معاملات تحقیریه به مبادرت ایلدکن
اهالی مملکت ابن غایه دن تسخیر ایلدیلر چونکہ ولعصر لده پایا
حکومت روحانیه سنک حکم و نفوذی مصداق اقبالک درجه
علیاینده اولدی آنک آراشامه سندن اولق اوزره دین غیرتی یکی
جسمه عادت مرغوبه طرزنده اوره پانک هر طرفنده معتبر اولوب
بو مجتهد اسپانیوالر سائرلریه نمونه اعتبار اوله حق مرتبه ده
ایرولن اولدقلندن بونلر اندلس طیاراننده هر زمره وضع قدیم
ایدرلر ایلده مسلمانلر کورنی قتل و افنا و صبیان و سنوانی اخذ و اسیر قاق
و املاک و اراضی و مزرعاتی تاراج و تخریب و احراق ایلدی معتاد
ایلدکن فضلہ معابد مسلمانی انواع حرکات نامز ایلده تحقیر و تلویط
و کندی مذہبیرنک حقانیتنه دلیل اولق اوزره نقدر جامع وار ایلده
جمله سی اصنام اقامیم ایچون تخانه ایلدکنکی علیا تقوه و تعبدیت
ایلدکن اولوب حتی بوندقه دخی ابن غایه ايله قرطبه به کیردکنده
ملوک بنی امیه دن عبدالرحمانک بنا کرده بی اولان مشهور جامع کبیر
اخور اختلاف ايله درویش حیوانلری باغلا دقلندن اهالی شهر بالطبع
ابن غایه دن روگردان و ازاد و جان دفع و ازاله سنه فرصت جوان
اوشلرایدی ابن غایه دخی بو حال دن یخبر اولیب متوحشانه
و متیظانه طورر ایکن عساکر و حدین ظهور ايله قرطبه بی محاصره به
المغله مومی ایلد عسکر یله غرناطه طرفنه چکملک استمش ایلده ده
عساکر مذکوره بسوز قرق اوج سنه سی شعبانک اون برنجی

کونی ارقدہ سندن ایریشوب چند موجودینی تارمار وکند و سنی
دخی عازم دارالقرار ایلدیلر

قرال الفونس موحیدینک اسپانیا سلطاناری ایله برانسدرك اندلسده
یکیدن بردولت و حکومت تأسیس ایللرندن اندیشناک اولمغه برابر
شوارالقدہ حاضر اچقده کی بولسان قرطبه یی اله کچورمک مقصدینه
منی کویا متفق اولان ابن غانیه نک وفاتندن یخبر اولدیغیدن اکا
اعانه ایچون حاضر اندیغی شایعه سیله برطاقم عسکر استحضار
ودر حال قرطبه یی محاصره و تضییقه ابتدار ایلدی قرطبه و جواری
اهالیسی طرفلرندن بشبور قدر ادم انتخاب و صورت عالی اعلام
ایله عبد المؤمنن اعانه طلبی ضمننده فاسد ارسال قلوب بونک
اوزرینه ملاک مشارالیه بر مقدار عسکر کوندره رک قرطبه یی
محاصره دن تخلص و اوغلی السید ابوسعید یدیلہ غرناطه یی دخی
ضبط و تسخیر ایلدکدن صکره المریه یی بیله اسپانیوارک التدن المش
و بوهرج و مرج اثناسنده طائفه مرابطیندن اولخوالیده قالمش
اولنلر دخی بالجله جزایر بالیاره قرار ایدوب نهاییه الامر مقدم
یوسف بن تاشفینک زیرنکین فرمانته کچمش نقدر ممالک واریسه
کافه بشبور الی تاریخه قدر ملاک عبد المؤمن طرفندن قبضه
تصرفه التمش اولسیله بودخی ابن تاشفین کی امیر المؤمنین عسوانی
حاضر اولدی

ملاک مشارالیه افریقیه ده حدود ممالکنی قیروانه و تونس و برقد چولسده
دکین تماید و توسیع ایلدکدن و عنوان مذکور ی اتخا ذندن الی
سنه صکره اسپانیاه عبور ایتک اوزره زمام عزیمتی طبعیه امله
واوراده ایکن جبل طارقده بعضی استحکامات جدیدہ انشاسنی اوغلی
ابوسعید ایله فن هندسه و معانیقه فرید عصر اولان مالتله لو الحاج
یعبش نام حکیم ذوقنون حواله ایدوب استحکامات مذکورہ نک ختامده
لاجل المعاینه کندوسی دخی جبل طارقه کچدی و انده ایکی ماه اقامت
ایدوب مدت مذکورہ طرفنده اطراف و اکنافدن عرض خلوص
و عبودیت ضمننده توارد ایدن ولایه و معتبران اهالی ایله علما و شعرا دن
و سائر ارباب و قوفدن اسپانیا قطعہ سنده بولسان بلاد اسلامیه

ایله خرسنجان حکومتارینک احوالنی تفتیش وسؤال ایله اول هنکامده
حکومت نصاری پرنده جاری اولان آثار تفرقه واختلالی استخبار
ایتمک انده فرستدن استفاده ایچون ایلدی حالد بطلبوس
اوزینه کلیمکه اولدیغی شایع اولان یورتکیز قرالی مقابله سنه اون
سکزیك سواری ایله قرطبه والیسنی ارسال ایلدی والی مومی ایله
کروه اعدای قهر وتدمیر ویدلرنده بولسان قلاع و حصونی استرداد
وتسخیر ایلدکن صکره مقتنار جهت و ملک مشار ایله دخی سائر
بعض مواقعک امر تخلص و قلعنی ایجاب ایدلره حواله ایدرک
کندوسی بعض امور ملکیه سنک تعظیم واصلاحی ولزومی اولان
کلیت او عسکرک جمع وترتیبی ضمنده ناسه عودت ایلدی

✽ وفات عبدالمؤمن ✽

عبد المؤمن افریقیه ده طرف طرف اعلان جهاد ایله عسکر جمعیه
مباشرتله مدت قلیله ظرفنده سلاشهری پیشگاهنه یوزیک پیاده
واوچوز بیک سواری جمع ایتش و بو عسکر ایله اسپانیاه بیک
اوزره بولنش ایکن بتقدیر جناب رب منان بشیوز الی سکر
سنه سی جادی الثانیه سنک سکرنجی کونی ایتش اوچ یاشنده
ایکن عازم بزمکه جنان اولغله تشبثات مذکوره بیهیاصل والدی

متوفای مشار الیهک متصف اولدیغی اخلاق بسندیده براقدیغی
اشاردن رونمون وباخصوص اصحاب فصل ومعارف حقیقه حرمت
ورعایتی وجه معاندن افزون اولوب اگر چه زماننده اسپانیا
رحال شور شده بولندی ایمنده علوم و صنایعک ایلرولوب شفاه
شریف صاحبی قاضی عیاض وحافظ شهاب الدین الاقلشی وابن سید
ومشاهیر حکمان ابو الولید بن رشد کی ذوات نادره الوجود بولنش
وحقی اولعصرده قرطبه آینه شهر قدیمی کی مدینه الحکما عنوانی
ویرلش ایدی کندوسی بونجه مشاغل ملکیه اره سنده افریقیه ده
متعدد مدارس و صبیان ایچون بلیشمار مکاتب انشا وفاس شهرنده
جهت سندن یسوک بر مکتب بنا ایدوب انده کندوی اولادی دخی
برابر اوله رق اوچیک اطفال تعلیم وترتیبه و بونلر موحدینک مقتدا بباری
اولان محمد بن تومرت مهدینک تألیف کرده سی اولان کلابی قرائت

ایدرک ایچارندن از بر ایدنلر ساقفد اسید اولنور و مکت مذکورده
هر نوع علوم و فنون تحصیل اولندقدن بشقد و جودجه نافع اولان
بعض ملاعب معارف امیرک تعلیمی ایچون دخی مخصوص معلملر
یولنور ایدی

(استطراد) تحصیلده یولنان اطفال اوقات خالیده بودمقوله حرکت
بدنییه بی و دوام صحتی مستلزم او یونلرایله اسغال اولنق احوالی
اورو پالور عبدالمؤمندن یدییوزیل صکره کندی مکتبلرنده معتاد
ایتمش اولدقلرندن کنایولری هر شیده عربلرک سا کردی اولدقلری
کی بوخصوصده دخی انلره مقلددرلر

متوفی عبدالمؤمنک سکن نفر اولادندن ولی عهد یولنان السید یوسف
ابو یعقوب تخت سلطنته جلوس ایتدکده پدرینک اثرینه کتیبوب
ذکر اولنان عساکر متحده بی طاغتندی و بعض یرلرده ظهور ایدن
اختلالی دفع و برادرلری میانه سنده تگون ایدن منافسه بی رفع
ایلدکن صکره بر قایح سنه دخی تسویه امور داخلیه ایله اشتغال
ایلدی

❦ وقعه شترین و شهادت سلطان ابو یعقوب ش❦

یوهنگام قرال طقوزنجی الفونسک وقت صباوتنه مصادف اوله رق
خرسایانلر بینده سازعات و محاورات اکسک اولدیقدن براز مدت
مسلمین ایله اولان محاربه لردن مستفید اولامدیلم مؤخر پورتکیز لولرک
ممالک اسلامیه یه تجاوز ایتمک اوزره متهی اولدقلری استخبار اولمغله
بشپوز سکنان سندسی شهر صفرینت بشنجی کونی السید یوسف
عسکرله جبل طارقه کچوب شهر ربیع الاولک یدنجی کونی علی الغضله
شترین قلعه سنی محاصره ایلدکن صکره پورتکیز لولرک قوتی کسر
و تقسیم ایچون اوغلی السید ابواسحاقه ادم کوندروب اندلس
عسکرخی بالا استیجاب لشبونه شهرینه طوغری کیجه لین حرکت
ایلک اوزره حاضر بولمسنی امر و تنبیه ایلدی لکن اشبو امری
کوتورن نادان لشبونه بی اشبیلله اکیه رق اولوجمهله ابواسحاقه
تبلیغ امر ایلش اولدیقدن اشبیلله طوغری حرکت اولنه جفی
شروع بولدقده هر کس بو حرکتک اثر مغلوبیت و رجعت اولد یغنه

ذهاب ايله كندى باشلرينه غودته اغاز ايلديلر سلطان مومى ايله
 طاقم طاقم عسكرك طاغاديغنى وكندى خدمت مخصوصه سنده
 بولسان بلوكن بشقه كيسه قانديغنى كوردكه كيروكلرى ايچون
 ارقه نردن ادملر اسرا ايلش ايسه ده شترين قلعه سنده اولان
 خرسنيانلر بو حالى بالمشاهده عسكرا اسلامك طولمسنه وقت برافيدرق
 همان كاپيله قلعه دن چيقوب ابو يعقوب خيمه سنده هجوم و مخافتلرى
 جلة قتل و اعدام ايتدكن صكره مشار ايهى باصيرديلر وعسكرا
 اعدادن برقاچ نفر بعد الاهلاك كندوسنى دخی شهر مذكورك يكرى
 ايكنجى كوفى شهيد ايلديلر غريبدر كه ابو يعقوب اولوجهله شهادتى
 اوتيه برويه صاوشمقه اولان عساكر اسلاميه خبر الدقلنده غيرته
 كلهرك طولانوب قلعه مذكوره اوزرينه شدله هجوم و اقتحام و دروننده
 بولسان اون ييك قدر خرسنيانى باسرهم علف شمشير خون اشام
 ايدرك كويا اخذ انتقام ايلديلر

سلطان مومى ايله صفت غيرت و حيت ايله نامدار بر شهر يا رستوده
 اطوار اولوب اشيله ده اقامتى اشاده نهرك ايكي ساحلنه جسيم
 ريختلر بنا و ديون شهره صوكلت ايچون الحاله هذه مشهود اولان
 مشهور كرلى انشا ايتدكن ماعداتين و دلنشين بر جامع معللا ايله
 سائر نيجه خيرات جليله احيا سنده موفق اولمشدر

✽ جلوس سلطان يعقوب ✽

مومى اليك برضوال محرز شهادتندن صكره اوغلى يعقوب مغرب و اندلس
 سرير حكومتشه جلوس ايله نائل مظلوب اولوب اندلسك احوالى ممكن
 مرتبه اصلاح ايلدكن صكره فاسه عزيزله انده دخی تسويه امور
 ملكيه ايله مشغول ايكن باليار جزيره نردن ميورقه يه مقدم امر ابطين
 ايله فراز ايلش اولان على بن اسحق بن غانيه بر مقدار عسكرا ايله برابر
 افريقه ده جزاير ايله تونس يئشده واقع بر محله نزول و بجايه يي بغداد
 خليفه سى نامنه اخذ و ضبط ايله اولحوالى قبائلى تحريك و اضلاله
 مجاسرت ايلديكي استخبار اولمغله بشيوز سكسان ايكي سنده سنده
 معيشه مقدار و افى عسكرا استحباب ايله اوزرينه واروب اول جمعيت
 عصيانيه يي رهين پرشاني و هزيمت و بعده مغرب اقصابه عونت ايلدى

برقاج سنه دخی اوزانك اصلاح احواليله اشتغالدين مسكره بشيور
سكسان بش سنه دخی اوزانك اولونك اوتونجي كوت اولونك مسرور اولون
بور تكيوز اوزرينده سوق كنپنه همت و عياله واقع دلاخ برقاج احوال
وغارت ايله زكور و اناندين اسراي كنپنه اغشام و خرسنيانلرك وقوعه كلان
حركات بي انصافانه سنه مقابله اولحوالي بي اغشته خون صمصام
انتقام ايلديرك افر يقديه رجعت ايلدي لكن اشبوسفر ملك و ملتجه
رفائده صححه جلب ايجدرك بي ارقاوب مومي اليك عوتيله بركبرل
يكيدن اول ملكتله دخول ايلش اولدقلرندن قرطبهده جمع قلنان
عسكره محمد بن يوسف سرعسكر نصب اولدق مملكت انقره تكرار
اغزام و سكسان يدي سنه دخی خوالده بورتصكره خرسنيانيله
پريشان ايلديرك بي حساب اموال و انصاف ايله اولون مسكره
اسير دخی اخذ و اغشام اولدي

✽ اراكه محاربه مسهوره سي ✽

بعض تاريخلرك فاده سنه كورد محاربه مذكوره نك وقوعه (ييت)
وان النار من عودين تركي و وان الحراب اولها كلام و منظومه قراي
الفونسك سلطان يعقوبه كوندرديكى بركتوب غرور اسلوب سبب
اولوب چرنكه اول زمانلرك اصولي اوزره ملوك مختصمه برينه نامه لر
وسفيرلر ارساليه مباهات و مناخرت ايتدكلرندن برفعه قراي مومي ايله
برسفير مخصوص ايله بعض تهديداتى متضمن سلطان مومي اليه برنامه
كوندرمش ايدى كه مالى بودر

اما بعد ذهن ناقب و فكر صائب صاحبنه خفي دكلدر كه سن ملت
اسلامه نك اميري اولدينك كبي بن دخی ملت مسيحه نك امير صاحب
تدبيرى يم معلوم اولديكه بلاد اندلس رؤسايى بربرليه درآويخته
جدال و جاج و مانند نقد ناسره سورمكه محتاج اولسور و رعابلك تنظيم
خصوصاننده تكامل و اهمال ايدوب فريخ البال جلب منافع ايله اشتغال
ايتكمه ايمسلى بن قهر و غلبه ايله انلرك ديارلرين خالى و تهها و اولاد
وعياللرين سبي و عياله ايديم و رجاللرين ديوانه طور ديروب انلره عذاب
ذل و حقارتى و چاشنى نكال و عقوبى طائديهم سز زعم ايدر سكره
سز بن بركيسه يه بزدن اون كيمه نك قتلى حق تعالى امر ايدى

اشته شدی حق تعالی سزای تخفیف و تحقیر ایدوب ضعیف
 ودعوا کرده عدم صدقن معلوم اولای الحاله هذه سزدن اون کیسه
 ایله بزدن بر شخص مقابله ایدر اولوب دفعه ره قادر اوله من سکر و بکا دینلدی که
 سن بو طرفه بچمک استمشین لکن یول بوله ماماشسن مأمولدر که اولوجمله
 یول بوله مایشک سنی شدت وز جتدن صیانت ایچون اوله ایسی اکا
 اول که سکافائده لی و خیری اولان نسندی سویلرم واعتذار ایدر ایسک
 عذرکی قبول ایدرم سکالایق اولان بودر که عهد و پیمان و فایله سین
 ورهن و خراجی چوق ویر سین والاسکا بر که هجوم ایتدیکنده یرکدن
 قو پاروب ممالککدن الک عزیز اولان یرده سنک ایله مقاله ایدرم اگر فرصت
 سنک ایسه غنیمت عظمادر جلب ایدر سین واکر بنم ایسه بنم یرد
 سنک اوزر کده اولوب ایکی ملتک سلطنتی ضبط و سنک یرکده حکم
 ایدرم والله الموفق للسعادة لارب غیره و لاخیر الاخیره * انتهى
 اشبونا مة سلطان یعقوبه واصل اولدقه جواب یرینه شق ایدوب
 برپاره سنه البته بزمه عسکر بی شمار ایله کلوروز و عسکر م ایله عسکرکی
 قار شولرم و اول اذله اشتراری ینه ذلیل اولدقاری حالده ملککردن
 اخراج ایدر عباره لرینی تحریر و کلان سفیرک انسه و یروب همان
 اعاده ایلدی

بوجوابدن الفونسک و متهمین رها بیک عرق غرور و حیثیتری حرکته
 کلوب یعقوبی جرأت واقعه سنندن نادم ایتک اوزره قرالی مووی الیه
 تدارکات حریره یه مبادرت و نوار قرالی دون سانشوایله کندوسنک
 قرنداشی اوغلی اولوب لیسون قرالی بولسان طغوزنجی الفونس طرفدن
 دخی کندوسننه امداد و بعد اولتغ کمال غرور و امنیت ایله سوق مطای
 هست ایلدی و حتی طایفه شهری بطریق بولسان دون مارتق جمله یه
 عونه غیرت اولتی اوزره کسوه ره بانیله سیکه عسکرک اوکنه کچدرک
 اندلس حدودندن ایچرو تجاوز ایتدی برو طرفدن سلطان یعقوب دخی
 تجهیز اسباب سفریه یه مسارعت ایدرک بشیو ز طقسان برنجی
 سنه سی جمادی الاولینک اون سکرنجی کونی الجزیره مرور
 واورادن بلنسبه ممالکته طوغری اردوسنی سوق ایله شهر شعبانک اوچنجی
 کونی ارا که واسطانیوالرک آرقوس دیکلری محل جوارنده بر موقعه

رسول الله بن خراسان اردوسی دخی موقع مزبوره دکن خیام اقامت
 ایست بولغله سلطان یعقوب اول امرده امر او ضابطین عسکری
 جلب ایله عسکرک صورت ترتیب و سوقی مناوره و مذاکره مراد
 ایدوب فقط بونلرک کثرتدن ناشی بر مجلسده جمله سنک جمعی ممکن
 اوله مدیدند ابتدا متعینان صف موحدینی و بعده رؤسای اعراب
 ایله قبائل بربریه مسایحینی و صکره کوکالی عساکری سرکرده لرینی
 و انلرک عقببنده اندلس عسکری ضابطاتی طاقم طاقم جلب ایله عقد
 انجمن استشاره ایلدی اندلس عسکری کزیده و منظم و مملکتجه
 وقوف معلوماتلری زیاده اولدیغندن بشقه نسبلی اعراب شرقیه دن
 و کندوری اولاد فاتحان دن اولوب هر وجهله سائرله تفوق و رجحانلری
 اولغله ملک مومی ایله بونلره رعایت مجلسلرینی معنا و ملتزم و تدبیر
 و قرارلرینی معتبر طوب خصوصیه ایچلدن ابو عبدالله بن سنانیدک
 عرض و بیان ایلدیکی رأی ارای سائرله اوزره ترجیح ایلدی مومی الیه
 ترتیبی اوزره بنون اردو اوج قسم ایدیلوب برنجی قسمی ابتدا حربه سوق
 اولمق اوزره موحدین ایله اندلس عسکرک رندن و ایکنجیسی بونلره
 قوه الفهر اولق اوزره عساکر بربریه ایله کوکالی طاقندن و اوچنجی قسمی
 دخی سلطان یعقوبک بالذات تحت ادارسینده بولمهرق کندی عساکر
 خاصه سی ایله سیاه عربلردن ترکیب و ترتیب اولندی و اشبواوچنجی
 فرقه اشای کارزارده اینجانه کوره دشمنه یان طرفدن هجوم ایتمک ایچون
 بر موقع مناسبه توقیف اولوب عسکرک سوق و اداره سی خدمت
 مهمه سی دخی وزیر ابو یحیی بن شیخ ابو حفصک عهدۀ استیفاءله
 تفویض و احاله قلندی

خراسانیلرک اردوسی قبایق بر محله مسند و براوچی دخی ارا که اووه سنه
 دکن تمتد اولوب جمله اولاه بونلردن قلعه الزباح و ستاجقوم و ستا
 جولیا نوس پاپاسلرله نصرلینی خدمت دینه یه حصر ایلان زرهلی
 سواری اون سکن بیگ شوالیه ایریله رق شدت و سرعتله قلب عسکر
 اسلامیانه طوغری اقتحام ایله صفوف مرصوصه موحدینی یرلندن
 اوینا تدبیر و بوشورش اده سنده ابو یحیی شهید اولدی مارالذکر
 ابو عبدالله بن سنانید بر مرد نبرد ازما اولغله اشبوحالی کوردکده غازیان

اندلس در مقام ازین استخفاف و طرفه العینده قال الفونسک منتخب
عسکر یله بولدیغی محال بوقی ضابطه شتاب ایدوب بعینیندن
سلطان یعقوب دخی تحت اداره سنده بولان فرقه احتیاطیه ایله
کده سده خلق اولوب برانکی سده ده الفونسک عسکرینی تارمار
ایلدی. امین تارمارک یاندا کوره اشبه محاربه ده اوقوز بیک قدر
خرسینان عسکر ی تلف اولوب ایچاردن تخلص کریان حیات ایدنلر
را که قاعه سنده انجایه شتابان اولدیلر ایسده در عقب قاعه مذکوره
دخی محاصره و شهر شعبانک طقوزنجی کونی قبضه آسغیره ادخال اولغله
سی و اسرافاق اولسان بکرمی بیک قدر شوالیه ایله بونلردخی ید اسلامیه
دوشدیلر

لکن سلطان موسی ایله مقتضای شیع فتوتکاری و مروتی اوزره
العوز کوه الفخره رعایتله اسرای مذکوره دن اکثری بلا بدل ازاد
ایدوب مملکتلرینه اعاده ایلدی و جهله مؤرخلرک اتفاق بولک
اوزرینه درکه ارا که محاربه سی ذلاقه واقعه سندن شدید اولوب
نه اسامیولر اوچوز سنده دنیرو بویه هزیمت شیعیه مظهر و نه ده
اهل اسلام بومر تبسده نائل فتح و ظفر اولامش و سلطان یعقوبه
یوکامنی المنصور عنوانی اعطا اولمشدر

غازیان اهل اسلام ارا که بی الدقین صکره قلعه الرباحی دخی ضبط
ایدرک طایطله قلعه سنده قدر واصل اولسلر ایسده قلعه مذکوره نک
سلاوم اوان ممانت و استکامات قریه سی خرسینانلرک انه کیده نیرو
برقاج قات زیاده لغش اولدیغندن فتح و تسخیرینه اوغراشلسه بک چوق
وقت و قوت ضایع ایدیله بکی جهله وادی الحجاره و حریط و اشقلونه
و شلنکه و سایر بعض بلاد و حصونی اخذ و بعده پورتیکر ممالکنه اینوب
برقاج قلعه یی هدم ایله اکتفا ایدرک اشبیلیه عودت ایلدیلر و ذکر
اولسان ارا که مظفریتدن حصوله کلان مسرت عمومیه یه نشانه
تذکیر اواق ایچون یعقوب المنصور اشبیلیه ده الحبر نام معمار مشهور
مورقیله برجامع عالی بنا ایتدیروب یانه ایکوز قدم ارتفاعنده و مناره
شکلنده بلند و جسمیم برصمد خانه علاوه ایتدیردی اشبو قله جرالدا
اسمیه حلا موحود اولوب دروه سنده کره رهنده بر عظیم طوب واردرکه

یا لکن بوقت اتمامی اون بیات التون معسرف و حوت کاس و عیال است
ابواللیث السکلی اولدیغی ثبت و تحریر قلندردر

وفات سلطان یعقوب

سلطان یعقوب المنصور بر مدت اشبیلیه اقامت ایتدکدن صکره السید
ابوزید بن خلیفه بن اشبیلیه و السید ابوالریع بن السید ابوحنیفی
دخی بعلبوسه والی نصب و تعیین ایلوب بشیوز طقسان اوچ سنه سی
صفرنده مراکشه عود و ارتحال و انده بدأ و مباشرت ایتدیردیک متعدد
ابنیه عالییه تک اتمامیه اشتغال ایلدی و غزوات واقعه ده کندوسنه
اصابت ایدن حصه عنایمی بقده تبدیل ایدوب جمله سنی خیرات
و حسناته حصرو صرف ایتدی انجا مکار مراکشده بر علیه دوجار
اولوب کندندن نامید اولدقه اوغلی ابو عبدالله الناصر یلین امامی
ولی عهد تعیین ایدرک سنین عمری واصل سرحد اربعین و مدت سلطنتی
اون بش سنه یه یقین ایکن بشیوز طقسان بش سنه سی ربیع الاول تک
اون برنجی کونی عزم نعمتگاه خلد برین ایلدی (رباعی) ای کردس چرخ
چند آری و بری * هستی زوفا و عهد یکباره بری * بر قات شاهن چو
قبای دوزی * بازار پی مانمش دوسد جامه دری * دوی الیه علوم
و فضائل الیه متعلی لین العریکه کریم السجیه بر ذات مدوح الصفات اولوب
جناح لطف و همی حیات ارباب علم و کمال ایچون مبسوط و بذول
و بالخاصه علم فقه و حدیثه اولان رعایت و غنی فوق المأمول اولفته زمانده
ابن بشکوال و ابن خراط و حرز الامانی صاحبی شیخ القراء شاطبی
و عبد المم و ابن خروف الیه ابوالخطاب عمر و ابی دحیه و صاحب المنصور
و الفتوحات شیخ الشیوخ محی الدین ابن العربی الصوفی کبی نیجه
علمای فضائل اتما فقه شرف و اعتبار اولمشدر کندوسنک کافه
اوضاع و اطواری موافق شرع انور و همواره امر معروف و نهی منکر
ایدر اولدیغندن بشقه فقههای کرامه فقه شریفک فروع مسئله لیه
افلیه رخصت و یرموب انجق نصوص قرآنیه و احادیث صحیحیه نبویه
احکامی اوزره افتا ایتدیرر و قرآن و حدیث و اجماع امت الیه اجتهاد
احکام ایده میانی سکز اولی بر کویه دخی امام نصب ایلز ایدی
رحمة الله علیه

محمد الناصر بن یعقوب المنصور تخت سلطنته جلوس ایتد کدن صکره
اوج سه عت احوال بلاد و امصار امن و اساس اوزره کذار ایدوب
فقط علی بن اسحق غایبینه افریقیه ده بعض طرفدارلر پیدا ایدرک
برغائله احد ائشه متهم اولدیغی استخبار اولغله اوزرینه بر مقدار
عسکر از سالیه جمعیتی تارمار ایلدی و مومی الیه علی بن اسحق دخی
منقولیت مذکوره اوزرینه صحرا یه چکیلوب بر قاچ سنه دخی معمر
اولدقدن صکره وفات ایلدی

اسپانیاه اهل اسلام الیه خرسنیانلر یئنده منعقد یولسان متار که مدتی
بو ائشاده منعقدی اولوب حکومات نصاری اول امر ده یئلرنده بر مدتنبرو
متکون اولان نزاع و شقاقی مبدل اتحاد و اتفاق ایدرک بعده جمله سی
بردن تجهیز عساکر و مهماته ابتدار و یونلردن قلعه از باح شوالیه لری
بلنسیه اراضیه سنه و قرال طقوزنجی الفونس دخی اندلسک شرق
طرفلرینه وضع قدم اسنیلا و فساد ایلدیلر اشبو تجاوزاتی منع ایچون
دولت اسلامیه طرفدن دخی اقتضا ایدن تدارکات سفریه یه تشبث اولغی
لازم کلوب فقط محمد الناصر اداره ملک و حکومتدن عاجز و قاصر و جمله
مساعدی و همیتی ترتیب اسباب لهو و طریبه منحصر اوله رق سراینندن
طشمره حقیقه یغندن تشبثات مقتضیه بالضروره وکیل السلطنه مقامنده
اولان حاجب ابن جامعک همته محتاج اولدی لیکن او دخی بموقوله امور
مهمه نك عهده سندن کلور بر ادم اولیه رق خودیین و غدار و بو جهته
منفور کار و صفار ایسه ده مع مافیه دامن در میان همت اولوب مسلینی
غزایه دعوت و تمام بر سنه جلب عساکر و ترتیب مهمات الیه اشتغال
کوستره نك الی یوز بدی تار یئنده محمد الناصر الیه عساکر مر قومه یی
اسپانیایه امرار ایلدی اشبو دعوت احابت ایدن جنود متخشد
اسلامیه نك مقداری بر روایتده در تیوز الشمس بیکه بالغ اولوب یونلرک
مهمات و سائر تجملات الیه جبل طارق سندن مرور لری اوج ماه مدته
حاصل اوله بلن و روایت اخرایه کوره عساکر مر قومه یالکز یوز
الشمش بیک نفوسدن عبارت بولشمش اولوب عتلا دخی بور روایت صحته
قریب کور نمشدر

هر نه ایسه افریقیه لولرک اولو جمله تدارکات کلیه اوزره بولملری اسپانیا

قرالارینه موجب خوف و تلات اولغله طرف طرف فریاد جـ بلر از ساله
طلب امداد ایلدیلر و پادشهی بودا به دهستانن زیاده سیله هزارسان اولوب
نصارانک خلاصی ایچون کنساره کیجه کوندز دوام و خالصانه دین
قرنداشلرینه دعایه اهتمام ایله برابر هر طرفده اوج کون برهیز طوتملسنی
امر و تنبیه و اوروپانک هر جانبته نسر اعلانات ایله حیتکاران خرسانی
مخاربه دینیه دعوت و ترغیب ایلدی اولوقلر اوروپالورک زمان
جاهلینلری اولوب پاپا حقهده حسن اعتقادلری برکال اولسایه انک دعوتی
امر مخصوص الهی عدایله ایتالیا و المانیا و فرانسهده یوز بیسکدن
متمجاوز اهل صلیب دعوت مذکوره یه اجابتده بی صبر و شکیب اوله رق جبال
بر تاتی بالورور اسپانیا قطعده سنه دوشدیلر و اسپانیا قراللری دخی
عساکر مذکوره ایله قوی القلب اوله رق امور حرییه مذاکره سیچون
طایفه شهرنده اجتماعه قرار ویدیلر فقط لیون و پورتیکز قراللری
کندی مملکتلرینک حدودینی محافظه ایلک و سیله سیله کلیوب شهر
مذکورده یالکزن نوار و اراغون قراللری ایله قشتاله قرالی اجتماع
ایلدیلر

لیون قرالی سانشونک ذکر اولنان موقع مذاکره ده بولمیدیک سببی
بعض تاریخلرده بیان اولندیغه کوره کنسادی ممالکنک معرکه کاه حرب
و هیجایه بعید و هر وجهله مخاطرده ن سالم اولسایه و هرج و مرج
اره سنه جوار اولان محالردن یر قزاق مقصدندن عبارت اولغله
بو امرک حسن حصولیچون اول امرده سلطان محمد الناصر ایله
کوریشوب همدست تعاون و اتفاق اولغی فکر و نیت و ملک مومی الیه
جانبه عزیزت ایلدی سلطان مومی الیه طرفدن سانشونک کله چکی
خبر اندوده مقتضای دأب ملوک اوزره حقده ایفای مراسم احترامکاری
و رعایت ضمیمه رهکناری اولان مواقع مأمورلرینه تنهنامه لر تصدیق
واجرای تشریفات تعظیم و استقبال ایچون دخی متعدد مأمورلر تعیین
قلیدی قرال مومی الیه اشای راهه هر اوغرا دیغی شهرده درت کون
توقیف ایله ادای مراسم مهمنشوازی و احترام و کونا کون ضیافتلر
والای حشمت نما ایله تاضیف و اکرام اولوب فقط هر قولافده موجود
معینی اولان عساکردن بر مقدار ی توقیف اولسور ایدی بو حال ایله

قرمونه شهر سنده را ورنده یا ننده پک از عسکر قالمش و شهر مذکور در
چهار ایکن انلردخی التونیله رقی اطرافنده عسکر درن کیمسه قالمش
اولیایندن کندوسی بوحاله تعجب ایله سینی استفسار ایتدکده قرمونه
وائی بولسان ذات سز سلطان محمدک مسافری اولدیغکز جهته
اک شوکت و قوتی سزنی محافظه به کفایت ایده جکندن عسکر یکن بهوده
یورلماق ایچون یولرده توقیف ایله اسباب استراحتلرینه باقلقده در
دیو جواب ویردی بعده قرال سانشو قرمونه دن اشبیلیه دکن یولک
ایکی طرفنده صف بسته اولان عسکرک ارسندن مرور ایدرک اشبیلیه
واصل و خارج شهرده منصوب اولان خیمه لعلکونه نازل اولوب انده
سلطان الناصرک مقربانندن و امرای عسکریه دن ابن حبوش یار جای
انتظار بولمخله ملک مومی الیه دخی خیمهک نیکر قوسندن دخول
ایدرک ابن حبوش صاغ الیه ملکی وصول الیه دخی قرالی اللرندن
طوب مستیضر اولان کر سیلره اجلاس و کندوسی اره لرنده اولان
کرسی به قعود ایله ترجائلق ایلدی اثنای مکالمه قرال مومی الیه
سلطان محمد ه غایت مزین و حسن خط ایله محرر بر مصحف شریف عرض
واهدا و خلاصه مراغنی بیان و انبا ایلوب مظهر التفات ملوکانه اولدی
بعد ذلک تهیه اولنان اسب هر صغ رخت اوزرینه سوار اولوب شهری
کنت و گذار ایله تخصیص اولنان موقعه ارام و برداج کون دخی ضیاقلر
ایله اکرام اولندقدن صکره عودته قیام ایلدی فقط هر نه سببه
مبنی ایسه مستدعیات واقعیه سی مقرون مساعده اولما مغله شکسرا
رجعت و ذکر اولنان طلیظه مجاسنه انضمام ایله تکبیر سواد
جمعیت ایلدی

برمنوال محرر عساکر موحدین اسپانیاه ورود ایدوب التیوز سکر سنه سی
صفیرینک غره سنده شریش شهرینک سکر اون ساعت جانب
شمالبسندده واقع شبطره قلعه سی پیشکاهنه مواصلت و اقامه ادوات حصر
و تضییقه مباشرت اولندی انجق قلعه مذکور هک موقعی ذاتا غایت صرب
و چیره شک اولدیغندن فضله استحکامات کلیه سی دخی بولندیغندن
سهولتله اله کور یله میه جکی سلطان محمدک معلومی اوله رقی (یت) اذا
لم تستطع شبتا فدعه و جاوزه الی ما تستطع مفادی اوزره اندن

عمر ف نظر ایلده قوه موجوده نك ديكر صاحب بر حمله قنده استعمال
اولمسي مراد ايش ايسه ده بو وجهله حركت موجب كسر شان وقوت
اوله جندن بخلاف حاجب ابن جامع محاسره دن فرات اولماسي آينده ايسه
ايله يكدن هم بلاننده برسد قسري زمان عسكرا فراوان ضايع اولمسي
همده دشمنه مطلوبه ن زمانه وقت قزاندلدي بياشاده خردن اترك محاسره
ايلكه اولد قزى قنده الزاج محافظي يوسف بن قاسم بر طرفين اعانه
وامداد وقوعندن مأیوس اولوب بالضروره قلعه ي دشمنه تسليم ايله
اردوگاهه كاد يكدنه قلعه كورمك اسلامي كورمك قسري
همته اسناد اولمسي رقي ابن جاءك قسري كسري عسكرا و كساد قسري و تبا
اولمسي التيموز طفوز سندن سي مسيرينك اون بستي كسري دول متفق
جمعيت اسلاميه اوزرينده كسكده قرار و يروب ايلده مسلمانيك اردوسي
ايله كسري دولينك يئنده واقع جلال شاه دن مرور و مرور يئيد
بيلان بيلانلار دن عبور ايلمك قسري كسري كسري كسري كسري كسري
سفر و روزه حيرت ايسكن (يكن) اذكان كسري كسري كسري كسري
تاوت له الاشياء من كل جانب به مضونجه حكم ازل اسپانيارلك مظفرينده
سبق و تعلق ايش اولمسي بوهنكآمده اورا احوال و كيفيات و واقف بر چوبان
ظهوره كسري كسري كسري كسري كسري كسري كسري كسري كسري
مذكوره يه اصعاد واردوي موحدينه ناظر بر محل بسطه ايصال ايلدي بونلر
مانده عتاب اورا دن ايشاني نزوله عتاب ايلدي اسپانيارلك ظهوره ايلدي
العتاب تميم ايلدي كسري موقمه تاكون عسكرا عسليان اوزرينده هجوم
و تيرباران ايلديلر بونلرا يسه محاسره مذكور نك استدادى جهتيك اانا
فتور كسور مش و سائر اسباب كونا كونه مبنى كركه ملك مومى الهسدن
و كركان جامعدن روگردان اولش اوله قزندن بعه دشمنك حال و حر كندن
دخى وقتيه خبردار اولمده قزندن بردن بونه اوغرا دقزنى بليوب جزئى
مدافعه دن صكره (ع) الظهر ايمن من كل وجوه به مضونتي كويان
هر برى بريانه فرار ايله پريشان اولديلر خريشانلارلك قسريينده كسري
بومحاربه ده عسكرا موحدين طرفندن وقوعه كلان ضايعات ايكيز
بيك و كسري طرفلر دن دخى يكرى اوتوز بيك نفوسه بالغ اولوب اكر چه
بوحسابده مبالغه احتمالي وار ايسه ده چونكه محاربه يه بدأ اولمزدن

اوسته ذکر اولسان قرالار اردولیده هر کیم بر سلسلای اسراوله رق ساج
 صورت ایلد جرای اعدام ایلد مجازات اولده جانی اعلان ایلدی اولدقلرینده
 معنی صلا اوزاریم یا کشفه اوله رق اوتیه ده پروید لری یغوشون فرایان اسلام
 باجمههم عرضده صمصام کین وانتقام ایداش اولد یغندن و بواصول
 اوزره هنکام مقابله ده سلاح النیده اوله رق اطلاق اولنلرک عددینه
 نسبتد ایروارو موشولوب لری باغلو اولد ریش اولنلرک مندری برنج
 قات زیاده اوله جغندن البته عسکر اسلامک ضایعاتی اوتیه کیلرندن
 زیاده اولشدر

مؤنات محمد التاسر و اسلای ایلده

دلک بدخت محمد التاسر مرکه مذ کوره دن فرار ایلد جانی خلاص
 و اوله یله بی ملجا وضاع ایلدی ایسه ده خمشه ناموس وارانده دخی
 کندوسنی مضطرب و یقرار ایلکله هرا کشفه عودت و اوغلی ابو یعقوب
 یوسف المستصری ول عهد سلطنت تعیین ایلد کسان مسکریه دار بقایه
 رحلت ایلدی

مقتلکاه عقابدن قور تیلان عساکر مسلمین اشیلیدیه طوغری فرار
 ایلکده ایکن دشمن لشکری عقابرینه موشوب کرکله نلرلن و کرکله یول
 اوستنده بولسان قرا اهالی اسلامیه سندن مذ کور و نسوان و شیخ
 و صبیان هر کیمی اله بکور دیلر ایسه بلا استثناء علف شمشیرلار
 و پک چوغنی دخی احراق بالنار ایلدیلر بوندن مسکریه قرال الفونس التمش
 ییک نفوسی حاوی اولان ایلده شهری اوزرینه یور یوب حرب وجبر ایلد
 شهرک مشغلاتندن واز محارری ضبط و اهالی طرفندن بدل نفس اوله رق
 برملیون التون یعنی شمديکی حساب ایلد یوزالی التي ییک کبسه قدر
 اقیقه اعطا اولتی اوزره بیکان انده اقامه لرینه مساعدده اولتی شرطی
 مقاوله یه ربط ایتش ایکن اردو سنده بولسان پاپاس کروهی شهرک
 نصی النقدین مسکریه مسلمانلره یولیه امان و یرلک جائز اولد جغندن بمشله
 قرالک حرکتی تسبیح ایلر لیله مقاوله مذ کوره تفسیر اولوب مبلغ مزبور
 اهالی طرفندن ینه کام الا اذا قلمتی اوزره فقط مملکتلرندن طرد و دفع
 ایدلنری و تدارک و تأدیه منده بجز کوسرل ایسه ایلر نه آوو جیلر نه نلری
 بولور ایسه التوب کندو لری ایلر ایلمسی و شهر مذ کور بولمیه مذ تدبیر

استان اسلاحت ایله السود اولوب امداد اری اناهی می همکی
اولیه جفتدن اساندن هدم و بی نشان اولمشی شرطلری علاوه قانیدی
لکن ذکر اولسان اخیه کلیت لوشی اولوب تعین اولسان مد تد تدارک
اولنه مانعله جمله اهالی اسرای حریه کی کر فارسین دشمن غدار
ویک چونغی شهید تیغ جور وازار اولوب وایچلرندن قابل و مستعد کوریلنلر
دخی جددوده بولسان مناسرتلر خدمتارنده قوللا تللی اوزره ارسال
اولدنی

اینه نک بیوجهله ضبط و تخریبیدن صکره خرسنیاں اردوسنده بمکمه الله
تعالی برشدید طاعون ظهوریله پاک چوق عسکر هلاک اولدیغندن
علی انور محل مذکور دن اردو قالد ریلوب یول او سنده واقع بر قاچ
قلعه دخی ضبط واهالینده انواع ظلم وغیر اید لد کدن صکره طلیطله یه
ادخال اولندی و اشوع عتاب مظفریتنی اخلافه اعلان ضمنده ظفر
الصلیب اسمیله برکون یورطی تخصیص قانیدی

بقیه احوال موحدین

متوفی محمد الناصر مسئله عقابدن صکره افریقیه یه عزیمت ایدرایکن
بلنسیه و مرسیه مملکتلرینک اداره سنی برادری السید ابو محمد عبدالله
بن المنصوره و اشیلپه ایله حواله سنی دخی دیگر برادری السید ابو العلاء
الریسه قواض و اجاله الخیش ایدده احوال ماضیه اوزرینده رأس
حکومت عارض اولان ضمنین نشی بو ایا انارک حاوی اولد قاری
سجاستار ماورلینده هوا ی تفرده استقلال قوت بخش فکر و خیال
اوله رق هر کس دائره اداره سنده رفیع اغیار و اجانب و جلب امانی
و مطالب قضیه لرینی کیف مایشاء تصرف و اجرا ایله زمان زمان قوه
عسکریه لرینک سیکری علیبنده استعمال و عجزه اهالیکن حضور
و ار اسنی اغراض نسیانید لری ایچسون اختلال ایتمک و بر طرر ایله
مثلا ایکی بیگ خانه دن عبارت اولان بر قصبه نک قانیدی حکومت
متبوعه سنده کی صنعنی کوروب هوا ی استقلال ایله قصبه یی
دار السلطنه و کندی نی بر پادشاه صاحب الخشمه تصور ایدوب
وسائر اواباسی امور دخی وکلای دولت مشغول سنی التزامه اوغرا ستمده
اولد قیلر دن و بر کا ایسه قصبه نک واردات رسمیه سنی کنایت

ایکے جکندن بالطبع اور اب زانو وار تکاب و ظلم واعتساف کسان
 رملرم اولان سناهی مفضلوم برتندن چیتارمقی تعده سنک
 رواجی هر وقتندن زیاده اولوب مقدما مر ابطین زمانده اولدیخی
 مثلالوبود دفعه دخی اندلس خلقی موحدیندن بیزار و ناتوان
 رقتند فساد و فتنان اولمشار و بیگانهی ذکر او انسان و البلی
 جریان ایدن او یغونمز لقمارک از الله سنده موفق اوله ما مشلر ایدی اما
 مدبران امور و احکام بو وجهله کندی منفعلیندن بشقه شیء التزام
 یلوب خسوسه هر وقت قورلنده حاضر کوردکاری دشمن
 یشک احوال و حرکتیه مقید او اما ملری (یت) درکار
 خیم خفته یابد هیچ حال زیر چراغ نرزد بود خواب پاسبان
 مؤداسی اوزره بالاخره جانب اعدایه نیت بخش استفاده اولوب
 اشو اداره غافلانه دن انتفاع ایچون طقوز نجی القونس تدارکات
 کلیه یه ابتدار و بود دفعه بتون اهل اسلامی اسپانیان طرد و اخراج
 ایستاد اوزره ازانسون و یورنگه یز قرالریله مذاکره و عقد قرار ایلدی
 لیکن (یت) و اسلامور موافقت مقدوره رکمل امر له حید و صیران
 مشهور خجسته بو حالک و قسوی بر شقه زمان ایچسون مقدر اولمشله
 کدوسی الیوز اون برسنه هجریه سنده زهر و دارالعدم اولوب یرینه
 ارجانی فردیناندو حائز رتبه استقلال و ینه اول هنکارده ارغون
 قرالی دون پسر قوت اولمشله ایش یرینه دخی و نجی جقوم یسی راق
 قرال اولدی

❖ و ایت یوسف المستنصر و هو تدیر ملک عبد الله المنصور ❖

محمد الناصرک اوغلی یوسف المستنصر تحت سلطنته جلو سنده اون الی
 یاشنده بولند یغندن زمام حکومت احوالی بالاده ذکر اولشان حاجب ابن
 جامع ایلده موحدین مشایخدن بر قاج شخصک الله افتاده محصوریت اولوب
 المستنصر دخی هوای متباب ایلده داخل مراینده لذا ئذ نفسانیه
 و مقتضیات شهنوائیه سیله مشغول اولقده ایکن الیوز یکر می سنه سی
 یوم عید اضحیاده عزم عقبی ایلمکله جسم دولت برقات دخی متأثر و متفرق
 اوله رق توندن سلاویه و سوسدن طنجه یه قدر هر طرف خدک شورش
 و اختلافه هدف و اسپانیای و قائلدیشک تمرد و تفردری و مظالم

وآمدن دخی بوسیدار اضغاف متضاعف اوزانی بوجال اوزارند
حاجب ابن جامع ایله بعضی مشایخ بریره کلوب مشوفی محمد الناصرک
دیگر قزنداشی السید ابو محمد عبد الواحدی سریر حکومتی اصعد
ایقار ایستده ایکی ماه مرورنده هر نه سید منی ایستد بونارک
ارتقیا کات و متضاعف اوزانی اولدوق خاخ و اندام اولوب خستگاه دولت
اسلام مثال مهری الم بر مدت خالی و بی احکام قیامدینه متونای
موی الیه قزنداش اولوب مر سید و ایسی بولسان مذکور السید
ابو محمد عبدالله المصور اظهار استقلال والعدل بالله عنوانله اتخاذ تخت
سلطنت واجلال ایلدی اتیق برادری واشنیایه والیسی بولسان
ابوالعلا ادیس اکا ییعتدن استکاف و سائر مستعدان عصیان ایله
رلکده رفع لوای شتاق و خلاق ایابوب بر طرفین دخی اندلس اوزرینه
بیدری خرسنیانلر هجوم ایلکده اولد یغنه منی ابو محمود العادل عاجز
و تخرقانه مجرد شومضیق اضطرار ان تناسی ایچون مقدمات حکومت
بی امه مت و بی ذی النون ایله بی عباس و بی هور و ابن مر دینک
و مر ابطنیک مدار دوام اقبال زعمیه منساک اولدقلری حالده عاقبتده
هر بریک سبب اضطرار و اندر ایلری الزام طریق و خدی بی برماج
محک ترک و فراغی ایله قشتاله قرائتک اعانه و اتفاقنی اختیار ایلدی
(یت) چه شوریده دل و یهوده رای * که دائم از موده از مای *

احوال قرال فریدنادو

ملک ابو محمدک اتفاقنی وسیله صلاح مملکت ظن ایتدیکی قرال
فریدنادو خیره وجودی جهل و تعصب ایله مخمر وهله مات اسلامی
حتمده غیظ و شدت و بغض و عداوتی مرتبه تصور دن افزونتر غدار
و خدعه پرور بر شخص بدکوهرا اولوب استغای حرص و املی ضمنده
هر درلور ذیله بی فریضه حکمنده ارتکاب ایدرو مثلاً کندیته مراجهتله
استعداد ایدنله ابتدا صلاهی نعمای خایت ایدوب صوکنند نقص عهد و پیمان
ایله یدردیکی برلقمه نان پرینه پشت دست تأسف خاییده ایتدیر و ایچردیکی
برقطره آبه بدل طشت طشت خون جگر یوتدیر اودا بیی حالده
غریبدرکه بویولده کندنن نقد حرکات وحشیانه ظهوره کلدی
ایستده اول عصرک متعصباری نظرنده مشکور و مقبول واقع اولوب حتی

کند و سینه قهرمانان سالکانه قوتی از کورمانگاه مذهبان رفته مرید
 ولایت قدر چقارلمش و سان فریداند و عنوانی ویرمشد در قرال هر قومک
 کجیده حوصله عد و شمار اولیان جله حرکات نامزاسندن بری بجا
 والسن السید ابو محمد حقه اجمرا ایلدیکی معامله غدیه در که جله
 خرسنجان تارینلرند خامه کذاربت و بیان اولشد در چونکه والی
 موی الیه برمدنبرو موحدین اداره سینه قارشو صورت عصیانده
 و فریداندنک دائره اتفاقده بوله رقی بودفعه ملک ابو محمد العادل فریداند و
 الیه عقد وفاق و مناهرت ایتدکنده قرال هر قومک سوق و تعلیمی اوزره ملک
 موی الیه طرفنده عرض انضام ایش و بوند اولنه کند و سنک قرال
 حمایت کیرمی دخی حالاکندی السیدی یرلر کان تمرفنده قالی
 و بوند بویه برلکده اولرق اسفیل اولندجق محارک دخی ربح حاصلاتی
 کند و سینه و قصوری فریدانویه عائد اولق شرطینده معاق بولمش
 اولدینی حالد والی موی الیه اشبر اتفاق قوتی الیه کسده و جدر
 و انبرد و مرطی حال محتاسنی اله کورمش و ابده رجمن کنی بسنی
 جسم شهرله دخی تقرب ایلیدی بوا خسانده من موی الیه قرال
 فراغ ایتسی مشروط اولان محارک اجرای تسلیمی ایجاب ایدوب فقط
 بولردن قبله قلعه سی محافظی بولنان ذات این الجانب برادم اولدینی جهتله
 بوازارلده روی رضا کوسرمدکن بشقه شهر شمشیر مقابله
 مسارعت ایلکله و قرال دخی صورت حالدن آگاه اولدقده تأمین
 امنیت سنی التزام الیه قلعه من بوره نک بالمهوله کند و سینه ویرلسیمون
 والی موی الیهدن هم سوزالمش و همده بوامرک حسن حصولنه دکن
 بجا شهرینک موقتاً کندنده طور مسنی و دروننه طرفندن عسکر
 اقامه سنی تکلیف الیه قبول ایتدیرمش اولغله وقتا که السید ابو محمد
 ملک العادل طرفندن ما موراً قلعه مذکورہ نک تسلیمی محافظنه ابرام
 ایلوب محافظ ایسه اسباب مقاومتی استحضار ایش اولسی و تکلیف
 من بوره احاله مع اعتبار ایامی اوزرینده ابو محمد طرفنده قلعه
 مذکورہ نک جبر الیه اخذینده سنی و صرف قوت ایلدی ایسه ده موفق
 اوله مدقده فریداند و بوند طولانی ابو محمد عز و تهمت نقص و تقصیر
 و بجا قلعه سنی بی محابا ضبط و تسخیر ایلدی

السوفیه و فریاد و شک و مشواری کری که انصار و اعدای
 کمالی و اهل حق و دینی را عیارده اند اول یعنی اعلام ایوب و صورت
 حاله نظر اولدقده ابکسی دخی بشته بشته جهنم را ردائت و ملعتده
 بر بردن اشانی اولدقاری تبین ایدر
 (شکایت) اسپانیا خرسینانلری ملت اسلامیه حقه کی بعضی وعداوتاریخی
 برخده وارد مشلردر که تحریر ایتدکری تاریخ کابلرینک هر حرفی تحفه
 بوی تعصب استشمام اولوب مثلاً کندولرینک لهسنده و مسلمان
 عینه داور واقع افروای اولدیلد عینه داور اولدیلد
 و باکس مسلمان لهسنده و کندیلرینک عینه متعلق بر مصیبت
 ولو دلائل واضح ایلد مبرهن و متعین اولسون یا هیچ یازلامش و یا خود
 یازلش ایسه ده افاده سنده تعیرات خصمانه استعمال ایدلش اولغله
 نظر انصاف ایلد باقلسه حقیقه بر نلر غیرت دینه اغورینه فدای انسانیت
 و درین حقانیت ایلش اولدقاری اشکاردر لکن برندن دها غریبی اوروپا
 هر خاندن بر طایفه حالیدر که کندولری بر مدت نبرو اظهار حقوق
 انسانیته دعواسیله میدان چاقوب منازعات مذهبییه یا مورین
 دینییه حواله ایلد کویا مقتضای حسن تربیتاری اوزره هر دین و مذهبک
 انسانیته عار انسانیتده سیان طوطدقاری واسپانیا تاریخی یالکر
 اسپانیولرک کابلرندن ترجمه ایتوب بلکه مورخین اسلامیه ائارندن
 دخی جمع والتقاط ایلکله مدعایی هم مدعیدن و همده مدعی علیهم
 استفسار و تدقیق ایلدکری حالده عروق جبلیه زنده جریان ایدن
 خرسینانلی هانسک هیجانی تسکین ایده میهرک هم مذهبلری اولان
 اسپانیولرین خلاف انسانیت ظهوره کیش برواقعه بی تعیرات ملایمه
 ایلد کسوه حقانیتده ابراز و تصریح وینه اول واقعه ک طرف اسلامیان
 واقع اولمش اولان برعین دخی الفاظ غلیظه ایلد هجوم و تبهیح ایدر
 (بیت) و عین از ضاعن کل عیب کلیله * ولکن عین السخط
 تبدی المساویا * اشته ذکر اولنان بجا وقوعاتی دخی اساسا کرک
 اسپانیولر و کرک اوروپالور طرفندن بزم تفصیل ایلدیکمز وجه اوزره
 نقل ویان اولمش ایسه قولاندقاری لسان ملایمن کویا فریاد و شک
 دخی الداعی و اناره قدر ایتک ایلد و غلیظه انسانیتی ایفا ایلش معنی

استنباط اول نور لکن اشبوشکایت یالکر حقمنزانی پک اشکار اوله برق
الترام اید نلره مخصوص اولوب یوخسه مؤرخین افرنجیه ایچنده بعینه
بزم کی بونلردن شکایت ایدن محققین انصافپور حنارنده دکلدر و طوغریسی
بومقوله و قرقانک ممکن مرتبه تدقیق اشبو صنف اخیرک آثار مقبوله لرندن
استخراج اولمقده اولدیغندن بوبابده نلره عرض شکرانیت اول نور

✽ جلوس ابو العلا ادریس ✽

افذا ذکر اولسدیغی اوزره ملک عادلک قستاله قرالی ايله عقد و تمهید
ایلدیکی اتفاق اومدیغی عمره یی و یرمیوب بلکه ذاتا ملک و ملجه مضر
اولدیغی کی کدیسنک دخی زوال دولته سبب اولدی چونکه ملک
مومی الیهک بونلر و تندیسی اوزرینه جله اهلی اسلام کند و سندن
تفر و خصمی اولان برادرینک طرفدر لری باطمع تکثرایدوب قرال ایسه
مطلوب اولان محارری اله کورد کدن عسکر ملکک داشته کوزینه مائل
اولدیغندن امانتدن انحصار عین ايله یالکر اوزا قدن سییر جیلک ايله
اکفایتمکله بر تقریب ايله ملک عادل خنق و اعدام و برادری ابو العلا
ادریس مأمون عنوانه نائل تحت استقلال اید لیدی اشبو مأمون اداره
ملک و اصول حریبه به واقف بر مرد ذوقون اولسوب حسین جلوسنده
ابتدا مرکز دائرة سلطنت اولان مراکز احوا لنسک لزوم اصلاحی
یعنی متوفی محمد المهدینک زمانده تشکیل اولنان ایکی مجلس اعضایی
مشایخ مرحدینک معتبرانندن و افریقیه جد و قسح و نفوذ اصحابندن
اولوب حل و عقد امور الرنده اولغله بونلر دوام ایتدیکجه دامن دولت شوب
شرکندن خلاص اولیه جغنی و بو حالده امنیت عمومیه نک تدارک
اسبابی ممکن اولدیغنی بالا ذعان اعضای مومی الیهمک کسر نفوذ
و حیثیاری ايله مصالح اوزرینه اولان مداخله لرینک ممکن مرتبه
تقلیل خصوصنی کند یسی هنوز اندلسده ایکن حاجی اولان
ابوزکریا ايله مذاکره ایده رک بونلرک و ضابطی تحدید اولتیجی
تنسب و مسورت اجراسی ایچون مقد مات مناسبه ترتیب اولندی فقط
هر فصله اشبو تصیمات مشایخ مومی الیهمک عکس ایدوب اولو جهله
وقع و اعتبارلینه طوقله حق اولور ایسه مادت مدیده دنبرو
استفاده سیله مألوف اولدقلری تمتعته خلل کله جکندن بو ضربه نک

صاوسدر لسی اسپانی تدار که دامن در میان همت اولدی یارلارو در یس
هنوز اسپانیاده اولغله افریقیه یه کچمزدن اول خلای کندو سندن
تغیر و تحوش ایله یرینه افریقیه نکی نصیبی ایچون مأمورک ادا ره حکومتده
عدم اهلشدن و بر سر سلطنته صیودی فضولی و طریق غدر ایله اولسندن
بجمله ساده دلان اهلای بی عصیانیه سوق و تحریک و یرینه متوفی یوسف
المستصرک برادری السید ابوزکر یا یحیی بن الناصری انتخاب واجلاسده
تراض و تشویق ایدوب مومی الیه یحیای التیوزیکرئی اوچ تار یخنده
مرا کشنده جالس تخت اجلال و غاصب سلطنت عبد اولان مأمورک
قیدنی کورمک ایچون معینه مقدار وافی افریقیه عسکری ترفیق ایله
اسپانیایه سوق وارسال ایلدی

یحیی بن الناصری مستعجی اولان عساکر ایله اسپانیایه کچوب بچونه
جوارنده نصب چتر و چادر ایتد کده مأمون دخی دیار اعدا ده کی
اختلالات سببیه فرار و زیروای حمایته دخالت اختیار ایتش
اولان قشاله خرسینانلرینی کندی عسکرینه ضم و الحاق ایله محل
مذکورده یحیایه مقابل و اوزرینه غالب اولوب عسکرینی پریشان
و نار مارو کندوسنی مجبور فرار ایلدی لیکن بواشاده کندیس بر قاج
طرفدن تضییق اولمقده یعنی پورتیکز قرالی وادی عنه طرفدن
ازعاج ایتکده و لیون قرالی بطلیوسی تخریب و اشیلیه یه تقرب ایلدغده
بخشای سکنه و اهالی اولمقده و ارغون قرالی بلنسیه حدودینه اطاله
دست تجاوز ایلدی یکی مثلاًو قشاله قرالی فردیناندو دخی قلب اندلسه
قدر دخول ایدوب شنیل نه ینک سقی ایلدی کی اراضی منته بی مالیده
سیم ستور ظلم و خسار و غنا طه حواله سندن بران عواقبی کردن بسته حباله
تسخیر و دمار ایلد کدن صکره جهن شهرینی دخی محاصره یه اجنسالر
ایلکده اولد یغندن رقیبی اولان یحیای تعقیبه زمان مساعد
اولوب کندوسی مظفریت مشروحه اوزرینه همان جهنی تخلصه
شباب ایله قرال فردیناندوی شهر مذکورک محاصره سندن فراغت
و عملکنه عود و رجعتیه اجبار ایلدی بوئدن صکره سائر قرالردخی
فردیناندویه اتباعا یرلرینه چکیلوب ملک مأمون اندلسجه غائله سن
غالش اولد یغندن فعلاً اولان بعض محال و مواقعیه امین و معتد

ادمير تعيين ايلد كندن صكره التيوز يكرمي درت سند بي شوانك
يكرمي ايكني كوني افريقه يه كچوب مر اكشه مواصلت ايلدي

تسبات ملك مأمون وغوائل قنده

ملك ابو العلا ادريس المأمون مرا كته وصولنده ذكر اولسان
مجلس ملك اعضاسي حضورينه جلب ايله مظالم شايعه واعتسافات
واقعه لريله بعد الاتهام جمله سني ميدان سرايده قتل و اعدام و رؤس
مقطوعه لريني ذروه حصاره وضع و تعاقب ايله عرضه ديدة اعتبار
انام ايلدي و بوندن صكره بي پروا محمد المهديك زماندنبرو موضوع
و معتبر اولان اصول و قوانيني فسخ و انقا و مهدينك منابردن ذكريني
وسكه لردن اسيني منع و محاليه برابر بن خلدونك بيانه كوره خرسنيان
تبعه و مستأمنان ايچون بعض شروط ايله مرا كشه مجددا كهسا انشاسنه
و تفليق و تصويت ناقوسه دخی اذن و مساعده اعطا ايلدي

سياق و سباق احواله نظراً مأمونك اشبو تشبثاتي اقتضای زمان
و مصلحت صورت موافقده كور بنور ايسده جناب رب قدیر لوح ازله
صورت اخري تقدير و تسخير ايش اولمغه بو چاره تعريف دولتك
افراديني جمع و اغياريني منع ايچون كفایت و اداره ايتيموب انحلال اعصاب
و اركانی مستلزمينه بشقه درلوياره لظهوره كلشدر از انجمله ملك مومي ايله
اسپانادن افريقه يه عزيمنده اشبيليه و جوارى مملكتك اداره سني
برادري السيد ابو عبد الله و بنسليه مملكتي اموريني ديكر برادري
السيد محمد احواله و تفويض ايش اولوب حالوكه مومي ايله محمد ضبط
و ربط امور غير مقتدر برهيولاي مجرد اولمغه بي علت و اسباب اراغون
قرالى جقو ملك اتفاق و حمايتني ارتكاب ايدرك و اداره ملكيه جه دخی
درلو درلو او يغونسز ولايقسز حركتكرده بولنه رق بوقوله سوء افعال
و فساد بالآخره ميورقه جزيره سي والبسي السيد بن الحكيم بن عثمان
القرشبنك و دينيه والبسي و امير محمد بن مردنيشك حفيدى بولسان
جبل بن زياك فك رقبه اطاعت و نقباء و دفع رايات بني و فساد ايللرينه
سبب و بادى اولدى و بولردن بشقه سر قسطه ملوكى ابن هود احفادن
ابو عبد الله محمد بن يوسف بن هود الجزامى شواراق فضاي پنهان
عالى سوق مضمار مر ام ايچون خالى و مساعد كورمش و شهر تكير افاق

اولان فصاحت و بلاغت و سخا و مكرمى ايله خلى عونو و عصمه تدارك ايلش
اولغله اجدادى كېي نائل ملك و حكومت اولمى امنيہ سنى اظهار
وطرفه كيراني دخی و مقصدك موقوف عليه حصولى اولان نقد و عسکر
تدارك و جمعده بذل اقتدار ايدرك غرناطهك جنوب شرق سنده اون
بش و بحره ارن ساعت مسافه ده واقع جبال البشر ذيلنده بولسان
ارشيشه شهرينه قريب عسكوره ديتلان موقع سنكسارده جمع هيئت
والتوزيكرمى بش سنه سى شهر رمضان شريفى غره سنده مومى ايله
ابو عبدالله محمدى اندلسه ملك نصب و انتخاب ايله صورت حالى اعلان
و اشاعت و اطراف و اكافه ماتم لباسلريله مجلس طرز فریاد خواهانده ده
جرب زبان و جرى اللسان برطاقم دعوت بيلار ارسال ايدوب ستمديدكان
اهالى من بعد كرك افريقه لولر بيله سندن و كرك اعداى دينك تجاوزات
و تعديانندن تشليص و جملة حقمنده اينهاى حق و عدالت قلند جنى مواعيد
عرقوبيه سنك نشريله خلق ابو عبدالله بن هودك بيعته سوق و دعوت
ايديلر ضعفاى اهالى ايسه مدت مديده دنبر و جور و ظلمدن غيرى معامله
كورماش و حق و عدل لفظلرينى قولقلرى ايشتماش اولديغدن (بيت)
اينكه مى ينم به بيدار يست يارب يا بخواب ❖ خويشتن را در چنين
نعمت پس از چندان عذاب ❖ نعمتايله ترغمان سكرانى اوله رق
بو تبشيري كال شوق و ممنونيت ايله تلقى ايتمريله كوندن كونه ابن هودك
طرفدارى تكثروزايد ايتكه باشلدى و سجنونه وقعده سنده ملك مأمونك
مغلوبى اولوب اولوقندنبر و عونو و انصار تدارك كنده بولسان يحيى بن
ناصر دخی بو دفعه ابن هودك كوكب بختى بيت الشرف سعد و اقبالدن
طالع و نمودار اولديغنى كور بچك مأمونك نفوذنى اسماياندن بتون بتون
دفع و ازاله ايتك اوزره جماعتيله برابرانك حوزه اتفاقيه داخل اولغله
ابن هودك بازونى عزيمته برقا دخی قوت بخش اولدى و برياندن دخی
بلنسيه و البسى مومى ايله السيد محمدك ذكر اولنديغنى وجهه اراغون
قرانك زير جناح جايتنه دخالتله و يركو اعطاسنه قدر تترلى اهالى
اسلاميه غايتيله كران كلوب مومى اليه دن علنا اظهار تا خشنودى
ايتكه اولدقلرندن و قرال ايسه متفقى عصاة رعایانك شردن حفظ
و حيايت بهانه سى و حقيقه تسويه و اداسندن عاجز اولديغنى معاشلرينه

بدل دسمن مملکتی چا پولیله کچندر مک نیتی ایله عسکر دیو حدود اسلامیہ دن
ایچروسوق ایلدیکی بر سوری کرک خون اشام غصب و ینمایه و رضاسی ایله
مالنی غارت ایتدیر میان بحزه بی قتل و افنایه قیام ایللریله یریر غریو و فریاد
مظلومین و لوله انداز مقهر چرخ چارمین اولدیغندن کرک بلنسیه و کرک
حدوده قدر سائر نواحی و بلدان کویا براتش سوزان ایچنده جولان
ایتمکده ایدی

ملک مأمونک اسپانیایه مروزی و انهرام و وغانیه موحدین دولتک انقراخی
اسپانیایک ذکر اولنان احوال کدورت استمالی افریقیه ده تمکیم ارکان
سلطنت قیدنده بولنان مأمونک باعث اسلاب حضور بالی اوله رق
کندوسی بر مقدار عسکر ایله سریعا اشبیلیه و رود و اول امر ده بعض
هدایای کرانها ارسالیه قشاله قرالی فردیناند و ایله عقد متارکه ایلد کد نصرکه
ملعت و فساد علیو کیراناق اولان بی و الیسی سابق ابو محمد اوزرینه
هجوم ایلدی و الی مومی الیهک متصرف اولدیغی شهر لک اها الیسی ذاتا
دخی کندیسندن یرار اولد قلرندن مأمونک همت و عزیمتیه حاجت
براقیه رق مزبوری قتل و رأس مقطوعنی طرفه ارسال ایللریله ملک
مومی الیه شهر مذکورک امر محافظه سنی اها الیسنه حواله ایدوب کندوسی
این هود اوزرینه عزیمت ایلدی

لیکن اهایل مر قومه بیننده مؤخر شقاق و خلاف ظهور یله بری
ایله اوغراشمقدن شهرک محافظه سنه باقه حق و قتلری اولیوب عاقبه الامر
مملکتی خرسنیانلر ضبط ایتمکله سککنه اسلامیہ بالجه غرناطیه فرار و انده
بر محله مخصوصه ده تمکن و قرار ایلدیلر و بوسیله شهر مذکور ده بولنان
مستعربین خرسنیان نائل اموال فراوان اولدقدن بشقه فردیناندو
طرفندن ارسال اولنان اوچیز شوالیه دخی مسلمانلرک ترک ایلدکری
خانلری بینلرنده توزیع و تقسیم ایله ارا مساز اقامت اولدیلر

برو طرفدن ملک مومی الیه ابن هود ایله طریف شهری جوارنده بالمصادفه
ترتیب اولنان بزم رزم ایکی کون امتداد ایدوب طرفیندن کلی تلفات
وقوعندن صکره قرعه فتح و ظفر ابن هود نامنه دوشمک مقدر اولغله
ملک مأمون التی یوز یکر می التی سنه سی شهر رمضانک التجی کونی

منلوبا افریقیه عود و رجعت و ابن هود دخی یاورى بخت مسعود ايله
مړ سیه یی ضبط وایکې سنه مړ ورنده غرناطه یی مأمونک برادری
السید ابو عبد الله یدندن اخذ و نزع ایدوب اوراسی مړکز حکومت
اتخاذ ایلدی وبعده دنیه واشتوه شهر لری دخی کندوسنه طابعاً تابع
اولغله اهالی طرفندن ذاته المتوکل علی الله عنوانی اعطا قلندی

غرناطه وایلککنن محروم اولان السید ابو عبد الله وقعه مذکوره
اوزرینه افریقیه فرار ایدوب برادرینه بیان کیفیت والنیدن حیقان
بمالکک استرداد ی ضمانده استداد واستعانت ایلکده ایکن مأمون
محزون مړاکنه قریب بر محله الی یوز یکر می طقوز سنه سی اواخرنده
پنجه بی امان اجله زیون و مخلص کشمکش دهر یو قلمون اولغله ابو عبد الله
املی قرین حصول اولمقدن بشقه یوز الی سنه د بده کوس
شوکتی ظنین انداز صماخ عالمان اولان دولت موحدین بتون بتون منقرض
وی نشان اولدی و ذکر ی مړور ایدن یحیی بن ناصر دخی ابن هود ايله
اتفاقندن مأمول ایتدیکی فائده یی کوره میوب افریقیه اختلا لاتندن
استفاده زعمیه برو طرفه کچمش ایسه ده انده دخی بر مدت اقامتد نصکره
برایش کوره میه رک تکرار اندلسه عودت ايله بر فحوا ی (بیت) النفس تطمع
والاسباب عاجزة * والمرء یملک بین الیأس والضعف * نشانده دماغ
حرص و آزی اولان لذت حکومتی اونو دهمدیغی حالده دردیأس و حرمان
کندوسنی ساکن محله خاموشان ایلدی

برمنوال محرر مأمونک وفاتیه افریقیه دخی نائره اختلال طرف طرف
زبانه کش اضطرام واشتعال اولوب نیجه سنه لرفاس و مړاکش و تلمسان
و تونس و اوحوالی اهالی سنندن حضور دل مړ فوع و زائل اولدی
بو حال ايله دولت اسلامیه مانند کشتی بی لنگر امواج حوادث اوزره
متحیرانه کز رایکن التیوز قرق سنه سنه تلمسان طرفلری بی زیان
و مړاکش و حواله سنی مملکت زایدن ظهور ایدن بی مړین ضبط ایدوب
هر بری ایری حکومتار تشکیل ایلکله قوت اسلامیه ینه تعدد و طوائف
ملوک اداره مضره سی تجدید ایلدی (قطعه) هر روز کند چرخ فلک
ییدادی * هر لحظه رهین غم کند ازادی * این شاهد ملک خوش
عرو سبست ولی * هر روز دراغوش کند دامادی *

قرال چقومك جزاير بالياري صورت استيلاسي

ملك مأمونك انتقالدن صكره اسپانياده ظهوره كلان طوائف ملوكدن
هر برى ادعاى تفرد واستقلال ايله قوهء مالبه وعسكرىه سنى رقيبك دفع
وازاله سنه استعمال ايتكله بى تاب وتوان قالملى اسپانيوالره باعث جرأت
اولوب اراغون قرالى چقوم دخى باليار تسميه اولنان ميورقه وميورقه
ويابسسه جزيره لى آورده قبضه ايتك مراد ايلدى واول امر ده جزاير
مرقومه اهل بسنى تحت طاعته ادخال ايتك وعد وزمى ايله صاحب
بلنسيه بولنان السيد محمدى اغفال وموافق واعانتى استحصال ايلوب
بر طرفدن دخى كندى عسكرينه جزاير مذكوره بى فتح ونصارى
حكومتسه ادخال ايده جكنى اعلان ايلد كدن صكره اولجانبه متهى
عزيمت اولدى

صاحب بلنسيه محمد ايسه حليه درايت وحمتدن عارى جبان وساده دل
برخرا يعقل اولغله دوام اقبالنى كندى حقهده ايكنى ملت متضادهك
جلب حسن انظارينه تعليق وحصر وجهه قواسنى به قضيه امتناعيهك
موقع امكانه كلسنه قصر ايله بر طرفدن اهالى مسلميه كندى ديندار
وغير تشعار كوسترمك وبر طرفدن دخى چقومك تأليف قلب قاسمى
وجلب توجهى ضمنده تبديل دين ايله خرسندان اوله جفنى وعد ايتك ايله
ز عذنبه ايكنى طرفى دخى اداره ايدرايدى هر نه ايسه جزاير باليارك
مقتضاي موقعه نظرا فتح وضبطى اراغون اهل بسندن زياده قطلون
اهل بسنه فائدهل اوله جفندن رؤساي قطلون برشلونه شهرنده اجتماع
وتشدد وبه مطلبك تهيل حصولى اسپانى مذاكره وتفقد ايله انجام
ايدن مصارفك كريسنى كندولى تسويه وادا وحقى مته پولىد بولنان
ذات دخى بر مليون فرائق قدر نقد ايله بشيوز حيوان يوكى حنظه وبيك
ايكوز مسلح عسكر تهيئه واعضا ايتكى تعهد ايتش اولمى ايله
جزيره مرقومهك فتحى سنه آتیه به تعليق ايله مجلس مشاوره ختام
ويلدى

التي يوز يكر مى طقوز سنه سى موسم صيفنده ساحل قطلونده عساكر
كايه حاضر لنوب شهر ايلولده سلولىماتده موجود اولان سفينه
اركاب و بش كونده ميورقه ساحلنه ازال اولنه رق ايرتسى كون

وقرغولان محاربه ده دخی نائل غلبه اولاريله جزیره نك حكومتكاهي
اولان پالمه شهريني محاصره يه ايلدير اسپانيا مو خلرينك تحريريند كوره
صاحب ميورقه سيد بن الحکم بن عثمان القریشي بشيك سوارى واوتون
يدى بيك پياده ايله خارج قلعه ده متهىء حرب وقتال اولوب فقط قامه نك
بركال اولان متانت و صانته اعتماد ايله محاصره نك دردنجي كوفى درون
قلعه يه چكلمش و يالكنز اوغلى خارجده عساكر مرقومه ايله دشمنلره
هجوم ايلكده بولنش ايدى ابن سيد بن الحکم انشای معركه ده نائل
رتبه شهادت و عسكرى دوجار پيشاني وهزيمت اولوب بونك اوزرينده
جزيره معتبرا نندن برطاقى قراله عرض بيعت و موالات وساى لرى دخی
بونلره مما شاة ايلاريله پالمه قلعه سندن بشقه بتون جزيره و موجود
اولان نظاير و لوازمات و مهمات سائر اخذ واسنيلا اولندى تقاة
مؤرخيندن بعضلى ده تفصيل ايدوب ديلر كه پالمه قلعه سى فوق العاده
متين و مستحكم اولوب امر محافظه سنده السید بن الحکم كى برغيور
همكار و مثبت حيث شمار صرف وسع اقتدار ايتكده اولديغندن
فى الحقیقه سهولتله حباله تسخير اغدايه دوشمى متصور اولديغى حالده
كثرت عدد و شمار و ثبت اقدام و قرار لرى سبب ايله بالاخره خرسنيانلر
مظهر غلبه و ظفر اولديلر انشای محاصره ده مذکور قلعه بدنتك اوج
مخلده عظيم رخنه لى اجلمش اولديغى حالده ابن قرينبك بازوى
همته فتو عارض اوليه رق انلرى سدوبند ايله برطرفدن مجاهدین
محصورينى مقابله اغدايه تحريض ايدروهر هجمه سنده معسكراعدادن
جم غفير جان سپرده شمشير قهر و تدمير اولور ايدى فقط خارجدن امداد
ورودى ممكن اولماغله اسلاميانك كوندن كونه ضعف و فتورى ترايدو قرال
اردوسنك كيروسندن پيدى كى كى كده اولان عسكرو مهمات ايله قوتى
تاكد و تجدد ايدوب بالاخره السید بن الحکم اوراده بولنسان اهل اسلامك
بهرينه افرقيه به نقلرينه كافى مال اتخاينه مساعده قلنقى شرطيله
قلعه يى تسليم ايدى جكنى طرف قرالى يه اشعار ايلدى لكن قرال
جقوم جزيره مرقومه يه اياق باصديغنده مسلمانلره اصلا امان و يرمامك
وصاحب جزيره يى اخذ و گرفت ايتكده حليه سندن طوب سورمك
ايچون عهد ايلش اولديغندن صورت معروضه يى قبولدن استكاف

ایله بردخی همچونده اوتوز قرلاج عرضنده رخنه لر اچیلوب اول جمله ده
 بشیوز پیاده بدن وشوالیه لر ارقه لرندن وانلری متعاقب سائر
 عساکر جمله قلعه به داخل اولدیله وشهرک زقاقلری مستحفظین
 اهالی ایله مالا مال اولدیغنی کوردکلرنده درونلرینه خوف وخشبت
 مستولی اوله رق بو حالده عودت وفرار دخی ممکن اوله میه جغنی جزم
 وهرنه وجهله اولور ایسه موت مقرر اولدیغنی حالده مقابله اعداده جان
 ویرمکی اهون کوروب مستحفظین مر قومه اوزرینه جمله به عزم ایلدیلر
 بونلر ایسه کمال زحام وشور شدن اسلحه لرینی استعمال ایده مدکلرندن
 اول قاریشقلقه اکثری نائل مرتبه شهادت وصاحب جزیره دخی کرتار
 کنندا سارت اولغله قرال مومی الیه عهد سابقی یرینه کتورمک ایچون
 صاحب مومی الیهی احضار ولجیه سندن طوب چکه رک استحقار
 واخذ نار ایله دی بوکشا کشته طرف اسلامیانن یکریمی ینک مقدار
 مجاهدین کردنده شمشیر غدر وکین و یحدا موال واشیا کرتار دست
 اعدای دین اولسوب اگر یغما اشنا سنده اطفال ونسوان فراره میدان
 بولماش اولسه بلا استثناء جمله سی عرضده تیغ بران اوله جقلرنده شبهه
 یوغیدی اشومورقه جزیره سی ضبط قلندقدن صکره منورقه ویا بنسه
 جزیره لر دخی بالاطراد ضمیمه ملک قرال ستم معتاد اولدی

شورش اسپانیاسورت ظهور دوات بنی احمر

بو ائشاده اسپانیاسی قطعده سننده کائن بلاد اسلامییه بشقه بشقه اوچ
 امیر کیرک اداره لرینه منقسم اولوب دینه وبلنسه به بنی مر دینشدن امیر جمیل
 بن زیان وجهن حوالسنسه امیر ابو عبدالله محمد بن یوسف بن احمر
 و مر سیه وقرطبه وغرناطه واشبلیه ایله مارده به دخی ابن هود حکم ایدرایدی
 اراغون قرالی جققوم میورقه محامره سی ایله اغراشتمقده ایکن سالف
 الیان ابن زیان صاحب بلنسه السید محمد اوزرینه کیدوب شهر مذ کوری
 النندن المش اولغله صاحب مر قوم جققومه التجا و دخالت و خصمندن
 اخذ انتقام ایچون کندوسنه اعانه ایدلک اوزره ترک دین ایله قبول
 نصرانیت ایدوب اهل اسلام اوزرینه ایقاع اولنان نیجه سفر لده قرالک
 معیننده بولمش ومع مافیه بوفدا کارلخی کندینی نائل مقصود ایتیه رک
 خسر الدنیا والاخره معاک خاک قبره کوروب اراده کیدن ماردروس فقره سی

موافق حال و شانی اولسندر

جهن امیری محمد بن الاحراحوال بمدوحه سی اسفار سابقه ده مذکور
و ماثر مرغوبه سی حشره قدس زبانه انان و ذکور اولان مشهور صاحب
محمد المنصور العاصری کی صفات زکیده ایلده موصوف و عظم و معرفت
وجسارت و بسالت ایلده معلوم و معروف اولوب ار حسن تدبیر و حرکت
ایلده ارجونه وفادس و سائر بعض مملکتی دخی کمدینه تابع و مستقر ایدرک
نهایه الامر ذکر اولنه جغی اوزره اندلسده بر حکومت مستقله اسلامیه
تسکیل و تأسیسده موفق اولدی و بر حکومت ایکی یوزالی سنه قدر دوام
ایلدی و تاریخ موجوده مآلارینه نظرا ابن احمرک اصل و نسبده اوج
روایت نقل اولوب بریسی کند و سنک بنی عبد المؤمندن احوالی سبقت
ایدن یحیی بن ناصرک قرن دشی اولسیدر و دیکری دخی ابتدا اندلسده
ورود ایدن فاتحان عرب اولاندندن اولوب بو آنه دکن ارجونه اباره سنده
بولتان خاندا ندان تشعب ایلده دولت موحدینک حکام ضعف و انقراضنده
کند و سنک عالم معناده بالمشاهده نائل تخت حکومت اوله جغی معناسنه
تعبیر اولتان بعض رؤیاری اوزرینه اهائی ارجونه موی الیهی
کند و لرینه امیر نصب ایلش اولمایدروا جغی روایت دخی عر اصل
چوبان اوله رق بعض حیدود لر ایلده دولوب قالمقده ایکن جسارتی حسیده
باشنه بر چوق اشخاص طواید قدین صکره بر تقریب ایلده ارجونه یه
کندینی امیر انتخاب ایتدیرمش اولسیدر لکن بو نلردن سخته
قریب ایکنجی روایتدر

تعرضات فریداند و وجقوم و ملعت دون آلوار

اشبو امر ای ثلثه بینده بالطبع کسکسز و قوعبولنده اولان نزاع و مخالفت
فرستبخش اعدای دین و دولت اولغله قشتاله قرالی فریداند و اندلسه
واراغون قرالی جقوم دخی بلنسیهیه سوق عسکر ایلدیلر قشتاله لولرک
سر عسکری اولان دون آلوار بلا مقاومت بر قاچ حصونک تسخیرینه
مبادرت و مصانف ده کذاری اولان قصبات و بلدانی تخریب و احراق
ایلده قرطبه جوارینه مواصلت ایدوب برایکی یک اسیر ایلده اموال موفوره
اخذ و اغتنام و بعده اشبیلیه سمتسه طوغری توجیه زمام ایلده شریش
ظرفلرینی پامال کتبه ضرور و آلام ایلدی ابن هود بو فرقهیه مقابله ایچون عسکر

جمع ایدوب غرناطیه مقدار وافی مستحفظ تعیین شدن صکره وادی
لطف کارنده دون آواره ملاقی اولدوقده جنود اسلامیه عددجه خرستیانلردن
زیاده اولغله ابن هود مظفر اوله جغده شبهه ایتوب دشمنه فراره
میدان ویرمامک ایچون سواری عسکر یله کریرکاهلری ضبط واحاطه
ایلدی دون آوار اسلامیانک تشبانی کورنجه اول امرده شعل محافظه لردن
قورتلوق ایچون اردوسنده بولنان الی باغلو براقچ بیک اسرای مسلیخی
قیون بوغازلر کی عرضه تیغ غدر ودمار و فریاد و فغانلیری طین انداز دشت
وکم سار ایدوب بو بیچاره لک ناله جگر سوزلری ابن هودک اردوسنده کی
عسکرک مسامعنه قدر واصل اوله رق درون غیرت مشکونلری داغ داغ
حزن و ملال و هیجان عرق حیتلری ارزوی تحلیصلرینه باعث استعجال
اولغله براغوردن هجومه مسارعت ایلدیلر ایسه ده اول زمانه دکن ایش ایشدن
یکمیش و خون لعلکون اسیران ایله میاه وادی لطفه کان بدخشانه دوشمش ایدی
خرستیان عسکری حرب آزما و منتخب نفراندن مرکب اولدیغندن لشکر
اسلامک هجوم بی نظامانه سندن بالاستفاده کندیلری اصول اوزره حرکت
و ثبت واقداملری ایله جنودها جهنمک مقدمه پیاده سنی دوچار هزیمت ایلدیلر یله
صکره دن یتشن اندلس سوار یسنک بر لطفی اوله میوب بلکه فرقه
اسلامیه نک بر قاده قارشمسند سبب اولدی انجی عساکر مذکورده صفوف
منتظمه دشمنه خلل کنوره مامش ایسه ده کثرت تلفاتدن مقابله یه اقتدار
دخی بر اقامش اولدیغندن بیک زجت ایله جوارده بولنان زیتوناق
بر محله صوقبلوب صدمات سواریان اسلامدن کاکیر سلامت اولدیلر
اشبو واقعه دهشت افزا الی یوز اوتوز سنه سی اواخرنده صورتغا
اوله رق بوندن صکره ابن هود شریش و سنجونه طرفه و اهل صلیب
دخی طلیطله یه طوغری چکیلوب کتدیله

بقیه احوال ابن هود

دیگر طرفندن اراغون قرالی جقوم بالنسیه طرفنده بی سوله و قستانون
و بنول و سائر بعض محملری ضبط ایلاکده ایکن جمیل بن زیان دخی
طرطوشه ایله حواله سنی اخذ ایش و محمد بن احر دخی وادی لطفه
مغلوبیتندن استفاده ایله ممالکنی توسیع ایچون ابن هودک اراضی سندن
کیروب لوشه ایله الحمای و بتون جبال البشری ضبط ایتکده و بریاندن

پورتکیز قرالی بحر اقدس شریفه کنگر ده اولان غیر توران دین مسیحی
بولارندن مکت ایدرک انلرایله برابران هولک زیر تمرفنده بولان برفاق
قلعه یی المقده وقشتاله قرالی فردیناندوخینه مومی الیهک مالکندن
بر قلعه یی بالذات محاصر ایلکده بولمش اولدیغندن بو قدر دشمنه
مقابله ده ابن هودی حیرت استیلا ایش وقع مافدینه غیرتی اندن بر اقوب
سیجده خیلی عسکر جمع ویدارک ایش ایدی لکن قوت متدارک کک اوج
دشمن قوی اوزرلینه سوق خصوصنه کنگر ده چونکه بوقوتک اوجه
تقسیمیه هر قسمی بردشمن اوزرینه سوق اولنسه هر قول حال ضعهده
بولندرق مطلوب اولان اقتدار مقابله حاصل اوله میدجغندن جمله عسکر ایل
برینک اوسننه کیدیلوب انک غائله سی بتورلد کد نصکره دیکر لرینک دخی
بر برر ازاله لرینه بافتق صورتی ترجیح اولمش واول امر ده فردیناندونک
محاصره ایلدیکی قلعه ک تغلیصی وبعده ابن اجر اوزرینه کیدلسی مقرر
بولمش ایکن (بیت) اذالم بعنک الله فیما تریده * فلیس لمخلوق الیه سبیل *
مؤداسنجه بو تدیر موافق حکم تقدیر اولماغله اول ازالق تسعدت ایدن
بعض موانع تدیر مذکورک اجر اسنه حائل ومانع اولدی زیرا ابن هود
نصیم مسرود وجهله قلعه مذکورک استخلاصنه عزیمت اوزره ایکن
قلعه مذکور خیلی مدت مقاومتدن صکره عاجز قالوب دشمنه تسلیم
اولش اولدیغنی استخبار ایدرک بو حاله نظرا شمیدی انک استزدادینه صرف
کلفتدن ایسه غرناطه طرفی ابن اجرک پنجه سندن قور تارمق جهتی
مر جم کور مکه اولجانبه عزیمته قرار ویدی فقط بو امره دخی نسبت
ایدر ایتمز بر فحوائ (بیت) نشسته یکی عربده آشوب دکر خواست *
نارفته یکی فتنه بلای دکر آمد * قرطبه جانبندن کلان فریادجیلرک
کتور دکلری خبر هائل کندوسنی مدهوش ولایعقل ایدوب نه ایستیه جکنی
شاشوردی خبر مذکور قرال فردیناندونک عسکری مذکور قلعه یی
الدقندن صکره قرطبه ده بولان عسکرک قلدندن ووادئ کیرک شهر
مذکور دن تفریق ایلدیکی الشرقیه محله سنک ضبط و تسخیرنده اولان
سهولتدن خبردار اولمرایله اند جاره اولان محافظین ایله بالخباره بر مقدار
بیاده وسواری ایله التوز اوتوز اوج سنه سنه واقع کانون ناینک سکرنجی
کونی یغورلی بر کینده مذکور محله ک سورینه علی الحفیه تقرب و بکجیار

اندجار اندلسده
قرطبه جوارنده
بر محاک اسمیر

خواب غلته بولمغله ایچلرندن برتاچی سوری تجاوز ایتد کدن صکره
 نو بجاری قتل و باب مرطش نام قوی رفیقارینه فتح و کشاد ایله جمله سی
 درون شرقیه به دخول و خانه لری باصوب خوابیده بستر حضور اولان
 اهلای بی جمله منزل عدمه موصول ایدرک محله بی ضبط و آرام و صورت حالی
 قرال فردیناندویه و حواره بولنان قائد و مأموره اعلام ایلش اولدقلری
 و بو خبر قرال طعاعده ایکن واصل اولمغله طعاعی تکمیل ایتکسزین
 همان اسبیه سوار اولوب اوتوز نفر خواص توابعاتی ایله قرطبه به طوغری
 ایلغار و یولده بولدیغی نفقات عسکریه بی معینه الهرق و ممکن مرتبه لشکر جلب
 ایله کندوسنه التحاق اولمسی ضمنده اطراف واکافه اوامر تسیار ایدرک
 شمدیکی حالده کندوسی الشرقیه ده قرار ایلدیکنی و بو احوال اوزینه قرطبه
 حوالیسی سکنه سی محله لری ترک ایله جمله سی شهره قیابوب کندوسندن
 وقوعوله حق اعانه به منتظر بولندقلری مشعر اولدیغندن موئی ایله ابن هود
 در حال وایلری و عسکر ضابطاتی جمع ایله ایجاب حالی بلذاکره ایچلرندن
 بعضیلری دشمن هنوز کندینه تقویت ویرمدین همان اوزینه واریلوب
 کارلری اتمام اولنق رأینده و بعضیلری دخی بویه برشزده قلیله نک حرکات
 مذکوره به جراتی تهمی و اسبوب ارقه لرده قوه کایه لری بولنق محتمل
 اولدیغندن احتیاطلی طورالقی ملاحظه سنده بولنملریله رأی اخیر ترجیح
 اولوب ابتدای امر ده دشمنک احوالی استکشاف و تحقیق اولنق اوزره
 امین و معتد برینک تمین و اعراضه قرار ویرلدی (پت) * قضا از اسمان
 چون فرو هشت بره همه عاقلان کور کشتند کر * مفهومیجه برکارک وقوعنه
 اراده از لیه سق و تعلق ایلد کده ارباب رشد و بصارت بی بصیرت و مضنه
 ایدیلان تدبیر وقوعنه خدمت اوله رق ایش یرینی بولدیغی کبی غریبدر که
 بو خدمت مهمه نک ایضای ایچون دخی برمر دجرب بولنه میه رق بوندن
 اقدم قستاله قرالندن دلکیر اولمغله اهل اسلام طرفنه التجا ایلش اولان
 سوار نام بر شخص تکبیرام اختیار و لاجل الاستکشاف قرطبه جانبیه ارسال
 قلدی

لکن بویه مذاکره و تحقیق ایله بیهوده خیلی وقت اضاعه اولوب فردیناندو
 ایسه اول مدت ظرفنده بر مقدار عسکر جلب ایلش و مر قوم سوار دخی قرالک
 زرنده اولکی اعتباری تحصیل ایچون بوندن ایو فرصت اولزیده رک دین

ودولت خدمت ايلك غرضيه قرطبه دن عودتده قرال عسكرك كرت
 وقوتندن بحث ومبالغه ايله امير ابن هوده القاي رعب ودهشت ايلديكي
 كبي اشبوخبر ايله مر قومك ورودي كوني صاحب بانسيه جبل بن زيان
 طرفندن دخی بر مکتوب كاب مائنه اراغون قرالی جقوم بلنسيه اراضی
 بسيله سنه نزول ايله شهره تقرب ايتكده بولنديغندن اكر ابن هود طرفندن
 عسكار رسال ايله كندوسی بويله دن تخلص اولور ايسه بتون ممالكني
 اكارتك وتسليم ايله جكني عرض وتكليف ايلش اولغين ابن هود بر قاندها
 حيرت آلود اولدی وصورت احوالی سنجیده میزان تفكر وقرطبه ك حوالیسی
 حالا اهل اسلام ينده اولغين محافظه سی خرسنيانلرجه مشكل
 اوله جغندن ومحاصره اولنسه دخی خيلي مدت مقاومت ايله بيله جكندن
 اولظرفه عزمندن صرف نظر له ابن زيانك تكلفني قبول ايتكي اقواي وجوه
 تصور ايلدی وبوقرار وجهله كندوسی مجرا بلنسيه امداد دینه كتمك اوزره
 المریه لیمانه واصل اولد قده المریه قائدی عبد الرحمن طرفندن ترتیب
 اولنان ضیافنده زیاده جه ييك ييد كندصكره حماده كيروب خفته وعلى
 روايه مسموما وفات ايلكله المنية تضحك عن الامنية نكته سی ظاهر اولدی
 (رباعي) كركار تو نيكت بتدير تو نيست * ورنيز بدست هم ز تقصير
 تو نيست * تسليم ورضا پيشه كن وشاد بزي * كين نيك وبدجه مان
 بتقدیر تو نيست *

* اسنيلای قرطبه *

قرطبه شهرى اسلاميان ينده بولنان مواقع مهمه كاك اعظم واهمى
 اولديغى حالده امويه دولتك انقراضندن برو حكومت اسلاميه تعدد ايدرك
 هر امير بولنديغنى محلى دار الحكومه اتخاذ ايله شهر مذكور اكثر اوقاتده
 ايالات ملحقه دن اعتبار اولمش وخصوصيله حدوددن خيلي مسافه ايچرده
 بولنديغنى جهتله اعداى دينك اورالره قدر اسنيلايتمسى احتمالدن بعيد
 كورنمش اولد يغندن بردشمن خارجى ظهورنده مقابله يه كافى دروننده نه
 عسكرونده مهمات ونخاير احتياطيه دن براثريوغيدى وبوندن فضله
 ذكر اولنان امرای ثلثه كيكديكرى حقنده التزام ايدركلى اصول خصمانه
 بالطبع توابعاته سرايتله هر طرف اهل بسنى منهج اتسادوسلامتنده مجبور
 ايتديكي مثلاًو قرطبه رؤساسنى دخی سوداى تعين وتمتع ايله بربرينك عليه نه

دوشورمش و بونلرك پندنه اتئناع وارتكاب و تسابق واسترقاب خصوصلری
برمرتبه ایلرولش ایدی که ایچلرنده لدی الاقتضا اها لیدن لازم کانلری بریره
جمع ایله دفعه اجانب وحفظ اقارب ایتکه مستعد و مقدر کیسه قالماش
و بالفرض قلانلر دخی وار ایسه اغیارك کثرت و غلبه سندن میدان بوله دیوب
یوق حکمه کیرمش ایدی اشته قرطبه بو حالدده ایکن قرال فردیناندویانه
طوبلنسان بر مقدار عسکر ایله یواش یواش صولفته باشلیوب شهرك پیشگاهنه
کلنجه قدر قرطبه لیلردن مقابله کونه بر حرکت کورم دیکندن همان
محاصره سنه ابتدار ایلدن اها لی شهر ایسه ابن هودك بشقه طرفه عزیمتی خبر
الوباکرچه کندیلرینی محاصره ایدن خرستیان عسکری هجوم حرکتی ایده مامکده
ایسه ده چند ماه دنیرو خارچدن تضییق ایله یوللری قاتمش و بر طرفدن
امداد ورودینك احتمالی قالماش اولدیغندن ناچار تسلیم شهره قرار و یریلر
فردیناندو بلا محاربه قرطبه یه مالک اوله جنی خبر ناما مولانی الدقهه کمال
مسرتله برابر اهلینك درجه ضعیفه دخی انتقال ایدرك عرق تعصبی حرکت
و بوفوز و فرصتی دینه بر خدمت علیه ابرازی ایچون استعماله نیت ایله
اهالینك سلامت جاتی یالکن اوزر زنده کی البسه دن بشقه شی کوتورمامک
اوزره شهری ترك و تخلیه ایتلری شرطنه تعلیق ایلدی اشبو شرط
بی انصافانه مثلی کورلماش بر تکلیف تحمل فرسا اولدیغی و محاصره
ایدن عسکر سکنة شهرك نصفی درجه ده بولندیغی حالدده اها لی اسلام
مدت مدیده دنبروما لوف حضور و آرام اولوب طینتلرنده اباواجندادلرینك
مخبر اولدقلری جوهر حیات و غیرت قالماش اولدیغندن بوزلتی نعمت
شهادته ترجیح ایله اظهار موافقت وجهه سی اهلالک و اشیلاری و مزارع
و خانلری ترك ایله اغلیه رق و فریاد و فغان ایدرك سفیل و سرگردان
جوار بولنسان ممالک اسلامیه یه نقل و هجرت ایلدیلر

✽ مفاسد قرال فردیناندو ✽

قشتاله قرالی فردیناندو التي یوز او توز اوچ سنه هجریه سی شوالنك یکریمی
اوچنجی و بیك ایکنوز او توز التي سنه میلادیه سی حزیرانك یکریمی طقوزنجی
کونی (نظم) بی انکه در نبرد فروزنده شد حسام بی انکه در مصاف درخشنده
شد سنان بی انکه شد کشیده یکی خنجر از نیام بی انکه شد نگاره
یکی ناوک از کان بی آورده کنند تسخیر ایلدی قرطبه شهرینه مرتب

ادی شست نما ایلہ دخول ایدوب عسکریند یغما و تخریبہ رخست ویرمکله
ابتدا هر یغما و تالان و صکره مکاتب و مساجد هدم و ویران اولندی
و جزو اولده اوصافندن برنیزه بیان اولسان مدینة الزهرا ایلہ مشهور
مر و ان سرای و درونلری حد و حسابہ کلز کتب نفیسه و نسخ نادره
ایلہ مملو اولان بالجه کتبخانه لراساس لرندن بر علامت قالماق و جهله
تخریب و بی نشان ایدیلوب فقط اثر تعصب اوله رق یالکر ملوک امویه دن
عبدالرحن اولک بنا کرده سی اولان مشهور جامع کبر کنبسایه تمویل
قلندی (یت) اصحت بقاع الخیر قاعا صفصفا و غدت مدارس اثرها
مدروسا و بو حالده شهر خالی قالمق طلیطله شهرنده مؤخر ترطین
واسکان اولسان خرسینا نله ویریلان امتیازات کبی بعض مساعدات ایلہ
اطرافدن براز اهان جلب واقامه اولندی

طابق بن زیاد ایلہ طقسان ایکی سنه هجریه سنده اسپانیایه کچن مجاهدین
دیندن مغیرا الرومیک قرطبه یی فتح و تسخیر ایلدیکی تاریخدن بوزمانه قسیر
بشوز قرق برسنه قریه و بشوزیکرمی درت سنه شمسیه کذران ایلوب
بومونده شهر مذکور اهل اسلام یدنده و خصوصیه درت یوز سنه دن زیاده
حکومت اسلامیه پای تختی اولق شرفنده بولنش و ایچیدن صاحب تألیفات
حسابسز علمای فضائل سمات ظهور و بونجه علوم و فنون صدور ایلہ
بیانغی اوروپا تک مؤخر کسب ایلدیکی مدینته برنجی مکتب اولش ایسکن
دریکه شر تعصب ایلہ بومصبیته دوچار اولشد

برمنوال محرر قرطبه تک ضبط و تسخیری اوزرینه حواله بنسده بولسان قرا
و قصبات و حتی المدور ایلہ اشبیلیه یه اوچ قوناق مسافه ده بولسان اسپجه
ملکتلری دخی بانصبه دست اشبیلای دشمنه گرفتار اولوب بوند نصکره
عسکر خرسینان مثال یا جوج و مأجوج معمور یتده نظیری اولسان وادی
لکیر اراضیسنه ولوج ایلہ اهل بسنی خدک قهر و هلاکه هدف و ضیاع
بقاع و ح- ابق و مزای برمر تبده پازنه خسار و تلف ایلدی لکه اول
راخی جنت نشان نیجه یلر حلیه عمارتدن عریان قالبوب مؤخر اکلوب
وطن ایدن خرسینا نلر قستاله دن قرطبه یه قدر ذخیره جلبنه محتاج اولدیلر

✽ جلوس ابو عبدالله محمد بن یوسف بن الاحمر ✽

ن هوک و فاتیله هوادار تک طاعلمسی و قرطبه ایلہ حواله سی خرسینا نلرک انه

دوشوب اهانسنك بی دارودیار قالمسی امیر ابو عبدالله محمد بن احرک تکثیر
سواد جمعیت مدار اوله رق بونک اوزرینه المریه مملکتی دخی مشکتلیله برابر
کندوسنه تبعیت اتمکله قلمر و حکومتی کرکی کبی وسعتلمش و براداره
مستقله تشکیلده استعداد حاصل اولمش اولدیغدن امیر مومی ایله
التیوز اوتوز بش سنه سی شهر رمضانده غرناطیه داخل اولوب
عامه ارکان و اهالی اتفاق ایله تخت حکومته انتخاب واقعا اولندی
حکومت مذکورنک دائره حدودی بحرا الجزیره نک اوست طرفلرینه
و برادخی لوشه وجهن و حوشقار اراضیسنه قدر ممتد اولوب اگرچه
بلنسیه حالاجیل بن زیان یدنده ایسه ده اراغونلیرک تحت محاصره سنده
بولمش و مرسیه و لقانه و اریواله و الحما و لورقه و شنغله و الی
و صاحبیری دخی صورت استقلالده اوله رق اشبیلیه ایله قرسونه دخی
ابن هودک و فالتدنصکره موحدیدن متوفی یعقوب المنصور اولادینه
تابع اولشیدی

برسلطنت که دعایم بیانی جبر و زور و شدت اوزره مبتنی اوله از مدت ایچنده
قوتی زائل و محو و مضحیل اولدیغی کبی دعایا و تبعه نک طوع و رضاسی
و خشنودی و محبتی ایله تأسس اولان بنای حکومت دخی بالعکس
کندیکجه کسب اقتدار و استقرار ایله چوق زمانلر پایدار اولدیغی امثال
عدیده سی ایله مدلل و مبرهن اولوب ابن احرک دخی تشکیلنه موفق
اولدیغی دولت و حکومت بوقاعده اوزره تأسس ایله کافه اهالی کندیسینی
کمال شوق و ووداد ایله مرتبه رفیع سلطنته اصعاد و اقدام اسباب سعادت
ملک و ملت اولان انقیاد و اطاعت امر نده بالجمله اتفاق و اتحاد ایملر ایله
اشبو حکومت اسپانیا قطع سنده و بونجه دشمن و مخاطرات اره سنده
ایکیوز الی سنه قدر معر اولدی مومی ایله فن تمهید مبائی ملک
و دولت و قواعد اسعاد تبعه و رعیتی عارف و اسپانیا و اهالی اسلامیه سنک
اطوار و اخلاقه و احوال و احتیاجاته تمامیه واقف اولدیغدن سریر
حکومت جلوسنده تقدیم الاهم علی المهم قاعده سنی التزام ایله ممالکنی
تجاوزات خارجیه دن صون و حفظ ایچون اول امر ده لازم کلان ثغور
و بقاع ایله غرناطه استحکاماتی تعمیر و تحکیم و ایچلرینه لزومه کوره عساکر
مستحفظه اقامه ایلدی و مجددا ایکی طاقم عساکر ترتیب و تخریر ایدوب

برطانی خدمت مخصوصه سنده و برطانی دخی ساتر شهر و قصبه رک
ضبط و رابطی اینده استخدام و بونله بیت المالدن معاش و وظیفه تعیین
و تخصیص ایله ممکن مرتبه امنیت عمومیه و ضابطه باندیه قضایای
عهمه سنی استحصا و القابنه الغالب بالله عوانی علاوه ایلوب سکه
و سنجاغنه دخی لا غالب الا الله عباره سنی نقش ایتدرنی و فیما بعد عباره
مذکوره غرناطه حکومتک علامت رسمیه سنی اعتبار اولندی

اسنیلای بلنسیه و حرکات غدیره قرال جقوم

اراغون قرالی جقوم بلنسیه یی اسنیلا قیدنده بولش و فریدنالدو دخی
قرطبه یی کلفنسزجه بلع و هضم ایتدکد نصرکه مرسیه ایله جهن و اشلییه
شهرلرنی دخی نصب دیدم حرص و طمع ایتش اولغله بومطالیک
حصولد نصرکه ایکسیددخی قوتلرنی برلشدیره رک غرناطه یی هجوم ایله
اسپانیادن بتون بتون مسلمانلری دفع ایتک اوزره مقارله و معاهده
ایلیش اولدقارندن قرال جقوم بلنسیه جوارنده و افیع البراسنه قرب
برخمله سکسان ینک قرعسکر جمع و ساحلده بولسان المناه و سائر
بعض قلعه ل اهللسنی برتقریب ایله کندینه جلب ایتدکد نصرکه
بلنسیه اوزرینه واروب رمضان شریفک اون یدنجی کونی ادا ترا مادر برا
و بحر احصر و تضیقنه ایتدار ایلدی غرناطه ملکی ابن اجر بر فوال محر
کندی اسباب محافظه سیاه مشغول اولغله انک طرفدن بلنسیه یی برکونه
امداد کوندیرله میوب بوجهتله امیر جمیل کمال یأس ایله تونس حکومتنه
دخیل دوشدرک رجای امداد و استعانه ایلش و یونک اوزرینه افریقده دن
بلنسیه پیشکاهنه اون ایکی قطعه سفن معاونه و رود ایلش ایسه ده انده قرال
جقومک سفاین کثیره سنی کوره رک محاربه دن اجتناب و کدکاری محله
عود و ایاب ایلد کارندن و بهر یوم فرانسز و غاسغون اوله رق کلی کولالو
عسکر و رود ایله قرالک قوتی دمدم تزیاید ایتدکده اولدیغندن ابن زیان
بو حال تهلکه دن خلاصنی مستحیل الامکان کوروب وادی الایضک طرف
شمالینده اولان قلعه ل دن بشقه بلنسیه دائره سندن دخی برقلعه نک قراله
تسلیم و فراغنه و سنوی معلوم المقدار و پرکوا عطا سانه موافقت کوستردی
و بوصورت رؤسای ملت اراغون ایله قرالک زوجه سنی نزدنده شایان قبول
کورلدی ایسه ده قرال جقوم بلنسیه شهرنی اخذ و اسنیلا ایتکسزین

عودت ایتماک اوزره انجیل اوزرینه قسم ایتش بولندیغندن شروطمذکوره بی
عدم قبول ایله محاصره دوام واصرار ایلدی اگرچه بوحالده ابن زیان ایچون
پا برجای نیات و مقاومت اولقدن غیر ی چاره قالماش ایسه ده کرک
اهالی و کرک عساکرک تاب و توانلری کسلش اولسیله علی طریق
الاستیمان شهرک تسلیمی ابن زیانه اجبار ایلدکرندن اهالی بدن ترک وطن
ایده جک اولئرک اسلحه و اشیای منقولهلری ایله اذیت اوزره حیقوب یکر می
کون طرفنده شهر دن بر ایدی ساعتک یرده و ساحل دن دخی مدت
مذ کوره طرفنده اوچ یوز میل مسافده بر مسلمان قالمق واکر شمیدین
شهرده قاله جق مسلمانلر بولور ایسه آینلرینی کاکان اجرا ایلک ایچون
جامعلری و دعوالری ایچون دخی حاکملری ایقا قلیق و سکر سنه متار که
اولنق شرائطی اوزره بر مقاوله نامه املا و امضا اولوب التیوز اوتوزالتی
سنه هجریه سی صفرینک اون التنجی و بیك ایکوز اوتوز سکر سنه
میلادیه سی ایلونلک یکر می سکر نجی کونی شهرک قورلی کشاد اولنهرق
اراغون عسکرینه تسایم قلندی

معاهده منعقد هر نقدر بلنسیه اهالی اسلامیه سنک امن و حضور
ایل قالمسی مرؤج و بعض امتیازاته دخی نائل اوللرینه ضامن و متعهد
ایسه ده بوندن مقدم اسنیلا زده اولان محللر اهالیسی حقنده بومقوله
امتیازات موعوده ک مؤخر ا نمر تبه لظنی اولدیغی معلوم اولدیغندن
بلنسیه لولر صکره باشلرینه کله جک فلاکتی ادراک ایله الی بیکن
متجاوز نفوس مسئله ترک دار و دیار و ایچلرندن پک ازی مد جرک اختیار
ایلدیلر

بو وقعه یی بیان صد دنده تواریخ افرنجیه ده تعجب و تأسف ایله محرر در که
اسپانیولر غدار و بد عهد و کینه ور وضعینی حمایت و زبون و عاجزه
مرحت قاعده انسانیه سندن بیخبر اولدقزندن بودفعه دخی حسب المغلوبیه
مثال طنل نارسته دست و پابسته اولان ضعیفای اسلام حقنده عادتلری
اوزره نمیقعه عهد و پیمانلرین چاکچاک وداعیه انتقام ایله اجرای معامله
زبون کشی و خونریزی به انماک ایدوب مهاجرین اسلام شهرک قپوسندن
چیقر ایکن قطاع طریق کبی بر جمع کثیر اولکلرینه چیقهرق اوزرلنده
بولسان اشیالارینی غصب و غارت و محنه نشینان عصمت اولان نسوان

زیر حکومت اسلامیه ده
بولان خرسثیان
تبعه یه مستعرب
دینلیدیکی کبی
خرسثیان حکومتده
قلان اهل اسلامه
دخی مد جر تسمیه
اولنور

و صبیانک کردن حریتلری مغلول سجن رق و اسارت و بو نعمادن
 کاینجی استیفای حظ ایدمیان برفاج قونت دخی ادملریله ایلروییه کچوب
 رهگذار مهاجرینده بولسان وینا بوغازینی کسدرک اورادن مرور ایدن
 مسلمانلری عسوفه و ایچلرندن مقاومت ایدنلر اولور ایسه قتل ایتمکه
 جسارت ایلشلردر

قوناق بر پایه ورتیه
 اولوبانی حائر اولانه
 قونت تعیر اولور

س

قرال فریدیناند وک مر سیهیه تعرضی

قشاله قرالی فریدیناند دخی اراغون قرالی ایله ویریلان قرار اوزره
 برفرقه عسکر ایله اوغلی الفونس مر سیه اوزرینه کوندروب مملکت مذکوره
 ایسه والی وقائدلرک ادعای تفرد و تسابقلریله نظامسزلقده و قوتسزلکده
 احوالی مذکور اولان قرطبهیه برابر و بلکه دهها بدتر اولغله مظهر اوله جغی
 بلدییه چوقدن استعداد کسب ایلش و دشمنک قصد استیلا ایله توجهنده
 طمعکاران رؤسای قوم تحریکاتی ایله اهالی طرف طرف اوله رق
 بر بری قیرمقده اولوب حتی اندلسده شیخ المحدثین اولان ابوریع بن سالم
 دخی بوهرج و مرج ایچنده حائر دستایه نعمت شهادت اولش ایدی
 الفونسک اولوجهله ورودنده بر برلریله طلاشمدن بی تاب اولان والی
 وقائدلر مقابلله و مدافعه صد دنده بولنیمه رق لورقه والیسی عزیز بن
 عبد الملکدن ماعداسی بالجمله عرض دخالت ایلدیله الفونس پدری
 طرفندن اورالک اداره سنه مأمور اولوب مقتضای درایتی اوزره سکنه
 مسلمینی خوشجه طوقه رق طاغتمغه و بلکه خارجدن دخی محب و طرفدار
 جلب ایتمکه سعی اوفی و فی الحقیقه بو طریق ایله مسلمانلری کندینه
 ایصنדרدقدن بشته خارجدن اش توه قاندلری ایله دخی مناسب و موافقت
 پیدا ایلدی انجیق بو طرفلرک ضبط و اخذی اراغون قرالک دخی مطمع
 نظری اولغله الفونسک حرکتندن خشنود دکل ایسه ده علنا اعتراض
 ایدرک قشاله حکومتیه برغائله چیقار مقدن دخی مجتنب اولدیغندن
 ال التندن بلنسیه امیری سابق جیل بن زیانی تحریک و التیوز قرق سالی
 خلانده مر سیه اراضیه سنه تسلیط ایلدی امیر مومی الیه هنوز اثری
 دماغنده قلان لذت امارتدن ینه شیرینکام اولقی املیه بلنسیه دن طاغیلان
 مسلمانلردن برازی جمع و مر سیه دائره سننده بولسان لورقه اوزرینه
 واروب شهر رمضانک یکریمی التنجی کونی لورقه بی و همده قرطجه بی ضبط

المش ولورقه والبنی عزیز بن عبدالملک دخی اشای محاربه ده فوت اولش
ایسه ده مومی الیه الفونس طرفندن سنه اینه ذی الحجه سنه کوندریلان
عسکر الیه کزک لورقه و کزک قرطجه ابن زیانک الندن بتکرار النغله هم جقومک
حیل وتسویلاتی و همده ابن زیانک متاعب و مأم و لاتی باد هوا یه کیتدی
و بوندن صکره ابن زیان بر دخی شاهد اسنه نک کتاره کیر حصول اولسندن
قطع امید امکان ایدرک (بیت) طالعمدن اولیه مایوسم که ایتم اعتماد ❖
کوکب بختم کریساندن ایلر سه ظهور ❖ مقالی کویان کوشه عزلی
مکان ایلدی

❖ اراغون قرالی جقومک دنیه و شاطبه بی اسنیلاسی ❖

بلنسیه مقاوله نامه سنه مصرح اولان متار که نک مدتی هنوز تمام اولور
اولمز توسیع ممالک داعیه سیله اراغون قرالی جقوم دنیه شهری اوزرینه
یوریبوب براق ماه محاصره دن صکره نزع و تسخیر و بعده شاطبه
شهرینه کلوبانی دخی حصر و تضیق الیسی اوزرینه بورالره حکم ایتمکده
بولنان یحیی ابوالحسن النونسه مراجعت واستحصال ایلدی ایسه ده ذکر
اولنان معاهده اوزرینه اراغون و قشتاله قرالاری بیننده ظهوره کلش
اولان بعض منازعاتک تسویه سی صره سنده شاطبه نک اراغون حکومتی
طرفندن ضبطی خصوصی تقرر ایلش اولدیغندن الفونس سکوت ایدوب
جقوم محاصره قلعه یه برسنه قدر دوام و اصرار ایتد کدنصره التیوز قرق
لش سالی خلانده عنوة اخذ و تسخیر ایلدی

وقوعات محرره اوزرینه بلنسیه اراضی سنده و مسلمانلارک اننده تقدیر قلاع
و بقاع قالمش ایسه جمله سی سر بستی دین و امنیت مال و جان مواعید
امتیازیه لری الیه جقومه تابع اولوب مدجر اولمشلر ایسه ده التیوز قرق الی
سنه سنده اراضی مذکوره ده بولنان کافه مدجرین برماه طرفنده
بلنسیه دائره سنندن حقیق اوزره قرال بدعهد طرفندن امر و ابرام
اولغله انواع رنجش و عذاب الیه جمله سی وطنلرندن طرد و اجلا قلندیلر
و یحید و پایان رجال و نسوان و اطفال و صبیان سروپا برهنه کریان کریان
مرسیه و غرناطه شهرلرینه التجا ایلدیلر (بیت) همه اسیر بلیت و مالهم
من وال ❖ همه ندیم ندامت و مالهم من واق ❖

❖ قشتاله قرالی فردیناندونک ارجونه وجهنی اسنیلاسی ❖

دیگر طرفدن قشتاله قرالی فریدیناند و دخی بوش طور میوب غرناطه
 طرفلرینه اطالاه دست تجاوز ایلله بعض قلاع صغیری داخل حوزة اقتدار
 و نهر شلیل بوینده واقع محال و مواقعی پازده غدر و خسار ایلد کد نصکره
 التیوز قرق ایکی سنه سنده ارجونه قلعه سی ایلله توابعاتدن نیجه بلاد
 و حصونی دخی اله کچورمش ایدی بو حالده وادی الکبیرده کائن جهن شهر
 جسنی (مصرع) همجوان کشت شهادت در کف ترسا غریب
 اسپانیولرک گرفتار ید اسپانیلا سی اولان دائرتهک و سطنده قلوب ممالک
 اسلامیه ایلله طرق مناسباتی منقطع اولمش اولدیغندن شهر مذکورک
 تخلیصی ضمنده غرناطه ملکی ابن احر طرفدن خیلی غیرت و اقدام
 اولندی ایسه ده قرال مومی الیه قوه و فیره ایلله کلوب عسکرینی ایکی یه
 بولهرک برفرقه سنی قلعه مزبوره محاصره سنه تعیین و اوته کی فرقه سنی
 دخی طوغری غرناطه اوزرینه سوق ایلش و بوفرقه یول اوسشنده بولسان
 قلعه ابن زیادی ضبط و ایلور اشهرینی محو و احراق ایلد کد نصکره
 نواحی سنی دخی برباد و خراب واله کچن اه لیدن کینی قتل و کینی دخی
 لا ترجم کتاب ایدرک هر طرفه آتش نثار دهشت و هراس اولمش اولغله
 بو حرکاتدن غرناطه عسکری گرفتار خوف و خلبان اوله رق حصن
 بلوس محاربه سنده بوزنش ایدی بو ائشاده موسم شتا حلول ایدوب
 غرناطه نک محاصره سنه وقت قالمالغله فقط جهن قنعه سنک محاصره سی
 ایبقا قلعه رق قرال فریدیناند و مقر حکومتنه عودت و موسم بهارده برطاقم
 تازه عسکر ایلله ینیه اولجانبه توجیه و جهه عزیمت ایلدی اگرچه قلعه
 مذکور نک برمدت دهها مقاومتیه تمهلی و ارایسه ده مادام خار جدن امداد
 و اعانه اولنقی ممکن دکلدر بالاخره ید اعدایه گرفتار اوله جغنده و بو عناد
 و اصرار فریدیناند و نک غصب و خصومتی بر قاندها تشدید ایدرک جله
 قوتیله غرناطه اوزرینه یوریه جکنده شبهه اولیوب اگر اوراسی دخی
 الدن چیه جق اولور ایسه اسپانیا قطعه سنده بولسان نفوس اسلامیه
 ایچون نقطه جامعده اوله رق بشقه بر مجأ و ملاذ قالمیه جغندن ملک ابن احر
 قرال فریدیناند و ایلله بالملاقاة ملک مومی الیه طرفدن جهن قلعه سنک
 قراله تسلیمیه سنوی الی بیک دوله دخی ویرکوا عطا اولنقی و حین حاجتده
 قورنس تعبیر اولسان رؤسای قشتاله مجلس کیترنده بولوب لزومی حالنده

الی بیک دوله
 عصر یمزک رایجنه
 تطبیقا الی بیک الی
 یوز کسه اچیدر

اعانه عسکریه ارسال ایلک وقرال طرفدن دخی ابن احرك مدت حیاتنه
 تمامی ملک واستقلالنه تعهد قلمق اوزره بر معاهده نامه املا و طرفیندن
 تمهیر و امضا قلموب شهر مذکور تسلیم اولندی
 مؤرخیندن بعضلری دیرلرکه فردیناندونک ملک ابن احري حکومتدن
 نزاعه قیام ایتبوب بالکن: قوتی تقلیل ايله زیرجایتنه طوتمسی وابن احرك
 دخی حایه قرالی یه کیرهرك حال خرجگذاری بی قبول واختیار ایلمسی
 ایکیسجه دخی مقتضیات وقت و حالدن وایجاب ضروریه قیلندن اولوب
 قرالک وحرکتی حین حاجتده اراغون علیه استعمال ایچون بر قوه معاونه
 تدارک ايله انک واسطه سبيله اشبیلیه وسائر اهل اسلام یدنده بولسان
 موافقی دخی قبضه تصرفه کچور ملک و مادامکه دومی ايله تحت تبعیه
 کیرمشدرك کندی تبعه سی وکرك سائر اهالی مسلمنه عندنده مذموم
 و مدخول اولوب البته برکون خلع وتلفه سعی واقدام اولنه جغندن
 وچونکه کنديسی ابن احرك تمامیت ملک واستقلالنی ضامن و متعهد
 بولندیغندن هر نه زمان مسلمانلردن بویله بر حرکت عصیانیه وقوعه کاور
 ايسه غرناطه حکومتی وقایه بهانه سبله سهولتله عسکر ادخال ایدرك بمالك
 باقیه بی دخی آورده دست احتیال ایتک تصوراتنه منی ایدی و ملک ابن
 احرك مرادی دخی اسپانیایا طپراغنده کی نفوس اسلامیه اداره لرنده
 بر مدتله نبرو مشهود اولان شورش وتفرقه سببی ايله مدجرین ومهاجرینک
 گرفتار اولدقلری انواع دواهی وبلایه وبوندنصرکه دخی خرسثیا نلرك
 آن بان ایلرولسنه نظرا بریکیلرك از وقتده بتون بتون سجن اسارته دوچار
 وبلکه امثال سابقه دلالتله حال اسارته دخی یشایه میهرق درلودرلو
 بهانه لرایله جمله سی تلفزده دشمن غدار اوله جقلری محقق اولدیغندن
 اشبوعواقب مخافت بیمایه قارشو موقعا اولسون بر پرتدارک ایتک و بر مضمون
 (رباعی) دستی که زید نش ترانک اید * در وقت ضرورت بوسه دادن شاید *
 هر کار که عارست و ملال افزاید * در حالت احتیاج بد نماید * خصم غالبه
 عرض روی استالت ومدارا ايله اوده بروده متفرق و پریشان بولسان
 نفوس اسلامیه بی جمع و برارالی زمان مساعد اولور ايسه قوه اسلامیه بی
 اولکی راده سنه اعلا ایتک و بوکاموفق اوانه مر ايسه باری اسپانیاده بر مدت
 دهها حکومت اسلامیه نامی دوام ایتش اولمق مطالعاتندن عبارت ایدی

وفي الحقيقه بو ملا حفظه بك اطلق مؤخرًا مشاهدہ اولنوب چونکہ ابن احر
ہر قدر فریدیناندونک حکما تحت تبعیت کبرمش ایسہدہ عقل و زانی و وقار
و مکتبی حسبیلہ بولندیغی صفت محکومتی حسن اداره و ایجاب وقت و حالہ
کورہ حرکت ایلہ نہ کندینی و نہ مملکت و رعایاسی چکنندیکندن بشقہ اطوار
عادلانہ و حرکات عاقلانہ سی ایلہ طریقہ وفاکاری و حیت و رسم رحم
و شفقتدن یخبر اولان اسپانیولارہ دخی حسن مثال کوسستروب انقیاسان
اولنہ دخی و جہلہ ہم مسلمانلر حقندہ وقوعہ کاہ جک نیجہ تعذباتک
ظہور ینہ مانع اولمش و ہمدہ بر طرفدن مجددا استیلا دیدہ اولان ممالک
اسلامیہ اہالیسی بالجملہ غرناطہ یہ جمع و جلب ایلہ قوہ عسکریہ سنی
و بریادن دخی زراعت و صناعت اربانی الہ الہ رق بمالکنک اسباب آبادانی
و تعمیرینی توفیر و تکثیر ایلہ استقرار حکومتہ مدار اولہ جق قوی تملار
تداریکلہ مشغول اولمشدر

ہرنہ ایسہ جہن شہری اولو جہلہ فریدیناندونک یدنصرفنہ کیکدہ اہالی
مسلمہ بالجملہ شہر دن اخراج اولنوب پرل ینہ قستالہ دن خرمنیانلر جلب
واسکان و جوامع و مساجد موجودہ کلیسیاہ و منارات و محرابات مواقع ناقوس
و چلیپاہ تحویل ایلہ شہر مذکورہ دخی پای تخت قرالی تسمیہ اولندی

✽ قرال فریدیناندونک اشبیلیہ یی استیلا سی ✽

اشبیلیہ اداره سی نفس اشبیلیہ و قاس و حولہ ایلنلری ایلہ پور تکیز طرفندہ
بوانان اندلس الغرب مملکتندن عبارت اولدیغی حالہ ذکر اولندیغی
اوزرہ ابن ہونک وفاتندنصرہ بقیہ موحدین یدندہ قالمش و قستالہ قرالی ایلہ
غرناطہ ملکی ینندہ وقوعہ اولان محاربات ہنکامندہ اداره مذکورہ زدہ لنوب
اہالیسی متمتع حضور و ثروت اولنلر ایدی

غرناطہ ملاکنک اولو جہلہ استحصالسی اوزرینہ ارتق اندلسدہ قارشوسنہ
طورہ جق حکومت اسلامیہ قالمدیغندن قرال فریدیناندو عنوان قرالہسنہ
اشبیلیہ اسمنی دخی علاوہ ایتک اوزرہ ذکر اولان جہن معاہدہ سنک
تاریخ امضاسندن سکر ماہ ہر ورندہ تدارکات کایہ یہ مبادرت و ہم تکثیر
سواد عسکر و ہمدہ اہالی مسلمہ نک اذہانتہ زیادہ اثر ایتک ایچون بر مقدار
سواری ایلہ کلمسنی ابن احر دن طلب ایدوب کندوسی طوغری اشبیلیہ
جانبہ عزیمت ایلدی خرمنیانلر معتادلری اوزرہ شریش قلعہ سنہ قدر

وارد قلری محملری نهب وغارت واحراق ونیجه نفوس معصومه نك دملری
اهراق ایلش اوللری اوزرینه ملك موی الیه لسان مناسب ایله بوقوله
حرکات وحشیانه دن حصوله کله جك مضراتی واسنسیلا اولنان محملرك
اهالسیله مساکن ومزروعات وجد اول واشجیاره بوندن بویه اطالیه
دست خسار اولمز ایسه هر طرف سهولتله قبضه تسخیره کیره جك
قراله تفهیم ایدوب قرال دخی ملك موی الیهه اولان حسن اعتقاد واعتمادی
جهتیه موزنی اصغار مؤخر ضبط اولنان بی سعید و غلیبانه وقسنطینه
ولوره و قرمونه و جرنه اهل بسنی رق واسارتدن وتلف وغارتدن وارسته
وهی ایدوب استدکری محملره عزیمت لرینه صلا ی رخصت ایلدی وبو حال
ایله التیوز قرق بش سنه سنده واقع اغستوسده اشبیلیه یه تقرب اولنوب
اوچ اردوایله محاصر قلندی

اشبیلیه شهری بی ابن عباد و مرابطین ایله موحدین زمانلر ندنبر و آفریده
اولمغسله درونی عالی وجسیم ابنیه لر ایله معمور و سائر اسنسیلا دیده اولان
مواقعك اهل بسندن برطاقی دخی اورایه الجبایدرك كثر نفوس ومعمور یتده
اسپانیانك برنجی مرتبه ده اولان عمال کندن معدود بر شهر عظیم ومشهور
اولوب حتی اسپانیوللر بیتمده اشبیلیه یی کورمیان غرائب دنیان برشی
کورماش دیو ضرب مثل اولشیدی شهر مذکور وادی الکبیر نهر کیرینك
کنار یسارنده واقع وقارشو ساحلنده الطریانه والفرج ناملریله ایکی محله سی
اوله رق بونلر ایله شهرک یینی رکیری بطایم کده ایدی وامر اداره سی
مقدمه مراکش قرینده رحلتکش عقبی اولان اخر ملوک موحدین مأموک
برادری و برارالق غرناطه امیری اولوب واصل سر منزل مشبب وهرم
اولان السید ابو عبدالله ایله متوفای موی الیهك اوغلی السید ابو الحسنك
تصرف لرینده اولوب بونلر قشتاله قرالنك نیتشدن خبردار اولد قلرینده
الحاله هذه اندلسده کنسیدیلر بی پنجه قهر اعدادن تخلص ایده جك
مددکاه قالدیغنی ییلدکلرندن افریقیه ده کائن مراکش حکومتدن
استظهار وشهرک انبارلری ارزاق ومهمات ایله املا وعلی قدر الطاقه
سفن حریبه تهیه واحضار ایلشرو بحالیه افریقیه دن کوندرلش
اولان بر مقدار عسکر موسم شتاده ورود ایتمکله مناسب محملره یرلشدر وب
موحدو اولان استحکاماتك اکمال نقصانسه بذل اجل اهتمام وعسا کر

موجوده ملك امر اداره بنی دخی سابقا بلبله والیسی اولوب بوقعه اشبیلیه
 النجا ایتمش اولان ابو جعفرک عهدده سنده حاله ایتمش ایدی بونک
 اوزرینه افریقه لولر بش التي قطعه سفینه دخی تجمیرز ایدوب اشبیلیه
 امدادینه کوندرمکه همت ایتمش ایستده قرال فریداندوهر اکسندن
 اندلسه اعانه ورودنی منع ایچون مقدمه جلیقه لی نلرنده انسا ایتدرمش
 اولدیغی اون اوج قطعه سفینی قشاله امیرالی و امون بوقعه
 معینه و یروب وادی الکبیر نهرینک اغز زنی محافظه سوق ایلمش اولغله
 افریقه دن کلان سفن اسلامیه و ایش کوره مجدرک حتی اوج قطعه سی
 امرال مر قومک کند ضبطنه رباط وایکبسی غرق وبری دخی احراق
 اولدرق قصوری رجعته مجبور اولیلر و دشمن سفینی بوندنصکره میدانی
 خالی بولوب نهره دخول ایله اشبیلیه قدر چیتدیلر

دبار افرنجید مناستر نسیلری و شوالیلری میدانه کلان بولبله بدین غوغا سنده
 بذل جان ایتمک ایچون اسپانیاه شتاب ایدوب بونلردن و سائر طرفلر
 فدا کاران عیسویه سندن بهر یوم قرالک اردوسنه فوج فوج تازه
 عسکر ورود ایتمکده و اشبیلیه دخی اطراف و جوانب ایله مناسباتی
 کلیات قطع اوله رزق اهالی محصوره کرکی کبی اضطراب چکیمکه اولدیغی
 حالده طایفه لک قواعد حریه اوزره بولبله یا بلش اولسندن و اول عصرده
 مسالوردن بشتد کیمسه تک معلومی اولسان باروت ایله بعض آلات حریه
 استعمال و عساکر خصمه کالی خسار ایلمش اولسندن طولانی سفاین
 اعدا صوقبله میوب بوجته له اقتضاسنه کوره گاه شهر دن مذکور محله لره
 و گاه محله لردن شهره امداد اولغله و دشمنه ایلر و لکه میدان ویرلامکده
 ایدی فریداندو بو حال دن متخیر اولوب ذکر اولنان کیری به برضرا ایشدیرلمکده
 محله لره ظفر بولاق ممکن اولمه جنی تحقیق ایتمکله بوکا برچاره دوشلمکده
 ایکن بعض روایتده کوره ملک ابن احمرک تعریف و تعلیمی اوزره امرال
 بو نیفا جیو ایکی قطعه کتی کوه پیکرک ایچنسه طاش طوایدیره دق برسر
 هواده نهره سوق ایلمسبله بونلرک شدتله تصادمندن جمر منهدم اولدی
 و بوندنصکره هرتقدر اهالی و عسکر مستحفظین طرفندن شات و مقاومت
 غیرت اولندیسده دخی شهر دن امداد ممکن اولماغله بالاخره نیجه محن و مشقت
 ایله اعدا غلبه ایدوب ذکر اولنان محله لری اخذ و ضبط ایلدیلر و بونک

سوالیه مـ الـ ک
 عثمانیه کی اسکی
 حاکم اولور کی برصنف
 باشی بوزوق عسکری
 لدی

اوزرینه اشبیله لوله دخی یأس و نوری کلوب ارن سکز عام محاصره دن
صکره علی طریق الاستیخان شهری فردیناندویه تسلیم ایادیلر

اهالی شهر کافی السابق املاک و اموالند متصرف اولونق ینده شهرده
قالمق و قالمق قری حالده بر ماه مدت مهمل ویریه رک اول مدتده برا
و جرا دیلدکاری محلله قرال طرفندن مجانا نقل و ایصال اولونقی اوزره
بر معاوله نامه املا و انیسوز قرن الی سندسی شعبانک بشنبی کونی
طرفیندن امضا قلمش ایسه ده مساعدات موعوده کیسه بل
باغلیه میوب اوچیسوز بیکدن زیاده نفوس ترک دار و دیار و بعضیاری
ذکری هرور ایدن والی سالخورده السید ابو عبدالله ایله افریقیه
و بعضیاری شریش و اندلس الغربیه و اکثریسی دخی غرناطیه کیس دوب
انده توطن اختیار ایادیلر

بو صورتله اهل دین خالی قالمش اولان شهره قرال فردیناندو (مصرع)
همچون خروس چشم اندر خرابه زار کال علو و استکبار و مرتب
آلای حشمت و وقار ایله داخل اولوب اول امرده چشم بدینی بونجد
سندلر دنبرو نجوم و سیاراتک حرکاتی حساب اولمش اولان مشهور
رصدخانهیه مصانق اولغله در عقب مقر اوٹان و اصنام و ذروه قله سنه
قنستاله بیراغلیه برابر وضع ناقوس و چلیپا امر اشنی اجرا و اتمام ایلدکن
صکره بچد و حساب جوامع شریفه و کتبخانه و سائرینی دخی بر باد
و خراب و بونلر ایله مناسرتله بیکدن تخصیص واردات ایلدی

وفات قرال فردیناندو

اشبیله نک محاصره سی اثناء پورتیکیز قرالی دخی اندلس الغربیه دخول ایله
بر تاج قلعه ضبط ایلدی اولد بندن فردیناندو قرال موئی الیه فرصت
توسع ویرمامک ایچون صاحب شریش ابن عبید ایله صاحب بله محمد کی
مترق و متخاسم بعض قائده ره اظههار حرشرویی و جمیه ایله اگر
کندوسنک حسیه سنه کیره رک بر مقدار ویرکودخی وینر لر اید هر برینک
حکومتکاملر زده ایقا و استقلالند هنامن اوله جفتی وعدایله عقد اتفاق
ایدوب پورتیکیزلک تجاوزانسه مانع ایلدی بو وجهله قال فردیناندو

بکرمی درت سه طرفه درت حکومت اسلامی کنسید تابع دیوب
و غیر تابع حکومتی خنوق بولان امرای دخی بودند حایه سه الوب
اهل اسلام او بخوا اولان قونی کس و قبل ایلی و اسایا قطعه سنده
بولان اهلای مسئله نک چوغنی زیر حمایت واسنیل سنده المش اولغه بو کره
افریقہ نک قبح و تحیری سوانده دیوب بولان ایچسون بسای لی نلرند
سنن متغیبه انسا و مہات و سائرہ احضارایت سودی لکن التوز الی
سنہ ہجریہ سنده واقع مایسک یکر منبی پنجشنبہ کونی کندوسی عزم اقلیم
عدم ایلمکله تشبہات مذکورہ بمعامل قالدی

شولای موی الیمک پرینہ ارغلی النونین قستانلہ قرالی اولوب اول استمدہ
اونچی قرال اولغین الفونس عاشر نمیمہ و کند یسک مر سیہ والیلکی
ہنکامندہ اهلای اسلامیہ نک جلب قابونہ وسیلہ اولہ جق بعض حرکات
معتدلانہ ارازیلہ فصلسہ کندینی سودیروب انلردن تحصیل ایلدیکی نجوم
و ہندسہ فلرندہ کسب مہارت و خصوصیلہ علم تجمیمہ زیادہ سیلہ تقنن
و تحصیل شہرت ایلمسہ السایو عنوانیہ تالیف اولندی

✽ احوال حکومت قستانلہ ✽

اوروپا لولر خیل مدتد نبو حای تعصب ایلمہ متلا اولوب قروازاد کی
برتبث مجنونانہ اغورندہ نیچہ مملکتارک اہالیسنی تو کند کدن فضلہ کثرت
مصارف سفریہ دن ناشی امور مالیه لرینہ دخی عظیم سکتہ کلش
اولغی تسہیل مصالحت ایچسوز ہر حکومت مسکو کاتنک غش
و تیفنہ قرار و یرمش و بوتدیرایسہ کافہ تبعہ یہ شامل بر مرض ہائل
اولمبہ ریایانی ناخشنود ایدوب ہر طرف اہالیسی جوش و خروش اوزرد
بولمش و حتی بوندن طولای قرال غلب لوبل زمانندہ فرانسدہ باشلوجہ
براختلال ملی دخی ظہورہ کلش ایلمی اسانیاہ دخی خرسانیلر بودرد
ایلمہ شوریدہ سر اولوب جمعیست اسلامیلری اوتہ دہ بروودہ پریشان
ایتمکدہ اترینہ یکن بلاد معورہ بی اتناذ کردہ لری اولان اصول غدارانہ
اوزدہ خراب ویسب ایدرک انتفاع ایدہ مامش و کندیلری ایسہ زراعت
و تجارتدن بی بھرہ بولمش اولد قارندن مبادلہ اعتسہ و اشبالیلہ بالضح نقود
موجودہ بالبعیث مملہ دینسہ یکمکله و بوجہتہ النونینک جالوسندہ
مالیہ جہ اولان مضایقہ درجہ نہایدہ واقع و امور دولت ہمصال

اتساع الخرق علی الزارع اولغله اودخی سائر حکمداران مثلاً و تزییف سکه
ایله توسیع معاملات تدبیرنده بولنش ایدی فقط هر قشغی مملکتده
اولور ایسه اولسون معاملات اخذ و اعطاده طائفه تجار مسکوکات
مقدار اوله نیک رایج اولان قیمتندن اعتبار ایتموب الهجفی التون و کومشک
محت عیارده کی بهای صحیحی اوزرینه مال و پره جگرلی و سکنه نیک فی
عیار یسنه ضم اولنان قیمت اعتباریه بی مالک اوسسته اوره جگرلی
جهته اولصورته سکه بوزلدیغی انده هر درلو امتعه و اشیا بهایه چقدی
بی حالده هر کس وارداتی مصرفیه قار شولشدیردن اولوب شکایته
باشلا مغله کویا زور ایله اشیانک فیئاتی درجه اعتداله تنزیل ایچون
اسعاره نرخ ویرلدی ایسه ده تجار خوف زیان ایله الارنده کی ماللری
چقارمقدارندن مقدما یالکن بلا غلا ایکن مملکتی خط دخی اسنیلا ایلدی
یوکره بودردک دخی علاجی بولنق اقتضا ایدوب قرال مومی الیه نخی ترک
ایله سر بستق تجارتیه رخصت ویردی و بونکله حالت خط بر مقدار
زائل اولدی ایسه ده اشیانک فیئاتی اولکی راده سنده قالوب موظف
مأمورینه کوره تعیش غیر ممکن اولدیغندن ارتکاب وارتشا قبولی
آجلدی و معاشلرک ضمی لازم کله رک خزینه نیک تکثیر مصارفی مستلزم
اولدی و الحاحل مسکوکاتک غش و تزییفندن مأمول اولان بر فائده برینه
یک مضرت چیقوب کرک خزینه دولت و کرک عامه تبعه ورعیت بو تدبیردن
کلی رخنه دار اولدیلر

معموریت غرناطه

بوندن اول اصول و مسلکی تعریف اولنان غرناطه ملکی محمد بن الاحمر
مقتضای عقل و رویتی اوزره غراسیمینی اولان دوحه نوباهه حکومتیه
آب و تاب و یرمک ایچون لب حکمت اولان لاملاک الایارجال و لارجال
الایمال و لامال الایاماره و لاعماره الایعدل و السیاسة تاعده
مدنیه سنی التزام و اساس اولان ایفای حق و عدلی اقدم مهمام
ایدوب محنده ذکر اولندیغی وجهله تحکیم قلاع و بقاع امور مهمه سنی
بعد الاتمام وقوعات سابقه ایدای دشمندن فرار و دخالت ایدن اهالی
مسلمه کی کندی ممالکنده محال مناسبه یه توطین و اسکان و نیجه همتلر
صرفی ایله بونلره محاسن فلاح و تجارت و صناعتی تفهیم و احیای اراضی

موات و تولید و تکثیر دواب و حیوانات اصولی تعلیم ایکنه برفاج سه طرفه
 شد و بیابان سنبه نمای آبادانی و عمران و تسیب و فراز حدائق غلبا
 و سبائین خضر ایل هم صفت جنة الزهوان اولدی بر طرفین دخی صنعت
 کیمیا و فن طبیعت اشاده ماهر اولنلر گوشه و بوجا قلردن جمع ایله مظہر
 اعزاز و انتفات قانوب انار واسطه سبله نهفتہ زیر خاک اولان سیم و زر و حید
 و سایر فزات مکتومه و متروکه اظهار و درون ممالکده هر نوع ادوات
 و حلیات و سائرہ بونلردن اعمال اولنغله هم خزینہ دولته وسعت و برکت
 و هده اہالی و تبعہ ده رفاه و ثروت حصوله کلدی و بونلر ایلہ برابر تزیین
 و اعمار ممالک امر مدینسی دخی مہمل براغلیہ رق حفظ صحت عمومید ضنندہ
 ضعیفا و فقرا و پیران و غربا ایچون متعدد محارده جسیم و مکمل تابخانہ
 و خستہ خانہ لر بنا و تربیت اہالی و تعد و نشر علوم متنوعه ایچون هر برده
 منتظم و مکلف مکتبلر و مدرسه لر انشا اولندی

بنای قصر الحرام

ملک ابن احمد ذاتہ مخصوص اولہ رق غرناطہ ده قصر الحرام اسمیلہ مسمی
 غایت وسیع و مصنع و متین و دلنشین بر سرای عالی انشا ایتدیروب طرح
 بدیعہ مهندس عقل و خیال حیران و طرز مطبوعه رسام فلک انکشت
 بردهان اولہ رق تزینات داخلہ و خارجیہ سی رشک انداز قصر خورنق
 و ہر دائرہ سی (نظم) چون قبہ کسری بتصاویر مزین * چون نامہ نامی
 بتأییل منقش * چون چشم فلک روشن و چون خلد برین خوب *
 چون بیت حرم فرخ و چون باغ ایرم خوں * مضمونہ ماصدق اولنغله
 حقیقہ اعاجیب دھردن بر اعجوبہ جنت انار و مؤخر خرسنیلر غرناطہ یہ
 مستولی اولد قلرنده بو بنای بی مثالی نصلسہ ہدم و تخریب ایتامش
 اولد قلرندن الان ہیئتیلہ موجود اولوب اسپانیایی کشت و کذا رایدن
 سیاحینہ مدار حیرت و اعتبار در

والحاصل غرناطہ اراضی صغیرہ سی عادتاً بر شوره زار بی اعتبار ایکن
 مخاطب منہوم (قطعہ) بکک و رای در ملک ان کئی تو * کہ در عمران
 نکردست از کف و دم * باعجاز عصا موسیٰ عمران * باعجاب دعا عبسیٰ
 مریم * اولان ابن احمد ک چیرہ دستیٰ علوہمتی ایلہ سکران سنبہ
 ظرفندہ شول مرتبہ معہور و آباد اولدی کہ جرمنہ کورہ کثرت نفوس

و عمارت به اول عصر ده دینارک از زیاده مشهور اولان موافق شدن بری
اوله رق اوراده اولان رواج تجارت و رفاه و سعادت غبطه بخش هر ملک
و دیار و غرناطه اقلشه متنوعه سی شام و سائر بلاد مشهوره معمولاتدن
زیاده معتبر و مختار اولدی بوجه تملک ملک مومی الیهک طعنه کوس
عدل و شوکتی تشفی ساز صماخ عالم اولوب کندی تبعه سندن بشته
خرسینیان مملکتارنده قلان مدجریں اسلامیہ بالجه مجلوئی اوله رق
حتی بلنسیه طیراغنده بولن ان اهلینک چوغی برتقریب ایله فرار
و غرناطه ده قرار ایش و امور عسکریه دخی کرکی کبی یولنه کیرمش اولغله
ارتق قشاله لولرک زیر بار منت و حمایتدن رهایاب اولسق ارزوسنک
زمانی کلش ایدی

خرسینی ن مؤرخلردن بری بومحمدیه دیرکه غرناطه نک اشبوسعادت حالی
اسپانیولرک نظر دقت و غیرتی جلب ایدم میوب انلریالکز معرکه کاهده
زرخ و اسلحه لایله اظهار شعشعه و تعظم ایتیکله مقنر و حالا مالوف
اولدقنری شمار و حشایانه ده مجدد و مصر و اداره تبعه و عمالکده غایت
حقیر و قاصر اولدقلردن دائما تهلکه ایچنده ایدیلر

حرکت مدجریں بلنسیه

یوندن اقدام یعنی شاطبه نک اسنیلا اولنلندن براز صکره اولحوالی
اهالیندن برطانی العتور نامنده برچوبانه اتباع ایله فک ربه اسارت
ایچون ایاقلمش ایسه لوده مزبور العتور برتقریب ایله اله کجوب اعدام
اولنلنده ناله برطرفی ایداش و اولزماندنبر و اهالی مسئله دن بردخی بومشلاو
حرکت عصیانیه کورلماش ایدی لکن خرسینیانلردین غیرتیه مدجریں
حقنه ایتدکاری حنارات واذیت و ظلم و اسات قالمیوب بالاخره
(مصرع) کسنور یصول علی الکلب ته حاله کتورمش اولدقلردن
بواشاده ارغون قرالینک مقر حکومتنده بولنامسینی فرصت اتخاذ ایله
امیر محمد الازرق اهالییه اولک ایاق اوله رق التی یوز اللی ایکی سنه سنده
نهر شرقک طرف جنوبیسنده و شاطبه ایله لفته بینده واقع برقاج
قلعه دین اورده دست اسنیلا ایش و بو غیرت محال سائره ده دخی سرایتله
بلنسیه ده واقع جمله ممالک و بلاد برهمیده شورش و فساد اولغله
از قلمش ایکن بو خبرک وصوله قرال جقوم بولندیخی بردن عاجلا

السیبه غوث و اسباب اتحاد نامه اختلالی مذاکره نموده ارکان
 ملتی حضورینه جلب و دعوت ایلدی و کنیدیسی شاطبه نك استحکاماتی
 و مستغنی تزیید و توفير اولمق و بعده بوملک کلرده بولنان مدجرلک
 كافة طرد و تبعیدی ايله برزینه خرسنیا ن زراعی اسکان ایدلک رأی
 عرض ایلدکده حضار مجلسدن املاک و اراضی صاحبی اولیانلر و خصوصاً
 پاپاس کروهی بو تدبیری مبالغه تحسین ایلسوب لکن اصحاب مزارع
 رأی مذکورک اجراسنه بیان موافق ايله خرسنیا نلردن اول قدر زراع
 تدارکی ممکن اولمده جغندن و اولسه بيله بونلر هر خصوصده مسلمانلرک
 برنی طوطه ميه جقلردن بمثله اخر برتدیر ارانلسنی استمشلر ايسه ده
 اوتیه دنبرو جقوقک ملز می اولان طرد اسلامیان افکارینه اولو جهله
 رهاينک ترویجات مصرانه لری دخی تقویت و پرمکله قرائک رأی غلبه
 ایدلک سکنه اسلامیه نك دفع واجلاسی ایچون قول قول عسکرلر
 و مأمورلر تعیین اولمادی بونلر معامله مذکوره به بعض مرتبه متاوتنه
 جرأت ایشلر ايسه ده برمدنبرو ذل و احتقاری معتاد ایتش و جزهر پردل
 و بسالتی اضاعه قیلش اولد قلردن نهایه الامر کردن داده حکم قضا
 ویدلرنده بولنان اراضی و املاک و نفود و اشیای ترک ايله طاقم طاقم غرناطه
 طراغنه قطار بند رحلت و جلا اولدیلر بعض ثقات مؤرخینک بیانه کوره
 اشبوکاربان مهاجرین غرناطه یولنده بش التي ساعتک محلی استیجاب ایتش
 اولد قلردن بوندن نمقدار نفوس اولدقاری تخمین اولنه
 اما برو طرفده مرسیه مد جرلری ده یوللیجه طور انوب جهله سی یوم معینه
 ابن احمر اسمنی اعلان و شریشدن لقسنه یه قدر هر یرده بردن قیام ايله
 مرسیه ايله مشغلا تندن اولان قلاع و بتماعی ضبط وجهله سنه مسلما نلردن
 تاند و مستغنی وضع ایلدیلر بو خبر هائل قرال انونس السایبوشنویه
 شهرنده ایکن واصل اولوب انجق اورا لک اصلاحاتی ایچون بو اراق
 کندوسنک حضوری لازم اولد یغندن رأیت افراز عصیان اولان تبعه
 مسلمته نك امر تریه و اصلاحاتی متفق بولنان ابن احمره سپارش ایش
 ايسه ده ملک موی الیه بو عزیمته کندی تبعه سنک عدم موافقتلردن
 بمثله اعتذار ایلمکله انونس جواب مذکور ی اعلان حرب مضاعفه اله رق
 نون و غرناطه عسکرینی غرناطه حدودینه تسلیم ایلدی لکن انده وقوع بولان

محماریه لرده شاهد غلبه و ظفر ابن احر طرفنده جلوه کر اولوب بو کشا کش
اره سندد ایاقلش اولان مدجرل دخی کسب قوت ایتش و نائره اختلال
بلنسیه حدودینه قدر متمد اولش اولدیغندن النونس اولوالینک ضبط
وربطنی قاین پدری بولنان موی الیدقرال جقومه حواله ایلدی

مفسدت بنی شقیلوله

رؤسای اندلسدن بنی شقیلوله ملک ابن احر غرناطه تختکا هنسه جلوس
ایتمزدن مقدم کندیسلیله همرتبه بولنان امرای صاحب اقتداردن
اوله رق ابوالحسن علی بن شقیلوله ملک موی الیهک انشته سی و ابو الحسنک
اوغلی ابو محمد عبدالله دخی دامادی اولغله بونلرک عصیتله بالا اعتضاد
مقدملری ابن هوذه و مؤخر سائر رقبا سنه غالب اولش و صکره غرناطه
حکومتیه متصاعد اولدقده موی الیه علی بن شقیلوله یه وادی اش
ودامادی ابو محمد مالتیه و علی بن شقیلوله نک دیگر اوغلی ابو اسمعی ابراهیمه
دخی قاراش والیلکنی توجیه ایتش ایدی بونلر ایسه اولکی کی معامله
منساویه استیوب غرناطه حکومتی مشترکا اداره ایتمک مأمولنده
اولدقلرندن بو حرکتی حقارنده حقارت عبدایله ابن احر دن اخذ انتقامه
فرصت جوی اولد قلیری حالده بو ارا لقی قرال النونس ایله یینلرنده حاصل
اولان برودته منی اوچی بردن قرال موی الیهک دائره اتفاقینه داخل
و عسکرلریله غرناطه حدودینه صار قندیلیق ایتکه باشلیوب مسلمانلرک باشنه
بشقه جه برلای هائل اولدیلر انشته بوسبیه منی ملک موی الیه ممالکندن
طشره تخطی و کندی اسمنه ایاقلش اولان اهالی یه اعانه ایدیتلر کدن
عاجز و محروم اولغله شریش وارکش و لبریمه و مدینه سجونه و لو قروسائر
برقاج مملکت یکبدن اسپانیوالر انده کرتار اولدیلر و فقط بورارلرک اهالی
اسلامیه سی ظلمه خر سنیا نک اوضاع بیر حانه سندن بی تاب و توان
اولدقلرندن (یت) تهی پای رفتن به از کفش تنک بی بلای سفر به که
درخانه جنک بی مفایینی حسیمال و بر فردا لاسجه سنه جلوه سی ترک
املاک و اموال ایدرک بعضیلری افریقیه یه و بعضیلری دخی غرناطه یه عزم
وارتیمال اولدیلر

استیلای مرسیه

بوندن صکره قرال جقوم اور یواله و وینا و قرطبنه و لقانیه دخی دائره

اطاعته

اطاعت انسال ایدوب هر بریند ارا غون عسکر ندن مستغفر وضع واقامه
ایتمکله الفونس قوسقو انوب جقوم بونکله ممالک مذکوره اوزرینه
مؤخر ا دعوی حق ایتمک نیتند بولند یعنی استفهام ایله ارا غونلیرک
برینه قونق ایچون قستاله دن برمدار عسکر ارسال ایلدی لکن ایکی
طرفک عسکرلری محاسده ومجادله دن خالی اولد قلرندن وارا غونلیر
ایسه کزت اوزره اولوب محاصره اولد جتی مر سید شهرینک دخی بونلر
یکمسی ملحوظ بولند یغندن قستاله قرالی الفونس ابن احر ایله بالخا
یخی سفیلوله کالاول ملک ابن احرک حوزة اطاعت ادخال اولدق
ومر سیه ده کردن فراز تعین اولان محمد بن هودک اذیت جان و مالی تهمید
اولد قنصرکه عزل وتبدیللا برینه ملک عوانیله برادری محمد ابو جعفر مأمور
قلنق و سرستی دین ومذهب ایله ویرکوکا فی السابق ابقا واصلاتک
دخی ثانی نصب اولد جتی ملک ابو جعفره تخصیص و انسال اولدق
و یوکا مقابل غرناطه ملکی دخی مر سید اهل بسنی الفونس تبع قلی ایچون
اعانه ایدوب فقط ابن احر کرک کنیدی و کرک اوغلی ایچون هیچ برده قستند
مر سیه اوزرنده حتی تصرف ادعا ایتمک و اختلاله بانک اولد لکن ملک
طرد و اخرجنه موافقت ایلمک شرط لریله قلعه ابن زیاده بر مقاوله نامد
عقد و امضا ایلدیلر فقط غرناطه ملکک تو سطنه حاجت قالمقصرین قرال
جقوم مر سیه بی محاصره ایدرک بعض شروط امتیازیه ایله داخل قبضه
تسخیر و بوجه معتاد درون شهره دخولنده سو کند خوار اولد یخی عهدک
تقاضی ایله اهل اوزرینه کلیتوو ویرکوکا تحمیل ایتد کد نصرکه هر نصیب
او یوشلوب شهر مذکور دی داما دینه ترک ایله یا لکن اوریواله ولقانه ایله
سائر بعض محارری زیر تصرفنده ابقا ایلدی براز رقت مر ورند قستاله
قرالی الفونس شهر مذکوره بولسان اهل اسلامک خارجده کائن الرجقه
محله سنه واوراده بولسان خر سنیا نلرک دخی شهره نقلی ایله کندوسی
یا لکن الرجقه حکومتیله قانع اولسنی ملک ابو جعفره تحریرا بیان ایدوب
اولوجهاله سکنة اسلامیه بالجهله محله مذکوره یه واندکی طائفة نصاری
دخی درون شهره نقل وتوطن اولندیلر

انجق خر سنیا نلر زراعت وتجارتله مألوف اولد قلرندن لاجل التعیش
گاه غضب وکاه سرقت طریق ایله اهل اسلامک اموال و اشیا سنی المقد

و بونک ایچون مسلمانلار هر کون حکومتده حال لرندن شکایت ایتمکده اولمور لیه
خرسینلرک اوکی کسدرلک اوزره محله مذکورده ک اطرافنده عظیم
پردیوارینا اولنوب اسلام و خرسینان کرک اخذ و اعطاده و کرک خصوصیات
ساعره ده بر برندن آیرلدی لر و محمد ابو جعفر دخی مر سیه ملکی عنوانیه یالکر
الرجقه محله سنده بر مدت اوتوروب انک وفاتندن صکره اوغلی ابراهیم
ابو یعقوب الرجقه ملکی عنوانیه اکفایا ایلدی. و او دخی وفات ایتدکده بریند
کیسه ملاک اولیوب یدی یوز سکر سینه سنده قرال طرفندن مذکور محله یه بر
خرسینان قانندی اقامه قلندی

(حرکت ثانیة مدجرین بلنسیه و وفات قرال جتوم)

قرال جتوم اون سکر سینه مدت کمال استیلال و امنست ایلدی ایچ نشین صندلی
حکومت اولوب مقنذی اولان اصولک حسن انضباط ممالک ایچون مرتبه
کفایه ده اولدیغنه قلبی مطمئن ایکن اخر نفسنده کرتارینجه ظلم و قهری
اولان مدجرینک قعقه سلاح و سنانلرینی استماع ایدرک جان و یردی چونکه
قرال مووی الیهک امور دینیه ده اولان تعصب و تشدقی ذاتا افراط اوزره
ایکن یاشنی الدجه ده از یاده لشمکله و یرده اولعصرده پایامسند نه فرما نفرما
اولان دردینی قیلان بلنسیه باش ایستقیمی واسطه سبیله یوله دشمن
الهی ویت پرست بر قومک حضور و ارام ایچنده براعلسی مضاجناب مسیحه
حقارت اوله جشمندن اخرتده انک نظر رحمت و مغفرتنه مظهر اوابی مجرد
مسلمانلرک اضرار و تحقیر یله حاصل اولور یولوا التاأت ایله تحریک و تضییعندن
خالی اولماغنه قرال مووی الیه حرص و ضررله نیت تبیینسند و انسان سکنت
اسلامیه یی زبانیان خرسینانک ید انتقامنه براغش ایلدی بوکامیتی بهر
کون زکور و نسوان برنیجه مسلمان حقارتله خانه لرندن وتولارندن
قالدر یله رق قیون سور ایسی کبی طاق طاق بازارلره سوق ایله مزاد اولنوب
خصوصیه اولوقستک حکمجه نه صنف عسکر یرده ترتیب و انتظام ونه ده
معاش و وظیفه لرنده بر قاعده و نظم نام اولدیغندن سکرینک قدر پیاده عسکری
بو مساعده دن استفا ده ایله دولت خزینه سندن اله مدقلمی وظائف
متراکه لرینی مدجرین صرتندن چیقارمق طریق سهلینی بوله رق لقانه جوارنده
مسکون اولان اهالی مسله اوزرینه مسلط اولوب الک وحشی و خوشنوار
بر قومک دیار خصمی شبنون انا سنده ایده ییله جکی انواع معاملات

سابعه بو بیچاره لر حقه ا اجرا اولندی بجزه مدجرین تعذبات واقعه نك
منعی ضمنده دفعات ایله جانب حکومته عرض حال واستعطاف ایستایلر
ایسه نه (یت) داندن ایملان صورت دیواره جاندره یفندن هر جت
شایطانن امید ایماندره مألنه مظهر اولان قرال غدارك گوش هوشنه
کیرموب فقط اگر کندور نه راحت لازم ایسه الحسنة هذه ما کن اولدقاری
اراضی بسطه یی ونازل واملانک ووزاری ترک ایله منیع وهر تنفع بعض
شواحق ومواقعه چکملرینه مساعده اولنه جیفی جوابی ویرمش
وچاره سرائک ایله بیچاره دخی مواضت سکوسش ایدی اماخر سرلندن
غیری منعی وز بونکسکدن شدد صرفی اولان ستم معنادان خرمیان
اوارده دخی کید یارینه تسلطدن خالی اولوب یینه سوری سوری اثری
ارقدرنده باغلو اولدیق بازارله کتوریلوب ساق وکیسه عرض ومالنه
صاحب اوله حق قالدله لری اولکندن زیاده راج وریکان اولد یغندن
کارجانه وکار داستخوانه یتشوب بودرد تحمل فرساک چاره سی اولسه اولسه
ینه کندی دست همتلندن اوله جیفی مطالعه ایله (یت) وقت ضرورت
چونماند کریزه دست بکیردسر شمشیر تیزنه مفهومیجه بلنسیه
طراغنده کی مدجرین بربر لیه بعد المنخاره قدم عصیانه قیام ایله
قرق قدر بقاعت ضبطنه بردن اقدام وصورتمالی بیان ایله کندیلرینه
عانه اولنسی رجاسنی متضمن غرناطه ملکی ابن اجره ارسال پیام
بلدیبار

قرال جقوم مبتلا اولدیغی علت مه لکه ایله خراشیده جان اولدیغی
حالده بو خبر واصل اولوب موجود اولان بر مقدار دیرتی عسکر کفایت
ایجه جککدن بعض مساعدات ایلا لیه دفع اختلاله چاره جوی
اولن ایسه نه کرک ملک اجر طرفندن وکرک افریقیه جانلندن مؤخر
درونایدن عسا کر معاونه ایله جمعیت عصاة کسب وسعت ایدرک بلنسیه
شکاهند قدر یوریش ووزاری جقوم دخی وناز ایدوب اوغلی پترو
صندلی قرالی یه قعود ایش ایدی لکن عسا کر معاونه نك ارقه سی
کندیلکدن جمعیت مذکوره یه ضعف طاری اولغله قرال پترو بعض
شرائط امتیازیه اوزرینه بونار ایله برمتار که عقد ایلوب
جمعیتلرینی فسخ وجل ایلدی وفصل خریف حلوننده کلیتالو

عسکر جمع ایله مدجرینک توطن ایتکده اولدقلری محارره
بالذات توجه ایدوب مدجرل بو عزیمتدن خبردار اولدقلرنده
اؤتوز بیك قدر نفوس اولادو عیالریله مونترأ شهرینه فرار
ایلدیلر فقط امید ایتدکلی عنسقای ارام و حضوری اوراده دخی
بؤله میوب چونکه براز مدت مرورنده قرال مومی الیه جیع قوتیله شهر
مذکوری محاصره ایتکله و اهالی محصوره خیلی زمانلر مقارمتدنصکره
ذخیره لری بتوب برطرفدن امداد کلک احتمالی دخی اولماغله شهر
مذکور استیان ایله قراله تسلیم اولندی و قلعه قبولی کشاد اولسوب
مواقع لازمه خرسنیلان عسکرلی وضع و اقامه اولندقدنصکره
اموال موجوده یغما وتالان و نفوس اسلامیه قرال مومی الیهک بلاد
اسلامیه بهسد ایچرولره منصرف اولدیغی مملکتلره نقل ایله متفرقا
توطین و اسکان قلندی

وفات محمد بن الاخر و ورود سلطان یعقوب ابه یوسف باندلس

غرناطه ملکی ابن احریم قاروده ذکر ی مرورایدن بی شقیلوله بی حوزه
اطاعته کتورمک اوزره عساکر وفیره ایله غرناطه دن انشای عزیمتده
خسته لنوب (نظم) ازان کافتاب سخا بود چرخ * زروی زمین سایه
برداشتش * چهارا همین یک جوانمرد بود * فلک هم حسد برد
و نکنداشتش * مقاله سی اوزره الی یزیتش برسته هجریه سنده واقع
کانون ثانیستک اون طقوزچی کوفی شورشگاه فانی کف دامن ارتباط
ایتکله یرینه اوغلی محمد ثانی جالس سریر حکمرانی اولدی
بعض کابلرده رقصه خامه بیان اولدیغی اوزره عهد مذکورده غرناطه
ملکنتک استخدام ایلدیکی عساکر خاصه برطاقی افریقیه لولردن
و برطاقی اندلس یلوسندن اولتی اوزره ایکی فرقه دن مرکب اولوب
اقریقیه لولردا قبیله بی مریندن و یاخود اولاد بی زیاندن بر بیوک
مسابطلری و مصامده و زناه و صنهاجه قبائلی اصلزاد کاندن دخی
معدد باشوغلری اولدیغی کبی اندلس فرقه سی دخی خاندان حکومتدن
و یاخود خدمات فائده ایله مشهر درایتکاران ضابطاندن برآمر مستقل
عیشده بولورلر و ایچلرینه حسب ونسب مجھول و فرومایه کیسه قبول
ایتمزل ایدی ملک محمد ثانی مقتضای حسن تربیه و فطانت فطریه سی

اوزره

اوزره متوفى پدرىك نسانده دست هتى اولان كافه نظامات ملكه
 وعسكرىه يى تغير ايتدك دن فضله تحكيم وتقوينه سىعى ايدوب اكرچه
 حادثات آيسه دن طولاي قوت دولت مامول اولان درجه كاله وارمىدى
 ايسه ده ابن اسرك براقى راده دن اسانى دىنى نوسمىدى
 بعض مؤرخلرك قولمىشه مومى ايله جلوسندن براز صكره براى
 تاكيد مصافات اشبيلديه عزيمتله قرال الفونس ايله كورشمى ومظهر
 صنوف اعزاز واحترام اوله رق عودت ايلش ايسه ده اثناي مسافرتده
 قرال مومى ايله زوجه سى طرفندن ذكر اولان بنى شىقارله ايله
 برسند مدت مارك اولوب بومدنده كندولرينه طوقنامسى التماس
 اولمش فوبوك معناسى حكومت اسلاميه ده شرارات اختلاف
 واختلال بقاسنى رجا ديمك اولديغندن ملك مومى ايله صورتا موافقت
 كوستردى ايسه ده درونى پك مغبر اولش ايدى بو حالك اوزرينه
 بار زمان مرور ايدوب برارالى قرال الفونس امرای ملت مسيحيه دن
 مركب ترتيب اولنان مجلسده بولنق اوزره ليون شهرينه عزيمتله مركز
 حكومتى حاكسز قالمش اولديغندن ملك محمد ثاني بو وقتى زمان فرصت
 عد ايله قشاله حكومتك زيربار منت جهيتندن قورتلوق تصورنى
 نخبه افكار فقط كندوسنك قوه موجوده سى بومهمك اجرا سنده كافى
 اوله ميه جفندن سلاله بنى هر يندن مغرب حكومتنده برمد تدبير و
 حكران اولان ابو يوسف يعقوبدن استظهار وايچايي حالنده
 افرىقيه معبر اولوق ومهمات لازمه وضع ايدملك ايچون جزيره الخضرايى
 سخ اعطا وتسليم ايده جكنى اشهار ايلدى ابو يوسف بو تكليف نمنونيله
 قول والى يوزيمش اوچ سالى خلائنه يوزيمش بيك سوارى وييشمار
 پسانه ايله جزيره مذكوبه مرور ايدوب برو طرفده بنى شىقارله دىنى
 غرناطه ملكنك ابو يوسف ايله اولان اتقاقى ايشند كلرنده ملك محمد
 التجاد بنشق چاره بوله ميه رق برلكده اعداى دين ايله محاربه ايتك
 اوزره كندوسندن طلب عفو وامان ايلديلر بو حالده تعدد واختلاف
 اوزره بولنان اسلام حكومتلرى پيشنده وفاق واتحاد حاصل اوله ممالك
 اعدايه اوچ قولدن هجوم اولنق يعنى سلطان يعقوب افرىقيه عسكرى
 ايله اشبيليه وملك محمد ثاني كندى عسكرينه برمقدار دىنى افرىقيه

عسکری علاوه سیاه چمن و بنی سیاه دخی عسکر لایله قرطبه طرف فرست
یوریمک اوزره قرار و یردیلر

وقعه دون نونو

اشبو قرارک خبری اشبلیه حدودی محافظه سنه مأمور اولان دون نونو
و عرب مؤرخلرینک املالزینه کوره دوننهیه واصل اولدوقده درحال
طوبلیه بیلدیکی عساکر ایله ملک مغربک کذرکا هی اولان اسیمجه
عزیمت و مواقع مهمه نک عساکر اسلامیه طرفدن ضبط اولنمادی
تصوریه قلعهیه قیامیوب اچیتده نصب خیمه اقامت ایلدی اوروپالورلر
تحریرینه نظرا اردوی اسلام ورود ایله محاربهیه ابتدار اولنهرق اگرچ
جهت قایله اعدا پریشان و تارمار و سطح کارزارده ایکوزالی سوار
و درت ییک مقدار پیاده عسکر ایله ضابطلری اولان هر قوم دون نونو
زهرابه نوش ممت اولهرق بقیه السیوفی رهرو سمت فرار اولش ایسه
طرف غالبک تلقای عدد دجهدها زیاده اولدیغدن سلطان یعقوب
خوف و هراسنه دوشوب فرار یارلر دنگالت ایندکلی اسیمجه شهرینک
تسخیرندن ییله صرف نظرله یالکن اشبلیه حدودینی یغما و غارت
اکتفا ایلدی

اما ابن خلدونک بیاننه کوره محاربه مذکورده ده کشته صمصام انتقا
اولان اعدانک عددی بیسکه منتهی اولهرق طرف اسلامیان دن فقه
او تونوز نائل مرتبه شهادت اولش و یوزله عساکر افریقه خط
عدو احصا دن بیرون غنائم نائل اولوب جزیره الحضریه عسودت
عل العاده خمس شرعی افراند نصکر بیسکه اموال منتهی بن العساکر
تقسیم اولدوقده یوز بگری درت ییک الی یوز الی و یوز الی ییک مسکزیوز
او تونوز اسیر و اون درت ییک الی یوز الی و یوز الی ییک مسکزیوز
تعین ایلش و اغتنام اولنن نیره و شمشیر کبی اسلحه حریبه نهاد
اولنن درجه کثرت اوزره اولوب حتی جزیره مذکورده بهری بر در هم
بیع و فروخت اید الشهد سلطان یعقوب بر قاج کون جزیره الحضریه
اقامت نصکره اشبلیه اولدوقدن شریش حواله سنه قدر عزیمت
ایکی ماه مقدار ممالک اعدایی پایمال سم سمند قهر و دمار ایدرکن
جزیره الحضریه حوت ایلندر

دگر اولان قراوه منی مکر طرفه دخی مصلحتی دخی مبتداه یولسان
 افریقیه واندلس عسکری ایله جهن اراضیسنه کیروب رهکذا رینه
 جیسان عسکر اعیان مهر وند میو دارا غروب قرال دخی جتومات اوقول
 واطلعه بالی اسدوسی اولوب عساکر می قومدک اوکند دوشوب غلبه
 اولان دون سانشوی دخی اسیر ایلدی چونکه اسقفوس موی الیه عساکر
 اسلامیه نک برمنوال محرر جهن طرفلرینه دهشت بخش نزول اولد قاری
 خبری الدقه پدی کس اراقه دسا مسلمین ایله اکثساب شان ایتمک
 فرصتی کلدیکنه ذاهب و (یت) تاچند این آسایش پوشیدن اطللس
 به یکند چراغوش و فولا دنپوشی به مفهومیه عامل اولوب طلیطله
 و مادرید و سایر مواقع مقبلاورده دن سواری جمعه قیلم انش واز وقت
 ایچینه خیل عسکر تدارک ایدرله کندوسی کسوه رهبانیه سی ایله
 اوکلیرنه دوشوب کلمش ایدی لکن کندوسی حرب و فو اربا بندن
 اولسوب (یت) خالق الله للعروب رجالات ورجالا لقصه ورید
 مستغفرنک ایکنجه بندن و طو ند یی عسکر دخی غر منتقم ودر
 طایفه اولغله وینده یولسان حرب زموه بعض ضابطان کیوون عساکر
 کلیه ایله تکمکه اولان دون لوب دیازک وروینه انتظار اولوسی ضابطه
 کندینه خیل نصیح و پند ایتمش ایهده مسلمانلردن اخذ ثار حرصی سیم
 هوشنی اصم ایتمکه انبای کارزارده عسکری پریشان و کندوسی
 گرفتار دست اسلامیان اولسی موی الیه اسیر اولدقه بین العساکر
 اختلاف آرا ظاهر اولوب چونکه موی الیه معتبراندن بولندیغی حسبله
 افریقیدول سلطان یعقوبه ارسال اولوسنی واندلسیلردخی ملک محمدک
 حمده سی ایچون ترک ایدلسنی دعوی ایدوب همان کانتلر تیره والرقضه
 شمشیر اوریه دخی ائاده افراد عسکر دن بری موی الیهی ضرب سنان
 ایله تلف ایتمکه فصل مدعا ایلدی

وقته مذکور ملک ایرتسی کون مرقوم دون لوب دیاز مستصحبی اولان
 عسکر ایله واصل اولوب صورت حالدن خبر الدقلرنده عسکر اسلامک
 اردینه دوشهرک مارتوس جوارنده یتشمش وپونلر غنائم کلیه ایله محمول
 و مشغول اولد قاری جهته اوزرلرینه سهواته غالب اولغی مأمول ایتمش
 ایسده برکون طلوع اقتابدن وقت غروب دکین مقابل اولسوب غائب

و مغلوب متعین اولیه رق ایکی طرف چکمش و فرقه اسلامیه احوال
غنائمن برشی بر اقیوب و اسپقوس مقتولک باشی و پرمغده خاتم
جا ثلثی موضوع اولان صول النی کسوب آتش کتمش اولد قلرندن
دون لوپ ارقدلرندن ادم اسرا و بر جوق التون اعطا ایله قطع اولسان
باشی والی مبايعه ایلدی و جسدیله برلشد ریلرک طلیطله ده کی کلبسای
کبیر مقبره سنه دفن ایلدی

(اعتذار) الیزده بولسان تاریخلرده ملک محمد ثانی ک جهن اوزرینه
عزیمتی بومحله قدر نقل اولنوب اسپقوس اردوسنی بوزد قد نصره جهن
الدیفه و یاخود المتسزین عودت ایله غرناطیه و یا ابو یوسف ایله ملاقات
ضمننده جزیره الخضرایه کتدیکنه دائر برشی یازماش وهله او چخی
قولدن قرطبه اوزرینه یوریان ولایه متفقه نک نه یاید قلرندن بتون سکرت
اولمشدر اسپانیایا تاریملری مطالعه ایدن ارباب دقت معلومی اولدییی اوزره
مؤرخین افرنجیه کابلرنده یازیلان حوادث بر سلسله منتظمده اولیوب
جوق یرلنده بوقوله رخسار اولدییی کی تواریح عربیه دخی باشلوجه
اندلس وقوعات عمومیه سی یازمد قلرندن اگرچه بونلرک برنده اولیان
بر واقعه دیکرندن اخذ و تعویض اولمشرق اشبو کلبک علی قدر الامکان
اکمالنه بذل اهتمام اولمش ایسده بنه بویله بعضی محملری قناعت
بخش ارباب تفتیش اوله جق صورتده اولدیییغه مع التأسف اعتذار
اولنور

قرال النونسک خلی و سلطان یعقوبک معاونتیه دفعه ناییده جلوسی
لیون شهرنده بولسان قستانه قرالی النونسک السابق وقوعات سابقه اوزرینه
تختگاه حکومتنه عودت و عسکر جلب و جمعنه مبارعتله سلطان
یعقوب هنوز جزیره الخضرا ده ایکن افریقیه و اندلسک بیننی قطع ایتمک
اوزره بفرقه دونما تجهیز و سوق ایتمکله ایکی سنه ایچون بر متار که عقدینه
موفق اولوب سلطان مومی الیه دخی مقر حکومتنه رجعت ایلدی لکن
اندلس اهالی اسلامیه سنی باشلری صیقلد فیه افریقیه دن استمداد ایتمکده
اولد قلرندن بویولی قیامق ایچون قرال مومی الیه الی یوزیتش سکر
سنه سنده جزیره مر قومه یی محاصره یه المش ایسده محصور اولان
اهالینک حرکات شجاعانه لری کندو سنه ایرات یأس و قنور ایدرک و اوصول ده

کر که اولان دوخاسی دخی کلیا مستغرق دریای خزر است اوله رفی برا
و بحرا بر نیجه تلفاتی وقوع بولغله بعضی شرائط ارزینده بر متار که جدیده
تنظیمیه کیرویه چکنلدی

فقط قرال مومی الیه تختگاهنه کیدر کتمز علیهنده تسکل ایتمش اولان
ایتناق عومینک دام مکرینده دوچار اولوب چونکه هر نصلسه کندوسی
بعضی متعینان دولتی ناخشنود ایتمش اولدیفندن بولر مومی الیهک زوال
سلطنتی اسبابی خضیه مذاکره ایتمکده ایکن جزیره الخضراء و قندهنده
بروجه مشروح زیاده عسکر و مهمات حریبه و سفاین ضایع اولسی دخی
باشلوجه بر بهانه فساد اولش و حتی بر ایتنافقه قرالک زوجده سی واولادی
و بکا و کلا ایله غرناطه ملکی دخی داخل اولوب بولر طرفرسندن الفونسک
اداره حاکمونه علم کنایتی و وقوعات سابقه ده کی موقعینسز لکی
صورت مؤثره ده نشر و اعلان ایله خلیجه عسکر ضابطانی و اصلانده
و پاپاس طاقی دخی جلب اولمش اولمغله ذکر اولسان جمعیتک رئیس
والفونسک اوغلی اولوب مقدمه ولی عهد سلطنت تعیین اولمش اولان
سانشوالتی یوزسکسان بر سنه سنده مقام حکومه انتخاب و اعتماد
اولندی بیچاره الفونس خواص توابعاتندن و عسکرندن و اولاد و عبالندن
مروک و نوید اولوب پورتیکر و اراغون و فرانسه قراللردن مره بعد اخی
استمداد و استعطاف ایتمش ایسه ده هریری بر کونه بهانه سردیله اعتذار
ایتمش و حتی پاپا طرفرسندن دخی استرحام ایلمده کده قصه اربیب الیه علیسه
السلامی تخطر ایدرک صبر و رضاده بولمنسی نصیحتی و یراش اولمغله ارتق
قربت و جوار و مذهب رابطه لریله علاقه سی اولدیفنی هر طرفین محروم
رحم و شفقت اولدیفنی حالده (بیت) در طبع دوستان زحسد راستی نمائند
انصاف اگر طلب کنی از دشمنان طلب مفادینی کویان خصم دین
وملکی عدایتدیکی سلطان یعقوبک دامن اطف و عاطفته التجایه
شبابان اولدی و حق بودر که سلطان مومی الیه دخی ملک و مالندن
و اولاد و انسابندن بناحق مطرود اولان بر ملک برگشته حال متفقده ایسانی
موافق شیء قوت اولان معالیه بی عالمه کوستردی

یعنی سلطان یعقوب دفعه ثانیه ده عساکر کلیه ایله اندلسه هرور ایدوب
جزیره الخضراءه اتمام لوازمات حریبه ایله مشغول ایکن الفونس طرفرسندن

ارسال اولان مدد خواهان بالهرود تبلیغ رسالت ایستاد گردیده کندیوسی ملک
اعدا ده سرمنای ظهور اولان شور شدن استفا دایده جنگی یزد عرق هر حتی
جوش ایدرک توسیع فتوحات نیتی ترک وعسکریه اشبلیله به عزیمت ایلدی
وصولنده قرال متروکی اردوسی ایچینده کمال احترام ایله حسن قبول
و حقینده اقران معاضده می صکوس خوب کندیوسنه خطساب ایله سر
بنم دشمن جانم اولدیفکر حالدیه یو حرمت و رعایت مجرد بر کشته بخت
اولدیفکر ایچوندرو برده ملوک و با احترام ایستاسی واجب اولان معاضده بی
اتباع و اولادیکزه تعلیم غرضندن عبارتدر یو خسه سزی تحت منته
براقی ایچون نگلدیران سادده تعالی یو مصلحت تسویه پذیر اولد قلمه یند نه
حرکتیده یولور ایسه کز خبر سکر دیه دله طرفی مخالفین ایله مقاتله به قرار
ویر دیلر یونک اوزرینه الی یوز سکسان ایکی سالنده قرال الفونس
سلطان موی الیهک اعطا ایلدیکی عساکری وجع ایده یلیدیکی بر مقدار
خرشیانی بالاستصحاب غرناطه ملکی محمد ثانی ایله بر لیکر متهمی مقاومت
اولان اوغلی سانشوالیه محاربه ایلدی ایکی طرف ایچون مقاتله ایدن عسکر
دخی اسلام و خرشیانیدن یعنی بر برینه حصم جان ایکی ملت متضاده دن
هر کب اولد قلمی حالدیه هریری بر غرض مخصوص ایچون موقتاً دشمنه
معاون و دین قلمه شده خصمانه مصلحت اولسی بر عساکری غریب اولدی
هر نه ایسه اثنای محاربه ده پدر و سر ایکسی بردن مجروح اولوب سانشو
اول حالنده استصهای قصور ایتمکله پدرینک عنوینه مظهر اولدی و الفونس
تکرار قشتاله حکومتی الیه کونی

✽ مخاطبات سلطان یعقوب و ملک محمد ثانی ✽

سلطان یعقوب ذکر اولان دونوی وقعه سننده خیل نام و شهرت الوب
اندلس اهالی اسلامیه سنک میل و محبتلری جلب ایتش اولدیفندن
افریقیه به عودتیده غرناطه ملکی محمد ثانی یوسف بن تاشین ایله ملک اندلس
ابن عبدالکسر کذشتلری بالظالمه دریای فکر واضطراره طامش
ورؤسای بی شقیلو له طرشارانندن صکندوسنک یاننده یونسالتر
طرفندن دخی ملا حظئه مذکور تصدیق اولنش اولظه سلطان موی
الیهک دفعه نایه ده اندلسه هرورنده بناری کرکی کی جلمش ایدی لکن
ایکسیدخی ایچیندن ایچفه اعلان غرضندن محترز اولدی حتی الفونس

الدايم واليه ارجى سانسون * كراولسان حصار به ارنده بر نزلك هر برى
 وطر شد بوالش ورمسنايك بركيه مقالة ايلش اولد قشارى حالده دخی
 ارنده كى رايطة موالات بتون بتون حنكمرار لوب اولوتك اسولى اوزده
 بر بر ليله محاطات شمريه ايدر لرايش بربانده ايكي طرف شاعر لى متعدد
 قصائد نظم وانشاد ايتش اولد قارندن بونارن اكرى تاريخ ابن خلدونده
 خامه كذار بت وييان 'اولوب فقط ايجارندن غرناطه ملكك خدمت
 كآبتنده بولسان ابو عمر بن المربطك سلطان يعقوب الجزيره ده ايكن
 انشاد ايلديكي قصيده بليغه اندلسك بولندينى احوالى مين اولمقه براقچ
 يتى تبركا ايراد اولندي * قصيده * هل من معين فى الهوى او منجد *
 من مقيم فى الارض او منجد * هذا الهوى داع فهل من مسعف * باجابه
 وانه او مسعد * هذى سبل ارشد قد ونحت فهل * بالعدوتين من امر
 مسترشد * يرجوا النجاة بحسنة الفردوس او * ينشئ المسير الى الجحيم
 الموقد * بالمل النصر العزيز على العدى * اجب الهوى تسديا وتريد *
 يامن يقول غدا اتوب ولا غدا * لديك علم ان تعيش الى غدا * لاتقرر بنسبة
 الاجل الذى * ان لم يكن لك نقده فكان قد * سفر عليك طويلة ايامه *
 لم تستعد لطوله فاستعد * او ما علمت بانه لا بد من * زاد لكل مسافر فزود *
 هذا الجهاد رئيس اعمال التقي * خذ منه زادك لارتحالك تسعد * هذا الرباط
 بارض اندلس فرح * منه لما يرضى الهك وافهد * سودت وجهك بالمعاصي
 بالنس * لقاء وجه الله غير مسود * واضح الظن ان بالذم موع فرما * تحت
 الموع خفيته المجد * من ذا يتوب اربه من ذنبه * اوتقى بنبيه او يمتد *
 من ذا يطهر نفسه بعزيمة * مشحونة فى نصر دين محمد * اتمز من ارض العدو
 مدائن * والله فى اقطار هالم يعبد * وتدل ارض المسلمين وتبلى * بمثلين
 سطوا بكل موحد * كم جامع فيها اعيد كنيسة * فاهلك عليه اسي
 فلا تعبد * والنفس والناقوس فوق مناره * والحمر والخنزير وسط المسجد *
 استنا عليها افشرت صلواتها * من قاتنين وراكين وسجد * وتعوذت
 منهم بكل مقال * مكبر مد كان لم يشهد * كم من اسير عند هم واسيرة *
 لكليهما ابغى الفداء فاقد * كم من عقيلة مشعر معقولة * فيهم هوت
 لوانها الى محمد * كم من واد بينهم قد ودم * واداه ودا انه لم يولد * كم من
 تقي السلاسل سولق * يسكى لآخر فى الكبول مقيد * وشهد معركه

توزعه الزدى * ماين حدى زابل ومهند * فجت ملائكة السماء لحالهم *
ورثي لهم من قلبه كالجلحد * افلا تذوب قلوبكم اخواننا * مادها نانا من ردى
او من رد * افلا تراعون لامة ينشأ * من حرمة ومحبة وتودد * اكذا يغث الروم
في اخوانهم * وسبوفهم للشارم يتقلد * يا حصرة لمحبة الاسلام قد * خدت
وكان قبل ذلك * تو قد * اين الغرائم مالها لا تنقضى * هل يقطع الهندى
غير مجرد * ابنى مرين انتم جيراننا * واحق من فى صرخة بهم ابتد *
كتب الجهاد عليكم فتبادروا * منه الى فرض الاحق الاوكد * وارضوا
يا حدى الحسين وارضوا * حسنا تفوز وبالبحسان الحزد * هذى الجنان
تفتحت ابوابها * والخور قاعدة لكم بالرصد * من بائع من ريه من مشتر *
منه الحصول على النعيم السرمد * لله فى نصر الحليفة موعد * صدق
فخور وابتجاز الموعد * هذى الثغور بكم اليكم تشكى * شكوى العديم
الى الغنى الاوجد * ما بال شمل المسلمين مبدد * فيها وشمل الكفر غير مبدد *
انتم جيوش الله ملاء فضائه * تأسون للسدين الفريب المفرد * ماذا
اعتذاركم غدا لبيكم * وطريق هذا العذر غير ممد * ان قال لم فرطم
فى امي * وتركتموهم لعد وانصد * لله لوان العقوبة لم تخف * لكفى الحياء
من وجه ذاك السيد * اخواننا صلوا عليه وسلموا * وسئلوا الشفاعة
منه يوم المشهد * واسمعوا لنصرة دينه يسفكم * من حوضه والخسر
اعذب مورد *

* استقرار دولت نى اجر *

وقوعات سابقه اوزرينه ممالك نصاراده يكيدن سرنماي ظهور اولان
بعض حادثات شورش اثار غناطه حكومتك برقا ندها تأسيسته مدار
اولدى چونكه اول تاريخه فرانسه قرالى بولسان فليب على طريق الوراثة
نوار حكومتى ملكه سى اولان زانى حباله ازدواجنه الوب بوجهته
حكومت مذ كورده فى فرانسه به الحاق ايتك نيتنه بولنش وسجلىاي
دخى آورده قبضه تسخير ايتك اوزره عساكر بيشمار كوند رمش اولسيله
اراغون حكومتى ائك دفع غائله سى ايله مقيد اولديغى كبي قشته حكومتى
دخى مانند موى زنبكى اختلالات كونا كون ايله پرشور اوله رق يعنى
الفونس السايوالتى يوز سكسان اوچ سنه سى خلانده وفات ايدوب
برينه اوغلى سانشو كده مقدما الفونسك رخواستدن شكوى

و سانشوئک اهلبنی ادعا ایدنار مؤخر اندن دخی روگردان اولوب بوجهته
 سانشو متوفی پدرینه ایتدیکی جور و اذالک مجازات دنیویه سی اولوق
 اوزره مدت سلطنتی اولان اون ایکی سنه مدت روی حضور و راحت
 کورمدیکی حالده الی یوز طقسان بش سنه سنده دیار عده
 روان ویرینه ولی عهد تعیین ایلدیکی اون یاشنده بولسان اوغلی
 درنجی فریدنالدولتیه حکمران اولدی ایسده عزاده لری کندینک
 اصالتنی انکار ایتکله هر بری حکومته کندینی مستحق کوزمکده
 اولدولرندن کرک اراغون و کرک قشتاله حکومتاری برهرج وهرج
 دائمده امرار وقت ایتکده وپواوانده غرناطه اداره سی ازاده قالوب
 دصدم ایلرولمکده ایدی و برده سلطان یعقوب متوفی درنجی سانشوئک
 برادرلندن برینک تحریکله الی یوز طقسان درت سنه سی خلاننده
 طریف شهرینی استرداد ایچون مسکرسوق ایدوب فقط درون شهرده
 بولسان عساکر مستحفظه ک شدت مقاومتاری جهته تسخیری ممکن
 اولمغله و سلطان مومی الیه ایسه خیل زماندنرو تختکده حکومتیه بعید
 اولان موافقه حرب ایتکدن اوصالیش اولغله همان اندلسده بولسان
 کافه عسکری افریقیه به جلب وجزیره الخضرای برقاچ بیک
 التونه غرناطه ملکنه بیع الیه اولغوالیدن کفید علاقه ایلس و بی
 شلوله دخی سلطان یعقوب اولوغله اندلسدن قطع علاقه ایتدیکی
 و قشتاله حکومتک غوائل دا خلیه سی الیه اشتغالی حسیله اورادن
 دخی کندیلرینه معاونت اولنمده جننی کوروب خالصا غرناطه حکومتیه
 سرفرو و دخالت ایتیش اولغله بو حالده غرناطه اداره سی قارش سرحدی
 اولان سیراخط شمالسندن بحر سفیده و جبل الطارق نقطه سندن
 المریه الیه قرطبنه بیننده واقع غا تابورننه قدر مواقعی شامل واندلس
 قطعه سنده قرالک قبضه تسخیرینه کرتار اولان ممالکدن ماعدا
 تقدیر مواقع اسلامیه واریسه بالجمله ملک محمد ثانیکن نکین فرماننه تابع
 اولمش ایدی

✽ وفات محمد ثانی و کرتاری جبل الطارق ✽

وقتا که بدی یوز اوچ سنه سی ملک مومی الیه ترک مشغله دنیا ایدوب
 یرینه اوغلی محمد ثالث جالس اولدی (بیت) همان زمانکه جهان نور

جسم خود کم کرده هزار فتنه زهر گونه رو بر دم کرد و مقادی اوزره
طرف طرف مشاعل فتن و اختلال اشتعال ایدوب آفتاب طالع
اسلامیاته انکساف عارض و تقویۀ ملک و دولت ایچون صرف اولنه جق
خیلی زمان ضایع اولدی زیرا محمد ثالث زمام اموره منشیث اولدقه
قشاته قرالی دردچی فردیناندو اراغون حکومتیه اتفاق ایدرک
اراغونلیار لر به بی بحر اوقشاته قرالی دخی بالیات جزیره المضرا بی
رجل الطاری براتحت محاسره به ان یلر وقتا لولر جل الطاری اخذ
تسخیر ایدوب جزیره بی دخی الی اوزره ایکن ملک محمد دفع غائله به
مقدار ایله صوب دیگر دیت قلعه و شیک بویه النون اعطاسی ایله جزیره
خلاص و انقرا ایلدی فقط جبل طاریک اولو حمله ید اعدایه یکمسی
و جزیره نک صورت محرره ایله صاتیق النفسی غنائله اولره یک اهرکله رک
جمله سی ملک مومی الیهک علیهنه قیام و کند و سنی اعش دیو عیای
بصیرت و کسل و بطائت ایله اتهام ایدوب تحت سلطنتدن خلع و تنزیل
و برادر ی ملا الناصری یدی یوزالتی تاریخننده مقام حکومته
تجیل ایلدیلر

و مؤرخیندن بر طایفک قولنجه دخی محمد ثانی یدی یوز بر سنه سی شهر
شعبانک سکر بی بازار کوی صلوة مغربی ادا عتبدنده سجاده نور و عرفانی
اولوب وجودنده بر کونه اثر جرح و وجع کورلماش و فقط محاسن و محاسنی
قضرات اشک ایله آلوده اوانی اولد یفندن خوف الله ایله زهره سی چاک
اولدینی استدلال اولغندر مومی الیهک و فتنده اوج اولادی دایوب بریسی
ول عهد اولق حسبله بر سنه یکیز ابو عبد الله محمد و دیگر ی ملا الناصر
و برده کریمه سی او اوب مالقه نادی بر لسان قریش بن الناصرک حباله
ازدواجنده ایسی و پذیرینه جانشین ارلان مومی الیه ابو عبد الله محمد امور
دولتده غایت مقدم و کار گذار اوله رقی حتی کوندز قرار پذیر اولان
خصوصاً صانک اجرا آتی یتشدد یکی حالده کیچه تسویه ایدوب ایرته به باقر
وو کلای دولت کندو سنه مصیبت یتشدد مگرد عاجز نالور اولد یفندن
چوق یکم یوب وجودینه امراض ساری و کوزلرینه ضعیف طاری اولش
و دانی کندو حله ایسی و دانی ایدی کمالت پودان امای
دولت مومی الیهک حرکات مقدمه مانه سندن ذابا یرار اولد قارندن خلعی

مجلسی به واسطه قرار اسرار قدس سره محمد باک نمایه حبلا
و مکتوبات امرانه و اداریه توسط محتاج اولدی عروس شرکت ناپیر
سلطنت ایسه استبداد و استقلال استد یکندن مقام حکومت ایچون
الناصردها مناسبت دیه رله ییدی یوز سکر سنه سی رمضان شریفک
ار اکرنده محمدی خلج و المتقار مملکتنه دفع ایله یرینده ملا الناصری
اجلاس ایردیله

✽ زامیلید وقعه سی ✽

رو و الوار یئنده شهر آتسار اولان آتسار سلاطنت سی یوز اراق
ظهوره کلوب اسپانیا حکومتلری خیلچید اشغال ایتمکله بو دخی غراطه
حکومتک براز مدت تنفس و آرامنه باعث اولدی بو بایده خرسنجان مؤنلری
طردن مکتوبات کون اقوال و روایات بطور بیان اولوب ایچاردن
صحنه قریب اولان بو در که قرن خامس زمانلر نده شوالیه لردن برکروه
سفر و خضرده بربرلینه معاون و مظاہر اوراق اوزره یئندرندہ براتفاق
خی عساق و کبدک حرغالوب عا اقلیم و ملککنده ال طومس اولدقلری
حالده یئندرندہ معلوم اولان بعض اشارت ایله بربرلینی طانیوب بو نیجه
عصر لردن بو خار جلدن کیسیدسیر نه واقعا اولمیش ایلی اول تار یئندره
پایامبند روحانیسنک اور و پاده نفوذی برکال و لفظه تقبش احوال
ایچون جیع مملکتک خی مأمور و یامو شری یارلا یفیندن هر فصل
ذکر اولسان تاملیله طاقنک اسرار مکتومه سندن پایاسلرا کاه اولوب
خصوصیه و نرک اکی زکین و احب املال اولمیریه و ارینی غصب
و مصادره ایچون کویا بو نرک آیین مسیحی یه مخالف بعض اعتقادات مضره
اوزره بولند قلرینی بهانه ایدرک اول امر ده فرا نسه طراغنده نقدر تاملیله
بولندی ایسه جله سی علنا و بلا محاکمه آتش ظلم و قهر ایله احراق و اموال
و انیای ی پالاسلر طرفدن غصب و اخذ اولمیشی و اسپانیاسده دخی
نیه پایاسلر طرفیه تاملیله تقبش و تخری و انسوب فقط بو نر ائنده
یاقلیه رقیالکر مالیرینک اخذیه اکتفا قلندی حتی کرو و مذکور
سرکرده لردن دون رودریفو ایله سائر برقاچ متعینا نک طرف حکومت
وقوعبولان استد عازینه مبنی شیکه شهرنده راهلردن مرکب بر مجلس عقد
اولسوب تحقیقات و اشد ل خلاصه سنده بو نرک فرانسه تاملیله لرنک

متمم اولدقاری فساد عقیده ده شرکتاری اولایه رق معصوم و مظلوم
اولدقاری تین ایتش اولد یغی حالده یالکز محسبدن ازاد اولوب ضبط
اولان مالاری استرداد اید مدیلر بعضیلرک قولجه تامیلیه لک ثروت
ویسارل ندن بشقه نه حکومت ونه ده مملکتجه مضر بر حرکت
و اعتقادلری اولوب فرمانفرمایان اقلیم روحانیه اولان یا اسلرک شکار بجه
طمعلری اولشلر بعضیلرک روایتنه کوره دخی بویه بر جمعیت تحفه یه قغی
دولته اولور ایسه اولسون حکومتجه نظر امتیله باقیله میه جغندن بحق
شایان جزا بولشلردر اما محکمتک طوعریسی اگر چه جمیت مذکوره لک
حال سرانه ایله اغوش حکومتده کسب نما ایسی موافق اصول مکنکاری
اوله میه جغی بدیهی ایسه ده برکت جنسیت مکتب لری اولد یغی حالده اشد
مجازات اولان اشد یالخلری و مصادره اولان مالاری کرسنه چشمان
رها بینه لقمه بی تلفت ایسانی دخی مذهب موافق اولر

احوال روحانی اسلامیه

اسپانیاده حکومات نصاری تبیینده یوانان مسلمانلری دین واسرا
و عتقا و مدجرین ناماریله دت صنفه منقسم اولوب بونلردن هر صنفک
تعین حقوقی مشعر حکومتجه درجه درجه قانونلر وضع اولمش
ایدی
خرسنیان امتیازاتنه نائل اولق امیلیه تبدیل دین ایدن عرتدلر اگر چه
صحیحاً خرسنیان اولر ایسه ده سلاله لردن کله جک اولاد و احفاد
جدرینک سبب ارتدادینی نسیان و امتداد زبان ایله حال نصرانیده
قاله حقاری ملاحظه سیه بومقوله لک تطیب و تألیف لرنده اولان فوائد
مادیه و معنویه درکار ایکن اسپانیوللرک اسلام علیهنده اولان شدت
بغض و عداوتلری کنسیدلرینی بودایقه و قوفدن محروم ایدوب ازه لرنده
عرتدلر تمخالو کی معلوم اولغله هر زده تصادف ایتسه لر هزل و تحقیر
ولهن و دشنام ایله تزیل ایدرلر و بینلرنده طهارت عرق و نسب دعواسی
برکال اولغله مثلاً عرتدلردن بری بر خرسنیان قری ایله ازدواج مراد
ایلسه سلاله لرنه نسل ناپاک قاریشور خوفیه انواع مشکلات ایقاع
ایدیلوب پک کو چلکله و اکثریا خفیا نکاح اولنور ایدی تحویل مذهب
یدن ذوات زوج حسب القانون بر بردن ایرلوب فقط اگر مذهب

سابقه قتل ارتداد ایدی تکرار مذهب اولسه ارجاع ایچون سبی
ایندیکی طوبی لور ایسه اولوقت بریزدن ایریلور ویریلور بوسیله
زوجندن مفارقت و مؤخر ا کندی دخی قیول نصیرایت ایسه زوج
اولی اولزمانه قدر اخیله ازدواج ایتمیش ایسه حکومت معرفتیه جبراً
ینه نفسی اکا تزویج ایتدر ایدی اکر مرید و مرید اولکی مذهب لرینه
عودت ایدوب طوبی لورل ایسه البته آتشده احراق اولنور اما بو حال
زمانی ایله طوبیله مدیعی و شخص هر قوم وفات ایش بولندیقی بعدرجه
اموال و عتقار و اراضیدن هر نه یه مالک ایسه ورثه سنک ائرزندن النور
و یومقوله تحقیقات ارقه سی بش سنه براغیز ایدی و بویله مرید اولوبده
مؤخر مذهب اولسه عودت و مسکرمه ینه دین عیسوییه دخالت ایدن
اولور ایسه اکر چه ایمانی مقبول اولور و اما حقوق وراثت و وصیتدن
وانای شهادتدن محروم و ساقط اولوب حتی بو کیسه کندی زوجیه سی
زنا ایدر ایکن بیله کورسه ینه علی بنده محکمه یه دعوی عرض ایده مر
وقف بو ائشاده دوله بریوک خدمتی واقع اولور ایسه مصادره اولنان
املاکی کند و سنه رد اولنور ایدی

اما اسرای اسلامیه هیچ امشالی کورلماش و یورک طیانمز بر حالده
اولوب بونلرک حیاتلرندن ماتت بیگ قات مرجع ایدی چونکه بوسیف
حققه مؤسس اولان قانون اقتضاسیجه براسیرنه جائنه ونه عرضنه
صاحب و تصرف اولد میسوب دملری هدر اولد یئشیدن کیچک جانی
استر ایسه بلا مجازاة اسیرینی اولدیر و و دیلر ایسه اشکنجه ایدر
و زوجیه سی و قرینی کوزینک اوکنده تصرف ایتک معاملات لطفییدن
عد اولنور ایدی لکن جل مسئله سنه اعتا اولنوب مثلاً برهر آئه
مسئله مالکی اولان خرسنیانیدن کبد قالسه مالکی فعلی معرفت اولد قجید
عورت اسارتدن خلاص اوله مر و اکر اول فعل مالکی اولیان دیگر
بر خرسنیانیدن ایسه تولد ایده جک چوجقی فاعله ویریلور و المقدن
اشکنکافی ایدر ایسه عربان ایدیلرک علی ملاء الناس ضرب سوط ایله
مجازات ایدیلور و اکر هر قومه انشای وضع حلد و وفات ایدر ایسه
مقدار بهاسی اول فاعلدن تحصیل اولد رقی اصل مالکنه ویریلور ایدی
و برهر آئه مسئله حامل ایکن ازاد اولسه اکر بطننده بولان جنین حین

عاقبتش طموز ماه صکره تولد ایدر ایسه ازاده و نقصان مدته
طوغر ایسه اسیر صایلوب بو حساب ایچون وقتک دقیقه وثایه سنه
قدردقت اولندیغی حالده اسرانی قیتی اوارتیده ایدیکه اراغون
حکومتی بازارلنده سمسار و دلال مقولدری النوب صایلان بهراسیر
ایچون مرکب مایعه سنده اولدیغی کی درت دینار دلایله الورلایدی
اسپانیولرک نظرند اسرا نوع بشردن معدود اولوب طوار حکمنده
وبلاکه واسطه سیله ایش کوردیریلان الت جهاد مثابه سنده اولغله
بونلرک حقوق شخصیهلرینه دائر تأسیس اولسان قوانین سیاسیه
دخی اول اعتباره تطبیقا یا بلش ایدی بو قوانین حکمنجه براسیرک
قوت بدینه وسعت عقیده سنه نظرایله ضرب و جرح و قتل کی حقدده
وقوعه کلان هر نوع معاصیه معدود اولان بر جریه نقیه ایله صاوشوب
مثلا فن ترسیم و تصویریلان و یاخود صداسی کوزل و علم موسیقین
بهره ور اولان براسیرک الی و یونانی سائر اعضای بدیه سنندن اشرف
عدایله انشیو عضول اوزرینه ضرب و جرح کی بر جنه ایضاع اولنوبده
استعمالدن قالور ایسه کوز چبقارمقی و بچاق کسمک جنایتلرندن
زیاده اول جانی تجریم اولور و ایکی اسیر برلکده موسیقی تعلیم ایله دائماً
برابر چالوب چاغر لرلیکن بونلردن برسی قتل اولنسه قاتل طوتلوب
سن هرکسک باعث انبساطی اولان التی تعظیل ایتدک دینه رک
اشبو آهنگک بوزلدیغیچون جریمه النور ایدی و شخص اسیر محدود
اولان برقاق مسئله دن ماعدا هر نه خصوصیه اولور ایسه اولسون
تکملر نه دعوی حقوق ایده میوب مکر کندوسی بالذات قرالک اسرا سنندن
ایسه اولوقتینه محدود اوله رق بعض حقوق طلب ایده بیلور و براسیر
راهبه و یا باکر و طول بر عورتی اغلال ایله فعل زانی مر تکب اولسه
اتشد احراف اولور و براسیر ولوسیبی و یا مراهق اولسون سرقت
تهمتیه متهم اولسه سباع وحشیه اوکلرینه القا ایله پاره لنیدیریلور
ایدی

وینه اصحاب اسرا دن بر خرسنیا ن دولجه خیانت و یاخود زنا و سرقت
کی بر تهمت ایله متهم اولسه و یا خانه سنده مقول بولنوب قاتل معلوم
اولسه هر قاق اسیره مالک ایسه بلا محاکمه واسطه نمان جهلوسی اشکندین

وضع واون درت یاشندن اشانی اولنلر اشکنجه شدته طیانهمیه جتلرندن
 فقط قلمسی ایله ضرب اولون ایدی لکن بو حکمک بتون بتون خلاف
 حقانیت اولدیفی مؤخرًا قنطر اولسوب بلنسیه محکمده سی سجنلندن
 طی یرقین اولندی ایسه ده قشتاله حکومتده دستور العمل طوتلدی
 واسرائلک اعتاقی ایچون بر قاق صورت اولوب مقصد ملری اراغون
 حکومتده براسیر دین عبسوییه کیرد ایسه معقوق اولور ایکن بوسیله
 ایله فک رقبه رقبه ایدنلر چو غالمغه بلنسیه سجنلا تیدن بو شرط
 لغو ایله اولوجهمه قبول نصرانیت ایدن اسیر علی العاده تعیمد اولندقدن
 سکره صاحبیه اعطا اولنسی واما اگر صاحب اسیر صلمان ویا خود
 یهودی ایسه اعاده اولوب فقط البی می اوبد بها تقدیر و صاحبیه اعطا
 اولنر رق اسیرک ازاد قلمسی قیدلری علاوه اولندی و لکن قشتاله
 حکومتده صاحبی مسلم ویا یهودی اولان براسیر خر سنیانلغی قبول
 ایتدیکی کبی معقوق ازله رق صاحبیه برشی ویرلر وحنی بر یهودی مالک
 اولدیفی اسیر مسئله دین اسرائیله کیرمک ایچون جبر ایدر ایسه کننسی
 اسیر واسیری ازاد اولنور ایدی لکن بو اصولیدی یوز سکسان ایکی
 تاریخنه قدر جاری اولوب سنه ۱۸۷۰ قومهده نشر اولان فرمان قرالی
 اوزره ذکر اولنان یهودی حال اسارتیه قونلادیگی کبی اسیرک دخی حالت
 اولاسنده قلمسی نظام اتخاذ اولندی اسیری حال عتقه نائل ایدن اسبابک
 بری دخی فرار وزیرانکارلیقی کبی بر حرکت نامرضیه ده بو لمقصرین اوتوز
 سنه مدت ایفای وظائف اسارت ایتک اولوب انجیق بونک اولاد و انسابه
 شولی اولیسه رق یا لکن ملات مذکورده انعام ایدن شخصه مخصوص
 ایدی واکر بر اسیر فراره یول بولوب دولت علیه اجرا اولنان خیانتدن
 حکومتی خبردار ایدر ویا خود صاحبی قتل ایدن قاتلی اولدیروب اخذ
 انتقام ایدر ایسه کذلک معقوق اولور وینه براسیر فراره یول بولوب حدود
 اسلامیه دن ایچرو ایاق باصر ایسه ازاده صایللو و بو یولده فرار ایدن
 اسیر اول وقتک اصولی اوزره التده رخصت کاغدی اولدیفی حالده
 تکرار عودت ایله صاحب اولی ائک اوزرینه اعطای حقوق ایدمیز
 ایدی قشتاله حکومتی قانونجه اصحاب اسرادن بری مالک اولدیفی
 مسلملرک حسن و جمال لرندن تمتع ایله یه یعنی اقمچه قزانمق ایچون بونله

حکمت آنکه از آن در سه جمله سی ازاد اول نورل واما بالنسبه قانونی حکمت
اوراده بوقوله الت تمع اولان بچهار ازاد اول خوب بلکه طرف دولتدن
مصادره صورتیه ضبط ایله ینه اول صنعتده ایشلدر یلور فقط تمعی
خزینده دولتده عائد اولور ایدی

یکرمی یاشنی مقبوز اولان هر کسه یالکز بر عتقنامه اعطاسی ایله
اسیرینی ازاد ایده یلوب انجی بونلر صورتا ازاده ایسدرده حقیقده
ینه برنوع اسارت ایچنده ایدیلر چونکه هر خرسنیاک عتقاسی اوزرنده
برحق مالکیتی قلوب عتیق و فائنده اموال متروکسی اقر باسنه عائد
اولیه رق صاحبی وارث اولور و عتیق اولان صاحبیه هر بار حرمت و رعایت
مجبور اوله رق حتی حال احتیاجده بولور ایسه عتقاسی اداره سنه باقر
و صاحبی اوزرنده هر نه گونه حقوق اولور ایسه محاکمه دعوا ایدمه
و بونلره عیدم رعایتی تقدیرنده کافی السابق حال اسارتیه گرفتار اولور
و صاحبی بر حکم ایله مهم اولسه بلا محاکمه و استنطاق عتیق اشکنجه
وضع اولور ایدی واما هر صاحب که عتیق حقیقده حضور محکمه ده
افک و افترایه تصدی ایله و یا خود یدینه اعطا ایلرکی عتقنامه ده بعض
شرائط نابرجا قید ایتش اوله عتیق اوزرنده اولان حقوقنی ضایع ایدوب
عتیق اولخوالده نائل حریت اولور ایدی

مدجرین که ممالک اسلامیه دن بریرک حین استیلا سنده ترک دیار ایتموب
قلان رعایای اسلامیه در بونلر ایچون ایکی نوع قانون اولوب بری
لذخذه سوبانور معاده اعتبار اولمز و دیگر محاکم رسمیه ده مسجل
اولغاله مدلولی حرف بحرف اجرا ایدیلور ایدی نوع اول امتیازات
مدجرین عنوانیه بر مملکتک هنگام استیلا سنده رعیت اوله حتی اهالی
مسلمیه و یریلان عهد نامه در که خلاصه سی محالرنده بررنبنده بیان
اولند یخی اوزره جمله مدجرل املاک و عقار و اراضی و اشیایله معبد
و مسجدلرینه و کافه حقوق ملیسه لرینه کالاول مالک و متصرف قالمق
و مذهب و اخلاق و اطوار جه اونه دن برونه حرکتده ایسه لرینه اولوجهله
و کمال سر بستی ایله بی مانع و مزاحم اجرای آیین و اصول ایلک و دعاوی
واقعهری کندی حاکمیری ایله رؤیت اولوب بوبابده و هر حالده حکومت
جائندن اصلا تعصیبات و مداخلات وقوعولماق و هر قغیسی مؤخر

دیار آخره نقل و هجرت مراد ایدر ایدر ایسه الله کی املا کی دلدی کی کیسه یه
 بیع ایله کیده ییلوب کیسه طرفندن ممانعت اولغامق و قبل الاسئلا تمقدار
 ویرک و ویرمکده ایسه لر بلا زیاده و نقصان یسه اولغدارشی و یرمک
 خصوصاً نندن عبارت اولدیغی حالده یونک حکمی ضبط اولسان
 مملکتک قبولی اچیلوب ایجنه خرستیان عسکری یرلشجیه دک
 معتبر و بعد ذکر اولسه جق اصل مدجر قانونلری اجرای احکام ایدر لر
 ایدی اشونوع ثانی دخی نسق واحد اوزره اولوب هر عصرده و هر
 حکومنده بشقه اولدیغندن و خصوصاً یونک حقوق شخصییه یه
 متعلق شایان دقت اولان بعض حکملری التوز التمش تاریخندن صکره
 دو لجه ر سما وضع و تسجیل قلمش ایتد و کندن هر حکمک قسنی
 حکومنده و قسنی زمانده و نصورتده اولدیغی اول عصرک و قرعانی
 صره سنده بیان اولسه جق اولوب شمدی بوراده تاریخ مذکوره قدر
 اولان احوال عمومیه دن بر مقدار ی ذکر اولنور

هر مملکتک حین اسئلا سنده ابتدا اصحاب اراضی حقوق تصرفیه دن
 ساقط و ضیاع و بساتین و صرنا و ترلابا الحمله جانب حکومته عائد
 اولد یغندن اراضی مذکوره صکره دن مالکانه صور تیه فوق و قوت
 و مارکیز و شوالیه کبی متعینان و امرایه بیع و اعطاء اول اراضیده زراعتله
 متعیش اولان زراع مسلمین صاحب مالکانه نک تحت حکمده ادخال قلوب
 مقتضای قانون اوزره بوصورتله بر بقعه ده متوطن اولان مدجر اخر بر حمله
 نقل خانه ایده جک اولسه جله املا کی ضبط و مصا دره اولنور ایدی
 و مدجر لر دن مقول اولنور خانه لرنده خرستیان خدمتکار قوللانه میوب
 هیچ بر سفرده بر خرستیان ایله برابر طعام و بر مغسلده استحمام دخی ایده مز لر
 ایدی نظر قانونده مدجر لر ایله رعایای اسرائیلیه نک فرقلری یوق ایسه ده
 چونکه مدجر لر اکثری زراعت و فلاحت و صناعت و تجارت ایله مأ لوف
 اوله رق معنا اعمار ملک ایچون خدمت ایتد کلری حالده یهود یارک چوغی
 ذلالق و سمسارلق وارد و اعسافلغی کبی شایره کیریشوب و بر طاقی دخی
 حسب القانون اسپانیا بر لو خرستیان نندن بشقه سنک استخدامی ممنوع
 ولان امور مالیه صرافلق بهانه سیله صو قلوب اغر و فاحش فاضار ایله
 قیه اقراض ایدرک هودان بر چوق پاره لر قزا نمقده و بوجه تله خرستیان لرک

نظر حقد و خصوصت لری دأما جلب ایتد کده اولد قلدندن بو عصر لره
مدجر لره اوتد ک بیره اولندیغی قدر معامله تحقیریه اجرا اولنوب حتی انلر
اوتد دنیو معلوم اولقی ایچون برعلا مت فارقه کزد بر دکلی حالده مدجر ل
بو علا متدن وارسته ایدیلر اراغون حکومتده بولنان مدجرین ال زیاده
شدت وزجت کورد کلی حالده یهودیلر قدر محقر اولسیه رق مثلا
بریهودی یه یمین ویردر مک لازم کلد کده اگر ادعا ایلدیکی کاذب ايسه اوینک
یانسی و چوجق لری سباع وحشیه پاره اسی کبی و سائر کونه ذکر ی
مستحقین انواع بلایه اوغرا مسی اوزرینه یمین ویردر یلور و مدجر ک قسمی
یال کز مدعی بولندیغی ماده ده اولان صدقنه جناب حتی کفیل و شاهد
طوبه قله حاصل اولور ایدی و اثاث اسرائیلیه دن بری ایلد زنا ایدن
خر سنان قشتاله قانونی اوزره رجیم و بلیسیه قانونجه احراق اولنوب
اگر فعل مذکور برمی آئه مدجره ایلد واقع اولش ايسه یال کز حد جلدده
اور یلور ایدی کرک مدجرین و کرک رعایای موسویه بولند قلیر ممالکده
متبوعلرینه رعایه احد کوناری دکا نلری اچوب ایشله مز ل ايسه ده فقط
هر بری کندی یوم مخصوصلری اولان جمعه و سبت کونلرنده ایشاری
تعطیل ایدد ییلور لری و مدجر لک جماعتده ادا صلوه ایتلری ممنوع
اوله رق هر کس صورت مخفییه ده عبادت ایدر و جمعه کونلرنده انسه
ممتازد اکستای ایدد مز ایدی ذراع مدجرین بهر سنه حاصلاتک اون
ایکیده برجزنی وقت حصاده حکومتد ترک راعطا ایدوب بولندن
بشقه املاک اوزرینه اولان ویرکولری وقت معینده تماما ادا ایدر ل
وزوم فوق العاده بهانه سببه سنه ده برقاچ دفعه دخی ویرکو ویرر ل
ویرتیکر حکومتده کی مدجر لره خانه لرنده بولنان هر نوع اشیا
اوزرینه طرح تکلیف اولنوب بهر سنه کانون ناییده مخصوص مأمور ل
معرفتیله تحصیل اولنور ایدی ویرکویده یکدیکره اعانه ایدد جک قدر
مدجر تکثر ایتد یکی حالده رسومات عادییه دن ماعد اجماعت اطلاقه
نفوس مجموعده دن صاحب مالکانه دخی ابر وجه بر رسم الور ایدی لکن
کرک دولجه و کرک خصوصیت وجهله استحصال اولنان رسومات برقاعده
مطرده اوزره اولد یغندن بولرک صورت طرح و توزیعی و مقدار
وانواعی موجود اولان قانوننامه لره تصریح اولنماشدر

استه بوقدر تعدیات ایچینده اولد قلمی حالد کرم مد جزل و کرم طائفه
موسویه حرف و منایع و تجارت و سایر طریقهای کدیمین و عرق
چینلرندن انتعاش ایدرک متبوعلرندن زیاده نائل ثروت و یسار اولشلر
واسپانیوللرایسه قاعده فائیمین اوزره رعیتلرینک اتخاذه کرده لری
اولان بوقوله وسائل انتعاشیه بی حقیعد ایتد کلرندن و بریاندن دخی
محاربه لده تلف اولد قلمندن هم نعمت و یسارده و هم عدد و شمارده
مفلو بلرندن خیلی اشغلی قالمشایدی

فانسه مور خلرندن موسیوسیر قور بومخلده دیرکه النجی الفونس طلبطله بی
اسیلا ایلد که موجود اولان خرسیانی حضور و رفاه ایچینده و جمله
معابد و کائناتی هیئت قدیمه سنده و نیجه بکار خاندانی فائیمین عرب
ایله سنده در یوز سنه دیورجه و عنوان و موقع و حیثیت و شانلری بحافظه ایتد که
بولوب تعجب ایتمش اولدیغی ماریانا نام راهبک جمع و تصنیف ایلدیگی
اسپانیایا تاریخینده مسطور در و شهر مذکورک اسیلا سنده عربلر
دخی بونجه خاندان و اهل ثروت و سامان براقش اولد قلمی حالد یوز سنه
سکره طلبطله به کیمیش اولد لری بوندرک جمله سنی فقیر و ذلیل و حقیر و سنبیل
نجمک ایدر و یا خود کج تنکنای دکا کیمده خالک نسین مذلت اولوب
کشف نفس ایده جکلمی روز مره قز انجلمی اولان بر قایچ دیناری بیله
قار تکران ظلمه خرسیان خوفندن یلر الله صاقلرل و راست کلان
عداد و بلکه اطغال کندولری تحقیر ایچون شمار اوره رق اللرنده
و چلرنده بولنسانی اخذ و غصب ایدرلر و معبدگاه اوله رق کوشده بوجا قده
رزاقیه مخیندلی اولوب اورا لده کمال تیقظ و احتراز ایله تنهعبادت
ایدرلر بولورل ایدی حالبوکه عربلر اسپانیایی فتح ایتد کلرنده پیشگاه
نیمتارینه سدراده اوله جق کیمده اولما مقله غالب مطلق اوله رق بونجه
ساک اله پکورمش و بوجتهته اهالی نصاری ایله عقد ایلدکاری معاهدات
مقارلات مجرد عنایت و احسان قیلندن بولنسن ایکن صکره لری
به تنویشات و مهمالکد دوشدکاری حالده دخی و یرمش اولد قلمی سوزده
سات ایله کلرینه واسپانیوللرایسه ممالک مذکوریه بی عربلرندن استزاده
ایلد قلمرنده خطوه بخطوه موانعه تصادف ایله هر برینک اخذ و اسیلا سی
چون بونجه جان و مال ضرفنده مجبور اولد قلمندن هر قنغی محلی ضبط

ایده جک اولسه فی اهالی مسلمیه اعطاسی مقصد اولد قلری عهد
امتیازیه بی چکبشده چکبشه وایشارینه او به جق صورتده بازار اشمش
وصرصره تقض عهده سبب دینه جک بر حادشه دخی چقیقماش
ایکن اکثر محارم جرنی وطنلرنده راحت بر اقبوب سفیل و سرگردان
قشاله نك جهت شرقیه سنده واقع اولوب عربلرک اندلسی حین ضبطلرنده
ایاق باصمد قلری مواقع سنکستانه سورمش وحقلرنده هر در لو انسانیستزلکی
ومر جنسز لکی اجرادن کیرو قالماش اولملرینه نظر اولسند قده
اسپا یوللرک مرتبه جاهل و تربیه سز اولد قلری و عربلرک مراتب
فوتکاری و مدنیك قنخی رتبه سنده بولند قلری ظاهر اولو انتهى

قشاله قرالی فرنادورک صورت وفاتی

قشاله قرال در دنجی فرنادویکرمی التی یاشارینه کله رک تحت وصایتدن
تخلیص کر بیان ایله زمام اداره بی کندی السنه المش و تامپنیه مسئله سی
وجه محرر اوزره منحل و عزاده لری غائله سی دخی بر طرف اولوب اراغون
حکومیه عقد سلم و مصافات ایتش اولغله روی عزیمتی غرناطه طرفینه
توجیه و بونک ایچون اقتضا ایدن اسبابک تهیه و استحضار بی لازم
کالیره تنبیه ایلدی لکن خامه قضا نامه احوال جهان حکومت
مذکوره نك بر مدت ده حضور و دوا بی ایچون سنی و جریان ایتش
اولد یغندن برغوا بی (یت) هزار نقش برارد زمانه و نبود بی چنانکه
درآینه تصور ماست بی بو ائشاده ادراکندن عقل بشر عاجز اولان وقوعات
آیه ایله قشاله حکومتی هنوز تخلیص دامان ایلدیکی کریوه شورش
واختلاله یسه دوچار و غرناطیه مدار دوام واستقرار اولدی شویله که
اصلزادگان دن قروچال نامنده ایکی برادر بو هنکامده مارتوس شهرینه
چکیلوب اختیار عزت ایتش لرایدی و بوندن اقدیمجه ارکان دولتمدن
الوزونام بر ذات کیجه لین خانه سینه کیدر ایکن قتل اولسوب قاتل
هر قدر تجسس اولمش ایسه ده بولنه مامش و او اراق هر قوملرک شهر
مذکوره کیدوب انزا ایللری حقلرنده بعض اشخاصک سوء ظنی دعوتلا
اشبو قتل ماده سنک انلردن ظهور ایتش اولدیغنه دائر بین العوا
بعض حوادث نشر اولمش ایدی قرال موی ایله بو ائشاده القوده شهر بی
محاصره ایتمکده اولان اردوسنه کیمک اوزره مارتو توسدن گذار ایدر ایکن

مر قومی حضورینہ جلب وحوادث مذکورہ نک شیوعیہ وقوعی
استدلال ایدرک بالای سوردن انداختہ ساجد عبوت اولیئہ فرمان ایلدی
بیچارہ لہر ہر تقدیر جنت مذکورہ دن بری الذمہ اولد قلمی بیان و اجرائی
محاکمہ و تحقیق مادیہ ایچون فریاد و افغان ایلدی لر ایسہ نہ اسفا اولمسیوب
کشان کسان موقع سیاستہ کوتوریلور ایکن ایکسیدخی حیالوردن
مأیوس اولہ رق بدعاہ قبام ویوم مذکوردن اوتوزگون مروتہ
دیوان محکمہ احکم الحاکمینہ قرال موئی الیہ ایلہ مرا فحہ اولسنہ جتلیری
عنا نفوہ و تدکار ایلدی لر بو خبر شیوع بو اوب خلقہ موجب تعجب اولمده
ایکن یدی یوزاون ایکی سنہ ہجریہ سندہ واقع ایلولک اون درنی بازار
کونی جہن شہرنہ قرال موئی الیہ بعد الطعام فراش منامہ یا توب
او یومش و سکر اون ساعت لکوب قالقما مسندن توابعاتی شبہ لہ رک
اوطہ نک قبوسنی اچوب کیرد کلرنده بیروح بولمش اولنلہ لدی الحساب
یوم مذکور اول ایکی مرد معصومک روز سیا سترینک اوتوزنجی کوئی
اولدیغی تبین ایلدی و بو کیفیت ہر کسہ موجب عبرت و حیرت اولوب
قرال متوفاہ امہال اولمش معناسنہ اولہ رق فرٹندو آژورنہ لقب ویرلدی
قرال موئی الیہ وارث تخت حکومت اولہ رق ایکی یاشندہ والنوس انندہ
براوغلی قالوب بروصی تعیین لازم کلمکله بونک ایچون قستانہ خاندان
حکومتی بیندہ اختلافات و درون ممالکدہ کونا کون فتن
واختلالات وقوعہ کلہ رک غراطہ حکومتی بومد تہینہ صدمات خارجیہ دن
مأمون قالدی

شورش حکومت غرنامہ

فن اخلاق ایلہ تقبش عیار ملل ایدن اروپا مؤرخلری قولنجہ اولوقت
شبو ایکی ملت یعنی اندلس اسلام وخر سنیاناری بیندہ اول دوجہ فرق
اخلاق مشہود ایدیکہ ہرنہ زمان اسپانیوالر مغلوب اولوب متارکہ و مصالحہ
یمک مراد ایلسنہ لہ غایت تدنی و تذلل اظہار و غالب اولوب کندولرندن
سنتطاف اولندقدہ زیادہ علو و استکبار ایدر لر و مسلمانلر تما میلہ بو حالک
ضدی ایلہ معاملہ دہ بولنور لہ ایدی بو جہتلہ ذکر ی مرور ایدن ملا الناصر
متصاعد تخت سلطنت اولدقدہ ارغون و قستانہ حکومتارندن
رعدت موقستہ ایچون متارکہ اولمسنی طلب ایدوب ایکسیدخی جواب

رد و یوماریه ناصر صاحب شجاعت معین از باب یأس و فتور اولان شمیره
مراجعت و المریه جوارنده اراغونلیلری مظهر هزیمت ایلدی و دیگر طرفندن
حدود اسلامییه تعرض ایتکده اولان قشاله لولردخی برمنوال
محر قرال فراتنوک وقوع واتی ایله ملککارنده تعبدت ایدن قاریشلقدن
طولای چکلمکه مجبور اولوب ملک ناصر اشبو ایکی غائله دن دخی سهولته
تخلیص کریبان ایلکله کندی دائرة اداره سنک اصلاحاتی ایله مشغول
اولدی لکن اولو جمله تعیین وصی ماده سندن طولای قشاله حکومتنه
مرض اولان فساد و شور شدن استفاده اولنه رق بو ارالقده بعض محارک
استرداد اولنی خلیفه از زو اولوب حالو که غرناطه اداره سنده محتاج
تنظیم و اصلاح برنیجه امور مختلفه بولنه رق بولر یولنه کیرمد کجه خارجه
تصدی تهلکه دن خالی اولیه جغده و ملک مومی الیه مقتضای طبع
مسامکارلی و سکوتی اوزره ذاتا متاعب سفریه و مشکلات حرییدن محتجب
اولدیفنه مبنی اهلینک دختر اهنه مساعده ایتدیکندن ناس ییئنده جن
ور خاوتنه متعلق سوزلر سولیمکله باشلدی و مقام حجابته استخدام ایلدی
شخص طبعکارلک مساوی و قدیاتی دخی بریاندن هر کسی بیزار ایتدیکندن
الک تأدیب و محارزاتی ادعا و سیله سیله غرناطه لولربلا تساق ایلاندیلر
و مالتیه قائدینک اوغلی و کندیسک یکنی بولسان اسماعیل ابو الولید دخی
بر مقدار عسکر ایله کلوب بوزاره بان اوله رق غرناطه بی محاسره ایلدی
هک انناصر الجرایه قبانوب بر قاج کون مدافعه صد دنده بولندی
ایسه ده باشه جیمید جفی اکلا مغله یدی یوزاون درت سنه هجریه سنه
تخت حکومت مومی الد اسماعیل فراغ ایتکده مجبور و الجزاء من جنس
العمل قاعده سی صورتی مرآت ظهور اولدی

بعض تاریخلرده و قعه مذکوره شکیل اخرده نقل اولوب دینشدر که
ملا الناصر و سانه نشین اریکه سلطنت اولد قده اهالی و تبعه بی
جور معانان رؤساک بنجه قهر و تعدیلرندن تخلیص ایلک اسبابنه
تشبث ایدوب بوصرده یکنی مومی الیه اسماعیلک مشهور افاق اولان
افعال غدارانه سندن دفعات ایله کدوسنه شکایت اولغله اسماعیلک
پدری و کندینک انسته سی بولسان مالتیه قائدی فراش بن الناصره
کفیتی اعلام و بیابده اسماعیلک لایم کلان نصائیک اجرا سنی

سورت بازده انصار ایلدی فراموش ایست قوتله اخته ایله ذلالت غرناطه حکومتی
تعیین کردن بزم اولده وسیله جزی او ایله اوغلاک اسلا حید
سی ایله کردن بشته ملا ناصر سارول نه نصیحت ایله جکته کن ییک
برادری حید ایله یکی شیری تضر ایستون جوابیله رد کلام واسمعیل
رحی ملکی اولان اطوارا هرورانه نوام ایتمی اوزرینه یدی یوز اون
تاریخنده ملاک ملا ناصر علت سکنه ایله بی مجال اولوب وفات ایتدی
ظنیله ملاک مخلوع محمد ثالثک طرفدارانی بریره کلدرک مومی ایلهی مقیم
ایله بی عزتکلهدن اخراج ایله مقام حکومه اجلاس ایچون غرناطه
کتوروز ایکن السمرک کسب ایلدی ایله یکی خبری واسمعیل اولده
ملاک محمد بشکرار الشکرانه ارامساز اقامت یدی یوز اون درت سنه
شهر شوالک اوخچی کونی قضاء وعلی روایتیه عدا بر کراره دوشوب
عزیز درمای رحمت ایلدی بیخاک اوزرینه مومی ایله اسماعیل
ابوالولید مالنه وحوالیندن بر مقدار عسکر جمع و تشبیه ایله
غرناطه بی محاصره یه الوب اعلان حکومت ایتمش و ملاک ناصر هر قدر
مقاومت قلم اولمش ایستده اهلیدن بفرقسی اسماعیلک اوزرینه
دشمنک و عداکام صبح دیگر طرفدارانی دخی شهرله بوقوسنی کسلا ایلدرک
تسهیل مقدمات فتح و نصرت ایلدریله بی دغدغه جنک وجدال اسماعیلک
عسکری غرناطه یه داخل اولمش ایدی ملا ناصر الحمرایه قیاقوب
بر مدت مدافعه دن مسکرمه قانس ملککننده اقامت مساعده اولاق
اوزره عرض تسلیمیت ایتکله مومی ایله اسماعیل شهر ذی القعدة
اوخچی کونی تاج حکمرانی یه نائل ایلدی و ملا ناصر تادسده اقامت
اوزره ایکن یدی یوز بیکرمی ایکی سنه سی ذی القعدة سنک التنبی کونی
دار بقایه رحلت ایلدی

✽ استرداد بیضا و مارتوس و قتل ابوالولید ✽

اسماعیل ابوالولید برضوال مشروح هر ربع تسین اویکه حکمرانی اولدقدن
برای سنه هرورنده یعنی هجرت نبویه نک یدی یوز اون طقوز بی سنه سی
قضا له قرال زانه لر دن دون پتو و دون ژان طقوز ییک سواری و بر خای
ملاک بیضا عسکر استیجاب ایله حد و دن ایچرو وضع قدم نیسارز
ایدرک غرناطه بیضا کانه قدر کلمش اولدقلری حاده ملاک اسماعیل طرفندن

متايله زرينه ارسال اولنان بفرقه عسكر بونلره غالب اولوب اردولرني
 يماوريشان وموى اليه ي دخی ساحه حیاتدن معدوم وی نشان
 ایلدیلر یوندن صکره قشتاله حکومتیله اوج سنه ایچون بره تار که عقد
 اولنوب مدت مذکوره نك انقضاسنده ملک موی الیه ییضا ومارتوس
 شهر لرینک اخذ واستردادی ایچون عسكر تجهیز وارسال ایله اورالری
 ضمیمه ملک اسلام و ییجد اسرا و غنائم اغنام ایلدی انجی اسرای مرقومه
 اده سنده بولغش و ملک موی الیه ک عمزاده سی و جزیره الخضراء والبسک
 ارغلی محمد بن اسماعیلک حصه سنه اصابت ایتمش اولان بدیع الجمال
 بردختر بی مثالی ملک اسماعیل اخذ و غصب ایله حرمنه کوندر مش اولغله
 جوان مذکور ایش عشق و محبتله پر ملال و کندوسنه (بیت) هی الفایه
 القصوی فان فانیلهما * فکل منی الدنیاعلی حرام * مالی حسبال
 اوله رق ملک اسماعیلدن اخذ انتقام ایچون برقاچ کسه ایله عقد اتفاق
 ایدوب مترصد فرصت اولدی و او چکون صکره مظفریت واقعه دن طولای
 الحما سراینده بر عظیم ضیافت ترتیب اولغله بو ضیافت اشاسنده
 ویدی یوزیکرمی انی سنه سی شهر رجبک یکر می النجی کونی ملک موی
 البهی خنجر ایله اوروب اعدام ایلدی

استرداد جبل الطارق و قتل محمد رابع *

اسماعیلک وفاتیده اون ایکی یاشنده بولنان اوغلی محمد یرینه غراطه
 تخت کاهنه جالس اولوب بی اجر خاندانندن محمد نافنده اوله رق نائل
 حکومت اولنلرک دردنجیسی اولغله محمد رابع و سفیله توصیف اولندی
 بر مدت انک نامیله حاجب بولنان محمد بن المجرورق اداره دولته مقتنم
 و عمر زوق اولدقدن صکره مظالم و مساویسندن شکایت ایدنلرک
 الحاحنه و قشتاله اوزرینه سوق ایلدیکی بفرقه عسکریه نك حسن
 ضابطه و اداره سنده عدم موقعیتنه منی طبعه تیغ قهر و تدمیر و محمد
 دخی اون بش یاشنه کیرمکه منشبت از مه امور و تدابیر اولدی ویدی
 یوز اوتوز بر سالی خلانده سوق کتبه همتله برمدتدنبرو گرفتار دست
 اعدا اولن جبل الطارقی اخذ واسترداد ایلدی
 مؤرخلرک برطانی دیلر که محمد رابع جبل طارقی استرداد ایلدکه فاس
 امیری ابو الحسن طرفندن موقع مذکورک کندوسنه ترک و اعضا

اولمسی التماس اولوب محمد ايسد ذاتا امير مومي اليه ايله اتناق و اعتضاده
وسيله جوی اولغله التماس مز يوری تلي بالقبول ايله دخواهی اوزره
بر اتفاق عقد ایلدی و موقع مذ کوره افریقیه عسکرندن مقدار کفایه
مستحفظ وضع اولندی لکن ملک محمد غرناطه یه عودت ایدر ایتیم
قشاله اولر بحر ا و برا هجوم ايله اوراسنی محاصره یه المریله محمد رابع
غرناطه ده ایکن بو خبر واصل اولدقه در حال بر مقدار عسکر تدارک
و بالذات عزیمت ايله فرق مهاجمه اعدای پریشان و قلعه یه کیروب
ضابطان عسکری تقصیرات واقعه لرندن طولانی مظهر تو بخ و عتاب
ایلدی و اورادن ابوالحسن ايله ملاقات ایتک اوزره فاسه کیتک نیتی
تصمیم ایدوب احضار اولنان سفینه یه بیک اوزره ایکن ضابطان
افریقیه وقوع ولان قصور لرینی ابوالحسنه ییلدیر دیو تو هم ایدرک
ملک مومی الیهی عرضه شمشیر غدر و کین ایلنریله غرناطه فرقه عسکریه سی
متونای مومی الیهک برادری اولوب بر لکده بولنان یوسف ابوالحجاجه
بیعت ایلدیلر

بر طایفک دخی قوتجه یدی یوزیکرمی طقوز سنه سی که ملک محمد
ورابع هنوز اون دت یاشنده ایدی قشاله قرالی بولنان الفونس ممالک
اسلامیه تجاوزانه باشلیوب تبا شهرینی آورده قبضه تسخیر ایلدی
بونک اوزرینه ملک مومی الیه طرفندن اشبیلیه بر سفیر کوندیرلوب
بر قایچ سنه مدت ایچون عقد متارکه اولندی بو مدته قرال مومی الیه
خیلی زمانلر دنیرو ممالکنده دوام ایدن تشویشاتک دفعیه اشتغال ایلدیکی
کی ملک مومی الیه دخی انتضای متارکه ده هجوم اعدادن امین اواق
ایچون سلاله بنی مریندن اولوب بو ائشاده فاس امیری بولنان ابوالحسن
ایله عقد اتفاق ایچون افریقیه عزیمت ایلدی امیر مومی الیه عرض اولنان
اتفاقه کال ممنونیت ايله موافقت ایدوب حتی اوغلی عبد المالکی یدی
بیک قدر سواری ايله جزیره الخضرایه امرار ایلش و بو ائشاده ملک
مومی الیه قشاله قرالی بیننده منعقد اولان متارکه مدتی دخی
تکمیل اولش اولغله جبل طارق استردادینه عزیمت اولندی جبل طارق
مدت مدیده دنبرو قشاله حکومتنک قبضه استیلا سنه بولنه رق هرگز
حکومته بعید اولغله لاجل الاحتیاط دروننده مقدار کفایه مستحفظ

و مهمات و ذخائر بولند و بفرستند ایکن بواوانده اورانک شش فلفله سنه مأمور
اولان دون پرز حریص و طمحنن ناشی اشیای مدخره بی انتفاع ذاتی ایچون
صرف واسطه لاک ایش اولدیغدن ایچنده کیلر چوق زمان مقاومت ایدمه ده
شهری تسلیم ایلدی لر قرال الفونس موقع مذکورک محاصره ده اولدیغنی خبر
الوب هر بقدر امور داخلید سن هنوز تسویه ایدمه نماش ایسه ده بر مقدار
عسکر ایله امداده یورعش و یولده شهر مذکورک یاعدا یه کچدیکی و دون
پرزک دخی خوف جزا ایله افریقیه یه فرار ایتدیکی خبرنی الوب زیاده سیله
مکدر اولش اولفله عزیمتدن نکول ایتیبوب شهر مذکورک بتکرار
اخذی ایچون صرف یارای همت و بر مقدار دخی عسکر جلب وجع ایله
محاصره یه مبادرت ایلدی اشته بو حالده غرناطه ملکی محمد رابع تدارک ایلدیکی
عسکر ایله امداده یتشوب الفونس ترک محاصره و درت سنه ایچون عقد
مبارکه یه مجبور ایتد کدن صکره شهره کیروب افریقیه ضابطه لرینه اگر بن
کلمامش اولسم حالکرنه منجر اولور ایدی کبی حسب الشهاب بعض سنه
امیر عابلا ایتیکله یدی یوز اوتوز اوج سنه سی ذی الحجه سنک اون ارجنخی
چهار شنبه کوئی قتل اولندی (رباعی) چون کل دهنی زمانه پر خنده
نکرد کش باز بنون جگرا کنده نکرده چون غنچه کل دلی دمی جمع
نشد کابام همان دمش پراکنده نکرده

احوال ملک یوسف ابوالحجاج

غرناطه حکومتیه جلوس ایدن یوسف ابوالحجاج اگرچه متوفی برادری قدر
اصول حریصیه اشته کل ایسه ده بغایت عاقل و فاضل و اداره امور
ملکته بی مثل و معادل اولفله سلیم حکومتیه وضع قدم ایتد کسه الفونس ایله
منقعد اولان مبارکه مذکورک بی تصدیق ایله اول مدته تنظیم احوال ملکیه
و اصلاح محاکم شرعیه و انشاء آثار خیریه به اقدام ایلدی و بحالی اولاد یخی
اوصاف جمیه دن حق و عدل خصوصنده اهتمامی فوق العاده اولوب نزد
عدالته کوچک بیوک سیان و میزان حقانیتنده پای و کسا یکسان اولفله
حقیقه عادل و حاکم عنوانلرینه لایق اولشیدی (قطعه) خطاب حاکم عادل
مثال بارانست چه بر حدیقه سلطان چه بر کشت خراب اگر رعایت
حقست منصف همه باش نه مال زید حلاست و خون عمر و ثواب

عبدالمالک اندلسه مروری و صورت نهزامی

برمدنبرو واس امیری ابوالحسن افریقیه ده علیه قسام ایمن عصا
خالدین ایلده اوغرا مقده ایکن بود قسد اوزر لرینه غالب اولوب دفع
غواصل ایلش و قرال النونس ایلده غناطه حکومتی بدنده
منعقد اولان مبارکه مدتی دخی تمام اولش اولغله اسلافی کبی اندلسک
فتح و تسخیری دایمه سنه دوشوب اوغلی عبدالکبیر بیگ سوار
و برخلی یاده ایلده اسپانیایه امرار ایلدی عبدالملک قستانه حدو دینی
نیمه باغدا یوب فقط قرال النونس دخی غافل بولماقده عبدالملک
قارندوسنه بر مقدار عسکر ارسالله کندوسی رونده حواله بیتی غار
بانادی آنجی بر افساده موسم شتا حواله ایدوب خارجه باغی ممکن
اولماضله حدودک امر محافظه سنی القطره شهری مدیری غوزالو
مارتینز عهده سنه حواله ایلده کندوسی مادریده جعی امر ایلدیکی
عالمه بر لقی اوزر عونت ایلدی قستانه قرائک اولوجمه رونه
طرقه عهده عبدالملک جزیره الخضراء بیاغوب بود قسد ایکن
چکلیکن ایستدکه ذمار و مهمات ایلده ملو اولدیغی استخبار اولسان
لبرینجک اسنلاسنه مسارعتله اول طرفه ییک بشوز قدر عسکر ارسال
ایلدی اشوش و شرمه قایلله لبرینجک اخذینه کنایت یتامش ابدده
اسبیه شهریه قدر صوة یوب کیتاوغا غلام استتصال ایلده عونت ایلرله
حدود مأموری مرقوم غوزالو طریف شهری مدیری دون فرنان
رز بر طو سائر مواقع قضاوره مأمورلندن دین الوار و دون یتوا یله
الخباره بر مقدار عسکر جمع و تحشید ایلده فرقه مذکوره نک ارقه سنه
نوش دیار بر لور اخذ ایلدی غلام کاید سبیلله سرعته یوریه مدکاری
بالله عساکر قشده خرسنیا ارقوس نهری جوارنده ایلرینی غائب
ایدوب متخیر طور مقده ایکن کویلولدن بری کلوب مسلمانلرک اولجواره
درده ایچنده بولند قلرینی خبر و یرمکه همان اوزر لرینه هجوم ایلده بر خیل سنی
عرضه شمیر و بر طاقنی دخی اسیر ایلدی و ایرتسی کونی ارقوس واسیجه
نهری مدیری دخی بر طاقم عسکر ایلده کلوب ایلرله خرسنیا لره کرکی
کبی قوت کیکله بالمشاوره عبدالملک اوزرینه یوریمکه قرار و یردیله اول
کجه عساکره قدر یور یوب علی الشحر مقرر اسلامه وصول رنده
چونکه عبدالملک قستانه قرائک مادریده چکاسندن طولای اورانده

کندی امزینه هجوم ایدم چک قدر جمعیت عسکریه اولدیغنی فکر ایله
قراغول و قلاغوز و جاسوس کپی لوازمات احتیاطیه رعایت ایتدیکندن
جهه عسکر خواب غفلته بولندقلری حالدده خرسنیانلر بردن جمله ایلدکرنده بولنر
های وهوی مهاجمین ایله بیدار اولوب فقط خرسنیانلر دن امین اولدقلرندن
ورقلرینک باشلر نه کلدیکندن خبردار اولدقلرندن اول امرده لبر یجه
اوزینه کیدن فرقه اکسزین کلشده املیفه ایدم یورظن ایدرک اصلا
مدافعه مقصدی اولدیلر خرسنیانلر بوجالندن دخی کرکی کپی استفاده
ایدوب شدنله هجوم ایتدکرنده عبد المالك عزامه سی علی قصار یوز
قدر ادم ایله مقابله رینه چیتوب مدافعدر یله مقید اولش ایسه ده کندوسی
اشای محاربه ده برزخم جانستان اصابیلله فوت اولقله سائر عسکر
بالجه ره نور دست فرار ومومی الیه عبد المالك ایله نامداران ضابطان
عربدن برطاقی دخی علف تیغ قهر و دمار اولدیلر مؤرخین اسپانیا
قولنجده اشبو وقعه یدی یوز قرق سنه سی خلاننده و قزعبولوب عسکر
اسلامدن تلف اولنلرک عسدری اون یکه وارمش واردوده بولنان کافه
مهمات و اشیا اسپانیوللره نصیب اولمشدر

✽ تفصیل وقعه طریف و انهرام اسلامیان ✽

بوخبر افریقیه ده ابوالحسنه و اصل اولدقده زیاده سیله متأثر و متکدر
اولوب اوغلنک انتقامنی الیه سوکند خوار عزیمت و قلمرو حکومنده اعلان
جهاد ایله اوقسی سنه ایکی یوز اللی قدر سقاغن حریبه و جمع اولنان
عساکر کایه ایله جزیره الخضرایه دهشت بخش مواصلت اولدی قشاله
قرالی الفونس ایسه امیر ابوالحسنک بهمه حال اوغلنک آجسیله اخذ ناره
عزیمت وحدو حساب کلبان افریقیه عسکر یله اندلسه هجومه مسارعت
ایده جکینی بیلوب کند یسننده مقابله سنه چیه جق قدرت اولدقدن
بشقه القطره مدیری مر قوم غوزالو مارتینز غا ثله سی دخی بو ائشاده
ظهوره کلکله اطرافنی دریای حیرت آلمشیدی چونکه قرال مومی الیه
بولندن سکر طقوز سنه اقدم اشبیلیه لو دونا لئونور نامنده بر فاحشه یه
علاقه بند عشق و محبت اوله رق ازجان ودل مشون و مجبور و بوجه تله
زمام مصالح و امور معنا اول دله مختاله نک ید تصرفنده محصور
ایدی مر قوم غوزالو حقه ده ذکر اولنان عبد المالك وقعه سی اوزرینه

بعض شکایات و فرجی جواب حالیکه هر سه من ایستادند و نورک
 مر قوم غوزالویه اوته دنیرو بعض وعداوقی اولشله یونانده یی اخذانقده
 الت ایتمش وانث شعریکه یله غوزالونک مجلس کیر حاکم و مستده اجرای
 تحاکمه سنه قرار و یرلش ایسه ده غوزالو خه یینی و مجلس مذ کوره حقیقه سنه
 باشنه کله جکی بیلد یکنندن دعوت واقعه یه اجابت ایتمد کدن ماعداد خونی
 جان ایله مأمور اداره سی اولد ایسی موانعی اولایور تکرار ایسه و نایسا
 غرضله قلیجی و سبب ابو الحجاجه عرض و دشمنات ایتمش و سبب سنه خلیفک
 یسرنده مأمور انحصار اولد ایسی مأمور اولد جکی ایکن بر قیقه خندان
 ایله محبتا ستیم اولمش ایله ایسرنس یوزار مده امیر ابو حسیبک اهد
 جهاد ایله عسکر جمع ایتمکده اولد یغنی خبر الووب اول امر ده یوغائله نک
 نه فاعلی اعم طوقه و طوقه عسکر استعانت له بالذات کد یس
 القنطرة شهرینه شتاب و یراز محاصره دن صکره شهری ضبط ایله امشانه
 عدت لوق ایچون مجاز غوزالوی ایتمده کباب ایلدی
 یونان صکره افریقده لولرک مقابله سنه عزیمت ایچون قرال مومی ایله مالککنده
 یولسان نفقات عسکریه یی جمع ایلوب امرال جو فر تنوری یی دخی سفاین
 و حوینه ایله یوغازی ضبط و افریقده لولرک جزیره الخضراء امرال یی مع
 یاک خود سنه تمسک ایلدی لکن امرال مر قوسک اداره مستم و لسان
 سفاین مغرب امیرینک سفینه لرینده نه محبایه عدد مامور و قبال
 اولد یغندن سفن اسلامیه تماما جزیره الخضراء ایستاده مرور ایلمرله
 قسنا له لولر یونی امرالک جنین و رخا و تنه اسناد ایلوب مر قوم ایسه
 عبور و حاکم کار اولد کمال انصافدن یدای یوزار یی برسنه سی صفرینک
 سکر نیچی پنجه سنه کونی راکب اولدیغی سفینه یی همان سفن اسلامیه
 ارسنه الفای ایلدی بو حوالده اطرافنی برقاچ سفینه بردن صاروب دروننه
 طاقی و اوق و یوزار طوقارل یاغدر لقه باسنه از مد ده سفینه دروننده
 یولسان طاقه لک جهه سی محاربه ایدرک تلف اولدیلر و امرال مر قوم
 صول الله یراق و صاغ الله نده قلیج مقبالتله ایتمکده اولدیغی حالده
 یحاکم بری کسایوب دوشمه کله مذ کور یوزار طوقارل بری باشنه اصابت
 ایلوب وفات ایلدی یونن صکره سائر سفائن خر سنیان محاربه یه جسارت
 ایله یلوب بش عدد شایقه دن ماعداسی کر قرار دست اسلامیان اولدی

تلف اولان بر معرکه ده صف حصصك تلفاتی بالکن بکرمی کشی به مخدوم
اولی عیج بر عقل سلوک قبول ایتمه چکی خوارنی عاقلان اولمه افاده
واقعه بوی غرضکاری و خصومت استقام اولور
هر نه ایسه ابو الحسنک کابلو اردوسی بو وجهه بوزلش و سدره
اولحق کیسه تللفش اولغله جزیره الخضراء دخی النبی بک سهولته
اوله یسه جان ایسه مومن استک حاور و عسکرک ذخیره سزاک
جهتیه قرال موی الیها سرعاً ملکتارینه عودت ایادیلر و امیر موی الیه
دخی جزیره الخضراء کلوب اولادن افریقیه یه رجعت و غرناطه ملکی
یوسف دخی بر مدت جزیره مذ کوره ده محصور قالوب و علی روایه
جزیره یه اوغرامتسزین ماربلایه کیدوب بعده مقر حکومتیه عودت
ایلدی

☆ استیلا ی جزیره الخضراء ☆

جزیره الخضراء شهری حسب الموقع افریقیه ک معبری مشابه سنده
اولوب اندلسه قوطن اولان مؤمنین هر نه زمان و طنداشلری اولان
دشمنان صیقله لر افریقیه مسلمانلردن استعداد ایتکده و بونار دخی
کلیه کلوب شهر مذ کوی هر کن اولغله ایله ایستاده کالریز با ندر معده
اولادارندن ما انکه بموقع تحت استیلا یه یکنه بولنه اندلس مسلمانلری
حقنده مقصور اولان صورتک اجراسی مشکل اوله جفی جهتله شهر
مذ کورک اخذ و نری اوتیه دبر و قرالک مطمح نظر لری ایدی بود فعه
طرف محاربه سنده افریقیه لولرک انهرانی و غرناطه حکومتک
ضعف حالی تمام نیت مذ کوره ک فله کلسند فرصت اولغله قرال النونس
تدارکات لازمه یه ایتدار ایلدی و پیر ائشاده قشتاله امرالی بولنان
اژیدیو بوقانغرا افریقیه سواحلی لیا نلرینک رنده اون ایکی قطعه سفینه
اسلامیه یه تصادفله جهه سنی بر بان و ابود ایلس و بر از صکره دخی
غداملسی نه ری اخرنده دیگر بر فرضه افریقیه سفینه لرینه غالب اولوب
حنی خزینه جمول اولان سفینه یی دخی اله کورمش اولدیغی خبری ورود
ایلوب قرال موی انیه بر تاندخی حار شوق و اتمام اولغله شان جمع
ایلدیکی عسکر این جزیره مذ کورمت محاربه سنده قدام ایلدی
ایکن عربلر موقع مذ کورک درجه ایشینی یی اولوب مستوف مستحق

غلبه اولنه جنگی بدیهی ایسه نه مدت محاصره یکر می ماهه قریب
اوله رق درون قلعه ده ذخیره و مهمات و رجال حرب و حیوانات توکنش
و برکون زیاده تحمله امکان قالمیوب (رباعی) چون خیل توصد باشد
و خصم تو هزار خود را بهلاک بسیاری میسار و تابتوانی را ور از خصم
دماز و چون جنگ ندانی اشقی عیب مدار و مصداقنک وقت اجرایی کلمش
اولنه اهلینک مال و جانلرینه امنیت و استد کبری محاصره عزیمت
رخصت و بولک و اون سنه مدت متار که اولنق شرط لریله رمتار که عقد
و تنظیم ویدی یوز قرق درت سنه سی ذی القعدة سنک یدنجی کونی شهر
مذکور قرال النونسه تسلیم اولندی

اسپانیول تاریخارنده یاز یلوردر که اسبیه محاصره اشنا سنده قلعه دن
نقط الود مشغول کر پاسلراتیالوب عساکر محاصره اوزرینه انشالر
یاندی یاز ای وینه تیمور دن مصوغ و درونی ادوات محرقه ایله مملو برنوع
کیر یوارلقاتر ایالوب یوزلر دوشدیکي محاصره پارلنه رک ریزلری هر کیه
تصادف ایدر ایسه فی الحال هلاک ایدر و فندق دانه نری کبی دیکر
برنوع کله دخی اولوب هله برنوع دانه ادمک هر قنخی عضوینه راست
کله سر هم پذیرا ولیه رق بهمه حال فوت اولور ایدی بعضی اور ویا مؤرخلری
دیر که انسو افانه نظرأ خبر ویتن تنکری اولزمان عربز ایستاد
و استعمال ایتمش و محاصره نک اوزا میسی دخی یوسیدن ناشی اولمش اوللدر
خبر خطه ملکی یوسف ابن الطیجاج انور متار که مدنی اخاعه ایتمش
غرناطه یه عود تنده مقدمات مباشرت ایدوب طریف و جزیره الحضر
و قوماتنک تحلیله رسیده نصابه کال اوله میان نظامات ملکیه
برقدینی یزدن طوره رق تربیه عمومیه ایچون بهر جامع قریبده برکنش
عمومی و متعدد چشمه و سبیل و حمام و چارشو بنا و نشایه عمارت
و اسرار و دیاری حکمه ایدر احوال عسکریه و سابطه بلدیة خصوص
مستازینک نظاماتنه اوغر شعله احراز یلیدی

و وقعه جبل الطارق و وفات قرال النونس

یدیزوز الی سالی خلانده افر بقیه امیری ابوالحسن ایله علیمنه قیام این
اولی یلنده و قریه کلان محاربات سببیه افر بقیه حاکم و قی اندلس
حاکم عارف تنک ایدوب جنگ میسار و برنوع الحضر الک النمی

را از او اندید عر برك قوتی از ایلانی جهتمایه جلی الطاروتك دخی بالسیر
 اسیردای اقوامی دأقول اولاد یسندن هر قدر مدت متار که انقضای بدی
 اولاد ایستاده قرال انرفس بر فرصتی مضایع ایتمایک نیایه شان
 عساکر کاید و هشتاد و نوبت و نوبت و نوبت ایله جسیل الطاروتك عزیمت ایلدی
 فقط اهلان محصور دایم دایم فتنه کمال ثبت و استمرار کومستمرایه میروده
 عسکر قیر دیر لافق ایچون شماریه دن صرل نظراه بالکزمیر میسالیکی قشاع
 و بند ایدیه رك اوزاقدن محاصره سی ایله قساعت و اطرافدن تازه عسکر
 و هشتاد جلینه مبادرت قلندی

لکن بر سبب مجبر قشعده اولیده رق مجرد تسکین غلیان دیک حرص و از
 الحور حشد اولان طریق انور و اوقات سر مغر و حشد و عساکر
 یرد حشد دخی حالات معلومه دن اولوب قرال موئی البهک دخی عهدنده
 خلف ایله بالکز اشباع دیدم طبع ایچون سالک اولدیخی منهج ناعبوب
 عاقبت کنیدی گریوه هلاک العا و مظفریت مدد دخی اوزرینه حشد
 ایلدیکی شان و شهرتی طی و امحا ایلدی چونکه نقل اولدیخی اوزره
 شهر مذکورل قوه جبریه اعمالی ایله اخذ و تمخیرنده نمایان اولان مشکلات
 حسبیه اوزاقدن حصر و تضییقه قرار ویرلش و درون قلعه ده موجود
 اولان ذخائر و مهماتک بتسنة و مضاعف محصورینه قوت مجاعه ایله غلبه
 ایدلمسته انتظار اوزره بولنش ایکن ناکهسان اسپانیول اردوسنی طاعون
 علی اسنیلایدوب عساکر موجوده دن اکدی کسسته خالک تلف و قرال
 اوسنی دخی دیبون ال برسته سی محرم الحرام سنک اون القبی چهار شده
 اونی سهم جانستان اجله هدف ایلدی عساکر خرسنیاں علت ماکوم
 دما بر شان حال ایکن قرال رینک و ایله خیار و نظام جمیلری
 دن بتون کسسته و تار مار اولوب براننده قلعه مذکوریه امداد
 ایچون غرناطه دن بر فرقه عسکر دخی ورود ایله کندولری خار جدن
 محاصره ایتمش و شو حالد قلعه مستحفظلری شهر دن و غرناطه لولر دخی
 رقه دن حشد بوب هجوم ایلد جک اولولر ایسه اسپانیولر ده اسلا
 هر کته بحال اولامغایر جمله سنک علف شمیر اوله جقلری تحقق کورمش
 کن عساکر اسلام زبونکنک تقیصه سی ارتکاب ایتمک رک یارین
 حرکت ایتیلر اسپانیولر و خصوصیه نمایان مظفریت ایچون کل

اردو لرنده بولسان گروه دهاین بالجه جساتلرنن مایوس وهجوم اعدایه
منتظر اولد قلمی حانده نه فله بله فادن ونه کندیلاری احاطه ایدن غرناطه
عسکرندن برکونه حرکت خصصانه ظهوره کلمه سندن متعجب اوله رق
ونکه کرفار اولد قلمی مصیبتک سندن بولسد قلمی حال وموقعی
اونوده رق اصول خریفان اوزره قرانک نعشنی تمهیز ایله مشغول
بولسد یلروقه قالی اولان جه اشیا وادواتی جمع ونهش مذ کسوز
بدوش ایدرک ترتیب اولسان الای ایله حرکت وعساکر اسلامیه صفلی
اراسندن ضرر ایله انما وایلد مللکک لرنده هودت ایلدیلار

بقول یوسف ابوالخجاج وخامس

وقوعات سابقه اوزرینده خریفان ایله غنمده اولان مدت منار که دن
بالاستغاده غرناطه ملکی یوسف ابوالخجاج اصلاحات ملکیه وتنظیمات
داخلیه یه سی ایله امر از اوقات ویدیمز الی بش سنه هجریه سی شوال
غرمنده جامع شریفده اذای صلوة ایدر ایکن بر شخص مجنون خنجر ایلا
اوروب شهید ایتکله اتفاق جمهور ایله ریشه اوغلی محمد خامس تشنکا
حکومه جالس اولدی ملک مومی البه دخی پدری یوسف کی محقق وایلد
ومد برو کامل غیور وجسور حزم ووقور صاحب کمال وواقف احوال اولغله
جلوس عتبه نه قستاله حکومته یله پدری بیننده عهد اولش اولان
منار که بی تصدیق وتجدید وحکومت مذ کوره ک اول اشناده ارغوز
حکومتی اوزرینه اچدیخی سفردنه سفن حریبه سی ایله امداد ایدرک عروه
وفاق ومسالمتی تشدید وتفقید ایلدی وبش سنه مدت حکومتنده خواب
وحضور وذوق وسروری نصیب حرام ایدرک علی الدوام اصلاح احوال تبیه
زرعت وپدری ابوالخجاجت اصولی اوزر اعمار اعمار ومملکت اسبابند
بذل اقتدار ایتش ایشه ده کندینک لاب قرداشی ومستغرق انشاء
واحسانانی اولدیغی حاله حرص حکومت ایله خصم جانفراشی بولسان
اسماعیلک والده سی اقامت ایتکده اولدیغی جنة العریف نام سرای دلارایه
قناعت ایتوب اوغلتک تحت حکومت صعدوی ایله الحمراسرینه دخی
دسترن تصرف اولق املیه یقرار وپوامرک تشبته مومی الیه اسماعیل
یله اقرباسندن ابوسعید وسائر بعضی غرضکاران دخی مقصد الافکار
اولغله یدییوز الشمس سنه سی رمضان شریفک یگر می سکرچی کونی

انجو حيث فساد به اينجده روز هر جری خدا کار و لو بدل جان ايله
اولسون تحصیل کشیده صرفی اعتبار ایتک اوزره خازو و مدله اولی
کونک اخشای هنکام شب تار زردبانلر وضع ايله ارتقد طرفدن الحرای
دخوله اجسار ایلر وینلرند و مقر اولان و اسلار واسطه
قبو طرفی المش اولان منتقلی دخی صورت ملدن خبردار اوله رق
اولجانبیدن هجوم ایدوب اسماعیلک پادشاهانی پراوازه اعتنان ایلر
یوقار یساق ارسندده محمد خامس بر تفریب ایلر فراره یول براب ارفول
ایله برابر استحضار اولسان اسبلره سوار و حکم قیره کرداده رضا
و اختیار اوله رق (یت) و انهم من بعد الجوع استقامت الشمس
من بعد الغروب طلوع و مضمونی کویان قانس شهرینه شتابان اولدی
و شهر مذکور اهالیسی مومی الیهی ملک و امیر مسفتیه مظهر حسن
قول ایدوب المای وظیفه صداقت و حجت ایلر

قتل اسماعیل و عاقبت حال ابو سعید *

ذکر اولدیخی اوزره بطریق الفصب غرناطه حکومتده دسترس اولان
اسماعیل دخی جوق یکم کمترین جنس علی ایل مظهر مجازات اولوب
کندیسنی نائل تخت و تاج ایدن مومی الیه ابوسعیدک ید فسادیه خام
و حبس و مؤخر قتل اولمغله (یت) و مامن ید الایدانه فرقه و مواظلم
الاسبل بظالم و سری عیان و غرناطه تختگاهی ایلر ابو سعید کاهران
اولدی بوکساکش ارسندده قانس شهرینه چکمش اولان محمد خامس
بحق تصرفی ارزو ایلدیکی حکومتی ید غاصبیدن استرداد ایچون قانس
امیرینه مراجعت و کندوسنه ارسال اولسان بر مقدار عسکر ایل
ابوسعیدک وزیرینه کلکه مسارعت ایتمش ایکن اول ائشاده امیر فاسک
وفاتی وقوع بولهرق عساکر هر سوله افریقیه یه عودت ایتکله کندوسی
یالکن قلوب انجار قستله قرالی بولسان وظالم لقبیه مشتهر اولان
دون پترو طرفدن استرداد واستظهار و کوندریلان بر مقدار خرسنجان
عسکری ایلر غرناطه اوزرینه هجومه ایتدار ایلدی فقط خرسنجان عسکری
اشای راهده هر قنخی قصبه یه ایاق باصسدل چاپوله مسارعتله اموال
مسلمینه دست دراز اولدقلرندن بنسبه ضبط و ربضاری ممکن
اوله میدرق احراق بیسوت و منازل و تخریب حدائق و مزارع مشالو

انکه مصالح سابقه ی تجدید ایلدی

احوال مدجرین

کرک قسسه و کرک اراغون حکومتمنده کلان هر برقرال اول عصرلرک حکم و تریه سینه دین خدمتی دولت امورینه تقسیم ایدرک هر بری بریکی اصول اختراع ایله بومسئله ده اسلافی سبقته تهالك ایتش و اخرتده کسب اولنه جق درجات و مشوباتی زیرحکومتمنده بولسان عجزه مدجرین حشد، ممکن الاجرا اولان هر نوع اذا و اضرارک درجه سینه نسبت ایدرک دین خدمتی دیو سورت غیرتی مرتب اقصی الغایه ظلم و غدره ایصال و بوا اعتقاد خلفا عن سلف توارث ایدوب هر بری اخرتجه مرتب سنی اعلا نیچون سلفنک اضرار مدجرین حقتده وضع ایلدیکی اصول اعتدافیه ی از کوره لک اوزرینه وضع علاوات ایلناردر اشبو علاواتک قسیمی قنی قرانک فرمانیه و نه زمان و مکنده اجرا اولمش ایدوکی مضبوط صحائف توارث اولوب فقط جله سنک نقل و ایرادی موجب اظناب اوله جفتدن مثال اولق اوزره بوراده بواقچنک ذکر ایله اکتفا اولاندی

قسسه حکومتمنده بولسان مدجرینک احوالی

ذکر اولدیغی اوزره هانری برانری ظالم بیرونی هلاک رقسته حکومتی منبسط و استالاک ایتدیکه قلمرو اداره سنده توطن ایدن مدجرین اسلامیه ایله تبعه اسرائیلیه ک المشیره تعیر اولسان علامت فارقه یی طاشیلرینه و خرسنیانلر ایله اخذ و اعطا و انس و اختلاط ایتمالرینه و حکومته متعلق هیچ برخدمتمده استخدام اولنمالرینه فرمان ایلدی بوندنصکره برنجی ژان قسسه قرالی اوله قنده خرسنیانلردن هر کیم خانه سنده برمدجر و یا یهود چوچقی بسلیه جک اولور ایسه قامچی ایله ضرب و تأذیب ایدلک و تبعه اسلامیه و موسویه دن هیچ براسی خانه سنده خرسنیان خدمتی قرالانه صیوب اگر بو قراره مخالف حرکت ایدن اولور ایسه املاک مصادره و کندیمی تازیانه ایله ضرب اولنق و لزوم حقیق اوزرینه جلب اولنه جق مسلم و یهود طیلرندن بشقه خرسنیان خانه سنده بو ایکی ملشدن بر شخص کور ایله جک اولور ایسه اول خانه ک صاحبی الی بیک هر ایدجر عده و بیک و مدجر و یهودن بری بازار کونی

هر اید برنج
مکه استیدر

پارشونده دکا تا اجوب صنعتی اینست چک اولور ایسه او تور هر اوید
تجریم اولوق وینه بونلردن بریسی آسای راهده ذبیحه مقدسه کوتور یلور
ایکن تصادف ایدر ایسه اغورنده طور مبوب درحال بریکا فرار ایتک
واکر فراره امکان یوغنسه لاجل الاحترام همان دیز اوسته چو کک
وینده قصور ایدن اولوبده اله یکور یلور ایسه اوزرنده بولسان اوایی
مصادره اولسه رق خبر ویرن خرسنیا به اعطا ایدک شرطلری علاوه
ایلدی

سکر یوز اون پرسته سنده وادی الیهود شهرنده ایکن صغیر اقبیل
دلب ایکنجی ژان برفرمان نشر ایدوب مد جر لک امور دولته استفاده
اولمارینه دأر مقدا مهاد اولان شرطی تأیید و تصدیق ایلدک نصکره
اشبو حکمه مخالفت ایدنارک اوچیک هر اوید تجریم اولنسی و مسلم و یهوددن
بری خرسنیا ناریاله برابر بر سفره ده اکل و شرب ایدر و یا خود ایتنده
خرسنیان عمده سی قوللا نور ایسه یوز قاجی اوراسی واکر ایکنجی
دفعه سی ایسه ییک هر اوید دخی النوب ناشی مخبر کینته اعطا ایداسی
وینه بونلردن بری خرسنیان جومت و نیافترنده بولنه جق اولور ایسه
اوچیک و خرسنیا نلردن خسته بولسان دوستلرینه عیانت ایچون کیده چک
اولور ایسه اوچسوز هر اوید تجریم اولناری وایملردن جراح راجزاجی
و بقال و عطار صنعت و تجارتند سناک اولنار و حوایج و ما کولانه متعلق
اشیا ایله تجارت ایدنلر اولور ایسه اوچیک هر اوید جریمه ویردکن
فضله قاجی جزایله دخی تأیید اولناری و فیما بعد مد جر لک کندیلرینه
مخصوص اولان حکمه لر رفع و الغا اولسه رق کافه دعاوی خرسنیان
حاکمیری حضور لرنده رؤیت اولنسی و صاحب مالکانه بولسان خرسنیا ناره
بندیل مکان ایدن زراع مد جرینی کندی اراضیلرینه قبول واسکان
ایتملری تنبیه اولنوب اگر مخالفت ایدرلر ایسه بشیک وایکنجی دفعه سنده
یوز ییک هر اوید تجریم اولناری و بوجزال ایله متبه اولیبونده اوچنجی
دفعه ده ینه بونلردن بری اراضیسنه قبول ایدن اولور ایسه مالکانه سی ضبط
و مصادره اولنسی و برمد جر غناطه به فرار ایدر ایکن طو تیلور ایسه
قراک اسیری اولوب کافه اموال و املاکی مصادره اولسه رق کندی
طوب کتورن خرسنیا به اعطا اولنسی خصوصاتی علاوه ایلدی

ذبیحه مقدسه یهود
طاعنه سنک خیرسز
تعبیر ایتدکاری اتمک
طرزنده مایه سز
بر اتمک اولوب اصول
نصاری اوزره اول
اتمکه پاپاس او قودقده
فی الحال حضرت
عبسانک بعینه لمی
اولمغله انی اکل
ایدرلر

بالتایک طایفه ای و نسل از سلسله دخی یهودی و رتاری
 اعلان می نماید که این مائ پورقه علامتیه کنه لری خصوصاً
 غم ایلدی
 سکر یوز سکسان ایش سالی خالانسیه اراهر مشروحه دن بعضیاریناک
 احکامی تمامیه اجرا اولانمده اولانیسنه دائرین اراهرین بران کنکر
 وقره والله موی السطو اراهرین مایه لری ایلدی
 حاکم وقتیه مدجرین و طائفه اسرا ثیلدی حقیقه اجرا سی امر اراهران
 حضور حاکم اراهرین مایه لری ایلدی
 بعد ازین بو نکر تمامیه اجرا اولنمی جمیع قرا و قصصیات و فواحی مدیر
 و مأمورلرینه تأکید و تنبیه ایلدی تکلیفی و قوعبوا جت لک معاش و مأموریتلرین
 بحر و م اوله جت لری علاوه ایلدی

الحاکم و سکر یوز سکسان ایش سالی

التموز سکسان ایکی سالنیه قرال اوچقی دون پترو بلنسیه ده اعلان
 ایلدی یکی فرمانده هر قننی دینده اولور ایسه اولسون اراغون حکومتی
 عیشده بولنارک بلا استثناء استدکاری محاربه اقامت ایده بطلرینه
 طایفه الوب مایه لری ایلدی
 نور مالیه و عسکریه کی دولت ایشارنده استخام اولن ماملری و مدجر
 و اهرودیلرک سنده یوزده یکرمیدن زیاده فائزین ایلدی اقیه اقراض ایتماملری
 حاکم حاکم اراهرین مایه لری ایلدی
 ایدنارک معین اولان جزای نقدی یی تأدیه ایللری و اقراض و استقراض
 خصوصاً سارنده یینه تحریریه یوخبسه برمدجرک شهادتی اقیه نک تسلیمی
 یخسین اون ایش کونه قدر همیوج و معتبر اوله ییلوب مدت مذکوره
 مرور ایتش ایسه قرال اولنمسی و داین مدجر و یاخود یهودی اولوبده
 یی سکر یوز سکسان ایش سالی اراهرین مایه لری ایلدی
 اراهرین مایه لری ایلدی
 حاکم اراهرین مایه لری ایلدی

سکر یوز ایش سنه سنده قرال در دینی پترو بر فرمان اصدار ایلوب
 اراهرین مایه لری ایلدی
 اراهرین مایه لری ایلدی

دخی یدییوز یتمش سنه سنده بوندن صکره تنصر ایدن مدجری ویهودک
 حقوق ارشیه یه نا ثلثی یعنی مثلاً برمد جر تنصر ایلدیکی حالده مسلم
 اولان پدری فوت اولسه کنه ییمی مسلم اولمش اولسه احوال متروکه دن
 حصه ارشیه یی مقدار ایسه خرشیان بوندن یی حالده دخی حصه
 مذکوره یی کاملاً اله بملسی وینه هومی الیه ژان یدییوز طقسان ایکی سالنده
 فدیئه نفس اعطاسیله حریتی صاتون اله جق اولان اسرای اسلامیدنک
 مدجریندن جمع صدقات ایله تأدیه دین ایتلری منع ایدوب مخالف حرکت
 ایدنلرک اسیر ایلدسنی و برمد جر غناطه یه و یا خود افریقیه یه فرار ایدر
 ایکن اله کچر ایسه کندوسی اسیر و املاکی ضبط اولوب اوچه تقیم ایل
 بر قسمی قراله عائد و ثلثان فراری کیمک مطرا خندن تا چمش و کیمک
 اراهنسی داخلده اله کچمش ایسه اول اراضی صاحب لرینه ماضی راجع
 اراشی خصوصاتی اعلان ایلدیلر

و برار مدت صکره بر فرمان دخی صدور ایدوب مقدماتی مدجر
 ویهودلرک مستحق نظری رفع اولمش ایسه ده یته ایضا اولنسی و بوناظرلر
 مسلمان محله لرنده مدجرلرک برخانه ده تجمع ایتا ملری و مناره لره کرک
 کلمتین شهادتین عباره سنی جهرا قرائت ایدرک و کرک التفرعیر اولنان
 برنوع بوری بی اوفیلدک مسلمانلری جامعه دعوت ایتا ملری خصوصلرینه
 بغایت دقت ایللری و اگر محاکم قضاة و عابد مقدسه عبسویه جوارلرنده
 یو تنبیهه مغایر حرکت جرأت ایدن اولور ایسه در حال قتل و اعدام
 اولنسی و اگر بوقباحت ذکر اولنان ابنیه متبرکه یه بعید محله قضاة
 و قوعلوش ایسه معین اولان جزای نقدی ایله اکثفا ایلدسنی و اگر مدافعه
 نفسیه کبی بر سبب مشروع تعتده اولیه رق برمد جر و یا یهودی برخرشیانی
 یاره لایسه اعدام جزا سیه مجازات اولنسی و اگر منازعه اثنا سنده
 قصده مقرون اولیه رق یاره لمش ایسه ایکی قات اجرت یعنی برخرشیان
 برخرشیانی یاره لایه کی حالده یوز مر اوید اجرت ویرر ایسه مدجر
 و یهود ایکی یوز مر اوید و یرمی خصوصلرینی نشر ایلدی

سکر یوز اتوز ایکی سنه سنده طیفاره شهرنده قرال الفونس طرفندن
 صادر اولان فرمان موجبیه اصحاب مانکانه اراضیلرنده اسکان و استخدام
 ایلدنلری مدجرلرک حقوقه متعلق جمیع دعوارنده حاکم اولوب فصل

دعای ایلہ مقرر اولان رسم تقدی بی الماری و رسم مذکور هرگز ایالت
محکمه سنده المقدمه اولان رسم دعاویدن بولاج ذات زیاده اهلی محکمه
مدجر مدعی فقرندن بجهتله دعوا سنک ایالت محکمه سنه قالد الماسنی
استدعا ایدر ایسه احاله سمح اعتبار اولنا مسی اصولی تمهید
اولندی

سکزیوز طقسان سنه سنده اور یحرمه شهر نده قبال فردینان طرفندن
اعلان اولنان فرمانک ما لنده دخی بلنسیه ایالتله بولنان مدجرین
ولواراغون وقطلون شهرلرینه کیمک ایچون ولسون ایالت مذکورده
حدودندن خارججه چیقا میروب اگر اراضی سنده متعین اولدی
صاحب مانکانه بالذات برطرفه کیده جک اولویده بونرندن کنیدی
خدمت مخصوصه سنده بولنانلری برابر کوتوره جک اولور و یاخود
ایچارندن معتبر کفیل ارائه سیله لاجل التجاره حدود مذکورده خارجنه
کیده جک بولنور ایسه اولخالده خزینتلینه مساعده اولنوب انجیق
اون درت یاشندن اشاغی اولان چوچقلرینی برابر کوتوره ماری
خصوصی مندرج ایدی

اشته ذکر اولنان اصول طاقانه تواریح موجوده، کوریلان
تفصیلاتک یوزده بری اولوب بوشروطک هر بری واضح و امر لری
درجه تمصب و اقدام لرینه کوره هر برده درجات متناوبه اوزره اجرا
اولمقده ایکن قارشولرنده هنوز قائم اولان غناطه حکومت اسلامی سنده
بولنان بالجمله تبعه واسرای غیر مسلمه احکامی کتب شرعییه مبسوط
اولان وجوه عدلیه اوزره متعم رفا و ارام ایدیلر

کمال معصومیت غناطه

کرک ملک محمد خامسک موصوف اولدیغی شیخ مسالککاری و حسن اداره
آثارندن و کرک قشقله و اراعون حکومتلرینک صدمات داخلیه و خارجیه
ایله بی تاب و توان اولمندن ناشی یکریمی سنه قدر زمان غناطه اداره سی
حال اسایش و حضور اوزره گذران ایدوب اشبو مدت غناطه ده تشکل
ایدن بنو اجر دولتک ال مسعود و مر فده عد اولنان وقتی و کویا اسپایا
ملوک اموییه سندن عبد الرحمن ثالث و الحکم ثانی عصر لر نده کوریلان
ازمنه مضبوطه دن برقیه ایدی مدت مذکورده ده ملک مومی الیهک

ارمغانی واقدا ماتی اوله رق زراعت وفلاحت و مسافرتی و مسافت
زیاده سیله ایار و لیوب اداره مذکوره داخلنده مستمع حضور و ارام
اولان شرمده اسلامیه افریقیه و ایتالیه و فرانسه و مصر و بر الشام
طرفلریله عقد رشته مناسبت و تجارت ایتد کارندن قننی ملدن و قننی
مذ هیدن اولور ایسه اولسون جله تجارت غناطه داخلنده کمال امنیت
و اطمینان ایله بسط بورلی تجارت ایدرن و اقضا مننده هر بری نائل
حیات و صیانت اولور لایدی بعض تاریخیلرک قولجه غناطه شهرند
جنوره تجارتینده مخصوص بر عظیم انبار و نه رق امنیت تجارتیه او زاده
حفظ اولنور و غناطه ک اسکنه سی اولان المریه لیمانی مناسبت
موقعیه سی و هر ملک تجارتینده کسانه بولنسی جمهرتری ایله تجارت
شهریت و مسافرت و امنیت اولوقت ممالک غریبه ک جله سندن
زیاده معتبر و مشهور ایدی

بوسیلر ایله اهالی یه یسار و ثروت و سعده حال و امنیت کلوب اسباب
اتعاش دائره حاجتدن واسع و هر کسک ناصیه حائنده فروغ انبساط
و فرح ساطع اولغله هر یرده مکلف سورل و متفلم ضیافتلر اجرا
و بریلده دولته اداره سی یولنسد کیرد کبد خلایق افکاری
دخی دوز لکده یوز طوطوب غیرت ملیه و وطنیه و امانت و صداقت
و صلاح و سادگ و عمل و سادگ و غریب لرازی و مصلحت و دوری
خصائل ممدوحه نری تحظر و ایفا اولغله باشادی بوجهته ملل تجارتیه
کبار و اعلا دکنی طوطا قویج غناطه یه کلوب انبار اداره مسعوده من
حصه مندا انبار اولور لایدی خصوصاً مالک موی البتک اوغل یوسک
سور ختانی و مؤخر افس امیرینک کریمه سیله و قوعولان رسم ازواجی
نورق انام کلفت و شمع و رحمت ایله اجرا اولغله انبار و انبار
تجارت ایتک و یالکن سیرجی اولق اوزره اسپانیا من و فرانسه و ایتالیا من
یخند و پلین نوالیه و بلزر کان و انبار دکان کایدیلر و الحالی بر مورخک
تعمیرینه کوره یوز مانده غناطه کافه ملل و اقوام ایچون بروطن مشترک
حکمنده بولنسی

حکمت

تکلیف مندرمین یسار و کسر و کسرت بر صحت حسنه در که یسکار

عن

ایقاعه موقوف اوله جعفر ایدی قباس اولنه یلور

لکن غرضله ائک اشجو حال سعادت اشنالی محمد خامسک مدت حیاتنده
یعنی یدییوز طقسان درت سنه سنه دکین علی طریق التزاید دوام ایدوب
سکویا سعه و اسپین قنبدیل و علامت موت اولان صحت اخیره علی
کبی برحالت اولدی چونکه سنه مذکوره خلاننده ملک محمد رسیده
سر منزل شهب وهرم اولدینی خالده عزم رحمتکه رب جلیل ایتکه جانشینی
اولان یوسف انفاذ کر اولنه جنی و جهاه اگرچه پدرینک بر اقدینی یردن
طو توب احوال ملک وملت ایلرولتکه سعی ایتش ائسه ده بعضی موانع
داخلیه و خارجیه ايله نائل مطلوب اوله مامش وکند نصکره متصاعد
سریر حکومت اولنلردن یوسف نالشدن ماعدا و اداره ائک ادا مه سنه
مقتدر کیسه ظهور ایتیبوب اذمه امور سلطنت ارباب اغراض اللرنده
مشوش و تالان و احوال ملک ورعیت مانسد موی زکی مختل و پریشان
اولندر

اوروپا مؤرخلرندن بری دیرکه بعضی مؤرخلر قشتاله قرالی متوفی هانزینک
وفاتی ملک محمد خامسک اثر سوء قصدینه بنا وکویا هبیه اوله رف کوندر مش
اولدینی خف مسموم ايله زهر لقمش اولدینی ادعا ایدرلر ائسه ده شایان
و فوق واعتقاد تقدیر تاریخلر وار ائسه جمله سی روایت مذکوره ائک
اصلی اولد یغنه شهادت ایدوب بو حوادث اولسه اولسه هانزینک خسته لکی
هدیه مذکوره ائک و رودی کونه تصادف ایدوب چونکه هانزی مقدمه
قرندا شی ظالم پتروبی خنجر یله اعدام ایتش و یو یله غدر و خیانت ايله
نائل مطلوب اولنلرک مجازا تسز تالما ماری عادات کونیه دن بولقمش
اولسی تصویر یله ائک دخی وقتن احاد ناس یرننده بویله برید غدر ايله
وقوع عوامی احاد ناسدن نسات ایلد یکنی و ملک محمد کبی عاقل مرونگار
و کامل ستوده شعاردن بویله برفعل شیهک ظهوری عتلا منع اولدینی
تحقیق و اثبات ایدرلر

ابو عبد الله یوسف و محمد سادسک زماناری

ملک محمد خامس بر منوال محرر دستکش دنیای بی بقا اولدقه یرینه
اوغلی ابو عبد الله یوسف جالس اولوب بو دخی فطانت فطریه و درایت
موروثه سی حسیه کستی نظام دولتی یورید یکی صولر ده قوللا نطق

احتش وقت سالیه قرالی ایله پدی یئنده منقعد اولان مصالحه بی تصدیق
 و تجدید ایله ترویج صنایع و تجارت و ترویج اهالی و رعیت اصول معقوله سنی
 اساس حرکت و تبادر اجنبید نک کافی انسابی امداد ایدرک کمال
 سر بسنی و امنیت ایله تجارت ایللرینه اعطای رخصت ایلمش ایسه ده
 ایکنجی اوغلی محمد شهاب و هواسی و بعضی طبعکاران فساد و فساد
 اغواسی اوزره پدرینی خلع ایله یرینه کچمک نیت فاسده سنه عزیمت
 واجانب حتمه بذل اولان مساعیدات و اعتباراتی و خرمینان حکومتلریله
 تجدید اولان صلح و مسالمتی کافر پروراک و اسلام بگنرت مقابله
 حل ایله پدرینه عز و تهمت ایلیوب و بر خیلی طرفداردن ییسا ایدرک
 قدم محاصمه قیام ایدوب بر عظیم فساد حدوث ایتک اوزره ایکن
 فاس امیری طرفیندن کلان سفرا توسطیه اده لری بولغله مختلره بر طرف
 ایدلیدی لکن بو حادشه ملک یوسفی بر حرکت علیه ایله عز و اولنان
 تهمتن بری الذمه اولد یغنی اظهاره مجبور ایتکله ناپار غرضه دن
 قاقوب حدودده برانسان بعضی ممالک اعدایه هجوم و تباوز کوسترمش
 ایسه ده جانب خصمیدن کوریلان حرکات متفقانه و مدافعه مضرا نه سبی
 ایله تهمی دست عودتدن و بر مصالحه جدیده عودتدن ایستد برفا نه
 کورلیدی

ییدیوز طقسان طهوز سنه سی خیر لنده یوسف وفات ایدوب بر تعهده
 یسوک ارغلی یوسف یرینه کچمک ایجاب ایدر ایکن ایکنجی اوغلی
 محمد اکدر محجه وقوعه کلان حرکات عوام ایستد انه سندن طبولایی
 ساده دلان متعصبین اهالی یئنده حسن صیت و اعتباری اولغله بالاتفاق
 کندوسی تخت سلطنته اقصاد اولندی و پایه حکومتیه قدم باصر
 باصن ابتدا یسوک قرنداشی یوسفک قلعیه بند اولسنی فرمان ایلیوب
 اعهده متوفی پدرندن ظهورینی تهمت عید ایلدینکی حرکتیه ابتدا ایله قستاله
 قرالی ایله منقعد اولان معاهده سلم و مصافاتی تجدید ایچون بالذات طلبخله
 عزیمت ایلدی لکن کندوسی طلبخله ده عتد مصالحه یه سعی ایتکده
 ایکن بعضی مأمورلرک حدود ایزرنده ظهوره کلان اونیو نسیر لعلری
 حصول مقصده مانع اولغله طرفیندن اون سنه دن زیاده تجاوزات
 و محاربات دوام ایلدی سکر یوز اون برسنه سنه بر تاج ماه ایچون بر تارک

اولنوب اول مدت اثنا سنده محمد سادس دخی ترك كار و بار حیات
 مستعار ایلدی * نظم * این جهان بر مثال مر داریست * کر کسان
 اند و هزار هزار تا این می و نا می زند محراب * ان مرین راهی زند
 هزار * انرا الا می بگردند همه * و بعد باز ماندان می داره
 (خریده) بنی کار بخارک میانه کوه دیک محمد سادس خسته اوب
 میاندن تاجید اوله قده کند نمکر پیرنه اوخلک اقدانی الزام ایل
 ییولک برادری ییونک حبس اولندی قلعہ قائدینه بر مکتوب تحریر
 و درویش مکتوب مکتوبی حمله ییونک بانسی کسوت حامل
 رقه یی قلیا ارسال اتیسن تفسیر ایلدی بر کون یوسف قله
 قائدیه شفرنج اوینار لر ایکس مذکور مکتوب واصل اولوب قائد
 التمه و برلکده قائد یوسفدن قرائتی ایچون اسنیدان ایدوب
 او قور ایکن چهره یی متغیر اولمه یوسف مضمون مکتوبی تفهم ایدوب
 نه یازمش یو خسته ملک بنم باشمی می استمش دیدی قائد جوابه مقتدر
 اوله میهرق همان مکتوبی عرض ایلدی یوسف تأمل نام ایله تغیر
 ایتکیزی بانسی * سانه قرائت ایستد انصکره مقبوسانه هد کل
 شو اوینی بتوره لم غالبان مغلوب اوله جنم دیوب بی پروا تکرار او یونه
 اغاز ایلدی حتی قائد کمال تلاش و حیرتندن نه اوینا دیغنی بطیهرک
 قارمه قارش سورمکده اولدیغنی طاشملری یوسف دوزلدن ایدی
 بو حال ایله اوین ختام اولوب حال عریانه طرندن کسکیت اوزنکی
 ایکی سواری ظهیر ایدوب طرفه العینده قلعیه مواصله ملک محمدک
 وفاتی و عامه هالینک تحت سلطنته اقداد ایچون کدیسنه منتظر
 اولدقارینی یوسفه تبشیر ایلدیلر (قطعه) هر کرا کرد خدا بهر بلندی پیدانه
 ککر بری زیر زمین فرق بگردن ایلدیه وانکی ککر سنش بلید
 آوردند * در بلندی بسر آوردن کس کی شاید ایلدیه اس اوچند کنیست
 کشد سر فلک * آب هر چند که بالا بیری زیر ایدیه

یوسف اوله زمانه

یوسف ثالث بوجه مشرجه غرقه تختنه جلوس ایتد کده زویت
 خطیه و حصافت جلیه سی اوزره ایجاب وقت رحله ملاقات و بر ایکی
 سنه قدر قشاله حکومتی ایله ملاقات اوزره یکیش ایسه ده مؤخر

بعضی اسباب مجروح ظهور یافته حکایت مذکور اینست که در وقت
که در وقت آنوقت که مجروح اولی و کثیر و از آن اوج سال خاند
بند تجدید صلح ایدلش ایدی

هک موی ایدل اصول دولت و اهلیت و لیاقت وراثت سلطنته مستحق
ایکن متضای طالع ناهمواری اوزره برضاد اوله مد قدن فضله
ایستادن زانده می شکست محسوسه و خول محسوسه کثیران
ایتش وحی ذکر اولند یخی و جنبه بر کره دخی پنجه نامہ بیان اجل
کریمانه ال صوند یخی زای العین مشاهده ایدرب برجهتله
خول کرم و سرد روزگار چاشنی ده مذاق تجر به سی اولش اولد یفسدن
نست حکومته که کده بر پدر نشت کس شمره نژاد اولد یفسدن
نار کده می ایدم که غمرا اسباب سلطنت و احده و ایدم
اولان تبعه وزیر دستانی ایچون جمله سنی ایشان حصر شمت و بولند یخی
محصرک تحمیل و استمدادنن زیاده ثمره نافعه ابرازینه خیرت ایددی
بنا برین مدت سلطنتی اولان اون بیش سنه ظرفده ملک و مدت متوفی
درینکده نفع ایستادن ملک سلطنتی ایدم
کرو دخی قلیوب حضور و زناه تبعه ورعیت و ابداتی بلاد و ملک
زله سابقه زنده و غرناطه ده محصوریت و تریش قلیوب
عبرتگاه و دول متوجع ایدن ناخشنود اولان کبرا و اعزاز دکان ایچون
بلای و پناه اولق شرفی دوام ایتمکده برلندی لکن سکن روزیکرمی
ان حله هبیره سنده ملک موی الهک و فاتی رقوق و قلیوب و ریک
ایساری و سنده شتم ایلان اوخل محمد الناصر متهمه و سنده حکومت
اولد اسبانی طیرا خنده کی مدت اسلامده حقه نه نوشتد لوح قدر اولان
عواقب کیده که اسباب رقوقی بر در غم سوره کیده با ساری
و و ناریند نصکره همای امید و آرام هر کسک لانه خاطرندن پرواز
ایسوب بر دخی عودت ایدی

مؤرخلرک بر طاقی موی الهه یساری اطلاق فی الحقیقه جمیع
معاملاتده یدیسراسنی استعمال ایتمسندن ناشی ایدوکنی و بر طاقی
دخی زعام امور دخی بر خورشید طوقه مدوق راست بر این کره ماء کده
نموده الحار ایدمینی ادا ایدرل

هر نه ايسه بودنی پدرينك مسلكنه سلوك ايله حكومات مجاوه نصارى
ايله حسن معامل و تونس پادشاهى ايله مصافات و محامله طريقتى التزام
ايش ايسده كندو سنده بى اداره بى طوعنه كافى درايست اولد يغندن
اهلدين ناخشنودلر چونالوب چوق چككسزىن براختلال ظهور
ايله كندوسى خلع ويند عزاده لرندن محمد الصغير انتخاب اولدى البسارى
كشاكش اصحاب اختلال ارسندن برنقريب ايله فرار ايدوب تبديل زى
وهيت و بالتجس قياقتى ايله ساحل بخرى مواصات ايدرك اندن برسفينه
مغيره يه راكب انفسه عزيت ايلدى تونس پادشاهى محمد الناصره
فوق العاده الثقات ايدوب اتتمچون كندى سراينده برداره تفصيصى
وبروقت مساعده كندى سنى عنايع ايتديكى تفت سلطنتينه اقعاد
ايچون اتندن كلان اعانه بى دريغ ايتيه جىكنى وعد و تبشير
ايلدى

محمد البسارىنك دفعه ثابته جلوسى

بروطرفده اعانه ارباب فساد و اختلال ايله غرناطه حكومتنى غضب
ايدن محمد الصغير ذاتا حليمه رشيد و فطانتدن ساده اولد يغندن بشقه
وقعه جلوسده كندينه معاونت ايدن هم جنجه لرى اطرافى الوبهربرى
منصب و مأموريت بكنهرك شكايست ايتكده و برطابقى دىنى مدار ادامه
اقبال اوابق زعميله اول امر ده اداره سابقده هر جمع الانام اولان
رؤسانك كسر نفوذى رايانده بولماليه هم معاونلرى بولوب اغزلار
قيامى وهمده درون مملكتده جلالت و سطوتى اعلان ايله تحكيم بنیان
نفوذ ايلك ايچين ملك الناصرك وزيرى وابن سراج قبيله معتبره سنك
رئيسى بولسان يوسف بن سراج ايله قبيله مذكوره نك سائر رؤسا
و معتبرانى تضيق و تحقيره مبادرت ايلدى حالبوكه قبيله مذكوره
بغدادده عصرهار و نده مسند نشين تعين اولان خاندان رىمكى كچى بطنا
بعد بطن انظار خلقده بيسوك و معتبر طائش و اكثر ناس انك شعبات
وتوا بعاتندن بولملىش اولد يغندن الصغيرك بوجركندن جله اهالى
ناخشنود اولوب ابن سراج دىنى قرق نفر متعینان رؤسا ايله برابر
قشاله قرالى دون ژان طرفه عزيمت و دخالت ايلدى
ابن سراج لورقه شهرنده براز مدت ارام ايتد كد نصكره قرال ايله دىنى

ملاقات ایدرک موی ایمنی محمد الناصرک اعانه سنه تشویق ایلدکله
وقرابطه بوشبیدن حصوله کله جک فرید منکر اولماقله همان البسارینک
بند غراطه حاکمونه اعانه سی اسبابنه صرف اقتدار و قوت
اینها طریقه بر خیز مخصوص ارسال الیه البسارینک اسبابیه
لهم اولا منی و صورت فکر ولاحظه منی البسارینک قوت
پادشاهی ایسه ایتدیکی وعدک انجازی ایچون ارامقده اولدیغی وسیله نک
بویه کندی طبیعتیه چهره نمای ظهور اولسندن غایتله فرحناک
اوله رق موی الیهی همیشه بمقدار افریقیه عسکری ترفیق الیه الیه
نویسنه سوق و امر ایلدی غراطه ده مستغرق دیای یأس و حیت
اولان محمد الصغیر صورت حالدن خبردار اولدقده بتون بتون شاشروب
البسارینک مقابله سنه یدییوز قدر اتلو حقیقار مق تدبیرنه قصور ایتدی
ایسه ده اشبو اتلور مقابل اولد قلونده در تیوز قدری البساری طرفنه
یکوب بقیه سی دخی خوف جان الیه فریده شتابان اولد قدردن بوند نصکره
محمد الناصر هر قانی شهره قدرین وصول اولدی ایسه قناری
کشاده بولوب سکر یوز او تو ز اوج سنه سنه غراطه پیشکا فقه رهبت
بخش و سول اولدی

بیماره محمد الصغیر اتلاد ایتدیکی تدبیر ناصوابک نه کونه ثمر ویردیکندن
شدی خیر اولوب حالبو که مقابله و مدافعه احتمال اولماقله بمقدار
عسکر الیه انجازه قیانه رق حرکت تدافعه یه مہی اولدی ایسه اهل
بالک نیا لش و آخرت ایلر غنی عمارت الیه قدرین یالنده بیاسان
عساکر خاصه سی اشبو عنادن بر فائده مأمول اولد قدن بشقه بالآخره
جمله سی هلاک اوله جقارینی تیتن الیه اللریک محمد الصغیری طوتوب البساری یه
نسلیم ایلدیلر

محمد البسارینک یتکارار خلجی و دفعه ثالثه ده جلوسی

محمد البسارینک اولدی ایسه اوله اول نال سندن البساری
اولد قده چونکه بصورت قشاته اعانه عسکر یه سی الیه چهره نمای
مرآت سهولت اولغله قرال دون ژانک غراطه اوزرنده برحق امتناع
ایله چاور ایسه ده عساکر عساکرینک عساکرینک عساکرینک
و نتیجه ضعیف حالی معلوم اولد یغندن قرال موی الیه بمقداره قناعت

ایتمه را غرناطه اداره سنک من بعد قشتاله حکومتی حمایتی امداد ایل
ویرکوا اعطاسنی تکلیف ایلدی بوا یسه بیت قطره دادی و نه رمی
ملی بکشد بخشی و شهر می طلبی بکپی بر معنی ارانوب طالبو که اداره
مذکوره ده هنوز بوزنل اختیاره مجبور ایده چک قدر عجز و مسکنست
اولامغه کار دنان امور دولت ملک موی الیه جواب رد اعطا سنک
از موی اخطار و نصیحت ایلکه اولو جهله قرال طرفیندن کلان سغیره
بیان حال و لاجل الاحتیاط احضار ادوات حرب و قتاله استعمال
اولندی

بر و طرفه قشتاله قرالی قبضه حکمنده زعم ایلدی بکی البساریدن اشبو
جواب ناما موی الدقه بغایت فضايل اولوب موی الیهی تکبیر مقله اتهام و اخذ نار
و انتقام ایچون حدودره عسکر سوقنه اقدام ایلکه ایکی طرف عساکری
بیننده دفعات ایله آتش جنگ و جدال زبانه کش و غمیلی مدتله سکنه حدود
پارده شورش و کشاکش اولدی بوارالق ملک موی الیهک اقرار سندن
یوسف بن الاحمر مستعربلردن بر شخص ایله خفیه قرال طرفنه
ارسال پیام و اگر کندیوسنی غرناطه تختنه اجلاسه هت ایدر
ایسه مطاوب اولان حمایتی قبول و ویرکوی دخی اعطا ایده چکنی وعد
و افهام ایلدی و قرال ایچون شو وقتده بویله بر تکلیف بیسک جان ایله قبول
ایلیک و اجابتدن اوله رق کویا غرناطه امارسی اوتیه دنبرو کندینک تحت
تابعینده کبی در حال البسارینک عزل و خلع و یرینه موی الیه یوسفک نصب
و وضع اولندی یعنی اعلان ایتد کند نصکره بره مقدار عسکر دخی کوندر مسی
اوز رینه یوسف عساکر مذکوره و سایر طرفدارنی قوتی ایله غرناطه یه
هجوم و انصاره غلبه ایدرک انجرا سراینه وضع قدم شوم ایلدی لکن الی
ماه هرورنده یعنی سکن یوز اوتوزیش سنه سی شوالنسک اون اوچنجی
کوننده وفاتی وقوع بولغله ذکر اولنان اختلال اره سندن فرار و مالقه
شهرنده قرار ایتش اولان موی الیه محمد الناصر البساری مثال تخت امدشد
اطفال غرناطه یه چینه کلوب بتکرار اتفاق کبار و صفار ایله تحت حکومت
انتخاب و اختیار اولندی

❁ محمد البسارینک اوچنجی دفعه خلعی و محمد بن عثمان الاحنک جاوسی ❁

بو اشناده قشتاله قرالی نوار و ارغون قرالریله محاربه اوزره بولسه رق

غزنایه ایله باش اوغراشمغه وقت اولدیغی کی بروطرفده دخی
اسایش مملکت هنوز اولکی حالده رجعت ایتماش اولدیغندن طرفین
طالب صلح وصلاح اولغله بیدلرند ایکی سنه ایچون برمتار که اولدی
اشبومدک انقضا سنده اول عصر لک اصولی اوزره ینه ایکی طرف
جنگه حاضر لوب انبقی قشتاله لولر الحاله هذه وراثت حکومت
وحدود مملکت غوغاری اوزرینه نوار واراغون طرفلرله محاربه اوزره
بولند قلرندن اشبو مختصت سکر یوز قرق ایکی سنه قدر مدت اولدی
ایسه ده شایان ذکر و بیان برجهه وقوعه کلمدی اما البساری بلای
سوء اداره ایله یکی باشدن خلقی کوسدروب دشمنلری چوغا ایتش
وخصوصه کندی یکنلرندن محمد بن اسماعیل برخیلی ضابطان عسکری
ایلله قشتاله حکومتده دخالت و غزنایه ده کی رؤسای ملت دخی طرف
طرف اوله رق هر بری خصمنده اله جغی انتقامه دولت و ملک ضررینی
الت ایتش و بوکشا کش بش التی سنه دوام ایدرک امور دولتی بتون بتون
مختل و مشوش ایدوب حتی قدر تکاران و لایک تخت حکومتده قدر نظر
انداز طمع اولسنه جرأت و یرمش اولدیغندن ینه ملک مومی الیهک
یکنلرندن المریه و البسی بولنان محمد بن عثمان الا حنف برطاقم خواص
توا بعاتی ایلله برکیجه خفیا غزنایه واصل و داخل و برطرفدن اظهار
ناخنودی ایدنله بذل ایلدیکی نفوذ فراوانی و بریاندن دخی مقدمه تدارک
ایلمش اولدیغی طرفدارانی اعانه سیله ناکهانی برفتنه ایقاع ایدرک الحریه
هجوم و البساری بی خلع و برقلعه ده حبس ایلله سکر یوز قرق طغوز
سنه سی جمادی الاولیسی اوائلده تخت حکومتده نائل اولدی

محمد بن اسماعیل جلوسی

بن عثمان برمنوال محررا کر چه غاصب تخت و عنوان اولدی ایسه دخی
تصف اولدیغی شعار ظلم و خیانت و کبر و رعوت هر کسه باعث نفرت
ایلغله بیستنده اتفاق عمومی حاصل اولسوب اکثر رؤسای قوم کندندن
و کردان و اعظم رجال حکومتدن عبد الباقی و سائر طرفدارانی
بله موافق شهرینه کرینان اولدیارواک عقبندن عثمانک سائر مخالفلری
خی بررایکشر اورایه طوپلنسوب خیل جمعیت و قوت پیدا ایلدیلر
شوقه مخالفین خلع اولنان محمد البساری ناهمه ایاقانسوب غزنایه

تسار اعانه ایده جگنی وعدا یتش ایدی

لکن تشریفات مذکوره از زمانده منسطف اولیوب اولر قه قدر ابن عثمان
کرت موتفر یی اوزرینسه وکرت سائر طرفلره دفعات ایله عسکر سوق
ایدرک هر محاربه ده نائل فوز و ظفر اولغله ابن اسماعیل نائل مرام
اراقدن همان مأیوس اواق درجه سند کش ایکن سکرینز الی الت
سندی عزمک اون سکرینجی کونی ارقوس شهری حواله سنی غارت
ایچون صوقلش اولان برفرقه اسلامیه دون ژان پونس نام برضابطک
میشده بولنان عسکر ایله هیومندن مغلوب و منهنم و شهر صفرده
دخی ذکر اولسان عبد البارک اوغلی اولیوب پدریله موتفر ییه گماش
وابن عثمانک خدمتده مکر بسته صدق واستقامت اولش اولان بومرد
جسورک تحت اداره سنده اوله رق مرسیه ولورقه اراضیسنه پای انداز
تخطی اولان دیگر برفرقه غراطه عسکری دخی دون الوزوفاقزار دونک
اداره سنده بولنان عساکر کایه یه تاب اور مقارمت اوله ییوب پریشان
و منضم اولغله اشته بو ایکی واقعه ابن اسماعیلک حصول امنیه سنه
تقویت یتش امید و خصمی ابن عثمانک ضعف قوته مدار تأکید
اولدی

غرائب دندرکه ابن عبد البارک ذکر اولسان بوز غلغله کلنجیه دکن
ابن عثمانک کندوسنه تفویض واحاله ایلدی یکی جلد امور ممدی وجه
رضاجونی و صدق و اخلاص ایله اجرا ایلکله کنسیدینک دائره محرمینه
داخل و هر وجهه امنیت و اعتمادینی جلب ایده جک مرتبه واصل
اولش و بوفمدی مرفقینسز لکی دخی کنسیدینک نقصان تدیر
وتکاسلندن ناشی اولیوب بلکه میشده کی عسکرک قلندن و اوزرینسه
هیوم ایدن دشمسک کرتدن نساأت ایتش ایکن غراطه یه خودتسند
ابن عثمان کنسیدینی حضور یته جلب ایله میدان محاربه یی ترک ایلدیکن
بلوکلن برچوقق توپخ و مارتینسک چوکنکه سن عرسه کارزارده مردانه
مقاله ایدرک ترک جان ایتکی بیلدک ایمدی بن سنی محبسده تحقیر
ایله اولدریم دیوب بیچاره یی محبسده القا و اعدام و افنا ایلدی

اشبو شیوه بی رحمانه سائرند ظهور ایلسه حقیقه تعجبه شانایان
کونشور ایلسده ابن عثمان کی پان جزئی سنیب ایله نفسرنده مهم

ولساری منتهای مجازات بشریه اولان مصافحه اعدام ایله جزا نلدرمک
معتادی اولان بظام خونخواه کوره امور عادیه دندر

والحاصل قرال دون زان مشغول اولدیغی غوائلدن بوارالق ازاده
اولوب مونترفورده بولسان ابن اسماعیله کلی عسکر ارسال ایلمکه
ابن اسماعیل اول قوت ایله ابن عثمانی پویشان و تارمار و غرناطه اوزرینه
یوریمکه ابتدار ایلسی ابن عثمان غرناطه یه قیاقوب عسکر جمعنه
تشبث ایلدی ایسه ده افعال ظالمانه سندن خلق یزار و متفر اولغله
مقابله خصمه کنایت ایده جک مقدار عسکر چیقاره مدقندن ماعدا
هر نظرفه حاله کوش تجسس ایلدی ایسه دشمنک لهسنه و کندینک
علیهنه دائر سوزلر ایشتمدیکندن خصمه ظفر دن مأیوس اوله رق هیچ
اولز ایسه شهرک کندی علیهنده بولسان اهاپلسندن بر انتقام الوب
تسفی صدر ایتک ایچون متعینان مملکتی برکون الطرایه دعوت
وطولند قلزنده جمله سنی حبسه القا ایله مدافعه مهاجین ایچون لزوم
کورینان مراقبک تحکیمه مسارعت ایلدی لیکن اهالی صورت حالدن
خبردار اولدقلزنده جمله قدم عصیان قیام ایله ابن اسماعیلک پادشا هلفی
اعلان ایادکلر یی کورد که ارتق الطرائک کندینه مأمن اوله میسه جفی
یقین ایدرک محبوس بولسان رؤسای تخلص واطلاق ایتدکد نصرکه
کندوسی دخی زمان غدر نشاننده همبزم و همغالی اولان بر قاج شخص
ایله سمت جباله فرار ایلدی

اشبهو تفصیلاتی یازان مؤلف ینیه دیر که غرناطه ده مشاهیر رؤسای
ملکدن ابن سراجین خاندانک المجراده جمله قتل و تلف اولندقلزنده
دائر اسپانیوالر یینده مشهور اولان قصه غریبه نک ذکر اولندیغی
اوزره متعینان اها لیتک المجراده حبس اولنلردن غلط بر افسانه
بی اساس اولدیغنده شبهه یوقدن چونکه بوتک وجودی اولسه وقایع
عظیمه دن اولغله بغدادده ظهوره کلان بر مکی قصه سی کبی هر تار یخنده
ذکر اولنسی انجباب ایدر ایکن هیچ برنده بوکا دائرشی یازمادیغی حالده
یالکیز پتروچینز نامنده بر شخصک محبات داخلیه غرناطه عنوانیه موسوم
اوله رق اسپانیا متعصب لر یسه انگلیجه اوراق ویدکه عربلری هجو و تخریج
ایله اسپانیوالری مسلمانلردن تبرید ایتک ایچون یازدیغی افسانه نامه ده

بولنسی دخی نایید مدعا یدربونکله برابر ذکر اولسان افسانه نامه نك
الفاظ و عباراتی کوزل قلمه الشمس وایچنده هفتخوان رستم و الف لیله
حکایاتی کبی بر جوق کشف فقره لریازلمش اولد بختن اسبانی
ساده داری مر و رزمان ایله خرافات مذکوره بی وقوعات صحیحه کبی
اعتقاد ایتمش اولمزی و الحاله هذه اسبانی به سیاحت ایدلره غرناطه ده
المراسرائی اراءه ایدلر کونده بر جسمه نك رغام سفیددن مصنوع دیر کنده
اولان خطوط لعل کونی کوسره رك افندی ابن سرا جینک بو مجملده ریزان
اولان قانلرینک اثر لریته نظر ایله دید کیری محققدر
مومی الیه ابن عثمان اولو جمله فراره شتایان اولوب غرناطه ها کسز
قالد یغی حالده ابن اسماعیل واصل و سکن یوزانی سکن سنه سی خلاصه
بی مانع و حائل تحت حکومت نائل اولدی و العهده علی الراوی
هر نه ایسه ابن اسماعیل قنستاله حکومتی قوتیه مقام سلطنته متصاعد
اولد قره علی العاده بارد بارد تکلیف لری بر برینی ولی ایتکه باشلیوب قرال
طرفدن کندو سنه عادتا والی و قائم معامله سی اولمغله و وقعه مذکوره دن
بر بچی سنه اول سلسله ملوک عثمانیه نك مغیر و ممتازی ابوالفتح و الغازی
سلطان محمد خان غازی روح الله روحه حضرت لری محسود اقالیم و اقطار
و نصب عین هر ملک و دیار اولان بلده قسطنطنیه بی فتح ایله مرکز تحت
سلطنت ایلش اولوب اشبو فتح عال العالمک منتشر اولان خبر مسرت
اثری روی ارضده بولسان کافه مؤمنینه مایه فخر و اتهاج اولدیغی کبی
غرناطه ده گرفتار مضیق اضطراب اولان نفوس اسلامیه یه دخی کویا
تازه جان ویره رك بر قوه الظهر معنوی اولمش و بوارالق قشتاله قرالی
ایکنجی ژان دخی فوت اولوب برینه اوغلی هانری یکمش اولمغله ملک
ابن اسماعیل قشتاله حکومتک زیر بار منت و تحکمندن خلاص
اولمغه عزیمت ایلدی بوکامبسی ینه حرب و قتال غائله لری میدانه کلوب
حتی هانری طرفندن هزار کفله تدارک و سوق اولسان بر قوه کایه
غرناطه پیشکاهنه قدر وضع قدم خسار ایلد کیری حالده بفرقه فارسان
عرب قلعه دن خروج و اصول حریبه اوزره ترتیب صفوف دخی
ایتکسزین همان متفرقا هجوم ایله جمعیت لری تار مار و برباد و حدود دن
ایچرویه قدر طرد و ابعاد ایلدیار سکن یوز الشمس یدی سنه سنه قدر بینهاده

بر مسو له دار غاصت و حال اكنك اولوب خلد سندن كوه
خلا ننده قرال هانرى برتقريب ايله جبل الطارقه دسترن اسفلا اولوش
و عسكردن و عسوان قرال سندن جبل الطارق قرال تركين علاوه ايش
اولديغندن اهالى اسلام مبتلاي اندوه والام اولديار و موقع مذكورك مسلم
الان اعيت و قيسى حوت و بوجهدك افسايس ككسى غرناطه لولك
نوشى كسرو تايه كركى كى منار او اوب ابن سماعيل سكرينوش
سنه سنده عهد مصالحه عيسور يلى و و مصالحه بش سنه قدر
تتمه اولدى

اشهر مصالحه اثنا سنده اوت و نبوجارى اولديكى كى ينده مسلمانلار ايله
ملل خرسثيان يينده امد شد و اخذ و اعطا قاعده سى دوام ايدوب حتى
فرانسرو بر مؤرخك قولجه مدت مذكوره ده خرسثيان حكومتلرنده
نمايان اولان اختلا لاتين بحضور اوله رق اسپانيا شواليه لرندن پك چوغي
غرناطه يه هجرت و دخالت ايلش و ديه غونا فنده بر شواليه ملك موي ايله
مظهر نظر اعتماد و التفاتى اوله رق اول ارا لى اظهار روى عصيه ن ايدن
مالقه و البسى اوزرينده سوق اولان عسكرك اداره سى بيله ايك عمده
كنايته احاطه قلمش ايدى

✽ جلوس ملا على ابو الحسن ✽

سكزيوزيتش بر سنه سى ايچنده ابن اسماعيل و اصل رحمت رب جليل اولوب
يرينه اوغلى ملا على ابو الحسن جلوس ايلدى بونك اوائل حكومتى پدرينك
اواخر سلطنتى كى اسايش اوزره كذران ايسى اسنده سكزيوزيتش
سالى خلا ننده قستاه لولك تحريكيله نالند نالند نيك اظهار ايلديكى حركت
سركشانه دن ناشى اوزرينه عسكر سوق اقتضا ايدوب بوجهته بوقاچ سندن
حدود بونده اخبت مقدم و بوجمال هانرينك و اتند قدر جارى و دائم ايلش
واشته بواشاده دركه غرناطه حقهده نوشته لوح تقدير اولان حكم ربانينك
سبب انانى ايله حق تحولات خرسثيان ممالك كنده ساه و بلكش ايدى

بمن و زور خلك يساند كسره ابن اسماعيل و اتى المزيه نورهده و سكزيوز
التمش طلوز سنه سى شهابك اوغلى احمد كونه و قهر اولوب يرينه كى اعل
ملا على درت سنه قدر بى تشويش و اختلال اداره حكومتله اشتغال
ايت كن صكره برادى و با اتند شهرى و البسى بوشان عهد عهد الله

مرفندن بعض آثار سرکشی و عصیان کوسز لکله تأدیبی ایچون اوزرینه
بر مقدار عسکر ارسال ایلدی سید عبدالله دخی مالقه نك اندن کیده چکی
خوفیه قرال هانری به التجا واستحما ایدوب کندوسنه هر وجهله اغانه ده
قصور اولمیه جنی وعدنی المش اولغله ملا علی قرال ایله بوز شوب نیمه ییلار
یئلرنده دریچه حرب و قتال کشاد اولندی و بالاخره غرناطه دن قشتاله
حد و دینه سوق اولان برقرقه عسکریه نك انهنامی سبیلله مونت جقار
شهری دخی قرال طرفندن اخذ و تسخیر اولمش اولد یغندن بر متار کد
جدیده عقد اولمش و بومتار که انقضای بوزدن اول یعنی سکر یوزیتش
طوز سنه سنده هاتری وفات ایلش ایدی

برقرال سالنا قنده حیمه سنك هر طرفنی استیلا و احیایه کافی وقادر
اولان هیئت اسلامیه كرك بخله سابقه ده و كرك اشبو کتابده نهاده مصطفی
بیان اولان اسباب و احوال دن ناشی تنزل و تدقی ایله قطعه مذکور نك برکنارنده
و بر مأل (قطعه) عالم اندر میان جهال و مشلی گفته اندصد یقان
شاهدی در میان کوانس و محقق در سرای زندقان و عمار جهل
و قصب ایله کور و سرمدنل مذنب و انسابدن دور و دور بر قوم
وحشی اده سند، صفتش قالمش و نه انلره قنخدی اولان اصول مدینه ایله
حسن مثال کسره و قواعدا دیت نالم و نه کنداسنی تفرقه داخله دن
تخلیص ایله انلرك دفع شرومضرتلرینه کافی اسباب تحفظیه تدارك
ایده میوب بر مالت یگانگی و احترازده منتظر زوال اولد یعنی حالده بالعکس
اسپانیوالرده دین و مذهب نام محترمی الت فساد اید یله رك بت پرستان
سلف زمانلرنده بیله وقوعی ایشیدلماش نیجه مفاسد و مظالم میدانه
کتور لکله برابر صره سی دوشد کجه بین الاسلام تبحث ایدن تفرقه دن
همده فرانسه و ایتالیا دن فوجا فوج کلان هم مذهبلرندن استفاده و اغتنام
یله متعدد حکو متار تشکیل ایلش و نفوس و قدر تجهر و کیلردن
کرمی اوتوز درجه زیاده ایلر و لشار ایدی انلرحه شو حال ضعیفه طوران
مر ذمه قایله اسلامیه بی برجه ده محور و تبه انك ادنی همتله حصوله
ایه بیله جك ایکن یئلرنده دوام اوزره اتفاق اولماسی و اکثر قوتلری
بی بری عامینه صرف ایتمری جهتیله غرناطه اداره صغیره سنی محور و زاله
ده جك قدر قوت استعمالسه و قناری اولماش و بلکه زمان زمان هر پری

اداره مذکور در بی طرفه جلب و خصمی علیه نهاده استخدام ایلمکه
من جهة وجود و بقا سنه لزوم کورینوب کویا کلیا محاسی مراد
اولنامهش ایلدی

اما بود فیه محروم نصائب اولاد اولان قرالی هانری قشتاله حکومتی ایچون
همشیره سی ایزابی ولیه عهد نصب ایله اون سکن یاشنده ایکن اراغون
قرالی ایکنجی ژانک اوغلی فردینانه تزویج ایتمش اولدیغندن انفاذ کر
اولسه جنی وجهله بولردن هر بری منتظر اولد قلری حکومتلری مؤخر
اله کچوردن گرنده سنین وفیره دنه و بکدیگری نه خصم ورقب اولان قشتاله
وارا غون حکومتلری برلسدرمش وقوه مقده بی غراطه اوزرنده استعمال
ایتمش اولد قلردن اسپانیا ده یدییوز ییلدن برودول نصارانک اقصابی
امیه لری اولان دفع اسلامیان قضیه سنه مظهر والت اولدیرو حقیقه
سزوار تعجب و تحسیندر که شو عجز وضعف ایله برابرینه عربلرک فرط
غیرت و اقدامی امر مذکورک سرعت حصوله قارشو طوروب اره دن ایچمه
زمان گذران ایلدی

سکزیوز ایتمش طقوز سنه سی خلا لنده قرال هانری وفات ایدوب زمام
اداره حکومت مومی الیها ایزابله انتقال ایلمکده چونکه کند یسی
نسواندن وقشتاله نک رقب قدیمی اولان اراغون حکومتیله قراتی
بولدیغندن زوجی فردینانک بو حاله ممالکی اوزرنده اوله حق حقوق
بجشنده رؤسای مملکت اختلاف ایدوب بو کساکش هنوز دوام ایتمکده
ایکن سکزیوز سکسان درت سالنده اراغون قرالی ایکنجی ژان دخی
فوت اوله رق اوغلی فردینان برینه کچمکله قشتاله و اراغون حکومتلری
طبیعی ازدواج و اتحاد ایلدی

(تذخراط) کرارا و مرایا ذکر اولندیغی اوزره اسپانیا و قوماتی ثبت
ویان ایدن مؤرخین افرنجیه کتابلرنده هر خطوه ده بر اختلاف کورملک
عادت اولدیغی حاله بورایه قدر الده بولسان متعدد تاریخلری یکدیگره
تطبیق و توفیق ایله هر واقعه ممکن مرتبه تحقیق و تنقیق اولمقده ایلدی لکن
بو محلدن اشافی کرک اصل وقوعات و کرک ضبط سنین و اوقات خصوصیلرنده
بردرجه تشویش اولمشدر که برمانه ده برینک قرلی دیگرینک قشاده و افق ایتوب
مثلا بر محله کیی مملکت و کیی قلعه و کیی سرای یمن و بر طایفی الک معضا

برآمده می هیچ ذکر ایستوب کی دخی سائر زنده اولیان برشبی یازمن
 وریک سکز یوزیتس بش تاریخی وقوعاتند ندر دیدیکی واقعه بی دیگری
 سکز یوزسکسان اوچ سالنده در دیو ادعاده بولنش اولد قلرندن
 بشقه چونکه کندیلری لسان عربی به اشنا اولد قلمی حالده اسامی
 عربیه بی خط افریحی ایله قیید ایتملیله اشخاص وممالک اسمایرنیک حل
 وکشی دخی ممتنع صورته وما دامکه غرناطه نک عربی تاریخی اله
 اولیه حقیقت احوالی ظلام اختلاف وظنوندن تخلص وتمیز ممکن
 اولیه جفی رتباً بداهنده در امدی بزجه تاریخ وصورت وقوعلرنده توافق
 وباتقارب کورینان وقوعاتک واسامی کتبه وکتب لغاتده مطالعده
 کذارمن اولان اسامی به موافق بولسان اسملرک ذکر ویمانی ایله اکتفا
 قلائق مناسب کور بلوب فقط بوابده دخی درکار اولان عجز وقصور حمزی
 معترف بولند بغمزدن بولند نصکره ده تفصیل وتدقیق اوزره براندلس تاریخی
 یازمغه همت بیسوره جق ارباب غیرته اول امر ده اشبعو عربی تاریخلرک
 فقد وتدارکی لزومی اخطار ایله برابر وقوعه کلان رخسده ونقصانمزلک
 حشو وجبرینه بذل مکرمت بیور ملری نیاز اولنور

✽ احوال غرناطه ✽

مقدمه اولنش اولان مدت متارکه نک انقضای تقرب ایدوب تجدیدی
 لازم کلیمکه ملک ابو الحسن مخصوصاً قشتاله به سفیر ارسلاله
 برمتارکه جدیده تظمیننه حاضر بولند بغنی اشعار ایلدی انجق قرال
 فردینان متارکه مطلوبه نک غرناطه قشتاله حکومته اعلان تبعیتنه ویرکو
 اعطا ایلمکدن بشقه وجه ایله حصوله کلیه جکفی بیان ایله سفیر لری اعاده
 ایلد یکنندن ملا علی غضبناک اولوب قشتاله دن کلان ایلمچیلری
 حضورینه احضار ایله مقدمه قرالریکزه ویرکو ویرن غرناطه ملوکی
 بوعالمندن کذاران ایده لی خیلی زمانلر در الحاله هذه غرناطه ضربخانه لرنده
 التون وکومش یرینه شمشیر و سنان تیمور لری اعمال اولمقده در وارک
 قرالریکزه بویه سویلک دیوب اعاده ایادی اگر چه وجواب خسک
 قرال وقرالچیه به نک کرن کلوب قلبا اخذ انتقامه سو کند خوار
 ولدی لریسه ده اول اثنا ده فرانسسه لوطرفندن تمزیک واقدار اولمقده
 اولان پورتکیز قرالی الفونس ایله محاربه اوزره بولند قلرندن شمدیلک

غراطه ايله دخی برغانله چیتار مقدر احتراز ابا الحسنك مطلوبی اوزره
تنظیم متار که به موافقت ایلدیلر لکن برقاچ سنه مرورنده ایجاب وقت
وحال بشقه رنگ کس ایدوب یعنی قشتاله واراغون اداره مز دوجه سی
به رتکیرلویه غالب اوله رق استدیکی کی بر مصالحه تنظیم ایتیش وسائر
مانع دخی تالامیش اولاد یغندن اینا بک دینه تعصبی و فرزندانک چشم
طبعی غراطه اوزرینه اچیلوب ارتق شروط و عهده دیک قیتمه اعتبار
ایتمیلر اما حقیقت حاله نظر اولنده قله انشورک اشبور غریتمارینه کندی
قوة اتفاقیه نردن زیاده غراطه انک احوال مشوشه سی مدار تا کید
اولدی

ملا علی ابو الحسنك ایکنجی زوجده سی فاطمه زهرا که مارتوس و بدرام
شهر لرینک امسبق قائدی بولسان سانشورک قزی اولوب بعض
مخاربه لده اغتنام اولسان اسرا ارسنده بولمغله مسلمان اولش و اندازه
حرص و طمعی کالای عقل و فطانتیه معادل بولمیش ایدی اولغاری سید
یحیی و سید المیاری ولی عهد ایتسدرمک ایچون دیک موی الیهک
زوجت اولاسی اولان عایشه ايله دأء رتبات و خصومت اوزره اولد قارندن
و چونکه ذاتا اهالی ابو الحسنك سوء اداره سندن متفر اولمیرله
رؤسانک برطاقی عایشه نك اوغلی ابو عبدالله الصغیرك اکبر اولادولین
الزاج اولسی ملا سید سید انک استخلافی افکارنده و فرقه اخی دخی
فاطمه نك ابو الحسن اوزرینه حکم و نفوذی کوروب انک مرامنی
ترویج ايله طایفه قائمک ایتسده بولس قارندن بانبیه اهالی شهر دخی
ایکی طرف اولوب هر طرف کندی مرامنک استحصالی غرضیه متقابل
اولان طرفه دشمن نظریه بایتمه و ملا علی ایسده فتنه نك اصلندن غافل
و فاطمه نك حسن و شباییه شقیقه دل اولغله انک عایشه ايله اوغلی
علیهنده سويلدیکی مفتیاتی حقیقته جل ايله ابو عبد الله الصغیری کندینه
خضم و رقیب اتخاذ ایتکده ایدی

سوء تدبیر ابو الحسن واستیلاي الحما

اشته غراطه بویله بوشورش و پجران ایچنده ایدی که ملا علی تدبیر سزا
ایدوب او یورازد دیک قویرغنه باصر کی قشتاله کک و متنی علیهنه
تقریبی و تمیزک ایلدی چونکه حدود اوزرنده بولوب متد ما قشتاله

قرانی اسبق فرناندو طرفین استیلا اولان زهره شهرینک
 بوارالق مستحفظاری قلت اوزره بولند. یعنی خبر المغله بوفرصدن استفاده
 زحمیه همان ابو الحسن شهر مذکور استردا دینه عازم و حقیقه برکیجه
 ناکمانی هجوم و قلعه بی ضبط ایله مظفر و فام اولدی
 مظفریت مذکور دن اگر چه ساده دنان اهالی سرور و شادمانی ایله
 شادمان و دشتار ترتیب ایستاد (ت) امیر قهرمان قهرمان
 ویشی من حواقیقها السبب من هو نجه عتلی تجارب ازماي اسلام
 ملا علیک بر حرکتی تقیحه قیام ایوب حتی مشاهیر فضلا دن امام
 التامیر بر جاسده فتح دهان کرامتلا السو نصرت جزیه دن ناشی
 سویتکن ایستاد فایز ایستادریا یقینه زهره ک انسانی نرم باشمه
 یاغده جقدر و جناب حق لطف ایستاده بن رأیمده مخطی بولنم لکن ظن
 ایدر مکه اسپانیاده بونجه مدتلر دنبرو اظهار شوکت و شان ایدن دولت
 اسلامیه نک زمان اخر اولشدریدی فی الحقیقه زهره شهری انتاسمز
 قالیوب برو قیچک صکره قندیش مار کیرینک تحت اداره سنده ارله رق
 اشباه دن کوچیک سواری و دوت بیک پیاده دن مرکب بفرقه عسکر
 خروج و سکن یوز سکنان دوت سینه سی محرمنک سکننجی کوفی
 غرناطه ایله ساحل اره سنده واقع الحاشیه نصف الیله مواصلت
 ایندی و در حال ژان اورطاجه ظم ضابطه ایله بر طاقم عسکر زدنابلر
 وضعه طیش قاعه دن اشوب قورلی کساد وجهه عسکری ایجروانمال
 ایلد یار لکن کیم دنک نطیقتن کیمه کیمه کیمه کیمه کیمه کیمه کیمه
 صافه منتظر قال یار اهالی شهر دخی صورت خال دن خبردار اولغنه
 جبهه مدخلاره متر سلالش اولد قلرندن حکام طلوع بفرده عساکر
 خرسثیان ایلر وایکه باشلد قلرنده اوزرلینه کله قورشون طاش و کریچ
 اره لری یاغدر ملریله ابتدای هجومده امرای عسکریه دن قرمونه قائدی
 ون ساندسو ایله ارقوش قائدی دون مارتن مجروح و هلاک اولد یار انجیق
 الحاشیه ناطه یه یدی سکن میل مسافه یرده اولوب اورادن امداد کلمسی
 امول اولدیغندن تردد زمانی اولدیغنی اسپانیوالر تیقتن ایله همان
 وشنه قاتنه باقیدرق ایچ قاعه نک دیوارینی بر سابه محلدن نقب واندن
 مجروح اولدیلر اهالی بوجالمن بعد زمان اکاه اولوب فقط اولوقته

در عسکر که چو غنی شهره گیرمش و لاجل الاحتیاط اهل اینک یاعش
اولد قلی سرتساری ضبط آتش اولدقارندن کانون حرب و قتال اول کون
اخشامه قدر شد تله اشتغال ایدوب بالاخره اسپانیولرک ثبت واقدا ملری
مشغول حفظ اولاد و عیال اولان اهلالی یه باعث یأس و فتور اوله رق
ترك كارزار ایللریله برمقداری سجن اسارت کرفتار و اکثری عرضة تیغ
قهر و دمار اولدیلر

اشی خبر کدروت اثر غناطیه و اصل اولدقده کافه اهلالی نوحه
شیون و ماتمله اظهار حزن و ملال ایلد کدن صکره شهر مذکور
تخلیصه دامن در میان همت اولوب در حال ابوالحسن اوچییک سواری
و خرنیان مؤلف لریک قولنجیه الی قدر دخی پیاده استصحاب ایل
الحمایه عزیمت ایلدی لکن سریعایتمه ایچون سبکبازانه کیدوب
یانت طوب الماش اولدیغندن وصولنده غالبین اعدانک الرنده بولنار
قلعه طوب بلرینه قارشو مدافعه ممکن اولمیه جغنی درک ایله شهرک اوزا قدر
محاصره سیله اکتفا ایلدی

درون قصده متحصن بولن اناسپانی و لردخی اوزر لرینه کلار
عسا کر کلیه نك حصص و تضییقه چوق زمانلر طیبانه میه جقلا ری
اذعان ایله بیان حال و استعداد و استعجال ضنده حدود اوزرنده بولنار
قلاع محافظ لرینه آدم لار سال ایللریله سیمونه دوقه سی دون هانز
و قلعه الریاح متصرفی رود ریخوژ بیرون اطراف و اکنا فدن هما
بشیک قدر سواری و راز پیاده عسکر جمع و استصحاب ایله الحما
امدادینه یوریدیلر فقط ملک موئی ایله صورت جالندن اقد مجه خبرا
انلر وودایمک سزین کیرویه چکندی و عسا کر مذکوره وصولرند
میدانده دشمندن اثر کوره بیوب درون شهره مجد دا کفایت مقدار
عسا کر مستحفظه و مهمات و سائر وضع ایله کلد کلری مح
عودت ایلدیلر

اشی عسا کر مذکوره کیدر کتمز ملا علی بکین خضاد
ینه ظهوره کلوب شهر مذکوری بتکرار محاصره و تضییق ایتکه باشل
و شهر مذکورک حدود معلومه نك برخیلی ایچر و سنده اوله رق محافظه
کلی عسکر و مصرفه محتاج اولغله کرل قرال فریدینان و کرل اکثر اعضا

مجلس و صاحبان عسکریه هر یک در خدمت و تحریب ایله ترک اولغسی رایند
بولمش ایسه لرده قراچیه ایزابل اصرار ایدوب چونکه شهر
مذکورک تسخیری کندوسنک تخت حکومتیه قیودندن برو مسلمانلر
اوزرینه برنجی مظفری اولغله تبرکات افنده سی ارزو مننده اولغسندن
ناچار یکیدن عسکر و مهمات تدارک وار سال اولغسروب شهر مذکورک
محاصره دن تخلیصنه وجوارنده بولنان لوشه شهرنک دخ تسخیرینه
عزیمت اولندی انجیق اشبوامدادک ورودندن اولغله غرناطه ده جریان ایدن
شورش و فساد انک دفع و اصلاحی ایچون ابو الحسن یه عودت ایلیسی
چونکه فاطمه و عایشه نک خلاف و قضای ذکر اولغسیدیغی اوزره
غرناطه بی ایکی طرفه تقسیم ایدوب بولنرک بیننده بھرکون وقوعه گامکده
اولان مجادلات و مضارعات سببیه عامه اهلایک حضور ورا حتی
مسلوب اولدیغندن و ملا علی فاطمه نک شبانی جهتیله انک طرفه
میل اولوب کندوسنجد ظهوره کلان اشبو او یغونسزلنارک
جهتیه عایشه ایله اغل ابو عبد اللهک تخت سلطنته اولان نفیر حرص
وارزورندن نشأت ایلدیکندن بوسفر غرناطه یه عودتنده
مومی الیهامی برقلعه ده حبس ایتدردی انجیق ملک مومی الیهک معلوم اولان
شیمه غدارانه سی حسبیه اوغلنه سوء قصد ایتسندن عایشه خوفناک
اولغله بریکجه موجود اولان شالری بر برینه بند ایله ابو عبد اللهی
ذروه قلعه دن اشغی انزال ایلدی درون شهرده بولنان طرفدارانی
در حال خبرالوب باشنه طویلنه رقی پادشاهلغنی اعلانه مسارعت
واهلایک برطاقی دخی کلوب کندوسنه بیعت ایلمکله طرفین مخالفین
بیننده اوتیه دنبرودوام ایدن مخاصمت بودفصه محاربه و مقاتله یه تمییمه

یوردی

مقاتلات داخلیه و استخلاص لوشه

اشبو جنک و جدال بر زمانلر سوروب ابو عبد الله البضائین ده
اقامت ایله ادطای حکومت ایتکده اولدیغی مثالو ابو الحسن دخی
ملوک غرناطه نک ارامگاهنی اولان الحرا سراینده ساکن
ولادیق اوغلنک دفع غائیه سنه حصر همت ایتکده ایسه ده
کنز اهلای کندوسنک حکومتی تصدیق ایتبوب فقط

ایرتسی سنه شهر توران امرای قسسه دن اوج امیرك اداره سبيله
ایکی یك یدییوز سواری و برچوق پیاده دن مرکب برفرقد خرسیتان
قانت شهرینك استردادی نیتیه الشریقه طرفدن مالقه اوزریند کلوب
علی العاده دریجه غدروظلی باز و اوکترینه کلان اکین ترلر خود بجه
و چفتلگری احراق و بولد قلی اشیای یغما و الیرینه یکن نفوس
معصومه نك دملرخی اهراق ایدرلک یخد و یابان اموال و غنائیم استه سال
ایلش اولد قلی حالده موچی ایله ابو عبدالله الزاغل نامداران امرای
عسکریه دن رضوان نام برپهلوان پردل ایله بالاتفاق بونلرک اوزرینه
سوق کتیه همت و سکن یوز سکسان سکن سنه سی صفرنده
جمعیلرینی تارمار و مظهر هزیمت ایلیوب الیرنده بولمان غنائیمی کاملا
استرداد ایلد کد نصرکه فضله اوله رق یك انتیز اسیروبی نهامه مال دخی
اغتمام ایله مظفر اعدوت ایلدیلاشبو مظفریت ایله متعاقبا و قرعه کلان
غلبات متعده دن طولای مالقه و البسی موچی ایله الزاغل پک زیاده
شهرت و شان قرا توب خلق یبنده حکومت اسلامییه بی دوچار اولدیغی
مملکه دن قور تارار ایسه الزاغل قور تارر سوزلری دوران ایتکه
باشلاسی غناطه حکومتی غصب ایدن ابو عبدالله الصغیر باعث رشک
و غیرت اولغله اهالیه کندینی بکندر مک ایچون بو دخی بعض حرکات
دشمن شکنجی و مظفریت ایله نام و شهرت قراغنی تصیم و غناطه کریدکان
سوار یسندن بر مقدار عسکر قریب ایله سنه مر قومه ربیع الاولک اون
ارخچی کونی لوقنه شهرینك محاصره و تسخیرینه مبادرت ایلدی لکن
شهر مذکور محافظی بولمان دیه غوکیفیتی خبر الدقه درحال ابالات
متجاوز محافظلرندن استداد ایلیوب بونلرک ورو دینه قدر شهرک تسلیمه
موافقت اولسه جنسی ایما و مقاوله نامه تنظیمی بهانه ایدرلک وقت قراغنی
ایچون الصغیری اغفال ایلدی بونلر هر یمن و عجزق بر مقاوله نامه شرایطی
مباحنه سی ایله مغول ایکن اطرافدن طو پلنار خرسیتان عسکرری
ورود و فوجا فوج شهره دخول ایتکه باشلیوب الصغیر اولوقت گرفتار
اولدیغی دام حیلہ بی درک و محاصره و مقاتله بی ترک ایله عودت مراد ایلدی
ایسه ده اول زمانه قدر خرسیتانم کد و سبیله مقابله ایدجک قدر قدرت
کشمش اولد یسندن عسکر اسلامک عودت حرکتی مشاهد

ایستادارنده ارقه سنه دوشوب محاربه به اجبار ایله تارماز واول معز کرده علی
آثار ایله سائر نیمه ضابطان نامدار ترک جامه حیات مستعار ایلدیلر
وایو عبدالله الصغیر ایسه عسکرینک پریشانلقی کوردکده فراره
یاز چویرنارک ره ناسی اولوب فقط سوار اولیخی حیوان شدت
استادین بی تاب اونقله فرار ایله تمایض کریبان ممکن اولدیغنی ذعان
اید لک عقبگیرانه کندوسنی تفهیم و تسلیم ایلدی

اشبهو حادثه فحیحه نک خبری شایع اولدقده ابر الحسندن بشقه مکرر
اولدق سلطان قالیوب موچی ایلده ایسه متأثر اولدقدن فضله بلکه
بومصیت ماتم شمولی رقیبندن اخذ انتقامه فرصت مقاضده استعمال ایله
خاک قلان غرناطه تختی استحصال ایچون سیننه بر مقدار عسکر استصحاب
ایدلک مالقه دن قالدوب سریع غرناطه یه وادی مانع رمز احم الحرایه
داخل اولدی لکن موچی ایلده یونجه ییللر یاش یشامش ویر قور دوهمی و عقیبات
کوروب اندن چیقان ملک و سلطنته کوچ ایله تکرار نائل اولش
ایکن غریبدر که بودفته دخی اوج کوناک عمرینک نفسانیتنه خد متدن
بشقه ملک و ملت یراه جق برایش کوره مینوب بانک قنجدی اولان مساک
باموار ایله کنار حفره زواله کلمش اولان دولتله لکدزن اضرار اولدی
(قطعه) گرفت که رسیدی برانجه میطابی به گرفت که شدیدی انجانکه
می بایی نه هر چه یافت کال ازیش بود نقصان نه هر چه دادستد
باز چرخ میایی

بر رطرفده قشتاله قرانک گرفتار ربقه اسارتی اولان ابو عبدالله الصغیر
غرناطه ده بولنان والده سی عایشه نک ارب سال ایلدیکی تعلیمات اوزره
قراله عرض شمیمت ایدلک قدیم ویرکوی تمام اعمدا و غرناطه ده بولنان
اسرای خرسناتی جهات تعلیم و اعاده ایلک ومن بعد غرناطه اداره سی
قشتاله حکومتیه مرابط اولوب هیچ بر زمانه صداقدن ایرلیشه جفته
دلیل اوفقی ایچون اوغلنی نزد قرالب رهز براتی شرطیه کندوسنک
قید اسارتدن اطلاق و غرناطه یه ارسال اولنسی خصوصنی جانب
حکومتیه تکلیف ایلدکه کینیت قشتاله مجلسنه لدی الحواله اگرچه
اول امر ده شروط معروضه نک قبول وعدم قبولی حقننده اختلاف
اراحاصل اولش ایسه ده الصغیرک یالکر غرناطه یه کتمسندنه بین الاسلام

حاصل اوله جق تشئت کله واختلا لاندن حصوله کله جک فوئد کایه
فریدنان ویزا بک شریط مذکوره بی بلا تنقیح وعلاوة قبول ابلرینه کفایت
ایدوب همان اقتضا سنک اجرا سنه قرار ویرلدی واصول محمیانه اوزره
الصغیر قرانک دست حمایتی بعد التقییل یا نسه ترفیق اولسان بر بلوک
سواریان خرسلیان ایله غرناطه حد و دینه قمر ایصال و لورادن
والده سنک وساطر طرفدارانک اللریله خفیا درون شهره ادخال اولندی

ابو الحسن اهلینک های وهوی نشاط امیرانه سندن اوغلتک
عونیه ییضا این سرایند کلدیکنی ایرتسی صباحلین اکلا یوب کندی
طرفداری بولسان متعینان رؤسای جمع ایله شو حالد نه یا بلیق لازم
کله جک کنی مذاکره ایتمد کده سرای مذکوره در حال هجوم ایله
الصغیرک دفعی بالاشهاد تنسیب ایلدی لراما عایشه نک همت غیر فتره سی ایله
بذل ایلدی کی عطایای وفیره نک تأثیراتی الصغیر طرفگیرانک دخی بازوی
هم واقدا مانده قوت و یروب ابر الحسنک مجلسنده ویریلان قراردن
اگاه اولمر ایله زقوع بولجق هجومه مقابل ایچون قهقش مقابله اوله رق یولاری
مترسلر ایله سد و بند ایلدی لرف الحقیقت ایرتسی کونی علی السحر الخراج
طرفدارانی جمعیله البیضا این اوزر دینس یوردیکارنده یولاری عساکر
جنکاوران ایله مسدود بولوب اول کون اخشامه قدر شهرک طرق ومعابری
عرضه حرب و قتال و خون واجساد کشتکان ایله غشته وما لامل
اولدینی حالد غالب ومغلوب متعین اولیه رقی ایرتسی کونی تکرار عقد
بزم کارزار اولغی اوزره ایکن ذکر ی مرفور ایدن امام ناصر اول
عساکر فضلالی شهرتوراندن و خالق ییتمده اعتبار تام ونمود کلام
صحابندن اولغله حالت مذکوره بی کورد کده ایکی طرفک دخی
رؤسای نزدیکه جلب ایله (سزکیمک ایچون بویله دشمن کی بربریکز ایله
غوغا ایده یور سکن ومعبودیکز و وطنکز و اولاد و عیالکز اغورنده
دو کیمکه لایق اولان خون محترمکزی کندی الیریکرله کیمک یولده ریزان
ایده یور سکن برطابقز براختیار عنید ایچون که بوند نصکره نه انسد
قلیج طومغه ونه امور مملکتی حسن اداره یه قادر دکلدرو برطابقز دخی عورت
مشرب بر خود پرست ایچون سککه نه جسارت و خیرت ونه فضل و رحمتی
اولدقدن بشقه هم بر عورت ناقصه العقلک تحت تصرفده وهمده دین

ودولت کړک دسپنې پي امان اولان قستاله قرانک قبضه حکم وچا پتند
منلوب و مسخر در الله ایچون اولسون شونلری براقک واکر امور دولتی دست
اداره سنه تسلیم ایتک ایچون غازیان نام آوران ایچنده سلاطه حکومتدن
اهل وقابل کیسه بوله مزایسه کز باری خارجدن برقه رمان فضل
آرا بولوب آکا تبعیت ایدیکر (دیوب مالقه وایسی ابو عبدالله الزاغه
اشارت ایتکله جهه طرفدن انک فضل واستحقاق تصدیق اولنه رق
ایکی طرفک سلاحلری دخی الیرندن دوشیدی وفته مذکوره موقتا کسب
سکونت ایلدی

اشبو قراره ابو الحسن دخی راضی اولوب در حال صورت واقعه پي
برادرینه اعلام ایله کندوسی اولاد وعیالی و متعلقاتی ایله المقار
شهرینه چکبله رلک انده بسط بوریای اقامت بر ازمدهت ضرورنده
دارعقبایه رحلت ایتکله غرناطه نک مؤخر ا دوچار اولدیغی احوال
پرماللی کورمدي * بیت * دریغ صوک نفسه کلدی دولتک حالی
سعادت اول کوزه کیم کورمه بواحوالی

(شورش غرناطه)

سکزیوز سکسان طقوز سالی خلاسه ابو عبدالله الزا غل مالقه دن
کلوب الجراده تخت حکومت قعود ایلدیه دخی ابو عبدالله الصغیر
کندوسنه بیعتدن استکافی وقصر ایضاً این سراینده اقامت ایله
دعوی سابقده اصرار ایتدیکندن بوحالده ینه اختلالات
داخلیه نک ارقه سی الهیه جفی بالاذعان تفرقه کله اره دن قالمق
وقوه متفرقه عسکریه برلشیر یلوب حدودن ایچرویه هجوم
ایتکده اولان اعدانک مقابله سنه چقیق ایچون الزاغل مومی الیه
الصغیره مشترکا اداره حکومت ایتک وهربری بولندقلری سرایلده
اوتوروب واردات دولت بینلرنده بعد التقسیم حکومت اسلامیه نک
حفظ ودوامه صرف اولمق شرط مصلحانه سنی عرض ایتکله
الصغیر دخی روی موافقت کوستردی لکن الصغیر دا من عروس
دولتی خارشرکتدن تخلیص وکندی اغوش استقلالنه حصر
و تخصیص ایلدیکجه راحت ایده میده جکندن اشو شرط منصفانه
عرض موافقت ایلدی مجرد حاجتبی اولان قستاله قرانندن استعانه

خنده وقت قزاقان نیتدن عبارت اولوب فی الحقیقه برار زمان
 هر ورنده قشاله طرفندن برخیلی تیرانداز عسکر ارسال اولمقله
 اولوقت اصل مقصدینی اظهار وعظه قارشو نمنا صحت علیه به
 اجنسال ایلدی ابو عبدالله الزاغل دخی الصغیرک وجه حشاشی ایل
 اصلا حندن ناسید اوله رقی قادن والهسی وکند و سگ قانی بولان
 سید سیم ایل برادرزاده سی والمیه والهسی اولان سیدیحیان استقامت
 ایتکله خراطه درو شده یند مقالات داخله قوزی کساد اولدی
 ورؤسای خاندان وعتلا وعتیان الزاغل طرفنده اوله بی مملو
 عایشه نک دستیارى جدوا نمردی و سنجاسی ایله احاد طاقی دخی
 الصغیرک غیرتی کوتد کارندن و بوکایوایکان ادانینک اصحاب ثروت
 حشده اولان کین وحده قدیماری دخی منضم اوله دی کروه اوباش
 ایچون بلا مجازاة خلشک مالی غصب ایتکله برندن مناسب فرست
 اولمه جفتدن ارتق احوال دولت بتون بتون خاشرلردن چیتوب
 منافع ذاتیه اوغورینه قانردو کلمکسه و اموال اهل یسار یغما کران
 ارازله شکار اولمه باشلدی
 بر طرفده قشاله وارغون حکومت مقنده سی ایسه غوائل خارجیه
 وداخلیه پی بالکلیه دفع ایله ازاده قلش اولدیغندن ونیجه
 عصرلرد نبرو نخبه افکار اولان دفع اسلامیان قضیه سنک وجوده
 کتوراسنه بوندن زیاده مستعد بر زمان دخی اله کچمیه جکندن
 بو عزیز ملک همان فعله کتوراسنه قرار ویرلش و چونکه اولسانار
 خرسنیانک لک زیاده غلیان تمصی وقتلری اولوب خلشده عی وجهالت
 وریا بنده فساد و ضلالت بر حده وارمش ایدیکه دین عبسویه بولنیانلره
 لدن کلان کوتولکی اجرا ایلک احسن اعمال خیریه دن اعتقاد اولمقله
 بوکا علامت اولق اوزره کرک قرو و زاد ۷ و کرک معلوم اولان انگریسیون ۸
 ساله لرده فدای جان ایدن غیر توران خرسنیان مسره صره مرتب
 لایتمده اعداد ایل هر بری ایچون یورطیلر طوطمقله اولدیغندن واکرچه
 رال فردینک حرص وطبعی صلابت دینیه سنه غالب ایسه ده زوجیه سی
 بر ایلک دین امر نده غیرت وهمتی فوق العاده بولسد یغندن بونلر ایچون
 قزاقان حکومت اسلامیه سنک محو و زاله سی اول اراضی وسیعیه پی

۷ قرو و زاد اوروپا
 دولترینک بالانفاق
 بیت المقدسی ایادی
 اسلامیاندن تخلص
 ایچون ترتیب
 ایلد کاری سنره
 دینور ۴۰

۸ انگریسیون بر
 جمعیت رهبانیه درکه
 اوروپا نک بعض
 محاررنده و خصوصیه
 اسپانیا قطع شده
 بر بر شکل ایدوب
 روما کابساسی
 عقایدی خلافتده
 بولنلرک اصلاح
 افکاری مأموریتیه
 باشلامش وکندینه
 مخالف اولان مسلم
 ویهود و ملحد زعم
 ایلد بکی اشخاصی
 لاجل التریبه عتلا
 الای الای اتشه
 یاققی اقتدار ینتد
 چیمشدر هله
 بوکروهک یوزندن
 نوع بشرک کورمش

اولدیدیغی مغالم
و حسیانه کجیده
خوصله تدریف
اوله میسوب بوکا
مخصوص مدون
تاریخلر موجوددر
وخرسینانلق سبب
مدنیتدر ادعاسنه
جرأت ایدنلری
وقایع مذکوره
هر بار شرمسار
ایدر شد

قلم و حکم تارینه ضم و الحاق ایله استحصالی شان و شهرت ایچون اولوب
لکه باع رشک اخلاف اوله حق مسوومه دین غورنده برخدمت فوق العاده
ایضا یلکین و ملکیت ییتوب اخر نلرینی یاقصدن عبارت اولغله
بودغله کی تشبیهلرندهر فصل اولور ایسه اولسون مشوبات مذکوره تحصیل
اولقسزین کیر طور لایق اوزره تصیم اولمش ایدی و فرا نسز مؤرخلردن بری
دخی دیر که عزیمت مشر و حدتک بومرته شد تله الزام اولمش قرا ایچمه ایزابلک
کنهاسنی چیقار مقدمه اولان راهب فرناذولک تشریکات مصرانه سندن
ناشی اولوب حجت بر صکون مومی الیه راهب مومی الیه اچیقده
بولان شلکه شهری باش ایتیم و سلفی عرض و تکلیف ایتدکده قبول
ایتمه لک بن غرناطه دن بشقد شهرک ایتیم و سلفی ایتیم دیمش و فی الحقیقه
غرناطه ک استیلا سنده کندوسی برنجی ایتیموس اولشدر

تتشبات فرینان و ایزابل واستیلا
فرینان و ایزابل بروجیه محرم ابو عبد الله الصفیری سبحن اسارتدن
ازاد و نمکنده اعاده ایله کرک پدیری و کرک عمی علیهنه سلاح قالدردمی
ایچون کندو سنده عسکر جیه دخی امداد ایدوب بو وجهله عزیمت
مصمیمه لرینک مقدمه سنی تمهید ایتد کدن صکره قشاله و اراغون
حکومتلرینک قوه عسکریه لرینی جمع و جمعه اصلزادکان و معتبران
ورهایینی جلب ایله اهالی به بو خصوص ایچون کلیتو ذخیره
و هبات و تقوه توزیع تحصیل ایلش اولدقنلردن و بولاردن بشقد اسویچره
و نکلتره و فرانس طرفلاردن دخی پک چوق کوللو عسکرکی کلمش
و افریقیه سیلیاناری طرفدن عسکر و ذخیره و ساررجه غرناطه لولره
برکونه امانه رقومبوله خاصه ایچون بستیای ایمانلرند سنفاین کایه
اعمال و تجهیز اولوب ایتیموس سینه لردخی سوا حیل بحری کیمش
اولدیفندن شوتتشبات جسمیه به نظر اخرستیانلرک بودفعه کی
حرکتلری اسفار سابقه ده اولدیدی کی هجر دنائل مضطربت اولق
واقضاسنه کوره عقد مصالحه ایله عودت ایتک صورتند اولوب بلکه
قوی اولان ضعیفی کایا محو و تباه ایلک نیشه مبی اولدیدی آشکار ایدی
واشبو خدمت مفتخره دینییه ده درجه همت و غیرتی اعلان ایچون
راهب مومی الیه سردار عنوانی انشا ایدرک قرا ایچمه ایله برلکده

دستار و لوازمات سائرسنی ترتیب و ارسال مأموریتی قبول ایلدی
 بر وجهه جمع و ترتیب اولسان خرسیان اردو سنده اون بیک منتخب
 سواری و قرق بیک پیاده و خبیل منتظم طوب و طوبی و اسلحه
 فضله و آرمه بی نامیه اوتوز بیک قدر دخی مخرب اولوب اشبو و آرمه
 جیلرک صورتاً مأموریتی عسکره یول اجمعی و اطرافدن ذخیره جلی
 ایتک ایسه ده اصل ایشلری کوی و کند و جفتلک و دربندلری یغما
 و تخریب و دکرمیلری احراق ایله اورمانلری قطع و زیتون اناجاری
 و باغاری قمع و قلع و مزروعاه اجرای خسارت ایتک و الحاصل
 کوزلرینه ایلکشن ایلر مورتی خراب و ویران و مصاف اولدقلری
 نفوسی بیجهان ایتک ایلدی

اشبو جیوش دریاخروش ذکر اولندیخی اوزره غناطه ده الزاضل ایله
 الضمیرک بربرلیله او غراشدقلری ائشاده حدود اسلامیه اوزرینه
 یور یسوب اول امره قدیش شهری مارکیزی بفرقه عسکر ایله مالتسه
 حواله سی یغما و تخریب تعیین اولندی و پراز عسکره قرال دخی معیتده کی
 ارد و ایله الورا شهرنی طقوز کون محاصره دن عسکره طوب قوتیه
 تسخیر ایلدوب اها ایتک نیاز ایلدقلری خلاص جان ایله ترک ديار
 شرطنه مساعده ایلدی ائده الصوفینه ایلدقلر شهرلری دخی
 بلا محاربه عرض تبیت ایتکله اشبو حرکتدن قرال فریدمان ممنون
 اولوب اهانیه مدجرا متیازاتی احسان ایلدی اثنای فصل خریفده
 ستیله شهر دخی النوب اهالیسی نقله قابل اولان اشیار یله تشرین
 اولک یکرمنجی کونی کاملاً شهر دن اخراج اولندیلر

محاصرات مذکوره ک هر برده اسپانیاساننده تالا تعبیر اولسان
 اصول تالاک منالوب اوزره اجرا سنده قصور اولندیقی و تالا بفرقه
 عسکرک مأمور اوله رق ائیمار مقرر قطعنه ویوت و منازل ه منسه
 قویق مسندن عبارت اولقله اسپانیا عسکر ایلر ایلر تالایی
 ک سود کلری نکاشته توارینخدر

تنبیل شهرینک استحقاقات اول عصرجه ممنوع تسخیر اولتی
 شهر یله زبانکذار عوام ایتک منرب طوب ایله باله هولاه النسی صورت
 نقطه ده طوب اعمالک محسناتی ابراز ایلدیکندن و عسکرک

الارند. بولسان ممالکک برده نذر نبرو غوائل داخله ايله اوغرا شلوب
باقيله مامقردن ناشی نه دیوار واد خند قاری قالیوب عند الزوم بحال
ایلان طیارق مترادخی ضرب مدافعه طیاره رقی همان بر قاج یایم
آتشده خاك ايله یکسان قند یقندن یوتار یخسه قدر طوب کلسه زی
طاشدن ایکن هنکام شتاده قرال مووی الیه برخیلی طوب ولایعدی تور کله
اذا به سنه بذل مقنور ایلدی وقرال یخسه دخی ذخایر و مهمات تقانی
وارد وجهه مقتضی الامان سوار مات طیه و جراحیه بی کاشخی تسهیل
و ترتیب ایتمکله و بریاندن دخی قرال وقرال یخسه نک یومر تبه اقداماتی
کورن احباب مالکانه و معتبران اهالی کوچلاری یتیمی قدر نقد
وعسکر جه عرض اخلاص ایتمکله بر برلری مسابقت ایلار لیه
احوال عسکریه کرکی کبی تحت نظامه کیویوب اول بهار ایچون
برارد و تدارک واستحضار ایلندی

استیلاي نجاكش رقون و تارما و رنده و سارده

اشبوار دوی منظم شهر نیسانده ممالك اسلامیه به وضع قدم ایدوب
اوج موقع بردن محاصره به الندی بولاردن بری سنه سابقه ده قراله
اظهار تبعیت ایدن نجاكش شهری اولوب صکره دن غرناطه به مغرورا
کردن بیچ و مطاوعت اوانا به بود فعه عنوة تسخیر اوله رقی اهالی
ذکور فرد متفس قالمایه سنه جملة قنطرة شمشیر انتقامدن احرار
وزمره نسوان زنجیر اسره گرفتار ایدلار کدن صکره شهر دخی کاملا
احراق بالنار اولندی و ذکر اولیان موقعدن ایکبسی دخی قوین
وقار تمام شهر لری اوله رقی بولار تسخیر بونده اهالی نقار صالح اولان
بعض اشیا لیه تبدیل وطن ایده ایلک عنایتیه مضهر اولوب مذکور
قوین شهری هادم و تخریب و فقط قارتمایه مستحفظار تعیین ایدلدی
و ذکر اولیان وقوعات دهشتناک شایعه سی ايله ممالك اسلامیه بی
خوف و خشیت استیلا ایدوب الی عدد قصبه بردن جانب قرالی به
عرض اتباع ایتمکله حقلارنده مد جراتیازاتی احسان قلندی
بولدن صکره فردینان رنده شهرینک تسخیرینه عزیمت ایدوب فقط
شهر مذکورده بولسان مستحفظینی بتلیل ایچون اول امرده مالمه
اوزرینه کیدلک حرکتی اشاعه ایتمکله اطراف و کنافه

تقدیر سلاح طوتر ادم وار ایسه شهر مذکورک محافظه سند قوشوب
 بوجهته مواقع سائرک قوه موجوده لری تنافس ایتیکندن همان
 روندنک محاصره سند قدیش مار کیرنی تعین اولدی و مایس ابتدا سند
 دخی اوتده بروده متغیرک بولان تالا مأمور لری و سائر عساکر
 خرسنیاں جمعه شهر مذکورک پیشگاهنه یغیلوب مستحضر لری
 اولان کیر طوبلر ایله قامه بی دوککه باشلدیار شهر مذکورده بولان
 مستحضر لری چوغی شایعه مذکورده مبنی مالمده کیش و بوجهته
 ایچروده بولان شعبان مدافعین اوچده بقالمش ایکن نه مقابله ایله
 محاصره خیلی زمان تمت اولدی ایسه ده آخر کار اطراف شهرده بولان
 استحکامات و آبار میاه دست اعدایه گرفتار و اهالی محصوره در عطله
 یراز اولوب استیخان ایملریله مسؤلرینه مساعده اولسه رق کافه اهالی
 اسلامی شهر مذکورک ترک و بعضیسی غرناطه و بعضیسی دخی
 افریقیه طرفارینه نقل و هجرت ایله شهری فردیتانه تسلیم ایلدیلر
 غرناطه اداره سی معلوم اولدیغی اوزره اسپانیا قطعه وسیعه سنک
 برکنارن کورچک برداره ایسه ده اهالی سنک تکثیرانار مدینه حنده مصر وف
 اولان اقدامات کامله سی ایله شهر و قصباتی دکل هر برقریه سی بیه
 نفوسجه و معبور یجده تعجب اولسه جق برحاله اولوب غرناطه حکومتک
 اداره سی بولنده اولش اولسه نه عسکر و نه اچه خصوصاً صلرنده
 مضایقه چکیده رک خیمارینک مغیرتی کنندن دفع ایده بیه جک
 قدر اسباب تحفظیه مالک ایکن اذریغ که بواسباب قدرک جنه سی
 مقاتلات داخله ایله کندی علیه ده صرف و استعمال ایدوب اهالی چوبانسر
 ووری کی قالمش ایدی بوجهته خرسنیاں از دوسی هر قسمنی شهرک
 وزیرنه امانت وجهه عزیمت ایسه اهالیسی مقابله دن صرف نظرله
 ولاد و عیالی اله رق فراره استعجال و زراعت و تجارت و ادب حرف و صنایع
 ک املک و اموال اتمکله اکثر شهر ل طوب و تفننک ایمانه حاجت
 و لمسزین قبضه تسخیر النور و در حال جوامع و مساجد کلبه هئنه
 عویل و مناراته ناقوس و وضع ایله اورالره مجددا اندلس یرو خرسنیا نلرن
 مالی جلب و اسکان قنصور ایدی

محاصره لوجه و والس و هیت ابو عبدالله الزامل و رضوان

سکزیوز طقسان بر سنده سنده لوجه ایله مالته نک کلیدی مثابه سنده
اولان والس شمر نری محاصره اولسوب بو خبر غرناطه یه واصل اولدوقده
اولوقده قدر ممالک اسلامیه یی بالکری عساکر مستحضره ائله براقه رقی بر برلرینک
دفعه وازاله سی ایچون قان دوککده اولان الصغیر ایله عمی ابو عبدالله الزاغل
مملکتکدنک غریبه یاقه لاشدیغنی کوره نک کویا خواب غفلتدن ییدار
و بعضی مصیبتن قسطنطیه یی بلرلنده بر متار که عقدیله بالا تفاق دشمن دین
اوزرینه عزمه تده محمد القرار اولدیار والصغیر لوجه نک امدادینه و الزاغل
دخی والسک قسطنطیه شتاب ایتمدیار ایسه ده ایکسیدخی برایش کوره محبوب
سند مذکوره جمعی الاولیاسنک یکر می بقی کونی لوجه شهر ی دست
اعدایه گرفتار اولدوقده الصغیر قرال فردینه ییار اعتذارات ایله کاکان
حاجتیه قبول اولغنی نیاز و صدق و خلوصنه علامت علیه اولاق اوزره
غرناطه نک ایک کونی تیسیر اولسا ایورا ایله وقین و قهرینی عرض
و اتعفی ایله

اما الزاغل و دفعه ممالک اسلامیه یی یوکلان عساکر خرسنیانک کثرت
وسطوته متفرق بولان جنود اسلامیه نک مقار و تازی ممکن اوله میه جغنی
باتنکر فاس و تونس امیرلرند و سلطان مصر طرفه مخصوصا ادملر جیتاروب
جهت جامعه اسلامیه اوزره معاونت لرینی التماس ایلیش ایسه ده اول اراق
بولاردخی کندی حاللر یله مشغول بولسند قبری جهته برکونه امانه
ایده مددکاردن الزاغل هیچ اولر ایسه سلاح النده و اموس یرنده اوله رقی
هلاک اولغنی اختیار و بو خصوصیه مشاهیر غیر تو اندن رضوان پدل
ایله اتفاق ایذب رضوان والس شهرینه قشوق اوزرینه کلال اعدایله
لایق قطع محاربه ایتمدیکی مثالی الزاغل دخی خار جدن عساکر محاصره یه
هجوم ایله چند دفعه جمعیت لرینی تار مار و استمهال غنایم بی شمار ایلدی
اصکن اعدانک کثرت و شوق کندوسنک مانع کمال مقابله یی اوله رقی
باتنخره یاننده کی عسکر زانه دخی مجبوراً چکمش و رضوان دخی بوحالده
یالکر تالوب کند و بی محاصره ایتمکده اولان دشمن عسکرینه برخیلی مدت
مقاومتد نصکره مأموادن خارج بعضی شرایط معتد لانه ایله عقد مقاوله ایتمش
اولغله سکزیوز طقسان ایک سند سی جمادی الاول سنک اوچنچی کونی
شهر مذکور دخی قرال فریسانه تسلیم اولسیدی ایلت ولس لرحل

حمد الله رافع * وابس لسن سالت الله رافع * شمس مذکور اهل بسند
بر طاقی حسب المناوله اله یلک کاری انبیا ایل غراطه به و بازی دخی
مواقع سائر به نقل و هجرت و اکزی مدجرامیان ایل شهر ده اقامت
ایدوب اشبو خبر اطرافه منتشر اود قسه الهی عدد قصیده و قریه
اهالیسی و کثیر ارسالیه فردستانه اظهار اطاعت ایلبار

خانت ابو عساکه الصغیر و اسد لای مالک

ابو عبدالله الزاعل بر منسوال محرر کیرو چکیلوب کندوسنه چکی دوزن
ویرمک و محصور اولسون اعدایه متاومت ایتک نیتیه بتیقه عسکر یله
غراطه به کلد کده عسکر الصغیر هنوز ضبط حکومت املسه برقرار اولمه
عسک غیوبندن بلاستفاده الحرائ اسفیل و اعلان استقلال ایتش
اولد یغندن قیولی مسدود بولوب ارتق محاذله دن فراغله الصغیره
دشنام ایدرک تاند عریمت و اورا ده المیه و سائر بر قاج شهر دن عبارت
برادره مخصوصه تشکیده سخی و غیرت ایلدی

قرال فردینان ذکر اولسان مملکت لری بر وجه مشروح قبضه تصرفه
کشور که نص کره عزیزان ایلبارکی کاری نقصان بر ایتوب بونقصه دخی
جمله قوتیه مالقه شهر عظیمی پیشگاهنی مضرب خیام و بجر ده کشت
و کذار ایتکده بولسان دو تناسی ایله بالخا براه و بجر محاصره سنه قیام
ایلدی شهر مذکور و وابس بولسان ابن موسی فریدناک بهمه حال
شهر مذکور ده دخی متسلط اوله جضنی مقدمدن ادرک ایدوب هرگز
حکومتیه فریاد و اطراف ن استیاد ایتش ایسه ده جمله سندن نا امید
اوله رق ناچار کندی الحقیقه سی ایله افریقیه دن بر مقدار عسکر جلب
و تدارک ایلدی لکن بونلر نظام سن بر طاقم سرسری دیرتی عسکر
اوله رق کندیلرینی هکام مجزیه خرسانیلره تسلیم ایدرلر خوفیه
نه کندی ضابطلرندن ونه ده اهلیدن امین اولد قلزیدن بشقه درون
شهر ده دخی انواع حرکات امر ضایده بولنلر اهلان به معاون کل
بلکه زئد بر بلا اولدیلر هر نه ایسه بونلر و مستحفظین سائر زانه
قیام سندن ابراهیم نام بر هر غیر تسعولک حسن تدبیر و اماره سی ایله مدت
مدیده شدائد محاصره به طیانتمشرا ایسه ده درون مملکته ذخیره بتوب
اکبر کرد کان عسکر دخی هجمات و قنده ده تلف اولد شهرک تسلیم دن

بسیقه چاه نجات قلمش ایستاده بروجه بحر افریقه لورده مشهور
اولان وحشت سبیلده بومضای کیمسه قاه کتوره میوب بالاخره رؤسای
شهر دن علی نام بر شهنش واسطه سید قوکناد و سکن یوز طقسان
ایکی سنه سی شعبانک یگرمی بدینی کونی قلعه لر تسلیم اولادی انشای
تسلیم قلعه ده سمت فراره بول بوله میان نقد افریقه عسکری وار ایسه
جمله سی زنجیر اسره گرفتار و مقدمات شهر مذ کوره فرار و دخالت ایدن بر نیجه
اسپانیو لر عرضه شمشیر قهر و دمار اولندی فی مثل و قشتاله وارا خون
حکومتارنده دوام ایدن نکز یسیون جمعیت رهبانیه سنک جبر یله مقدمات دین
عیسوی به ادخال اولوب صکره دن بر تقریب ایله ممالک اسلامیه به
دخالت و دین قیام ایسه مراجعت ایش اولان یهود یلردن دخی نقدر
وار ایسه بالمله جمعیت مذ کوره معرفتیه میدان سیاسته احراق
بالنار اولادی فقط سائر یهود یلر ایله سکنه اسلام معتدل بدل نقدی ایله
اشتراک حریت ایلد یلر شهر مذ کورک تسخیری امرنده الصغیر انان
کلان امانه بی دروغ ایتوب انشای محاصره قراک اردوسنه هجوم
ایتمک وزره خلیفه عسکر ایله کلمش اولان عی الزغل اوزرینه قوه
موجوده سبیلده یور ییوب طاعتش و شهری انک امانه سندن محروم ایش
اولد یغندن بعد الاستیلا قرال موسی البهه مظفریت واقعه سندن
طوولای اجرای تبریک ایله کندی طرفدارانک سایه حمایتنده اسوده
اولترینی استمداد یادی

۹ ژوئیت قواک
راه بردن مر کب
بر جمعیت مخصوصه
نک اسمی اولوب
معنا سی عیسایه
منسوب دیکدر
و بر جمعیت مخوفندک
سول و احوالی هیچ
و ملتده کورلا مش
ثمانیان عسیرت
لر در ۴

تفصیلات

ژوئیت ۹ جماعتدن بر کوره ایله موسی بر قور یاز دقاری تاریخلر ده
اشبوما لته وقوماتی بتون بتون طرز اخرده بیان و تفصیل ایدوب
سائر مؤرخلر اقوال ایله ایلاف قبول ایتدیکندن ابروجه ذکر اولمسی
تسبیب اولندی
بولرک افاده لرینه نظرا مالقه شهری ساحل دریاده واقع غایت جسیم
و متین بر موقع اولوب خار جنده بولنان ایکی کیر وار و شک بینی دخی
بهمچو بوستانلر ایله معمور و وسیع نخلستان اولغله عربلرک شهر تیاب
اولد قلمی چته محاربه لرینه پک مساعد ایدی و فوق السور یگرمی
رت قلعه متناظره سی وزیر زمینده مخفی یولردن و مذکور واروشلردن

بر برینه کچا اور درت عدد قلمه مستحکم سی اولوب اشبو قلندرک
 ایکبینه قلمه جنوز و اثر الدناس تسمیه اولنه رق بونلر سا حل بحر ایل
 جسر کبیری محافظه ایتدی بکی مثلاً سودیکر ایکبینه دخی اتصاف
 و جبل الفارق دینله رنک ایکی شعبه لی برطاغ یماجنده بولمقله
 بونلر دخی درون شهره نظارت ایتدی کندن و جملہ سندہ مقدار کافی
 طوبیلمر موجود اولمسیله خار جندن محاصره ایدن عسکر هر فصل موقع
 طوته جق اولسه طوب یا یلندن فوور تله میه جغندن شهر مذکور
 اولعصرده بولنان مواقع مستحکمه ذک برنجیسی اوانی اوزره مشهور
 ایدی ذکر اولنان والس شهرینک محاصره سی اشاده ملک الصغیر
 طرفندن مالقه ده والی بولنان یوسف بن کبشه برار الق حسب المصلحه
 بشقه طرفه عزیمت ایتکله اهالی شهر استکامات مذکوره یه
 اعتمادا و ملک موی الیهلک بار کران جور و تعدی سندن خلاص
 اولسق قصه دینه بناء الزغاک طرفدارانی قلاع مرقومه یه وضع
 و قبول ایلوب قرال فردینان ایسه الصغیر ایلہ فتحید اولان
 مقاوله سی ایجابجه مالقه بی بلا محاربه اخذ الیهک خلیاسنده
 ایکن اهالی نک اشبو حرکتدن خبردار اولانقدہ شهر مذکورک
 مشهور و معلوم اولان قاتلی حبیلہ تسخیرنده چکیلہ جک
 زحمتی درپیش مطالعه ایدرک شاید تسهیل مقصدی موجب
 اولور امید ایلہ اول امرده بر سفیر کوندروب اشبو سفیرک مأموری
 صورتده مالقه اهالیسنه یا اسارتی و یا خود والس حقدہ اجرا
 اولنان مقاوله صلحی اختیار ایتلرینی اشهار و حقیقده شهر
 مذکورک حل و عقد امور یالرندہ بولنان احمد سلیم و زناة
 قبیلہ سندن ابراهیم ایلہ حسن نام اوچ ضابط نامدارک قوه نقدیه
 و مواعید سائر ایلہ جاب و اغضالمیرینه بذل اقتدار الیهک اولدیغی
 حالده سفیرک و روندندہ اهالی بک زبان جواب رد اعطا ایلدگری
 کبی موی الیه احمد سلیم خنبه قوین مملکتی ایلہ درت بیک دولون التونی
 عرض اولاندقدہ بی انسان دیوشو مملکتک محافظه سند تعیین
 ایلد یلرا کر حمده اولان ایتت عمومیه بی بویله اچده و عتار ایچون
 فروخت ایدہ جک اولور ایسم انسان عدادندہ بولنما مقالم لازم

تلور و طوغریسی بن انسانمندی دنیا و مافیهایه دکنم جو ابی
 ویدی و بوالده فریدان ایچون شهر مذکور محاسره ایتمکدن
 بنقد تدیر قانما سفله شان جمع قوتیه مایهک یدینی کون ماله
 اینکاهنه رکز خیم بهت ایلدی شهرک مو قی واستیکاماتک
 ستانی قرال مووی الیهک مذهوری اولدقده محاصره جه مقدا
 خاطر کزاری اولان مشکلات و صعوباتک خوفی تجمد ایدوب بردخی
 عرض تهدیدات ایله اهالی په درحال تسلیم اولنلرنی و یاخود شهرک
 عزت کسیننده اسیر ایدیه جکرنی تکلیف و بیان الیمی اوزرینه
 چونکه ماله استیکاماتک جه سنده یالکز سکز یک مرد دلور موجود
 اوله رق محاسره ایدن عسک ایسه التیش بیکدن مقبوز
 اولدقدهن بعض صاحب یسار تیار ایله سکندنی اسیر ایدیه دن
 برطاقی تسلیم اولنق طرفه بر قایق سوز سولیکده جرأت ایدراق
 مووی الیه احمد سلیم جهله سی صومدیوب تسلیم اولنق خاطر سی
 شوبله طور سون اکر امر مدافعه ده شهر اولردن بر مقدار تهاون
 و تکاسل سورتی کوریه جک اولور ایسه التیصبه و جبل الفارق
 قلعه لرنک طوبلری شهرک اوزرینه چوریه رک خاکله یکسان
 اولنه جغنی اعلان ایتمکله قرال مووی الیه بوتخوینک دخی
 رشمه نی کوره میوب اول امر ده عسکرینه مدار قوت قلب اولق ایچون
 قرالیمه ایزابک اردویه کلمسی کندوسنه اشعار و بعده امر محاصره نک
 ترتیباته ابتدار ایلدی و صرف ایلدیکی بونجه اقدامات و مساعی
 اوزرینه اوتوز کون اوغراشلدقدن صکره کوجله طوب
 حرکاتی اجرا اولنه یلادی

براز وقت صکره مووی الیه ایزابک دخی اردویه بالومبول اسباب
 حصص قضیه برات دخی اهتمام اولنوب کچه حلی کسوندلی بان
 راحت ایتمکجه یوز کون قدر دوام ایدن حرب و قتال اشنا سنده
 مووی الیه احمد سلیم متحلی اولدینی حلیه شجاعت و درایت و غیرت
 و ممانت اقتضا سنجیه مأمور محافظه سی اولدینی مواقعی خطو
 بخطوه حسن اناره و وقایه ایله استیکامات خارجیه الدن کتدکدن
 صکره وارونلری و بعده نفس شهری محافظه ایچون دخی طاقت

نشریده و انسان هر نوع تدبیری اجزاده قصور ایلده رک بالخره
قلل موجوده دشمن طرفدن ضبط اولندقدده طاش و مطراغی
النده مدخون اولجیه دکن محایه و مدافعه ایلک اوزره جبل
النفارق قلعه سنه قیاندی و موی الیهک بطش و بسالقی قلوب
احدایه اول مرتبه هراس اندز اولمش ایدیکه کندوسو جبل
الفارقه محصور ایکن اوزرینه هجوم اولنق ایچون حضور قرالیده
عقد اولسان اینجن مشورته قشاله کبراسی اتفاق ایله قراله
نیاز ایدوب اردو محاصره ده تقدردمت طورر ایسه وقو عوله جیق
خافسه مصارفی کندولری طرفدن تسویه اولنق اوزره قضا
کندولرینک احمد سلیم اوزرینه ایله جنگ هجومدن ممانو
طوتلرینی عرض واستدعا ایلدیلر

ذکر اولسان اوج نصاب بدن ابراهیم دخی شجاعت و درایتده واداره
حریصه ده احمد سلیمدن کیر و قالمیوب جمیت محاصره اوزرینه
واقع اولان هجمات بالمشله ائک سوق واداره سی ایله اجرا اولور
هر نوقت عساکر خرسشیان اوزرینه خروج و هجوم ایلسه اوکنه
کلان رمه جیش احدا مغلوب و مغنم اولور ایدی حتی اثنای
محاصره ده موی الیه ابراهیم برعتیاد برکون احدا اوزرینه هجوم
ایله طاعتقدن سکره اولحو ایلده طولاشور ایکن چایراق بر محاصره
چاقوی الطفال خریشانه تصدی و یوتلرک قستد کبار زاد ایزدن
اوله رق اورا سببی مأمن ظنیله اویناعقه مشغول اولد قلرینی
یقین ایدوب هر برینی نوله نیره سیله اوخشیه رق وهایدی چو حقله
والنده رک یانلرینه کیرلک مزی کیرلک کجسون دیه رک جبل
اوکنه قلوب محاصره ایله جوار اوده قدر کتورمش و اینچون
ونلری اخذ و اسیر ایتدیکز دینلره یتقاری و صفالری اولدیفی
ایزون دیو جواب ویر مشورته استیلا سندن سکره موی الیه
فردنیانک حضورینه کتورلد کده بعضی مقربین طرفدارندن
هر قدر وقته مذکوره یادوتد کیر اولمش ایسه ده قرال بیرجم
و قوت یه تلفند، اصرار ایددی

موی الیه موسوسیر قوردیرکه ززویت کر ونده تأثروم حجت مفاد

دکل ایکن ابرا هیك اشو وضع مر دانه سی وقعه مذکور بی
تفضیل ایدن کوره به بیله تأثیر ایدوب بوانسانیده کی ادمی
زلف ایلسندن طولانی فرینانی تعجب ایلسندر

شایطان مومی الیهدن حسن دخی همت وغیرت و صداقت و حقیقه
رقیقلرینه ممانل اوله رقی بواج کیمسه دین و دولت و وطن و ملت
اغورنده فوق العاده حسن خدمت ایدرک کسب امتیازده بر برینی
رقیبانه مسابقت ایچون اوغراشورلر و شاید ایچلرندن بریسی اولجه
بائل شرفی شهادت اولور خوفیه هر بری بولعتمک ابتدا کندوسنه
توجه ایلسنی ازوایدلر ایدی

قرال فردینان ذاتا محاسره تک امتدادندن مغبر و مضطر ایکن
بوانشاده جبل البشر اهل بسندن بر شیخ طرفندن کیدوسنه وقوعولان
سوء قصد سیبیه شدت و سورتی و غضب و حدتی دوبالا اولغیه بولک
انتقامنی دخی مالفه اهل بسندن المقه عهد ایشدی

مومی الیه احمد سلیم متصف اولدینی همت عالیله ایجابنچه مدت
مدیده بلای محاسره ایله ضعیف اهلانیک کسب ایلدیک حال پرملاله
ترحم ایله افریقیه دن امداد ایچون کلش اولان برطانی دلاوران ایله
انگریسون خورفدن مالفه به النجا ایتش بولانان برازیهود و مهتدی بی
بالاستهحاب ذکر اولندینی اوزره جبل الفارق قلعه سنه
قیاندقون صکره اهلای شهر قرال طرفنه علی نام بر تاجر توانکر
ارسالیه استیخان ایلدیلر لکن اکثر سودا کرانک عادتق اولدینی
وجه له مومی الیه علی نفی ایله مالانک و متعلقانک تخلص
واسعادیاتی مات و وطنک سعادتته تقدیم ایله عقد اولانان مقاوله
نامه به اولاکندی خاندانی ایله قرق قدر منسوباتی حقننده مدجر
امتیازنی و سائر اهلانیک یالکز جازلری بخش اولسنه رقی درحال
شهرک وائلرنده بولانان اوج قلعه تک تسلیم اولنسی شرایطنی درج
ایتد ردی بو وجه له اغستوسک اون سکر بی کونی شهر مذکور قراه
محمکوم اولوب ایکی کون صکره دخی جبل الفارقده محصور بولانان
احمد سلیم نه ایچنه قیاندینی قلعه دیوانندن برطاش ونه ده ادخار
اولسان ذخایرن برجه قالمی منه بالمقاوله تسلیم اولدی مؤرخ مومی الیه

ی‌رکه احمد سلی نه حائر اولدی بی ربه وحیت ونه شان و شهرت
 قرائک پنجه غضبندن قورناره میوب اگر چه در حال سجن حسه
 القاولندی ایسه ده قوردانان ارباب حیت هندده فریدناندن زیاده
 عظمت شان و اعتبار واحترام ایله ابقای نام ایلدی و شمسده
 ایکن کند و سنه نیچون یوقدر مدت قرائه عناه و مخالفت ایتدک دیو
 عتاب ایدناره بن مأمور اجراسی اولاریم امری یریشد کتوریم یونجه
 بربر یاترک جان اتمکی و یا خود دینی و ملاک می و متبعی و تلموسی
 محافظه ایدک زنجیر اسارت کیرمکی و طایفه ذمت بیاده اگر بن
 استدیکم کبی رفیق و پاداش بولیدم بویله دیری طسوتن ایدم
 دشتدر

قرال فریدناک ردائت فطریه سی اشبو منظریتدن حصوله کله جک شان
 و شکوه ک قدر و قیمتی کند و سنه بیلدر میوب الی اخر الایام باعث نفرت انام
 اوله جق برلکه ایله نامه اعمالی سیه مقام ایلدی چونکه عقد اولنمش اولان
 مقاوله نامه شرایطی ایجا پنجه اهالیات جانلرینه و حریتلرینه طر قلمه جق
 ایکن شهرک تسلیمده جهله سی القصبه قلعه سنه طرولدر یلوب اوچ قصبه تقسیم
 ایله برطاقی سائر بلاد اسلامیه ده بولسان خرسنیا ن اسیرل یله مبادله
 ولتی اوزره قرائه و یریلوب بر تائی دخی امر اوصلایطانه اعطای اولاندی
 بونلردن اردوده بولسان دوقه لرک هر برینه یوز و قونلرک بهرینه الی نفر
 دوشوب شوالیه لرک حصه لرینه ده ازجه اصابت ایلدی و ثلث باقی
 دخی علی طریق الهدیه لازم کلان محارره ارسال اولتی اوزره ینه فریدناک
 حصه سنه براغیله رق قرال مومی الیه بونلردن الی نفر دختر صاحب
 جمال انتخاب ایله ناپولی قرائیچه سنه و او توز نفر پور تکیر قرائیچه سنه
 و بر مقدارینی دخی کندی زوجه سی ایزایاک خد دنده بولسان نسوانه
 اهدا و یوز نفر فقیه و امام دخی تفریق ایله لاجل التبرک اولوقت
 پاپامسندنده حکمران اولان سیکیز بی اینوسان طرفند ارسال ایلدی
 بونلر رومایه و صولرند الای ایله سوافاقرده طولا شدر ادرن صکره
 پاپا جنابلری و افیز ایدوب جهله سی خرسنیا ن ایتش و هر بری مظهر انواع ذل
 واحترام اوله رق از وقت اینجده تلف اولمشدر اشبو تقسیم ماده سی تمام
 اول قده اولادین اسلامه کیرمش بولسان قدر مهتدی وار ایسه میدانه

چک بیلوب من اقرار ایله بربر بر اتلاف و اعدام و انکار یسیون
محکمه سی شمردن تخلیص جان ایچون مالمه یه التجا ایلش اولان خرسنیان
و یهود جمله آتش غدر ایله اخراق اولندی

بو اجراءات وحشیانه دنسکره نوبت ذکر او انسان تقسیمه برامیان سائر
سکنه شهره کلوب یونلرک جمله سی اون ایگی بیک قدر نفوس اوله رق
ایچندن درت یوز الیسی طائفه موسویه دن اواغه قشاله سبناغوری
اشو یهودیلرک یکر می یدی بیک دوقه اتونی فدیله نفسلری اشترا ایلک
اوزره قرائدن عهد المش اولدقلندن یچاره لر تخلیص نفس شوقیه
التون و کوش و نحو هراتن هر نه یه مالک ایسه لر قرال مومی الیهه
کتور مکه باشدی لر یونلر یوجیه صدقلرنده و حکمده لنده موجود اولان
ذی قیت اشیا لری بالجه کتور ب تمام اولنجیه قدر فردینان سسر
چهار میوب اوتی برشی قالدیغنی اکلادقه چهره یی دکسیره رک اشو
اموال شهرک ایچنده بولند یغنی حیلته مقد مدن دخی کند یسنه عائد
اولد یغندن فدیله حسابنه محسوب اوله مبسه جغنی و خلاص نفس استانلرک
اخرمال تدارک واعطا ایلری لازم کله چکنی اعلان ایله اموال مجموعه یی
کاملا ضبط ایلدی

اهالی مسلمه یهود یار حقنده وقوعه کلان اشو معامله عدلیه یی کورد کارنده
مالک اولدقلری اموال بعضی مأمن محالره وضع و اخفا ایدوب کندور لردن
بدل نقدی مطالبه اولند قنده اظهار عجز و افتقار ایلدی لر ایسه ده ینه
قورتلوب دیکر بر زمین خردیه ایله هم ماملکلری اللردن الندی و همده نعمت
حریتدن ذلت اسارتیه وضع اولند یلری یعنی بوندن سکر ای مرورینه
قدر بهر نفس اسلامی ایچون اوتوز التی دوقه اتونی بدل ویرلدیکی حالد
ازاد اولند جغنی و مدت مذکوره ده جمله سی کفالت منسلله یه ربط
اوله رق اگر مطلوب اولان مبالغه نما تأدیه اولنر ایسه اللرنده بولسان
اشیا ضبط اولند قدر نسکره اسیر هیئتیه قشاله یه سوریه جکلری اعلان
اولنقله هر کس خلاص نفسی قیدینه دوشوب مبلغ معینک تدارک واعطاسنه
بدل مجهود ایلدی و وئک ایچون غراطه اهل بسی طرفدن دخی خلیجه
اعانه نقدیه جمع وارسال اولندی ایسه ده مدت مذکوره تمام اولوب تأدیه
وتسلیم اولسان مبالغ حساب اولند قده ی کون مقداردن بر قاج

سبناغوری یهود لرک
معدلرینه اطلاق
اولنوب هر یرده
ملت صندوقلری
و اخلاص سبناغوره
مربوط ایدی

التون ناقص كملكه ويرسل اولان نقود و جواهر بالجه مضبوط واهالى
مذكوره بالجه اسير اولنه رقى كسان كسان قشاله به كوند رلدى
مورخلردن برى ديركه فسبحان الله سكر اون اى مقدم اولاد و عيال و حضور
بالى ايله صحابى اولنه منتم حضور اولان اوتوز قرق بيك نفوس اسلاميه منه
يكيل اولميسلرين كنديلرني قشاله كيراسى شتاسلر نه دست بر سبته
خدمتكار كوره رك مقدمه كندولر ينك كديمين و عرق جبين الله تدارك
و تصرف ايلارلارى زرين ساغرلر ايله متبوعلرينه بانه صوند يلر و جكر
اره لرى دختر قرق چهره لر ينك كندولرى بوس وشم ايتكه قيامد قلرى
عارضى كلاملرين نقل مصطفى اعدا اولديغنى كوزل يله كور ديلر نعوذ بالله
من الحور بعد الكور

بعض تاريخك بياننه كوره ابو عبد الله الصغير الحرا سر اينده مستغرق عيش
و عشرت اولديغنى حالده مالقه نك اولو جهله گرفتار دست اعدا
اولديغنى خبر الوب قرال ايجون كرانبها و نادر الوجود بر طاق
اسب و اسلحه و قرايجه ايجون دخی كونا كون امتعه زر نكار ايله بعض
غوالى و طبييات ترتيب و اهدا ايله اخلاص و محبتي تا كيد وار دوى
خرسنيانى حالا هيجمات ديلر انه سيله صيقندر مقدمه بولسان عى
بو عبد الله الزاغل ايله محاربه ايتك اوزره كندوسنه قوه كافيه
ورلسى و هر وقت قرال طرفندن موى اليه الزاغل ك تحت ادار سندده
بولسان يرل قبضه تسخير اولنور ايسه كندوسنك دخی بلا نزاع
خرناطه يي تسليم ايلسى و بوكا مقابل قرال طرفندن دخی براى تعيش
كندوسنه بعض محاربه مالكانه صورتيله بخش و ترك اولمى
خصوصاتى اوزرينه براتفاق خفي دخی تعيد ايلدى

غير الزاغل و صورت استيلاى شهر بيضاء

بونك اوزرينه عساكر خرسنيان ملكتلرينه چكيلوب راز مدت امور
داخله ايله اشتغال نصكره تكرر بر حسيم اردو ترتيب ايله هنوز يد اسلاميانده
قلان ممالك اوزرينه يور ديلر سكر يوز طقسان اوج سنه سى جدادى
الاخره نك يكرمى طشوز بيجي كون درا شهرى النوب بعده موشقره و سائر بر قاچ
شهر دخی لامدافعه تسخير اولدى و ندين مكره طبره قلع مستحكمه سى محاصره
النوب ابو عبد الله الزاغل بيك قير سو اى و يكرمى بيك مقدار بياده

تدارك ايله قلمه مذكوره نك امداد يئنه كلىش ايسه ده سواريسى
مرتبه كفاهه اولديغدن فرقه محاصره اوزرينه اچيقدن
هجومه جسامت ايله مبوب جوارده بولغان پاورهائده اقامتله
اورادن فرصت بولديقه ابصال خساره باشلدى ووقوعه كلان
اوفق تفك مقالله زده خيلي غنائم و غلباته نائل اوله رق حتى
برمهر كه ده قرال فرديناك يكني قليب مقبول اولدى قرال موى ايله
بوتال ايله قلمه نك ايسندن قلمع ايمد ايدوب محاصره بي ترك ايله
مى سديه جگه كاله كين انتقامده دنهن فرصت اولان الزاعل حركت
ايدوب سنه مذكوره ايجنده كندوسندن تقدر موقع اخذ
واسنيلا اولمش ايسه جله سنى استرداد ايلدى

ايرتنى سنه قرال موى ايله جهن شهرنده اون اوچيك سوارى
والى بيك قدر پياده ن مركب براردو جمع و تشيد و مهمات لازمه بي
دخى بوسفرده بتون بتون مسلمانلر و جودى قلدر يايوب برهجمه اخرايه
دخى حاجت قالميه جق صورتده ترتيب ايله جوارده بولغان ييضا
شهر كيرينى محاصره ايلدى

شهر مذكور بريماچ اوشتده بولنوب پيشكاهى جريان ايدن برنهر صغير
واطرافى ثلثه سى منيع و صعب سنكستانلر ايله محاط و درونى
دلاوران عربدن خيلى مستحفظ ايله محفوظ و انبارلى عسكر
واهابلى يه اون بش ماه مدت كنساي ايله جك ذخائر و سائر مهمات
ايله مشكون و معبرلر صوآر قلىرى ايله مسدود اولديغدن بوراده
بو ايله حركات عسكر به اجراسى ممكن اوليوب مستحفظلر دخى
شجعيانه مقاومت ايتكده بولمش و مدت محاصره برقاچ اى
اولديغى حالده هنوز ابتداكى طوتيلان موقعدن برخطوه
ايلروانسه مامش ايدى بوانساده موسم صيف حلول ايله هواوار
ابصوب خرسنجان ردوسنك بولنديغى موقع ايسه ذكر اولغان
از قار و سائر برطنام بتاقر ايجنده اولديغدن عنونت هوا سبي
ايله ايجلرنده خسته لكر ظهور ايتكده باشلوب اكثر ضابطان قستاله
عاقبتى معلوم اولان بو ايله برهجمه نك لزوم تركي دأينده بولمشلر ايسه ده
قرال موى ايله باي حال محاصره يه درام اولمشلنده اصرار ايله شهر

مذکوره خارجدن وقوع بولمده اولان اعانه نك اوكنى كسمك ايچون
 مرلرده جسيم مترسلر و خند قلع خفر و مجددا طقوز عدد قلعه دخی بنا
 ايتدردی و بو حال ايله فصل خريف ورودايدوب بوند نصصه
 چادرلرده اقامت نمکن اوله میده جفندن اخشابدن متعدد قشلاقلر
 انشاسيله اردوگاه برشهر معور شكنه رضع و يار و اغياره قلعه تسخير
 اولمده بجه محاصره دن فراغت اولمده جنى اشعار ايچون قراليمه دخی
 جلب اولندی اشبوتدار گاتی کوردگارنده اهالی قلعه نك بازوی مقاومتلر نه
 فتور کلوب و همده کرک قانس و کرک مریه شهر لرنده بولنان عساكر
 اسلاميه نك انجق کندیلرینی محافظه یه کنايت ایده جک مقداره اوله رق
 بیضایه اعانه ایده ميه چکارینی استخبار ایلد کارندن شهرک خلاصندن
 نا امید اولوب استیمان ایتمکدن بشقه چاره قائم دیغندن بوکا اتفاق ایلدیلر فقط
 بیضا الزاغلك تصرفده اولدیغندن قبل الاستیمان اسنیدان ايچون کند و سنك
 یکنی اولوب شیخ حسن نام برمر دغیرت شعار ايله شهر مذ کوری محافظه ده
 بولنان سید یحیی مومی الیه الزاغله ادم اسرا ايله دشمنك تشبثات و حرکاتی
 و شهرده ذخیره و مهمات قالیوب نفوس محصوره بی تاب و توان اولدیغنی
 واکر امداد کوندرلر ایسه تسلیم شهره قرار و یلدیکنی اشعار
 ایلدیلر الزاغله بو حال دن زیاده سیه متکدر اولوب فقط مظلوم اولان
 اعانه بی کوندر مکده عاجز اولدیغندن ممکن اولدیغنی قدر طیانیه لوب
 نهایت عجزده مناسب کوریلان صورتک احراستی امر ایلمیه سکر
 یوز طقسان بش سنه سی محرک اونجی کونی بعضی شرائط اوزرینه
 عقد مقاوله استیمان اولنه رق بیضا فردینانه تسلیم قلدی

مومی الیه سید یحیی غرناطه ملکی متوفی ابو الحسنك برادر صغیری اولان
 سلیمك اوغلی و بوجه تله الزاغلك یکنی اولوب سلاله ملوکدن اولدیغندن
 و خصوصیه بیضا نك مدافعه سی امر نده کند و سندن ظهوره کلان
 حرکات شجاعانه دن ناشی قرال مومی الیه نك زندینه واردده فوق العاده
 حقنده احترام ایلوب حتی مر سیه مملکتی جمیع نواحی و مشغلاتیه
 لاجل التلطیف کند و سونه اعطا ایلادی

بورخارک برطانی دخی دیرلر که شهر بیضا نه ذخیره سز لکدن ونه ده سائر
 کونه عجز حال دن ناشی تسلیم اولمیه لوب بلکه قرالیمه ایزانک قوه حسن

و جانه تاب اور مقاومت اوله مام شد چو نكه اناي محاصره ده ايزايل يهي
طرحه ادم كوندروب بعض مواعيد عرضيه خفيه ملاقاتي التماس
اليسى اوزرته بر كچه تنها بر محامده يهي ايله لاي الملاقاة كرك شيوه جمال
طالغريي و كرك ابراز ايلديكي نفوذ و جواهر و سائر مواعيدى ايله مومى
اليسى كند بيه مقنون يتمش و بوند نصكره حقيقت حال الزغلدن كتم و اخفا
و انسوب شهر ك شدت فقر و ضرورتندن شكايته له تركنه رخصت
الغندر

اگر چه بور و ايت بديه نظره قبوله شايان كورلمز ايسده مومى اليه يهي
مؤخر اعمى ابو عبدالله الزاغلي دخي تشويق و اضلال ايله قراله تابع
قياش و بونا ميني نيجه بلاد اسلاميه نك بلامدافعه گرفتار سجن اسارت
اولسنه باعث اولمش اولديغندن بشقه ايلروده بيان اولسه جنى و جهله
بر مدت صكره دخي نصرايتى قبول ايله غناطه نك استيلاسى عقينده بعض
خدمتارده قرايانش ايدو كندن صورتحاله باقاند قده ياكند نك ايزاباك
عشق وصالى ايله شيفته حال اولمش و ياخود صوينده اولان قاجاق
جهتيله اصلنه رجعت ايتمش اولسى احتمالن رندن برى واقعدر

هر نه ايسه شهر يضا اولو جهله گرفتار يداعدا اولدو نصكره مومى اليه
يهي عمى الزغلك نزيده عزيمت و ابتدا كندى حقنده فردينك ابراز
ايلديكي معاملات لطيفه مبالغه ايله تفصيل و حكايه ايدوب بعده حكومت
نصارا ده مشهود اولان قوت و غلبه و ملت اسلاميه ده اولان ضعف
و تفرقه سببى ايله شمدنك بونله مقوله ممكن و بوييله تجاربات ايله ضعفى
اسلامك اياقلا راننده قالمسى مناسب اولسه جنى و بتون بتون مغلوب
اولوب قبول رعيت ايتكندن ايسه هنوز شان و قوت وارا يكن بويله
برقرل كر مونيله عتد مصافات ايتكدها معتول اوله جنى واديلرنده
دخي بر جرح نسيحت ايدرك مومى اليه اقتناع ايله فرال فردينان ايله
كورشمك اوزره رابر اولوب ردويه كوردى قزل بوحر كندن فوق الفايه
مخفوظ اولوب مومى اليه زيانده سبيله اكرام و التفات ايتد كد نصكره
عتد مصالحه يه قرار و يرلوب ابو عبدالله الزاغلي طرفندن تحت تصرفده
بولان قادس و المريه مملكترى ايله سائر قلاع و بقاع بالجملة فردينانه
ترك اولمشق و بومحملا اها ليسى قرايك رعيتى اولوب مقدا نمقدار

ویرک ویرمکده ایسه لایسه اتی قرال طرفه ویرمک واهال مر تومده
دایما حال سربسینده بولنوب متصرف اولدقلری املاک و اموال
و مساجد و معابد کما سکان یدارنده تالاق و امور دینیه و عبادت
مالوفه نریک اجر اسنده ازاده اوله رقی کسنه طرفدن صغوت کوسر لمانک
و بونره مقابل بیدل بشمرده وقع معلوم الاسامی موافق حکم
و تصرف علی وجه التملیک ابو عبد الله مخصوص اولاق شرا نطیله
بر مقاوله تحریر و طرفیندن مہر ایله مضبوطی مدت یسیره
طرفینده اجرا قلندی

بوند نصکره طہرنه و سرون و المنقار و سانوبرنا شہر لی دخی
بالضوع فریدنا نه البع اوله رقی بوجہ لہ مذاللا وقوعه کلان
منفریتدن جملہ خرمشیاں سرور و شادمان اولد بلر و قرال
مومی ایسه عسکر نی معاینه ایتد کده اشمو سفره عزیزم ندہ استعجاب
ایلدیکی التمس اوچیک کزیده عسکر دن فقط بیکرمی ییک نفر قالسوب
بولردن اوچیک کنی محاسبه لردہ و قصوری خستہ ک ایله قیج لیس
اولدینی تبیین ایدی

احوال غرناطه و ابو عبد الله الصغير

پادشاه پابرجای قدم یالکز غرناطه قالمشیدی و قسوعات سالتمہ نہ
عسا کرمہ حاجہ خرمشیا ک اوکندن فرار ایدن نفوس بیشمار اسلام
غرناطه یه تراکم ایله جملہ خانه و خان ود کانلر طویلقدن بشتہ اولاد
وعیالیه سو قائلردہ سفیل و سرکردان یاتوب قالقار برنجہ ییک
نفوس دخی بولمش و تہر بیضا ک و متعاقبا الزا ک تصرفتہ
بولسان الویہ و ایلا ک یداعدا یه دوشد یکی خبر لی متوالی اور و ایدوب
بولدن عرصہ ک جیوش دریا خروش خرمشیا نه ساراه اوله جیق
بریر قالماش و تہلکہ قسویہ کلن اولد یغندن هر کسی خنوف
و خشت استیلا ایلش ایدی و اوتہ دنبر و خاق الصغیر دن خشنود
دکل ایکن بوجاناک اوزرینہ بتون بتون کسنوسندن روگردان
اولوب الحما سرائیک اطرافده علساب و شتہ اجناسار ایله دین و ایمانی
و تخت سلطنتی کضاره صالندی الله بلا سنی ویرسون لغت اولسون
سوزار نی کند یسنہ قدر اسماع ایتکده ایدیلر

اشبو شورش مد هش اره سنده فردینان طرفندن الصغیر
 بر سفیر و رود ایلده ساهه مسوقه بی اخطار یعنی عمی ابو عبد الله
 قبول تبعیت ایدرک ممالکنی ترک ایتیش اولدیغندن حسب المعاهده
 غرناطه نیک تسلیمی تدکار ایلایوب حالوکه غرناطه ده غلیان اذهان
 برکال اولدیغنی حسینله یوار القنده امر مذکورک اجرا سی ممکن
 اولسه جفندن الصغیری حیرت اشعاب ایلده الحاله هذه غرناطه ده
 افکار اهالی شت اوزره جوش و خر و شده اولغنه قانس و المریه
 مملکتاری کی ویرانک قولایانله تسلیمی ممکن اوله میسه جفندن
 بمعنه اشعار و عدا ایچون بر مقدار مهمل اعنسانی اشعاب ایده جکی
 بیان ایلدی قرال ایسه شعار حقشناسی و نصفت ایلده انصافی قیدنده
 اولایوب اصل مقصدی هر نه طریق ایلده اولور ایسه اولسون
 غرناطه نیک استیلا سندن عبارت اولغنه الصغیرک اعتذارینی
 نقض عهد معانسه حمل ایلده همان اعلان حرب ایلدی بعضی ثقات مؤرخین
 روایتلرینه نظرا الصغیرک قراله ویردیکی جواب امتناعی حقیقه یچرندن
 ناشی اولایوب بلکه بروجیه مشروح رقبی اولان الز غلک اندفاعی
 ایلده عرب پادشاهانی عنوانی مختصر اکسندنده قالمش اولدینندن
 یو بهانه ایلده قسالة حکومتی اوزرینه بر محاربه ایقاع واحوال
 سابقه میه منی کندی حشده اولان سوء افکاری اصلاح ایلده تعکیم
 سلطنت و تحصیل استقلالیت نیتی اوزرینه اتخاذ اولمش بر تدبیر ایدی
 و یو کا ذکر اولغنه حق حالات ایلده استدلال ایدوب دیور که مومی ایله
 الحمر ده محبوس صورتده اقامت ایلدیکی ائشه و ذکر اولان جوابی
 فردینانه ارسال ایلدکدن صکره حدود مأهوری بولسان قوت
 طندیلانجانه بر معتبر ادمنی کوندروب آکر بر مقدار عسکر ایلده و طایفه
 یوری یه جک اولور ایسه قرانک دلخواهی اولان صورتک حسن
 اجرا سنده مدارس هوات اوله جغنی بیان ایلیمی اوزرینه قوت
 مرقوم بودا سه دوشه رک قبش اورتاسنده طوبله یلیدیکی عسکر ایلده
 صحرای مذکوره طوغری حرکت ایلدی بر طرفدن الصغیر مقدار کفایه
 سواری استعجاب ایلده بالذات مقابله سنده چیتوب ناکهاتی هجوم
 ایلده جله منی پرستان و اخذ غنائم فراوان ایدرک غرناطه یه عودت

و بنو حرکتی ایله اها لینگ امنیت و اعتمادی اولد بجه جلب
و دعوت ایلدی

قرال مومی ایله الصغیردن نه بویله بر حرکت مملوونی ونه ده حالات
سابقه اوزره مومی الیهک اها لینی کندیان خلود ایدر
قلم مأمول ایتر ایکن بخبر واصل اولوب حالوده عارلق فراس
حصصکومیه وقوعه کلان برحدود ناعدن اولون اول طرفه
سوق عسکر اولونق لازم کلمش و یضا محاصره سی انا سنده
مصارف فوق الساده ایمن مریکری کونده برتعیل اولسان اعانه
نقدیه دن ناشی قستاله ممالکی اها لینگ تاب و طاقلری قالماش
اولدیندن شادی غرناطه ایله دخی بر غائله چیتا لسا مق ایچون
الصغیر ایله ایو شلق طرفنی بالتر جمیع کندی وسیله مقدما تعاطی
اولسان عهدنامه احکامدن زائد اوله رق قادی ایله سارای
محاکم الصغیر طرفه ترک اولمش و غرناطه اها لینگ اعطا اولنه
هروع تأمینات و انصافات عینده قست ایضا لینگ موقنده برقیل
خرشیان عسکری اقامه سنده موافقت اولمش ایضا لینگ غرناطه
بر سفیر ارسال ایلدی مقدم مخر نیلار طرفدن استیلا اولمش اولان بادل
قلمه سی غرناطه ای انباری مشابه سنده بولسان جل البشرک کیدی
کبی اولمش الصغیر لک استبدادینه عزیمت اوزره ایکن انشای راهده
مهر مرسول واصل اولوب بعد اداء الحاقه قلب مذ کوره نک تعزینده
دخی برابر بولمش و تکلیفات مذ کوره یه ملک مومی ایله طرفدن
جواب درویر یله رک سفیر مر قوم اعاده اولمش اولسینه قرال فردینانک
انفصالی دوبالا اولوب عینان مبر و اختیار ایستدن کیدی و امر
وضا بطناک جغه وقت اولسینه رق همان کندیوی یانده بولسان بر قاج
معینان ایله انبلیه دن خروج ایلدی سارضا بولسان و ذکر اولسان
حدود امور قسوت طنیلا کندی سینه یولده یتوب و یه حال ایله
موقلین موقضه و عوارنده ایکیوز سواری ایله بانذات ابو عبدالله الز غل
و یه زالی اتلوا یله دخی یکنی سیدی عی کلوب عرض اخلاص ایلدیر
هیئت مذ کوره ایله اول عصرده مهور یجه شمل و نظیری اولیان
وضا صحرانده موصلت اولوب اون ایکی کون اطراف و اکنافک

یغما و تخریبی ایله اشتغال ورتاچ دقمه حرب وقتا لدن صکره
خبل عسکر ضایع ایلده رله و الصغیر اهل البسی بینه تکرار و قمع
و اعتبار قراندر ایله رقی الجمدان قلعه سنه ایکوز و حصن الرومانه
دخی اولقدار مستحفظ وضع و اقامه ایله ینمه موقایسه رجعت

قلادی

ذکر انان الجمدان غرناطه تک جانب جسنو بیسنده اوله رقی طرف
قرالیدن از اغله ترک اولانان موقعدن اولوب حصن الرومان دخی
سفر مذکورده موی ایله سید یحیا تک اترتیر و حیلہ سی ایله اله
یکسور لمشیدی شویله که موی الیه قتاله سورایسندن استحاب
ایلدیکی یوز نفره کسوه اسلامیه الباسی ایله قلعه مذکورده یه کلوب
کویا عساکر خر شناندن غرا ایله دخالت نیمازنده اولان قارنی افاده
ایلد کده قلعه ده یحیا بی یاور کیمسه بولساغله سوزلرینده الدنوب
غرناطه اوطنیله جمله سنی یحیر و الدیلر بی یحیر و کرد کده مسجننلرینک
سلاحلرینی الو بفقده هنوز سواد قیبت، قلمش اولان بذرة انسانیت
ثمره سی اوله رقی تلغلرندن صرف نغیر ایله جمله سنی غرناطه یه
ارسال و بو خدمت مساقانه سی ایله کیدوسنی مظهر الطاف

قرال مبدول النوال ایلدی

الزاعغل ایله یحیا تک بو وجهله وطن و ملتاری علیهنه اوله رقی قرالک
خدمته بولتاری و الزاعغل قرالک ترک ایله بیکی الزیه و قادس شهرلنده کی
معابد اسلامیه تک خلاف عهد و عتارله کاپسایه تمویل اولتاری
خلقک الزاعغل حقتده اولان حسن انظار سابقه سنی غیظ و خصوصته
تمویل یلش اولدیغندن کرک غرناطه ده و کرک ذکر اولان محالده
موی الیهم به سب و دشام اراغمه و منابر و خطبه لرده لعن و نفرین
ایلدیکه باشندی و اراق غرناطه ملکی الصغیر بالاده ذکر ی مرو ایدن
الجمدان قلعه سنه هجوم ایدوب استرداد و تخریب ایلد کدن صکره
سالورنا اوزرینه عزیمت ایلدی و المریه وادیسند بولان
سکنه اسلامیه دخی طرفلرندن آدمرا سال ایله ملک موی الیهمه
تبعیت و استمداد و استعانت ایلریر

ذکر امینای عذر و عاقبت حال ابو عبد الله الزاعغل

بروقتہ قدر قرل اردوسنہ پددرپی عسکر کلوب تجم اتمش
اولد یغندن الی بیک پیادہ واون ایکی بیک سواری ویشمار
تازمہ جی و مقدار کفایہ مطلوب وہماتدن مرکب برحسبم اردو
ترتیب ایله کندیسئی اوز بیک مقدار عسکر ایله تکرار و خا صحر اسنہ
کلدی و عسکر مذکورک بر فرقه سنی سالو برنا امدادینہ ارسال
وسید یحییائی عذرا شہرینی محاصره یه والزاغلی دخی جبل البشر
داخلہ واقع لیمارون قلعه سنی تسخیرہ مأمور ایلدی بو حالده
الصغیر سالو برناک اخذندن مایوس و غرناطہ یه عودتہ مجبور
اولوب یحیی المریه وحوالہ سنی خالی بولمقلہ قرالہ تابع ایلدی ایسہ ده
الزاغلی لیمارونده منہر نصرت اولہ محبوب و بعض ارباب حجت
طرفندن کندیسندن بوندن اول دین و ملت ایچون بونجه خدمات
ممبرورہ ظہورہ کلمش ایکن برمدتدنب و اعدای دینک غالبیتہ خدمت
ایتمی شمار اسلامی یه شایان اولدای تدار اولمقلہ طو دینی کار
نادم اولوب عاقبہ الامر معاہدہ سابقہ ده کندوسنہ ترک اولسان
اراضینک بر مقدار دخی قرل رقر الیمہ و بر طرف سنی دخی حسید یحییایہ
فروخت ایله افریقیدہ ہجرت وفاس پادشاہنہ دخالت ایلدی پادشاہ
مومی الیہ الزاغلی الہ کچورکده اندلسده وقوعہ کلان حرکات
بی ناموسانہ سنی یوزینہ قارشو بربر بر تعداد ایتدکن صکرہ مجازاۃ
کوزلینہ میل چکدردی و ہرنہ یه مالک ایسہ جملہ سنی ضبط ایدوب
کند و سنی سواغہ آندردی بیچارہ الزاغلی قادر ملر اوشتندہ دلیلکد
باشلیوب ہر کسک رقت و عاطفتی جلب ایچون ہم حالہ مرحمت ایدک
زیربان ندلس پادشاہی اولان الزاغلی شمدی صدقہ یه محتاج
دیہ الہ لال اولدی

مشاورہ روسای غرناطہ

قرال فردینانک برضوال محرر غرناطہ بی محاصره یه اولان نیت شایع
اولد قدم چونکہ ملوک بنی اجمرک جمع و تدارک ایتد ناری قوت مالیہ
و عسکر یه شمدی یه قدر اختلافات داخلہ ایله منعدم اولوب قسطلہ
حکومت قویہ سنہ قارشو مقابلہ ایدہ جک اقتدار ی قلمش واولانجه
سرمایہ بی جمع و اصلاح ایچون لزومی اولان ید ناعہ یرنہ ابو عبد اللہ

الصفیر کی وہام بجان برمد برین تدبیر می نش اولد ایستندن ملک موی الیه
 فرات تحت حایله دنا تله هیچ اولمز ایسه عمرینی دغدغه سز اخر ایتمک
 و سکه ره کله جکار له کوننده ظم و ر ایده جک مضراتی قید ایتمک
 رأی مهملانه سنی الزام الیه تکلیف صلح ایچون حاجی اولان ابو القاسم
 عبد المالح فردیشان طرفه ارسائی نصیم ایلدی البقی بویلیده رؤسای
 قومک انضمام رأی و رضاری دخی لازم اولد ایستندن الحراسر اینده
 بر محاسن عمومی ترتیب الیه مشایخ و فقهها و امر ا و رؤسا طو پلنوب حاجب
 ابو القاسم شمدکی حالد دولتک مالیه جه اولان قدر تسز لکندن
 و عدالتک کثرت و غلبه سی الیه ملت اسلامیه یه بر مدت نبرو عارض اولان
 ضعف و فتور دن بشه استقامت سنی چاره منیرد صور تنده عرض
 ایتمکده مشاهیر رؤسای عسکر یه دن موسی بن ابو الفازان مقابله
 ایدوب بوسوز نشانه حیت و قوت دکلد زیرانه دولته ده شوذلتی اختیاره
 مجبور ایده جک مرتبه قدر تسز لک ونه ده ملت زده اولاد و عیال الینی دشمن
 دینک بد قهرینه براقه جق قدر جناسز لک یوقدر جبل البشر و افریقیه
 اهل البسندن ماعد الحاله هذه غناطه شهر نده معلم و منتظم اوله رق
 یکر می یه کدن زیاده عسکر و در تیوز بیك نفوس اهل و ادر صدق
 و اخلاص و وفاق و اتحاد الیه عزیمت اولنور ایسه جناب حقک عون
 و نصرتی برمه در همان پادشاهز امر ایستون دیو ابو عبدالله طرفنه
 اشارت ایلدی ملک موی الیه بو حر کتدن بر مقدار غیرته کله رک امرای
 عسکر یه یه توجه ایدوب سز نه دیر سکن ملک و سلطنتی و اولاد و عیال الیکزی
 بونم لکدن خلاص ایتمک سز لک بازوی همت و جیتکزه موقوفدر دیدکده
 جه سی یکن بان ذات اسارتدن لغت شهادت مر جحدر الیز دن کلد یکی
 قدر او غراشور ز دیمار یله غرناطه نک محافظه سنه قرار ویرلدی و عسکر
 تحریری و ذخیره ترتیبی و اسلحه و تعینات تقصیمی خدمتلی حاجب ابو القاسم
 رعسکرک اداره حرکاتی موی الیه موسایه تنویض اولنوب نامداران
 امر ادن نجم رضوان و محمد بن زید دخی معیشت تعیین وینه امر ادن
 عسکریم محافظه استعکات مأموریتنه رلوشد و البسنتک اوغلی محمد
 ظاهر بن عسکر دخی او جیک قدر سواری الیه هر کون شهر دن جیوب
 احوال دشمنی جیس خدمته مأمور اولندی و سائر اهل شهر اشبو

عسا که ردیف اختیار اولنه رق اقتضاسنه سکوره استکامات
محافظه سنده و محارباته و جعل البشرین جلب اولنه جق زمار
و نایه سنده استخدام اولنق اوزره تصیم قلدی

به محله افرنج مؤرخیندن بری در که غرائب اتفاقا بتندر که و ما
دولتک مبدأ اقبالی براغتوس ایله اولدی کی اخی اعیان طور دخی
براغتوس و بده قسطنطینیة تک بانیس و اول اعیان طور دی بر قسطنطین
اولدیغی عیالو اخی اعیان طور دخی بر قسطنطین و اسپانیایی بر موسی قنق
و تسخیر ایلدی کی اخی اخی رنده حکومت اسلامیه تک دوای ایچون بدل مساعی
ایدن دخی بر موسی اولمشدر

غراطه لورک دولت علیه عثمانیه دن استمدادی

بعضی تاریخلرده غراطه اهل البی طرفیندن بولنده فرما نقرمای تختگاه
روم اولان سلطان یازید ثانی حضرت تلون دن لاجل الاستمداد اهلر کوندرلش
اولدیغیندن خاقان مشاریف رئیس مذهب و صفائی اولان پایایه یسکی
ایلچی ار سال ایله اکر قشتاله قرالی غراطه محاصره سنده اصرار
و سلطانلری اصرار ایله اید و مده تحت رعیتده بر انسان خرسایانلر حقیقه
بعینه اولوجهله معامله اولنه جغنی بیان ایله و باید قرال موسی الیه و صایای
لازمه ایفا سنی التماس ایتمش و پایا دخی التماس مذکورک تنفیذ و اجراسنه
جالشمش ایسه ده قرال فردینان عناد ایدوب محاصره دن دستکش فراغت
اولمش اولدیغی روایت اولنوب اتبعی معلوم اولدیغی اوزره بوارالق
سلطان یازید حضرت تلری مصر دن اور پایه کیندوب بر تقریب ایله پایانک
الله دوشمش اولان برادر لری سلطان جهنم سعاده جای ایچون پایا ایله حسن
معامله و مدارات ارزده بولمش و حتی سلطان جی مؤخر افرانسزلر
رومان لب ناپولی یه کتور دکلمنده کرک انلره رغما و کرک سلطان یازید
حضرت تلرینه جلیه پایا تسیم ایتدر مکه بو خدمتسه مکافات اوله رق
حضرت عیسی صلوات الله علی نبیه و علیهمه متعلق خزینه همایونده محفوظ
بولان بعضی تبرکات رومایه ار سال اولمش اولسند نظرا روایت مذکورک
اصل اولدیغی درکار در شوق در که غراطه لورک استمدادی محقق اولوب
اگر چه دولت علیه اول اقلنده غوائل مصریه ایله مشغول ایسه ده بونلری
دخی مایوس کوندر میده رلک بر طاعت دوشنا ترتیب ایله اق دکره حقیقارلش

و ممکن اولدیخی حالده جبل طارق و سبتہ سوا حلسہ تعرض ایلہ
غرناطہ اوزرینده یو کلان خرسنیا نلری اشغال ایتک تدبیری توصیه
اولمش ایسه ده اول عصرده یورتکیز دولتش قویمجی به سی جله دن زیاده
اولوب برده دوات علیه نه مصرفه ده تونس حکومتاریلہ اتفاق اوزره
بولاند یغندن دوتلارک اوصولره تقریبی ممکن اولامش و بوتدیرک غرناطه جه
بناشدہ سی کوریلہ مامشدر

❀ مدت محاصره و بنای ستافہ ❀

مدت محاصره نک اولارنده ایکی طرف دخی منساویانه محاربه و مدافعہ
ایدوب سرانیا که شمال و شرق و جنوب طرفلرندن غرناطه یه متصل و جبال
شامخه ایلہ حصون و مستحکم برطاق بقاع منیعہ دن عبارتدر غرناطه شهر
محصر ری ایچون لزومی اولان ذخایر و اشیا یی یتشدر دیک کبی فریدان
اردوسنه دخی جوار و لسان ممالک و مواععدن پیدری مهمات و ذخیره کاور
ایدی و هر کون گاه قلعه طرفندن و گاه اردو جابندن میدان حربیه چیقلوب
دبارز طاب اولسور و اصول پهلوانان سلف اوزره اکثریابرر بر مبارزه
ایدیلر ایدی هنر میدان و غاموسی برطاق عسکر ایلہ چند دفعه
قلعه دن چاتوب رمدیشمار اعدایی نولک سنان ورماح ایلہ سوره رلک
خیمه گاه اردویه قدر صوقلش و خبلی خسارتلر ایتش اولدیغندن ارزاق
مدخره و مهمات موجوده یی انک مضرتندن حفظ ایتک و برده بو اراق
قرالیمه ایزابلک اقامت ایلدیکی چانر دن خد مقبولک اهلایسه ایلایه
تش ظهور ایدرک اردوده اکثر خیمه لر یانمش اولدیغندن بردخی بو مقوله
قضا وقوعه کایمک ایچون درون استقامتده اجمار و احشایدن بر شهر
بناسنه باشرت و عساکر خرسنیا کیمه لی سکوندلی چالشوب
از وقتله بر خبلی خانه و کلبه و خسته خانه انسا و اطرافنه جسیم
بر خندق حفر و طاشدن دیوار بنا ایدرک اسمی سلتنه یعنی دین مقدس
نمیه ایلدیلر سلتنه شهر یی اولوجهله تمام اولوب بوندن فر دینارک
غرناطه یی المنجه کیر و دومیسه جکی استفهام اولمقله اهلای محصوره نک
بازوی متاوتلرینه قورکمش و یونک اوزرینه اسانیوارلک بر فرقه سی دخی
هر فصله طولاشوب شهره ذخیره و رود ایتکده اولان سرانیا یولاریخی
کسکله بو طرفندن ذخیره کیمک ممکن اولوب از مدته درون شهری خط

غلا اسانلا ايتن ايدى بى حال يان اشتا ك اوزر يى سىننه شيرىند
كافقورە موجوده ايله هجوم ايتكەن يىنقه چارە تاليوب لىكن هتكام
هجومده اجرا اولنه جق حركات عسكرىه يولنده ترتيب وتنظيم اولمديغى
چونك قلعه دن خروج اولمىد قده پيادگان سىلارعت ايدوب قبل السدد
بولان كندى سوار يارىنه ميدان جولان ويرمد كلرنند اعدا عسكرىنك
هم پياده سى و شدمه سوار سى براى كنده بولنر حمله ايتىدكلرنده برىمدار
مقاومتد نصكره پریشان اولدىلر وميدان محاربه ده برچوق اسير
وطوپ براقه رق و طليعه وسوار يانن خيل نفوس تلف اوله رق نهزما
قلعه ده رجعت ايلدىلر

اسپانيا مؤرخلى متعصب لرندن برى يازديغى تاييخده وقعه
مذكوره يى ايزابك كرامتده حمل ايله بيركه موخى ايهانك مسلمانلار
حقنه خصومتى پك شديد اولدىلر بولمىدن بومحاربه ده قىلدقلىرىنى
عينا تماشا مراد ايدوب ستافه شهرنده برىوكسك خانه نك
نچره سنده اوتورر ايكن عساكر خرسشان غنا طيه دن
چيقن فرق اسلاميه اوزرينه سوق اولمىد ايكن عسكر برىرينه
فاوشوب محاربه به به مباشرت ايتدكلرنده ايزابل خرسشانلر حقتنده
اولان كمال مر حمتدن ناشى همان ديزلى اوسنده دوشوب والارىنى
سمايه قالدروب كندى طرفلارندن كيمسه نك قانى دوكلسماسى
ايچون جناب حقه تعرض ونياز ايلدى و حقيقه دعاسى قبول
اولنوب مسلمانلردن التوز نفروقت ايتدىكى ويىك درتيزوز كمشى
دخى اسير اولمىد يى حالده خرسشانلردن بركسه نك يورنى
قنمىد

مشاوره نايه وحيت دوسى

هر نه ايسه خرسشانلر حالت مذكوره دن بالا ستانده وقت ضايع
ايتمه لك فراز يانى تعقيب ايله حصار شهر ك الله قدر صوقياوب شدله
حصر وتضييقه باشلا مش واهالى محصوره ايسه برطرفدن بلاى
جوع ايله بى تاب وتوان وپريانندن دخى شهر ك عسوة تسخير اولمىدن
هراسان اولمش اولمىلرله شرا ط معمله ايله تسليم اولمىلرلى
رؤ ساومتينانندن طاب ايلد بركيهت الصغيره افاده اولمىد قده

اری خلق استفسار ایمنون بر مجلس عمومی عقدی امر ایدوب
 او را ده سورت عالی بیان ایلد حضار دن رأی سؤال ایلدی سرفراز
 حیاتکاران موسی بن ابوالفازان دن غیر رسمی باشارینی اشاغه صالحوب
 کندی سلاطیننی دوشمنوزلر ایکن موسی الیه موسی سوزده اغاز ایدرک
 قراله استیمان ایتک تدبیرنه بولسان غیرت سزلر کویا سلا قتلینی
 وحرام اوله رقی اندخار ایدرک لری اموالک و تالیه بونیکه حاصل اولور
 ظن ایدوب بونجه امت محمدیه تک هلا کندی روی رعایا کوستر یورلر
 لکن خضاع ایلیم و داتلر که یورائی حتم و عاقبتک و خیمه در بسته دایله
 نه حاجت شمردی به قدر قراک رعایت دخیل اولان اهلان اسلامیه تک
 حالری میساید در خرنشانه تک بزم حقیرنه مضمر کانون دوشمنلری
 اولان لهیب بغض و عداوت غناطه یی السقرنده می سکونت بولور
 هله برکرم بنم انصاف لری بوزوب غناطه ده مالک اولسونلر باشمنه
 نه آتشار یاغیرلر کور بولور اخلاله هله غناطه حکومتده اوج مایون
 اهلان مطهره وار ایکن حکومت اسلامیه یی محو و تباه ایدرک حکومت
 نصاریه تبعیت ایتکسه و الحین ایلد کندی یی اسیر ایتکسه نه مجوریت واردر
 و بزه واجب اولان صولک نفسه قدر ملت و وطن اغورنده چالش مقدر
 جناب حقک مظلومین عبادی حقیقده عون و عیاتی هنکام
 اضطرابده ایریشور اشته بن اولومدن خوف ایتدی یکنی سزه کوستره ییم
 ویشور اکثر اولوب بیو لده جان و بات فدا ایدیم و بویله ناموس ایلد
 اولک ناموس سزلری ایلد اعدائک تحت قیهرنده اسیر اولمندن بیگ
 قات اعدا در دیوب سکوت ایلدی لکن حفظ و ظات نفسانیه لرینک دوامی
 ارزوسنده بولسان حضار محضسدن رد و قبوله دایر بر کلام صادر اولماقده
 اکثریت ارا موسالک خلا فنده اولدی یغی استنباط اولنوب استیمان ایلد
 شهرک تسلیمه قرار ویرلدی

و بعضی روایتد که قرال فردینان دها غناطه اوزرینه یوریمزدن اول
 ایچیندن ال طوتوب بنم مرادم غناطه دولتنی غصب و محو ایتک دکلدر
 بلدکه برمدتیر دنیو حکومت اسلامیه خانداننده ظهوره کلان نفاق
 و فساد دن ناشی حدود لده امنیبت و نه دولت مذکوره رعایا سنده و نه
 قشاته حکومتی تبعه سنده حضور و راحت قیلا مش و بو خاندان کندی

کندیلرینی اصلاح ایدیه جکری آکلا مش اولدیغندن مجرد غرناطه
احوالینی تسویه الیه حرب و قتال غائله لری اور تان قالیق ایچون
الصغیری تحت حمایتی و یوندنص که بر دخی نزاع و جدال
ظهور ایتیه رک اهالی اسلامیه زناه دشمنده بولنه جفی حوادثی
غرناطه اهلایسنه نشر ایدر مش و اکثر ساه دلان بوکا ایستوب قرائت
تحت منصفانه سنه تسکریله غیرتی کوتنمکده اولدقلرندن مجلس مذکورده
موسانک ایراد ایرلدیکی مقالاته ترهات نظریله باقبلوب سکوت اولمش
ایدی لکن بوانه قدر دول نصاراک تشاد کرده لری اولان اصول
تسخیریله نظرا موعیده مذکوره نک مقبوله شریوره جسی میدانده
لیکن عربلرک بوکا الدائمسی عیلا مستعد اولوب روایت مذکوره نک
انفا ذکر اولنه جفی وجهله بعد الیه هده قرال طرفندن اهالی غرناطه یه
ایزلمش اولان مکتوب مانه سندن غلط اولسی مأعوان و قرائن سابق
و سابق ذکر اولنان مجلسده موسانک سوزلری موافق حال و مصالحت
اولدیغنی هر کس قیلا تصدیق ایتدی کیری حاله ای عهده الله الصغیرک معلوم
اولان جبن و وهنیدن ناشی شوزمانده اجراسی لایزال اولدیغنی بیلدکلرندن
اختیار سکوت ایتیش اولدقلرینه دلالت ایدر ایسه ده بویله بر شخصک
مشریه خدمت ایچون سکوزیوز سنه نک عرب سولنتک بقیه سی
اولان حکومت اسلامیه نک محو و اند راسنه راضی اولمش اولدقلرندن بوعدر
ایله حیسنرک عینندن خلاص اوله مز لر

والد اصل مجلس مذکرک قراری خبری ایله حاجب ابو القاسم سستافیه
کوندریابوب لازم کلان مقاوله نامه نک نشطی الناس اولنفسه فردینان
وایزایل بو خبرناما مولدن متعجب و منسون اوله رق عقد مقاوله یه موافقت
ایلدیلر و غرناطه طرفندن مومی الیه ابو القاسم عبدالمناک ایله الصغیرک
معتداندن یوسف بن کبشه و قرال لر طرفندن دخی غوزلوا ایله فردیناندو
زافره تعیین اوله رق غرناطه قرینده واقع جرینه قریه سی موقع مکالمه
تخصیص قلندی ایکی طرف مرخصلری هر اخشام بعد العشاء خفیه
موقع مذکوره کلوب براییک ساعت ظرفنده مواد عهدیه مذاکره ایدر لر
و قرار ویریلان خصوصاتی هر مرخص متبوعنه عرض ایدوب تصدیق
ایتدردک نصکره مواد سبائرک مکالمه سنه مباشرت ایدر لرایدی بو وجهله
مدت مکالمه خلیفه اوزابوب فقط نه خرسنجان اردو سنده و نه غرناطه ده

قرار پذیر اولان خصوصاً سندن کیسه نک خبری اولدی نهایت مجلس
مذکورده و بریلان قرار اوزرینسه بری اهالی شهر حقنده اولنه حق
مساعدا ته و بری ابو عبدالله الصغیر ایله متعلقانسه مخصوص اوله حق
امتیازاته دائر اوله رق ابرو ابرو ایکی قطعه عهد نامه قلمه النوب قرال
وقرایچه و جمیع ارکان دولت و معتبران مملکت و ضابطان عسکر
ورهاین طرفندن تصدیق و تمهیر اولندی ذکر اولنان معاهده نامه نک
کلمه بکلمه و عباره بعباره ترجمه سی بودر

و غرناطه نک تسلیمه و اهالیسنه و بریله جک امتیازاته دائر مقاوله نامه *

پادشاه صاحب عظمت و شوکت و تاجدار معالی صفت دون فر دینان
ودونا ایزابلک امر و اراده لری و غرناطه ملکی ملا ابو عبدالله الصغیرک
مهری و امضاسی ایله مصدق بولنان و کبلی و مری خصی ابو القاسم
عبد المالك واسطه سی ایله خصوصاً سات ایه الذکره قرار ویرلشدر
برنجی ماهه * ملک مومنی ایله غرناطه ده و البیضا ئین و جوارنده کافین
قصبات و وار و شرده ساکن بالجه قواد و قضا و سائر متعینان
و عسکر ضابطلری و قبائل و خاندان صغار و کباری الحما و الحیران
استحکاماتی و الحما و الحیران قبول لری و قلمه لری و البیضا ئین
موقعنک صحرا یه ناظر اولان قبول لری و سائر مواقع منته کلمه سی اشبو
مقاوله نامه نک یوم قراری اولان تشرین ثانی نک یگر می بشنبی کونشدن
اعتبارا التمش کون مری و رنده قرال و قرایچه مومنی الیهما یه و ادملرینه
و عسکر لری نه بلا تردد و محتقاً تسلیم ایدوب قرال و قرایچه مومنی الیهما
دخی القصبه ایله البیضا ئین بیننده واقع و درون شهره ناظر اولان قلمه
دیوارینه افراد عسکر کردن هیچ برینک جیعمامسی و اهالی اسلام خانه لری نه
باقمامسی و خلا فده حرکت ایدن اولور ایسه شدیداً مجازات اولنسی ایچون
اردو قاضیلرینه مؤکد تنبیه ایلله لر

ایکنجی ماهه * ذکر اولنان التمش کون مدت منتضیه اولدوقده اوصافی
تعداد اولنان معتبران اهالی اسلامیه رعایای قدیمه طرزنده قرال
و قرایچه مومنی الیهما یه اظهار انقیاد و اطاعت ایله متبوع مخیم طمانیه لر
و مواقع مذکورده نک تسلیمندن برکون اول ملک مومنی الیه و قائلدر و سائر
اسملری مذکور اولان متعینان و معتبران طر فلرندن رهن اوله رق یوسف

بن بکشد ایله غرناطه والیضائین و سائر مواقع معیند معتبرانی اولاد
 و اخوانند بن بشیوز کیمسه تفریق اولوب موئی الیهامیه وریله واشبور
 ره نلار اون کون یعنی مارالبیان الحرا و الحیران استحکاماتنک تعمیرات
 لازمه سی اجرا و درونترین قوه کافییه و مهمات مقتضیه وضع اولنجه قدر
 توقیف اولوب بعده ملک موئی الیه طرفینه اعاده اولدل و ذکر اولسان
 ره نلر اشائی توقیفلرنده حسن معامله اولوب حواصی لازمه لری کلمه یخی
 نلارک و اعطا اولسه و احکام مقرره مشروطه بتما میا پذیرای حیر اجرا
 اولدقدن قرال و قرا ایچیه موئی الیه اول اول عهد لری دون ژان و اولاد
 و احفاد لری ذکر اولسان ملک ابو عبد اللهی و غرناطه ده والیضائینده
 ویر نلره تابع قرا و قصباتده ساکن و مقیم قواد و قضاة و ائمه و فقها
 الیه عسکر ضابطلرینی و جماعات خاندانک کیر و صغیرینی و ذکور و انثائی
 و حبیل البشر ممالکی الیه داخل مقاروله نامه اولان سائر ممالک و بلاد
 اهل البسنی بالجمله مظله امن و سعادت اولان زیر جناح رأفتلرینه قبول الیه
 ککدی رعایای قدیمه لری حقیقده مبدول اولان اتفاق مسلم لرندن
 نلری دخی بهره ورایلییه لر یعنی سایفه حایتلرنده کمال حضور و رفاة الیه
 هر کس مالک اولدیخی خانه و امول و املاک و اشیا ی منقوله و غیر منقوله یه
 کماکان و بلا مانع و مزاحم مالک اولوب نه شمده و نه بوند نصکره و هیچ
 بر زمانده مغایر عمل و حقانیت بونلره برکونه غدر و تفرغ و وقوعه کلمه سینه
 بغایت اعتنا و وقت اولسه و الحاصل اهائی مرقومه کرک موئی الیهامدن
 و کرک ضابطان و ارکان حکومتلرندن عنایت و مرؤت و لطف و فتوتدن
 بشقه معامله کورمیه لر

و جنجی ماده ۳۲ بوجه مقاروله ذکر اولسان الحرا استحکاماتنک تسلیی کونی
 اسپانیاعسکری باب العقار و باب السید دن و یا خود خارج شهرده واقع
 و داخلدن و الحاصل موئی الیهامک رأی و اراده لری هر نه وجهه متعلق
 اولور ایسه اولیلده داخل اوله جقلرندن کیفیت اقتضا اید نلره بیسایریله
 فقط برکونه فتیه بی مؤدی و املامق ایچون اول کونده الحرا سراینسه کیروب
 قامت ایده جک کسه لر شهرک دروننده کز میدلر

و جنجی ماده ۳۳ الحرا و الحیران استحکاماتی الیه قه لری و قسولری و شهرک
 الیضائین الیه و از و شارینک و صحرا یه ناظر اولان موقع مستحکمک بوجه

مقاوله تسليم اولندي يني كونده على طريق الزهن موقلين شهرنده موقوف
بولنان ملك ابو عبد الله ك اوغلي و برابر بولنان ذكور و انات و خادم
و مخدوم جمله عربلر دن تنصير ايتميا نلر ملك مومي اليه تسليم واعطا
اولنلر

بشنجي ماه ۵۵۵ قرال يقرليخ مومي اليها كرك كندولري و كرك اولاد
وانسا بلري ناهنه اوله رق سوز و يرر و عهد ايدرلر كه ملك مومي اليه
وقواد و سائر عوانلري تعداد اولنان نفوس اسلاميه نك بولند قلري
دين و مذهبلرينه اصلا وقتلعا مداخلة اولنميوپ جامع و مسجد لري
الرنندن المنيه و مناره و مأذنلري بوزلميه و جوامع و مساجد ده بولنان
اموال محفوظه و انلر مر بوط واردات و قففيه وجه قديم اوزره اداره اولنوب
نه مومي اليها و نه ده اولاد و احفاد لري طرفارندن بروجده و سبب ايله
تعرض اولنميه و مسلمانلر شريعت محمديه اوزره و محاكم حكام اسلاميه ده
محاكمه اولنوب جميع اصول و عادات و كسوه و قيافتلري هيئت اصليله لري
اوزره ابقا اولنلر

النجي ماه ۵۵۵ اهالي اسلاميه نك مر كبلري و بار كبلري و سائر هر كونه
دواب و مواشي و اشيار لري نه شمدى و نه ده مستقبله و هيچ برزمانده
النميوپ و الدرلميوپ و بروجده و سبب ايله مداخلة و تعرض اولنميوپ
وايتدرلميوپ فقط صغير و كبير بالجمه اسلحه نازيه مومي اليها طرفرنه
تسليم اولنلر

بشنجي ماه ۵۵۵ ذكر اولنان غرناطه و البضاين و جبل البشر شهر و محله
و مملكتلري و انلر تابع قرا و قصبات و وار و شلر و سائر اشجو و مقاوله نامه ده
اسمى مذك و راولان بالجمه نواحى اهالى و سكنه سندن رجال و نسوان
صغير و كبير بحرك اوتيه طرفنده و يا خود سائر استدكلري مملكترلر ده
اقامت مراد ايتدكلر نده متصرف اولد قبرى اشياى منقوله و غير
منقوله بي ثيله دكلري كيسه يه فروخت ايده بياوب بوبابده نه مومي اليها
و نه اولاد و احفاد لري طرفندن حالا و استقبالا بر كونه ممانعت و وقوع و ايسه
وا كرامات مذكوره بي مومي اليها اشترا مراد ايدرلر ايسه قيمت
حقيقه سنى تخمنا نأديه و اعطا ايدرك اله لرو مومي اليها اخر مملكته
بولنورلر ايسه طرفارندن وثيقه و كالت ايله مو كول و مأ موراد ملري

بولند جغندن بویه صایباق اموال اول بغی حالده وکلای مومی الیه
 طرفلرندن انلرک ائمه اوله رقی و بها و قیمتلری تماما ویریلرک استر اولنده
 سکرچی ماه ده بوجمهله اختیار هجرت ایدنر کافه ائمه و انبیا و سیم
 وزر و مجوهرات و اسلحه ناریه دن بشقد جمیع سلاح و قود و ملکاتلری
 برابر کوتوره یلوب بویاده نه مومی الیه و نه اولاد و احنادلری طرفلرندن
 حالا واستقبالا هیچ بر سبب و بهانه ایله ممانعت اولمقدن ماعدا همان
 شمدیدن هجرت ایتک استنبیا نر اولاد بغی حالده تعیین اولند حق مر سارده
 مومی الیه طرفلرندن تهنه ایتدیلرک اون عدیوک سفینه یه مدت
 مشروطه اولان التمش کونک ایچینده راكب اولوب امنا و سالما سواحل
 بر بریه ده واقع ائمه تجاریه نقل اولنان امکله ره نقل و اخراج اولندلر
 واشبو تاریندن اوچ سنه یه قدرینه اول صورتله هجرت ایده جک
 اولنلرک ذلک تعیین اولنه جق مر سارده مستحضر اولان سفینه لر
 ایله نقل اولنلوب فقط سفان لازمه نل بدارک واستحضاری ایچون
 مهاجرلر کیفیتی الی کون مقدم طرف حکومه اخبار ایلمسه لر و بونلر
 دخی کال حضور و امنیت ایله سواحل بر بریه ده واقع امد شد تجاره کنساده
 اولان ایما نلره نقل اولنلوب کندولرندن نه سفینه اجرتی و نه اخر کونه رسم
 و باج النیه واشبو اوچ سنه مدت منقضیه اواقه نصکره دخی هر نوقت
 اولورایسه اولسون ای الابد بومتوله بحرک اوتیه یانه هجرت ایتک
 مراد ایدن مسلمانلره قرال و قرالیمه مومی الیه طرفلرندن اصلا ممانعت
 اولنلوب و سفینه اجرتی ییله النیوب فقط هر رأس مهاجر ایچون
 بر دویله رسم ائنه و اولو جهله هجرت ایده جک اولنلر غناطه ده و ایضا نین
 جزانده و وار شلرند ولو احقاتنده و جبل البشر داخننده و سائر اسملری
 اشبو متاوله نامه ده مندرج اولان موافقه و واقع ملاک و اموال لرینی حین
 هجرتلرند مطلوبلری اوزره بیع و فروخت ایده منزل ایسه طرفلرندن هیچ
 موثوقه ایله مؤکل و کیلار بر آغقه مر خمس و مأذون اولد قلرندن اشبو
 وکیل طرفلرندن املاک مر قومه حاصلاتی وقت و زمانیه جمع واستحصال
 اولنلوب هیچ بر کونه مدخله یه و اشکال و تصعبیه مصادفت ایتکسزین
 حاصلات مر قومه بحرک اوتیه طرفنده و یا خود سائر دیارده اقامت ایتکده
 اولان صاحبیه تابع و ایصال قئنه

طغوز بی ماده * کرک قرال و قرا لیجه ایله اسمی ذکر اوانسان ولی عهد لری
و کرک سلاله زندن کلمه جک اولاد و احقاد لری نه شدی ونه ده هیچ بر زمانه
الحاله هذه قاله جق اهالی مسله یه و اولاد و انسا لری نه علامت فارقه
طاشیق ایچون جبرایتمه لر

اونجی ماده * قرال و قرا لیجه ملک مووی ایله غناطه و البیضائین شهر
و وار شلر نه مقیم اهالی اسلامیه حتمه بی در یغ بیور دقلری الطاف
و اعطاف جمله سندن اولق اوزنه تاریخ مقاوله نامه دن اوچ سنه هر ورینه
قدر اشیا و منازل اوزرینه ویرماری لازم کلان ویرکولری بخش و عفو
ایدوب فقط دخن و حنطه دن و اصول خرسنایان اوزره نیسان و مایس
ایلر نه تولد ایدیه جک طوار جنس سندن ایجاب ایدن عشر لر تمایله تحصیل
و اسنیفا قنه

اون برنجی ماده * غناطه ک حین تسلیم نه ملک مووی ایله غناطه
و البیضائین و جبل البشیر اهالی و مسکنه سی االر نه و سائر محارده
متمم صرف اولد قری ذکور و انث کافه اسرای خرسنایان بلا بدل مووی
ایله طرف نه تسلیم ایدیه و اما اهالی هر قومه دن بری مالک اولدیغی
اسیر نیخیزک اونه طرفه یکوروب صامتش بولنور ایسه و نک کندوسی
مواخذنه اولتیوب فقط اسیر هر قومی قبل انعتاد المقارله بیع ایتش
اولدیغنه و حاله ک نه اولدیغنه قسم ایتد کد نصکره موثوق و معتبر
ایکی شاه دخی اقامه ایله

اون ایلکنجی ماده * قرال و قرا لیجه ملک مووی ایله * کرک سائر اهلیت
خدمتکار و بار کبر و اسر لر نی سفیره ایله استخدام ایتیب وایتد رعیوب
اگر اجرت روز هر ه لریک اعطاسی و اصحابنک ارضاسی ایله استنور
ایسه انه

اون اچنجی ماده * شهرک تسلیم نه خرسنایان لر دن هیچ بر یسی فتمانک
رخصتاری اولدیغنه ادای صلوة اولسان جواسع و مساجده داخل اوله میوب
اگر خلاف نه حرکت ایدر یعنی جبرا بو مشالو جامع و مجتبه کیرن اولور
ایسه مووی ایله طر فلر دن اول شخصک مستحق اولدیغی مجازات شدید
در حال اجرا اوله

اون در دنجی ماده * طائفه یهود دن هیچ بر یسی ویر کو تمصیلدار لغی

و مسند قکارانی و حکومت ممبئی مثل او اهلانک محتاج الیهای اولان
 مأموریت ممتازه له نصب ایله مسلمین اوزرلرینه تسلط اولمیه لر
 اون بشنچی ماده * ملک ابو عبد الله ایله غرناطه و البیضا ائین و جبل البشرده
 و ناحیه لرده و اشو مناوله نامده ذکر اولان موقع ساعده * ساکن
 کافه فقها و قضاة دائم و قواد و مشیر و عسکر ضابطاری قرال
 و قرائچه مومی الیهما تک نظر لوکانه لرده وقع سابقلرینی ضایع ایتیم
 هر نه کونه افاده لری وقوع و اولور ایسه احالده سمع اعتبار اولسه و اصول
 و عادات قدیمه لری وجه سابق اوزره بقا ایدیلده و خصوصیه فقها
 و قضاة کماکان و یرکون و کالیغدن مستثنا و معاف اولوب عائدات و طایارات
 بنادیه و امتیازات سابقه لری ایله متعیش اولور
 اون التنبی ماده * بین الاسلام قحدهت اولان کافه منازعات و دعاوی
 کماکان مذهب اهل سنت اوزره و قضاة اسلامیه حضور لرده رؤیت
 و حسم اولنه

اون یدنبی ماده * قرال و قرائچه مومی الیهما اهلای اسلامیه خانه لرده
 علی طریق المسافر افادت ایتیم و البیضا و طواق و طوار مقبوله سی
 شیرینی المیوب و الدرمیه لرده مومی الیهما و نه متعلقات و عسکر لری
 اهلای مرقومه صرتمدن یکتمیوب رضا و رخصت لری اولد بجه خانه لرده
 بالو و ضیافت و یرمیلر و و یردرمه لر و الحاصل انلرک ضرر لری مستلزم اولد جق
 برکونه حال و حرکته بوانید لر

اون * ساکن بیجی ماده * اسبانیو لر دن بری لار رخصت بر حسمک خانه سنه
 کیرا ایسه قرال و قرائچه اول شخصک محاکمه و جزاسنی محکمه بلدییه
 حواله ایدنه لر

اون طقوز بیجی ماده * حقوق وراثته متعلق اهلای مسلمه بیننده
 وقوع و جق جمع دعاوی اصول قدیمه اوزره کندن قاضیلری معرفتیه
 حسم و فصل اولنه

یکر منبی ماده * ذکر لری مرور ایدن مواقع اهلای مسندن تسلیمی اساس
 مقاوله اولان شهر و واروش رقصات و نواچی مومی الیهما بیه ترک و اعضا
 اولد قدن اوتوز کوب مرورینه قدر اظهار مطاوعت و تبعیت ایدن لر
 و قاروده ذکر اولان امتیازات دن متع و بیان اولان اوج * نملک معافیتدن

تمامیله بهره و رادله لر

یکرمی برنجی ماده * جوامع و مساجد زوایا و کتاب ایچون مشروط اولوب بیت الماده موجود اولان اموال موقوفه اوتیه دنبر و اولدیغی کی یینه ققهای معلومه ک زیر دست اداره زنده اولوب بونلر واردات مستحصله بی برقاعده تنسب کرده لری اولان محالیه صرف ایده جکلرندن نه شمعی ونه یلروده و هیچ بروفته واردات مر قومه ک اداره سنه قرال و قرالیچه و اولاد و احفاد لری طرفندن برکونه مداخله و تعرض و قوعوبلیه

یکرمی یکنجی ماده * محاکم بلدییه مأمور لری اخر بر شخصک مر تکب اولد بغی تمندن طولای بر مسلمی جلب و تحاکمه ایده میسوب یعنی بابا و غلک وارغل باباک رقرنداش قرداشک و عزاده عزاده نک فعلندن مسئول اولوب

بالکهر کس کدی علی ایله جرانته

یکرمی اوچنجی ماده * لقائد احمد ابوعلینک حبسی وقعه سنده مشارک بولنان اهلی قزیه قرال و قرالیچه مومی الیهاعنوعومی احسان ایده جکلرندن کرک وقعه مذکوره ده تنف اولنان خرسننیا و عربلرندن و کرک اول اشناده یغما و غارت اولنان اموال و اشیادن طولای هیچ بروفته بر کیسه مجازات اولنیه

یکرمی دردیجی ماده * قابیل اهالی مسلمه سندن قتل نفوس و عدم اطاعت کبی ظهوره کلان کافیه حرکات عصبانیه قرال و قرالیچه طرفلرندن عفو و انوب کان لم یکن حکمنده اوله

یکرمی بشنجی ماده * ممالک سارنده بولنان اسرای اسلامیه دن بری فرار ایدوب غرناطه و البیضا ئین حد و دیله اشبو مقاوله نامه ده ذکر اولنان بالجمله شهر رقصه و قریه و ناحیه اراضیسی داخلنه ایاق باعرا یسه اسارتدن محاصر عد اولنه جغندن نه محاکم بلدییه مأمور لری طرفلرندن ونه ده اول اسیرک صاحبی جانبندن برکونه دعوا یه صلاحیت اولوب فقط اشبوا متیاز اندلس قطعده سی عربلرندن اولان اسرای مسلمیه مخصوص اولغله قناریه و یواوف جزیره لری زنجیلرندن اولان اسرایه شامل اولیه

یکرمی النجی ماده * ممالک مذکوره اهالیسی اوتیه دنبر و حکومت متبوعدر لینه اعطا ایده کادک لری و یرکوی بلا زیاده و نقصان تأدیه ایدوب بوندن زیاده

مومی الیها طرفه برکونه رسم ویرک و اعطاسنه مجبور اولیه لر
یکرمی یدنجی ماده * مواقع محرره اها لبسندن بری بجرک اوتیه طرفه
ویا خود دیار اخرده بولنوبیده ذکر اولنان اوچ سنه ظرفنده هودت
و کاکان اقامت ایندرا یسه سائر حقنده شایان طوتیلان کافه امتیازات
و عایاتدن حصه منداوله

یکرمی سکرنجی ماده * ذکر اولنان اهای اسلامیه دن بری انده بولنوب
بجرک اوتیه طرفه نقل و فروخت ایلدیکی خرسنیان اسیرینک بشخصه
اعاده سنه مجبور اولیه جنجی کی بهاسنی دخی رد ایلله اول اسیری صاندیغی
پردن استرداد ایتیه

یکرمی طقوزنجی ماده * کرک مومی الیه ملک ابو عبدالله و کرک اشبومقاوله
نامه ده مذکور اولان مواقع اهای مسلمه سندن بری بر منوال محرر هجرت
ایدوب صکره اول محلدن خشنود اولیه رق عودت و کافی السابق
اقامت ایده جک اولور ایسه اشبوعودت معین اولان اوچ
سنه نک ظرفنده و قوعبولدیغی حالده امتیازات سالفه نک جمله سندن
مستفید اوله

اوتوزنجی ماده * مواقع محرره متیم اهای اسلامیه تبارندن بجرک اوتیه یانته
عزیمت و عودت ایدنلر کال سربستی و امنیبت ایله تجارت ایتد کدن فضله
قرال و قرالیمه مومی الیها نک زیر تصرفلرنده بولنان ممالکک جمله سندن
دخی هر کونه تجارت و سیاحت ایده یله لر و خرسنیان تجار و سیاحتینک
ویره کلد کلری رسومانندن بشقه برشی ویرمه لر

اوتوز برنجی ماده * بوندن مقدم قبول اسلامیت ایتش اولان ذکور وانات
خرسنیان مهتدیلمی حقنده هیچ بر وجهله معامله تحقیریه وقوعه
کنورلیوب بونک خلافنده حرکتیه جسارت ایدنلر بولندیغی حالده
مستحق اولدقلری جزا لری قرال و قرالیمه مومی الیها طرفلرندن ترتیب
واجرا اولنسه

اوتوز ایکنجی ماده * بر مسلم و یا مسلمه یه دین عیسوی یه کیر مسی ایچون
جبر اولنسه

اوتوز اوچنجی ماده * بر مسلمک زوجیه سی خرسنیان اولدیغی حالده مؤخرا
مسلمان اولمش ایسه کندینک میل و رضاسی اولد قجه تکرار خرسنیان

اولسی ایچون جبرود دعوت اولنمه جعفرندن بومقوله لر زوچی ایله برخرسنان
حاضر اولد قلی حالده جاب اولسوب رأی ومیلاری سؤال ونه و بونلردن
تولد ایده جک اولاد ذکور وانات کذک خرسنیا ن ایلمکه جبر
اولنمه

اوتوز درنجی ماده * ذات زوج ویا باکر بر مسئله عشق ومحبت سیبی
ایله تنصرا یتک استدیکی حالده کرکی کبی استخطاق وتمحیق اولند قجه
قبول اولنوب اگر مزبوره پدرینک واقرباسنک وسائر احبابنک خانه لرندن
مجوهرات وسائر کبی بعض اشیا سرقت ایتش ایسه حکومجه اشیا ی
مذکوره بالاسترداد اصحابنه اعطا قلنه

اوتوز بشنجی ماده * کرک ملک ابو عبدالله طرفندن وکرک اشبو مقوله
نامه ده مذکور اولان محار اهای مسئله سی جاتلرندن اثنای محاربه ده
اسپانیولرک ومد جرکک وسائرک دواب ومواشی وصغیر وکبیر اموال
واشیا وامعه وکش والتون وسائر املاک لری ولو اموال موروه اولسون
اخذ وضبط اولنش ایسه نه قرال وقرالیمه ونه اولاد واحقاد لری حالا
واستقبالا وهیج بر زمانده استرداد دعواسی ایتسوب وکیسه یه دخی
بودعوای ایتدر میوب بالغرض برکسه اولوجهه ضبط ایدلش اولان مالی
مؤاخر طانیسه وبولسه ییله دعوای استرداد ایده میه وایدرا یسه
مجازات اولنه

اوتوز الننجی ماده * بوکونه قدر اهای اسلامیه دن بری النده کی خرسنیا ن
اسیرینی تمحیر ویا ضرب ویا خود جرح و قتل دخی ایتش ایسه بونک
ایچون اول کیسه نه شمدی ونه وقتا من الاوقات معاتب اولیه
اوتوز یدنجی ماده * مدت معافیت اولان اوج سنه نک ختامده اهای مسئله
املاک امیرییه دن اولان اراضی ایچون قیمت صحیمه لرندن زیاده وعدل
وحقایته مقارن اولیه جق صورتده ویرکویو برمیوب اراضی سائر یه
تطبیق اولنه

اوتوز سکرنجی ماده * کرک غنا طسه ده وکرک اشبو مقوله نامه ده مذکور
اولان مواقع وبلدانه اباعن جد متوطن اولان طائفه بی اسرا یل مقوله نامه
مذکورک حاوی اولدیغی کافه شرائط امتیازیه دن مستفید اولوب فقط
مقدما تنصرا یدرک مؤخراینه دین موسوی یه دخالت ایدنلر اولدیغی حالده

بولنده ایلروکی کانون اولک اون سکرنجی کونندن اعتبارا اوج سنه مهل ویریلوب
بومده جه سی بئرك اوتیه یانده نقل و هجرت ایدلر

اوتوز طقوز یی ماده * اشبو مقاوله نامه ده محرراولان مواقعه قرال
وقرایلیجی مومی الیهاطر فلرندن نصب واقعا اولنسه جق مدیر وقائد
و حاکم لرا اهالی مسئله حقننده ایفاسی ملتزم اولان معاملات احترامیه
واوضاع لطفیه یی و مقاوله نامه مذکورده مندرج اولان شرائطی تمامیه
اجرایه قادر و مستعد و اهلیتلی صنفدن اوله جغندن بولردن هر قنجهسی
بر حرکت نامر ضیه ده بولنور ایسه در حال عزل و تأدیب اولنسه رق برینه
اوصاف مطلوبه ده اخریری کوندریله

قرقنجی ماده * کرك قرال و قرایلیجه و كرك اولاد واحفاد لری حالا واستقبالا
و هیچ بر زمانده نه ملك ابو عبد اللهی ونه ده محال مذکورده اهل بسنی
غناطه نك يوم تسلیمه یعنی بوندن التمش کون صکره به قدر وقوعه
کلان حرکات و افعال لرندن طولانی هر نه کونه اولور ایسه اولسون مسئول
طوقمیلر

قرق برنجی ماده * قادمس مملکتنده بر مدت حکمران اولان ملك الزاغلك
خدمته بولنمش نه عسکری ضابطانلندن ونه قائد و سائر توابعات
و متعلقانلندن برکسه اهالی اسلامیه اوزرینه حاکم و آمر نصب
اولنیه

قرق ایکنجی ماده * ذکور و اناثدن خرسنیان و اسلام بینلرنده متحدث
اولان هر کونه زاع و دعاوی ایکی طرفه دخی امنیت بخش اونق اوزره
بری خرسنیان و بری مسلم اوله رق ایکی قائد حضور لرنده رؤیت
و حسم اولنه

قرق اوچنجی ماده * قرال و قرایلیجه مومی الیها كرك ملك ابو عبد الله
و كرك محال مشروحه اهالی اسلامیه سی حق لرنده نشانه لطف و عاطفت
اوله رق وعد و عهد ایدر لکه محال مذکورده اهل بسندن اولوبده کندی
قلمر و حکومتلرنده واقع جمیع قرا و قصباته اسیر بولنان نقدر نفوس
مسلمه وار ایسه بلا بدل معین اولان و قتلرده یعنی اندلس قطعه سننده
بولنلریش و قسطنطنیه داخنده اولنلر سکر ای طرفنده ازا و اعاده اولنه لر
و غناطه نك حين تسلیمه اعاده سی مشروط اولان خرسنیان اسراسی رد

اولند یغك ایکنجی کونی یوز نفری رهن طریقہ موقوف اولنلردن
ویوز نفری دخی رهن طریقہ موقوف اولیانلردن اولق اوزره ایکی یوز
رأس اسرای اسلامیہ محالرینه اعاده اولنه

قرق دردنجی ماده قرال وقرالچہ مومی الیہما ذکر اولنان ایکیوز نفر
رهن واسیری رد وازاد ایلد کلری کونده دون غوزالوهر ناندزک تحت حکمنده
بولنان ابن درامی وطن دیلا تصرفنده بولنان عثمان وقوت غبراک
اسیری اولان رضوان بالجمہ ازاد واعاده اولنلر وفقہ آد مینک اوغلی ابن
محمی الدین وسارباش نفر ضابطان عسکری که ابراهیم بن سراج
یوز غلغنده غائب اولشلردن نرہده اولد قلری یلتور ایسه کذلک ازاد
واعاده اولنه

قرق بشنجی ماده جبل البشر داخلنده واقع بالجمہ ممالکده ساکن
اروب قرال وقرالچہ مومی الیہما کر دن بستہ اطاعت اوله جق
رعایای اسلامیہ اللرنده بولنان خرسنثان اسیرلرنی عرض انقیادلری
کونندن اعتبارا اون بش کون ظرفنده بلا بدل وفدیہ مومی الیہما
تسلم ایدلر واکر اللرنده رهن صورتیله موقوف خرسنثانلردخی وار ایسه
کذلک اول مدتده اعاده ایدوب طرف حکومتدن کندولرنه برر مقبوض
سندی ویریله واشبوسندی ارا نه ایتدکلرنده برو طرفده دخی اولصورنلر
اشخاص مسئلہ مرهونه وار ایسه مبادله اولنه

قرق التنجی ماده غرناطه حکومتی داخلنده کائن لیمانلرده الحاله هذه
موجود بولنان سفائن بربریہ نک برکونه ممانعت وتصعوبات وقوعه
کتورلمکسزین ورسم وباج المنقسنزین کمال اخبت ایله محالرینه هودت
ایلملری ایچون قرال وقرالچہ مومی الیہما طرفلردن رخصتی حاوی ییورادیلر
اعطا اولنوب بونلر حفته هیچ کسه طرفدن غدر ورنجیده وقوعه
کتورلیه واما سفائن مذکوره نک هنکام عزیمتلرنده حکومت مذکوره
داخلنده بولنان خرسنثان اسرا سندن بریسنی نقل ایدلر ما ملری
مشروط اولدیغندن بوقراره مخالف اوله رق برخرسنثان اسیری
کوتوره جک اولان سفینه ایچون ویرلش اولان ییورلینک حکمی غیر
معتبر اوله وبوسیدن ناشی سفائن مذکوره نک قالقه جقلری حیدده
مومی الیہما طرفلردن ایکی نفر خرسنثان مأمور ارسال اولنوب بونلر

کیده جک کبلری برر بر تقش و تحری ایلده لر
 قرق یدنجی ماده * محال مذکوره اهای اسلامیه سی طوع و ورضای
 اولد قجه حکومت متبوعه لری طرفندن ایقاع اولان محاربانہ دعوت
 وعزیمته اجبار اولمیب فقط اسب و سلاحی بولسان فارسان
 اقضا ایلد یکی حالده خانه لرندن خروجلری کونشدن اعتبارا عودت
 ودخولری کونته قدر کذران ایدن مدت استخدا ملرنده برمعین معاش اعطا

اولنور ایسه اشبو امر و دعوتہ مخالفت ایتیه لر
 قرق سیکزنجی ماده * اهای اسلامیه دن مونریل شهرنده ارث
 ویاسا روجه ایلہ املاک و علاقہ لری بولسانلرکا کان تصرف ایلد لر
 قرق طقوزنجی ماده * درون شهرده ساکن اهای اسلامیه تک استعمال
 یتدکده اولد قلری صویک خارجہ بولسان مجرا لری بغایت حفظ و حایت
 اولسوب ذکر اولان مجرا زده کرک خرسنیا ن و کرک عربلردن هیچ یکسه
 اثواب یبقایه میوب و سائر کونه سووی بولاندره جق برحرکتده بولمیب خلافتده
 حرکت ایدن اولور ایسه شایان اولد یغی جزاسی مومی الیها طرفلرندن
 ترتیب و اجرا اولنه

النجی ماده * براسیر مسلمک کندی برینه رهن صورتیه براق دینی دیگر برمسلم
 فرار ایدوب غرناطه و اشبو مقاوله نامه ده مذکور اولان مواقع سائرہ حدودینه
 داخل اولور ایسه اول شخص بونک ایچون برشی و یرمکه مجبور اولوب و حکومت
 بلدیہ طرفندن دخی ارقه سنه دوش بلوب تضییق اولنیه

اللی برنجی ماده * اشبو مقاوله نامه تک انعقادندن مقدم دائن و مدیون
 بینده تعاضی اولمش اولان کافه حجج و منندات کا کان مرعی و معتبر اولوب حکم
 و مدلوللرینه تفسیر کلمیه

اللی ایکنجی ماده * اهای اسلامیه تک افعال و حرکاتنه نظارت ایچون
 تعیین اولنہ جق ضابطه مأمورلری خرسنیا نلردن اولمیب
 مسلمانلردن اوله

اللی اوچنجی ماده * اهای مرقومه تک نزح و وزنلری خصوصاته
 نظارت ایچون نصب اولنہ جق محنسلر دخی کذلک خرسنیا نلردن اولوب
 مسلمانلردن اوله

اللی دردنجی ماده * خرسنیا ن چارشوسنی ایلہ قصا بنجانه لری مسلمانلرک

چارشوقصایخانه لرندن ابرو اولوب مسلمانلرک امتعه وارزاق ولحوی
خرسنانلرک امتعه وارزاق ولحوضه قارشدرلیه و بو قراره مخالف حرکت ایدنلر
اولور ایسه مستحق اولدقلری جزای ویرله

اللی بشچی ماده ذکر وتعداد اولسان الحرا والحرین ايله قیولی
وقنععلری وسائر مواقع مستحکمه ترک و تسلیم اولند یغی کون اشبو
مقاوله بی مصدق ومؤید و ملک ابو عبد الله وخاندانی حقده بی دریغ اولان
عواطف قرالی و امتیازاتی حاوی اولوب مهر اسرب قرالیت ايله مهور
وحریر قور دالیه اصقیر ايله محلی اولان واحکام مندرجه سننده الی الابد
کمال رعایت واحترام اولتی ایچون اسمی ذکر اولسان ولی عهد ايله
کرامتلو اسپانیا قار دینالی وامضای دولت وعظمتای دین واپسقیوسلر
ورؤسای رهایین وکبار رجال دولت ودوق ومارکیز وقونلر ومأمورین
محاکم طرفلرندن تصدیق وتأیید ضمننده امضا وتمهیر ایتدیریلان
امتیاز نامه مخصوص غرناطه شهرنده ملک مومی الهیه اعطا اولنه

بزکه قشته ولیون واراغون وسجلبا قرال وقرالچه سیوز اشبو
مقاوله نامه دروننده مسطور ومنذکور اولان خاص وعام وکیروصغیر
کافه احکامی هیچ بروسيله وسبب ايله تغییر واخلال اتمه جکمه وحرف
بجرف مقتضاسنی کمال صدق وحقایت ايله اجراء ایدم جکمه محترم اولان
دینز ونطق معتبر ملوکانه من اوزر لرینه عین وقسم ایدم

اشبو نامه معتبر مهر ملوکانه من ايله تمهیر ومقرملوکانه من اولان
وغاده ویک درتوز طقسان بر سنه میلادیه سی تشرین ثانیسنک
یکرمی بشچی کوننده تحریر اولنقله اقتضاسنی اجراسنی امر ایدم
بناء علی ذلک بزکه مومی الهیه قرال فردینان وقرالچه ایزابلز اشبو مقاوله
نامه مهور دروننده مبسوط اولان کافه مواد بزم امر وارا ده من
ورأی ورضای ملوکانه من اوزره قرار پذیر اولش اولد یغندن نه شکل
وصورنده ونه عباره وهیئته یازمش ایسه مدلولاتی تمامها وحالواستقبالا
وهر زمانده مقبول ومعتبر یزد وخدمت مکرمنز دون ژان ايله سائر اولاد
واحفاد من وودوق ومارکیز وقونت ومعتبران مأمورین دینه وشرعیه من
وکیروصغیر والی ومحافظ لریمزه وقلاع وثغور امین وقائد لرینه ومجلس حکومت
اعضاسنه وشریف ملاقاتمن ايله من شرف بالجه کبار ومتخیرانه وسرای

ملوكانه من ضابطان واحرا سده و قلمرو حكومت زده كائن كبير و صغير
شهر و قصبه و قرية و ناحيه مأمور لری ايله كيان و صغير ضابطان
عساكر بریه و بحریه مزه و الحاصل قسمنی حال و مأموریتده و قسمنی دین
و مذ هبده اولور ایسه اولسون علی حده علی حده كافه افراد اهالی
و تبعه مزه امر و فرمان ایدرز که اشبو مقاوله نامه احکام مندرجه سنده
تمامیله و بلا علاوة و نقصان رعایت ایده لر و ایتدی ریه لر و نه شمیدی
و نه کله جک زمانده هیچ برکونه سبب و بهانه ايله بر حرفنی تغییر ایتدیوب
هیچ بر حکمتك خلافتنه حرکت ایتدی لر و ایتدی ریمیه لر و رسما و علما منع
ایدرز که مومی الیه من هر بری احکام مذ کوره دن بر حکمی زیاده
و نقصان طوته میوب اکر طوتان اولور ایسه مظهر قهر و غضب
ملوكانه من اوله و انك حقه فساد برات و او امر و تقلید هیچ وسند ات
ایدن قلبه نلوه مخصوص مجازات شدید بلا تأخیر اجرا اولنه و الحاصل اشبو
مقاوله نامه ده محرر اولان كافه مواد و احکامی بلایزاده و نقصان حالا و استقبالا
و هر زمانده حرف بحر ف اجرا ایدیه حکمیه و بزه متعلق ذوات و مأمورین و اهالی یه
دخی حالا و استقبالا و هر زمانده کندیمز کی تمامیله رعایت ایتدیه حکمیه و هیچ
برعت و بهانه ايله بر حکمنی تغییر و تبدیل ایتیمیه حکمیه و ایتدی ریمیه حکمیه
و عدو عهد و دین مقدسمن و کلام ملوكانه من اوزر لرینه عین و قسم
ایدرز

و اشبو حکم مخصوصمن ايله مؤکدا امر و فرمان ایدرز که جلد غزال اوزره
مسطور و نامن ممضا و مهر اسرب قرا لیمز ايله مهمور و حریر قور دالیسه
اصقبلا ايله محلی اولان متاوله نامه مذکورك اقتضاسی اجرا قانه تحریرا
فی ثلثین من کانون الاول سنة احدى و تسعين واربعمائة و الف من میلاد الهنا
المسبح فی محله و غا عند غراطه

ن که قرا ل و قرا لیچه مومی الیه ساک سر کابلی خد متدیم مومی الیه
فندی لیمزك امر و فرمانی ايله یازدم فرزند و زافر کاتب اسرار قرا ل
قرا لیچه

یز که مومی الیه قرا ل فریدنان و قرا لیچه ایزابل و محمد و مومی الیه دون
ان و کریمه محترمه لر یز دون ایزابل و دون انا و دون اریانا و دون اقط الیا
له برابر قشاله و لیون و اراغون و سچلیا و طلیطله و بلنسیه و والیس و میورقه

واشیلویه و سار دنیا و قرطبه و قورسیه و مرسیه و جمن و عارو و الجزیره
و جبل الطارق و مالدسکنه حکم ایدرز و برشلونه و روسلون قونت و قونسی
و سقای و مولینه حاکم و حاکمه سی و آئینه و یو پاری دوقه سی و اروستان
و غوسیان و مارکیز یوز اشبو مقاوله نامه احکام امتیازیه سی کا ملا قبول
و تصدیق ایدرز

دون ژان ❖ ولی عهد حکومت قشتاله و لیون و اراغون و سجلیا الخ
مقاوله نامه مذکور احکام مندرجه سی تمامیه قبول و تصدیق ایدرز
دونایزابل ❖ حاکمه پور تکیز بنت قرال و قرالیچه قشتاله و اراغون مقاوله
نامه مذکور احکامی تمامها قبول و تصدیق ایدرم
دون دیغو هورتادو ❖ اسپسوس کبیر اشبلیه تصدیق ایدر
دون الفونس ❖ اسپسوس کبیر سنتیاغو تصدیق ایدر
دون الفونس ❖ ضابط کبیر فارسان سنتیاغو تصدیق ایدر
مدیر مؤبدی قرال و قرالیچه اولان زمره فارسان قلعه الرباح تصدیق
ایدر

دون ژان ❖ ضابط کبیر فارسان القنطره تصدیق ایدر
دون آوارو ❖ سررها بین جماعت سن ژان تصدیق ایدر
دون پتر و غونزالس ❖ قرینال اسپانیا و اسپسوس کبیر معبد مقدس
طلطله و اسپسوس سکنا و اسپسوس اسپانیا و حاکم کبیر محکمه
قشتاله و عمزاده قرال و قرالیچه تصدیق ایدر
دون هاری ❖ قرالزاده کبیر حکومت اراغون و عمزاده قرال و قرالیچه
تصدیق ایدر

دون الفونس ❖ دوق شهر هرمنز عمزاده قرال و قرالیچه تصدیق ایدر
دون الوارو ❖ دوق بجا و قونت و انار مدیر دایره قرال و قرالیچه تصدیق
ایدر
دون پتر و فرناندز ❖ سرهسکر قشتاله و مستحفظ دایره قرال و قرالیچه
تصدیق ایدر

دون و یغو صارمیا تو ❖ قونت سالینا قد حکار کبیر قرال و قرالیچه
تصدیق ایدر
دون ژان تلرژ یزون ❖ قونت اورانا و سبیل نویس کبیر قشتاله تصدیق
ایدر

دون پتروها نریکز * مدیر کیر اندلس و عم قرال تصدیق ایدر
دون کوتیر * مدیر کیر لیون و خزینه دار کیر قرال و قرا ایچیه
تصدیق ایدر

دون ژان شاقون * مدیر کیر مرسیه و خزینه دار کیر قرال و قرا ایچیه
تصدیق ایدر

رودریغو * مدیر و خزینه دار کیر قرال و قرا ایچیه تصدیق ایدر
دون ژان * سبیل نویس کیر طایفه تصدیق ایدر
دون پتروها نریکز * سبیل نویس کیر اندلس تصدیق ایدر
دون فادریقی ها نریکز * امرال کیر قشتاله و قونت مودیکه و عم قرال
تصدیق ایدر

دون لویی * ایسکپوس بورغوس تصدیق ایدر
دون فری الفونس * ایسکپوس بلنسیه و قونت پرنیاس و قونفسور قرا ایچیه
تصدیق ایدر

دون فری فرنو * ایسکپوس اوایلا و قونفسور تصدیق ایدر
دون پترو شینس ایسکپوس قوریا تصدیق ایدر
دون اینی غوها نریکز * ایسکپوس قرطبه تصدیق ایدر
دون الفونس * ایسکپوس لیون تصدیق ایدر
دون ژان آریاس * ایسکپوس اویدو تصدیق ایدر
دون ژان * ایسکپوس اشتورغه تصدیق ایدر
دون ژان آریاس * ایسکپوس سفوی تصدیق ایدر
دون ژان * ایسکپوس زاموره تصدیق ایدر
دون فادریقی * ایسکپوس موندونو تصدیق ایدر
دون هانری * ایسکپوس اوخو تصدیق ایدر
دون پاولو * ایسکپوس اورانس تصدیق ایدر
دون هانری * دوق مدینه سبویه و قونت نیبلا و عزاند قرال و قرا ایچیه
تصدیق ایدر

دون غاستون * دوق مدینه کولی و قونت سانتا ماریا و عزاد قرال
و قرا ایچیه تصدیق ایدر

دون اینی غولونز * دوق اغانتادو و بارکیر سانتانا قونت الرمال و عزاده

قرال قرالچه تصدیق ایدر

* دون قادریق * دوق الباقونت پیدرا هیما و عزا ده قرال و قرا ایچده

تصدیق ایدر

دون بتر و هاری * دوق نیجازه و قونت تره وینو تصدیق ایدر

دون یلتران * دوق البکرک و قونت لدیما تصدیق ایدر

دون رودرینو پونس * دوق قادیس و مار کیز زهرا و قونت ارقوس

تصدیق ایدر

دون بتر و او سورویو * مار کیز اشتهور غه تصدیق ایدر

دون آندرس * مار کیز مویه تصدیق ایدر

دون غارسی فرناندز هانری * مار کیز آکیلا تصدیق ایدر

دون رودرینو الفونس * قونت بنا و انت تصدیق ایدر

دون دیغو فرناندز * قونت خیرا و انت تصدیق ایدر

تصدیق ایدر

دون برناردینو * قونت قروغه تصدیق ایدر

دون برناردینو * قونت لویه تصدیق ایدر

دون دیغولوپز پاشقو * قونت سانتستوان تصدیق ایدر

دون زان هانری * قونت قاستانده تصدیق ایدر

فرانسسکو * سچیل نویس لیون تصدیق ایدر

فرنان الوارز * وغوزالس * بزکه قرال و قرا ایچده افندیلریمزک کاتب

سرار و فرداریوز مذکور الان احکامک صورت قرار و تنفیذده

و شهود مذکوره نک وضع امضای شهادت و تصدیق ایلانکرند و حاضر

و شاهد ایدرک

و غرضناطه ملکی ملا ابو عبد الله الصغیر ایلده متعاقباتی ایچون قرال *

* فردینان و قرا ایچده ایزابل طرفندن اعطا اولسان امتیازنامه *

بسم الله القدیر الاب والابن والروح الذین هم شمسۃ اشخاص ولا لهم

الاصل واحد فی الالهیه الحی الیموم الناک رباسم صاحبه السعاده

مریم العذراء ام الله الی تخزن امرأة و فی صفة لافعالنا و فید منها و نسعدھا

و باسم راق ولی الله و صاحبہ نور اسپانیا و مر آنها الحامی لسلطین

قتستاله و لیون و باسماء سائر اولیاء الله رجلا وانا ثانی المقیمین فی العالین

بنيك اللهك عياتي ايله قننتاله ليون واراغون وسجليا وطليله وبنسبه
 وخالس ونيورقه واشيدليه وسا دنيا وقرطبه وقورس ومي سيه وجهن
 والار وجزيرة الخضرا وجل الطارق قرالغني وبرشلونه وروسيلون قونتلني
 وبسقاى ومولين حاكمى واتينه ونهوپازى دوقه لغى واوريستان
 وغوسيانو ماركيزلكى عنوانريله مجمل ومجمله دون فرديان ودونايزابل
 قرال وقراليجي وزمهراسب ملوكاه من يله جمهور وحرير قورداليه يله
 محلي اشوسيديمز ايله وسورت مضميه محفوظه سى ايله كرك زمانم ده
 بولسا نرك وكرك بد نصكره كى عسارلده كاسه جكلرك معلومى
 اولسونكه بنم امر وارا ده من اوزره غناطه ملكى ابو عبدالله ايله ويريلان
 قاره بنى تنظيم وشمير برتصديق وشمير اوانان معاهده نامه نك كافه
 احكامنى بتكرار تصديق وتاكيد ايتد كد نصكره يالكز مومى اليه ابو عبدالله
 ايله معلقانى ايچون دىنى اشوسامتيان نامه مخصوصى بروجه اتى شمير
 وحاوى اولدغنى خصوصى قبول وتصديق نيلشردر

برنجى ماده ورجاده بولسان طمس شهر وقراسى ايله دلياس ومي شنه
 ولباش وعندرش وجبيل وعشيشار وجبيلن وفريرا وبقيره واورجبا كه
 جبل البشردن وقدر لر جمه بى وراثت ومؤبدت اوزره فرديان وايزابل
 طرفلرندن ملك ابو عبد الله اهدا رتمليك اولنوب مومى اليه ايه عائد
 اولان واردات ومخصصات وعائدات وسائر بولدن بيله ملك مومى
 اليه مخصوص اوله جغندن ديلرايه بيع وفروخت واسترايه تهرين
 ايتد كد مومى وخص مختار اوله فقط هر وقت فروخت ايدجك اولورايه
 بر كره مومى اليه طرفه اخبار ايدوب انلراشتر ايدجك اولد قبرى حالده
 قار ويريله جك بدل نقدى ايله انلره بيع ايدج

ايكنجى ماده قرال وقراليجي مومى اليه عذر اشهرى قلعه سى ايله سائر
 مواقع مستحكمه سنى تعمير وطرف مجره وسائر مناسب كوردكلى محالرينه
 مجدداً استحكاعات وقهول انشا ايدج بيلوب اكر جانب مجره مجدداً برقلعه
 بنا ايدج و بولره عسكر ومهمات وضع ايله تقويت ويررل ايسه شهر
 مذكورك قديم قلعه سى ملك ابو عبد الله ترك وتسايم قلعه ووضع
 اولنه جق عساكر مستحفظه ايچون ملك مومى اليه طرفندن بر كونه
 اجرت ووظيفه طلب اولميه جنى مثالاو اجرا اولنه جق تعميرات

ایحون دخی کندوسندن بر اچده استلبه و شهر مذکور ده بولسان کافه عشار
واملاک بلا استثناء ملک موی الیه عائد اولوب اشبورادات کمال امانت الیه
کندوسنه واسل اوله

او شاهی مادده ملک ابو عبدالله الطیر و اخیران استمکامانی تسلیم ایلیکی
الده قرال و قرالیه موی الیه اوز بیک قانتاله التون که اون درت
ملکون بسوز بیک می اویده قیتمده در حکم جاریه اولوق اوزره ملک موی
الیه اعلا ایلدر

در تبحی ماده بمملک ابو عبدالله پدیری ابو الحسن زمانند نورو غرناطه داخلده
ارثا متصرف اولدیغی روغن زیت کارخانه لریله عهده سنده بولسان
کافه اراضی منزه و عهی قرال و قرالیه که کندوسنه بخش و اهدا ایلیش
اولدق لرندن جبل البشر داخلده کی املاک سائر سی مثلاً و ملک موی الیه
به نلره دخی کماکان متصرف اوله

بشاهی ماده بمملک موی الیه ک والده سی الیه همشیره لرینک و زوجه سنک
وملا ابو ناصرک زوجه سنک غرناطه داخلده و جبل البشر ده متصرف
اولدق لری تقدر بنجه نروارا ضی و ترلا و دکرمان و حجام و سایر اموال
و عشار موروثه لری و اراضیه قرال و قرالیه طرفلارندن کندولرینه ترک
واحسن اولغله موی الیه املاک مذکوره یه دیلدق لری کی تصصرف
ایدوب ملک موی الیه املاکی حتمنده بیان اولسان صورت وجهه بونلر
دخی استرلر ایسه فروخت و ترهین ایده ییله لرو بو امتیاز الی الابد
اولاد و احناد لرینه دخی موروث اوله

التبحی ماده بمملک موی الیه ک و کرک والده سیله همشیره لری
و زوجه سی وملا ابو ناصرک زوجه سنک متصرف اولدق لری املاک اوزرندن
نه شمعدی و نه هیچ بر زمانده رسم و ویرکو التیوب هر بری کافی السابق
تصرف ایده لر

یدبجی ماده بمملک ابو عبدالله و والده سی و همشیره لریله زوجه سی وملا ابو ناصرک
زوجه سی و اوغلاری و اوغلارینک اوغلاری و احفاد و سایر لری و بونلرک
قائد لری و خد متکار لری و جاریه و معتقه لری و خادمه لری و خانه لرنده بولسان
صغیر و کبیر بالیه متعلقات و منسوب بالری شمعدی و صکره و دها صکره و اخلاص
هر نه زمان بیک اوتیه طرفنه نقل و هجرت می ایدر لر ایسه کندولرینه

موجب جهالت اوراق اوزره قباله وقرایند طرفلردن دایما ایکی سفینه
احضار ایتدیرله و اگر شایه انزلک استدکاری حینده ذکر اولسان
سفینلردن بری بولنایسه توبه و استحضار اولغیه قدر توقف ایدمل
واشبو سفینه لایله هجرت ایدم جک ذکور و انات و صفار و کبار اجرت
سفینه و سایر کرب و رسومات کبی تکالیفک جه سندن معاف اوله رق
مالک اولوقاری اعتد و اشیا و اموال و التیون و کوش و مجوهرات و اسلحی
دخی برابر کوتوره بیلر و اما صغیر و کبیر اسلحه ناریه کوتورمیلر و مووی الیها
بولنلرک کرک ارکا بنده و کرک محل مقصوده و وصول ایله اخرا جنده نول
سفینه و رسومات مثالی براقه و برجه المیه جقارندن و آخرینه دخی
الدرمیه جقارندن بشقه شرق جانبده بولسان ممالک ترکیه و اسکندریه
و ناس املاک لردن هر قصبه ای استک ایدرلر ایسه کمال امنیت و حضور
ورقاه و احترام ایله نقل و اخراج ایتدیره لر

سکن بجی ماده ۴۰ ملک مووی الیه و کرک ذکر اولسان متعلقاتی و اولاد
و احفاد لری نقل و هجرت مراد ایتد کارنده نقد قال اولسان املاک
و اراضیلرینی استدکاری کبی فروخت ایدم من لری ایسه ینه کند یلری بالعه
و الاحترام صورت محرره اوزره نقل ایدوب فقط املاک حر قومه بی اداره
و وارداتی تحصیل ایتک ایچون طرفلردن و کیلر براقه لاشبو و کیلر
حاصلات واقعه بی اصحاب املاک هر قصبه مملکتده ایسه لر بلا مانع
و مزاجم کمال امنیت و سلامت ایله اورایه تبلیغ و ایصال ایدمل

طقوز بجی ماده ۴۱ اشبو معاهده نک امضاسی عتینده ذکر اولسان
حل البشره واقع مووی اولان قراوقصات و اراضی کاملام ملک مووی الیه طرفند
تسلیم اولنوب مووی الیه دخی عهد مسبوقی اوزره حسن اداره لرینه
اهتمام ایدله

اونجی ماده ۴۲ اشای محاربه ده کرک خرسنایلردن و کرک عرلردن طریای
و تلید تقدیر املاک و اشیا اخذ و اغتنام اولنش ایسه کان لم یکن حکمبنده
ملویه لوب بولنلرک اصحابنه ردی ایچون نه شدی و نه هیچ بر زمانه قال
قرالیم طرفلردن ملک مووی الیه و متعلقات و منسوباته امر و تکالیف
قوعو ایه ایا یعنی مقاولات مخصوصه و مقتضیات ضروریه منی بومقوله
موالین و املاک اریه دن اصحابنه ردی ایجاب ایدن شیلر اولور ایسه

بهاری مومی ایها طر فارندن تسویه واعطا اولنه مومی ایها طر فارندن
ان و قراره خلاف نه برخس نیانه ونه برمسلمانه حکم ویرلیه و خلافتنده
حرکت ایدنظر مظهر مجازات ازلله ونه بن عیسوی ونه مذ هب محمدی قوانین
وشرایع بیو خصوصک اجرا سنه مانع اوله میه

اون برنجی ماده ۴۰ ملک ابو عبدالله طرفندن بعضی اختعه واشیا ایله
لاجل التجاره بخرله اوبه یانه قائد لر و وکیل کونسله مجاز اولوب و نلرن
عزمت و عودتده واشی اقامتده مکرک و باج دلولو برکونه رسم استیلیه
اون ایکنجی ماده ۴۱ ملک ابو عبدالله قرال و قرائحه ۴۲ تحت حکومتلرنده
بولان مملکت هر طرفه الی عدد استریوکی امتعه و ذخائر نقل ایده یلوب
اشبو استرلک مرور و عبورینه کسنه طرفندن ممانعت و مداخله اولمیه
و هیچ برنبرنده و مکرک محملارنده رسم و باج و مکرک الیمیه

اون اوچنجی ماده ۴۳ ملک مومی ایسه غراطه دن چیتقد قد نصکره کندوسنه
تخصیص اولنان محملارک هر قعبسندده استر ایسه اقامت ایده یلوب شهر
مذکوردن خروچسندده دخی ججه خدمتکار لری و قائد لری و علمایی
و عسکری و شهر اهل بسندن استدرکری ایله و الحاصل هرکیم مراد ایدر ایسه
برلکده چیتقه بیله و اشبو و ابعات دخی اسب و طوارلرینی و عیال و اولادلرینی
و ذکور و انات و صغیر و کبیر خدمتکارلرینی برلکده کوتوره بیله لر و انشای
خروچارنده سلاحلرینی آلرنده و یا خود هر نه درلو استرلر ایسه اولججه کوتوردرلر
و سلا حارندن هیچ برنسی ضبط و توقیف اولمیبوب فقط اسلحه نازیله
کوتوره میدلر ونه شمعی ونه بعدازین هیچ برزمانده اشبوترک وطن ایدن
اهالی له لاجل التحقیر علامات فارقه طاشیمغه امر اولمیبوب بوجه
معاهده غراطه اهل البسی حتمنده بی دریغ اولان مساعدتدن
حصه عنداولر

اون دردنجی ماده ۴۴ ذکر اولاندیغی وجهله الحرا ایله سائر مواقع
مستحکمه ذک امر تسلیمی اجرا اولاندقد قرال و قرائحه مومی ایها دخی
مدور و اسرب مهر لر بله مهور و حریر قوردالیله محلی و اسامبسی
زیرده محرر و ساشمادلرله مصدق اوله رق ملک مومی ایله و والده سنه
و همشیره لرینه و زوجه سنه و ملا ابو ناصرک زوجه سنه ایر و ایر و اعطاسی
مقرر اولان امتیاز نامه لرینی بلا تأخیر ویره لر

بر که قرال فر دینان و قراچی پان بلزد کر اولسان خصوصیات بلجه امر
 و اراده ملو کانه من ایله قرار پذیر اولش اولدیغندن بلا استثناء کافه
 احکامی تصدیق و مقصود تزاریخی حرف بحرف اجرایه تصدیق ایدرز
 تحریراتی زمین من کانون الاول سنه احدی و تسعین واریه هائده و الف
 من میلاد الهام المسیح فی محله و ناعده غراطه
 شهود * دون ژان و مونا ایلیل الی اخره

ذکر اولسان متاواه نامه نک برر صورتی طرفین هر خصاری مهر لریله
 تمهر و بیگ در تیروز طاسان ایکی سنه میلادیه سنک بکر می استخی
 و سکر یوز طاسان یدری سنه عجزیه سی مهر سنک ایکنجی کونی قماطی
 اولام طایی اولدیغی شرائط غراطه ده نشر اولدوقده چونکه خانی
 خفیه مذاکره اولمقدمه اولان مقارله نک نتیجه سنی یالکر استخما دن عبارت
 ظن ایدرز ایکن بویه حکومت اسلامیه نک بتون بتون انقراض و اندر اسنه
 دائر اولدیغی بر دن بره کوروب نه کوفه داهییه اوغرا دقارینی اکلدی لر
 و بر قاج کون اول درد جوعه طاقت کتوره میه رک شهرک تسلیمی استدا عا
 ایدرز دن عید انده کیسه قلبوب هر طرفه عورتلر و چو لاق چو جترک
 و اختیار اولدغی و فوجده لر دن و هر اخره ابو عبدالله ایله و کلا و امر اسنه
 سب و لغت و دشنامدن بسته سوز ایشیدلر اولسی و جیه شهر اهل بسی
 اولیای اموری جبن و خیانت ایله اتمام ایدرک بویه اعدا الله و شکر کن ایسه
 غراطه نک طاشی طبرانی التمه مضطرب و نابود اولمیه قدر دامن در میان
 همت اولغه راضی اولدی لر

* غیرت موسی بن ابو القازان *

نام جلیل و مشهور جملی افد نجمه بیسان اولسان موسی مقدمی قرارده
 مخالف رأین اوزده بولند یخی حالده بر دفعه اهلیده کندی افکارینه استعداد
 موافقت کو رکله شرائط معرو عند نک قبول و عدم قبولی مشاوره سی
 ایچون بو کره دخی عقد اولنان مجلیس عمومیه ینه دهان حتی باز ایدوب
 ای غیرتوران اسلامیه نه تأسف و ماتم و بکا و شیون اطفال و نسوان
 کاریدر کوزیاشی یرینه قشره اخیریه قه و قانار عی و کوکوب هر دیکبری
 کو سترلم دولت و وطنی اغورنده ترک جان ایدر عددانده بولنق ولی نعمتک
 اخر نفسنده باشی اوجنده اغلیه نلر دن اولندن هر جسدرا کر سز نه شمی

عهد نه ثابت ایدر زنده ایستد کن المانی سرسکرانلر بزم قائمه فصل لب
تشنه اولد قلند شادی به قدر شهوانی و اولان مملات دلیل کافی دیکلدر
و عاقل حاله دوچار اوله جنم ممالک و خا طراته نسبت ایله احواله نه
قورقنده اولدیغمن موت پک اهنون قالور و اموال و املاک و قایه سی در دیله
ترتناموس و شان این جندار عن قریب مال و ملکلرینک کوزلری اوکنده
یغما و غارت و کویا حفظ و حرمتی مقتضای مقاوله دن اولان معبد
و مسجد لرینه نه کونه حقارت اولندیغنی و ازواج و اخوات و بنا تلرینک
سفه عسا کر اعدا احوالنه شراب قدحاری و سوندق قری کوره جملدر
افریقبه نه کی مالک اسلامیه دن اعتماد ایده لم و دها اولر ایسه اتفاق ایله
و سمن مقداری مدافعه به غیرت ایا لم ایمان نصیبه و ذل و ردا عمن
کندهی خلاص ایتمک یولنی یلورم فقط بوجه امت محمدیه به اجیم دید که
حضای مجلسدن لاوئم بر جواب ظهور ایتمی
موسای حیت پرداز بور ایده کسه نک کندینه دمساز اولدیغنی کوروب
کال حزن و یأس ایله خانه منه عودت و یک سودیکی براته سوار اوله رق
شهرک لویر نام قبو سندن خروج ایله غیوبت ایلدی بعض روایت کوره
یوم مذ کوره اخنامه قریب اسپانیا سوار یسندن بر فرقه عسکر
شملی بری جوارندن کچن لیکن سرایا آهسته مستغرق نهر من کولک کنارندن کبدر
بر اتلر به تصاف یلوریم اولدیغنی قریه دن کلوب قریه کندیکنی
سؤال ایلدی لر ایسه ده جواب ویر مامش و اوزرینه کییدن بر قاج
اتلو کند یسینی طوق ایچسون حله ایلد کفر نه حله سنک کارنی تمام
ایتمش اولدیغندن فرقه مذ کوره برن هجوم اندوبا وزیرنه سلاح یاغدر دیلر
سواری مرقوم یالکن باشنه فرقه مذ کوره ایله صواشه باشلیوب بر خیلمینی
اتلاف ایتمک کد نهمکره کند و سی دخی عجز و طاعت اسبندن دوشوب سرنگون
اولدی و بر زمان دیزلی اوسته سورینه راک اوزرینه حواله اولسان
تیغ و سمنانی دفعه اوغرا شوب بالاخره حرکت مجالی قالما مغله اسیر اولاق
عیسی ارتکاب ایتمه راک همان کندی نه نه و القا و اوزرندکی زره واسطه نک
ثقلیه قهرآبه نزول ایلوب بر دخی نشانه سی کورلیدی مؤخر ایدانه قلان
اسی اله کچور لکله اشبو فرقه به باشلو باشنه مقامت ایدن مرد دلیک موسی
بن ابو الفازان اولدیغنی تبین ایلدی و مصرع و شمس رحمت باری
قرین جانش باد

عز زلفه والیضا ایله ساسا کن صغیر و کبر و وضع و شریف قواد و قضاة
و علما و فقها و رؤسا و امرا معلوم کن اولسو نکه مطلوب بمن اولان صورت
اللهک عنایتی ایله حاصل اولنجیه قدر مملکتکری محاصره طوقه و غنائک
مواقع لازمه سنده عسکر اقامه ایتمک که قصر همت و نیت ایلمش در و جناب
حقه قسم ایدرز که عزیمت مصممه من بو در هر کیم سزه خلا فی سویار
ایسه دشمنکز در اشبو مکتوب بمن ایله سزه هم تو بخ و تقریع وهم و نصیح
و پند ایدرز مافقه اها البسی کی سزده کند یکنک تلف و هلا ککنه سبب
اولیک زیرا انلر عباد و اصرار ایدوب جهلا سوزینه الدانغله تلفلرینه
سعی ایتدیلر و تحت رعیتزه داخل اولوب خدمتتری قبول ایدر ایسه کن
بزه حتمکرده حسن معامله ایله مکافات ایدوب نشسکنزه و اموالکنره
امنیت اعطا ایدرز ایچکن دن افریقده کیمت اسلیانلر کنسون و بزم ایله قانی
اسلیانلر خانه لرنه املاک و امواللرینه کافی السانی قتمصرف اوله رق
قالسونلر بزول لطفی ایدم یورز چونکه سز دلیر و پاد و اصلزاده و ممتاز
برقو سکر خدمتمزده بولمکنزی ارزو ایدرز و حتمکرده انواع لطف و عنایتز
مبدول اوله جعفر و دینزه و کلام ملوگاه من قسم ایدرز که اگر سز طوع
و رضا ایله خدمتتری قبول و تحت رعیتزه دخول ایله قلعه لریکنزی
تایم ایدر ایسه کن مملکتکنن حقیق اسلیانلر حیثیوب حکومتن داخلنده
یونان ممالکنن هر قفسینده استاده و استراحت مأول ایدرلر ایسه
نده قنات ایچلرینه و هر کس اموال و اشیا سنه کماکان قتمصرف اولوب
ونه دینکره و نه اطوار و عاداتکره طوق قلمسوب جهه مساجد و جوامعکز
الحاقه هذه نصل ایسه ینه اویلیج یلیکرنه افاقلمسنه مساعده ایدرز
و بجزک اوتیه یاتنه یکمک مراد ایدنلر املاکنی نیله دکلی کی صا توب
بلا تأخیر و رغبت ایدرلر ایسه بزم احضار ایتدیره چکنر سفینه لایله
بلا اجرت کینسونلر و ما دا مکده بزم غرضین سزه هر درلو اولوکی و حتمکرده
فائده لی و خیر لی اولان عنایتی ایتمکدر در حال خدمتتری قبول ایتمکده قرار
و یروب بونلری سویلشک و ابروجه معاهده تحتنه وضع ایتمک ایچون ایچکدن
برنی انتخاب ایله طرفه ار سال ایدم سکر و بونک ایچون سزه الی کون
مهمل اعطا ایدرلر که ویریله جک قرار مدت مذکوره ناسخه پند اوله

شمدی خیر و منفعت گزیده طرفه در نظر ایدرک کند یکنوی مودن
 و اسارتدن محافظه ایدیکز اگر مدت مذکوره ده کلوب خدمتی قبول
 اختیار است که اولوقت بر دین سکینه حکم نماید من کسی کند یکنوی حکایت
 ایدر سکون را بمنزه هم ایدر که اولوقت سزی حضور و قبول
 ایتوب و کا در بر سوز گزی اشغاع را سعا ایتوب است ایواک و کمالت
 الکرده در قفس مناسب است ای اختیار ایدیکز به واجب اولی
 ادا ایدرک بوند نصکره حضور باریده التزام چقدر والسلام

قرال فریدنان قرالیمچ ایزابل

اشبو مکتوب غنا طه ده نشر و اعلان اولسندقدده مجلس قراری
 علیه بنده بولنان فرقه مخالفه کرکی کبی دهشت ایراث ایتکله آهسته
 آهسته افکاره بر مقدار سکونت کلدی ایسه ده وقوعدن خوف اولنان
 مهلکه بک فبدا دانه اولسندن ینه باب حیت ایضای وظیفه انسانیست
 سعیدن خالی اولمیلر بر حالد ابو عبدالله الصغیر بر موقع مشکله بولسوب
 چونکه وهی بلا سی اوله رق خلقک باشنه کنور دیکر اشبو داهیدی
 دفعه سی ایسه باشه چینه یاه جگنی مأمول ایتدیکنن قرال
 طرفندن سوعود اولان عنایاتی خاتم ایش اولجینی و اگر اینای و عایجون
 مدت مقارله به منظر اولسه خالده کنور یلان استمداد اختلال البه
 اولوقته قدر بر حادیه ایتعاع ایله شاید کندوسنک باعث تلنی اوله جینی
 جهته بو حالد قالمق کندی ایله قاننه دلشنه اولنره شکار و یرمک
 و جمیع هم فریدنانک احساندن محروم تالمق و عوده بالآخره جینی
 ابو عبدالله الزاغل کبی افریقیه سوقا قلرنده دیلمنک حالنه را غنی
 اولاق دیمک اولوب شقوق مذکوره دن هر بی نشیبه بره لکدن
 منج اولمغه قضیسی اختیار ایده جکنده مختصر و مضطر الافکار
 اولسیدی بر حالد و کلاسی ذلت انکاسندن بر طاعتی کندی افکارینه
 طانه ایدوب درون مقاولنده محرر اولان ایکی ماه مدت بمکینه رله
 غنا طه شهری قراله ویرلدیکی حالد هم ملا حضرات مذکوره بر طرف
 ایدمش و همده فریدنانک برقات دخی تمسوقی جلب اولمش اوله جینی
 افاده اولمغه بورای ابو عبدالله الصغیرک اضطراب افکاردن خلاصه
 مخرج ولوب اولوجومله شهرک عثمان تسلیم قلمه جینی خبرینی

قرال طرفه ارسال ایلدی فردینان ایسه قرار پذیر اولان احکام مقاوله یی
او غیرت و حیثیت معروف اولان خیرلرک قبول ایدوب ایتمه چکنارنده
تردد واضطراب اوزره ایکن ذکر اولنان خبر ناما مولی ایشید کده
سویجندن عقلی باشندن کینوب طوغریسی بن عربای تابو مرتبه الحق
و حیثیت سز ظن ایتمز ایدم واه واه بیر نجه مد تدر انساب افکار ایلنسم
بو تکلیف دها اولجه یقین اولسم راضی اوله جملر ایش دیو لوم و تشایع
ایلدی

✽ ایشیلای غراطه و انقراض دولت اسلامیة ✽

تسلیم شهره قرار ویریلان کون که بنی احرر دولتک آخر کونیدر اول
کیجه صباحه قدر الحما والیضائین سرایلی و بالجه شهر خانه لری
غریب و زلف و بنا و نوجده لایله ماتما که دیو نوب علی الشیخ ملک ابو عبد الله
خاندان و تملقاتی و خزائن و موجود و مدخر الثرون و کومش و فائس
امته و اشیا و جوهرات و وارایسه جمع ایله برکار بان عظیم ترتیب
و جبل البشر طرفه سوق ایلدکن صکره کندیسی شهرک و خزائنک
مفتاحلرینی واللی نفر سواری استیحاب ایله تبریک سلطنت ایچون
فردینک اردوسنه عزمت ایلدی ابو عبد الله اوزاقدن ظهور ایلدکنه
قرال فردینان استقبالنه مسارعت ایدوب اودخی قرالک اقبالنی کورنجه
احتراما اسبندن نزول ایتک استیدی ایسه ده فردینان راضی اولیوب
تکرار سوار اوله رقی ات اوشده ملاقات ایلدی لر اصول تخمینا اوزره
ابو عبد الله قرالک صایغ الی نوپوب و قرال دخی لاجل النسیاه الدین طو توب
دنیا دولتی ایچون تأسف عبدر حقیقتده مالک الملک جناب حقیر
بو عالمده هر دولت و سلطنتک برزوالی اولق عادات کونییه دندریدی
ابو عبد الله دخی مشابه الحاله هذه جمله مال و ملک و دولت و تبعه من
دست انصاف و مر چکنزده اولغله مواعید سابقه ملوکانه کزک
حسن ایضای استدعا ایله برابر اندلس و غرناطه ده سکز یوز سنه دنبرو
فرمانر ما اولان حکومت اسلامیة ک بقیه علامتی اولان اشبو انقراضی
قدیم ایدرم دیوب بوئانده حاجب ابو القاسم اختار لری قرا له تسلیم ایلدی
واودخی دونوب قرا لیمیه ویردی ملک نکبت زده نک ایراد ایلدی کی نطق
ما یوسانه قرا لیمیه من حجه کتور مکه له احکام مقاوله ک حرف بحرف اجرا

اوله جفنده شهید کز اولسون بوندن عسکره مودت و محبتن اصلاخلی بذیر
اولسه جقدر دید کدن عسکره رهن اولدورق موقوف اولان اولغلی
کنوردوب تسلیم ایلدی ابو عبد الله بن محمد سنه دینرواخذده حکومت
ایتدیکی غرناطه به اعداسنک شهنشک ایدرک کیردیکنی کورمامک ایچون
همان اورادن قسرال و قرا ایسه یه وذاغ یدوب جبل البشر یولی
طوقدی

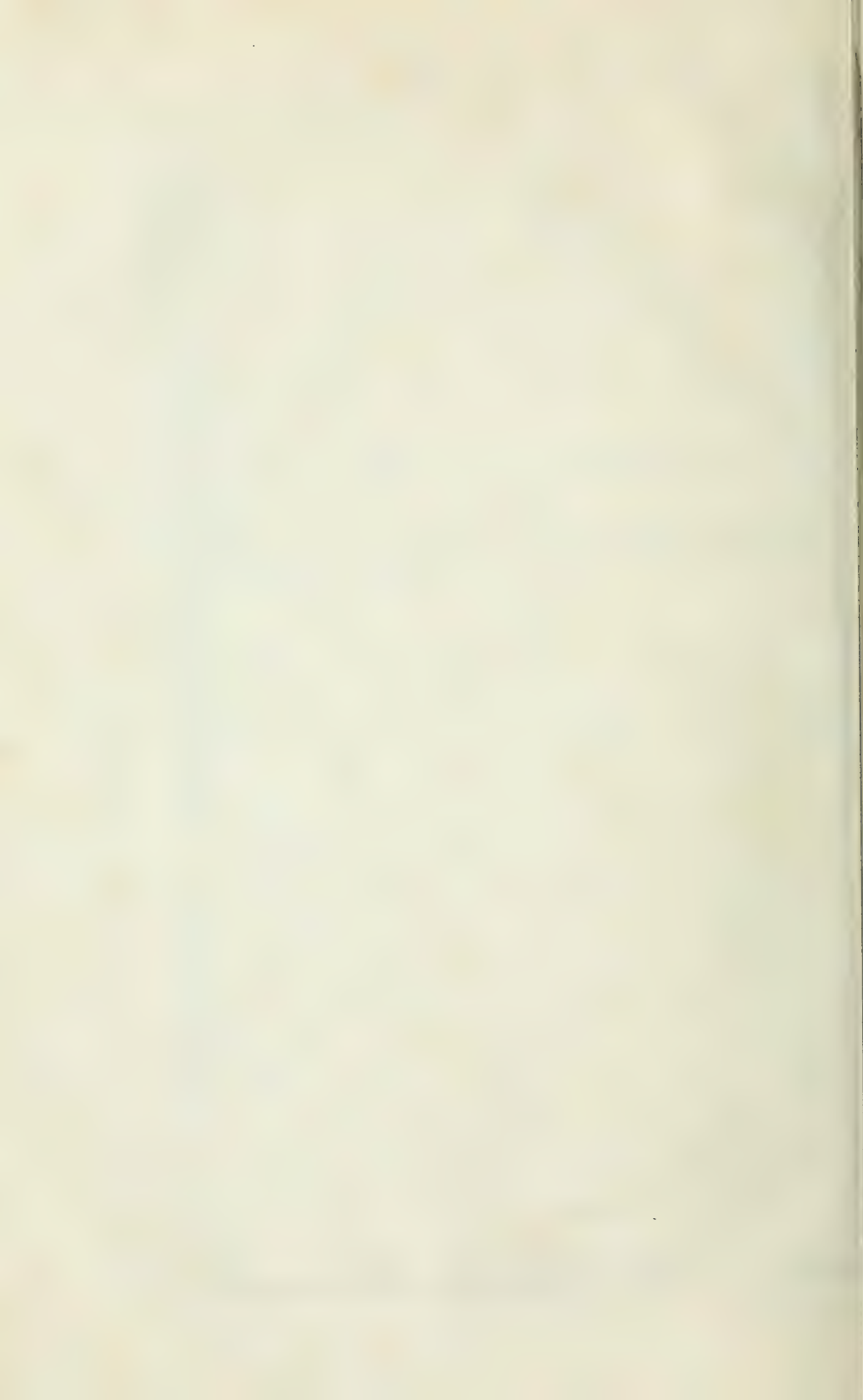
اسپانیا تاریخلرینک اکثر یسندده یازیلوردرکه ابو عبد الله الصغیر
اولوجهله طاع یولنی طوقوب با اول تبه سنه چقد قدده الحانته هده
اسپانیوللر یسندده عربک آه ایتدیکی محمل دیو مشهور اولال عوقعدن
صوکه دفعده اولوق اوزره دونوب غرناطه یه نغز ایله الله اکبر دیو برادلسوز
چکوب کوزلندن اشک ندامت و خسران فوران ایلدی بوکیفیت
والده سی عایشنک منقوری اولدقدده اغله اغله ناموسنر الحق چونکه
وطنکی و سندنکی هر دانه محافظه ایده ملک سکا عورتلرکی اغلیق
یراشور دیو عتاب ایلش و ابو عبد الله دخی یوقسنیعدن پک متاثر اولوب
ای والده یوقلا کتلمک بنم باشمه و حلقک باشنه کلسنه برنجی سبب
سن ایکن شمدی هر کسدن اول نر تمییب و تصیر ایدن دخی سن اولدک
والله العظیم اگر سنک یوسوزی سویلییه جگنی وقتی ایله ییلیدم جسدی
غرناطه طراخذده برافقییه قدر چالورایدیم دیمشدر

بعض تاریخلرک یسانه کوره ابو عبد الله الصغیر بر موجب متاوله تملاک
ایلدیکی اراضیده بر مدت اقامدن عسکره خرسنیا نازک اطوار تحکمانه لرینه
ویلکه کندی اتباع و متعلقاتنک هر کون برکونه اظهار ایتدکاری
اوضاع تقصیرانه یه طبانیه میوب عی ابو عبد الله الزاغلیک اثرینه تبعیتله
النده کی اراضی بی سکیان ییک قشانه الستونه قراله صاتوب فاس امیری
یونان ملاحدین مر بن زیدنه التجا و کندی تحکمانک محافظه سی
ایچون برکوره النی درلماش ایکن امیرموی البهک تخفی و قایه اغورنده
برمحابه ده بحر و ح اوله رق عزم عقی ایلدی

بروده شهرک اختارلری تسلیم اولندیکی کون که کانون ثانیسک
التنبی کونیدر غرناطه نک قبولری اجلوب کروه کروه اسپانیا عساکری
داخل اولدیلر و در حال نقدر قلاع و استحکامات وارایسه

عسکر و ضعیفه ضبط اولندی شهر خلق کمال حزن و یأس لرند
 خانه لرینه قیانوب و چو جق چولق ارکک قاری باش باشه و یروب
 بانغربانغرا غلغده اولد قیلرند غرناطه جنازه چیمش خانه یه دونوب
 آسیانیو لر شه و دخو لرند اهالی دن میدانده کسه کوره ما مکه
 تعجب ایتدی لر و طرف قرا لیدن غرناطه متصرفی تعیین قیلان
 قونت طنزیلا ایله قاردینال کبیردون پتروغوزالس جمله دن مقدم
 الحرایه کبیروب بلای کنگره سراه قاردینال هر قوم ایله شکل
 چاپای و قونت هر قوم دخی دیگر کنگره سنه قستاله بیر اغنی رکز
 ونصب ایلدی لر اول بیراغک تموجی خارجدن فردینان و اینا بلک
 منظور لی اولد قده همان یره قیانوب جناب حقه حمد فراوان
 ایتدکن عسکره شهره دخول ایچون عظیم الای ترتیب اولسوب جمله
 اکان دولت و امر اوضا بطنان و عساکر ایله قرال و قرا لیمه
 موچی ایله الحرایه سرائیه و اصل اولدی لر و الحسالة هذه موجود
 اولان دیوانخانه کبیره موضوع تخت حکومتیه قعود ایله بیتمکینه
 کلان عظمای بمسکتی اوراده قبول ایلدکن عسکره بی نهایت شنگ
 طوپلری اتیلوب اجرای شهرایین و مسرت ایلدی لر ربای بیکی را
 برای و شاه دهی کرا بدربا بماهی دهی بی کسی راجسه یارا که
 کوید چرا نه توینی پادشه هر چه خواهی دهی مؤرخ و یار دودیر که
 بوجمله بفرقه اولاد عرک ارض حجاز دن قالدسوب هیچ بطلد کوری
 و کور مدکاری یرلر ایکن گاه سفره تیغ و سنان و گاه عدوبت اسان ایله
 ایکی سنه ظرفنده فتح و تسخیر ایلد کوری محالری اسپانیولر
 بونجه متاعب و مشاق ایله سکر یوز سنه ده استرداد ایده ییلدی لر
 و یونکله براب انارک یوزندن کوریلان فوائد مدنییه و حسنات
 انسانییه نک تمکینی و بویه بر قوم جلیل حقنده کندیلرینک
 مؤخر ایتدکاری بار بار قبولد دهشتنی حالا اوروا خلقنک قیلرند
 اخراج ایده مدیلر

اندلس تاریخی

﴿جزو رابع﴾

﴿اندلسده ظهور ایدن بعض مشاعر علماک احوال مجمله و آثار﴾
 ﴿علیه لری ایله برطاقم ممالک و بلداتک اسامی و مواقعی و اهالی﴾
 ﴿اسلامیه نک بعض اداره داخلیه و مادات ملیه و خدمات مدنیه سی﴾
 ﴿بیاننده در﴾

صورت ضبط و اسنیلا سی جزو سابقده بسط و حکایه قلنان غرناطه
 شهری ایله حکومت بی احمر منقرض و مند رس اولوب بوند نصکره
 اسپانیاده قلان نفوس اسلامیه بر دخی تشکیل حکومت و توسیع قدرت
 ایله مدیروبو نلرک علوم و معارف و حرف و صنایعه حیرت بخش عالمیان
 اولان ایروملری همان حکومتلرینک قیامیه دوام ایدوب بوند نصکره
 متعصین خبرسنان اندن چکدکلی بلایا و مصائب و عقوبات و نوائب
 سببیه کیبی صوری تنصرایدرک مخدول و نالان و کیبی دخی ترک دیار ایتکل
 سفل و سرگردان اولد قلی حالدّه نابود و پریشان اولد بلر

تواریخ افرنجیه ده مقرر در که عرب ملتی قبل ظهور الاسلام برطاقم
 کوچه و اخشا مدن عبارت اولوب بعضیلری اسب و قسراق اوزرلنده
 غزوات و سریات ایله تعیش ایدر و بعضیلری دخی انلرنده کی دوه و قیون

و کجی سوزن ریه رفاه و قناعت اوزره کورلر ایدی معافیه لسانلرنده
اولان وسعت وقوه خیالیدلرنده کی جودت وحدت ملا بسه سیله هنوز
حروفک صورت ترکیب و تحریرندن جاهل اولدقلری حالده اره لرنده
مشهور شاعری و اصول مدینه و احوال انسانییه بی هیچ
برقودن تلذ و تعلم ایلماملر ایکن شجاعت و سخاوت الله تبارک و تعالی
اوله برق بونلرک فضائل و معایشتی جاری انسان اولنان قصائد بیغه
اباعن جد صورت شکرانه ده نقش الواح ضمیر اولسنور وینه سارنده مهمان
پرورلک و غریب نوازاق اصول هر شیدن زیاده هرعی و هر غوب
اولغله قطع طریق غیب اموال الله تعیش ایدن نجه سیله خیده لرینه
ورود ایدن غریبای انبای سبیل معبود و معتقدلری اولان اصنام
و الهیات قبلندن هر صل عطای مخصوص صورت سده و تمسوق سده
قبول و تلقیف و اعزازنده افراط ایدیلور اولد ایدن نجه نلرا هر قومک
نجه دهور و اعصار جمعیت مدینه اوزره تعیش اولدقلری حالده بیله
فضائل و محسناتی خلقک افکار نجه نجه کوچلرک الله ایقاع اولنان
خصائل انسانییه بونلرجه عادت ککنده ایدی

اشته قوم مذکور بواسطه اوزره گذارنده اعوام و شهرور ایکن
آفتاب اسلام مشرق بطحان علم افزاز ظهور اولوب ضیایه
خطه حجازی بر مرتبه طولانردیکه اول اقلیمک بو قدر ضیایی استغایه
وسعی اولما مظه از مدته حدود چنددن بحر سیاهه و منتهای شرق دن
اقصای غربه قدر طاشوب یابلدی مائۀ نایه دن صکره عباسیه دولتی
بغدادده و امویه حکومتی اندلده کسب وسعت و استقرار ایدوب ضیای
مذکور دن اشاره ایدن علمای اعلام نشر انوار علوم و توسیع و تکثیر اسباب
مدینه قیام و هر علم و فن ایچین مجدد وضع اولنان اصنلا حاق حاوی
مخصوص لفت کتابلری تدوین الله لسان عربی بخر ایکن عمان
بی پایان ایلدیلر

قبیله هاشمیه و سلاله امویه بینده من القیم جاری اولان محاسده
و محاصره بود فقه اعمار بلاد و احصار و بقای انار و یادگار دعوایه
انتقال ایدرلر بو یولده دولت شرقیه و غربیه بینده برنوع ادعای
تسابق ظهوره کلمکین یکدیگرینه رغم ایچون هر بری ملککنده فتون

و معارفك و حرف و صنایعك ایلر ایسنده هیت و هریری نیچه خزان
صرفیه اخیرینك ملكنده سر نمای تمین اولان فضلائ و آثار
جدیده اصحابی کندی ملكنه جلب ایله مفاخرت ایتدیله بنابرین
اشبو ایکی دولت معظمه ده دائره عدد و حسابدن بیرون علمای ذوی
الفنون رونمون اولوب بغدادك یتشدر دیکي ذوات ایله اکثر آثار علیه لری
الحالده هذه ممالک شرقیه ده معارف و معلومدر اماندلسده کی کتبین
فضل آثار بعد مسافده جهتیه بو طرفارده شهر تشعار اوله میوب
آثار بیشمار لرندن یالکز فقه و حدیث و تفسیر و قرأت مشایخ و اصول
دینییه یه متعلق بر جمع صغیر کور یله بیتمش و بونلرک دخی اکثریا کیمک
آثر لری اولدیغی نامعلوم قالمشدر

بعض کتب مطالعه سی اثنا سننده اندلس مشاهیر علماسندن
بعضیلرینك شهرت و نسبت لری و مستطرا آن و تاریخ و آثار لری ایله بعض
آثر لری نظره گذار تحقیق اولغله تاریخ و آثار لری صر مستجد ترتیب اولان
جدولده تبرکاذکر و ابراد قلندی لکن بوندن علمای اندلس
بو مقدار دن عبارت ایمش معناسی اکلا شلیق لازم کلنز که بوراده
ذکر اولنان عدد جزوی یالکز احوال و آثار لری ممالک شرقیه ده معارف
اولنلرک بیکده بریدر و بوقیاس یله کندی لری و آثار لری بوزالره کلامش
اولان ائمه علوم و فقها و محدثین و مفسرین و حکما و شعرا و اطبا
و سایر اصحاب تألیفات و مقدار اوله بیله چکی اکلا شیلور

بعض مشاهیر فضلاء اندلس

كتبه واسم وشهره	استطراسي تاريخ وتعل	معارف اولان اثارى
وفاتى		
الشيخ الكامل المتورع الاديب طاهر بن ايوب النكوى	بظليوس	١٩٤ شرح اشعار الستة
القاضي العادل المحقق محمد بن سعيد بن بشير بن شراحيل المعافرى	قرطبه	١٩٨ قرطبه
الشيخ المحدث الكامل زياد بن عبد الرحمن بن زياد اللمخى المعروف بشبطون	اندلس	٢٠٤ قرطبه
الشيخ المحدث الفقيه ابو عبد الله محمد بن عباس بن عبد الواحد بن يحيى المعارفى المعروف بالاعشى	قرطبه	٢٢١
الشيخ الفقيه المتورع ابو محمد يحيى بن يحيى بن كثير بن وسلاسى بن شمال بن منغايا اللبى المالكي	بربر	٢٣٣
الشيخ البارع المتقى ابو مروان عبد الملك بن حبيب السلمى المالكي	قرطبه	٢٣٨
		اعراب القرآن * رعايب القرآن * الواضحة * طبقات الفقهاء * شرح الموطأ

كتبه واسم وشهرته	مؤلفه أو أسى تاريخ ومجلد	معارف أو لسان أثارى
الشيخ الإمام الحافظ قاسم بن محمد	قرطبه ٢٤٢	* أخبار صلحاء الاندلس * غرائب أخبار المسنين ومناقب أثار المهتدين
الشيخ الأديب المتبحر القاضي أبو القاسم محمد بن أحمد	مالقه ٢٥٠	* التعريف بطبقات الامم * جوامع أخبار الامم من العرب والعجم * صنوان الحكم *
الشاعر البليغ أبو بكر يحيى بن الحكم الغزالي	اندلس ٢٥٠	* ديوان الغزالي *
الشيخ الفقيه الكامل أبو عبد الله محمد بن أحمد بن عبد العزيز العشي	قرطبه ٢٥٤	* القبلية *
الشيخ الإمام الحافظ أبو عبد الرحمن بن محمد بن يزيد	قرطبه ٢٧٦	* تفسير إتيقي * المسند *
الشيخ المحدث الكامل أبو محمد قاسم بن محمد بن قاسم بن محمد بن سيار	قرطبه ٢٧٨ ٣٢٨	*
الشيخ المحدث المتورع أبو عبد الله محمد بن الدفاع	قرطبه ٢٨١	*

٧. بوذا لك تاريخ
وفاتى كتب
موجوده ده
مهورت مختلفه ده
مطبوط
اولد يغندن
تحقيقه محتاج در

كنية واسم وشهرته	منظر رأسي	تاريخ ومحل وفاته	تعارف اولان اثاره
الشيخ المحدث الكامل ابو عبد الله محمد بن عبد السلام	قرطبه	٢٨٦	*
الشيخ المحدث الفقيه التيه يوسف بن يحيى بن يوسف الازدي المعروف بالمغامي	طليطلة	٢٨٨ قيروان	* فضائل الامام المالك *
الشيخ المحدث البارع ابو محمد قاسم بن ثابت العوفي	سرقسطه	٣٠٣ ٤١٠	* الدلائل في الحديث *
الشيخ المحدث الصادق ابو عبد الله محمد بن ابراهيم بن حيون	وادي الحجارة	٣٠٥ قرطبه	*
الشيخ الكامل المتورع محمد بن موسى المعروف بالافشين	قرطبه	٣٠٧	* شواهد الحكم *
الشيخ المحدث الفقيه ابو عبد الله محمد بن عبد الله الحولاني المعروف بابن القوق	باجه	٣٠٨	*

٧ بوذاك تاريخ
وفاتي دخی تحقیقه
محتاجدر

كتبه وسمي وشهرته	سقط رأسي	أرضه ومحل وفاته	معارف اولاد اثاره
الشيخ الاديب المتبحر عثمان بن ربيعة	اندلس	٣١٠	* طبقات السعراء *
الشيخ الفقيه الكامل ثابت بن نذير المالكي	قرطبه	٤١٨	* كتاب الجهاد *
الشيخ المحدث الزاهد ابو عبدالله محمد بن فطيمسي	خافقه البيره	٤١٩	*
الشيخ العلامة المتبحر ابو عمر عبد الله احمد بن محمد بن عبد ربه بن حبيب بن حدير بن سالم المعروف بابن عبد ربه	مالقه	٣٢٧	* ارشاد في اللغة * * كتاب العقد * * في معرفة العلم والاداب * * شرح المقامات *
الشيخ المحدث الكامل ابو عبدالله محمد بن عبد الملك بن ايمن برفرج	قرطبه	٣٣٠ قرطبه	* * *
التاضي المتورع الفقيه ابو عبدالله محمد بن عيسى	قرطبه	٣٣٧ طاجل	* * *
الشيخ الفاضل الامام ابو محمد القاسم بن اسحق بن محمد بن يوسف النحوي	قرطبه	٣٤٠	* احكام القرآن * * نسخ الحديث ومنسوخه *

كنية واسم وشهرته	مستند رأسي	بارخ رحيل	تعارف اولان آري
		وفاتي	
الشيخ القابذ القازي ابوبكر محمد بن سعدون التميمي	جزيرة	٣٤٤	✱ ✱ ✱
القاضي المحدث الفقيه ابوعبدالله محمد بن احمد ابن يحيى بن مفرج	قرطبه	٣٤٨	✱ فقد الحسن البصري في سبع مجلدات ✱ فقه الرصري ✱
الشيخ القاضي الحقيق مندر بن سعيد البلوطي	قرطبه	٣٥٥	✱ احكام القرآن والتاسع والاخر ✱
الشيخ الامام الكامل ابوعلي اسمعيل بن القاسم بن عبيدون بن هرون بن عيسى بن محمد بن سلمان القاللي النحوي	اندلس	٣٥٦ قرطبه	✱ كتاب الامالي ✱ كتاب البارع ✱ كتاب القصور والمحدود ✱ كتاب في الابل وتاجها ✱ كتاب في حلي الانسان والخيال وشياتها ✱ كتاب فقلت وافعلت ✱ مقاتل الفرسان ✱
الشيخ الصالح المتورع ابوعبدالله محمد بن محمد بن خيرون	اندلس	٣٥٦	✱ ✱ ✱
الشيخ الطبيب المهندس ابوعبدالله محمد بن عبدون الجلي	قرطبه	٣٦٠ تقريباً	✱ ✱ ✱

كنية واسم وشهرته	مستفاد رأس تاريخ وحمل	تعارف اولان اناري
وفاتي		
الشيخ المدقق الفاضل ابو الحسن محمد بن علي الازدي المعروف بابن هاني المقتول ٧	اندلس ٣٦٢ ٧٣٣	* ارجوزة في الفرائض * ديوان ابن هاني * تاريخ ابن هاني *
الشيخ العابد المنورع ابو عبد الله محمد بن احمد القبسي	قبره ٣٦٢	* * *
الشيخ المحدث الفاضل عبد العزيز بن عبد الملك بن نصر الشهير بابي الاصمعي الاموي	قرطبه ٣٦٥	* * *
الشيخ المحقق الكامل الامام محمد بن عمر بن عبد العزيز ابراهيم بن عيسى بن مزاحم المعروف بابن القوطية النحوي	قرطبه ٣٦٧ قرطبه	* الافعال وتصاريقها * كتاب المقصور والمحدود *
الشيخ القاضي الفاضل ابوبكر محمد بن اسحق الشهير بابن السليم	قرطبه ٣٦٧	* * *

٧ بوذاتك تاريخ
وفاتي دخی تحقیقه
محتاجدر

كتبه واسم و شهرته	مقدرا في تاريخ و محل و فاتي	معارف اولان اناري
الشيخ المحدث الفقيه ابوالعباس وليد بن بكر بن مخلد ابن زياد العمري	سرقسطة ٣٧٢ دينور	* الفوجزة في همة القول بالاجازة *
الشيخ الامام البارع ابوبكر محمد بن الحسن بن عبد الله بن مذهب بن محمد بن عبد الله بن بشر الزبيدي النحوي النجوى	اشبيلية ٣٧٩	* اخبار الفتناء المتأخرين من اهل قرطبة * ائمة في النحو * هتاف ستور المحدثين * الواضح في العربية * استدرالك على كتاب العين في اللغة * لحن العامة * طبقات النحويين و اللغويين بالشرق و الاندلس *
لفاضل الهازي الشهيد ابوعبد الله محمد بن طاهر القبسي	تدمر ٣٨١	* * *
الشيخ الفقيه العالم العاقل محمد بن اسباط النجوى	قرطبة ٣٧٩	* * *
الشيخ الفقيه الكامل ابوبكر محمد بن يحيى بن زرب المالكي	قرطبة ٣٨١	* النخصال في فروع المالكية *

كنية واسم وشهرته	ستند رأسي	تاريخ ومحل وفاته	تعارف اولان آثاري
الشيخ العالم المتبحر احمد بن ابان اللغوي	اندلس	٣٨٢	* العالم واللغة في مائة مجلدات * شرح كتاب سيبويه
الشيخ المحدث المتورع ابو عبدالله محمد بن صالح الفهافي	اندلس بخارا	٣٨٣	*
الشيخ المحدث الخطيب ابو عبدالله محمد بن سعد الاعرج	طليطلة	٣٨٤	*
الشيخ الاديب الاريب ابو بكر يحيى بن هذيل الكتيف	اندلس	٣٨٥	*
الشيخ الامام الفاضل ابو الوليد احمد بن عبدالله بن احمد بن غالب المعروف بابن زيدون ٧	قرطبة	٣٨٩ ٤٦٣ اشبيلية	* رسالة ابن زيدون *
الفاضل المتبحر ابو البقاء القاسم الحسين بن الوليد النحوي المعروف بابن العريف	طليطلة	٣٩٠	* شرح جل الكبير *

ودخى تحفة

تا جدر

کنیه واسم وشہرتی	مسقط رأسی	تاریخ و محل وفاتی	تعارف اولان اناری
الشیخ المحدث الكامل ابو بکر محمد بن یحیی ابن مالک بن یحیی بن عائ	طروشہ	۳۹۰ اصفہان	*
الشیخ المحدث التورع ابو عبد اللہ محمد بن سعدون	باجہ	۳۹۲ بطلیوس	*
الشیخ المحدث الفقیہ ابو عبد اللہ محمد بن عبد الملک ضیفون اللخمی الحدادی	قرطبہ	۳۹۲ قرطبہ	*
الشیخ المحدث الحافظ خلف بن القاسم بن سهل بن الدباغ	اندلس	۳۹۳	*
الشیخ المحدث المقرئ ابو عبد اللہ محمد بن احمد بن عبد الاعلی بن القاسم المعروف بالورشی ۷	قرطبہ	۳۹۳ بلجستان	*

۷ ورش قرآنندہ
مشہور او اغلہ
اکانست او انشد

كنية واسم وشهرته	مسقط رأسه	بارئ من محله وفاته	تعارف اولان اثاره
الحكيم الفيلسوف ابو محمد مسلمة بن احمد ابن صالح بن عمر بن وضاع امام ابن رياضين في الاندلس	مجرية	٣٩٥	اخوان الصفاء * رتبة الحكيم في الكيمياء * غاية الحكيم في السحر * روضة الحدائق ورياض الخلائق
الشيخ الحكيم الطبيب احمد بن ابراهيم المعروف ابن الجزائر المقتول	اندلس	٤٠٠	* الاعتماد في الادوية المفردة * البقية في الادوية المركبة * رسالة النجوم والقطعة * زاد المسافر في الطب * طب الفقر * عمدة لطول المدة * الفرق بين العلل تشبه اسبابها وتختلف اعراضها * الجبريات في الطب * نصاب الاربار *
الامام الحكيم العلامة ابو عامر احمد بن ابي مروان عبد الملك بن مروان بن ذي الوزراتين الاعلى احمد بن عبد الملك بن عمر بن محمد بن عيسى بن شهيد الاشعبي المالكي	الشبلية قرطبة	٤٠١ ٤٢٦	الاشعبي في فقه المالكي * كشف الذك وايضا * الشبث * التوابع والزوابع * حانوت عطار

اشهد شريك
ضيله زبر
وزنده در

٧ وذاك هم
مسقط رأسه
بجندة وهمده
تاريخ وفاته
بروجه فجر
اخلاق اولغه
محتاج تحقيق

معارف اولان اثارى	تاريخ و محل وفات	مستطراسى	كنيه واسم وشهرتى
* اسباب النزول في مائده حزق * فضائل الصحابة * فضائل التابعين	٤٠٢	قرطبه	الشيخ المحقق الاديب عبد الرحمن بن محمد بن عيسى بن فطيس المعروف بابن المطرف
* تاريخ علماء اندلس * اخبار مشعره الاندلس * المؤلف والمختلف	٤٠٣	قرطبه	الشيخ الفاضل الاديب الحافظ ابو الوليد عبد الله بن محمد بن يوسف بن نصر الازدي الشهير بابن الفرضي قتله البربر يوم فتح قرطبه
*	٤٠٣ كلج	قرطبه	الشاعر البليغ الاديب ابو عمر يوسف بن هارون الكندي المعروف بالزادى
*	٤٠٤ دمشق	غافق	الشيخ المحدث المحقق ابو اسحق ابراهيم بن عبد الله بن حصن بن احمد ابن حزم الغافق
*	٤٠٦ قرطبه	قرطبه	الشيخ الفاضل ابو بكر محمد بن احمد بن خليل بن فرح الهامشي
*	٤١٠ قرطبه	قرطبه	الشيخ النقيه الكامل هرون بن موسى

كنية واسم وشهرته	سقط رأسه	تاريخ ومحل وفاته	تعاريف اولاد ثار
الشيخ الفاضل المحقق ابو عبد الله محمد بن يحيى بن احمد التميمي المالكي	قرطبة	٤١٦	* البشرية في تعبير الرؤيا
صاحب الكرامات الحافظ ابو عبد الله محمد بن عمر بن يوسف بن الفخار	قرطبة	٤١٧ بالتسوية	*
الشاعر الفصيح ابو عمراحم بن محمد بن العاصي بن احمد بن سليمان بن عيسى المعروف بابن دراج	قسطل	٤٢١	* ديوان ابن دراج
الفاضل المدقق الكامل ابو الحسن يحيى بن نجاح بن اغلاس الاثري	قرطبة	٤٢٢	* سبل الخيرات في المواعظ والرقائق
الحافظ الاديب الفقيه محمد بن مروان بن زهر الايادي	قرطبة	٤٢٢ طليطير	*
الشيخ المحدث المقرئ ابو عبد الله محمد بن احمد النخعي	باجه	٤٢٣	*

كنية واسم وشهرته	سنة وأسى	الشيخ ومحل وفاته	معارف أولاد الماری
الشيخ الحكيم المهندس المشهور أبو القاسم اسمع بن محمد المعروف بابن السميع	غزناطه	٤٢٦	غزناطه * شرح الهندسة * مدخل الى الهندسة
الشيخ الحكيم الطبيب أبو القاسم خلف بن عباس الزهرأوى ٧	مدينة الزهرأوى	٤٢٧ ٥٠٠	* التعريف في الذب التصريف لمن عجز عن التأليف
الشاعر البليغ أبو محمد عبد العزيز بن أحمد بن السيد مغلس القهسي	بناسيه	٤٢٧ قاهره	* ديوان ابن السيد القهسي
الشيخ الفاضل المتوفع أبو الفتوح ثابت بن محمد البحر جاني	اندلس	٤٣١	* شرح جمل الكبيرة
الشيخ الكامل الشاعر أبو جعفر أحمد بن محمد أخيولاني المعروف بأبن أبار ٩	أشبيلية	٤٣٣	* ديوان ابن أبار * إعقاب الكتاب
الشيخ المحقق أبو غالب تمام بن غالب بن عمر اللفوى التيانى	قرطبه	٤٣٦	* تلقيح العين في اللغة

كوره ابن ابار ايله
ابو العباس احمد
الشريفي التيوز
اون التي سالي
حلالده بالنسبه ده
ملاقات ايلدكرندن
بونك دخی ثبت
اولنان تاريخ وفاتي
مقارن صحت
اوله من

كنيه واسم ونهر تي

مستطراشي

اربع ومحل

وفاتي

قبروان

٤٣٧

قره بده

الشيخ الامام ابو محمد مكي
بن ابي طالب جوش بن
محمد بن مختار القهبي المقرئ

تعارف اولان انا ري

* الایجاز فی ناسخ القرآن
و منسوخه * الایضاح
فی ناسخ القرآن و منسوخه
* تسمیه اعراب * الهدایه
الی جذع النهایه *
النصیرة فی القرائة
* المأثور عن مالک
فی احکام القرآن * الکشف
عن وجوه القراءات *
الرعاية لتجوید القرآن *
اختصار احکام القرآن *
الزاهی فی اللمع الدالة
على مستعملات الاعراب
* التنبيه على قرائة
نافع * الانتصاف *
بيان الصفائر والكبائر
* الاختلاف فی الذبیح
من هو * الابانة عن معانی
القرائة * الاختلاف
فی عدد الاغشار *
الادغام الكبير فی الخارج
* دخول حروف الجر بعضها
مکانه بعض * تنزيه
الملائكة عن الذنوب
وفضلهم على نوح آدم *
الاختلاف بین العلماء
فی النفس والروح *

كتبه واسم وشهرته	استدراكي	تاريخ ومحل وفاته	معارف اولان اثاره
			<p>* ايجاب الجزاء على</p> <p>* قاتل الصيد في الحرم</p> <p>* مشكل غريب القرآن</p> <p>* بيان العمل في الحج</p> <p>* فرض الحج * التذكرة</p> <p>* الاختلاف القراء * محتجب</p> <p>* كتاب الاخوان لابن</p> <p>* وكيع * الظروف المدونة</p> <p>* شرح التمام والوقف</p> <p>* مشكل لغاتى والتفسير</p> <p>* هيباء المعاصف *</p> <p>* الرياض * التتقى</p> <p>في الاخبار</p>
الامام الكامل ابو عمر احمد بن عبد الله بن طالب	شلتكه	٤٣٩	روضة في القرائات اميرة
الشيخ المحدث الفقيه ابو عبد الله محمد بن عبد الله بن سعيد ابن عابد المصافى	قرطبه	٤٣٩	*

كنية واسم وشهرته	مسقط رأسي	باريخ ومحل وفاته	متعارف اوان اثاره
الحافظ المقرئ الامام الرباني ابو عمر وعثمان بن سعيد بن عثمان بن سعيد بن عمر الاموي المالكي	دانية	٤٤٤ دانية	❖ المقنع والنسير
الشيخ البارع الفاضل بو حفص احمد بن محمد بن احمد الكاتب	اندلس	٤٤٥ تقريباً	❖ التفصيل الجامع ❖ لعلوم التنزيل ❖ مفاخرة ❖ السبف والقلم
الفقيه الكامل الشاعر ابو عبد الله محمد بن ابراهيم بن موسى عبد السلام العريف بابن شق اللبل	طليطله	٤٤٥ طليطله	❖ ❖ ❖
الشيخ الفاضل المدقق خطاب بن يوسف الانباري	قرطبه	٤٥٠ تقريباً	* توشيح
الشيخ الكامل الاديب ابو الخطابه العلاء بن عبد الوهاب بن احمد بن عبد الرحمن بن سعيد بن حزم	المريه	٤٥٤ المريه	*

كنية واسم وشهرتي	مصدر رأسي	تاريخ ومحل وفاتي	معارف اولان اثارى
الشيخ المدقق الحافظ عمر بن عبد الله بن يوسف الزهلى الزهر اوى	قرطبه	٤٥٤	* تاريخ قرطبه *
الشيخ الفاضل المتورع ابو طاهر اسمعيل بن خلف بن سعيد بن عمران المقرى النحوى الانصارى	سرقسطه	٤٥٥	* عنوان فى القرأته * شرح كتاب القرأت *
الشيخ المتبدع الفاضل ابو محمد على بن ابى عمر احمد بن سعيد بن حزم بن غالب بن صالح بن معدان بن سفيان بن يزيد المعروف بابن حزم الظاهرى المذهب	قرطبه	٤٥٦	* مداواة النفوس * مراتب العلوم وكيفية طالبها * كتاب الاحكام لاصول الاحكام * الفصل بين اهل الاهواء والنحل * اظهار تبديل اليهود والنصارى للتوريه والانجيل * كتاب التقريب * كتاب الاجماع * الايصال الى فهم الخصال * ازرد على فرق التقليد * الصادع والرادع على من كفر اهل التأويل من فرق المسلمين * شرح حديث الموطأ والكلام على مسائله *

كنية واسم وشهرته	مستطراسي	الشيخ رحيل	تعارف اولان اثارى
		وقاني	
			التفخيص والتخليص * متقى الاجماع * كتاب الامامة والخلافة * اخلاق النفس * كشف الالتباس ما بين اصحاب الظاهر واهل القياس *
ملكيم الهندس الحسين ابن احمد بن الحسين بن جى القصبى	قرطبه	٤٥٦ يمن	* نديج *
الشيخ الامام البارح الحافظ ابو الحسن بن ابن اسمعيل القسرون بابن سيدة	مرسيه	٤٥٨ بانيه	* المحكم في اللغة * * المخصص في اللغة * الانبيق في شرح المجامسة
الشيخ الامام المحدث ابو حفص عمر بن حسن الهوزنى المقتول	اندلس	٤٦٠ البيليه	*
الشيخ المحدث الفقيه ابو العباس احمد بن محمد	مرسيه	٤٦٠	* شرح القريب *
الاستاذ القرى الكاعل ابو القاسم عبد الوهاب	قرطبه	٤٦١	* المفتاح في القراءات *

كتبه واسم وشهرته	سنة رآه في	مصارف اولان أخرى
بن محمد بن عبد الوهاب بن عبد القدوس		
الشيخ الكامل المتورع ابو عمر يوسف بن عبد الله المالكي	فرطيه ١٦٢	أحمد خيل في القرائن
الامام العلامة المتبحر ابو عمر جمال الدين يوسف بن عبد البر بن عاصم القمي المالكي المعروف بابن عبد البر	فرطيه ١٦٣	<p>الاجوبة المربعة</p> <p>الاستدكار لما ذهب</p> <p>اعمة الامصار</p> <p>الاستيعاب في معرفة</p> <p>الاصحاب الاكتفاء</p> <p>في قرأته نافع وابن عمرو</p> <p>الانباء عهد قبائل</p> <p>الرواة الاثنى عشر</p> <p>للثلاثة للعلماء الافاض</p> <p>فيما بين العلماء</p> <p>من الاختلاف</p> <p>المجالس وانس المجالس</p> <p>بيان اداب العلم</p> <p>البيان في تأويلات</p> <p>القرآن جامع الصبر</p> <p>جامع العلم الدرر</p> <p>في اختصار المفازي</p> <p>والسير فرائض فضل</p> <p>العلم قصد والام</p>

كنية واسم وشهرتي	مسقط رأسي	تاريخ ومحل وفاتي	معارف اولان اثاري
			الى انساب العرب والعجم * الكافي في فروع المالكية في خمسة عشر مجلداً * كتاب التمهيد لما في موطأ من المعاني والاسانيد * التنظيأً بحديث الموطأ * كتاب العقل والعقلاء * كتاب الكنى * كتاب المغازي *
الشيخ الكامل ابو محمد عبدالله بن علي اللخمي الشهير بالرشاطي	اندلس	٤٦٦	اقتباس الانوار والتماس الازهار في انساب الصحابة ورواة الآثار * عيون الاخبار
الشيخ الفاضل المؤرخ ابو مروان حيان بن خلف بن حسين بن حيان بن محمد بن حيان ٧	قرطبه	٤٦٩	الكتاب المبين في تاريخ الاندلس في ستين مجلدات * الكتاب المقتبس في تاريخ الاندلس عشرين مجلدات *
القاضي الفاضل المتورع ابو الوليد سليمان بن خلف بن سعد بن ايوب بن وارث التحيبي المالكي	باجه المرية	٤٧٤	* احكام الفصول في احكام الاصول * التعليل والتجريح فيمن روى عن البخاري في الصحيح * كتاب

٧ مؤرخين افرنج بو
ذاتي ابن حيان ديو
ثبت اليه ايكنسك
اثاري فرق
ايد ميبوب خلط
ايدرل لكن ابن حيان
موقعده يازلديغي
اوزره يديسوز
عصري علماسندندر

كنية واسم وشهرته	مستفاد من	تاريخ ومحل وفاته	معارف اولان ائري
			<p>المتقى سبع مجلدات * النسيدي الى معرفة التوحيد * سنن المنهاج وترتيب الحجاج * شرح الموطاء الاستيناء * كتاب المعاني في شرح الموطأ عشرين مجلدات * كتاب الائمة في الفقه خمس مجلدات * مختصر المختصر * اختلاف الموطأت * كتاب الاشارة في اصول الفقه * كتاب الحدود * سنن الصالحين * التفسير * شرح المنهاج * التبيين لمسائل المهتدين * السراج في الخلاف *</p>
<p>الشيخ الكامل المحدث ابو عبدالله محمد بن شريح بن احمد الرعيني</p>	<p>اشبيلية</p>	<p>٤٧٦</p>	<p>* كافي في القراآت *</p>
<p>الامام العلامة الفاضل ابو المنجاك يوسف بن سليمان بن عيسى المعروف بالاعمال النحوي</p>	<p>شتمرية</p>	<p>٤٧٦ اشبيلية</p>	<p>* شرح جمل الكبيرة * * شرح الجاسة خمس مجلدات *</p>

كنية واسم وشهرته	مستلرأسى	تاريخ ومحل وفاته	تعارف اولان اثارى
الشيخ الكامل المحدث ابوعبدالله محمد بن احمد الانصارى	سرقسطه	٤٧٧ دمشق	*
الفاضل الشاعر البليغ ذوالوزارتين ابو بكر محمد بن عمار المهرى الشلبى	اشبيلية	٤٧٧ اشبيلية	* ديوان ابن عمار *
الشاعر المنطبق ابو بكر محمد بن احمد بن عثمان المعروف بابن حداد	اندلس	٤٨٠ ٣٤٥	* ديوان ابن حداد * ادب القاضي *
الشيخ الفاضل المحقق ابوعبيدة عبد الله بن عبد العزيز بن مصعب البكرى	اندلس	٤٨٧	* فضل المقال * شرح النوارى فى اللغة
الشيخ الامام الحافظ ابوعبدالله محمد بن فرج بن عبد الله بن ابي نصر قنوج الحميدى الازدى	اندلس بغداد	٤٨٨ بغداد	* بلغة المستعجل فى التاريخ * * الجمع بين الصحيحين * جل تاريخ الاسلام * جذوة القيس فى تاريخ علماء الاندلس * الذهب المسبوك فى وعظ النبوة

٧ بو ذاك تاريخ
وفاتى دعى محتاج
تحقيقدر

كيفية واسم ونهره	مستطرازي تاريخ ومحل وفاتي	تصانيف اولاد ابيه
الشيخ المحدث الكامل ابو علي الحسن بن خلف بن يحيى بن ابراهيم بن محمد الاموي العريف بابن برنجال	٥٠٠ هـ	تيسيل السيل الى عم الرسيل * تحاميل الا حيد ماء * عايشة في العصور والاحبار في حفظ المجاريه الاناني الصالحه *
الشيخ الفاضل المتورع ابو بكر محمد بن عيسى بن اللبانه اللخمي	٥١٢ هـ	نظم السلوك في وهف المولود *
الشيخ المحدث المقرئ ابو عبد الله محمد بن عيسى بن بقاء الانصاري	٥١٢ هـ	*
الشيخ الامام القاضي السهراب ابو علي الحسين بن محمد بن فيرة بن حيون المعروف بابن سكره	٥١٤ هـ	كتاب ابن سكره *

كنيه واسم وشهرتي	مستطراشي	تاريخ ومحل وفاتي	معارف اولان اثارى
الشيخ الكامل الشاعر ابو محمد عبدالله بن محمد المعروف بابن صار	شترين	٥١٨ المر	* ديوان الشنتريني *
الشيخ المقرئ الكامل ابو عمران موسى بن ساد	مرسيه	٥١٩	
الشيخ الامام الزاهد ابو بكر محمد بن الوليد بن محمد بن خلف بن سليمان بن ايوب القرشي الفهري المالكي المعروف بابن رندقه	طرطوشه	٥٢٠ اسكندريه	* كتاب البدع * الحوادث * سراج الهدى * سراج المسوك * برالالدين * كتاب الفتن * كتاب الدماء * مختصر تفسير الشعالي * كتاب الكبير في مسائل الخلاف * كتاب في تحريم جن الروم *
القاضي الفاضل الاديب ابو الوليد محمد بن رشيد	اندلس	٥٢٠	* تلخيص كتاب الحسن والقبح *
الشيخ الكامل المنجبر ابو محمد عبدالله بن محمد بن السيد المعروف بابن السيد	بطليوس	٥٢١ ٥١١ ٥٧١	* شرح سقط الزند * كتاب الحروف الستة * الاقتضاب في شرح ادب

٧ بوذاتك تاريخ
وفاتنه بوجه محرر
اوج درلور وايت
كوراش اولديغندن
تحقيقه محتاجدر

كنية واسم وشهرته	مسنط رأسي	تاريخ ومحل وفاته	تعارف اولان اثاره
------------------	-----------	------------------	-------------------

الكتاب * مثلث في مجلدين
 * شرح موطأ في الحديث
 * كتاب المثلث في شرح
 ايات الجمل * كتاب
 التبيين على الاسباب
 الموجبة لاختلاف الامة
 * شرح ديوان صنبى *
 الانساب * اصلاح
 الخلل الواقع في الجمل *
 شرح فصيح في اللغة *
 اسباب الاختلاف الواقع
 بين الملة الخفية

*

*

٥٢٤

بغداد

قرطبه

الشيخ الكامل
 الحافظ ابو عامر محمد بن
 سعدون بن مرجى القرشي
 العبدي

٩ بو ذاك تاريخ
 وفاته دخی
 مشهور او لان
 ميا بنت بك اچيق
 اولد يغندن محتاج
 تحقيق قدر

* تفسير ابن ابي جرة
 بهجة النفوس في الحديث
 جمع النهاية في بدء الخير
 وغاية في الحديث *

٥٢٥

٦٧٥

اندلس

الشيخ الامام الحافظ
 ابو محمد عبد الله بن سعد
 بن ابي جرة الازدي الشهير
 بابن ابي جرة ٩

* التحليل في القراءات العشر
 * شرح الكبير على كتاب
 البيان لابي حنيفة الدينوري

٥٢٥

مالقه

الشيخ المقرئ المحقق
 ابو عبد الله محمد بن سليمان

كنية واسم وشهرى	مقتضى	تاريخ ومحل وفاتى	تعارف اولان ثمارى
الشيخ الامام الناضل ابو الحسن على بن احمد المعروف بابن الباذر الحموى	غزاة	٥٣٨	شرح اصول ابن السراج في النحو * شرح الايضاح في النحو * شرح جل الكون في النحو * شرح كتاب بويه في النحو * التصب من كلام العرب
الشيخ الكامل المصنف سليمان بن محمد بن عبد الله المعروف بابن الغزاة الحموى	قاهرة	٥٣٨	الاعراضات على الايضاح
الحكيم الفيلسوف المتبحر ابو الصلت ابو بن عبد العزيز بن ابي الصلت الان	دالية	٥٣٩ ٥٣٣ مهيبة	الادوية المفردة * تقويم الذهن في المنطق * حديقة في شعراء الاندلس * ديوان ابى الصلت * رسالة في اسطرلاب * رسالة المصرية * رسالة الموسيقى * كتاب الهندسة * الوجيز في المهيئة * قصارى الهندسة * حديقة في الادب
الشيخ المقرئ الكامل ابو عبد الله محمد بن احمد بن هبل الاموى	حطاطة	٥٣٩ قاهره	*
الشيخ الكامل الشاعر خلف بن يوسف بن فرتون المعروف بابن الابرص	شمرى	٥٣٣	ديوان ابن الابرص

لا يوفى لك تاريخ

يفائده دعى بوجه

مرو خلافا

دار

کنه واسم و شهرت	مستدرسی	تاریخ و محل	تعارف اولان اثار
الشیخ الساعر الفصح ابو الحقیق ابوالخیر بن ابو الفصح السهمی بان خواجه	اندلس	۵۴۳ شهر	۵ دیوان ابن خواجه
الشیخ الفیلوف المارغ ابو محمد باجسته الحلی بن الصائغ السهمی بان باجسته السهم	اندلس	۵۴۳ بازنجان ۷	۷ کتاب الکیمیاء بازنجان تلاصیح
الفاضل الحکیم ابوالنضر الفصح بن حبیب بن خاقان القسی الوزیر	اصیله	۵۴۵	۵ منطق النفس و صریح اشأ نس فی ملح اهل الاندلس
الشیخ الامام الكامل زکریا بن معاویة الجدری	مرند	۵۴۵	۵ تجرید الصحاح السنه
الشیخ المتحقق الزاهد ابو الحکیم عبد السلام بن عبد الرحمن بن محمد اللخمی	اصیله	۵۴۶	* شرح اسماء الحسنی * کتاب الارشاد
الشیخ العالم المامل ابو العباس احمد بن محمد بن موسی بن عطاء الله المعروف بان الخریف الصنهاجی الصوفی	الریه	۵۴۶ مر اکن ۹	* مجالس

۷ بازنجان فاسده
برمو ضعدر

۹ مر اکن میک
کسری و رای
مشده تک مدی
و کافک قیمی
و اخرده شین ایله
فاس حکومتک
پای تختیدر

كنية واسم وشهرته	استطراسي	تاريخ ومحل وفاته	معارف اولان اثاره
الشيخ المحقق الكامل جمال الدين محمد ابو الطاهر بن يوسف التيمي المازني المعروف بابن الاشتركوني	سرقسطه	٥٣٨	* شرح الكامل في اللغة * المقامات السرقسطية
الشيخ الفاضل الاديب ابوعبد الله محمد بن احمد بن مرسى القيسي الوضاحي	اندلس	٥٣٩ المريه	* * *
الشيخ المتورع الكامل ابو الحسن محمد بن احمد النعوي	جيان	٥٤٠	* شرح صحيح البخاري
الفتيه الامام ذوالوزناتين ابوعبد الله محمد بن مسعود بن ابن الخصال المقتول	غافق	٥٤٠	* خطف البارق وقذف البارق
الشيخ الكامل ابو جعفر احمد بن علي المعروف بابن الباذش	اندلس	٥٤٠	* الغاية في القرآن على طريقة ابن مهران
الشاعر البليغ ابوبكر يحيى بن عبد الرحمن بن بقي	قرطبه	٥٤٠	* * *

(٧) ٥٣٨ سنة سنده
وفات ايدن ابن
بادش ايله بوذاتك
اكرجه شهر تيرنده
موافقت وارايسده
كر كنيه واسم لورنده
وكر ك تاريخ وفات لورنده
فرق و مباينت
اولغله بشقه بشقه
شخص اولملري
مأمول قويدر

كتبه واسم وشهرته	سقط رأسه	تاريخ ومحل ولادته	تعارف اولان اثاره
الشيخ المحدث المقرئ ابو الحسن محمد بن عبد الرحمن بن الطفيل العبدري المعروف بابن عذابة	اشبيلية	٥٤٠	* ارجوزة في القراءات السبع * ارجوزة في مخارج الحروف * شرح قصيدة الشقر اطبسي * الفريدة الحصيفة في شرح القصيدة الحصرية
الشيخ الامام الحافظ ابو محمد عبدالحق بن ابي بكر بن غالب بن عطية	خرناط	٥٤٢ ٥٤٦ لورته	* محرر الوجيز في تفسير الكتاب العزيز الكتاب العزيز
الشيخ الامام المحدث ابو محمد عبد الله بن عبد الله بن عبد الله بن احمد بن عمر اللخمي المعروف بالرشاطي الشهيد في وقعة المرية	المرية	٥٤٦	اقتباس الانوار والتماس الازهار في انساب الصحابة ورواة الآثار * عيون الاخبار
الشيخ القاضي الحافظ ابو بكر محمد بن عبد الله بن محمد بن عبد الله بن احمد المعروف بابن العربي العافري المالكي	اشبيلية	٥٤٣ فاس	شرح صحيح البخاري * شرح جامع الترمذي * الدواهي والنواهي * قانون التأويل القيس في شرح موطأ مالك بن انس * ترتيب المسالك في شرح موطأ ابن مالك * مشارق الانوار * حارضة

٧ بوتاريخه
قاضي
اولدغي شايان
تفسيره

كنية واسم وشهرته	مقطر أسى تاريخ ومحل	تعارف اولان آثاره
	رياني	
		<p> الاحوذى في شرح الترمذى * مراقى الزلف * الخلافات * سراج المريدين * كتاب الكفين * منكل الكتاب والسنة * الناسخ والنسوخ في القرآن * كتاب التيرين في الاحسين * سراج المريدين * الامد الاقصى باسماء الله الحسن وصفات العلا * كتاب في الكلام على مشكل حديث انسجحات والحجاب * القعد الاكبر للقلب الاضمر * تبين الصحيح في تعيين الزبيح * تفصيل التفضيل بين التخصيد والتهيل * الكافي في ان لا دليل على اتاني * السباعيات * السلسلات * التسوس في معرفة صحة الاعتقاد * شرح غريب الرسالة * الانصاف في مسائل الخلاف عشرين مجلدا * حديث الافك * شرح حديث جابر في الشفاعة * شرح حديث سام ذراع * سنن العورة * المحصول في علم الاصول * اعيان الاعيان * ملجاء المتقنين الى معرفة غوامض الخويين * ترتيب الرحمة </p>

كتبه واهم ما مشهور	استخرج من تاريخ واهل	مخارف اوردن تارى
<p>الشيخ الامام القاضي المتوكل ابو الفضل عباس بن سليمان بن موسى بن عباس بن علي بن ابي طالب بن عباس بن محمد بن موسى بن عباس المالكى الحسين</p>	<p>غزة طه مراكش</p>	<p>وفات * الشفاء في تعريف حقوق المصطفى صلى الله عليه وسلم * اجوبة المخيرة من الاسئلة المحيرة * اخبار القربى * الاعلام في حدود الاحكام * المواعظ في خطب الائمة وتقيد السماع * بغية الرأى لما تضمنه حديث ام زرع من الفوائد * ترتيب المدارك وتقريب النسب * تاريخ اعلام اهل الك * جامع التاريخ * السير في شرح مسالك السير * السبل على سبل الرسول * العيون الستة في اخبار سيرة * غريب الشهاب * غنية الكاتب وافية الطالب * تيسر مسالك المستبصر في شرح مشكلات المدونة * مشارق الانوار على صحاح الامام * معارج الانوار في شرح الاحكام * سليم في شرح ابن سكرة * نظم البرهان على محمد حكم الزمان *</p>

كنيه واسم وشهرتي	مستطراسى	تاريخ ومحل وفاتي	معارف اولان اباري
الشيخ المحدث المتورع ابوعبد الرحمن مساعد بن احمد بن مساعد الاصمجي المبروف بابن زعرقة	اوزيواله	٥٤٥	*
المحدث الفقيه ابو عبدالله محمد بن احمد بن ابراهيم بن عيسى بن هشام بن جراح الخورجي	جيان	٥٤٧ فاس	*
الشيخ الفاضل ابوبكر محمد بن علي بن محمد بن علي بن علي بن هذيل	بلنسية	٥٤٨ بلنسية	*
الشيخ الامام الكامل ابوبكر محمد بن سعيد بن عبد الملك بن محمد بن السراج الشهير بابن سراج النحوي ٧	شنترين	٥٤٩ قاهره	تنبية الالباب في فضائل الاعراب * تنقيح الاعراب في عوامل الاعراب * كتاب العروض * مختصر العمدة لابن رشيق * تنبيه اغلاطه *

٧ سراج راي
مهمله نك تشديد يله

كنية واسم وشهرته	مصدر رأسي تاريخي ومحل وفاته	تعارف اولان اثاره
الشاعر الحكيم الطبيب ابو الحكم عبيد الله بن المظفر بن عبد الله الشهير بالغري ٧	المرية	* نهج الوضاعة لاول الخلاعة ٥٤٩ دمشق
الشيخ الامام الحافظ شهاب الدين ابوالعباس احمد بن محمد بن عيسى الجبلي	اقاش	* الانباء في شرح الصفات والاسماء نوار الآثار في فضل بن المختار الباقيات الصالحات في بروز الامهات * سر الطوم والعاني المستودعة في سبع المثاني * شرح اسماء الحسنی * شفاء الظمان في فضل القرآن * الكوكب الدرر في النجوم من كلام سيد العرب والعجم
الحافظ النقيب الاديب ابو الوليد محمد بن عبد الله بن محمد بن خيرة	قرطبه	٥٥١ زييد

٧ طبيب مومي اليه
مراقبه كلوب
سلطان محمد بن
ملك شاهك
خدمته بولنمش
وعسكر خسته خانه سته
رئيس اطبا تعين
اول منسدر

كتبه واسم و شهرته	مخطوطات	تاريخ وفاته	معارف اولان آثاره
الشيخ الكامل المحقق ابو الحسن علي بن محمد بن ابراهيم الفراهي المعروف بابن المقرئ	غزنوية	٥٥٢	الشمائل بانور الساطع كامل
الشيخ الفاضل ابو بكر محمد بن محمد بن عبد الله المعروف بالقلبي	اشبيلية	٥٥٢	الاجزاء في مذاهب الشيعة القراء
الفاضل الكامل محمد بن محمد النصارى	مالقة	٥٥٥	* شعب الايمان
الشيخ المحقق البار ابو بكر محمد بن محمد المعروف بابن السيف	غزنوية	٥٥٧	تاريخ الدولة التتوية
الشيخ الفاضل الحكيم ابو طاهر محمد بن احمد بن عاهر ابى نوى السابري	غزنوية	٥٥٩	* الشفاء في الطب * كتاب التشبهات
الشيخ النورج المقرئ ابو الاصغر عبد العزيز بن علي المعروف بابن طيان	اشبيلية	٥٥٩	* نظام الاداء في الوقف والايداء في الخدمة في المخرج الحرف في الخدمة في اصول الراية * كتاب لفظ
الشيخ الحافظ الكاتب ابو بكر محمد بن علي بن خلف لقبي	جبل	٥٦٣	*

كنية واسم وشهرته	مستند رأسي تاريخه من	معارف اولان اثاره
الشيخ الكامل ابو بكر محمد بن علي بن عبد الله بن محمد بن ياسر الانصاري	جيان ٥٦٣	٥
الشيخ البارع ابو عبد الله محمد بن عبد الرحيم بن سليمان الملقب بالشيخ	خرناطه ٥٦٤ دمشق	* تحفة الالباب وفضيلة الاعجاب
الشيخ الحبيب الفقيه ابو عبد الله محمد بن يوسف بن سعادة	حرسه شاطبه ٥٦٥	* شجرة الوهم المرقية الى ذروة الشهم
الشيخ الكامل الدري ابو بكر محمد بن عبد الله بن ميمون البصري البصري	قرطبه ٥٦٦	الابواب في شرح الابواب شرح جل الكبرية مع مشاخذ الافكار في مأخذ النظر
الشيخ الفاضل البصري ابو بكر يحيى بن سعدون بن تمام بن محمد الازدي القاطن بضايا الدين	قرطبه ٥٦٧	٥٦٧
الشيخ اخضر ابو اسحق ابراهيم بن يوسف بن ابراهيم بن عبد الله بن باديس بن قائد الحمزي	المرية ٥٦٩	٥٦٩

٧ قرقول تافلرك
ضميله

مطالع الانوار

كنية واسم وشهرق	مقطرأسي	تاريخ ومحل	معارف اولان اثارى
		وفاتى	
الشيخ الفاضل الاريب ابو الحسن علي بن ابراهيم الانصارى	بنسبه	٥٧١	شرح جل في النحر
الشاعر النطيق ابو عبد الله بن غالب الرفاء	رصافه	٥٧٢ مالقه	*
الشيخ الساضل المحقق ابو يحيى النسع بن حبسي بن حمزم بن عبد الله بن النسع بن عبد الله الفاقي	جيان	٥٧٥ قاهره	* مغرب في تاريخ مغرب
الكامل المدقق ابو علي حسن بن محمد	بطلبوس	٥٧٦	شرح ادب الكتاب
الشيخ الزاهد المقرئ ابو جعفر احمد بن عبد الملك بن عميرة بن يحيى الضبي	لورقه	٥٧٧	*
الشيخ الامام المحدث ابو القاسم خلف بن عبد الملك بن مسعود بن بشكوال بن يوسف	قرطبه	٥٧٨	اخبار قضاة قرطبه * تاريخ اندلس * غنية الاسماء المبهمة الواقعة في متون الاحاديث

كنية واسم وشهرته	مستدرأسي تاريخ ومحل وفاته	معارف اولان اثاره
بن داحه بن داكم بن نصيرين عبد الكريم بن واق الحرزجي المعروف بابن بشكوال الانصاري ٧		المسندة ❖ المسنفين بالله تعالى عند الحاجات ❖ كتاب المسنفين ❖ كتاب الصلة ❖ الفواض والمبهمات
الشيخ الفقيه ابو القاسم احمد بن محمد بن خلف	اشبيلية ٥٨٠	* فرائض الخوف الفرضي
الشيخ الامام ابو القاسم وابو الزيد عبد الرحمن بن الخطيب ابني محمد عبد الله بن احمد بن ابي الحسن اصبح بن حسين بن سعدون بن رضوان بن قحوح الخشمي السهميلي	٥٨١ مراكش	التعريف والاعلام فيما ابهم في القرآن من الاسماء والاعلام ❖ شرح جبل الكبيرة ❖ مسألة السر في الاغور الدجال ❖ نتائج الفكر
الشيخ المحقق الاديب ابو محمد عبد الحق بن عبد الرحمن الشهير بابن خراط الازدي	اشبيلية ٥٨٢	* الاحكام الصغرى ❖ الاحكام الكبرى في ثلث مجندات ❖ تلقين مبتدى ❖ تمجيد ❖ كتاب العاقبة ❖ واغى في حديث علي كرم الله وجهه
الشيخ الكامل ابراهيم بن محمد المعروف بابن ملكون	اشبيلية ٥٨٤	* النكحة على النبصرة في النحو ❖ شرح الجماعة

٧ بشكوال بانك قتي
وشبنيك سكوني
وكافك ضميته

تعارف اولان آوى	تعارف و محل و نامى	تعارف	كنند و نام و شهرت
*	٥٨٥	الريه	الشيخ المحمد القوي ابو علي الحسن بن محمد بن الحسن الانصاري العزيز بابن الرهيل
شرح جل الكبيره	٥٨٦ مرجه	بالنسيه	الشيخ الفخري عبد الله محمد بن جابر الانصاري
ديوان ابن مجر	٥٨٧ مر آكش	حرسه	المؤرخ الفاضل المؤرخ ابو بكر يحيى بن عبد الجليل بن عبد الرحمن بن مجر المعروف بابن مجر
*	٥٨٧ مطر	غزاة	الشيخ المحدث المزي ابو القاسم محمد بن ابراهيم بن عثمان الشمسي
*	٥٨٨	ترجيه	الشيخ المحدث الكامل ابو عبد الله محمد بن عبد الملك الخرزجي السعدي

٧ تاريخ ابن خلكانده
مجير كلمه سى
باى هو حده اليه
يعير صورته
ضبط اولشدر

تصنيف اولان تاري	تصنيف اولان تاري	تصنيف اولان تاري	تصنيف اولان تاري
الشيخ الامام الفقيه الحافظ المقرئ ابو محمد القاسم بن فيرة بن ابي القاسم خليف بن احمد الرصيني الشهير بالناطبي الضري المسقري	طباط	٥٤٠ قهره	تصنيف اولان تاري
الشيخ الاديب الارباب ابو عبد الله محمد بن احمد بن محمد النعافري	فطاح	٥٤١	تصنيف في القراءة
القاضي الفقيه العظيم الاجل ابو الوليد محمد بن احمد بن رشد المالكي	قرطبه	٥٩٥ ٥٩٨ حراكش	* شرح ارجوزة في الطب * تكملة في الطب * التزالي * التخصيص كتاب الكون والنساء فارحطو * خلاصة في الطب في ثمان جداول
الحكيم المبتدع المشهور ابو بكر محمد بن ابي مروان عبد الملك بن ابي العلاء زهر الايادي	قرطبه	٥٩٥	* التأسيس في الطب * * التخصيص في الطب * الجريات
الشيخ السارع الفاضل عبد النعم بن محمد بن فرس	غرناطة	٥٩٧	* احكام القرآن *

كتبه واسم و شهرته	مستراسم	تعارف اولان اثارى
العارف بالله الشيخ ابو عبدالله محمد بن محمد ابى القاسم بن على القرشى العرف بابن ظفر المكي حجة الدين القمي	جزيرة الخضراء	٥٩٨ سلوان المطاع في عدوان ٥٩٩ الطباع في بيان الصور بيت المقدس في بيان القدرين سنة وشهور ومنازل وقر
الشيخ المحدث المقرئ ابو عبدالله محمد بن عبدالله بن سليمان ابن عثمان بن هاجر الانصاري	بلسيه خمس مئة	* ٥٩٨ ٥٩٩
الشيخ الزاهد العابد ابو عبدالله محمد بن احمد بن ابراهيم القرشى الهاشمي	جزيرة الخضراء	* ٥٩٩ بيت المقدس
الشيخ الكامل المقرئ مصر جى بن يونس	غانق	٦٠٠ شرح قصيدة المصرى في قرأته نافع
الشيخ الكامل المتورع ابو العباس احمد بن محمود بن محمد الخنزرجي الانصاري	قرطبه	٦٠١ الاختيار في علم الاخبار في تقريب الطالب في الأصول * كتاب القوانين في اصول الدين

كيفية واسم وشمس	تساريف	شرح وجل	تعاريف اولان الثرى
الشيخ الشبيب الحكيم	جلاله	٦٠٢	اب السلوك اسراء
عبد الميم ابراهيم الفاضل		٦٠٢	البرانيات * تحريم
ابن عمر بن عبد الله بن			الفر * ديوان التمدح *
احمد بن خضر بن مالك			ديوان الحكم وميدان النعم
ابن حسان الفسافي			* ديوان الرسل * ديوان
			الشبهات * ديوان
			المسرات * ديوان الفول
			والشبيب * منازل
			المجادج * منارج الممارح
			* جامع انماط السائل
			في العروض والخطب
			والرسائل
الفاضل الاديب ابو الحسن	قرطبه	٦٠٣	شرح كتاب سيبويه
علي بن محمد بن علي بن		٦٠٨	* شرح جل الزجاجي *
محمد ضياء الدين			فتح الابواب في شرح
الحضرمي المعروف			غوا من الكتاب
باب خروفا التوى ٧			
الكامل الاديب علي بن	اجبيله	٦٠٥	شرح جمل الكبيرة
قاسم الدقاق			
الزاهد المحدث الخافض	شاعليه	٦٠٩	*
احمد بن هرون بن احمد			
ابن جعفر بن طات			
سرى			

٧ خروف خاي
مجموعه ك فتحيله

كنية واسم وشهرته	مستند رأي تاريخه في	تعارف اولاد المدي
رأى		
الشيخ الفاضل ابو عبد الله محمد بن عبد الرحمن بن علي بن محمد الكبيسي	٦١٠ تبرستان	* مناقب السبطيين * لائحة الكبيسي * الوهاب في الجهاد * المواظ والرقائق *
الشيخ الفاضل المقرئ ابو جعفر احمد بن عبد الله بن محمد بن سديد بن الخراي	٦١٤ اندلس	*
الشيخ الكامل عتيق بن احمد عبد الباقي	٦١٤ دمشق	*
الشيخ المحدث النقيب ابو عباس احمد بن تميم بن هشام بن احمد بن جهمون البهراني	٦١٥ دمشق	*
الشيخ المحدث الكامل ابو عبد الله محمد بن سنان بن احمد بن ابراهيم الزهري الشهيد	٦١٧ مات في	* البيان والبيان في انساب المحدثين * البيان في الجهم من الاسماء في القرآن بما اقسام البلاغة وحكام المصاحف بحالين شرح الانصاف لابي علي النوري في خمسة عشر مجلدات * شرح المعاني * شرح النور

كتيبه واسم ومهره	مستطراشى	الخطوط	شعاره اوله والى
الشيخ المتصوف الكامل الحافظ فبيب الدين ابو محمد عبد العزيز ابن الامير القاضى على الحسين بن عبد العزيز بن هلال النضى	اندلس	٦١٧	*
الشيخ الاديب ابو العباس احمد بن عبد المؤمن بن موسى بن موسى بن عبد المؤمن النيسى	شربل	٦١١	شرح الايضاح شرح جمال الصغرة شرح تقاسمات
المصارف بالله الاولى الكامل ابو احمد جعفر بن عبد الله بن محمد بن سيد بركة اخراى	اندلس	٦٢٤	*
الشيخ الكامل ابو المجاج يوسف بن مفرود النيسى	جزيرة الخضراء	مرسبه ٦٢٥	شرح الايضاح لا كتاب التيه على اغلاط لن محشرى فى الفصل
الشيخ الامام ابو الحكم عبد السلام بن عبد الرحمن السروفي ابن برجان النضى	النباه	٦١٧	لارشاد فى التفسير
شيخ الشاهل المرقى ابو جعفر احمد بن محمد بن	مرسبه	٦٢٤	*

تعارف ارباب الادي	الشيخ وكنى الوفائي	مستطرا	كنية واسم وشهرته
			احمد بن عياش الكنانى
*	٦٢٩ ارزن	تا كرتا	الفاضل الاديب ابو الزوج عيسى بن عبد الله بن عبد الله بن محمد بن موسى بن محمد بن عبد الله ابن ابراهيم بن خليل القرطبي الطبري
شرح كتاب سيبويه	٦٣٠	بطليوس	الشيخ الفاضل ابو الفضل القاسم بن علي الشهير بالصغار
*	٦٣٢ ماتقه	ماتقه	الشيخ المحقق ابو محمد عيسى بن سليمان بن عبد المالك بن عبد الله بن محمد الزغبى الرضى
في الياس في اخبار خلفاء في العباس في كتب التوير لرسالة السراج النبوية في علم النبوة في فضائل الاسماء والشهيرة ايات الانوار في ذكر ما في اعتناء عبد الله على الله عليه وسلم في احكام	٦٣٣ تا هره	بانسيه	الشيخ الحافظ الاديب ابو الخطيب محمد بن علي عمر بن الحسين بن علي بن محمد ابن فرج بن خلف الظاهر المذهب يا ابن دحية

كتب واسم وشهرته	اسم المؤلف	تاريخ و محل	معارف اولان آقاي
			<p>* شرح اسماء النبي</p> <p>* على الله عايد وسلم *</p> <p>الاعلام المبين في المناظرة</p> <p>بين اهل صفيون *</p>
الشيخ الصالح العارف ابو عبد الله محمد بن احمد الفرشني	غرناطة	٦٢٣ قرطبة	<p>* * *</p>
الشيخ الفاضل الفقيه ابو الربيع سليمان بن ابراهيم بن صافي	قيسنة	٦٢٤	<p>* مصباح الفضلاء</p> <p>في الشافعية بنير الانام</p> <p>للقطة والناس *</p>
الشيخ الاديب ابو عمر عثمان بن محمد	عانة	٦٢٥	<p>* التلح الجلالية في كسنة</p> <p>المحدث في علم العربية *</p>
الشيخ الكامل ابو عمر وان محمد بن احمد بن عبد الملك القمي	اشبيلية	٦٢٥ قاهره	<p>* * *</p>
الشيخ الفاضل اتيجر محمد بن علي بن الحضر الفساني المعروف بابن الساكر	مالقة	٦٢٦	<p>* تاريخ الدولة الكبر</p> <p>الانعام سماء لسان</p> <p>ليست النجدة *</p>

كتاب	مؤلف	ملاحظات	تاريخ
الشيخ الحق القند	الشيخ	٦١٨	١٢١٨
ابو اليسار احمد بن محمد			
بن صفيح بن ابي الخليل			
النباقي الحروف بار			
الرومية			
الشيخ لكامل السور	حزله	٦١٧	١٢١٧
ابو الحسن علي بن احمد			
الحزالي القبيبي			
الشيخ الشيوخ الصارف	اندلس	٥٣٨	١٢٣٨
بالله ابو القاسم المعروف			
بابن قسي الشيخ الصوفي			
في اندلس			
الشيخ الكبير والكبير	حزله	٦٣٨	١٢٣٨
البحر العارف العالم العامل			
الامام الكمال ابو عبد الله			
محمد بن الدين بن علي			
بن محمد بن احمد بن عبد الله			
الحسامي الطائي المعروف			
بابن عربي			
الاحاديث القدسية			
ابو اسحق بن الاسرا الى			
سام السري الاستغلاط			
الصرفية الامر المحكم			
المربوط فيما يلزم اهل			
الطريق من الشروط			
نشاء الندوائر الاتوار			
فيما يقيم على صاحب			
الطريق الاسرار			

٧ علوم نباتية ده
مشار بالبنان
اوله اكا نسب
اولشدر

* بلغة الخواص في الاكوان الى معدن الخواص * التجليات الالهية *
 التدبيرات الالهية في اصلاح المملكة الانسانية * تذكرة الخواص
 وعقيدة اهل الاختصاص * ترجان الاذواق في الغزل والنسب *
 * التفسير الى سورة الكهف ستون مجلدات * تفسير الصغير ثمانى
 مجلدات * تنزل الاملاك في حركات الافلاك * جامع الاحكام في معرفة
 الحلال والحرام * الجذوة المقتبة والخطرة المختلصة * الجمع والتفصيل
 في حقائق التنزيل * حرف الكلمات وحرف الصلوات * حلبة الابدال
 وما ينظر منها من المعارف والاحوال * شرح خلع النعالي *
 الدرة الباضعة من الجفر والجامعة * الدرة البيضاء في ذكر مقام القلم
 الاعلى * ديوان الشيخ * رسالة الازل * رسالة الانوار * رسالة الحجب *
 رسالة روح القدس * رسالة الشان * رسالة الغوثية * رسالة القدسية
 * رسالة القلب وتحقيق وجوهه المقابل الى الحضرات * رسالة كند
 مالا يد منه * رسالة الهول * روح القدس * روح القيان * الرياح الرسائل
 ومنهاج الوسائل * الرياض الفردوسية في الاحاديث القدسية *
 سبعة السوداء * سنة وتسعون في الكلام على الميم والواو والنون *
 * شجون السجون * شعب الايمان * شمس الطريقة في بيان الشريعة
 والحقيقة * شمس الفكر المفردة من ظلمات الجبر والقدر * عقائد
 شيخ الاكبر * عقلية السننورة * عنقاء المغرب في معرفة ختم الاولياء
 وشمس المغرب * العين والنظر في خصوصية الخلق والبشر * فتوحات
 المصرية * فتوحات المكية في معرفة اسرار المالكية والمملكية في ست
 مجلدات * فصوص الحكم * كتاب الاتحاد الكونى في حضرة الاشهاد
 العبنى * كتاب الاحدية * كتاب الازل * كتاب الالف * كتاب
 الانوار * كتاب الباء * كتاب الجلالة * كتاب الخلو * كتاب الروح
 * كتاب الشواهد * كتاب العبادة * كتاب العظمة * كتاب العلوم الوهب *
 كتاب الغوامض والعوامص * كتاب المعرفة في المسائل الاعتقادية
 * كتاب النفس * كتاب النكاح * الكشف الكلى والعلم الدنى * الكشف المعنى
 في تفسير اسماء الحسنى * كيمياء السعادة لاهل الارادة * المبادئ والغايات
 في اسرار الحروف المكنونات والاسماء والسبعون * محاضرة الابرار
 ومسامرة الاخيار * المعارف الالهية * المعلى في مختصر المحلى في فروع

كنية واسم وشهرته	مستفاد رأسي تاريخ ومحل وفاته	معارف اولان أثاره
الشيخ الفاضل الاديب محمد بن عبد الله النحوي	قرطبه ٦٤١	زهة الالباب في محاسن الاداب
الشيخ الفاضل الشاعر ابو العباس احمد بن علي بن موسى بن ارفع رأسه	غرناطه ٦٤١ ٦٤٠	شرح الشاطبية في القرائة * ربا عن العقول المنيعة في غياض الصناعة الشريفة مختصر التيسير
الشيخ المحدث الاديب ابو جعفر احمد بن محمد المعروف بابن ابي حجة	قرطبه ٦٤٢	الجمع بين الصحيحين
الشيخ الكامل المتويع القاسم بن محمد بن الفيلسان	قرطبه ٦٤٣	بيان المتن على قارئ الكتاب والسنن والجواهر المعضلات في الاحاديث المسلسلات وما ورد من تغليظ الامر على شربة الخمر
الشيخ الفاضل قاسم بن محمد بن احمد الاوسي	قرطبه ٦٤٣	التبيين عن مناقب من عرف بقرطبة من التابعين والعلماء الصالحين
الفاضل البارع سعد بن احمد الجذامي البياني النحوي	اندلس ٦٤٥	شرح مقدمة الجزولية في النحو
الشيخ الامام الكامل ابو عمر بن محمد بن عبد الله الشلوبيني الازدي الكوي	اشبيلية ٦٤٥	توطئة في النحو * تعليقات على المفضل شرح مقدمة الجزولية

كيد واسم وشعري	مقطر رأسي	تاريخ ومحل وفاتي	معارف اولان آثاره
----------------	-----------	------------------	-------------------

الشيخ الناضل المحقق
ابو عبد الله محمد بن
ابراهيم بن عبد الله بن
ابراهيم بن غالب

لا سوس افرقيه ده
٣٢٢٨٨٨

الطبيب الاديب الشهير
ابو محمد عبد الله
ضياء الدين بن احمد
المعروف بابن ييطار

جامع الادوية المفردة *
جامع مفردات الادوية
والاغذية * المغني
في الادوية المفردة * تذكرة
ابن ييطار في الطب *
الابانة والاعلام بما في
منهاج الحلال والاوهام *
التعليقات على منهاج
اليان فيما يستعمله
الانسان * كتاب الافعال
العجيبة والخواص
الغريبة * شرح كتاب
ديسقوريدس

الشيخ العلامة ابو اسحق
ابراهيم بن قاسم المعروف
بالاعلم النحوي

تاريخ بطليوس * الجمع
بين صحاح الجوهري
وغريب المصنف
في اللغة

٦٤٦ بطليوس

كنية واسم وشهرته	مستند رأسي	تاريخ ومحل	معارف اولان التاري
الفاضل الوفى ابراهيم بن سهل	اشبيلية	٦٤٩	عيران ابن سهل *
الشيخ الفاضل المحقق ابو العباس احمد بن محمد المعروف بابن الحاج ٦	اشبيلية	٦٥١ ٦٥٠	* شرح الايضاح * رسالة المقبول على البلخي والمجهول * مختصر الخصائص * حاشية في النحو * سر الصناعة واسرار البلاغة * حواشي السمحاح * كتاب الامامة * كتاب السماع واحكامه * شرح كتاب سببويه في النحو * كتاب القوافي
الشيخ الزاهد المتورع ابو بكر محمد بن احمد المالكي	مالقه	٦٥١	*
الزاهد الفاضل الاديب ابوبكر رحيم بن ابى محمد عبدالله بن الحسن بن احمد بن يحيى بن عبدالله الانصارى	مالقه	٦٥٢ ذاهره	*

٦ بو ذاك تاريخ
وفاتى دخی محتاج
تحقيقه ر

كنية واسم وشهرتي	مسقط رأسي	تاريخ ومحل وفاتي	معارف اولاد ائاري
الشيخ الاديب الكامل ابو الحجاج يوسف بن محمد بن ابراهيم البياسي الانصاري المتوفي بتونس	ادلس	٦٥٣	* الاعلام بالحروب الواقعة في صدر الاسلام في مجلدين * تذكير العاقل وتبنيه العاقل * الحماسة في مجلدين * الف باي المخاضرات *
الشيخ الفاضل ابو عبد الله بن علي التميمي الدهان	غزاطه	٦٥٣ قوص	*
الشيخ الكامل الفقيه ابو عبد الله شرف الدين محمد بن عبد الله بن محمد بن ابو الفضل السلمي الشافعي المذهب	عرسيه	٦٥٥ زعه	تختصر صحيح مسلم * رعاي الظيما في تفسير القرآن * ضوابط الكلية في النحو
الشيخ الفقيه الشاعر ابوبكر محمد الذهبي المعروف بابن محرز	بلنسيه	٦٥٥ بيجايه	*
الشيخ الناضل الشاعر الصالح ابو ابراهيم اسماعيل بن محمد بن يوسف الانصاري	ابله	٦٥٦	*

كتبه واسم وشهرته	مستطراسي	تاريخ ومحل وفاته	معارف اولان اناري
الشيخ الامام المحدث صاحب الكرامات ابو العباس احمد جمال الدين بن عمر بن ابراهيم الانصاري	قرطبه	٦٥٦	شيخ صحيح البخاري * المفهم
الشيخ الفاضل ابو بكر بن يحيى الجذامي	مرسيه	٦٨٦	لما اشكل من تلخيص كتاب مسلم * مختصر الصنعين
الشيخ المحدث احمد بن عبد الله بن عميرة الخزومي العريف بابي المطرف	مالقه	٦٥٧	كشف الاقناع عن الوجد والسماع *
الشيخ الاديب الحافظ ابو عبد الله محمد بن عبد الله بن ابو بكر المعروف بابن ابار القضاي المقتول ظلما في معارضة زائد المسافر	بلنسيه	٦٥٩	تحفة القادم في التاريخ * مسكن الصلة في تاريخ الاندلس
الشيخ الطبيب الحكيم ابو عبد الله محمد بن عبد الله	لوشه	٦٦٠	*
الشيخ الكامل الصلابة المقرئ ابو محمد علم الدين القاسم بن احمد بن موفق بن جعفر	لورقه	٦٦١	المفيد في شرح القصيد في القراءة * شرح المفصل اربع مجلدات يشرح مقدمة الجزولية في النحو

بو ذات امام
قرطبي عنوانه
علمي روم بينده
شهر شعرا اولوب
انجق مولديه
تاريخ وفاته
اختلاف اولغله
تحقيق اولمق
لازمدر

٨ بو ذا ملك تاريخ
وفاتي دخی تحقیقه
محتا جدر

كنيه واسم وشهرته	مقطر رأسي	أربع وخمسة رغاق	تعارف اولان اثارى
الشيخ العارف الكامل الامام ابو بكر بن ابراهيم الانصارى المعروف بابن سراقه	شاطبه	٦٦٢	ادب الشهور فى التصوف
الشيخ الفاضل ابو جعفر ضياء الدين محمد بن محمد بن صابر بن بنهار القبسى	طالق	٦٦٢ مصر	
الشيخ العارف بالله ابو عبد الله محمد بن سراقه الشاطبي بن محمد بن ابراهيم بن الجش بن سراقه المالكى	شاطبه	٦٦٣ مصر	
الشيخ الحافظ المحدث ابو المكارم جمال الدين ابن ابى احمد يوسف بن موسى بن يوسف بن موسى بن مسدى النهلبى الازدى	اندلس	٦٦٣ مكة	مسند
الشيخ المحقق الصوفى ابو الحسن على بن عبد الله التميرى	شستر	٦٦٨ ديباط	العروة الوثقى * المتاليد السجودية فى اسرار الصوفية * الرسالة القدسية *

كنية واسم وشهرته	سقط رأسي	ابن خويخل وفاتي	معارف اولان آتاري
الشيخ الكامل ابو علي حسين بن عبد الله بن عبد العزيز التهرى	بلنسية	٦٦٩	مسلمات الديسابي
الشيخ الامام الجليل ابو محمد قطب الدين عبد الحق بن ابراهيم بن محمد بن نصر الشهابي ابن مسعود المسكي	مرسبه	٦٦٩ ٦١٤ مكة	شرح مفرد رئيس * نخبة الحروف * كتاب الدرج * كتاب لغة * كتاب النونية أبنة * كتاب الكفاية * كتاب الاصطلاح * الفتح المجلد
الشيخ الامام علي بن مؤمن الطهرى النجوى المعروف بابن منصور	البياض	٦٦٩	شرح مفرد لغة الجوز والبياض في لغوا جمع
الشيخ الامام الحقيق عبد الله شمس الدين محمد بن الحسين بن بكر بن فرج الانصاري المكنى السلكي	قرطبة	٦٧١	الذكرة بالمولدات والوقوع لاخرة في مجادين * جامع الحكم الرأى والمسير لغة علمي مجاد * شرح سورة الفاتحة مجاد * شرح الفاتحة
الشيخ الامام الصلابة ابو عبد الله جمال الدين محمد بن عبد الله بن محمد بن عبد الله المعروف بابن ملك الحوي	جيان	٦٧٢ ٦٠٠	الف ليلة وليلة * الالفية * تسهيل النوازل وتكميل السادس * حوز العاني في اختصار خزان الاماني * شواهد التوضيح لمسكلات لجامع الشيخ * عدة

٨ بو ذاك تاريخ
ويقال بروحه مجر
اختلاف اوله
محتاج تحقيق قدر

٦ بو ذنى محتاج
تحقيق قدر

كنية واسم وشهرته	منظر رأسي	تاريخ رحل وفاته	متعارف اولان آتارى
			<p>الحافظ وعدة اللافظ الموصل في نظم المقص *</p> <p>سبك المنظوم وفك المختوم *</p> <p>الكافية الشافية * خلاصة</p> <p>الشافية * اكمال الاعلام</p> <p>بمثلت الكلام * لامية</p> <p>الافعال وشرخها *</p> <p>فعل وافعل * المقدمة</p> <p>الاسدية * النظم الاوجز</p> <p>فيما يهز * الاعتقاد</p> <p>في انطاء والضاد *</p> <p>احراب مشكل البخارى *</p> <p>تحفة المودودي المقصور</p> <p>والمدود * شرح السهيل</p>
<p>الشيخ الصالح صاحب الكرامات ابو عبد الله محمد بن سليمان الماغري المعروف بابن ابي الربيع</p>	<p>شالبيه</p>	<p>٦٧٢ المكدرية</p>	<p>المسلك القريب في ترتيب القريب من اللمعة الجامعة في العلوم النافعة في تفسير القرآن العزيز شرف المراتب والمنازل في القراءات والنزول *</p> <p>المباحث السنية في شرح الخصرية * الخرقه</p> <p>في لباس الخرقه * المنهج المفيد فيما يلزم الشيخ والمريد * النذير الجلية</p>

كنية واسم وشهرته	مستطراسي	تاريخ ومحل وفاي	تعارف اولان آثارى
			<p>في الفاظ اصطلح عليه الصوفية * زهر العريش في تحريم الخبث * زهر المنى في مناسقب الساطي * الاربعين المضية في الاحاديث النسوية</p>
<p>الشيخ الاديب البارغ ابو الحسن نور الدين على بن موسى بن سعيد العماري المؤرخ</p>	<p>غزاة</p>	<p>٦٧٣</p>	<p>مجانة الاديب في الخصاير * القرية الطالعة في شعراى الاندلس * كتاب الغرايبات * لذة الاحكام في تاريخ ايام الالعاج * مر قص و مطرب في اخبار اهل المغرب * مشرق في اخبار المشرق * مغرب في محاسن جلى اهل المغرب في خمس عشر مجلدات * لانسقط من السالك من حلى العروس الاندلسية * نماذج القرائح في مختار المراعى والمدائح</p>

تعارف اولان تارى	تاريخ و محل وفاتى	مستفادسى	كنيه واسم وشهرتى
شرح جبل الكبرية فى النحو	٦٧٩	بالتنبيه	الفاضل الكامل ابو على الحسين بن عبد العزيز الفهرى
شرح كتاب سبوح لى النحو	٦٨٠	اشبيلية	الفاضل المتحقق على بن محمد الكزائى الشهير باب الضائع
قصيدة اليمامة فى النحو منهاج البلقاء فى البيان	٦٨٤	قرطبة	الشيخ الساجح حازم بن محمد بن الحسن النحوى
حواشى الصحاح	٦٨٤	شاطبه	الشيخ الكامل رضى الله عنه بن على
حواشى على صحاح الجوهري	٦٨٤ قاهره	بالتنبيه	الشيخ الفاضل المنان الناسخ ابو عبد الله محمد بن على بن يوسف بن الحسين بن يوسف الانصارى شاطبه بن عيسى الدين
تطبيقات الوافية على الافعال لابن مطر	٦٨٥ دمشق	شراش	الشيخ الفاضل الامام الزاهد جمال الدين ابى بكر محمد بن احمد بن عبد بن عبد الله بن سبيح الساكن

كتبه واسم وشهره	مذخر أسى	الشيخ وحمل	تعارف أولان آثاري
الفاضل الأريب أبو الحسن صديق بن علي	غراطه	٦٨٥	مشرق في حلال المشرق
الشيخ الكامل أبو الحسن عبد الله بن أحمد بن أبو الربيع العتباتي الأموي	أشبلييه	٦٨٨	شرح كتاب سبويه في الصور المصنوعة في النجوم أرشاد إلى أصابة الصواب
الشيخ الكامل أبو القاسم محمد بن أحمد البصري	بالي	٦٩٥ قاهر	*
الشيخ الإمام أبو عبد الله محمد بن أحمد بن فرج الأنصاري الخزرجي صاحب التفسير	قرطبه	٦٩٨	تذكار في أفضل الأذكار
الشيخ الإمام الحافظ أبو هداية البصري محمد بن أحمد بن فرج بن أحمد بن محمد الطوسي الشافعي	أشبلييه	٦٩٩	*
الفاضل المتري أبو عبد الله محمد بن أحمد بن نوح	أشبلييه	٦٩٩ ٦٩١ دمشق	*

٧ بوذا لك تاريخ
وفات مختلف
اولمضله تحقيقه
مجتا جدر

كنية واسم وشهرته	سطرأسي	تاريخ ومحل وفاته	تعارف اولان اثاره
الفاضل الاديب احمد بن عبد النور	مالقه	٧٠٢	شرح مقدمة الجزولية في النحو
محدث ابو عبد الله محمد بن علي	پياس	٧٠٣ مصر	*
الشيخ المحدث الكاتب ابو التاسم خلف بن عبد العزيز بن محمد بن خلف الفافقي القيسوري	اشبيلية	٧٠٤ مدينة	*
المحدث ابو عبد الله محمد بن ابراهيم	يقوره	٧٠٧ مراكش	* اكمال الاكمال *
الشيخ الامام الحافظ ابو جعفر احمد شهاب الدين بن ابراهيم بن الزبير الشافعي	غرناطة	٧٠٨	الاعلام بمن ختم به قطر الاندلس من الاعلام * تعلية على كتاب سبويه * ذيل الصلة في تاريخ اندلس * ردع الجاهل من اعتساف الجاهل * منجم الشيوخ * ملاك التأويل في التفسير
الشيخ الفاضل ابو اسحق ابراهيم بن احمد	غافق	٧١٠	شرح جل الكبيرة

كتبه واسم وشهرته	مستطرا من	اربع ومثل	معارف اولان اباري
الشيخ الكامل المحقق ابو عبد الله محمد بن علي بن يحيى المعروف بالشامي	غزاة	٧١٥	شرح جل الكيرة شرح جل الصغيرة * تفسير الغزاة
محمد بن ابو عبد الله محمد بن علي بن يحيى بن علي الشامي	غزاة	٧١٥	*
الشيخ البارع الاديب علاء الدين علي بن محمد بن عبد الرحمن ٦	باجه	٧١٦ ٧١٤	الرد على اليهود * غاية السؤل في الاصول * كشف لحقائق في المنطق
الشيخ الكامل ابو عبد الله محمد بن احمد حيازالاوسي الشاطبي	شاطبه	٧١٨	*
الشيخ الفاضل المدقق محمد بن علي بن محمد الفخار الجذامي ٥	مالقه	٧٢٣ ٧٢٦	الرد على من نسب رفع الخبر بلال الى سبويه شرح كتاب سبويه شرح مقدمة الجزولية
الشيخ المحدث العارف الفقيه ابو عبد الله محمد بن ابراهيم الشهير بابن غصن التحوي	اشبيلية	٧٢٣	مختصر الكافي في القراءات يات المقدس من معجزات النبي صلى الله عليه وسلم
ابو عبد الله محمد بن قاسم القرشي الشهري المعروف بابن رمان	غزاة	٧٢٧ يثرب	*

٦ بوذاك تاريخ
وفاتي دخی محتاج
تحقیقه صدر

٥ بوذاك تاريخ
وفاتي كتب
موجوده ده بریده
محرر صورت
مختلفه ده مضبوط

اوله يفتندن
تحقیقه محتاج در

دولت ابد مدت ال	كنه واسم و شهرت	تخصص	اربع و محل و تالی	تعارف اولان اثری
عبدان هنوز بروسه شهر نده غرس نومال سلطنت ایتدکاری اوآنده یعنی بوندن بشیوز او قوزیش سنه مقدم اندلس کبی اصلا روم قطعه سنه را بطه ومنا سبکی اولیان بر محله بو لسان وقطعا وظیفه ومضی ملوک بولیبان بویله برغا ضل غیرت شهارت ملوک ایله روده کسب ایده جکی قوت وشوکتی تابدا یتدن استدلال واستفهام ایله انی منبج منبج سوق ایچون لسانی تمصیل وحتی تحت قواعد ربط ختمده متعدد کنابل تحریرو تألیف	الشیخ المحقق الكامل ابو جعفر احمد بن الحسن النخعي	ماله	٧٢٨ کلاع	شرف انبالی اختیار تعارف الانار * تعاد البيان وضابطه اللسان في اللغة * لحن العامة * نفائس اللائلی فی وصف عرائس المعانی فی النحو
	الشیخ الناضل الاریف جمال الدین محمد بن احمد	شریش	٧٢٩	تخصر الزوضه فی الفروع
	الشیخ الكامل المتورع محمد بن محمد المعروف بابی القمع ابن سید اندلس اليعمری	اندلس	٧٢٤	بشری الیبب تصیون الانر فی فسون العارزی والشعر الی السیل علیین * المقامات الطیبه فی الکرامات الجلیله * منج الملاح
	الشیخ الامام العلامة ابو الدین ابو حیان محمد بن یوسف بن علی بن یوسف بن حیان القری الثری النکوی المعروف باب حیان ٣	خراسان	٧٤٥ قاهره	الایات الوافیة فی علم الفایة * ارتسافی المغرب اللسان العربی مجلدین الاثیر فی قرأه ابن کثیر * ابورود الضمر فی القرأه بمعروف البحر المحیط

البر الجلي والنظر الحلي في التفسير * التلخيص في الادب * ايتش اولسنه
 القرآن من الغريب * كتاب الارتفاع في الفناء والبقاء *
 كتاب الاسفار المختص من شرح سبويه المناس في النحو *
 الانوار الاعلى في اختصار المحلى في فروع الشافعية * كتاب الاعلام
 باركان الاسلام * كتاب الادراك للسان الاتوك * كتاب
 الافعال في لسان الترك * التقريب * كتاب التذكرة
 في العربية * كتاب التيفل من شرح التمهيد * كتاب
 التذليل والتكميل في شرح التمهيد * تحفة الندس في فحاة
 الاندلس * كتاب التبريد لاحكام سبويه * كتاب التدريس
 * تقريب الثاين في قراءة الكسبي * الحلى الحالبة في اسانيد القراءة العالية
 * خلاصة التبيان في المعاني والبيان * الوصفي الباسم في قراءة
 عاصم * رجنججاني الهمز في اداب وتواريخ لاهل العصر * الزهرة
 في قراءة حمزة * زهو المالك في نحو الترك * كتاب الشذائ في مسئلة كذا
 * الشذرة الذهبية في العلوم العربية * كتاب عقد الالائي *
 غايمة المطلوب في قراءة يعقوب * كتاب غايمة الاحسان
 في النحو * كتاب الفضل في احكام النضال * فهرسي السموات *
 قصيدة السامية في القراءة * قصيدة البدر الجلي في قراءة
 زيد بن علي * اللوحة البديرة في علم العربية * كتاب
 المبدع في التصريف * المزن الهامر في قراءة ابن عامر * ملحمة
 في النحو * منطق الخنسي في لسان الفرس * كتاب الموفور
 في تحرير احكام ابن عصفور * الخيبر في لسان الخيبر * منهج
 السالك في الكلام على النية ابن مالك * مالك الرشيد في تجريد
 مسائل نهاية ابن رشد * نزال الزهر ونظم الزهر * نظر الحسي
 في جواب اسئلة الذهبي * نوافذ السمر في دما لث الشعر * نفحة
 المسك في سيرة الترك * نهر المار من البحر ملخص البحر
 المحيط في مجامدتين * نفاة الاندلس * كتاب نكت
 الامالي * كتاب النافع في قراءة النافع * نضاد *
 كتاب النصكت الحسان * نور الغيش في لسان الحبش * نهاية
 الاعراب في التصريف والاعراب * الوهاج في اختصار الوهاج *

ايتش اولسنه
 مقابل التيوز سنه
 دنبر واول دوات
 وملك ان ونعتي
 يه رك كلش
 ويحمد ن يملوب
 اكتب ابقدار
 وعلوم ايتش
 بونجد فضلا دن
 هج راسي بواس
 اسم عطف نغفر
 عمت ايتامش
 اولسي غريب اندر
 غريب در

كنية واسم وشهرته	مسقط رأسي	تاريخ ميلاد وفاته	متعارف اولان اناري
طوبى بن طاي مهمله نك ضمي وواو ك فتي وباي تحتيه نك سكوني وجيمك كسرى ايه در	العالم الشاعر ابواسحق الساحلي المعروف بالطوبى بن ٩	غناطه	٧٤٧ ✽
الشيخ الكامل ابوبكر محمد بن عبدالله	مالقه	٧٥٠	النبر المسبوك في شعر الخلفاء والمملوك ✽ خواص القرآن
الشيخ الحكيم الفاضل جمال الدين يوسف بن احمد	غناطه	٧٥٣	✽ الايجاز في الطب
الشيخ الكامل محمد بن محمد الانصاري	اندلس	٧٥٤	✽ نفحة العباسية
الامام المحدث الحافظ ابوبكر جمال الدين محمد بن يوسف بن موسى الشهير بابن مسدي	غناطه	٧٦٣	✽ اربعين المختارة في فضل الحج والزيارة
الشيخ الكامل جمال الدين محمد بن احمد	شريس	٧٦٩	✽ شرح منساج العلوم
الشيخ الكامل محمد بن حسن بن محمد النحوي	مالقه	٧٧١	✽ شرح تسهيل الفوائد في النحو

كنية واسم وشهرته	مسقط رأسي	تاريخ ومحل وفاته	معارف اولان اثاره
الشيخ الفاضل ابو الوليد اسماعيل بن محمد	غرناطة	٧٧١	شرح تلقين في النحو
الشيخ الكامل المحقق محمد بن محمد بن الحاج التلفيقي	اندلس	٧٧٤	* الايضاح فيمن ذكر في الاندلس بالصلاح * تاريخ مورسين من بلاد الاندلس *
الشيخ الامام العالم العلامة بقية المجتهدين لسان المتكلمين حجة المناظرين ابو عبد الله لسان الدين محمد بن الخطيب الوزير الحظير المقتول عذرا بالمغرب	غرناطة	٧٧٦	* كتاب التعريف بالحب الشريف * احاطه في تاريخ غرناطة في مجلدات سنة * اشارة الى اداب الوزارة * اكيل الزاهر فيما فضل من نظم التاج من الجواهر * تاج المعلى في بيان الادباء الكائنة * ديوان لسان الدين في مجلدتين * رقم المحلل في نظم الدول * روضة التعريف بالحسب الشريف * طرف العصر في دولة بن نصر يعني دولة بن احرث * مجلدات * مقاصد الحراب في علالة الاعراب * هدار الكنايات في تراجم الادباء بالمغرب *

كنية واسم وشهرته	سطرأسي	تاريخ ومحل وفاته	تعارف اولان اثارى
الشيخ الكامل المحقق ابو جعفر شهاب الدين احمد بن يوسف بن مالك الرحمى ٧	اندلس	٧٧٧ ٧٧٩	* تحفة الاقران فيما قرئ بالمثلث من حروف القرآن * رفع الحجاب عن تنبيه الكتاب * قصيدة البديعة *
الشيخ الامام الاديب ابو عبد الله شمس الدين محمد بن احمد بن علي بن جابر الهوازى المالكى	اندلس	٧٨٠	* قصيدة البديعة المسمة بالحلية البسرى في مدح خير الورى * نفائس الملح وعرائس المدح *
الشيخ الاديب البارح خليل بن سعيد بن فرح بن قاسم بن احمد بن اب الطيب	اندلس	٧٨٣	* قصيدة النونية في الاحاجي والانفاذ الخوية
الشيخ الحكيم فخر الدين زين قاضي القضا عبد الرحمن بن محمد الحضرمى الشروفي ابن خلدون المنوفي بتونس ٩	اسبيلية	٨٠٨ ٨٠٩	* عنوان العبر وديوان الابتداء والخبر *
الشيخ الناضل احمد بن محمد بن علي	بجاية	٨٤١	* حديق المقلتين في شرح بني الرافضتين *

٧ بوذاك تاريخ
وفاتى دخی تحقیقه
محتاجدر

٩ بوذاك دخی
لر مخوانی تحقیقه
محتاجدر

كنية واسم وشهرته	مستطراً أي تاريخ ومجلد	متعارف اولان اثاره
وفاته		
الشيخ البارع الاديب ابو عبدالله شمس الدين محمد بن محمد بن محمد المالكي الشهير بالراعي النحوي	غزاة	٨٥٣ شرح الالفية التوازل النحوية * لامام مالك شرح الفوائد * انتصار الفقير السالك لمذهب الامام الكبير المالكي * المستقل بالفهومية في شرح الفاظ الاجرومية في النحو * القمع المنير في بعض ما يحتاج اليه الفقير
الفاضل العلامة قاضي القضاة محمد بن يحيى الاندلس البليسي	اندلس بروسه	٨٨٤ *
الشيخ الحكيم الكامل ابو الحسن نور الدين علي بن محمد بن محمد بن علي انقرشي البسطي القلصادي البسطي	بسطه باجه	٨٩١ اشرف المسالك الى مذهب المالك * شرح ايساغوجي * شرح الانوار السنية لابن جري * كشف الاسرار عن علم الغبار * شرح ابن الياسمين في الجبر والمقابلة * شرح البردة * تقريب المواريث * النبصرة في حساب الغبار * تنبيه الانسان الى علم الميزان * شرح الثقلين * شرح الجرومية

كنيه واسم وشهرته	مستطراصي تاريخ ومحل وفاته	معارف اولان اثاره
•	❖	❖ شرح جبل الزجاجي ❖ ❖ شرح حكم ابن عطاء الله ❖ ❖ شرح الخرز جية ❖ ❖ شرح رجز القرطبي ❖ ❖ شرح رجز الشراز ❖ ❖ في الفرائض ❖ شرح رجز ❖ ❖ الى عمرو بن منظور ❖ ❖ شرح رجز ابى اسحق ❖ ❖ في النجوم ❖ شرح رجز ❖ ❖ ابن بى ❖ شرح رجز ❖ ❖ ابن مقرة ❖ شرح رجز ❖ ❖ ابن مالك ❖ الغنية ❖ ❖ في الفرائض ❖ شرح ❖ ❖ الغنية ❖ غنية النجاة ❖ ❖ شرح غنية النجاة ❖ شرح ❖ ❖ فرائض صالح بن شريف ❖ ❖ شرح فرائض ابن ❖ ❖ الشاط ❖ شرح فرائض ❖ ❖ مختصر خليل ❖ شرح ❖ ❖ فرائض ابن حاجب ❖ ❖ قانون الحساب ❖ شرح ❖ ❖ قانون الحساب ❖ كشف ❖ ❖ الجلباب عن علم الحساب ❖ ❖ كليات الفرائض ❖ شرح ❖ ❖ كليات الفرائض ❖ شرح ❖ ❖ التلمسية ❖ شرح ❖

كنية واسم وشهرته	مقطر رأسي تاريخ ومحل	معارف اولان اشاري
		وفاتي
		مختصر خليل * المدخل الضروي * متهمي العقول البواحث * شرح مختصر العقبات * مدخل الطالبين * مختصر مفيد في النحو * شرح ملحة الحريري * مختصر في العروض * النصيحة في السياسة * هداية الانام في شرح مختصر قواعد الاسلام * هداية النظر في تحفة الاحكام والاسرار *
الشيخ الكامل العلامة السيد علي بن ميمون الحسيني المالكي المتوفى بحلب	اندلس	٩١٧
		* بيان غريبة الاسلام بواسطة صنف النفقة والمقتصرة من اهل المصير والشام وما بينهما من بلاد الاعجام * شرح مقدمة الحزولية * تنبيه الغبي في تنزيها بن العربي * مواهب الرحمن في كشف عورة السيطان *

﴿ممالك اندلس﴾

اندلس قطعه سی اداره اسلامیة ده بولندی عصارده
 بکارنده بالناسبه ذکر ویسان اولندی اوزره فوق
 مایه صور کسب مهوریت و آبادانی ایدرک متعدد بلاد
 و قصبه به تقسیم و مقرر بلده و قصبه برینجه شهر و قریه بی
 طوی اوله برق اکثر پسته عربی اسماء تسمیه اولمش
 و اسپانیولر بو اسماء بر طاقنی تبدیل ایتش ایسه لده
 بر طاقنی الحاقه هذه عربی اولان اسماء از حقوق
 تحریفه یاد اولمقده بولمشد بولنلر بعضیاری انشای
 مطالعه ده نظره گذار تصادف اوله برق الیوم او طراقلرک
 التند برینجه ملوک عظام و شایخ و فضلاء بنام
 غنوده خالک رحمت اولمقله و فقط ایچلرندن بر طاق
 اسماء حرکه لری مضبوط ایسه ده بر طاقک دخی
 تحقیقنه ظفر بولنه ما مغله بولنه بیلا نلر قید و ضبط
 و اولیا نلر دخی علی الاطلاق کتب و ایراد
 اولندی

همزه نك و بای موحده مشد ده نك و ذال معجمه نك
 فتحه لریله اندلسده بر بلده در

ایده

همزه نك و بای موحده نك کسری و لامک تشدید
 و اخرده شین ایله مالفه اجماعنلر جسیم بر بلده در خطیب
 ابو جعفر احمد بن الزیات اوراند

ابیش

همزه نك فتحی و بای تسمیه نك تخفیفه اندلس الکاسنده
 بر حصن اندیر

اریله

استبه قراطبه يه اوتوز السی میل مسافه ده واقع بر بلده در

استبه همزه نك فحيله قراطبه يه اوتوز میل مسافه ده واقع بر بلده در

استبه ذکر اولسان استبه لفظنده لغتدر

استفه همزه نك وفاقك ضميه اندلس دیارنده بر قضا ایدین

اشبونه اشبونه لفظنده لغتدر و اشبونه جزء اولده بیان اولند یعنی وجهه له حالا بور تسکین دولتی دارالملکی اولان لیر بون شهریدر که لیر بون اشبونه دن محرف اولور

اشبیلیه همزه نك کسری و شین معجمه نك سکونی و بانك یا ايله کسری و لامك کسری و یای مشدده نك قحی ايله اندلسك جهت غریبسنده واقع اعتدال هوا و معموریت و حسن و بها ايله معروف و شریف البقله و کریم التربه دائم الخضرة اوصافیه موصوف بر بلده جسیم اولوب انده طولاً و عرضاً نیمه فرسخ محل کسد لدیکی حالده زیتون اشجارینک کزت و التفافیه کونش کورلن اولدیغی و مملکتک وسطنده اخون نامیه ایکی قصبه اوله رق اطراف بر قلعه سکین ايله محفوظ بولدیغی مذکور توارینخدر مؤرخین معاصریندن بعضیلرینک قولنجه شهر مز بورك پیشکا هنده بولسان نهر اعظم یتش ایکی میل قدر صعود ايله مدایدوب بعده جزر و حسر ایدر و نهر مذکورك اوزرنده بر جسیم کیری اوله رق اکاسفن تجارت ربط ایدیلور و درونده بولسان سوقاقر غایت مستوی و معمور دور بح و تجارتله مزین و شه هوا اولوب اهاالینک اکثری صاحب

اهمیت و بسیار از و نازک ایچسندن چو نازیت تجسارتیه
استقال ایدرل شهر مذ کوره مشرق بولسان جبل
الشرفك ثرابی سرخ رنگ و طولی شمالدن جنوبه
طوغری قرق و عرمنی شرقدن غربه طوغری اون ایکی
میل اولدیخی حالده ایکیوز قرق عدد قریه بی مشتل و بونلرک
چله سی ظلال اشجار زیون ایله ملتحف و هر قریه معموره
اسواق و ابنیه و حمامات و مکاتب و مساجد ایله متحلی و آباداندر
نهر مذ کوره انواع سمک بولند یغندن کرک نرخت
و کرک تجارت ایچون پک چوق صیاد بولسور قرای
مذ کوره هر در اومیه یئندرد کدن فضله شکر قاشنک
دخی اعلاسی انبات ایدرل و اوراده بولسان قرمز
هندستاندن کتور یلانن دها اعلا اولوب زیتونی
ایسه تحت ارضده اوتوز سنه حفظ اولسور و بعده
صقلد قده تازه زیتون کی یاغ و برر بنی عباد عصر نده
اشبیلیه یه تابع ممالک غریبه دن باجه شهر نده دباغت ادیم
و صناعت کتان بغایت ایلر و لیوب انده بولسان
کومش معدنی اعمال اولسور ایدی ینه اشبیلیه یه تابع
ممالکدن طالق شهر نده مر مر دن معمول بر عورت ایله
رسمی و بوی یه قصد ایدر بر حیه صور تلری بولسوب
مؤخرأ مذ کور صورت بر حیا مه وضع اولمغله
صورتک کمال حسن و ملاحندن ناشی عوامدن بر چوق
رجال اکا علاقسه بند عشق و محبت اولدیلر و فی الحقیقه
اویله حسن و بها و جمال و لقانه کورلمش و نه ایشیدلمشدر
مؤرخ شقندی دیر که نهر مذ کورک جزر و مدی حقننده
شعرا دن ابنی سفر بوقطعه فی انشاد ایلمشدر (شق النسیم
علیه جیب قیمه * فانساب من شعبه یطلب ثاره
* فتضا حکمت ورق الحام بدوحها * هزأ فظم من الحیاء
ازاره اومصر و شامی کور نلردن برینه بونلر ایله اشبیلیه ک

تغیسی هر جعفر دیوسئوال اولند قده اشبیلیه بی
تفضیل ایله (شرفها غایبه بلاسدونهرها نیل
بلا تساح) دیمشدر انتهی ابن مقرینک روایتنه کوره
ملوک امویددن حکم بن هشام عصرنده اشبیلیه نک
جسایت یعنی ویرکوسی اوتوز بشیک یوز دیناره بالغ اولمشدر

همزه نک ضمیمه اندلسده بر حصن ادیدر

اشتون

همزه مکسوره ایله اندلسده بر بلده در

اشقاییه

اصطخر و زنده اندلس شرقیسنده بر بلده در

اشکرب

اشبونه ایالته متصل بر ایالتدر نیجه مدن و معاقلی شامل
و شلب اعمالی عدا دنده داخلدر

اشکویه

همزه نک ضمیمه اندلسده بر حصار اسمیدر

اشنونه

همزه نک فتحیه اندلسده بر بلده در

افراغه

همزه نک ضمیمه ایله اندلسده بر بلده در مصنفات کثیره صاحبی
حافظ شهاب الدین ابوالعباس اورادندر

اقلش

اسلوب و زننده غریاطه اعمالندن بر بلده در بونک مذکور
تالش گنبد سنده لغت اوامی محمدندر

اقلوش

اندلس الکاسنده بر ایالت ادیدر

اقلیم الامتنام

اندلسده اشبیلیه ده برا کاسمیدر

اقلیم اصل

ما لقه اعمالدن بر عملکترانده بر دره نك عما جند
ججاق موجيقار قابلوچه واردر

اشبيليه اعمالدن بر بلده در بوتك جزيره الخضراء اولسي
مظنوندر

قرطبه اعمالدن بر بلده در

مر سبه اعمالدن بر شهر در

احمدوزنده بطليوس نواحبسندن بر ناحيد در

مريه اعمالندن بر بلده در

ميك فتي وراي مهمله نك كسري وياي مشاي تخته نك
تشديد و فتي ايله ساحل بمرده اطرافى سور ايله محصور بر بلده
عظيمه در نفخ الطيبه بيان اولنديغي وجهه سور مذكور
بانيسى جزو اولده اوسافى مدوجه سى خانه كذارى كار اولان
ابن ابى عامر طرفى نك تعين اولمش اولان (خير ان)
نامنده بر ذات اولمش قلعده مز بوريه نك اسمنه
نسبتله خير ان دن بسور شهر مذكور ذكر اولان
ابن ابى عامر زماننده زياده سبيله معمور و آبادان اولوب
انده اعمال اولشان نقشه حريره و حلال نفيسه
و ديى اى فاخر مواقع سائر معمولاتندن قيمتدار
واوراده باييلان مصنوعات حديدیه و معمولات نحاسيه
وزجاجيه رهن غايت اشتهار ايدى و قولرينك
برينك بالاسنده طاشدن مصنوع عجب المنظر بر عقب

الحامه

الخضراء

الدور

الوقت

انبل

اندرش

المريه

سورتی اولغله اکا باب العقاب تسمیه اولنور و مریه
وادیسنک طولی قرق میل مسافه اولدیغی حالده
جمله سی باغ و بستان وحدائق وانهار جنت نشان ایله
آباد اندر حتی مریه حقینده ابو جعفر بن حاتم مخصوصاً
بر تاربخ لطیف تألیف ایله (مزیه المریه علی غیر هامن
البلاد الاندلسیه) تسمیه ایشلدن بعض مؤرخلرک
بیسانته کوره اندلسده مریه اهالیسی تجارت و ثروت
جهتیه جمله یه فائق اولشلردن شهر مذکورده حمام ایله
بلا اجرت انبای سبیلک نازل اولدیغی خانلریک عدده
مقارندر مریه ایکی جبل بیننده واقع اولوباره سندده
بمعمور خندق وارد اعلی قصبه ذکر اولسان ایکی
جبلک بری اوزرنده واقع و حصان و متانتله
متعارفدر دیگر اوزرنده دخی واروش بولنه رق قاعه سی
هم قصبه بی و همده واروشی حامل اولور و جانب
غریبسنده دیگر برواروش دخی بولنغله اکا
(ربض الحوض) تسمیه اولنور انده دخی متعدد
حماملر و کاربانسرایلر بولنور دائرأمان ارحصون
مرتفعه و احجار اولیه ایله محفوظ و طیرانی کویا
غریبالغش ایکی رقیق و لطیفدر (ابن البسج) مریه
مشملا تندن (شتره) شهرینک ذکرند، خنطه و شعیر
زرع اولندقدن قرق کون مریورنده حصه و جمع اولنق
بورانک خواصندندر و اوراده یتشن المانک بهر
دانه سنک دوره سی اوج قارشیدن زیاده اولور دیمشدر
ودهامبالغه ایدوب ثقاتدن ابو عبد الله الباکوری
بکا نقل ایلدیکه معتمد بن عبادک یاننده ایدم
شتره هالیسنندن بری درت عدد الماهدیه ایلدی که
هر برینک قطری بش قارش مقدار اولوب حامل
اولان شخص درت عدد دن زیاده سی باشنده کوتورمکه

مقتدر اوله مزایدی و ذکر اولسان الماری هدیه ایدن
شخص ملک موی الیه حضورنده مذکور المسالك احوالی
تفصیل ایدوب مملکت لرنده عادی المار بومقدار دن
اصغر اولور ایسه ده کندولری بوجله بیوتک مراد
یلد کزیده اغاجک اصلی قطع ایله اوزرنده اون عدد
و یا خود دها قلیل میوه براغوب دالری نیک الیه
نیرکلر ایله دستکزر اورر اولد قسارینی حکا یه ایلدی
انتهی المریه یه برمر حله مسافه ده بولسان حصن شنش
قصه سنده تربت و حر و قمرین نهایت اوزره بولسوب
انده اولان دره یه (وانی طبریش) اسمیه اولور

اسمیه اعمالدن بربلیده در نژدنده واقع جبلده
یتورم مدنی واردر و ذکر اولسه جق رنده شهرینک
قلعه سی اسمیدر

همزه نک فتحی و واک سکونی و رانک کسری و یانک ضمی
وانک الفله مدی و لامک فتحی و اخرده ها ایله مرسیه
اعمالدن برقریه درامام ابو محمد عبداللہ علی الرشاطی
اوراده تولد ایلدر

احمد و زننده اندلس دیارنده بربلده در

اشبیلیه قربنده برملکندر و فاسده قیوان جوارنده
ریلک فی اسمیدر

فاسده برایلدر

نرسله اعمالدن برملکندر اندلس قزل و ساری دنک

اند

اور یواله

اولب

بابه

باروشه

بانک

انواع رخام او جاقتری بولسور

باب الخوضه	المريه شهرى قپوزندن برينك اسميدر درت يوزسكسان درت تاريخسنده وفات ايدن المريه و بجايه صاحي ابويحي محمد بن مهن بن محمد بن احمد بن حماس اوراده واقع توبه سنده مد فوندر
بستر	باي موشده نك خيميله اندلس الكاسنده برونوع اسميدر
بنه	بانك فتحى و ناك تشديديله اندلسه بنسبه ايماندين برقريره در ادبادن ابو جعفر البنى اورادندر
بجايه	رمانه وزنده اندلسه بر بلده در امام نسائي اسماعيلدين مسعود بن على البجاني ايله مشاهير فضلاى نسواندين شاعره غسانيه اورادند ر ل
برباط	اندلسه بروادى اسميدر
بر بختانیه	بانك فتحيله اندلسه بر بلده در
برجه	اندلسه بر ملكستدر
بر طانيه	اندلسه بر ايلندر
بستانه	قرطبه يه قرق ميل مسافه ده واقع بر بلده در
بسطة	تيره وزنده اندلس ديارنده حيان قضا سنده بر موشدر

ندلس ایالتلندن برینک اسمیدر

بشغیر

بالک فتحیله اندلسده قرطبه قضاسنده برقریه در
محدثندن ابن البشتی هشام بن محمد اورادندر

بشینه

حریروزندند اندلسده براقلیم ایدر

بشیر

بنسبه اعمالندن برقریه معسوره درکه انده نصارا نک
مسلمین اوزرینه بروقه سی اولشدرکه ابواسحق بن
غلی الطرسونی بوززند اکا اشارت ایدر (لسو الحدید
الی الوغی ولبستم حلل الحریرعلیکم الوانا ماکان
فجهم واحسنکم بها اولم تکن یطرنه ماکان)

بطرنه

مارده اعمالندن بربلده عظیمه در

بطلیوس

سفینه وزندند اندلسده برحصن ادی وینه اندلس
شرقبسند بربلده اسمیدر

بقیره

اندلسد برحصن ایدر

بلاط

مالقه اعمالندن بربلده درلطیف میوه سی اولور

بلش

قرطبه یه ایکی مرحدنه واقع برملکندر

بلکونه

بشغیرایالتی قریه لزند برینک اسمیدر فقهاده مالقه
جامعی امامی ابو محمد عبسی بن سلیمان اوراده
تولدایتشدر

بلمانین

بلنسیه

ای موحده نك ولاماك فتحه لری ونونك سكوتی وسین
مهمله نك كسری ویای مشاتك فتح اوزره وقنی ایله
شرقیه اندلسده بریالندر مدینه التراب دخی دیوارانده
زغفران نابت اولسور واوزم تانه سی حجمنده برنوع
ارمونیتشوركه طعمینك حلاوتیهله برابر بولندیغی خانه یه
کیرلدکده رایحه سندن انده بولندیغی اکلا شبلور
ابن الرقاق البلنسی انك مدحنده بونظمی انشاد ایلسدر
(بلنسیه اذا فکرت فیها * وفی ایانها * اسنی الیلا *
واعظم شاهی منها علیها * وان جمالها * تعین بادی *
کسها ربها دیباج حسن * لها علمان من بحر وواد

اندلسده بریلده در

بلیانه

بانك ضعی ونونك سكوتیهله اندلسده بلنسیه شهری
قرینه برقریه در

بنت

بانك ونون مشده نك فتحه لره برحصن ادیدر

بنه

بانك فتحی ویای مشده ایله اندلسده بریله کبیره اسمیدر
یا قوت الجوی قولنجه جیان ایالتی داخلنده در

بیاسه

سحاب وزنده اندلسده بطلبوس قضاسنده برموضعدر

بیان

بای موحده نك فتحی ویای مشاتك مدی ونونك فتح اوزره
وقنی ایله قرطبه یه ایکی مرحله مسافده واقع برمملکتدر
لیانی نسبیه معروف مشاهیر اندلس اورانددر

بیانه

اندلس شمسایده برمملکتدر

بیزرکن

لبس وزنده اندلسده سرتسطنه قضاسنده برنا حیه در

لبس

رای مشاة فوقایه نك مدی و كافك و رانك ضمہ لری
 رنوں مشددہ نك قصری ایله اندلسدہ برقریہ اسمیدر
 یای مقصورہ نك السفہ قلیبہ تا کرنا صورتندہ دخی
 یازلدینی کوراشندر

ناکرن

سرقسطہ ایالاتندن بریالتندر

تطیلہ

وشقہ ایالتنك مدینہ سیدر

تعمیر

نای متانك فتحی ونونك سکونی و نای ثانیہ نك مدی
 و لامك فتح اوزہ و قی ایله مرسیہ اعمالندن برمکتندر
 اندہ کایم و قالیمہ مقہای سنك پک اهلای نسج و اعمال
 اولنوب اهل مشرق انلری عالی بہارایله انلقری
 مضبوط تواریشندر

تتالہ

اشبیلیہ اعمالندن بریلدندر طراوت و حسن و بہجت ایله
 مشہوردر و ابن سعید روایتہ کورہ تیطل اندلسہ تابع
 جزایر متفرجہ دندر

تیطل

اندلسدہ برطاغدر

جبل برانس

اندلسدہ سبطہ قریندہ برطاغدر

جبل کل

جیمك و لام مشددہ نك کسریلہ اندلسدہ برناحیہ
 انیدر

جلاق

غرناطہ اعمالندن برقریہ در طبیب مشہور ابو الفاضل
 محمد بن عبد النعم انجلیانی اورادندر

جلیان

جیان	شداد وزنده اندلسه بر بلده در قد مای اعلامدن ابن نالك وابو جیان اورا دندر ایکی سیده امام العریبه در
حراله	مرسیه اعمالندن برقریه در مفسریندن ابو الحسن علی واحدها تخمین اورا دندر
حصن المدور	قرطبه یه اون التی میل مسافه ده واقع بر بلده عموره در
حصن	اندلسه بر بلده در اعلامدن محمد بن احمد بن خلف الحمصی اورا دندر
دویقه	جوهره وزنده اندلسه بر بلده در شیوخدن ابو الاصم عبد العزیز بن محمد اورا دندر
رصافه	کناسه وزنده اندلسه بنسیه لواحتندن باغ و بستان وحدائق و گلستان ایله معروف بر بلده در فقیه الزاهد ابو عبدالله المنصفی که قری سبته ده در وشوادن ابو عبدالله بن غالب الرفاء و محدثندن یوسف بن مسعود و محمد بن عبدالله بن صنیفون اورا دندر و بنده قرطبه ضمناً فاندندن دیگر بر مملکت اسمیدرو شام و حواله بنده نسخی اون قدر موافقت اسمیدر
زنده	زنده وزنده وسط اندلسه بر بلده در قلعه سنه (انده) تسمیه ایدر لر مقدما قرطبه اعمالندن ایکن مؤخرأ قرطبه جمعیله انبیلیدیه الخاق اولمشدر خطیب ندلس عبدالله بن حاتم واحدها بن ابی العافیه الرندی اورا دندر

روطه	فوطه وزنده اندلسده بر موضع اسمیدر
زاب	اندلس الکاسندن بر بلده یاخود بریالتدر شعرا دن محمد بن الحسن التیمی ومحمد یثمدن جعفر بن عبد الله الصباح اورا یه منسوبدر
سالم	شرقی اندلسده بر قصبه اسمیدر
سرنه	جرعه وزنده اندلس الکاسنک وسطنده بر بلده در قاسم بن ابن الشجاع السرقی المحدث اورا یه منسوبدر
سرقسطه	سین مهمله نک قحی ورا ی مهمله نک سکونی وناک ضمی سین ثانیه نک سکونی وطای مهمله نک قحی اوزره رقی ایل اندلسده بر بلده مهموره وکثرت قواکه ولطافت هوا ایل مشهوره در بعض مؤرخینک بیانیه کوره بلده بد کوره یه حیات وعتارب کبی نوزیات داخل اولسدر فی الحال هلاک اولولروانده اطعمه مقوله لری برمد تلر رنک اولنسه قورتلنر وطقن ایتمز شهر مذکوره یوز سنهدن تانه بغای ویش التی سنه اک معلق اوزوم واولج درت سنه اک ایتمز وشفقالو وحب الملک والمنا ورنک قور یسی ویکرمی سنه اک بقله رمر جک بولنور وکراسته بی قورت ایتمز ووصوف وحریر وکنان کبی البسه بی کوکه کسمز
سهیل	زیر وزنده اندلسده بر حصن ایدر
سهله	بلنسیه و سرقسطه یبنده بریالتدر
شارقه	اندلس دیا رنده بر حصن ایدر

شاذه	اندلس اورتیه سنده برطاغ اسمیدر
شاط	اندلسده برحصن ادیدر
شاطیه	سادسه وزنده شرقی اندلسده بلنسیه اعمالندن بر بلده جسمیدر که قلعه سی رسانته مشهور در شیخ القراء امام شاطبی محمد انقاسم الضریر اورادندر بلده مذکوره حسن و نصارت جهتیله صرب المثل اولوب انده جمال اوانان کاغدیك مشهور در
شیرت	قغذ وزنده اندلسده برقلعه ادیدر
شبیوط	شین معجمه نك کسری و بای موحده نك سکونی ایله اندلسده ایده قضاسنده برحصن ادیدر
شدونه	شینک و ذال معجمه نك ضمیله اندلسده بر بلده ذرا بنو عبدالله محمد بن خلیفه النحوی اورادندر
شرف	فتحیه نك اشبیلیه ده برمو ضعدر قرطبه شهر نك خطیبی وضابطی اولان ابواسحق ابراهیم بن محمد الشرفی اورادندر ویاقوت بن عبدالله الشرفی الموصلی که کاتب معروف اورادندر
شردیش	شین معجمه نك و رای مهمه نك کسره لر یله اندلسده بر بلده معموره در سو قاقیری واسع و یهننا و اشجاری قوا که ایزیده ایله مطرا و اها الی سی علم و ادب و فطانت و همت ایله متملی در ظرافت اباس و اظهار رفاهیت انلره مخصوص اولوب ارملر ندعا نق و عشوق الملق کسیده تصاف ولمز وایرانده غایت نفیس بینر یا پلد یغندن بوئدن انواع اطعمه طبخ ایدر لر و حتی بینر دن مصنوع

(مجنبات) تهر و انور بنوع طوع طمع اولور که اهل
اندلس پسنیده هرکیم شریسته کیدر و مجنبات ییز ایسه
مخرومدر دیو ضرب مثل اولور به میلرک یسانه کوره
اشو مجنبات بنوع قطا اقدر خمرینه جبین یعنی ییز اضافه
اولوب اعلازیت ایچنده قاور یانور

کتابه وزنده اندلسده شهر بطلمیوس اعمالندن
رقصا اسمیدر

ششانه

وادی اش اعمالندن بر مملکتدر اعلام صوفیه دن
ابوالحسن علی بن عبدالله النیری اورادندر

ششتر

شین معجمه نك ضعی وقاف ورائك سكونلریله بلنسیه
وشاطبه ارسنده بر بلده در مشاهیر شعرا دن ابن خفاجه
اوراهه مدفوندر

شتر

قرطبه جوارنده برقریه در علامه شهرت شعرا ابو الولید
اسمه بن محمد اششندی اورادندر

ششده

صبور وزنده اندلس الکاسنده بر بلده در

ششور

اندلسده بر آطه اسمیدر

شکر

زبیر وزنده اندلسده بر طاع اسمیدر که تبه سندن
یاز و قبش قاراکمده اولن

شکیر

ذخیمیک قرطبه دیدی کونیک مسانده و سلسل بنجره
ریالت جمیه در ذوالوزارتین ابن عمار و ابو مر و ان

شلب

عبد الملك بن بدران وابو محمد عبد الله بن السيد بطليموس
اورايه نسبت اول نورل

نين معجمه نك ولامك وميك فتحه لى نونك سكون
وتافل فتح اوزره رقه فى يله اندلسه بربلده معمره در

زير وزنده اندلسه بر بلنقه اديدر

نين معجمه نك وتاى مشاة فوقيد نك فتحه لى وشپندن
سكزه نونك سكونى وتادن سكزه رانك ياييله كسرى
واخرده نون ايله اندلسه بربلده در مشاهير فضلائد
ابن صاره اورادندر

شلب اعمالدن برملكندر

شين معجمه نك وتاى مشاة فوقيه نك ويای مشدده نك فتحاتى
وشپندن سكزه نونك سكونى وتادن سكزه ميمك وراى
مهمه نك كسره لى ايله اندلسك جانب غريسنده برملكندر
اعلام اندلسدن اعلم النحوى اورادندر

جوهر وزنده اندلس ديارنده بر بلده در

شپنك كسريله اندلس ديارنده برطاغ اديدر

تظيله ايا لئك مدينه سپدر

اندلس ديارنده بربلده در اعمه نك تدن مصباح اللفه
مؤلفى امام طرطوشى اورايه منسوبدر

شلسكه

شميط

شترين

شترية

شترية

شودر

شبهه

طرطوشه

طرطوشه

طرحوانش	اندلسه باجه اعمال نندن بر بلده در
طركونه	طای مهمله نك و رای مشد ده نك فتحيله اندلسه بر بلده در
طريانه	طای موحده نك كسري و رای مهمله نك سكونی ویای مشاك مدی ونونك فتح اوزره و قتی ايله اشبیلیه مضا فاندن بر بلده نزهت فرادر
طلكه	طایطله اعمالندن بر بلده در
طایطله	طاراك ضمی و لامارك قتی ویای تختیه نك سكونی ايله اندلسه بر بلده عضیمه در
طیسایه	طای مهمله نك قتی ویای مشاة تختیه نك سكونی ايله اندلسه اشبیلیه ایالتده بر بلده ادیدر
طیسیمانیه	طانك وسین مهمله نك قتی ویانك سكونی ايله اندلسه بر بلده در
عبرون	عین مهمله نك ویای تختیه نك ضمیمه اندلسه بر بلده ادیدر
غافق	صاحب وزنده قرطبه یه اون ایکی مرحله مسافه ده واقع بر مملکتدر
غراطه	خین معجمه نك قتی و رانك سكونی ايله اندلسه بر ایالتدر ابن بطوطه قولجه غراطه اندلس ممالکینك عروسی

منزله سنده اولوب لطافت و نصارت جهتيله نظیری
 بو قدر خارج شهر قرق میل قدر بر مسیر طراوت پیا در که
 شلیل نهری خرق ایدر حوالیسی انهار روان ایله ریان
 وحدائق وبساتین و ازهار و ریاحین ایله نمونده ریاض
 جنان اوله رق هر نظره سی نظری مسهور و هر تماشایی
 انسانی تکرار تماشایه مجبور ایدر ایالت مذکوره (حدر،)
 نهریله دخی ریان و شلیر تعبیر اولسان جبل جلیل ایله
 مسهور و اباداندر جبل مذکورک او سندنده قش و یان قار
 و ام ایوب منجمد و متعجب اولور او زرنده انواع اشکوفه
 و ... یولور اعمال ملحقه سندن ماعدا یا لکن
 غرناطه شهری و حواری ایدر یکوز یمش عدد قریه معموره
 واردر غرناطه حقه ابو بکر بن محمد بن شهرین بورجری
 الشاد ایشدر (ری الله من غرناطه متبوا * یسر حزینا
 او یحیر طریدا * تبرم منها صا حی عند ما رأی * مسارحها
 بالشیع عدن جلیدا * هی الثغر صان الله من اهات به و ما خیر
 ثغر لا یكون برودا) غرناطه نک یتشدر دیکي فضلا ی
 صاحب آثاره حد و نهایت اولوب ایچیلرنده نزهون
 بنت القلاعی کبی نسواندن دخی بر جوق فواضل معارف و ر
 ظهوره کلمشدر

اندلسده بر شهرک اسمیدر

فرح

سکیت و زننده اندلسده قرطبه قرینده بر بلده
 اسمیدر

فریش

سادس و زننده اشلیله اعمالندن بر جزیره در بعضیلر
 شهریش اعمالندن دیدیلر جزیره مذکوره ده یولسان
 شهرور صمک یدنده بر مقتضای یولنخله ابو عبد الله بن

قاس

ميمونك همشيرہ زادہ سی علی بن قیس اورادہ فائد ایکن
صنم مذکورک تختندہ مال بولنق احتمالہ مبنی ہد منہ
تصدی ایلدی لکن برشی بولندی

نمرہ وزندہ اندلسدہ قرطبہ اجمالندن برایت اسیدر
اعلامدن عبداللہ بن یونس و عثمان بن احمد القبری
اورادندر

قبرہ

ضمیمہ اندلسدہ بریلہ اندیدر

قندہ

قافک وطای مہملہ نک ضمیمہ لری وقافدن صکرہ رای
مہملہ نک سکرہ و طایڈن صکرہ بای موحده نک فتح
اوزرہ وقفی ایلہ اندلسدہ قاعدۃ الخلافة الملوك برشہر
عظیمدر این مقرینک بیانہ نظر آئشہر مذکور ملوک امویہ دن
عربن عبدالعزیزک امریلہ بنا اولمشد رجز اولدہ
اوصافدن برنبدہ بیان اولسان جامع کیرایلہ مدینہ
الہراء و جسر کیر تعمیر اولنان قنطرہ جسیہ اندہ در فضلالی
اندلسدن ابوہمد بن عطیہ بوہنادہ دیمشدر (باربع فاق
الامصار قرطبہ مہمن قنطرہ الوادی و جامعہا *
ہاتان نستان والہراء ثالثہ ہوالعالم اعظم شہی و عواربعہا)
جسر مذکور این حسان و سائر مؤرخین صادق
البیان قول الریجہ اون یدی کمر اوزرہ مبنی بر بنای
دھین اولدق بانسی سمح بن مالک الطولانی دملوک
امویہ شامدن خلیفہ عربن عبدالعزیز امریلہ سمح
مہر قوم بنیالشددر و مہاہج الفکر دہ یازلد یقنہ کورہ
جسر مذکور اعاجیب دنیادن بری او اب خلیفہ مشار
الیمک زمانندہ عبد الرحمن بن عبداللہ الفافقی یدیلہ بنا
اولمش و طولی سکرہ زوار تغای القش ذراع

قرطبہ

وعرضي بكرمي باع يعني قولاج اولوب بكرمي سكر كرى واون طقوز برجي
وارد ابن حيان ديركه بشماريك اناده سنه كوره جسر مذكور عربلك انلسه
دخولندن ابكي يوز سنه اول يالاش فقط ميور زمان ايله خراب اولغا
يوز برسنه هجريه سنه سمح من بور مجدد صورتده بنالاشدر امام
حجاري المسجب نام كانده قرطبه يوصيف ايله (كانت قرطبة في الدولة
الروانية قبة الاسلام وجميع الاعلام اما نام بها استقر سرور الخلافة
الروانية وفيها تمخضت خلاصة القبائل المعديّة واليما نية
واليها كانت الرحلة في الرواية اذ كانت من كركم الكرماء ومعدن العلماء
وهي من الاناس بمنزلة الرأس من الجسد ونهرها من احسن الانهار
مكتنف بديسانج المروج مطرز بالازهار تصدح في خباته الاطيار
وتسمر النواخير ويسم النوار وقرطها الزاهرة والازهار
حاضرتا الملك واقفا الثماء والسراء انتهى بعض تاريخرده
ذكر اولمشدر كه قرطبه شهرينك يكرمي برقطعه واروشى
وهرواروشك كندينه مخصوص متعدد مساجد وجاما قى
اولوب جميع حوايجده يكديكرينه احتياجلرى يوقدر
وبوواروشك امارى بوجهه مضبوطدر بانب مهرده واقع اولنار
(ربض شفقده) بونك اطرافى سور ايله محدود در (ربض منية عجب)
جانب غريده بولسانلر (ربض حسانيت الرضائي) (ربض الرافقين
(ربض مسجد الكهف) (ربض بلاط مغيث) (ربض مسجد النساء) (ربض
حمام الايرى) (ربض مسجد السرور) (ربض مسجد الزوضة) (ربض السجن
القديم) جانب شماليه بولسانلر (ربض باب اليهود) (ربض مسجد ام
سلمة) (ربض الرصافة) جانب شرقيه بولسان (ربض سبالار) (ربض
قرن بويل (ربض البرج) (ربض منية عبد الله) (ربض منية المنيرة
(ربض الزاهرة) (ربض المدينة الطيبة) قرطبه شهرى اشو واروشك
وسط سنه در مقدملرى ذكر اولنان واروشك شهرك خارجنده ايكن
ايم قن حلولىله جملة سنك اطرافنه برعظيم ديوار وپيشكاهنه
خندق چكلمش وبوديوارك دورى ابن غالبك بيانه كوره بكرمي درت
ميل مسافه بولمشدر وحوالى شهرده اوجيك قرية معموره اوله رق هرقيهده

منبر و احکام شرعیہ بی عارف بررقاعی معتبر بولنور و امام مالک
موطأ نام کتابی حفظ ایتیمی و یا خود حفظ کنندہ اون بیک حدیث
شریف اولیانی قرار مذکورہ یہ حاکم اعزل قضاة موی الیہم
بہر جمعہ کوئی قرطبہ دہ جمعہ خلیفہ الیہ برابر ادای صلوۃ جمعہ
ایلد کد صکرہ کنند سبیلہ بالملاقات بولند قلمی قریہ لک احوالی
مذاکرہ ایدر ابن سعیدیر کہ قرطبہ اقلیم رابعہ واقع و شمسہ تابعدر
عدن و بلا دندہ انواع معادن بولنور از انجملہ (کرنش) قریہ سندہ
خالص کومش معدنی و (بسطائسہ) بلا دندہ زیبی و زنجفرہ
ونحاس و تونج و سائرہ معدنری وینہ اورادہ برجبلدہ صاف
و براق و قزل و اق مرمر اوجا قلمی وارددر سلاطین متقدمہ بی امیہ
اندلس قرطبہ الیہ نزدندہ واقع مدینۃ الزہراء و زاہرہ قصباتی قاعدہ
الملک اتخاذ ایلمر الیہ بولنر معموریت و نضارت جہنیلہ بلاد سائرہ
اوزرینہ مر حیدرل حتی قصبات ثلث مذکورہ بیندہ مبانی
معمورہ کسب اتصال ایدوب بولنر لارہ سندہ اون میل مسافہ دہ
قدیل ضیاسیلہ کزیلور ایدی قرطبہ اہا البسندہ دیاست و وفار و علوم
و معارفہ اعتبار فوق العادہ اولوب مع مافہ اکثر خلق فضول
و خود پسنددرل و ملوک و ولایۃ اوزرینہ قیام و تشہیدہ و عدم
انقیاد و اطاعتندہ اہل اندلس بیندہ ضرب المثلدرل حتی سلطان
یعقوب المنصور لک برادری السید ابو یحیی قرطبہ ولایتدن عزل اواندقدہ
اورانک اشالبسندک اخلاقندن کند و سندہ سئوال اولنوب
جوابندہ قرطبہ لیلر دوہہ بکزرل یو کلری تحفیف ایدلسہ
باغرلر اغرلشدرلسہ ینہ باغرلر ندن خشنود اولد قلمری بیلہ مد مکہ انی
استحصال ایدیم و ندن ناخشنود اولد قلمری اکلا یہ مد مکہ اندن
اجتناب ایدیم دیشدر انتہی ابو الفاضل التیفاشی نقل ایدر کہ ملک
مغرب سلطان یعقوب المنصور نزدندہ ابو الولید بن رشد الیہ رئیس
ابو بکر بن زہر بیندہ قرطبہ و اشبیلہ مملکتلرینک یکدیگرینہ تقدم
و تفضلی ایچون مناعمرہ سبقت ایدوب ابن رشد قرطبہ بی تفصیل
الیہ ابن زہرہ خطاباً سنہ در سین انی بلسم فقط بکا قالمور ایسہ

اشبیلیه ده علمادن بری فوت اولوب کتب
مخلفه سی صالتی مراد اولدوقده قرطبه یه کتوروب
صاندیریم وقرطبه ده بر مطرب فوت اولوب الاتی
فروخت ایدلک استیلور ایسه اشبیلیه یه کتورب بیع
ایتدیریم دیوجواب ویمکله قرطبه نک مقرر علم
واشبیلیه نک بحکم لهوا ولدیفنی تصریح ایلشدر
امام ابن شکسوال شیخ ابوبکر بن سعادہ دن حکایه ایله
دیگرکه شیخ مذکور برادر یله برابر طلیطله یه داخل
وشیخ الامناذ ابوبکر الخزومی حضورینه واصل
اولدوقده زه دن کلد کریفی سئوال ایلدی بونلرده قرطبه دن
اولدوقلر فی بیان ایوب تکرار اورادن حقیقه لی نمقدار
زمان اولدیفنی صورتی بونلردخی هنوز کلد کریفی
سویطریله ایکنی دخی کندینه چکوب قرطبه نک
رایحه سی شم ایده بم دیه رله باشلر فی قوتله دی
و پوس ایلبوب و بور جزئی انشاد ایلدی (قرطبه الغراء
هللى اوبه * اليك وهل يدنونا ذاك العهد *
سقى الجانب الغربى منك غمامة * وقع في ساحات
دوحائك الرعد * لباليك اسهار وارضك روضة *
وتربك في انشاقها عنب و * وقرطبه نک سکر عدد قوی
وارد (باب القطره) قبله جهنمه بولنوب نهر اوزرنده
آچیلور اکا باب الوادی و باب جزیرة الخضراء دخی دیرل
(باب الحديد) باب سر قسطه دخی دیرل (باب ابن عبد الجبار)
باب طلیطله دخی دینور (باب رومية) (باب طلیطیر) باب لیون
دخی تعبیر اولتور (باب طاهر القرشی) (باب الخور) باب بطلیوس
دخی دیرل (باب العطارین) باب اشبیلیه دخی دینور

زیرجه وزنده اندلسه بربلده ایدر

قرطبه

جغزو زننده اندلسه بر بلده اندیر	قرص
جیان اعمانندن بر شهر اسمیر	قسطله
اندلسه بر مملکت ادیدراشو قسطنطینیله وقسطله کله ری قشاله محرق اولوق اغلب احتمالدر	قسطنطینیله
جغزو زننده طلیطله نوا حبسنده بر بلده اسمیر	قشبر
قرطبه یه اون الی میل مسافه ده واقع بر بلده در	قصیر
سر قسطه اعمانندن بر بلده در بیضاء دخی تسمیه اولتور	قلعه ال باح
اندلسه بر ایالتدر که قاعده سی بلیانه شهر بدر	قلعه ایوب
اندلس دیارنده بر قلعه در محمد ثنیدن ابراهیم بن سعد القلی اوزایه منسوبدر	قلعه عبدالسلام
قافق قتی ولامک سکونی ویای تحیتیک ضمی ایله اندلسه بر بلده در	قلیوشه
علا بط و زننده اندلس الکاسنده بر بلده ادیدرا علا مدن احمد بن سعید بن علی القناطری اورادندر	قناطر
خره و زننده اندلسه بر قریه اسمیر	قنبه
اندلسه بر موضو در محمد بن احمد بن مسعود المالکی القنصری اورالیدر	قطرة البسف

قوره	تیره وزنده اندلسده اشبیلیه قصاصنده برقریه در
قوعس	جعفر وزنده اندلسده براقلیم ایدر
قیحاطه	اندلسده برملکتدر ابو عبد الله محمد بن عبد الحلیل القیحاطی اورادندر
قبره	تافک فنجی و بای موحده نک سکونی واخرده رای مهبله ایله قرطبه ده اوتوز میل مسافه ده واقع برملکتدر عابد مشهور ابو عبد الله محمد بن احمد القبسی القبری اورادندر
قبسانه	ریحانه وزنده غرناطه اغمالندن برقریه ذرفقیه ابو اربع سلیمان القسانی اورایه منسوبدر
لارده	سادسه وزنده سرقسطه عضافاتندن بربلده در
لبطیط	زنیل وزنده اندلسده جزیره الخضراء بربلده در
لبله	اشبیلیه اغمالندن برملکت اسمیدر اعمه لغندن ابو جعفر احمد بن یوسف الفهری اورادندر
لیتره	سفینه وزنده اندلس الکاسنده بربلده ایدر محمد شندن محمد بن صفوان البیری اورادندر واکابیری دخی دیرل

لقمه وزنده اندلسده ایکی حصن ادیدر برینه لقته الکبری ودیکرینه لقته الصغری دینور	لقمه
لامک ضمی وکافک تشدیدیه اندلسده بربلده در	لک
سجابه وزنده بر موضع اسمیدر	لونه
لامک ضمیمه مرسیه اعمالندن برملکت ادیدر	لورقه
توشه وزنده غرناطه اعمالندن برشهردر کثرت انهار واشجارایله مشهور اولوب غرناطه دن کچن شنیل نهری کنارنده وقفه در	لوشه
سادسه وزنده اندلس غریبسنده بربلده عظیمه در	مارده
خدیجه وزنده بلنسیه اعمالندن بربلده در علما وادبادن جمع کثیر اورایه منسوبدر	میطه
اندلسده برقریه اسمیدر مذکور قریه مؤخر کسب جسامت ایدرك الحاله هذه اسپانیا دولتی تختگاهی اولشدر که بحر یط محرفی اوله رق مادرید تسمیه اولتور	بحر یط
اندلسده برایا لک ادیدر	مدینه سالم
قرطبه یه بکرمی بش میل مسافه ده واقع بربلده در	مراد
شرح ستین وزنده اندلسده برمر غزار اسمیدر	مرج فریش

ميك ضمی و رای مهمله نك سكونی و سیم مهمله نك كسری
ویای مشانك ققم اوزره و ققی ایله اندلسد. برایالت
معنوره در انده هر صغ سرر و صغ صغ و انواع
صناع ظرفه و یتور و توجدن مذهب بچاق و مقاص
و اشیای نفیسه اعمال اولور

مر سیه

ميك قهیه اندلس دیارنده بر بلده در

مر شاه

غرناطه جوارنده بر مود در ملاه. قیرالدین ابو حیان
اوراده تولد ایتسدر

مطبخشارش

ميك قهیه اندلس الكا سنده بر بلده ایدر

مقامه

ميك قتی و كافك قندی و دال مهمله نك ققم
اوزره و ققی ایله اندلسد. بر بلده در

مکابه

ميك قهی و لامك تشیدی ایله اندلسد. بجایه
قربنده بر قریه در

ملاه

ميك قهی و نو نك سكونی و صاد مهمله نك كسری و اخرده
قالیه بلنسیه اعمالندن بر ملکندر فیه زاهد ابو عبد الله
المنصفي اورا دندرموی الیهك قبری سینه زیارتگاه
عواهدر

منصف

مسجد و زننده غرناطه اعمالندن بر بلده در

منكب

اتی الذکر میورقه و زننده اندلس جزا یرندن بر معمر
جزا بدر یونکله میورقه جزیره سنك یینی الی میل مسافدر

منورقه

میک که سری ویای مناسک ضعی و رای مهمه لایک سکونی
مورقه وقافک قتم اوزره وقفی ایله اندلس جزایرندن برجزیره
معموره اولوب انهار عظیمه ومدن وبلاد جسیه ایله
مشهور در

نارجه سادسه وزنده مالقه اعمالندن حدائق وبساتین ایله
مشهور ومعمور برقریه کیره در انده اعمالا حریر صیغ
واعمال اولسورا

ناشرة سادسه وزنده اندلسده بربلده در انده اعمالا رخامدن
عمود اعمال ایدر لر

نیره ترمه وزنده اندلسده مارده اعمالندن بر اقلیم
ایدیر

وادی اش غرناطه اعمالندن بر نمکتدر

ودای الحجاره اندلس سرحدنده طلیطله اعمالندن بربلده عظیمه در
محدث وشاعر محمد بن ابراهیم بن حیون الحجار بن ایله
مشاهیر ادبای نسواندن ام العلاء بنت یوسف الحجار به
اورایه منسو بار در

واسط اندلس الکاسنده بربلده ایدیر ابو عمر احمد بن ثابت نام
محدث اورادندر وینه اوراده شادونه قربنده بر طاع
اسمیدر

وابه جانبه وزنده اندلس الکاسنده بربلده در

وذرہ	تمرہ وزندہ اندلس قضا سنده بر موضع ادیدر
وشقہ	خزہ وزندہ اندلسدہ پرایالستدر
ولہ	تمرہ وزندہ اندلس الکاسندہ بر حصار ادیدر
ولید	اندلسدہ پردینہ اسمیدر
ویمہ	تمرہ وزندہ اندلس دیارندہ بر پنجاق ادیدر
یا پرہ	ماردہ اعمالندن بر مملکتدر
یابسہ	سادسہ وزندہ اندلس جزیرہ لرن دن بر جزیرہ معمورہ در
یحصب	مجلس وزندہ اندلس الکاسندہ بر قلعه در محدثندن سعید بن مقرور والنابغہ بن ابراہیم اورادندر
یرملہ	بای تحنیہ نک قنحیلہ اندلسدہ بر ناحیہ در
یرولہ	جولہ وزندہ اندلسدہ بر ناحیہ اسمیدر
یقورہ	بای متنا نک قنحی وقاف مشددہ نک ضعی ورای مهمالہ مفتوحہ ایلہ اندلسدہ بر بلدہ در

* خواندلس اهلان مسلمة منك بحسن اصول ملية لری *

اصل عرب دینلان براوج نفوس که نشر دین اسلام و اهدای ملل
واقوام ایچون حدود استادن خارج و وضع پای تجا و زاید نورد
یونلر امر مذکوره ابتدای مبادرتده یک ازلق اولدقاری حالده آورده قبضه
تسخیر ایلد کثری ممالک اها ایلندن دینلرینه دخالت و کند یارینه
تبعیت ایدنلر ایله کسب و سعت ایلد یلر و هر یرده مغلوب و محلوبلری اولان
اقوام کندیلرینه همسای حرکت اولغاله نه سمتده توجه ایلد یلر ایسه
ابواب فتح و نصرتی کشاده و اهالی بی تبعیتلرینه حاضر و آماده بولدیار
شته بونلردن بر جمع صغیر دخی افریقیه فتحنه عزیمت ایدرک مجرد دلالت فیض
و توفیق سبحانی ایله بیرون حوصله عد و شمار اولان قبائل وحشت شمائل
بر بریه بی کاه اعمال اسلحه قهر و شدت و کاه ابدال مأ رلطف و معدلتله
تحت اطاعتلرینه الدقدن و اکثریسی دخی مذ هبلرینه داخل و همده
طریق عزیمتلرنده پاداش و معاون قلدقدن صکره اورو یا طبراغنه دخی
یکدیلر و اسپانیایکی بر قطعه جسمیه بی همان ایکی سنه ظرفنده
قبضه تسخیره الوب استحصال اسباب مدیتیه قیام ایله بر نهجه
عصر لر دنبرو ویران و خراب و اشیانه بوم غراب اولان محلاتی از وقتده
و اصل حد منهای آبادانی و عمران ایلدیار
قرطبه ده امتیاز حسب و اصالت و سامان و ثروت حصار و بمن اولاد لرینه
منحصر اولوب امرای عسکر به و عمان و ولایه و نه و خطباء علی طریق
التوارث بونلردن اولسور و بونگله برابر اوتیه دنبرو عادات مرعیه عربدن
بولان تمایز تبار و خاندان و نفیا خورشان و عنوان ینه ارازلده دائم
الجریان اوله رق اصل وطنلرنده اولدینی کی اسپانیاده دخی متعدد
قبیله زده اتقسام ایله ینلرنده بز نوع تفرقه حالی بولسور ایدی
مهاجرین خطه شام اوصول عقائد مذ هییه و جهت حرب و جهاند
اهالی حصار ایله بر نفی متفق و و طبعه همجوار اولسق ملا بسه سبله
اشب و ایکی وجه فضیات انتری کرک امتیازات ملکیه و کرک ادعای شرف
حسب و نسبده حصار لرده مائل طویر و اقلیم مصرها ایلنک فتح
افریقیه نه مصارت کندی کی حسیله بونلردن خلیججه اهل شام عقبنده

اعتبار اولور ایدی اشد بواج جنس قوم راه حال و فراغ بال ایل
 هر کس دروب علوم و معارفین باشد منفعه لیکری و حرف و صنایعدن
 غیری شبه رغبتاری اولمیدیندن کرک فی معاملات دوله و کرک امور
 حریه و انار هسکر بهد فالسق اولدیلم بوزکله بواج حسن تربیه و ادب
 ایل دخی اتصاف ایل اولر ایل معارف و فراغت بالکن بوزمه ملک دأره
 جمیع ملکنده بولور و سکرای مملکت و رؤسای اهالی ملت انجق
 بوصفدن اولور ایدی و شرقون عوایله مظهر احترام اتم ایدیلر
 بولورک ماد و ننده مریسون نامیه بر بطا ائمه سی بولوسوب انلر دخی موسی
 بن نصیر و ملک عبدالرحمن اول هسب ائزه کثرت اوزره اندلسه و رود ایل
 سلیمان بر روی و مرا بطیندن یوسف زمانلرینه دکن هسکر و عسکه
 و چوبان و جغنی اصنافی هد ائده تعیش ایدیلر و نفوس اسلامیه نک
 اکثر هیت مجموعه سی بولردن عبارت اوله رقی انلر دین و مذهبلر ایل
 ندین ایتد کتری فاتحان عرب ایل هسالی تعیش اولد قسری اهالی هسویه
 یئنده کویا بر واسطه مصلحه صورتده ایدیلر

حکومت اسلامیه دهینده بولسان خرسنیا نلرک احوالی

موسی بن نصیرک اسپانیایه مرورنده بولدیغی یروا هسالی بوقاج صف
 قومدن عبارت اولوب بر طاققت سلاطین رومالوردن مقدم اسپانیایه
 نقل و هجرت ایدن مهاجرینده عتقی و بر طاققی دخی زمان قدیمده
 اسپانیای استیلا ایدن و ریضوط قوسه عتقی اولدیغی حانده مؤخرأ دین
 مسیح ظهور ایدرک انکله دین ایشلر و بر مدت روم حکومتی تبعینده
 و صفره لری اوچسوز سنه قیود دخی کندیلری ایل همدزه بولسان
 قوط دولتی اداره سنده بولشور ایدی هر بولر اسپانیای فتح ایلد کارنده
 مقتضای ضیعه مر دانکی وقتولری اوزره بولورک تبدیل دین ایللری همچون
 برکونه جبر ایلاملر ایل اصول سابقه لری اوزره اجرای امین دین ایتمکده
 اوله رقی مستعرب نامیه یروا یلرنده قالدیلر بولر خلیفه اسلامک قلمرو
 اداره سنده بولسان ممالک و بلادک هر طرفنده و خصوصیه کثرت اوزره
 اشیلر و قرطبه و مازده و مرسیه و طلیطله کی بلاد معظمه ده اقامت ایدوب
 کندیلرینی تحت رعیته اذن قوم اسلام هر وجهه غالب و حاکم و ادر
 ایکن اصول و اداره ملکی و عادات جاریلری کا کان ایفا اولغسه هر در او حقوق

وامیازاته مظهریتله مستغرق حضور و ارام ایلیلر
 اور و یالو مؤرخلر محمد ایلر که حق الانصاف شو عرب ملتک هکام مظفریتده
 هم مغلوبی و همدده دشمن اولان اقوام حقسنده کو ستر دکاری اطوار
 را غنیمت و مروت شمعی یه قدر هیچ بر قومدن صدور ایتمه کله کند یاری
 هر نوع خصصت انسانی و فنون و کالاته عامه افراد بشریه نک
 است. سبق آموزی اول قلمی کبی فضیلت فائزده عدل و مروت
 دخی فرد و یکانه درلر ازانجه خلیفه ثانی عمر الشاروق رضی الله عنه
 حضرت قاری امیر دینه ده فرط صلا بتله موصوف و طرف طرف سیره لر
 ار سال ایله روی ارضه نشر انوار دین الیک ایله مشغول و مألوف
 اولدین حالده قیس شریفی فتح ایلدکنده اها ایلنک امور مذهبی لرینه
 اصلا تعرض ایتمه کنن بشقه کندکن صکره دخی کیسه طرفندن
 عدا حله و قوعوباسمی ایچون برنجده امتیازات اوزره عقد معاهده
 ایلشدر و اشیو امتیازات عهدیه یه منیدر که ملوک امویه دن ولید شامده
 هنوز کندنی نافه بر مسجد بنا ایلامش ایکن خرسیتانلر ایچون بر کلیسا
 انشاسنی امر ایلدوب کافه مصارفنی خزینه دولندن تسویه ایتمش اولان
 برادری عبدالله دخی بهر معبد ایچون بر دینار و بر کو تخصیصله اقلیم
 عصرده و بلاد مغرب و تلسانده بولسان ییحد و عدد تسبیس و رها یینک
 حفظ و حیایتاری ملتزم طوتمشدر و دولت عباسیه ده دخی اسکندریه
 بطریق قلمی منصوب و موجود بولنده رقی بین النصراری سن مقاری
 و عربلرجه ابو مقار قسیمی اولسان مناسرتده مظهر امتیاز اوله رقی اقامت
 ایلشدر و مقدمه خرسیتانلر روما حکومتی قبضه تسخیر کتورنکارنده
 نقدر کبیر معبد و محکمه وارا یسه جمله سنی ضبط و کلباسیه تحویل ایلدکاری
 حالده عربلر فتح و استیلا ایلدکاری بونجه اقالیم و بلادک هیچ برنده بر کلباسی
 جامع ایتمک ایچون اخذ و ضبط ایلامشدر و حتی اسپانیاده هنوز
 یالکن اندلس تعبیر اولسان قطعه دن بشقه الرنده بر محل یو غیکن فوق العاده
 بر اهیت و حریت ایله کندیلرینه بر محاربه بحریده غالب کلمش و اسپانیایه
 هر ورلرینه کمال شجعت و اصرار ایله مقاومت و محاربه بولنش اولان قوت
 تدبیر نامنده بر خرسیتانلر قبضه حکم و اداره سنه ارض تدبیر لسمیه اولسان

برقطعه وسیعہ فی تسلیم ایشلر در بونلر اسانیایہ کاملایک وتصرف
اولد قلندرہ دخی اھالی قدیمة سنک باعث انکسار واضطراری اولد جی
ھج برصاملہ دہ بولمیبوب استکمال اسباب حضور ورفاھلری مقصدیلہ
قواعد و اصول قدیمة وحکام ومحاکم اصلید لرینی ومعابد وکلبسارینی
کندیلرینہ ترک ایلد یلر

وقبیس ورھا بین صنفیرنک پایہ ورتبہ لری اولدن هر فصل ایسد
بین النصاری ینہ اول صورتلہ دائم ومرعی اولوب یالکز بطریقہ خلیفہ نک
انتخاب وحکمیہ نصب اولنور ومعابد ومناسقرہ تمیین اولد جق
سائر راھلر بالخاصہ بطریقہ انتخاب واختیاریلہ اولور ایدی اشبو
مستقر بلر ملت کلبساسی تامیلہ مالوک ادویہ زمانندہ طایطلہ دہ واشیلید دہ
بررجسیم کلیسا انشا ایدرک دردچی الفونس طایطلہ فی استیلا ایلد کدہ
بونلر رأی الامین کوروب نعجب ایش وبو کلیسا تاقرال فریدیان
وقرایلچہ ایزابل زمانانندن برچوق مدت صکرہ لہ قسرمو جود طوریہ رقی
عبرتکاه نام اولمش ایدی وینہ اسپانیول مؤرخسارینک تحریرلرینہ کورہ
مدت حکومت اسلامیہ دہ اندلسنہ متعدد رھبان جمعیتلری اولد رقی
بونلر امر دینیہ ولیہ مذاکرہ سنہ مآذون ومرخص ایدلمش اولد قلندر
بودارہ دہ کندیلرینک ندرجہ سربست وازادہ اولد قلندرینہ بوندن پیوک
دلیل اولد حزن تواریخ موجودہ دہ یازلدینی اوزدہ اشبو جمعیت رھبانہ لردن
اشیلید دہ عقد اولمان مجلس تاریخ ہجرت لبویہ نک یوز الشمس الثقی
سنہ سندنہ وعبد الرحمن اول زمانندہ وقرطبہ مجلس ایکی یوز اوتوز سکر
سنہ سندنہ وعبد الرحمن ثانی عصرندہ وینہ قرطبہ مجلسی ایکی یوز قرق سکر
سنہ سندنہ وملاک محمدک عھد سلطنتندہ عقد وتشکیل اولشمش وحقی
ایکی یوز اوتوز سکر سنہ سندنہ کی مجلس بعض متعصین خرسنیان بینندہ
امور دینیہ یہ دائرہ باز ضارعات ظھورہ کلہ رعایای مسخرینک
حضور دائمیلرینہ خلیل ویرہ جکی استغھام اولمصلہ اختلافات واقعہ نک
بطریقہ واسقپوسلر رأی وقرارلرلہ ازالہ سی ایچون طرف خلیفہ دن
صادر اولان امر مخصوص اوزرینہ ترتیب اولشمش ایدوکی محققدر
بومجلدہ فرانسه لومشہور مؤرخ ویاردوشوق وھچمانہ کلوب دیرکہ
(موتسکیونام حکیم روح القوانین نامندہ کی کتابنک اون دردچی

صلندہ حقوق جنسیہ بی بعی غالب شرف مظہری کی کمال فتونیدن
مغلوبہ ترک ایتک و مغلوبک مال و جانند و حریتہ و اصول و مادات
قدیمہ سنہ و دین و مذہبہ طوقنا منق اداہ انسانہ سنک ظہوریند
خرستیانلق مصدر اولانہ عرض تنکرہ مجبورنیشدر لکن مونسکیو
عنوا ایدر بن بورایک خلافتدہ ہم زرا خرسنیانلریو اداہ انسانہ بی
نہ کندی ہم مذہب لری و نہ امر قبا اہلومی حق لرنندہ هنوز اجرا
ایمانلو ایکن عرب مسلمانلری اول اداہی خرسنیان ملی حقندہ تماملہ
صرف ایلدیلر و بوجہ حق اہل اسلامک مستحق اولدقلری حقانلق
ادا ایچون نصافی ایلہ برکرہ تفکر ایقلیدر کہ بونلو آداب مذکورہ بی
صرف و ایضا ایلدہ قمری مدتارہ بریکی دینک ابتدای غلیان و سوزنی
ایلہ محرو و قحوظات فاسادہ ایلہ سر مست غرر ایدیلر حالبوکہ خرسنیانلر
اول اداہی تا اصول دینیہ لری بر طرف ایدوب فیلسوفلہ دوشمد کجہ
اجرا یہ باشدیلر) انتہی لکن دہا طوفریسی ارا نیلور ایسہ بونلر
فیلسوفلہ دوشہ لید نہر و مذہب تصبیلری تراید ایدوب طوطد قمری بولہ نظرأ
روی زمیندہ اختلاف مذاہب مانعہ سی رفع ایلہ جہائی خرسنیان
ایتک ارزو سندنہ بولندقلری ظہر اولور و وامنیہ بی کتم ایچون
منافع مدنیہ واقضای حال و موقع کی میدانہ قونیلان معذرتلری اوروپا
دولتلرنندہ رسماً شکل ایمن مجالس متعددہ طرفندنہ بونجہ
اچہ لر صرفیلہ دنیاک ہر طرفنہ پاپاسلر تعین اولغسی مادہ سی
جرح ایدر

افرنج مؤرخلرنک محریرلرنہ کورہ اندلسدہ فاتحین اسلامک مخذلی
اولان اصول قوتشماری و مروت اشہو ایک قوم غافل الاعتقادک
یکدیگریلہ سریماحسن اتبلا فلرنہ باعث اولوب اسپانیوالر
مقدم ماہم دینلری اولدیفی حالدہ کندیلرنی تحت رعیتہ قویان قوط
قومندن زیادہ مسلمانلرہ تصدیقلر حتی مسلمانلر خرسنیانلرون وجہ مشروع
وزرہ بالرضا قزالمق یتلرنندہ عادت جاریہ اولوب جملہ دن موسی بن نصرک
اوغلی عبد العزیز حکومت قوطک آخر قرالی اولان روندیقک زوجہ سی
اریلونی حبالہ ازدواجہ المیش و ملک عبد الرحمن ثالثک والددہ سی دخی

خرشیدان یولندیخی حالده جدی یولسان عدالتهك انی تخت حكومت
ایبون اخذ اب رقیبی ماه سنده ظلمای اسلام طرفین جمع کنگر
وقوعهوا شدرد اسلامیاك بو وجهله ابراز ایلاد کیری عدم محصوریت
حالی قلوب خرنساندن اولنکی خوف و دهشتی از قنده زایل ایدوب
حق راهار دخی اسکی اصول عزوتی توك ایلاد عوام کی تروج ایدر اولدیار
وده ساغیری بواسول بالکنز رانداره اسلامیه ده یولساناره خاص اوابوب
اسپانیاده مؤخرأ وقولیا تسکلیلدن خرنسان دوله لکن الکالنده کی
راهارده دخی جاری ایدی اسبوحات قرالفردینا ك غناطین استیلا
ایتدیکی زمانه قدر دوام ایدوب اندن صکره پا پاطرفسدن واقع اولان
خی اوزرینه منع اولدی

(احوال طائفة بنی اسرائیل)

اسپانیا فریقده قندهلندن کلمه اجناس مخفیته اسلامیه دن وده ب
اصلیله رنده قلان مستعربارندن بشقه اندلس ملوک اسلامیه سی رعیننده
برچوق یهود طائفه سی دخی منعم حضور و رفاه ایدیلر چونکده میلادك
بوز اوتوز النقی سنده واندین حکومتی اشاندده بار فو شماس
اختلال وقوعه تاوب ارض فلسطینه یولسان ملت اسپانیایه روی
ارضك هر طرفنه طاقادقارنده یهودا و بن یامین سبطلرندن الی یسك
قدر خاندنخی اسپانیایه کلمه بولک فوطن ایتلر ایدی قوط قوی اسپانیایی
استیلا ایتدکارنده یهودانه اثیری عظیم و اسوب طامری اوزره انی ضلالت
و محضات و ذات و مکنات ایچده ک ایلدیار و قسا که عربلر اسپانیایی
منع ایلد هر کوز نهما جبات وای اسپانیا منعم و شریعتلری ایلدیخی
اوزره تحت تبعیتلرند یولسان انیان سائره اشعاید و علی الخصوص
هر قوم ارمه سنده ذلیل و حقیر طویلان ملت موسویه حقینده اجرا ایلد کیری
مصلحت لطف و شفقت اطراف و اکثافه شایع اولد قنده سائر دول نصاری
رعیننده سقید اولان یهودلرندن بر جمع کثیر دخی توك اوططان ایدرک
زیر جناح رأفت اسلامیه بسط یوزبان انعام ایلدیلر بوسیدین ناشی
عمر لوك اسپانیاده حکم ایتد کیری مدتیجه اورپانما لکنک جهله سندن زیاده
اسپانیاده یهودنک کشتی ورایدی
ونلرک رطابق هر ذم و برکوما موردیتلرند وارباب ثروت و یسارک دئره

مدیر لکی وو کیلخر جلیخی کبی خدمت لرده بولانبوب برطانی دخی
تجار سمارلیخی و عمالک سائر به لاجل التبار نقل اشیا ایله کنور
و ایچارلندن بر چونی دخی عربلرن حساب و کیمیا و نجوم و طبات کبی
فنون معتبره تحصیل و بلاد سائر ده نشر ایدر اولدقلرندن مذهب
اسلامک میدان چیقاردیخی تربیه مدینه و کالات علیحدک روی زمینه
انتشاری ایچون قوم نی اسرائیلک خلی خدمت لری سبقت الیشدر
مستعربلر کبی برکونه عهد و شروط ضمیمه اولمیدیخی حالد بولردخی
اصول مذهبیه و عادات ملیه لرینک اجرا سنده ازا ده و مختار اولملر لیه
دیدلر کیری مملکتده حضور و رفاه اوزره اتامت ایدرلر ایدی و حتی مجددا
سینا غولر انشاسی ایچون طرف خلیفه دن مأذون بولند قیلرندن
الحاله هذه طلیطله ده ستامار یا تسمیه اولنان کلبسای جسیم اولوقت
حکومت عربیه نک رخست واقعه سنه مبی ملت اسرائیلیه
طرفدن تأسیس اولنش بر سینا غودر

✽ نفوس ✽

اسپانیانک حین فتحنده امرای عسکر اسلام ایله یراولر بیننده عقد اولنش
اولان معاهدات مرعیه و جهله طرف خلیفه دن رعایا اوزرینه تعدیل
نامیه برویو کو توزیع اولندیخی خامد کنار کافه کتب تاریخ ایهده
هر شخصه نمقدار ایچه طرح اولندیغه دائر برکونه صراحت بولنه مدیغندن
دوات امویه هنکا ضمیمه اندلسده کی نفوسک مقدار صحیحی معین اولوب
فقط قرائن و علامات سائر ایله تخمین و قیاس ممکنر چونکه معلوم
اولدیخی اوزره پای تخت سلطنت قرطبه شهری اولدق مازده شترین
طلیطله سرقسطه بلنسیه مرسیه غرناطه کبی ممالک عظیمه والی
مخصوص ایله اداره اولنور وینه عظمت و جسامتده بولنره شبیه سکسان
عدد بلده معموره و ایچوز عدد دخی رأس قضا اعتبار اولنور کیر مملکت
صاییلور اولدیغندن و جغرافیا شناسان عرب قولر نیجه یا لکر قرطبه
شهرنده ایکسوز بیت خانه و التیوز جامع شریف و بشیوز خسته خانه
وسکر یوز مدرسه و طقبوز جام بولندیغندن شو حسابه نسبتله نفوس
موقوفه نک مقداری تخمین اولنر بیلور اگر چه بدیهه نظر ده بونده مبالغه
اولق احتمالی خاطره کلور ایهده قوم عربک مرتبه مستعد مدینت اولدیخی

واحوال ذاتیه و اداره ملکیه لری نه یولده ایدوی برکه ملاحظه
اولسه بومقدار شی چوق کور یله میه چکی کی اشبو کثرت نفوس
خصوصنده طاغیر و صحرار و درمل دخی شهر لدن کیرو قالمیوب
حتی وادی الکبیر نام نهر عظیمک صویله اون ایکی ییک قریه
معموره نک باغ و بستان و مزارع آبادانلری ریان اولدیغی و مرا بطیندن
امیر یوسف افریقیه ایله اندلسه حکم ایلدیکی هنگامده نامک بهرجعه
کونی اوچیوز ییک منبرده زیور السنه خطبا اولدیغی نکاشته
براعه تحقیقندر

✽ جبايت ✽

ابن خلکان دفيات اعیانده ابن بشکوالدن نقل ایله دیرکه
ملوک امویه دن عبد الرحمن الناصر عصرنده اندلسک جبايتی بش
ملیون درتیوز سکر ییک و رسومات معینه وارداتی یدییوز التمش بش ییک
دیناره بالغ اولور ایدی امام مقرینک ییانه کوره اندلسک ملوک امویه
اعطا ایلدیکی جبايت سنویه اندلس درهمی اوله رق اوچیوز ییک دینار اولوب
بومبلغ ثلثی مأمورین و عساکرک وظائف و مصارفه و یریلور و ثلثی ملوک
مشار الیهمک امور بیتیه لینه صرف ایدلور و ثلثی دخی حوادث ایام
ایچون انخار ایدلور ایدی ابن حوقل نصیبی درتیوز عصرنده اندلسه
داخل اولغله صدقات البلد و جبايات و خراعات و اعشار و ضمانات
و رسومات بحریه اوله رق بهر سنه خزیننه دولته ایکی یوز ییک دینار
واردات کیر دیکنی و هر دینار اون یدی درهم قیمتده کچدیکنی
تصریح ایلشدر در یغکه اشو سکه لک مقدار وزن و عیارلرینک
تحقیقه ظفر یاب اولنه مافغله عصر هنرک سکه سیله تطبیق اولنه مامشدر

حکومت عربیه اداره سنده بولسان نفوس رعیتک غمربه کثیر اولدیغنه
بودخی بردیلدرکه عربلرک کرک زراعت و فلاحت فتنده و کرک حیوانات
یتشدر مک علتده پک زیاده ایلرولش اولد قلمری و تجارت خارجیه لری
دخی غایت و سعتلش بولندیغی حالد موسمنده براز یغمور یا غماق
و بر طرفه بر مقدار چکرکه طوقمق کی کوچک بر عارضه حدو ثیله
دفعانه مبتلای قحط و غلا اولشلدر و بو کونکی کونده اسپانیانک
نصفندن زیاده اراضیسی حلیه زراعت و عمارتن خالی ایکن ییله اصلا
قحطه مبتلا اولمشنه و عربلرک وقتنده ایسه قابل حراثت بر قارش بر معطل

قالیه رقی کمال اهتمام و قاعده فن اوزره زدع و اعمار اولنر ایکن بنه
اولو جهله صبیق صبیق قحط کورمش اولسنه نظر اولدوقده اولنر ناک
نقوسی ندرجه کبر و شعی نه رتبه قیل اولدینن تمیناید
شای انقراض دولت امریه ده و مسکری لری تعینت ایدن طویل و دراز
محاربات داخلیه و مرابطین و موحدینک مره بعد اخری هجوم
واقعا میله حکومت عربیه نک بانی اضمیلاتی اولان سائر دواهی
و مصائب کونا کون اشبو نقوسی کرکی کبی تقلیل ایتش و مقدماتوریش
طاغرانده بر جمع صغیر ایله تحصن ایدن بلا اقام شخصدن غرناطه
شهرین استیلا ایدن فرینان و ایالی زمانه قدر اسپانیالی کس
انطون و سلسل و متصل ایتساع ایلا نظری حروب و متاتلاک دخی
بولاندنک چسوق یازمی اولندن چونکه اسپانولرک قومات و غلباتی
عربانکی کی زمان یسیده مهمل الوقوع اولیه رقی سکر و سینه
ظرفنده اوچبیک یدییوز دفعه محاربه اولنوب و هر برنده قرال اتنجی
الوانسک طایفه یی و قرال جقوتک بنسیدی و قرال سن فردینانک
اشبیلیه ایله قرطبه یی اخذ و استیلا لریلر کاندن طوقه قلمری اصول
منالو اسپانیول و حشیاری ایلکرنه کلان نفوس مغلوبه اسلامیدی
خته اختیار عزت صبی نه اولسور ایسه اولسون بلا استیلا فلیچین
ککروب صاغ بر اقدیلر و غرناطه ک حین استیلا کاندن و بر اقدیمجه
شهر مذکورک حاوی اولدینن اوج ملیوندن زیاده نفوس اسلامیه دن
اکثری ملاک عبدالله الزاغل و عبدالله الصغیر و قاترلیه افریقیه طرفنه
ککوب تارمار اولدیار و غرناطه ک قلان بقیه اهل ایمان دخی جبراً
و عنفا مذهب عیسوی یه ادخال اولغله ظهور ایدن اختلالات
اوزره فرقه فرقه اسپانیانک سائر طرفلرینه طاعیدیلوب محو و نابود
اولدیار و مع مافیه نه حکومت نصارانک جبر و تضییقاتی ونه ده
انکزیسیون مجلس مظالم شعارینک قهر و شدتی بونلرک تقابلی تماماً
و صحیحاً زنجیر نصرانیه چکمه مبرک نهایت قرال اوجمنی طلب
زمانده صدور ایدن امر قرالی وجهه ک عقیدان خارج جور واذلر ایله
کافه و قاطبه اسپانیا قطع سندن طشره اولدیار

احوال عسکریه

اوله صبر کرده هر حکومتده جاری اولان اصول اوزره دولت امویه ده
دخی دائمی و موطف عسکر بولنیوب یا لکن خلیفه نك حفظ
و حراستد نامور اولان برصفت سواری ايله تائف نایب بطاق باشی
بوزوق عسکری صورت دایمده سلاح التمه بولندرق ضابطه بدیه
انرا ایلک اداره اولسور ایدی و اما عزمه زمان اسپانیوار طرفدن برطرفه
صار قندیلق وقوعبولیده دفعهاری اقتضا ایلسه اول شطک مربوط
اولدینی شونک وزیر و یا ایالتک رئیس زیر دست اداره سنده
بولان اهلیدن ایجابی مقدار ادم استتخاب ايله اورایه عزیمت
ایدر ایدی و عموم ملتک حصه مند اوله جغی بروقه کایه ظهورنده
دخی خلیفه اولان ذات قلمرو حکمنده بولان بلادوممالکدن لریمی
قدر حرب ازما ادملر جلب ايله مقابله اعنایه سوق ایدر واکر سرزده
اولان اقتضا اسپانیوالر وکک ملاحده باغیه عاینه برهمه
صکایه مبنی ایسه اولوقت جوامعهده جهاد عزمی اعلان
و طرفی خلیفدن تمناک دولت بولان ملی اسلامیه مخصوصا
عسکر ضابطلری ارسال اولنوب اشبومأمورل ایشک درجه همیشه
و چونکه عساکر مجتمعه نك ذخائر وارزاق و مهماتی واسب واسطه
و وظائف معینه لری کاملاً حکومت طرفدن تسویه واعضا اولندیندن
خزیننه نك وسعت و تحمینه کوره عسکر انتخاب و جلب
ایدرل ایدی

اشبوعسا کر مخصوصات مذکوره دن فضله غنائم واقعه دن دخی
حصه مند اولوب هر محاربه ده اعدادن اغتنام اولان اموال و انفال طرف
خلیفه ایچون خمس شرعیسی افزا اولندقدن صکره بین الغزاة
کال عدالتله تقسیم ايله پیاده بر و سواری به ایکی حصه
ویریلور ایدی

بالذات خلیفه نك و یا خود طرفدن منصوب حاجب و یا وکیلنک
بوقضوله برامی مهم ظهور ديله بولنه جنابری حرکت تجارزه ده اردوی
اسلام اصول قدیمه اوزره بش قوله انقسام ايله خط حرب اترتیب اوزره
قوریلوب ایلموده کی اوجی بلو کلرینه مقدمه الجیش و صماغ قبوله مینه

وصوله مبسره و مرکز اوسطه قلب و کبروده کی صنف احتیاطه
ساقه تسمیه و بوجیهله مرتب اولان اردویه الخیمس تعبیر
اولنورایدی

خدمت عسکریه بین النصاری و طائف تابعیتدن و افراد واحادک
امرا و روسا امر لینه اطاعت مجبوریتدن عبارت اولدینی یعنی
اولعصر لده دول مسیحیه ممالکی مالکانه صورتیه اداره اولمقده
اولدینغندن هر وقت دولجه عسکر اقتضایله اصحاب مالکانه یه
اخبار اولنوب انلردخی زیراداره تملککننده اسیر صورتده بولنان
اهالی بی طوبیله رق طاقم طاقم سوق ایدر اولدقلری حالده عربلر بوصورده
اولمیه رق عادی محاربته بالجهله کو کلمو عسکر طرزنده ایدیلر
وهر طاقم اول حربک سبب وقسوعی حقننده قبیله سنک و منسوب
الیهنک رأی و افکارینه تبعیتله مختاری اولان طرفده بولنورایدی
اما اعدای دین ایله جهاد ظهوره کلموبده جانب خلافندن دعوت
وقوعنده بو خصوص عموم ملته راجع امور مهمه دن و نسوان و صبیان
و شیوخ و مرضی و اسرادن ماعدا هر مسلم حروتوانا ایچون انده بولنمق
فرائض مکتوبه دن اولمغله بونده اختیار الله اولمیه رق امر خلیفه یه
اطاعتدن بشقه کیسه ده چاره قالمز و بو حالده دخی جلب عساکر
ایچون طرف طرف کوندریلان مأمورلر کندیلرینه تسابق اوزره عرض
نفس ایدن نفرات ایچندن مجرد اولنلری متأهل بولنانلره ترجیح
ایدرلایدی الحق بر مقتضای نهی شرعی اهل اسلام هر نوع لهو
ولعبدن وارسته اولوب عنفوان شبابلرندن زمان شیخوختلرینه قدر
فروسیت و اعمال اسلحه دن بشقه اکلنجه بلد کلرندن هیچ حرب
کورماش اولنلری بیله ایلک محاربه ده جنک ازما عساکر کبی
ایشته یرارایدی

بوجیهله تحشیدین غزاة مسلمین سوق اولدقلری مهمه بی کرک
غالبا و کرک مغلو با اتمام ایتد کلرنده طاغیلوب هر کس کوینه
واوینه کتمک معتاد اولدینغندن هر زمان طوپلو عسکر بولنمیبوب
سنه آیه ایچون تجمععلری اقتضایله ایدرایسه ینه جانب خلیفه دن
اعلان کیفیهله دعوت و جلب اولنور ایدیلر اشته بو حال تادولت

امویه لك انقراضيله عرب و بربر قوملری بيشده مشغول اولان محاربات
اوزرينه اسپا نيولر اسفاده و ممالك اسلاميه لك هر طرفه تعرض
ايتدكلری زمانه قدر امتداد ايدوب اولسوقت غير توران اهل ذين
جميعت اسلاميه لك بولنديغی حال خطر لکی ملاحظه ايله حدود
اوزرنده بولسان ثغور و قلاعك حفظ و حراستی ايچون رابط ناميله
برصنف دائمی عسکر ترتيب و تعيين ايلديلر

✽ امور بحريه ✽

عربلر وطن اصليلرنده دريا اولماق حسييله فن ملاحا حشدن اصلا
خيردار اولدقلری حالده توسيع فتوحات ايله سواحله مالک
اولدقلرنده کرک اعمال و اداره سفاین خصوصنده و کرک تمیز
اهويه و فن جغرافيه معاصرلی بولسان اقوامك جمله سنی
سقت ايلديلر حتی هنوز جزایر باليار قبضه تصرف اسلاميه
کچماش و منتظم ترسانه ليايلماش ايکن فاتح مغرب و اندلس
برطاق دونما تدارک ايدوب ساردينيا و قورسبقه لك فتحه مأمور
ايلدی بعد برهه من الزمان اسپا نياده دولت امويه کسب استقرار
ايدوب اسباب فرو خشت سلطنت استکمال اولنديغی صره ده
امور بحريه دخی مهمل طوتليب مواقع متعدده ده سفائن لازمه
انشا و حفظ ايچون مخصوص دارالصناعه لراشتاذ اولندی بو نلرده
انشا اولنان سفائن کونا کون دأما اندلس سواحلمنده کشت و گذار
ايدرك اولحوالی طوائف و حشبه بربريه تجاوزندن و افريقه
قورصانلری شرندن محافظه ايدنلرايدی

ايکيوز يکرمی التي سنه هجريه سنده ملک عبدالرحمن ثاني بر مکمل
دونما تجهيز واق ذکره تسخير ايلکله ساردينيا و قورسبقه
اطمئني يغمما ايلديلر و ايکيوز الی درت سنه سنده ملک محمدک
اسپانوللری ارقه لرندن باصوب تاملکتلرينك اورته سنه کيرمک
ايچون قادش سمته برچوق سفن حرييه کوندرمش وليکن بودونما
منهو بوغازنده فورته يه طوتلوب تارمار اولشدر و اوچيوز
اوتوز طقوز سالی خلا لنده جزؤ اولده رقرده بيان اولديغی اوزره
برسقبه ماده سندن طولایي ملک عبدالرحمن ثالث عزيز مصر ايله

لسا نمزده ترسانه
تعبیری دارالصناعه
محرر فی املق مظنوندر

وزیران بحر سفید بر عظیم مقامات بحریه لری وقوعه کاشد
وسایمان بر برینک حکام تالیده لشونه اهل بسندن بعض ارباب
فن و تحقیق اول عصرک معلومات بحریه سنه کوره شایان تعجب
جسارتله بحر محیطه کشتی ران عزیزت اولش لرد اشبو سفرك صورت
وقوعی حقیقه غرابدن اوله رق مشا هر جفر افیا شناسان
عربدن شریف ادریسک اثارندن نقل و ترجمه ایله اکثر کتب توارخ
افرنجیه ده خامه کذار ثبت و تحریر اولمش اولغله بوراده علی
وجه التخصیص بیانی مناسب کورلدی

عزیزک بحر محیطی نقشه عزیزی

هجرت نبویه تک درت یوز اوز اوختی سنه سنه لشونه اهل بسندن
بر طاق اهل مصارف کرک جغرافیا و تحجیمده اولان مهارتلی
حسیله اولوقسنارده کشت و کذارلی مقدرور نوع بشر اولماق
اوزره معتقد اولان بحر محیطده بعض اراضی و جزایر اولسنی کشف
راستقراج ادرک اندلی بولاق و کرک جغرافیای بی پاینده نسلوار
دیو مجرد تفنیش احوال اهل ایچسون اولسون بحر مذکورده
سیر و سیاحت قصیم ایوب جملیه سی یزیه دن اولوق اوزره
سنگین قراغیم یوزیه قصیم ایوب ایلیار و برقاچ قطعه سفینه
تدارک و ایچیلرینه آتک و صوکی اسوارات وضع ایله با بانگنای
حرکت اولدیلر و جانب شرقیدن وزان اولان روز کک اوزره
دوشوب اون بر کون قدر کتد کدن صکره صولک شدت اوزره
اقدیسنی و دریاده صویک قرامتق شکله کیردیکنی و هواده ایلیار
ازالیدی کورد کلرنده دیولرینه خوف عارض اولغله ایلرویه کتکه
جسارت ایله مدیلر و همان تبدیل طریق ایله سفینه لری جانب
جنوبه طوقرادیوب بولالده اون ایکی کون ده کتد کدن صکره
بر جزیره و اصل اولدیلر یوزیه ده انسان اثارندن برشی کوریه خوب فقط
سوری سوری چوبانسنر کذر بر چوق قبونله تصادف ایتمکده اسمنی جزیره
الغیم تسمیه ایلیار و ایچندن برقاچنی طوقرادیوب و طنج ایلیار ایسه ده
اتلی اجترقی اولغله اکلندن فراغت و فقط یوسنلری حفظ ایتمک
و بر طرفنده صوری غایت لطیف و راق بر ارسق دخی کورلدی که

اوزرینه سرپایانی انجیر اغاجلری صارقش ایلدی
 طرف جنوبدن هبوب ایدن روزکار ایله تکرار ایله کیموب اون ایکی
 کون کندکارنده اوکارینه بر جزیره دهاجیتدی فقط بوراده انسان اتاری
 وزراعت علامتاری کورلکله یاشاشق ایچون تقرب ایتدکارنده اهل
 جزیره دن برطاق ادم وفق قایق ایللر کلوب کایرک اطرافنی چوردیلر
 وسفینه لده بولنلاری قایقلرینه لهرق ساحلده واقع شهره عزیمت ایللر ایشو
 جزیره خلقتک چهره لری قرمز ی باقرنکنده وصاحلری ازوبغایت
 اوزون اولدینی حالده نسوانی غایتله حسندار ایللر هر نه ایلده
 اهل سفینه برخانده اوج کون حبس اولنوب زدنچی کون یئارینه لسان
 عربیه انشا برادم دخیل ایللر کندیلرینک کیم اولدیفنی ونه دن
 ونیچون کندکارنی حوال ایلدی بولندخی سبب سیاحلرینی وسرکشتلرینی
 نقل ایتدکارنده اول ادم کندیلرینه براز قسلی ویرد کدن صکره کتدی
 ابرنسی کون جمله سی بدن اول جزیره نک حاکمه عرض اولنوب اول
 دخی دویکی کون کلان ادمک صور دینی شیلاری تکرار ایلدی بولندخی
 بحر محبتک احوال وکیفیات اهل ربع مسکونه معلوم اولد بندن
 انده اولان غرائباتی تماشا ایلک وارضی جدیده سکورمک و ممکن
 اولور ایسه اوقه کی ساحله قدر کتمک ایچون اختیار سفر ایتدکارینی
 حکایه ایلد کارنده حاکم تبسم ایدوب ترجمان واسعه سبله بنم یلدرم دخی
 زمان بومر اقه دوشمش واهالی جزیره دن برتاج تخفیفی ایشو بمرک
 تحقیق احوال وکیفیاتی ضمنده مقدار کتابه سفائن و مهمات ویره رک
 تعیین واعزام ایلش ایلدی انلر برقاچ ایلر کتمک وکنذار ایتدکندن صکره
 نهایت ایدیلخی غائب ایتدیلر عودت ایلدیلر دیدی وکندیلرینه تسلیت
 کونه بعض سوزلر دخی سویلد کدن صکره ینده اولیکی محبسارینه
 کوندردی چند روز اوراده اقامت ایدوب غربر وز کاری استمکه
 باشلر قدده بولرک کورلرینی باغلیوب ینه اول اوفقی قیقلر ایللر سفینه لری
 کتوز دیلر وسفینه لری اهل جزیره دن تعیین اولنان مأمورلر
 قوللانهرق اوج کون اوج کیچه یورید کیده صکرن بر ساحله واصل
 اولدیلر انده جزیره اولر سفینه خلقتنی ینه کوزلری باغلیو اولهرق قره یه
 چیقاروب انده الیرینی دخی ارقدر ینه وهر برینی بللرندن بر غاچه محکم

باغداد قدن صکره کندیلری عودت ایلدیلر بیچاره لر اول کیمه بو حال
ایله صباح ایدوب علی السحر جوارلرندہ بعض انسان سسلری
ایشبدہ رک هپسی براوازدن چاغر شملرله برطاقم ادم یا نلرینه کلوب
الترینی چوزدیلر مکر بونلر قبال بربریه دن برقیله ایلر عربلردن
بو حالک اصلنی صوروب انلر دخی سرگذشتلرینی تفصیلا نقل ایلدیلر
بعده بربریلر ان بری بونلره بولندق لری محلدن لشبونه شهرینک قدر
یول اولد یغنی سئوال ایدوب عربلر یلیر دید کلرندہ اشته بورا دن
لشبونه یه قدر تمام ایکی ایلق بولدر دیدی حقیقه بونلرک یناشمش
اولد قلری محل اقصای مغربده برلیان اولغله اورا دن ملکترلرینه
تمام ایکی ایدہ کله ییلدیلر
اشبو فقره ابن اسیردن نقل ایله عالی تارینخنده دخی بعینه مذکور اولوب
فقط صورت افاده ده نوعا اختلاف وارد

اطلا نیت اقلیم جسمیک صورت انخساف وغیرته دا رقمقالات

مؤرخ و یاردودیر که اشبو افاده نک اساسنه نظر اولندقدہ عربلرک قدیم
اطلا نیت اقلیمی بقیه لرندن اولان مادر وعاسور جزیره لرینه کتمش
اولد قلری تبین ایدر بونلر سبتله اقلیم مذکور حقنده اولان ائاردن
برمقدارینی ذکر ایدرز میلاد عیسادن یک بشوز سنه مقدم فنکه لول
اسپانیایی کشف و مالقه ایله سائر بر قاج شهری بنا ایتد کدن صکره
فن ملا حیده اولان مهارتلی اقتضا سنجه بحر محیطه چیمه
متجاسر اولدیلر و اوروپا قطعہ سنک سواحل غربیه سنده قادش
ومدینه سجنونه شهرلرینی بنا ایلدیلر ظن اولنور که فنکه لول بورالره
امدش ایتکه الشمله بعض کره سفینه لری فورته یه تصادف ایله
مادر وعاسور جزیره لرینه دوشدیلر و عودتارندہ کورد کلری غرابی
خلقه نقل ایلدیلر بوجهته اوده دنبر و اشبو اقلیمک ازمنه قدیمه ده
برابجی قناریه اطهرینه و براوجی دخی انتیل تعبیر اولنن جزیره لره
قدر منتهی غایت جسم و واسع بر جزیره اوله رق مقتضای انقلابات
روزگار اوزره بر حاده عظیمه یه اوغرایوب اوزرینی عمان باصدرمش
ولاشه استخوانلری کبی جا بحیا یوکسک اولان طما غلری اطه
صورتنده قامش اولد بخی و مقدملری نیمه غراب و عجائبی حوی ایدوکی

ملل متقدمه پندیده متواتر و معروف ایدی خصوصاً اسکی یونان بت
پرستلی بواقلمیه دائر درلودلو افسانه و حکایات اختراع ایدوب گاه
پرستش ایلد کلمی سنوف الهانه اوراسی مصدر ایتشلر و گاه کویا زمان
قدیمده اقلیم مذکور اها ایسی مصدره قدر کلوب فتح ایلد لریله
اول ائشاده ظهوره کلان رقوعات غریبه اوزرینه کتابلریاز مشلر ایسه ده
یونلردن صرف نظرله اصل شایان دقت افلاطون حکیمک قلمه
لدیغی کتابلرده مندرج اولان سوزلر اولمغله آنلری ایراد ایدلم

(نپتون) اسکی
یونان بت پرستلی
اعتقاد نجده دکر
الهی اولوب دریایه
معلق اموراتک
قبضه اداره سنده
اولمغله سفائن اوزره
تجارت بحریه
معتاد اولان فنکه
لولر واقوام سائره
اکابرستش ایدرلر
ایدی و افلاطون
مقتضای عقل
و فطراتی اوزره
بو مقوله عقاید
باطله ده بولمیه جفی
درک ارایسه ده
عصرینک افکارینه
ظاهرده مخالف
بولماق ایچون
بو صورته
کور نمشدر

بوکاد اترتیه وقریتیه نامده افلاطونک ایکی رساله سی وارد که انلرده
مندرج اولان روایاتی افلاطون چوجقلمغده بیولک پدیری قریضاسدن
استماله نقل ایدوب قریتیه یونلری صولون نام حکیمدن و صولون
دخی مصرلی سائیر نام برراهدن اخذ ایلش اولدیغنی ایراد ایدر
فلاطونک خلاصه بیانه نظرا اشبو اطیلا نیت اقلیمی امید یورنی
پیشکاهنده وجوبه طوغری طولی اوچیک اسطاط یعنی یوز قرق
بریک مترو و عرضی ایکی ییک اسطاط یعنی طقسان درتیک مترو
مربع منضیل شکلمده واقع اوله رق جانب شمالیسی برطاقم جبال
وتلال ایلله اراسته ایدیکه بو طاقار کرک جسامت و عظمت و لطافت
و نضارتده و کرک اورمانلرینک کثرتی و چایر و جملرینک و ایرمقلرینک
و فرقی خصوصنده ربع مسکونک سائیر طاقارلردن ایلروده ایدیلر اشبو
اورمانلرده ابنیه و سائره ایچون زومی اولان کراسته بی حاصل قیلق
و انواع سباع و وحوشه مظله ارام اولمق اوزره حد و احصایه کلیم
ککیر اغا جملر بولنوب اشبو حیوانلرک ایچنده فیل دخی وارایدی
و معادن ارضیه دخی پک چوق اولمغله خلاصه اقلیم مز بوزعر
انسانینک محتاج الیمی اولان ککافیه اشیای بلضا ما بلغ
حاصل ایدر ایدی

افلاطون اقلیم مذکورک اشکال و احوالی اولو جهله بیاندن مسکوره
احوال مذهبییه و اداره ملکیه سندن بحث ایدوب اشبو ارض مفرز
اون عهد پادشاه صاحب شوکتک حکومتکا هی اولمغله یونلر (نپتونه)
مخصوص اولان برکبیر کلیساده بهر بش سنده برکجه تجسس و ملاقات
ایدرک یئلرله مرعی اولان عهد و مواتیمک و مناسبات و اتفاق و مواتیمک

دوامی ضمیمه مسبق اولان حالف ویمیلری تجدید واقضا سنه
 کوره قوانین موجوده یی اصلاح و تعدیل ایله هر نه وجهه و وسیله ایله
 اولور ایسه اولسون میزان عدل و حقانیتی هیچ پرونده الدن بر اقامق
 اوزره کله جنگ بش مدت ایچون یکیدن عقد مصادره ایلدگری یانز
 و دیر که اطلاعات اها لسی نیجه عسرر الهالك وقوانین عدل
 و فضیلت امری و اثرلری اوزره کیدوب هر فها عرسور دیرلرکن
 سکره لری بونلرک اخلاق حمیده لری تغییر بوله رق ساده ضمیر لک یرینه
 کبر نخوت و حضور حضری ذوقه دخی شوق فتوحات نائب مناب
 اولقه بونجه مدتد نبر ابا واجدالرینی رفاه ایله بلس اولان ترلاری
 اکوب بچکی ترک ایله اثرینه سلاح اله رق مملکتلرندن طشره
 اوغرائیلر وجوار لرنه بونلرک اراضی و ممالککه جبرا وقهرا کیروب کویا
 بوطریق ایله اتالیم عالمی فتح و تسخیر ایتک استیلر
 لیکن نه ژوپتره که نه هدار قوانین عالم و منتقم ظلمه امدد بونلرک حرکات
 ظالمانه لرنن بیزار اولوب جملله الهاتی جمع وبر مجلس عقد ایله
 صورت مجاز اتلرینی مذاکره ایلدی اول مجلسده اشوقوم غدارک بتون
 بتون قهر و تدبیر اولملرینه بالاتفاق قرار ویرلکله ژوپترک امریله
 اوزرلرینه مصائب سمایه حواله اولندی بونلر غنوده پستز هلت وغرور
 ایکن ناکهان فور تدلر بوره لار بوشانوب وزله لایله اساس عالم یردن
 اوپنایوب بر کیده ده اول اقلیم جسیم مخفف و نابود اولدی و یردن قره
 بالچق ظهور ابدوب اوزرینی بصیرن دریایی قابلدی اشوبالچق دنیا
 طور دفعه اورادن زائل اولمغله اوصولده سیر سفائن معتدر در انتهى
 اگر چه افلاطونک بوقول روایات قدیمه اوزرینه مبنی اولوب کدینک
 اصل مقصدی مصادر لرینه مدار تربیه و تصنیف اخلاق اولق ایچون
 بر مثال عبرت اشتال بیانندن عبارت ایسده بومقوله جزایرک و لقائنر
 شد اندی ایله کاه بتون بتون غائب و مخفف اولدیغی و گاه یکیدن بر جزیره نک
 ظهوره کلدیکی مقتضای حکمت باله صمد انیه اوزره کثیر الوقوع
 ایدوکنه و مقدمات سیملیاتین بوغازی بشک اوله رق اق دکر بر حوض
 شکله ایکن بر یوک حرکت ارض وقوعیه اوراسی منشق اولمش
 و وجهه لیه بمر محیط ایله اق دکر قاشمش اولدیغی متفق علیه ارباب

ژوپتر جمله
 الهالك اعظمی
 یردی بو الهلرک
 نوجمه اهری یردن
 تولد ایتش
 اولدقلری وهری
 به امور قارشدیغی
 بیتواوزی تعبیر
 ولان فن اساطیرده
 مصر حدرد

حکمت و تاریخ اولیاده نظرا اطلا نیت دخی بوحر کتده انخسافی ایتش
اولسی عدله یل یقیندر و فن طبیعت اشیانه یکنانه دوران اولان فرانسه لو
حکیم بوقونک دخی رایی بومر کزده در

قسطنطین ازلک استانبول بنا ودار السلطنه اتخاذا یله روما حکومتی
ایکی یه تفریق ایادیکی و بر ملاقم اتوام وحشیه نیک دخی طرفی شمالده واقع
اینلریدن مانند سباع کر سنه بوشانوب اسیا واورپا یه پیدر پی هجوم ایله مشرب
خویر یزانه لری اوزده کذر کاغ لری می نمونه شمای قناره قصاص ایاد کلری
زمانه قدر اشو اطلا نیت حکایاتی مال قدیمه ییننده متعارف و متواتر
ایندی لکن بوهرج و سرچ اده سنه هر کس جان و باش قیدنه دوشوب هربری
بر طرفه پریشان و متفرق و بر قاج یوز سنه ده سلا لری متبدل و منقرض اولغله
جزایر بحر محیطه دائر روایات و حکایات شویله طور سون بخرمذکور
سواحلده امد شد طریق ییله بتون بتون نسیان اولدی و کویا اول وقته
قدر حکمای مصر و یونانک بر قاج بیگ سنه لرده میدان کتورد کلری علوم
و معارف مانند مرغ قشوقس بر زبان مسکری نه کندی رمادندن تخلق
ایتم اوزده خاکستر جهل و عیانه محو و مندرس اولدی بناء علیه روما اولر
قرطجه یی تخریب ایله اسپانیایی و اقلیم فاس و مغربی فتح و تسخیر ایدیلدن
سکر یوز یگر می اوج سنه هجریه سنه کتبخه قرحر ابر بحر محیطک
برو طرفلر ایله مناسباتی منقطع اوله رقی و عمر لیک عصر رابعده بر دفعه
نجس ایچون اولان عزیمتلی دخی حیالات حوادث ایله ازوقسته
اوندیله رقی اسپانیا و اروپا خلق ایچسون اقصای حدود ارض سینه یوغازی
ایندی سنه مذکوره ده پورتیکر لو غوزالوس زار قواله ترسو واز نامنده
ایکی ذات امید بورنی کشف ایچون بحر مذکوره عازم اولد قارنده تصادفا
مادر جزیره سنی بولدیلر و انلردن اون ایکی سنه صکره یینه پورتیکر
ملاحلرندن بر طاقی دخی عاسور جزایرندن برنی کشف ایلدیلر
و اسپانیوالرک قناربه اطه لنده بولد قسملری کبی بولردخی مادر و عاسور
جزیره لنده کانسوس تسمیه اولیان قوم وحشی یی یروا اوله رقی بولدیلر لکن
تأسف اولنور که مؤخر ا اورایه نقل و هجرت ایدن ملل عیسویه ایچون
بولنری بعضی معامله تأمین و استمالله جلب و تأنيس ممکن ایکن دیده
بصر تلری عمای جهل و تعصبه کور اولغله بیچاره لری اعمال

سبوف ايله از زمانده **ك**و گزندن بتروب نسل و سلاله زندن
بر فرد براقديله

هر نه ايله بونلك جزاير مذكوره به حين عزيمت ارنده قوم مذكوري كوروب
اوصاف و اشكالرينه دائريازمش اولد قلري اداره نظر اولد قده درتوز
اوتوز اوج سنه سنده اشبونه دن قالقوب بحر محيطي تفتشه كيدن
عربلك تصاف ايتدكاري نقل و بيان ايلدكاري اطه لمارد و عاسور
اطه لري اولديغده و كوردكاري قرمزي باقر چهره لي قومك دخی
كانسوس قومي ايدوكنده شه يوقدر و چونكه اميد بورني كشف همچون
بحر محيطه ابتداقد من جرأت اولانلر پورتكيز لي وانلردن اول بوجسارتی
ايدن غرير دخی اشبونه يعني پورتكيز دولتلك الحاله هذه پای تختي بولسان
ليزبون مملكتي اها بيسندن اولد قلرينه مبنی اشبو پورتكيز لي لر عربلك
اولو جهله بر تاريخنده بويله بر حر كته تصدى ايله غرايات مذكوره لي
كورمش اولد قلريني يا اللرينه كچن عربي كسابلردن اسنباط ايتمش و يا خود
افسانه كونه بوحكايه يي اغزدن ايشتمش اوللري و بونك اوزرينه
دروزلرينه سوداي تماشاي غرائب دوشوب عزيمت مذكوره به جسارت
ايللري احتمال دن بعيد دكلدر

و الحاصل درتوز ايتمش يدي سنه صكره قرستوف قولونبك سعي
واقدا ميله ميدانه چيقان امر يقا قطع سنك طريق تفيشني دخی
بو قدر سنه اول عربلر ايتمش و جائز دركه قرستوفه بويله ريكي دنيا كشي
خواهشني و ين شواسكي فقره اولغله جنسم ارضك نقصان اكلانه
معناينه عربلر سبب اولمشدر

❖ معارف ❖

بفلاحته هر نوع ذی روحك دوام حياتي تدارك غداي روزمره به
موقوف اولديغدن حتما يقينا سان عرب فن فلاحتي جهله فونه تقويم
ايشلردر بنا برين بوفن عالي قيمت اقوام سائره اره سنده من القديم رنجبر و فقرا
صنفلرينه مخصوص بر عمل حقير اولوب كبرا و اصلزادكان انكله اشغال
موجب ذل و تنزل عدايد رلر ايكن عربلرينده فوق الغايه مر خوب
و معتبر طوبى لوب برفن مخصوص شكلنه قولدي و نه وله اراضی نه كونه
زراعتنه موافق و نه درلوتخم نه موسمه و نه طرز ايله زراعه لايق اولديغنه

و تمیز اجناس تخم و حبوبات و تبیین امن جده اشجار و نباتات دایره
 و لایحی کا بلر تألیف و تدوین قلمی و فن مذکور ایلر و لایحه اولدرجه
 اقدام و اهتمام اولند یکه بالذات کرک خلیفه و کرک و کلا و ولایه ووزرا
 و رؤسا الریله صبان سورمکی کدی لرینه مایه الاقتضار عدایلدیلر یو جهنله
 مقدا آسیانیا قطعه سنده ارز و زعفران و طوط و حریر و شکر و زنجبیل
 و مرصافی و شجر المخط و خرما اصلا معلوم د کل ایکن جمله سی حصوله
 کلدی ابن مقری ابو عبد الله بن جریدن نقل ایله دیر که اندلسده وادی اش
 ایله بشره ده ثابت ایکنی نوع اغاج واردر که غایت بزرگ اولور لایحه
 برجنسی حائک حصوله کلوب اندن ثباب نسج اولور و بو خصوص
 اندلسده یک مشهور در انتهی صورت افاده کوره بونک پامسوقن بشقه
 بر نوع شجر اولدیغی در کاردر لکن عربلر منقرض اولدقه بونلر دخی برابر
 ناباید اولوب شمدی هیچ برندن بر اثر قلمی و قطعه مذکوره قبل ورود
 الاسلام نه حالده ایسه الیوم احواله در ملت اسلامیه نک اوراده خرق
 و کشاد ایلد کیری جد اول و مجاری و با عورات و قنوات و صورت راز و لری و زیرمینه
 کار کیر ذ خیره انبار لری حوصله تعداد دن بیرون اولوب الحاله هذه
 بالنسبه و غناطه حواله سنده یک چوغی موجود و مشهور اولدیغندن نظر
 حقیقه با قلمه بو کوئی کونده اسپانیوالر بر زمان کمال عد اوله قهر و تدمیر
 ایتد کرمسلا نلرک مصنوعات زرعیله تمیض ایتد که درلر قمر مونه شهری
 جوارنده حاله عبرتگاه انظار سیاحین اولان کبیر صوکر لری دوت مرحله
 مسافه دن اشیدیلد شهرینه صو جلب ایدر و غناطه ده واقع الحمر اسر اینک
 باغچه لری یو کسک بر موقعه بوانسیدیغی حالده عربلرک مصنوع دست
 همتلری اولان قنطره لسطح زمیندن یوقاری صوی اصعاد و اعلا
 و اولحوالی بی اروا و اسقا ایدرل

مؤرخ و یاردودیر که فلاحته دایر اسکور یال کتبشانه سنده بونان بر جلد
 عربی کتابی مقدمه مادون روزه انطونیو نامنده براسیا نیول ترجمه ایتد
 بولند یغندن اندلس عربلرینک بوفنده نمرته ایلر و لایحه اولد قلمی اندن
 منقسمدر بو کتاب ابوز کریا العوام نام بر فاضل کالمک تألیف کرمه سی
 اوله فرق اوتوز الی باب اوزره مرتب و ایچنده بوفده دایره فرضلای
 مقدمه میندن نقل و ایراد اولمش بر نیجه مسائل مهمه مندرج اولغله بوکام متعلق

دهانقدر کتب نفیسه تألیف و مؤخر اشیاع و تف ایدلش اولدیغی
قیاس اولنور کتاب مذکورده فن حراثت و زراعت علی وجه التفصیل
ذکر و توضیح اولنش و باشلوجه مسئله لری زرع اولنه جق هنر اعلک
احوال و طبائی واکیه جک تخمک جنس و نوعی و حیوانک صورت
حفظ و تولیدی و اشجارک تفریق اجناسی و اشیتک انواعی و اشجار و نباتات
عارض اولان علل و اعراضک کشف ایله اسباب تدویمی ماده لرندن
صناعت بولنشدیر و ابو زکریا کتاب مذکورده دیر که شول کیمسه که باغاج
غرس و یار تلا زرع ایله انسان و حیوانه مدارقعدی اوله جق شی حصوله
کتورسه تصدیق ایتش اولوب اخرتده اجر جزیه نائل اولور انتهی
لکن بو کلام کتاب مذکورک متندن اولوب بلکه صحیح بخاریده مسمور
اولان * مامن مسلم بغرس غرسا او یزرع زرعاً فیا کل منه طیر و انسان
او جمیعة الا کان له به صدقة * حدیث شریفک مال عالیمی اولقده
یا اسپانیول مترجمی حین ترجمه ده غفلت ایتش و یاخود نسخه لک تشویشی
ملا بسه سبله و یاردو تحقیق ایلده مامشدیر

* طب *

اشبوفن عالی قدر عمده الشرف یونان اولان حکیم بقراطک شهم کلیه سی
ایله اصول و قاعده تحت کربوب ائک عصرندن رومالو سلس ایله ایتالیا و غالین
زمانلرینه کلنجه قدر بانددریچ ایلر و لمش اولدیغی حالده انلردن عسکره
خرشیا نلق تعصبی رواج بولغله بالجمعه اراض ایچون اندویه و عقاقیر
یرینه رقید و افسون و تمائم ککی نیر نبات و طلسمات استعمال
اولقده ایدی بو حال ایله اول فن جلیل همان بتون بتون محو و نسیان
اولغی درجه لرینه وارمش ایکن هله دین اسلام برقو افکن بروز
اولوب فضلالی بک اقدامات کاعله لری ایله زیر غبار نسیان
ساحه زیب ظهور اوانی

بوفنده اهل اسلامدن حائر قصب السبق اعتبار اولان کلین حذاقک
حد و عددی انجق جناب علام الغیوبه معلوم اولدیغندن بومجشده
اظنابدن احتراز ایله یالکز ایچلرندن بقراط و افلیاد کبی شهرت شایعه
قرانمش و کتب و آثارلری متأخرینه مأخذ و مرجع اولمش اولان بقاج
حکیم ذوفنونک ذکر یله اکثفا و اقوال آیه عینیه فرانسه مؤرخلرندن
نقل و ترجمه اولنور

فن مذکورده کالشمس فی وسط النهار مشهور و نامدار اولان حکیمان
بریمی محمد بن زکریا ابو بکر ازازی در که مستقر رأسی خراسان اولوب
سنه هجریه دن او حیوز اون برده وفات ایلدی موسی الیه اوقات
عمر ناز بندن برقیقه ضایع اتیامکی الترام ایدرک یاتسوییدو یاخود تبیین
ایله اشتغال ایلدیکندن یوز دن زیاده تألیفاتی اولوب اکثری علم طبه
دائر در از جمله احکام طبعیه متعلق اوتوز جلد اوزره (حاوی) اسمند بر کتاب
معتبری و چچک و قرصاق علی لرینه دائر دیگر بر اثری وارد که بونار السنه
اجنبیه نقل و ترجمه ایدلش و درون نرنده مندرج اولان احکام و مسائل
معرض قبوله واقع اولشدر (الجامع) و کتاب الاعصاب) اسم لرله ایکی
قطعه کتاب کبری دخی اولدیغی مثل و دولت سامانیه طرفندن اولوقت
خراسان حاکمی بولسان ابو صالح المنصور بن نوح بن نصر بن اسماعیل
قدیم ایلدیکی اون جلد بر کتابی دخی وادر که عصر نده بولسان اطباء
عربک مقصد لری اولان اصول و معاملات طبعیه بی ترتیب اوزره بیان ایدر
حکیم موسی الیه اوائل حالنده عود تعبیر اولان سازی چالقی ایله مشغول
ایکن انی ترک و تحصیل علوم و معارفه حصر نفس ایله قیون شکریم ده
نادر الاقران و امام و مقصد اولش وری شهر نده و صکره دخی الکتنی
زماننده بغدادده خسته خانه لر انشا و اداره ایلشدر موسی الیهک طب
اوزرینه هر وی اولان نصایحنددر
(اغذیه ایله معالجه ممکن اولدجه ادویه دن مباعدت ایله وادویه مفرده
ایله تدبیر ممکن اولدجه هر کساندن محترز اول علتک بدایتنده مداوات ایله
لکن قوتی ساقط ایده جک ادویه ایله مباشرت ایتده)
و بری دخی ابوعلی حسین بن سبنادر که نواسی شیراز دن برقریمده او حیوز
شمس سنه سی خلا لنده ضیا پاش عالم شهود اولوب در تیوز یکر می طغوز
نار یخنده همدانده متواری لحد غفران و اشدر مؤرخ سن افرنجیه دن
بعضی لری دیر که بونوات معالی سمات امام الاطباء و بلکه ملک الحکما
اطلاقه شایاندر که مدت عمر نده کور مدیکی بلایا و مصائب و او غرامدیغی
نواهی و نوائب قالمشیکن ینه متأخر ینه سرمایه تحقیق اوله جتی برقیقه
اثر بی بها تألیفنه صرف اهتمام و ابقای نام ایلدی از جمله قانون اسمنده
اولان کتاب مستطابی الی یوز تاریخنرنده ژرار غرمون نام حکیم همیه

لاتین اساتذہ ترجمہ اولنوب بعدہ هرلسا نہ نقل اولنمقلہ حاوی
اولدینفی مسائل طبیہ وحقایق حکیمہ آسیا وافریشا و اروپا
قطعه رنده التیوز سنہ قدر بالجملة اطباءہ اساس معاملات وماخذ
تحقیقات اولدی بوندن بشقہ فن کیمایہ دائرہ برکاب مرغوبی وعلم
کلامہ متعلق کتاب الصفا نامندہ بر اثر مقبولی واری فلاسفہ اسمندہ
بر تالیف دلپذیری دخی موجود اولہ رق حکمای خلف اکثر مسائلدہ
انلردن حل مشکلات ایدرلویازق کہ بونلردن ناعدا اولفاضل
جلیلک نیجہ ازاری دخی اولدینفی حالدہ انلردن اروپا قطعہ سی
مستفید اولہ ما مشدر

اندلسدہ ایکبوز الی تاریخلردن صکرہ فن طب بر مرتبہ رواج بولشد رکه
اندیشن اطباء حکمت پیرا التیوز عصرینہ دکین قطعہات سائره
عالمده ساحه زیب تعین اولان اصحاب طبہ علما وعددا همان
معادل ومقابل کیلر

بونلرک اک مشهوری ابوالقاسم خلف بن عباس درکه
مدینة الزهراده تولد ایدوب تاریخ وفاتی پک معلوم دکل ایسده
جز اولده بیان اولدینفی وجهله لیون قرالی سانشویه قرطبه ده
تداوی الملش اولدینلردن اوجیوز الی سنہ سندن صکرہ اوللدر
بوذات حکمت سماتک فن جراحی به دائر مشهور افاق اولان التعریف
نام کتاب جلیلی آنفا ذکر اولنه جغی وجهله جمله اوروپا اطباسنه
ماخذ ومرجع اولمش ودر یغکه سائره ازاری قضایزده دست
روزگار اولمشدر

وردخی شیخ الاطبا ابوالولید محمد بن رشد در بوذات فضائل سمات
قرطبه ده بشبوزیکرمی سالی خلانده تولد ایدوب بشوز طقسان بش
وعلی روایة بشوز طقسان سکر سنہ سندن مر اکرده رخت بسنه عالم
فنا اولدی جدول سقره کوسرلدیکی وجهله فاضل مومی الیهک
ضایع اولنلردن ماعدا معلوم ومشهور اولان مؤلفاتی بر قایج کلیدن عبارت
اولوب ایچلردن خلیجہ نامندہ اولان کتاب مرغوبی السنہ اجنبیه به
مترجم واوروپا اطباء متأخرینی عندندہ پک مقبول ومختصر مدر بعض

روایت کورہ مومی الیہ علوم حکیمہ دہ یگانہ دوران اولادینی کی علوم نقلیدہ
دخی صاحب ید طولی اولادیندن فقہ مالکی یہ وعلم کلام وفن طب
وسائرہ یہ دائریتشدن زیادہ تألیفاتی بولیش وخصوصیہ علم فتہدہ اولان
کال مہارتی حسبہ قرطہ دہ قاضی دخی اولشدر حتی اندلسک ایتالیایہ
قریبی جہتہ حکیم مومی الیہ کلام و حکمت متعلق بعض کتابری
اورارده منتشر اولد قده هرکسک رغبت واقبالنی جلب ایتکله سادہ
دلان خرسثیانک تغییر عقائدینہ سبب اولور خوفله پاپاحضر تلمری
اول کتابری طوبیلا تدروب اصول مرعیہ وقاعدہ تشریفات دینہ
اوزرہ آتہ القا فیمابعد رغبت ایدنلرہ افروز رسمی اجرا ایشدر

* جراحہ *

اشوفن جراحیدہ دخی اہل اسلام اسلافی سبقت ایش وبلکہ فن مذکور
انلرک النہ کچمزدن اول یوق حکمندہ ایکن یکیدن احوال کال ایش
اولدقرنلرن بونک موجدی مسلماندر دینلسہ لایقدر ازجہلہ قیطان
یاقبسی تعبیر اولنان عمل مصلح الیہ عصبة الرئہ نک تشریح وتفصیلی
ذکر اولان ابوکر رازینک مؤلفاتندن اسنباط اولمش وجوارح
واعضانک صورت وضعیتلرینہ کورہ استعمال اولنہ جبق الات
جراحہ نک پک چوغی ابوالقاسم خلف بن عباسک اختراعکرده سی
بولمشدر مشاہیر اطباء متأخریندن ہال نام حکیمک ابوالقاسم
التعریف تسمیہ اولنان کتابی حقیقہ اساس فن جراحی اطلاق ایتسی
پک بجمادرکہ بوفنک اکثر عملیاتی اندن اخذ اولمش وحتی مشاہدہ سندہ
طاش تحدث ایدن کیسہلرک حیات ومماتی انک زمانہ قدر قبضہ اقتضای
طبیعتہ محول ایکن مذکور طاشک سمی وازالہ سی علی اندہ کوراشدر
وبردہ عربلر بوفنی سادہ جہ تجارت وتحصل الیہ اوکر میوب بلکہ
کیا ونبات علملرندہ اولان ملکہ ومہارتلری 'قضاسنجہ صورت یقینہ دہ
بقاعدہ صحیحہ اوزرہ تحکیم وتقویم ایش اولدقرلری ملخ القلی وقرمز
وانبیبی کی مقدما کورلماش برطاقم الات وادوات وادویہ مفردہ ومی کبہ
ایجاد واتخاذ ایللرندن دخی مستفاندر

* صیدلہ *

یعنی اسمائزہ اسمیچا راسق واجزاجیلق تعبیر اولنان فن مخصوص

طب و جراحاتك تتمه سندن و بلكه انلك موقوف عايه بولنديني
حاله ظهور اسلامد كين عطار و چرچي متوله لر ينك و معتوهه عورتلك
الرنده قلوب بوندنك چسوق او يغونسز قلقلر اولاد ايتكده و اكثرا طبيبك
خسته به صاغلق و پرديكي علاج عكسنه تأثير ايدوب (ع) داروسبب
دردشد اينراچه علاجت * سري ظاهرا و لفته ايدى اشته بوفن
مرغوب دخی اهل اسلامك اثرهت و رغبتى ايله ميدانه چيقوب اصول
و قاعده تحتنه وضع اولدى

از جمله التیوز التمش سنه سی خلالنده واصل سرحدهرم اولديني
حاله اشپليده و نات ایدن حكيم شهرت شعار ابوهرى وان بن عبدالملك
بوفنه دائر التأثیر نامنده بر كتاب دليذير تأليف ايلش و كتاب مذکور
ایتالیان لساننه نقل و ترجمه اولوب الحاله هذه بين الاطباء مأخذ معتبر
عد اولفته بولمشدر

دوى اليه معاصر اولان مشهور ابن بيطار دخی فنون حكيمده و خصوصيه
صيدلانى فتنده كامل و بى نظير اولوب جمله مؤلفاتندن بوقاروده كى
جدولده محرر جامع الادويه المفردة نام كتابى اطباى مقدميندن ديسقوريدس
و غالين و اوريباز نام حكيمارك بوفنده يازمش اولد قسارى ككا بلردن
اقموبين المتأخرين مقبول و محترم مدر فقط اسمى هرور ايدن ابن رشد ايله
ابن جفارون مقدم ابو بكر رازى خيार شنبه و سناء مكى و مهندي كى
تليين قبضه دائر بر چسوق ادويه معتدله بولوب حقا كه نوع بشره
بيوك خدمت ايتمش و تصفيه معده و تخليه امعاء مننده تركيب اولان
انواع شروبلر و ارواح ميايه مقطره و ليا و ادهان و هر همارك اكثرى اطباى
اسلاميه نك دسنيارى هميله ميدانه چيغمشدر

مارا الاسم حكيم ديسقوريدسك ادويه مفرده به دائر اولان كتاب مشهورى
خلفاى عباسيه دن جعفر المتوكل زماننده بؤدادده اسنمان بن باسيل
هميله يوناني دن عربى به ترجمه اولوب فقط دروننده مذكور اولان
صنوف ادويه نك اسملى تماشا عربى به نقل اولنده مافيله چوغنى
عربى ايله يونانى اوله رقى ابقا قلمش ايكن ترجمه مذكوره مؤخر
انداسه كلد كده مسند نشين حكومت اولان عبد الرحمن الناصر
از غايت استعسان ايدوب باقى قلان اسمائى يونانيه نك دخی لسان

عربی به النسی مراد ایادی بوارا السی قسطنطنیه ملکی ارمانیوس
 کندیستند بعضی هدایا ایلد برابر دیستوریدسک کابی دخی مقصور
 و مر تسم اولارق کوندروب حالبوکه اندلسده لسان یونانی به اشیاء
 کیسه بولندیغندن هم بونک و همد سائر بو مقوله کتب عتیقه
 یونانیه نک عربی به نقلی ضمیمه برطاق مترجم بشدر لمی نصیم
 اولوب بونک ایچون لسان یونانیده ماهر بردهام کوند رلمسی ملک
 مشار الیه جانندن ارمانیوسه تحریر و اشعار قلبنقله حکومت
 قسطنطنیه طرفندن دخی مقوله نامنده بر راهب انتخاب وارسال قلندی
 راهب مر قوم اوچیز قرق سالی خلاننده قرطبه به واصل اولوب
 اول عصرده اندلسده خلیفه اطباء اسلام بولغله بونلر کاب
 مذکورده بولسان اسامی یونانیه بی راهب مذکور دن تحیح و عربی به
 نقل ایلدیلر بوجهتله طب یونانندن برویه الفدق هیچ برشی تالمی

طبیعت اشیاء

ملات اسلامیه علوم حکمیه به ابتدای رغبتلرندنبو ارسطونک افکار
 و مسلکی اختیار ایلد کلرندن حیوانات و نباتات و مصادن و جواهر
 و اجسام عتیقه به متعلق مسائل طبیعه ده زیاده سیله ایلر اولوب
 یک چوق کذب و آثار بر اقلیدر از جمله الی یوز سکسان ایکی سنه
 هجریه سنده وفات ایدن زکریا بن محمد بن محمود القزونی بحجاب
 المخالقات و غرائب الموجودات نامنده بر کاب عبرت نصاب تألیف ایلد
 حقایق طبایع اشیاء بی و خصوصیه احوال حیواناتی انده درج
 ایلدی کاب مذکورک اسافلیات بختندن اکثر محللرینی اوروپا
 حکما سندن شری نام ذات ترجمه ایلوب انک اوزرینه حکمای مومی
 الیهمدن سیلوستر دخی حواشی تحریر ایلشدر مؤرخ و یارودیرکه
 اشته بونلر مطالعه اولند قده امام قزوینی مشهور ارسطو پلین
 و بوفون و کوویه کی حقایق طبیعه بی وجه مؤثر ایلد ترسیم و افاده
 علیه ایلد شیوه بلاغتی مزج و تفهیم خصوصنده مرتبه کمال
 اولدیغی اکلاشلور

لکن حیف و صد حیف که اندلسده بونجه علوم نادره اشیای انقراض
 دولت اسلامیه ده گرفتار ایاندی جهلای اسپانیول اوله رق سوخته

نارقهروتنف اولدیی کی بوفته دائر اولان کذب نفیسه دخی بالجهله ضایع و نابود اولمش وایجلندن یالکز عیسی بن علی الفی ناطینک سکن یوز تاریخلرنده صیدوشکاره دایریاز دیغی برکتاب الهیکمه بتلندر کاب مذکور ارچیز اللی باب اوزینه مرتب اوله رق برپارچه سی صید ایچون قولانیلان اسب وکلب و شاهین کی حیواناتک و برپارچه سی دخی انواع صید و تخییرک احوال و طبایعندن بحث ایدر مؤرخین افرنجیه یونکابک مدح و شایسته قازیری نام مؤرخک اثرنده کوروب لسانلرینه هنوز ترجمه اولنامش ایدوکه تأسیف ایدرلر

✽ حساب ✽

ملت اسلامیه ده اشهب ران عرسه معارف اولنن ارباب کمال فنون ریاضیه ده اسناد قدیم اولان اقلیدسک براقدیی اثره کاملاً مالک اولدوقدن بشته یکیدن پک چوق شی دخی علاوه ایلدیلمش تهکم اتمطابق تعبیر اولنسان علم حساب ایچون مقدمات استعمال اولنسان لاتین ارقامی کلمات ایدر ایکن علم مذکور اهل اسلامک الله ایلرولوب جبر و مقابله و فرائض فلسفی دخی مجدداً احداث و اختراع اولمغله الیوم هر د یارده مستعمل اولان اصول ارقامی عربی ایجاد ایلدیلمش و حتی علم جبره سائلندن معادله مفرد و مرکب اوله رق عدد و جز و مال بیننده اولدیغندن الی صورتدن زیاده سی بولنده هاش ایکن متأخرین ریاضیه یکر میدن زیاده قدر چتر مشلدر فن مذکورده ساحه زیب تصنیف اولان مؤلفایک الی اعلاسی ابوکامل شجاع بن اسلمک مسائل ست حقننده یار دیغی کابدر که انی اندلس علماسندن پک چوق ذوات شرح ایتیلدر و بوشر حارک لطیف و مرغوبی کاب قرشیدر

✽ هند سه ✽

ریاضیاتدن هندسه فتنده دخی ملت اسلامیه خیلی ایلرولدیلمش بوفنده اقلیدسک مشهور اولان کتاب مرغوبی اوله اراقده خلیفه ابو جعفر المنصور زماننده یونانیدن عربی یه نقل اولنوب فقط براز مطلق اولدیغندن برطاقم اهل کمال انی تلخیص ایلدیلمش جدول سابقده ذکر اولنسان ابوالصالح دخی کتاب مذکور ایتماز ایدوب نامند اقتصار تسمیه واندن اول ابن سبنددخی انی تلخیص ایله شفاک ریاضیات بحثه درج

ایلدی وفن مذکورک تقرعاتدن اولان کریات و مغروطات و مساحه
و مناظر فنیلرنده دخی شرق و غربده بنی موسی و ابن هیثم و ابن اسحق
و ابو الصلت و بنی نجه علمای اسلام تدوین کتب ایله بقای
نام ایلدیلر

هیت

بعض کتب عربیده
حکیم موسی الیهام
اسمی ایپر خس
صورته یازمغه
اختلاف تلفظ
قیلنددر

ریاضیاتدن فن هیئده اهل اسلام واضح الن اولان ایسارق ایله
بطلمیوسدن ایلر و کتشلردر حکمای افرنجیه دن دالامبر تاریخ اهل
هیئت اسمیه مسمی کتابده دیرکه ملت اسلامیة مثلثات و ترسیم کره
و رسم بسط خصوصاً یونانیلری پک حقوق سبقت ایتیش و انلرده
کلان رصدینان موشکاف هیچ برتاریخده و برملته ظهور ایتماشددر
اجنبی تاریخلرده معتقدیرکه بونلر سطح افلاکی تقسیمده مساحه مثلثات
اصولنی استعمال ایتد کارندن مساحه افلاکده الحاله هذه مستعمل
اولان جهات عدیده نک اکثریسی انلرک بولشاریدر وضبط سنین و شهر
و ایام و تبیین اوقات طلوع و غروب و ساعت مقدملری یالکنز ارباب
علوم مخصوص و مختصر معلومات مکتومه دن ایگر اهل اسلام تقوی
و روزنامه اصولنی اختراع ایله هنوز یازواقیه ییلان احاد و افراد ناسه
خلاصه فن هیئتیه سهولته ییلدر دیلر

مأمون خلیفه ده زمینک کروی الشکل اولسنده شک عارض اولوب
بونک تحقیقنی مراد ایلکله اول عصرک اک مشهور حکما سندن بولسان
ابو عبد الله محمد بن موسی بن شا کر ایله برادرلری احمد و الحسن نام
فاضلاری جلب و مسئله مذکوره نک حل و کشفنی سؤال ایلدی بونلر
دخی کیفیتنی رأی المعین کوستر مک انقیوب بر صغرای تنظیمده اعمال
تجربه اولسنی عرض ایلدیلر مطالب ایلدیکاری صفیده صحرای کبیر
سبحار بولوب حکمای موسی الیهام یانلرینه برطاق دهافضلا ترفیق
اولندهرق صحرای مذکوره اعزام اولدیلر اورایه وصوللرنده بر محالده
توقف ایلوب بعض الات مخصوصه ایله قطب شمالینک ارتفاعنی
اخذ ایلدیلر وضع مذکوره بر قازق قاقوب و قازغنه براوزون ایب
باغایوب یمین و یساره منحرف اولقسزین استواء ارض اوزره جهت
شمالیه متوجه اولدیلر ممکن اولدیغنی قدر بوجه اوزره کیدوب

یادآورنده کی ایب بتمکله اوراده دخی برقا زق ر کز ایله ایبی ربط ایتدیلر
وقط مذكورك تكرار ارتفاعی الدقلنده اولکی درجه دن بدرجه
زیاده اولدیغنی کوردیلر و یوریدکاری مساحه بی تقدیر ایتدکارنده التمش
القی وایکی ثلث میل اولدیغنی ودرجات فلکیه کبک هر بری سطح ارضده
التمش القی وثلثان میل اوله جفی تحقیق ایلدیلر واورادن ابتدای
قایلان قازغک بانه کلوب اولکی مقدار قدر جهت جنوبیه کنیدیلر
واوراده ارتفاعه باقدقلنده قطب شمالی ارتفاعی بدرجه نقصان اولدیغنی
کوردیلر و یوتجربه بی عود تلرنده مأمونه بیان ایوب تکرار تحقیق مراد
ایتمکله کوفه اوه سنده دخی تجربه مذکوره تکرار اولندی و حساب
اوله عینله توافق ایلدی و قعه مذکوره کتب عربیه ده مفصلا مشروح
اولغله بومقدار ایله اکتفا ایلدی

فن هیئته کسب اشهر ایدن فضلی اسلامدن بری احمد بن
قصیر الفغانی درصکه مأمون خلیفه ک تنظیم رصد خدمته
تعیین ایلدی کی حکمادندر موی الیه مدخل التجوم ناعنده
بر کتاب تألیف ایله بطلمیوسک و بلکه کافه حکمای یونانیه ک
مسائل فلکیه یه دائر اولان اقوال واری مقبوله رینی درج ایلدی
و بری دخی بتانی دیومشهور اولان ابو عبد الله محمد بن جابر بن سنان
الحرانی الصابی اولوب بو ذات بی همال دخی ایکوز التمش سنه سندن
او چیوزالتی تاریخلریند قدرصد کواکب ایله اشتغال ایتمکله تنظیم ایلدی کی
زیچ مشهورنده اولوقته قدر نامعلوم برطاقم خطوط و اشارات موسوم
ومر سومدر و نوروزک صورت و قوقوعندن سنه شمسیه ده معتبر اولان
او چیوز التمش بش کونک نقصاتی کشف واندن سمت شمسک انحرافی
واول انحرافدن ارتفاعی استخراج ایلدی حکمای افرنجیه دن بایلی
دیگره اشبو ارتفاع شمس مانه سبک ظهوری عیرلردن اولغله انلرک
فن نجومده ندرجه ایلرولش اولدقلری و خصوصیه ابن جابرک فصل
صاحب کمال ایدوی اکلا شلد یغندن فضله فاضل موی الیه بو کشفی
ایله روی ارضه برکوهر عالمها براقشدر که الی اخر الزمان علوشانی
ونام محترمی نوع بشر تشکر ایله یاد ایتمکله مشهور اولش و بطلمیوسدن
صکره ابن حاجب کبی دنیا یه بر فاضل اختر شناس کلا مشدر
انتهی وکلین اهل هیئتن نجم مشهور لالاند دخی ابن جابرک

اخترا عکرده سی اولان مسائل حکیمیه فی تعداد ایله مدح و تشایسته
افراط ایدر

ابن جابر ایله هم عصر بولوب اوچیز تاریخده وفات ایدن محقق مشهور
ابوریحان محمد بن احمد البیرونی دخی نجوم و جغرافیا حقانده ایکی
عدد کتاب فوائد نصاب تألیف ایدوب ایکسیدخی السنه افرنجیه
نقل و ترجمه اولمشدر

اوچیز اولی تاریخلرندن صکره برحیات بولسان علی بن عبدالرحمن
بن یونس فن مذکورده کسب اشهار ایدن حکمای فضل ارادن اولوب
زیج ابن یونس دیوم مشهور اولان زیحی سائر ازیا جک جمله سندن
مکمل و ~~مکمل~~

درتوز اوتوز درت سنه سنده مصرده وفات ایدن ابوعلی الحسن نام
بر حکیم حقایق اشفاق منظر واحوال فخره دایرایی کتاب حکمت
نصاب ترتیب ایتشدر که حکمای متأخرین اوروپا بیننده مقبول
و معمول به در اول فاضل یگانه درکه احوال تقاطع شمس مد نظر
دقت ایدر که کره ارضک مافوقنده قابل تنفس اولیده حق صورتده
هوای نسیمدن اخف والطف برمانه اولدیفی کشف و تحقیق ایتشدر

فن مذکورده اندلسک یتشدردیکی مشاهیردن واورپالوز
بیننده کز یاده کسب اعتبار ایتش اولناردن بری دخی ابو عبدالله محمد بن
محمد بن ادیسدر فاضل مومی الیه میلادک طقسان طقوز نبی و هجرت
نبویه ک درتوز طقسان اوچنچی سنه سی خلانده سبته ده منصفه
پیرای علم شهود اولوب قرطبه ده تحصیل کلا له اقسام و خصوصیه
فن هیئته فوق العاده کسب شهرت و نام ایدوب اولعصرده سجلیا
قرال بولسان (روژر) زندیه قرین احترام اولمشدر و اشپوز قرق سکر سنه
هجریه سی خلانده جغرافیا فنسده (ترهه المشتاق) اسمی ایله مسمی
مکمل و منظم کتاب تألیف ایدوب انده الحاله هده اوروپا اصحاب
هیئته مخفی بولسان افریقاک بعضی مواقضک احوال علمدسی درج
ایکلمه کتاب مذکور اوچیز اولی ییل مقداری مدته جغرافیا تاریخک
اسامی اعتبار اولندی کتاب مذکور ال یازوسی ایله حال پارس
کتابخانه سنده موجود اولوب اقامیا اعضا سندن (امده ژوبر) بیسک

سکزیوز اوتوز التي سنه سنه انی ترجمه ايله ایکی جلد اوله رق طبع
ونشر ایلدی

حکمای اندلسدن ابن السمیع وابن الصلت وابوعلمی وابن زرقله
وسائر لرینک بعض مؤلفاتی جنول سابقده یازمش اولد یغندن انلرک
دخی فن هیئده ممالک سائرہ علماسندن کیروقا امامش اولد قلری
اکلا شیلور چونکه یوفنده تألیف اولسان کتب متقدمه تک الکزیده سی
بطلمیوس قلورینک محسوطی اسمنده اولان کتابی اوله رق حکمای اندلسدن
سالف الاسم ابن رشد وابن سحیح وابن صلت کبی بک چوق
ذوات تلخیص ایلشلردر

❀ رصد ❀

معلوم اولدیخی اوزره فن هیئتک برجهتی مضایح منوره سما اولان
کواکب ثابته و متحرکه و مختیره تک صورت حرکاتندن بحث ایدوب
یونی موجب اولان اشکال و اوضاع فایده یی و کواکبک رجوع
و استقامت و سائر حالاتی ادراک ایچون نوع بشرک قوه باصره سی کافی
اولماقلا البتہ الاترصدیه یه احتیاج در کاردر بناء غلیه حکمای
اسلاف رصد اهتتا ایدوب ایچلرندن مطعون و اوکطیمون
و ایبارق و بطلمیوس و سوبک ناقص برحالده اولسون واسطه رصد ايله
سرا اعرالم علویدن خیلی شهر کشف ایلدیلر

ظهور دین اسلامده ابتدا وضع رصد ایدن خلفای عباسیه دن
مأمون خلیفه درکه احمد بن قسیر الفرائدی و عباس بن سعید الجوهری
وسید بن علی و خالد بن عبد الملک الزودی و یحیی بن ابی منصور کی
عصرنده شهرتور اولان فضالایه رصد تنظیمی امر ایدوب انلردخی
بغدادده شماسیده وضع ادوات رصدیه ايله ایکوز اون بش و علی
روایه ایکوز اون سکزیسنه سنده ارساد کواکبه مباشرت ایلدیلر و اول
آنانده دمشق جوارنده واقع جبل قاسونده دخی بنه بوذاتلر معرفتله
آخر بر رصد گاه ترتیب و ادوات لازمه تنظیم اولانه رق حرکات
کواکبه هیش نظرا معاندن امر ارو کشف اولسان امور و اسرار قید
و ازبار قلندی

اوچوز یتیش یدی سنه هجریه سنه دهک شرف الدین امر ايله

و یحیی بن رستم ابوسعید کوهی ملک مشارالیهک بغدادده کائن سرای
 بهمنه سنده برصد خانه بنا و آلات مقتضیه منی تنظیم ایدوب ارساد
 کواک ایلدی و برصد خانه مذکورک حین ختامنده قضات و کبار
 دول و علمای فن معاینه سنه عزیمت ایدوب اول جمعیتده مشاهیر
 حکمای شرق دن ابوسعید ابراهیم بن هلال و ابوسعید الفضل بن
 بولس النصرانی شیرازی و ابو الوفا محمد بن محمد الحاسب و ابو حامد احمد
 بن محمد الصاغانی الاسطرلابی و ابو الحسن محمد السامری و ابو الحسن
 المغربي دخی برابر بولندیلر

ملوک موحدیتدن سلطان یعقوب المنصور بشیوز طقسان برسنه
 هجریه سنده اندلسه مرور ایله اراکه محاربه منی قرانمغله نشانده شکرانی
 مظفریت اوله رق اشبیلیه ده برجامع شریف بنا و معمار ابو الیث
 المسکلی معرفتیه یانه ایکسوز قدما ارتفاعنده برصد کاه بلند انشا
 ایتدیکی و برصد کاه مذکور الی سنه قدر احوال فلکیه نک ثبت جریده
 تقویم اولسنه انت ظهور اولوب مؤخرأ قرال فردیناندو شهر مذکور
 استیلا و ابتدای امرده انده بولنان الات رصدیه منی رفع ایله ذروه سنه
 وضع ناقوس و چلبا ایلدیکی جزو سابقده ذکر اولمشیدی لکن
 یور وایت بالجمله فرق تاریخی لرنده بولنده رق انلردن نقل و ترجمه ایدلمش
 اولدیغی حالده مقدمه ابن خلدونک فصل ساد سنده بغدادده بنا اولنان
 رصد کاهلر ذکر اولنوب اشبیلیه ده دخی بولندیغنه دأر برسوز اولمغله و ابن
 خلدون کی برفاضل محقق مسقط رأسی اولان مملکتندکی شهنشاهی البته
 بغدادده اولاندن و هرکس دن زیاده بیله جکی درکار بولمغله مؤرخین
 افرنجیه یونی نزه دن الدقلری و یاخود ابن خلدون نیچون سکوت ایلدیکی
 بحثنده عقلا حیرت کاور

سلاطین عثمانیه دن سلطان مراد ثالث حضرت قلی زبانه درسه ائده
 دخی برصد خانه ترتیب و انشا سنه تشبث اولمش ایسه ده حلول موانعله
 پیچیده منوال تأخیر اولمشدر

منطق

ریاضیاتدن معدود اولان فن منطق ابروی حکمای یونان ارسطونک
 ظهورینه دکین مشنت و متفرق ایکن اناک دشیاری همتیه شامل

اولدینخی مباحث و مسائل فصول و ابوابه انقسام ایله حله یوس تدوین
اولوب اندن صکره ننه حکمای یونانن پور فی ریوس کلوب فن مذکوره
مدخل اولق ایچون ایساغوجی نام رساله بی تصنیف و بعده امونیوس
دخی انی شرح و توضیح ایلدی

بو کتابلر مؤخر احکمای اسلامییه طرفدن لسان عربی یه نقل و کاه
شرح و توضیح و کاه تلخیص و تنقیح اولمقد قدن فضله شرقد
فارابی وابن سینا و امام فخر الدین رازی و افضل الدین الخونجی
واند لسه دخی ابو الصلت وابن رشد و علاء الدین علی الباجی
و سائر لری کبی نیجه فضلالی حقایق پرور فن مذکوره بولمقد قاری مسائل
و مباحثی حوزة ذهن دراکلرینه نسبتله از کوره رك هر بری صور متعود
و طرق متعدده اوزره مستقل کتابلر دخی تألیف و مسائل موجوده یه پک
چنوق علالات ضمیمه توضیح ایلدی لر هله صرف و نحو و معانی و بیان
و خطابت و اداب و اصول و کلام و فقه و حدیث و تفسیر و قرأت و تاریخ
و انساب و ضرب امثال و اشعار علملرنده و بونلرک شعباتدن اولان فنون
متعوده ده علمای اسلامییه نك یازوب بر اقد قاری کتب و آثار الحاله هذه
شرق و غربده حیرتبخش دیده اعتبار اولمقد بوفارده انلرک شمعدی یه دکین
کعبینه و اصل اولمش برعلت اولمقدینخی یالکیزاندلس ایچون پک کوچک
بر نمونه طرزنده ترتیب اولسان جدول سابتک مطالعه سندن و دار السلطنة
السنية کتبخانه لرنده اسامی الکثیردن منقهم اولوب یو جهته انلرک ذکر
و تعدادینه حاجت یوقدر

مکاتب عمومی

معلوم اولدینخی اوزره ملت اسلامییه نك برملکتی فتح و یا خود مجددا تأسیس
و بنایلد کلرنده ابتدا بر جامع شریف ایله یانسه بر مکتب یایق عادات
هر عیه لرندن اولمقد بونلرک الله دوشن شهر و مملکت دکل بلکه هر قصبه
و ناحیه ده متعدد جوامع شریفه و مکاتب عمومییه انشا اولمشدر
تورخ و یاردونک تحقیقاته کوره مکتب مذکوره نك بر طاقینده رحله
نشین تدریس اولان طلبه علوم کونزد در سارینی الدقندن بشقه کیجه
دخی خانه لرنه کتبوب مکتبلرنده اطعام و اقامه اولمقد قارندن تربیه ملییه
ایچون مکاتب عمومییه تخصیصی و طایفه ذرونده اقامتله متعدد

خواجہ اردن فنون متوہہ تحصیل ایتک اصولی هر ملتدن مقدم
مسلمانلرده کورلمش و بوخصوصده دخی اورو پالور ملت اسلامیده
مقلد و شاگرد اولشدر و حتی مصر قاهرده بوقیلدن بر مکتب عمومی
اولوب افریقہ لولبون نام مؤرخک قولجہ اولرتہ واسع و متن ایدیکہ
بر دفعہ مصرده حرکت عصبانیدہ وقوعبوله رقی اوسره دقتدر مخالفین
طاسقی واریسه مکتب مزبوره طولدقاری حالده جمله سنی اسباب
ایتمش و مانند حصن حصین امر محافظه زینسه کافی بولمیشدر و احبار
نی اسرا ایلدن مؤرخ مشهور بن یامین قلبه الدینی سیاحتانده اسکندریه
شهرنده یکره عسده جمیع مکتب عمومی اوله زرق بونلرک بظلم و سزمانده
اولدینی کبی هر طرفدن کلوب جمیع ایدن علوم حکیمه طلبه سبیل مالامال
بولدینی کورمش اولدینی قید و تصریح ایدر

اسپانیاده ایسه هر دت خانه لی کویدہ بویو لده بر مکتب بولند یغندن
ارتق شهر وقصبانده کیلر بو حسابه قیاس اولسه واورپاده ابتدا مکتب
عمومی تأسیس ایدن قاردینال البرنوز ذاتا اسپانیول اولوب غرناطه ده
تریبه کورمش و مؤخرأ بولونیاده بنا ایلدیکی سن قلمان مکتبی انده
مشهودی اولدن اسلام مکتبایینه تقلید ایلشدر لیکن شوراسی جای
دقتدر که اسپانیاده بو طرزده بولنان مکاتبک اکثری ملوک امویہ دن
ملک عبدالرحمن ثالث وال حکم ثانی عصر زنده و بر طاسقی دخی ده
مقدم یابیش و قاردینال مر قومک ولادتق یدینوز سنه هجریه سنده
وقوعبولمش اولغله اوروپایه اصول نافعہ مذکورہ نک ورودی بشیوز سنده دن
زیاده تأخر ایلشدر

مجالس علمیه

علا اوروپایه الکنده اقامدیا تعبیر اولنان مجالس علمیه نک ابتدا
ظهوری دخی اسلامندر اگر چه بعضیاری اقامدیا لفظنک یونانی
اولسد یقین نظر ایلہ بوجلسک یونان زمانلرنده اولدیغنه ذاهب اولمش
و کیسی دخی بوشان و افتخاری ایتالیالو جیا قومو الفرقی نام ذاتہ
اسناد ایتمش ایسه ده ایکسندہ دخی برر یا کلسلیق واردر چونکہ
افلاطون اقامدیموس نامده بر ذاتک بنیچہ سنده بر مکتب کشاد ایدوب
شاگردانی انده تدریس ایتکله اول مکتبه اقامدیموش و حتی ارسطویله

اول مکئیدن نشأت ایدوب بعده اصول و افکار جه افلاطونک مسلکئی
 اختیار اید نثره اول مکئیده اسناد ایله اتاد میا اصحابی اطلاق اولمشدر
 مسکره ایتانلر لفظ مذکور ییونانیدن السوب اعضاسی ارباب علوم
 و معارفدن اولان برنوع مجلسه علم قلمشدر رشیدی اوروبانک هر طرفده
 یومعنائی اصطلاح عرف اوله رق قوللا نمقد، بولمشدر داشته بوندن
 اکلا شبلان یونانلرده کی اتاد میا افلاطونک مکئیی اولوب شمدیکی انجمن
 دانش دکدر امامعئای ثابیده اقاممیانک ایجاد یی مرقوم جیا قومویه
 غروالتمق بختند کلنجبه بوئده هیچ امکان واحتمال تصور اولنده من زیر
 جملہ تاریخار متفقدر که مرقوم جیا قومو رعیننی شهرنده کی
 اقاممیان یی سکز یوز سنه هجریه سی عصر لرنده وضع و تأسیس ایتمش
 و ملت اسلامیه ده ایسه بو کونه مجالس علمیه نک تشکلی تایوزاللی ایکیموز
 سنه لرندن برو باشلامشدر معلوم اولدیغی اوزره فن صرف و نحوه
 بصریون و کوفیون قوللری دیوتفریق و تخصیص اولنان اقوال وارا
 بصره و کوفه شهر لرنده کی انجمن دانشار اعضاسنک قول و رأیی
 اوله رق امام خلیل و امام سببویه و اخفش و سکاکی و سائر ائمه مشهوره
 اشبو ایکی هیئت علمیه اعضا سندن درلر بونلر بعض مسائلده یکدیگر لرینه
 مخالفت اوزره اولد قیلری کبی اندلسده قرطبه و اشبیلیه و طلیطله و بلنسیه
 و غرناطه شهر لرنده بولنان اقاممیار اعضاسی دخی تحقیق مسائل و تدقیق
 مباحث ضمننده دائمیبری پرلرینه معارض ایدیلر

ملوک امویه دن عبدالرحمن ثالث عصرنده متخیران ارباب معارفدن
 هر ذانک خانه سی برانجمن دانش صورتده اولوب بو وجهله هر فنک
 کدینه مخصوص اقاممیانسی اولمضله انک اصحابی اورایه مداومته بیان
 معلومات و بحث و مناظره ایدرو بو مجلسره داخل اولمق شرفی
 استحصال ایچون استحقاقدن ماعدا سلاله و قبیلہ و رتبه و مأموریت کبی
 امتیازات عرفیه نک اصلا مدخل و معاونتی اولمسیغندن هر کس
 اقاممیانیه دخول ایچون کسب لیاقت علمیه ایتکه مجدوسی اولور لر ایدی
 حتی جزو اولده بیان اولندیغی وجهله ملک حکم ثانی شهزاده ولی عهد
 سلطنت ایکن بو شرف و امتیازی دخی بالاستحقاق قزاند قدن فضله
 کندی دائره سنی اقاممیار طرزنده مجمع ارباب معارف ایتمش و حاجب

احمد بن سعد مصب حجابته بولنديغي حالده كذلك خانه سني انجمن
دانش شكله قويمش ايدى

اسپانيول مؤرخلردن ژان قوندك روايته كوره محمد ابوعمر ونامنده
برذالك بناكره سى اولقى اوزره شاطبه شهرنده يالكر فن تاريخه مخصوص
براقداميا وقرطبه ده دخی القاسم بن ربيع همتيله منتظم وخراسان
علما سندن مهاجر بولسان اصحاب فضل وكماله خاص اوله رق
بر انجمن علوم وار ايدى

مؤرخ موسى اليه ديركه غرناطه ملوك كدن برى برغزادن منفر عودت
ايلد كده دائرة سلطنتنده بولسان علما وفضلا لاجل التبريك حضورينه
كلوب غلبه واقعه يى ملكك عقل وفضائنه وحسن تدبير وشجاهته بنا
واسناد ايله مدح وثناسنده مبالغه واطرا ايلر ايله ملك اظهار چين
جبين انفعال ايدوب بوقدر مدح وثنائشك سبي ندر سزى كورن مقدا
قرطبه واشبيله اقامياري رياستي ايچون انتخاب اولنان سلطان
العلمار كى برذات بولمشكزن ظن ايدر ديمشدر اشنه بوجوابدن مقدا
ذكر اولنان مجالس عليه ده برذالك رئيس انتخاب وعنوانه سلطان العلماء
اطلاق اولنديغي اكلا شهبور

خرائن الكتب

اندلسده اريكه نشين حكومت اولان ملوك بنى اميه نك اكثري مقتضاي
تريته لى اوزره حليه علوم وكمالات ايله متكى اوله رق هر برى زمانده
سر برآورده ظهور وامتياز اولان اصحاب علم وفضلا كثريله افتخار
ايتد كلردن بور غبتي كورنلر تزويد معلوماته حصر عمر ايدوب حق
بومقصد مبنى ايچلرندن ك چوق ذوات افر يقيه واسيا قطع لرينه
اختيار سياحت واورالده شهر تكبر اولان فضلالدن اخذ علومه همت
ايللرى وپريادن دخی دولت طرفندن مصر وشام وبغداد و حجاز طرفلرينه
اعزام اولنان بر طاق حسن خط اصحابى اولحواليدنه ساحه زيب ظهور
اولان كتب عليه يى اله كچوره رله استنساخ واندلسه ارسال ايتلرى سبيله
اندلسده خزانه الكتب تسميه اولنان كتبخانه لارده حوزة عدو شماردن ميرون
كتاب تراكم ايتش ويالكر ملك عبد الرحمن ثالثك سراينده كى كتبخانه ده
التي يوز بيك جلد كتاب جمع اولش اولنديغي جزو اولده بالانسبه ذكر

اولدیندی اشته بو طرز اوزره اندلسده یتیم عدد خزانه الکتب موجود
اولوب هر بری اشفاده طلاب علوم ایچون کشاده و اصول ترتیب
ونظا ملری فوق العاده ایدی قرال فردینان غرناطه لی اسنیلای ایتدکده
برملیوندن زیاده کتب عربیه نیک علف نار تعصب اولدیغی و اورپاده
کنجخانه وضع و ترتیبی فقط طقوز یوز سنه هجریه سی زما نلرده بدا
اولدیکی خامه کزار ارباب تحقیق در

فرانسه لومرر خارندن بری دیرکه فرات ونیل و تاجه نهری نیک بری برلیه
نقل و توصیل ایله ادخار اولنان اشبو کنوز کزاجها واضع و مصدر بری
بولنان ملت عربیه نیک زوال قوتیله برابر زائل و منقرض اولمش و خلفای
عباسیه دن مأمون و اندلسده حاجب المنصور العامری ایله ملتری ذخی
برلکده روی زمیندن نابود اولوب همان براترلی ذخی قالمی مشدر در یغکه
مدنیت عالمه نمونه اول اولان بویه برملت حنیفه دن بزه واصل اولان آثار
یالکر شور اده بوراده جای بوم و غراب اولمش خراب ابنیه دیوارلی ایله
براز اوراق پریشانندن عبارتدراعی و احق برتعصب جاهلانه و عناد
کورانه نیک رقابت ملیه و خصومت دینه سی اول ملت بیضایی نام و شانی
صحف خواطردن بیله چقا جق صورتده مظهر خشم و کین ایتیم
اولدیغنه نظرا اسپانیول مؤر خارندن قوندک حین اسنیلای غرناطه ده
برملیوندن متجاوز کتب نفیسه قرآن ظنیله و رسم والای ایله احراق اولندی
دیمسی مبالغه دن ازاده در مؤرخ فلسفه ذخی ممدوحی اولان طلیطله
اسقیو سنک کمال غیرتندن ناشی غرناطه ده یالکر کندی قورویه سی ایله
بشبیکنن زیاده مذهب و مجلد کرانها قرآن کریمی اشمه اتمش اولدیغنی
متمم شناده تحریرا ایتیم و بواسطه یوس بو وجهله بالذات سکسان بیک جلد
ال یازوسی ایله محرر کتب عربیه یا قشدر

شلت عینه

وینه مؤرخ مومی ایله حاشیه کتابنده نقل ایدرکه اندلس اهالی مسئله سی
هزار زحمت و کفله بومصائبندن خلاص ایده ییلسد کلری کتا بلری
و افریقیه یه لو مؤرخ لیون کدینک افریقیه ده مهمان اولدیغنی خانه نیک
صاحب اولان اندلسلی برمسلیک غرناطه دن فاسه هرورنده بالذات
اوچسکدن زیاده کتاب کچورمش اولدیغنی تاریخنده یاز مشدر و تأسف
اولنور که طقوز یوز قرق اوج سالی خلانده مشهور قرال شارل کسک عسکری

اونس شهرى غارت ايتدگرنده يسه اسكى خصوصت و تعصبك ائرى
اوله رق خط عربى ايله نقدر كتاب بولمن ايسد بلا ترجم ائسه القاولمى
واسيا نياقرالى اوننجى فلب زمانده افرىقه امر اسندن ملازداك
درونى كتاب ايله ملور سغنه سى طوبيلوب بولگيلر اسيا نياقرالرينه مخصوص
اولان اسكورىال كنجانه سنه وضع ايله كويابو تصادق ضايعات سابقديه
فى الجملة صورت تلا فيده واقع اولدى ائسه ده ييك سكسان بش
سنه سى حزينانك ينجى كوني مذكور كنجانه محرق اولغله جله سى
عربى اوله رق سكرىيك قدر كذب نادره محو و نابود اولمىدر

مختراعات

ملت حقيقه عربيه كرك مر كوز فطر تلى اولان جوهر استعداد و قابليت
و كرك هيت مدنيرينك اقتضاي ترتيب نضاي اوز، مألوف اولدقلى
تريسه وعادت كنجيده مخفظة طبيعت اولان بونجه علوم و معارفك
كسوه پذير وجود اولسنه باعث و علت اولوب انكله برابر بونجه صنايع
بديسه و عمليات نافعه اختراع و ايجادينه دخی الت ظهور اولدىلر

چالار ساعت

اوروپا تاريخلرينك جمله سى متفقدر كه مقايىق يعنى دور و حركه
دائرچرخ والات اعمالى صنعتنده ملت اسلاميه استعداد زمانيلرندن زياده
ايلر و ملشرايدى از جمله چالار ساعت و ساعترتيبين اوقاتمه تعلق الات
و ادوات حكومت اسلاميه نك ظهوريله برابر ميدانه چيتمش و ابتدا
اوروپاده بولمىده ساعت خلفاي عباسيه دن هارون الرشيدك قرال
شارلمانيه كوندريكي هدايانك اره سنه كورلىدر هداياي مذكوره
رچالار ساعت و غايت مصنع برشظرنج طاقى ايله برحقوق ميه و سبه
سملرندن مرتب اوله رق اولسوقته قدر اوروپا اولر بومقوله ساعت و ميه
سبره رسملى بيلدكلىندن جمله يه باعث استغراب اولدى مؤرخين
فرنجيه دن برى ديركه فرض ائيه لكه ذكر اولسان ساعت وزن و ثمرىك
ساهه خاص اولان يلكنز برالت ايله حركت ايتسون و يا خود مجرد
موساعى اولسون مادامكه برنجدن معمول اون ايكي عدد يوارلن ينه اول
دندن مصنوع برطاسك اوزرينه حساب معين ايله برر بردوشوروب
وجهله اون ايكي ساعتى تعيين ايدرايدى بوندن اكلا شيلور كه عربى

قدیم اولان قیوم ساعتدن و کونش ساعتدن بشقه تبیین اوقات ایچون
الت ایجاد ایشارد

فرانسه لو مؤرخ و یاردوتاریختنک جلدثا نیشنده دیرکه چالارساعت عربلرک
مخترطاندن اولدیغنی کیمسه انکار ایده من حتی خاخم بن یامین شامده
کور دیکی بنوع چالارساعت دأر سباحثانه سینه بیان ایلدیکی
تفصیلاته برمدتار اینا نلیوب افسانه حکمنده طوتلش ایکن تفصیلات
مرقومه مؤخرأ اله کچوب ترجمه اولسان مؤرخ مشهور عبد اللطیفنک
تاریخنده دخی بعینه موجود بولمغله ارتق حقیقته شبه قالمشدر
موسی الیه عبد اللطیف ساعت مذکوره بی ابن جبریدن نقل ایلله
بوجهله بیان ایدر * ابن جبرلک روایتنه کوره باب جر ومدن طشره
چقلد قده قارشویه کلان حولینک دیوارنده کی کر واری مقرر بموقعده
تبی طرزنده باقردن معمول ایکی جرم مدور واردر و هر برنده ساعت لیل
ونهار حساسی اوزره اون ایکی هدد صغیر قبول اولوب ساعت باشی
کالد کده اول قبولدن ایکی نیماسدن مصنوع انجه قوشی بیونلری
طشره چیقارلر و منقارلنده طوتدقاری باقر یوارلقاری پیشکا هارلند
موضوع اولان طاسلره براغورلر و حرکتی بر صورتده خوش و کوز
اجرا ایدرلر و اول طاسلردن اول درجه لطیف براواز چیقار که سحرط
اولسور مذکور یوارلقار طاسلره دو شبعه التده کی دلیکن غائب اولسور
انجه ناک کورندیکی قیودخی قیانوراشته بوصورت کونلزون ایه
ساعت تمام اولوب مذکور قبولک جمله سی بررکه اجیلوب قیانتیه
قدر دوام ایدر بعده کیمه حلول ایتدکده بشقه برتاشدخی ظهوره کا
چونککه ذکر اولسان ایکی جرم مدوری حاوی اولان کرده اون عدد باقرد
دخی اوله رق هر برنده برر بللور تبعیه اولمش و بونلرک ارقه لرنده ساء
فلکیه ترتیبی اوزره صواسطه سی ایلله حرکت و دور ایدر بر فائوس قیو
اولمغله هر ساعتک ختامنده فائوسک حرکت مستطیله سی ایضا
ضیایی اوکده کی بللوره تماسیله ملاقی اولور و اندن ذکر اولسان باقرد
عکس ایدرک التماع ایدر حالت مذکوره ایکنی ساعتده اوقه کی دا
واو چنیمده دیکرنده بعینه واقع اولوب و الحاصل ساعات دوازده
رسیده سرحد ختام اولمجه قدر ایشو دأره لرک هر بری نوبتله نعلنه نما

و برك انارسی ایچون برآمد امور اولفله الات وادواتی تسویه و اتجدرک
طاسه براقد قلزده دلیکدن غائب اولان و اولقاری پرلینه وضع و اعاده ایتدک
خدمتی اکافوضدر انتهى کلام عبد اللطیف

مؤرخ * پرماتین * باز دیغی کتابنده چالار ساعتک اوصاف و احوالی
برینجه کتب عریبه کورمش اولدیغنی بیسان ایله ترجمه ایلدیکی عبارت
عریبه کتب مدلوله موافق اولسق ایچون کندی عبارت سنده اتی بنفسه
محرک زنبور کلی چالار ساعت معناسی مفید اولان (اولوژ اوتومات)
تعبیریه افاده ایلندر و مؤرخ * قوند * دخی یدی یوزتار نخلریده غزالطه
ملک الناصرک معلى اوله رق بر حیات بولسان ابو عبد الله بن اراق ناعنده
رحیم ذوفنونک بومتوله الات متحرکه تنظیمی غنده یکانه دوران
بولند ایغنی و فن نجومه متعلق برینجه الات وادوات و خصوصیه اولوقه
قدر مشلی کورلماش مصنع چالار ساعتلر ایجاد و اختراع ایلش
اولدیغنی نصریح ایتندر

اشو دلیل چالار ساعتک مخترعات عریبه دن اولدیغنی اثباته کنایت
ایدوب شمعی بوساعتک پاندول تعبیر اولسان کفچه لی نوعند می
یوخسه رقاصلی می ایدی انک تحقیق لازمدر بونده دخی فنون مقایسه
عصرینک فریدی اولان حکیم * ادوار برنار * مؤلفاتنده اولو جهمهله
کفچه لی ساعت ایله تعیین اوقات ابتداء بلردن ظهور ایلدیکنی تحقیق
و اقرار ایلدیکندن ارتق بواختراعی گاه حکیم * غلیله * یه و گاه * او یکن
نام فیلسوفه اسناد ایله ایتالیا و فلانک اها لیسنک شمعی یه قدر ایتدک لاری
افتخار بطریق الفصص اولدیغنی تبیین ایتکله اول ماده مباهاتی
صاحب مستحق اولان ملت اسلامیه یه اعاده ایتیلیدر * و یاردونک
کلامی بواده تمام اولدی

بروجه محررفن مقایسه اولان مهارتلی ایجا بنجه هر بلرتدفعی
و تجاوزی محسار بانه استعمال ایچون پک چوق الات مصنعیه ایجاد و اختراع
ایتمش اولدقاری مثبت اولوب لکن بونلر اولرما ندره اعدانک جهلنه
مقابل یانلش بر طاقم اوفیق تفک مصنوعاتدن اولغله احوال و اشکالاری
کتب موجوده یه یازلماشدر فقط اورو یادور خلرندن بعضیلری کتب
عریبه دن نقل ایله ملوک موحدیندن عبدال مؤمن زماننده مهندس مشهور

الحاج الباس يمشى معرفتيه ملك مشاليهك جامع شريفه عزيزه
وعودنده ركوبه خاص اوله رقى برقصه مفرجه وجامع شريف
درونده برعالى منبر ايجاد اوله رقى مقصوده مذكوره نك بعض چرخار
وسائر آلات مصنعه واسطه سبيله عربه كې كندى كندينه يور يديكى ومنبر
مذكوره دخی كذاك ادوات مخصوصه ايله خطيب داخل اوله جغده
قبوسى كندولكندن اچيلوب دخولنده يته كندولكندن قانديغى
تار يخلرنده ياز مشلدر

❀ كاغد ❀

محصول قواى انسانيه اولان علوم و معارف تتابع قرون وتعالى
احوال و شئون ايله مندرس اولماق ايچون سلك تحريه چكېكدن بشقه
چاره اولديغى و حاله كه قبل ظهور الاسلام قضيم تعبير اولنان ترشه
و كودرى نوعندن برجنس دريدن ماعدا اوزرينه يازونقش اولنه جق
صحيفه بولمىوب بونك ايسه ندرقى و غلاى قيمى حسبيله اكر عوام
دسترس اوله مديغى جهته علم سالفه نك چوغى تلفزده دست
روزگار اولمش و كاغد و قرطاس دينلان ورقه بدات اسلامده ميدانه
چيمشدر بونك صورت ظهور و شيعى و اوروپايه قشقى تاريخده و كيمك
واسطه سبيله نظرفدن نكديكى خصوصلى چوق و قنلد نبر و مؤرخين
افرنجيه يبنده موقع بحث وجدل اولديغى حالده مبش قازيرى كلوب
اسكور يال كنجانه سنده بولنان اوراق عريده ي لاتين لسانه نقل و ترجمه
يتمكه بوسنعت عجمه المنفعه نك دخی فنون مدنيه ده اوروپايه اسناد
اول اولان ملت اسلاميه دن ظهوره كديكى تحقيق ايتمش و ارتق
اختلاف و نزاعه محل قالماشدر

ميشاك خلاصه تحقيقاته كوره كاغدا عمالى چينلورلك مخترعات
قديمه سندن واسديغى و اوراده مدت مديده دنبرو ايپك قوزه سندن
كاغدا يارلديغى متفق عليه اولوب اورادن سمرقنده و اندن
حجازه و صكره اندلسه و اوروپايه نقل اولمشدر چونكه سمرقندلى مؤرخ
على بن محمد هجرت نبويه نك اوتوزنجى سنده سى سمرقند شهرنده
اولوجهله ايپك قوزه سندن كاغدا يامق ايچون بركار خانه
وضيع و ايجاد اولنديغى و مؤرخ عز الدين ابوالقاسم البصرى

دخی سکسان ایش سنه هجریه سنده سمرقندی عربلر فتح و تسخیر ایدوب
کاغدک صورت اعمالی اوراده اوکرتمش اولدقلرینی تحقیق ویسان
ایشلردر شهر مذکورک فتحندن اوچ سنه هرورنده مکه اهالیندن
یوسف عمرو نامده برداک پاموقدن کاغد یا عسق صنعتی مکه یه نقل
وعربلره تعلیم ایتدیکی دخی مؤرخ محمد الفزائیک کابنده مذکور و فقط
قوز یزنده قطن لنظی مسطور بولمغله و اراضی حجاز یزده حریرک ندرتی
و پاموغک کترتی اوامغله بوندن یوسف عمروک پاموقدن کاغد اعمالی
کدی فکر و اختراع ایش اولدیغی استنباط اولنور

فاتح اقلیم مغرب موسی بن نصیرک اسپانیاه ایاق با صمصیله صنعت
مذکوره دخی برلکده کیروب فقط اوراده حریر و قطنه نسبتله کسندر و کاکک
و فرتی اولمغله کاغدی بونلردن چقارمق اصولی میدان کدی وابتدا
شاطبه شهرنده برکاغد فابریقه سی انشا اولنوب برزوقت هرورنده
بلنسیه ده و صکره زری سائر بلاد جسیه ده دخی یا باغنه باشلدی لکن
جمله سندن زیاده شاطبه و بلنسیه فابریقه لرینک چیقار دیغی کاغدلر
مقبول و مشهور اولدی بو وجهله عمل مذکور اندلسه دیدیوز تاریخلرینه
قدر بین الاسلام متعارف و مشهور ایکن قشاله قرالردن اونجی
الفونس زماننده اسپانیولر اخذ و تعلیم ایدوب بعده فرانسیه و صکره
ایتالیاه و انکتره و المانیاه نقل اولمش و بعضیلرینک تحقیقه کوره
ابتدا اسپانیان ایتالیاه کچوب برنجی کاغد فابریقه سی اوراده
تأسس ایدمشدر قازیری دیرکه اندلس اهالی اسلامی صنعت مذکوره ده
بغایت ایلر و لیله خطوط عایدیلرینی مهرلو نفیس کاغدلر اوزرینه
برنوع صاف و براق و ثابت مرکب ایله تحریر ایدلر ایدی و اما جلی
خطلرده کاغده قهیمی ترجیح و بونوع خطله زیاده سببله اعتنا ایتدکلردن
انلری در او یویه و نقشاریله تزیین ایدوب حتی استعمال ایتدکلری بویه لر
اولر تبسه خوش رنگ و مجلا ایدیکه نظر اولندقدن اینده کبی ایچنده انسانک
چهره سی کورینور ایدی

اشنه بو تحقیقا ندن مسلمان اولدیغی وجهله کاغدا کر چه چین
ممالکی صنایعندن ایسه ده مرتبه کاله ملت اسلامیه نک النده و اصل
اولش و اورو پایه انلرک همتیه کیرمش اولدیغندن بو خصوصده دخی

اور بالور سلطانہ شکرہ بود جلیدر

بارود

حرب و قتال کہ نوع بشر ایچون یا قشمر رعب دائمیدر بوندن بش
التیوز سنہ مقدمہ کلجہ دکن تیروکان و شمشیر و سنان کی الات جارحہ
ایله اجرا اولمقدہ ایکن بارود تعبیر اولنان ترکیب مخوفک اخترا عیله
صورت اخری کسب ایتش وانسانہ از کاکتہ انبای جنسی اتلاف
ایلمک سہولتی اوکرتمشد

اشبو ترکیب ایجابدی المانیالولرتاریخ میلادیک اون دردینی عصرندہ
بولنان برتولد نام راہبہ وانکلیر لر دخی او قسورد طیبی بولنان قولونہ
غزو و عطف ایدرلر ایسندہ دلائل عدیہ ایله مقرون صحت اولدیغی
وبونک دخی اصل موجد و مختری عربلر اولدیغی ثابتدر چونکہ بارودک
فرانسہ و ایتالیسا وانکلترہ یہ تاریخ میلادینک اون اوچنخی عصری
اواخرندہ ورود ایتدیکی و مسلمانلری باندہ دہا مقدم استعمال اولدیغی
ینہ تاریخہ ایله مبرهن اولوب حتی امیر مصر ملک صالحک سرکاتپی
بولنان عرواؤن اوچنخی عصرک اوللندہ یازدیغی تاریخندہ برنوع الت
حرب تعریف ایله درونی ملح البارود ایله املا اولدیغی واتلیدیغی حیندہ
صوت رعد آشوبی ولولہ بخش آسمان و دروندن بخار سحاب نما نمایان
اولدیغی و تصانیف ایتدیکی یرلری یقوب یاقوب خا کستر ایلدیکنی تفصیل
و ملح البارود تعبیری تی تصریح ایتش و پتر سبور غده آسیا اشیای قدیمہ سنہ
مخصوص موزہ دہ اولوب اون اوچنخی عصرہ یازلش بر عربی کتابہ دخی
بارودک و تفنک صورت اعمال و استعمالی یازدیغی صرہ بارود اون درہم
کورایکی درہم کبریت بر بچق درہم بولنری سحقی ایتدکدن صکرہ برمدفک
ثلثنہ قدر طولدر سین و مدفع شق اولنما مق ایچون بومقدار دن زیادہ
قویمر سین چرخ ایله بوکا اغاجدن برمدفع یار سین کہ یسو کلکی اغزینہ
کورہ اولہ انک ایچنہ ذکر اولنان اجزایی زور ایله وضع ایتدکدن صکرہ
اوزرینہ بندق و یا خود اوق ایندرر سین بعدہ فالہ سنہ آتش و پرر
واتہ جغت محله دقت ایدر سین دیویاز لغلہ اگرچہ بوعبارہ دہ بارود لفظی
کهرچلہ معناسندہ ایراد قلمش ایسہ دہ مدفع و بندق کلمہ لری
صراحتہ ذکر اولنشد

التیوز برنجی سنه هجریه نه امیر موحدین محمد بن یعقوب افریقده
کائن بر شهرده حصن بولسان بعض اشخاص باغیدی محاصره ایتدکده
اول وقتہ قدر مثلی کورلماش بر نوع الت ناریه واسطه سبله غایت کبیر
طاش و تیوردن مصنوع کله لاته رق شهری تخریب ایلدی و یک
ایکیوز قرق سکز سنه میلادیه سنده سن فردیناندو اشبلیه شهرینی
محاصره یه الد قدده محصورین طرفندن بعض الات ناریه ایله
اتیلان دانه لک انسان و حیوان تصادف ایتدیکی شیلی دلوب کج دکاری
واندن طقوز سنه صکره قرال اوتنجی الفونس نیسلا شهرینی محاصره
ایتدکده ینه محصورین طرفندن الات ناریه ایله عسکر اعدایه برق اتشیلر
یاغدرلدیغی اسپانیا مؤرخلرینک کابلرنده مسطوردر انجق اشبو
محاربانه عربلرک استعمال ایتدکلی الات ناریه نکه نه شکل و صورتده
اولدینغی معلوم اولوب فقط ذکر اولسان تاریخلرین صکره کی محاربہ لده
عادتا طوب و تفنک قوللانقلری و بواسولی ابتدا اسپانیولر همشهر یلری
اولان عربلرین و سائر اور و پالولر دخی اسپانیولرین کویوب اخذ ایتیش
اولد قاری تحقیق ایدر

اون برنجی عصرده اشبلیه امیری ایله تونس امیری بیننده بر محاربہ بحریه
وقوعه اولوب بو محاربہ ده تونس کابلرنده دلیکی تیمور التلایله پک چوق
رعدا تاشلار ایش اولدینغی مؤرخ راهب یسرو وارن ایکنجی عصرده ارض
مقدس اوزرینه یوریا قروازاد طاقندن قرال دون لوی معینله مصره
هجوم ایدن برفقه نکه دخی دمیاطی بعد الاسیلا مصر اوزرینه یوریا یکن
نهر نیک کنارنده بر کجده سبله التلایله حربه قیام ایله اوزلرینه الات ناریه ایله
اتشیر یاغدرلش و حتی صوا یچنده دخی نهار خوف و مهلاک بارقه لک کورلش
اولدینغی مؤرخ و حاضر بانواقه ژوانیل ثبت ایش اولغسله یوناره نظراً
طوب و تفنک و خمره کبی شیلرک عیارده ایجاد و استعمالی تواریخ مسروده دن
ده قدیم اولق لازم کاور

موسولبری تاریخنک دینجی جلدنده بارودک یتک اوجیوز یکرمی التی
سنه میلادیه سنه ایتالیاده متعارف اولدینغی ادعا ایدر ایسه ده بوندن
موجود ایتالیانلر اولسک لازم کلیمک عربلر اون برنجی عصره قدر
سجلیاده قامت ایتدکدن صکره کرک اوراده و کرک نابولیده برخیل متوطن

مسلمانان بر اقصای و بونل بر قاج عصر ده اورا زده قالمش اولد قلرندن ایتالیا نلر بارودی ینه انلردن او کرشمش اوللری درکاردر

علوم شرقیه به اشیا و انسان موسیو رینولد ایل طویچی ضابطانندن فاهه نك بیک سکن یوز قرقیدی سنه میلادی سنه تألیف و نشر ایلد کیری کابده طوب و تفنیک ایچون استعماک اولان بارودک و کرک طوبک موجودی عربلر اولدیغنی تصدیق ایتیموب بونلرک ابتدای ظهوری چیندن اولدیغنی و شوقدر که کهر چله بی تصفییه ایله بارود ترکیبک حسین اعمانده اولان تملکسه بی دفع ایتک کی مؤخرأ علاوه اولانان بعض اصلا حاک عربلردن اولسنی واسکی یونانیلرک آثارنه کوریلان بعض مرکبات ناریه نك بارود اولدیغنی ادعا ایتشلر ایکن مؤخرأ بیک سکن یوز ایللی سنه سنه مذکور کتاب اوزرینه نشر ایلد کیری ضمیمه ده واقع اولان تحقیقات اخیر برلنده کرک بارودک و کرک طوب و تفنیک اختراعی مصر و یا خود برال شام طرفلرند قوم عربدن ظهور ایتش اولدیغنی و اگرچه کهر چله نك ظهوری و مواد ناریه ده استعمالی ابتدای امر ده چیندن چیقمش ایسه ده بو وجهله ترکیب و استعمالنه عربلر موافق اولدیغنی تصدیق و اعتراف ایتشلردن

مؤرخ و یارود دیر که بارودک و طوبک موجودی عربلر اولدیغنی اون سکن سنه مقدم فرانسه ده هیچ بر مؤلف بوراید بونلرندن اول بن اعلان ایتش ایدم شمدی رینولد فاهه که بی محققلرک خلاصه تحقیقاتی دخی بی تصدیق و تأیید ایلد یکندن نفسی بختار عدا یدرم

والحاصل کیمیا تعبیر اولمان فن طبیعت اشیا فلاسفه یونانیه نك آثار متباقیه سنه قطره ایکن حکمای اسلامیه الله یکد کندن صکره یا بیلوب دریا اولمش و در تیوز و بشیوز عصر لرند ایسه اندلس و بغداد و مصر و شام طرفلرند حکمت شناسان اسلام کثرت اوزرینه بولسوب تجارت کیمویه ایله طب و حکمته دتر حسابسز فوائد اختراع ایدمش اولدیغندن و سرد و ایراد اولمان دلائل تاریخیه به نظراً بارودک زمان ظهور و شیوعی دخی بو عصرله موافق کلدیکدن یا تصادفا و یا خود معلومات صحیحه اوزرینه تجسس اثری اوله رق بارود

ترکیبی بونلرک همیتله ظهوره کیش اولسنده وخصوصیه کبریت وکهر جملہ
ونقط کی مشغلاب ایلہ الکی زیاده مصر لول مشغول اولد قلرندن هر قدر
طوب و تفنیک ظهوری مؤخر اولسه دخی خصوصیات سائر ایچون
النه شو ترکیک یا مصر و یا خود اندلس حکمای اسلامیه سندن
برینک اختراع کرده سی اولد یغنده اشنیه اولنه من و چونکه شو تحقیقات
بالجمله کتب افرنجیه دن التفاسط اولمش شیار اوله رق آثار اسلامیه دن
اوریا لولرک الدینیه کچن کتابلر ایسه ک از اولنجه بمالک محرومه
شاهانه و بلکه دار الخلافه العلیه کتبخانه لری لایقیه تفحص اولنسه بوکادار
دعا اساسلی بعض آثار و معلومات استحصال اولنقی مأ مول قویدر

سایه صارف و ایضاً حضرت ملوکانه ده ایکی جزو دن مرکب اولان
اندلس تاریخینک بجملد نایبسی دخی بوکره ترجمان احوال
مطبعة سننده طبع و تنبیل
اولمشدر

فی ۱۸ رمضان ۱۲۸۰

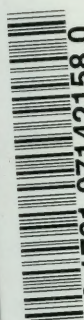
سنه

I

52

3 1761 07142158 0